

EMPERYALİZME VE OLİGARŞİYE KARŞI

MÜCADELE

HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ

15 günlük siyasi gazete

SEÇME YAZILAR

Haziran

 MÜCADELE
SEÇME YAZILAR

OCAK 1995, İstanbul

MÜCADELE-SEÇME YAZILAR

BASKI: Serler Matbaacılık

HAZİRAN YAYINCILIK SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.

Alayköşkü Cad. Sıdıka Batu İşhanı No: 12/303 Çağaloğlu-İstanbul

Tel: (0-212)528 61 08

Yeni Çözüm dergisinden sonra, 15 günlük periyotlarla ilk sayısı 15-31 Temmuz 1990 tarihinde çıkan, Emperyalizme ve Oligarşiye Karşı MÜCADELE dergisi, yayın yaşamı boyunca Devrimci Sol Güçlerin sesi soluğu oldu.

Emperyalizme ve oligarşiye karşı, ezilen, sömürülen tüm halkların ve bütün emekçi kesimlerin haklı davasını savunan MÜCADELE, her zaman devrimci politikanın perspektifinde düzenin kurumları ve yasalarıyla çatışma kararlılığına ve bilincine sahip oldu.

Oligarşinin, halkın mücadelesini istediği gibi dizginleyemediği, düzenin "sükun" ve "istikrar"ını korumanın hiç de kolay olmadığı, buna karşılık büyük ölçüde kendiliğinden de gelişse, örgütsüz ve geri düzeyde de olsa, halkın hak arama eylemlerinin toplumda genel bir bilinçlenmenin varlığına İşaret ettiği bir dönemde çıkan MÜCADELE, zam ve zulüm düzenine karşı, devrimci bir yaşam tarzıyla birlikte, yeni bir ahlak, adalet, kültür, değer ve gelenekler yaratmanın kavgasını verdi.

Bu süreçte tıpkı Yeni Çözüm dergisinin de başına geldiği gibi, oligarşinin her türlü baskı ve teröründen nasibini aldı; ancak bunlara karşı geri adım atmadı, susmadı. Doğru bildiği yolda yürümeye devam etti. Sadece düzenin teşhiriyle yetinmedi; yayın anlayışında mevcut yasal statüleri değil, devrimci ilkeleri temel aldı. Onun kılavuzu, devrim mücadelesinin haklılığı ve meşruluğu oldu.

Devrimci anlayışın ortaya koyduğu perspektif doğrultusunda, emper-

yalizme ve oligarşiye **karşı mücadelenin** gereklerini yerine getirmeye çalıştı.

Bütün bunlar için **de daha ilk sayısında** yayınlanan başyazısında da ortaya konduğu gibi, **"Eğer 'olmaz' denileni 'olur' kılmak istiyorsak, daha fazla çaba harcamalıyız. Hiçbir şey emek harcamadan kazanılamaz. Küçük dünyaların değil, hepimizin uğruna mücadele ettiğİ büyük bir dünyanın innanı olma bilinciyle hareket etmeliyiz. Geleceğİ kazanmak için, önce kazanmaya hazır olmalıyız."** diyen MÜCADELE, yayın yaşamı **süresince** bu perspektifle hareket etti. 45 sayı sonra da, sürecin ihtiyaçlarından **dolayı yeni bir** atılım yaparak, haftalık gazete olarak yayınına devam etti.

MÜCADELE Seçme **Yazılar** kitabının, bir dönemin tarihi belgesi niteliğini taşıdığı gibi, öğretici ve eğitici **bir** işlev göreceğİne de inanıyoruz.

HAZİRAN

Muhalefetin güçsüzlüğü iktidar partisini daha da cüretli kılıyor ve atak üs-tüne atak yapmasına neden oluyor. Peş peşe çıkarılan kararnameler, yapı-lan manevralarla siyasal rejimin bugünü ve geleceğine ilişkin önemli adımlar atıyor. Ülkeyi adeta ilan edilmemiş sıkıyönetimle yönetiyor.

Bugün halk, iktidarlardan olduğu kadar muhalefet partilerinden de umu-dunu kesmiş durumda. Gelenin gidenden farklı olmayacağını düşünüyor. Burjuva muhalefet partilerine güçlü bir destek vermemesinin nedeni de bu. Hak arama eylemlerinin toplumun değişik kesimlerine yayılması, burjuva partilerine olan güvenin yitirilmesinin de göstergelerinden biridir. Kendilerine önderlik edecek bir güç bulamamanın çaresizliğini yaşayan yığınlar, yavaş yavaş çarenin bizzat eyleme geçmekte olduğunu kavramaya başlıyor. Kuş-kusuz bu, korkunun egemen olduğu bir toplumda oluyor ve bu yüzden hak arama eylemleri geri bir çizgide seyrediyor. Devrimci bir önderliğin olmadığı koşullarda bu doğaldır. Kitlelerin kendiliğinden eylemi hiçbir zaman ekono-mizmi aşamaz. Ancak bu eylemlerin baskı ve teröre rağmen gerçekleşiyor olması önemlidir ve bu eylemliliğin zaman zaman toplumsal patlamalar biçi-minde derinleşmesi olasıdır. Çelişkilerin her geçen gün daha da derinleştiği ülkemizde, toplumun patlamalara gebe hale geldiğini söylemek hiç de yanlış olmaz.

Oligarşinin ciddi bir açmazı da ulusal harekettir. Tüm burjuva partilerinin açık destek vermesine rağmen, iktidar ulusal hareketi bastırmakta başarısız olmuştur. Bugün hiçbir önlem ulusal hareketin gelişmesini engelleyemiyor. Baskılar ters tepiyor, bir süre sonra sahibini vuran bir silah haline geliyor.

Burjuva partilerinin bir araya gelip anlaşması, sürgün kararnamesi çıkara-rılması, her türlü baskıya başvurulması vb. hiçbir önlem çare olmamıştır. Çünkü ulusa öncülük eden yurtsever-devrimci bir güç vardır. Devrimci-yurt-severlerin varlığı koşullarında faşizmin kalıcı başarılar kazanması mümkün değildir. Halk her türlü eziyete, aşağılanmaya, kültürel değerlerinin, gelenek-lerinin çiğnenmesine, yerinden yurdundan edilmesine, kısaca yaşam hakkı tanınmamasına karşın, yine de susmamaktadır. Bunun anlamı nedir? Bunun bir tek anlamı vardır. Silahlı eylemliliği sürdüren bir gücün varlığı.

Türkiye solu bu gelişmelerin dışında ve marjinal konumdadır. Her şey kendi dışında gelişmektedir. Halkın içinde bulunduğu durum, kendiliğinden hak arayışlarının gelişmesi, ulusal hareketin desteklenmesi vs. hemen hiçbir şey onu ilgilendirmemekte, dikkat çekici bir sessizlik sergilenmektedir.

Türkiye solu yıllardır halka önderlik etme, devrimci pratiği örgütlenme yeri-ne boş sözler etmeyi seçmiştir hep. Küçük burjuva ideolojisinin etkisiyle ken-dine ve halka güvensiz olmuştur. Mücadele yerine durağanlık, yaratıcı olma yerine kısırlık, geleceğe yönelmek yerine günlük çekişmeler, ideolojik karga-şa onun belli başlı özellikleridir. Bu durum halkın mücadelesinin gerisinde kalmasına yol açmıştır. Yer yer bu aşılsa da, genel tablo budur. Artık bu tablo değişmelidir.

Halka önderlik iddiasında olan herkes, reformizmin tüm biçimlerini red-dederek sınıf savaşını ihtilalci bir perspektif ve pratikle yükseltmelidir. Yeraltı örgütlenmesini esas almak, silahlı mücadelede ısrar etmek, kayıplardan

korkmamak, halka ve taleplerine yabancılaşmamak gerekiyor. Ulusal hareketin deneysel olarak ispatladığı doğrulara sahip çıkılmalıdır. Devrimciler, yaratani kim olursa olsun, olumlu olan her şeye sahip çıkarlar, çıkmalıdırlar. Ne yazık ki, Türkiye solu böyle bir anlayıştan uzaktır.

Bugün kitlelerin taleplerine karşı duyarsız kalmak düşünülemez. Devrimciler bir an önce halk eylemine öncülük edecek bir konuma sıçramalıdır. Bunun yolu sınıf savaşını silahlı çizgide geliştirmekten geçiyor. Bu, ulusal hareket ile dayanışma içinde bulunma yanında, esas olarak ulusal hareketi Marksist-Leninist rotaya çekme, Türkiye oligarşisini yıkmaya yöneltme çabasının biricik yoludur. Bugün ulusal hareketle dayanışmanın gerekliliği, siyasal bir tavırdan öte, ahlaki bir boyut kazanmıştır.

Bir hareketin çizgisini, taktiklerini yanlış bulabilir, eleştirebiliriz ama bu onunla dayanışma ve destek ilişkisine girilmesine engel olmaz, olmamalıdır. Bugün ancak günlük protestoları aşarak sınıf mücadelesini geliştirip yaydığımız, faşizmin güçlerini parçalayıp zayıflattığımız ve halkı oligarşiye karşı savuşturabildiğimiz ölçüde, ulusal harekete karşı olan yükümlülüklerimizi devrimci anlamda yerine getirebiliriz.

Bunun için örgütlenmede ileri adımlar atmak gerekiyor. Sürecin gerisine düşmek istemiyorsak daha hızlı koşmalıyız. Halkın düzene karşı olan tepkisini devrimci bir kanala akıtabilmek, kitleleri oligarşiye karşı savuşturabilmek, onları her düzeyde kucaklayabilecek örgütlülükleri de gerekli kılıyor. Her şey örgütlenmedeki beceriye bağlıdır. Bir yanda silahlı savaş her koşulda sürdürebilecek bir örgütlenme, diğer yanda onun kitleler içinde kök salmasını sağlayacak, kitleleri kucaklayacak yığın örgütlenmeleri... Biri diğerinden bağımsız düşünülemez. Kitleleri mücadele içine çekmeyi amaçlayan bir devrimci hareket, çok yönlü örgütlenme becerisi gösterebilmelidir. Hele halkın düzen partilerinden umudunu kestiği, hak arayışları içine girdiği, hak arama bilincinin hızla geliştiği koşullarda, geniş yığınları kucaklayacak örgüt biçimleri yaratmak, her platformu bir örgütlenme zemini olarak değerlendirmek ve uygun örgütlenmeler oluşturmak vazgeçilmez bir önem taşıyor. Kitlelerle canlı ve kalıcı bağlar kurabilmenin, edilgen değil, aktif bir kitle desteği kazanmanın, kitlelerin mücadeleye fiili katılımlarını sağlayabilmenin yolu buradan geçiyor. Kısaca, geniş kitlelere uzanabilecek örgütlenmeler yaratmak hedeflenmelidir.

Kuşkusuz, her şey arzulanan gibi olmuyor. Hızlı koşabilmek, bu koşunun gerekli kıldığı insan unsuruna sahip olmaktan geçiyor. Oysa 12 Eylül'ün devrimci saflardaki etkileri hala güçlü. Zaafları sürdürmede şaşırtıcı bir direnç gösteriliyor. İdeolojisine yabancılaşmış, belli ölçüde gizli inanç yitimine uğramış, ruhsuzlaşmış, sorumluluk duygusundan uzak, disiplinsiz insanlarla bir yere varılamaz. 12 Eylül'ün üzerimizde bıraktığı tortulardan arınmak gerek. Her düzeydeki insan kendini yenilemek zorundadır. Bürokratlık, hantallık, er-telemecilik, gerekçecilik, konformist eğilimler, ahlaki dejenerasyon vb. yok edilmelidir. Zaaflar meşrulaştırılmaz, statüler dayatılmaz. Bunlarda ayak direyenler kaçınılmaz olarak sürecin dışına düşmeye devam edeceklerdir. Atılım yapmak isteyen bir devrimci hareket, bunun gerekli kıldığı niteliklere

sahip insanlarla yola çıkabilir. Devrimci saflığını yitirmemiş. devrime kendini sunma ruhu ile dolu, fedakarlıkta sınır tanımayan insanlar olmadan, ortak bir ruh sağlanmadan hızlı koşabilmek olanaksızdır.

Çürüyen yanları kesip atmada radikal olunmalıdır. Canlı olanı geliştirmek için ilk yapılması gereken budur.

Tempomuz hızlandırılmalıdır. Devrimci bir harekete tembelleşen, miskinleşen değil, düşünen, üreten beyinler gerek. Halk eylemliliğinin ön saflarına geçmek istiyorsak, önce kendimizi düşünsel plandan başlayarak her şeyimizle buna hazırlamalıyız.

Başarmak için kararlı olmak gerek. Kararlıyız. Oligarşinin zindanlarını bir bir yaran "özgürlük eylemleri" bizleri daha güçlü kılıyor. Oligarşi ile adeta alay edercesine gerçekleştirilen bu eylemler, Türkiye devrimi adına önemli bir kazançtır. Uzun tutsaklık koşullarından sonra her türlü icazeti, meşruiyet düşüncesini reddederek sıcak mücadeleye katılma arzu ve iradesi tüm devrimcilere örnek olmalıdır. Onlar, geçilmez denilen duvarları geçtiler. Devrimci iradenin bütün iradelerden daha güçlü olduğunu gösterdiler. Yaratıcılık, çaba ve irade gücünün birleştiği yerde "olmaz" diye bir şey yoktur.

Eğer "olmaz" denileni "olur" kılmak istiyorsak, daha fazla çaba harcamalıyız. Hiçbir şey emek harcamadan kazanılamaz.

Küçük dünyaların değil, hepimizin uğruna mücadele ettiği büyük bir dünyanın insanı olma bilinciyle hareket etmeliyiz. Geleceği kazanmak için, önce kazanmaya hazır olmalıyız.

* * *

Sayı: 1, 31 Temmuz 1990

SOL İÇİ ÇATIŞMALARI MAHKUM EDELİM, PROVOKASYONLARA ALET OLMAYALIM

"Maocu faşistleri 1 Mayıs alanına sokmayacağız" diyenler ne kazandınız? Dönüp dünden bugüne baktığınızda ideolojik-politik tutarlılığın, ilkeli olmanın neresindesiniz?. Dün "Maocu Bozkurt" ve "goşistler" diyerek kendinizi dünyanın merkezine oturturken bugün kimlerle işbirliği halinde ve kime karşı savaşıyorsunuz? Hep birlikten,söz ederken, geçmişteki "Maocu Bozkurt", "goşist", "karşı-devrimci" biçiminde gelişen faşizme karşı mücadeleden çok, devrimcilere karşı.savaşmay.ı.i.İ.ke edinen kaba, ilkel, mekanik tutumunuzun hesabını halka ve devrimcilere vermeyecek misiniz?

"Sosyal-faşist", "Rusya'nın beşinci kolu" diyerek, "Sosyal-faşist barikatları parçalama" andı içerek, oligarşinin demagogilerine malzeme verenler, sol içi çatışmayı olağanlaştırıp meşrulaştırırlar olarak, M-L'leri, devrimcileri bu ilkel, sığ ve sektör görüşlerine adapte olmadıktan, solun birliğini savundukları için, solun birliğiyle savaşması yerine faşizme ve emperyalizme karşı savaşılmasını istedikleri için "orta yolcu", "revzyonizmin dümen suyunda" diyerek suçladınız.

Sadece bu anlayışınız yüzünden doğan olumsuzluklarla dolu ve asla olumlanamayacak olayları sorgulayıp, nedenlerini bulup halka hesap veremeyecek misiniz?

"Sosyal-faşist", "Maocu faşist", "goşist" türü nitelemeleriniz ve bir kısım başka siyasi grupların daha çarpık, sağlıksız ve çocukça denebilecek anlayışları nedeniyle onlarca devrimci ve yurtsever emperyalizme ve oligarşiye karşı savaşıma yerine sola karşı savaştırılıp toprağa düşürülürken, hala 8 yıl önce gururla savunduğunuz "sosyal faşistlere" ya da "Maocu faşistlere" karşı savaşıp şehit oldu diye mi yazacaksınız tarihinize?

Bunların dışında sol içi çatışmayı meşru görenler, sol içi sorunları ideolojik mücadele yerine mafya yöntemleriyle çözmeyi yeğleyenler, 8 uzun yıl geçti, hala aynı yöntemlerde ısrar edebilecek misiniz?

Hala emperyalizme ve oligarşiye karşı kavga yerine devrimci, ilerici ve yurtseverlere karşı mücadele yolunu mu seçeceksiniz?

Bugün Türkiye solunun büyük bir kesimi hayatın içinde "var olamama-nın" sancılarını yaşıyor ve bu "var olamama" telaşıyla hırçın, dengesiz, basit tavırlar sergiliyorlar. Bir yandan radikal görüşler törpülenip sağa savrulma revaçta olurken, öte yandan sanki hiçbir şey olmamış, 8 yıl geçmemiş gibi "geçmişte en doğru bendim" diyerek veya geçmişle ilgisi olmayan, tam tersi görüşleri hiçbir özeleştirme yapmadan savunmak, olgunluk olarak görülüyor.

Yine hemen herkes, "en doğru bendim", "dimdik ayakta'yız", "savaşıyoruz" sözlerine karşı, çeşitli platformlarda eylem ve güç birlikleri yaratmak için, bununla beraber, siyasi grupların dünden bugüne biriken önyargılarını ve güvensizliklerini ortadan kaldırmak için hiçbir çaba sarfetmeyerek olumsuzlukları biriktirerek devam ettiriyor. "Var olma" ispatı her şeyin önüne geçiyor. Ve doğal olarak grupçuluk ve benmerkezci, çarpık, izahı güç tavır ve görüşler geçer akçe oluyor.

Yıllardır süregelen çağrımızı yineliyoruz: "Sol birbiriyle çatışıyor" demagogisini egemen güçlere vermemek için düşünce farklılıklarımız olsa da, emperyalizme ve faşizme karşı birleşebileceğimiz ortak noktaların olabileceğine inanarak, eylem ve güç birlikleri yaratarak, giderek daha ileri birlikler hedefleyerek devrime yürüelim.

Her devrimci, ilerici, yurtseverin bir değer olduğuna inanarak, devrimcilerin birbirine karşı saygılı ve güven duyma geleneğini geliştirelim.

Tüm bunlar için gelin 8 yıl sonra da olsa Türkiye solunun kara bir lekesi olan sol içi cinayetleri hep birlikte sorgulayalım. Nedenlerini, niçinlerini hiç çekinmeden ortaya koyalım.

Kuşkusuz yılların çarpık ve sağlıksız düşüncelerinin, kastlanmış yapılarının bir anda düzeleceği hayalini kurmuyoruz. Ama mutlaka milyonlarca emekçi yönetme sorumluluğuyla samimi ve radikal adımların atılması gerektiğine inanıyoruz.

Bunun için sol grupların siyasi temsilcilerinden oluşan bir komisyon oluşturulmalıdır. (*) Bu komisyon, geçmişten bugüne sol içindeki cinayetleri araştırmalı, sorgulamalı, temsil ettiği insanları eğitmeli, sağlıksız anlayışları halka anlatmalı ve olumsuzlukları teşhir etmelidir. Sorumsuz tavırlarının özeleştir-

sini yapmamakta ısrar eden gruplara karşı caydırıcı müeyyideler uygulanmalıdır.

Sağlıksız anlayışların kısa sürede ortadan kalkmayacağını bilerek, bu komisyon devrimci bir anlayış yerleşene kadar görevini yapmaya devam etmelidir. Ve herhangi bir siyasi grubun diğer gruba saldırısı karşısında çatışmayı engelleyici ve olumsuz tarafı özeleştiriyeye davet edici ve caydırıcı bir fonksiyon görmeyi programına almalıdır.

Kısaca, bugünden doğması muhtemel olumsuzlukları önlemek için solun sınırları çizilmiş, fonksiyonları belirlenmiş bu tür bir örgütlenmeye ihtiyacı olduğuna inanıyoruz.

1 Mayıs Birlik ve Dayanışma Günü'nde sol içinde olumlu adımların atılması umudumuzu koruyoruz.

(*) Bu öneri-1980 baharında M-L hareket tarafından benzer biçimde iki sol grubun çatışması öncesi yapılmıştı. Ama ne yazık ki, o koşullarda gerekli devrimci sorumluluğu duymayan, bağınaz, grupçu anlayış sahipleri bu öneriyi dikkate almayarak, çatışmaları devam, ettirmekte kendince fayda gördüler.

* * *

Sayı: 2, 15 Ağustos 1990

İŞKENCEYE KARŞI MÜCADELENİN ÖNEMLİ BİR PARÇASI OLAN SUSMA HAKKIMIZI KULLANALIM

12 Eylül'le birlikte yarı açık cezaevine dönüştürülen ülkemizde, on yıldan bu yana yedi yüz binden fazla insan gözaltına alındı, işkencelerden geçirildi. Yüzlerce insan geride hiçbir iz bırakmadan kaybedildi, işkencede katledilen yakınlarının cenazesini bulabilmek bile Türkiye halkı için bir şans oldu... Binlerce insan işkenceyle alınmış emniyet ifadelerine dayanılarak tutuklandı, cezaevlerine dolduruldu. İşkenceye dayalı bu ifadeler 12 Eylül dönemi ve sonrasında yargılamaların temelini oluşturdu.

Günümüzde de, tüm baskı ve işkencelere rağmen polis senaryolarını imzalamayan, kendisine veya başkalarına yüklenen suçlamaları kabul etmeyen, ifade vermeyen insanlar ise, işkenceyle delil yaratamayan polis tarafından "ifade vermeme" tavrından dolayı, "örgüt üyesi" olarak lanse edilmek isteniyor. Yasadışı bir şekilde insanları ifade vermeye zorlayan polis, düzenlediği fezlekelerde kendisini savcı yerine koyarak iddianame hazırlarcasına, sevk maddesi göstermekle yetinmiyor, gözaltına alınan kişilerin "ifade vermeme" tavrını "örgüt üyeliğinin kesin delili" olarak sunarak ceza yargılama sistemine yeni bir "delil" kazandırıyor. (!) Şubede açlık grevi yapan, ifade vermeyen insanların bu tavırlarının örgüt üyeliğinin delili olduğunu öğreniyoruz polis fezlekelerinden.(!)

İFÂDE VERMEME YASAL BİR HAKTIR

Özellikle son dönemde yoğunlaşan gözaltılarda ifade vermeme tavrının kitleselleşmesiyle birlikte, hemen her fezlekede, açlık grevi yapan ve polise ifade vermeyen insanların şube tavrını örgüt üyeliğinin delili olarak göster-

mek isteyen polisin bu iddialarının ciddiye alınır yanı yoktur.

Anayasanın 38/5 maddesine göre, "Hiç kimse kendisini veya kanunda gösterilen yakınlarını suçlayıcı beyanlarda bulunmaya zorlanamaz."

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu (CMUK)'un 135/1 maddesi ise, "...Sorgunun iptidasında kendisine isnat edilen suçun niteliği sanığa bildirilir. Bu hususta cevap vermek isteyip istemediği sorulur." gerekliliğini vurgulamaktadır. Görüldüğü gibi, yasa "Cevap vermek isteyip istemediği sorulur." demekle, aynı zamanda sanığa susma hakkının hatırlatılması gerektiğini belirtmektedir.

Yine 1966 tarihli Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 14. maddesinin 3/g bendine göre, kişi kendi aleyhine tanıklık etmeye ya da suçluluğunu kabul etmeye zorlanamaz.

Anayasa, yasalar ve uluslararası sözleşmelerle güvenceye alınmış bulunan susma hakkının kullandırılmak istenmemesi tamamen polisin keyfiliğinden kaynaklanmaktadır. Yasaları bilmeyen ya da bilmek istemeyen polis, delil elde edebilmenin bir aracı olarak insanları ifade vermeye zorlamakta, bunu başaramadığında ise susma hakkının kullanılmasını örgüt üyeliğinin delili imiş gibi göstermek isteyerek, yargıyı da etkilemeye, yönlendirmeye çalışmaktadır. Oysa polisin gözaltındaki kişiyi sorguya çekme yetkisi dahi yoktur. Yasalara göre, sorgu sadece yargıçların yapabileceği bir işlemdir. Savcı ve sınırlı olarak da polise tanınan yetki ise ilgili kişi ya da zanlının ifadesine başvurmaktan ibarettir.

Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca, "Polis, yaptığı tahkikat esnasında ifadelerine müracaat lazım gelen kimseleri çağırır ve kendisinden lüzumlu olan şeyleri sorar." Görüldüğü gibi yasada bir "çağrıdan söz edilmektedir. Yoksa uygulamada görüldüğü gibi, geceyarısı kapıyı tekmeyle, baltayla kırarak girip, silah zoruyla yaka paça götürmekten değil. Polisin gözaltına alınan kişiye yaptığı tahkikata ilişkin şeyleri sorma yetkisi ise susma hakkını ortadan kaldırmaz. Polis sormaya yetkilidir fakat gözaltındaki kişi cevap vermek zorunda değildir.

Günlük yaşamda en sık rastlanılan korsan gösteri, miting vb. olaylardan gözaltına alınma gibi suçüstü hallerinde uygulanması gereken 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakemesi Hakkında Kanuna göre ise, polisin ifade alma yetkisi kesinlikle yoktur. Söz konusu yasanın 4. maddesine göre, ağır cezalı olmayan bu tür suçlarda, polis yakalanan kişiyi düzenlediği tutanakla birlikte aynı gün C.Savcılığına teslim etmek zorundadır. Bu tür suçlarda C.Savcısı soruşturmayı bizzat yapmakla yükümlüdür, yetkilerini polise devredemez.

Meşhut Suçların Muhakemesi Yönetmeliğinin 16. maddesi konuya daha da açıklık getirmektedir. Söz konusu maddeye göre, polis, yakalanan şahsı sorguya çekmek gibi zaman kaybını gerektirir işlemlerden hiçbirini yapamaz.

Tüm bu yasal düzenlemelere rağmen gözaltındaki kişiyi ifade vermeye zorlayan anlayışın kaynağı nedir? Kaynağını ortaçağın engizisyon mahkemelerinde uygulanan "tahkik" sisteminden alan bu anlayışa göre, olayı aydınlatabilecek delilin her türlü yol ve yöntem kullanılarak elde edilmesi mümkündür.

Susma hakkını reddeden kişinin konuşmasını sağlamak için her türlü işkenceye başvuran, sanığın otoriteye boyun eğmesi gerektiğini savunan ve çağımızda faşist düşünce yapısının ürünü olan bu anlayış sahiplerini tarihin çöplüğüne, göndermenin yolu, yarının toplumunu kurma iddiasında olan ve devrimci değerlere sahip çıkanların direniş geleneklerini kitleselleştirmelerinden geçiyor.

Herhangi bir insan için kendisi ve yakınlarını suçlayıcı beyanlarda bulunmaya zorlanamama anlamını taşıyan susma hakkı, devrimciliği bir yaşam biçimi olarak benimseyenler açısından davaya bağlılık ve devrimci değerlere sahip çıkma sorumluluğuyla özdeşleşiyor. Onlar için susmak bir hak değil, onurlu bir direniştir.

"12 Eylül Hukuku"nın ve tüm anti-demokratik yasaların egemenliğinin sürdüğü günümüzde, sınırlıda olsa var olan yasal demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmak demokrat sorumluluğun bir gereği oluyor. Sahip çıkmak bilinçle olur. Bilinç ise mücadele içinde kazanılır. Devrimci mücadele, yaptıkları yasaları keyiflerince uygulayanlara, yasalarını da direnişlerde, hak mücadelesinde öğretmek, yaşatmaktan geçer.

Susma hakkımızı kullanarak keyfi uygulamalara, baskı ve işkencelere karşı çıkmak hem onurlu bir davranış, hem de yasa! bir haktır.

Keyfi gözaltılara hayır demek için,
Gözaltında işkence ve baskılara son demek için,
Yarının insanı ve toplumunun değerlerini bugünden yarınlara taşımak ve yaygınlaştırmak için

SUSMA HAKKIMIZI KULLANALIM.

* * *

Sayı: 2, 15 Ağustos 1990

DEVİRİMCİ BİR YOL MU? DEMOKRAT BİR YOL MU?

Devrimci bir yolun güçlükleri, gerekleri ve bedelleri vardır. Bunların başaramadığı noktada demokrat bir yol savı ortaya atma ve sağcılığa kayış durak tanımamıştır.

Haziran 1990'dan itibaren "Demokrat! Muhalefet" adında aylık bir siyasi dergi yayın hayatına girdi. Tanıtım diyebileceğimiz yazısında, derginin "değişen dünya dengelerine ve değişmek zorunda olan Türkiye'nin gereklerine cevap verecek yeni açılımların tartışma ortamı" olacağı ve "toplumsal muhalefet hareketinin dağınıklıktan kurtulması ve onun eylem birliğini temsil edecek bir sözcülüğe kavuşturulması" ihtiyacına yönelik olarak çıkarılacağı ileri sürülüyor. Aynı yazıda, mücadele edecek tüm demokratlara, sosyalistlere ve sol hareket içindeki çevrelere "demokratik muhalefet hareketini yaratmak için" çıkarılan dergide yer almaları çağrısı yapılmaktan da geri durulmuyor.

Hiçbir zaman iktidar bilincine sahip olmamış ve muhalif olmayı ezeli poli-

tika olarak benimsemiş olanlar, bugüne kadar kendi örgütlülüklerini bile sağlayamamışken, demokratik muhalefeti örgütleyip, sözcülüğünü yapmaktan, solun kendi birliğini sağlamaktan söz ediyorlar. Özünde ise içinde bulundukları açmazı ve bunun üstesinden gelebilecek ruh ve dinamizmden yoksunluklarını "sol" ve aydın potansiyele dayanarak aşmayı amaçlıyorlar.

Yazıda ve derginingenelinde, ülkemizdeki sınıf mücadelesinin geleceğine ilişkin çizilen karamsarlık tablosu içinde kaybolan söz konusu "iddia" ve "çağrı"yı bir kenara bırakırsak, şekilsizlik, sübjektivizm, kendine güvensizlik ve karamsarlığın sınırlarını çizdiği oldukça trajikomik bir görünüm çıkıyor ortaya.

Gerçekte yıllardır demokrat ve kendiliğindenci bir siyasi çizgiyi aşamayıp, demokrat olmayı benimseyen derginin daha ilk sayısında, üç sayfa boyunca "Bugün Demokrat Olmak Zor" diyerek bunun teorisini yapan ve herkesin kendisini "Ben gerçekten demokrat mıyım, değil miyim?" diye sorgulamasını isteyen M.Pekdemir ve savunduğu anlayışın başını çektiği "Demokrat!", tam anlamıyla, sözünü ettiğimiz kesimin ve genelde statükocu-reformist küçük burjuva aydınların ruh halini yansıtıyor.

NİÇİN "DEMOKRAT"!??

M.Pekdemir'e göre, "sosyalistlerin önce ve mutlaka Demokrat!" olmaları gerekiyor. Zaten bunun için de demokratlık bayrağı havaya kaldırılıyor. Peki ama neden? Sosyalist kavramı yara bere aldı diye "demokratlığa mı soyunmak gerekiyor? Bugün "demokrat" adı, "sosyalist" adından daha mı saygın, daha mı az eskimiş?

Evet, bugün "komünistlerin sosyal demokrat olduğu bir dünyada, demokratların şovenleştirdiği bir Türkiye'de" yaşıyoruz. Ama bu, sosyalizm bayrağı yerine "demokrat" bayrağını yukarıya kaldırmanın nedeni olabilir mi? Aksine, böyle bir dünyada ve Türkiye'de sosyalist kimliği öne çıkarmak, sosyalizm bayrağını yukarı kaldırmak önem taşıyor. Dünya ölçeğinde kapitalizmin güç kazandığı, sosyalizmin gerilediği bir süreçte, her şeye rağmen kendi kimliğinde diretmek, mevcut dalgaya karşı koyarak sosyalist değerlere ve geleceklere sahip çıkmak, sosyalizmi bütün yanlış imajlara rağmen savunabilmek ve onun gerçekte ne olduğunun anlaşılabilmesi için çaba göstermek anlamlıdır. Ve tarih bugün devrimcilerin önüne bu zor görevi koymuştur.

M.Pekdemir her ne kadar "Sosyalizmin çöktüğünün ilan edildiği bir dünyada, asıl olarak sosyalizmi savunabilmek gerekir." diyorsa da, benimsedikleri kimlik hiç de sosyalizmin savunuculuğuna uygun düşmüyor. Demokratlık üzerine üç sayfa eveyip gevelemesi de bu sıkıntının varlığını ortaya koyuyor. Açıkça ifade edilemeyen ama "Demokrat! Muhalefet" başyazarının satır aralarında dile getirdiği görüşlerden az çok anlaşılabilir bir sıkıntıdır bu. Devrimci bir siyasal mücadele ve örgütlenme çizgisi yerine, meşruiyet temelinde küçük burjuva aydınlarının benimseyeceği bir siyasal çizginin savunulması, ister istemez bu çizgiye uygun bir kimlik yaratmayı gerekli kılıyor. Bu anlamda, "Demokrat!" adı durup dururken seçilmiyor, bir ideolojik tercih sonucu olarak gündeme geliyor.

Eğer bugün dünyada ve Türkiye'de sosyalizm adına yaşanan gerilemeye uyum göstermekss amaç, bunu açıkça ortaya koymak gerekir; yok buna karşı direnilecekse, o zaman niçin demokratlık tartışması yapılıyor? Elbet bugün kendine demokrat diyenlerin, aslında, demokrat olmanın gereğini yerine getirmediği i üstünde durulabilir. Bu bir gerçek. Ama bu durum sosyalistlerin "demokrat" kimliğini öne çıkarmalarının gerekçesi olabilir mi? Yeni keşfetmişçesine, gerçek demokratların sosyalistler olduğunu öne sürmek ve bundan hareketle demokratlık kimliğine vurgu yapmak hiç de ikna edici değil. Nitekim, derokratlık üzerine edilen onca sözden sonra "Demokrat! Muhalefetin başyazarı iki sayfa boyunca eveleyip gevelediğinin farkına varmış olacak ki, "Kavramlar üzerinde biraz fazla mı durduk?" deme ihtiyacı duyuyor. Ve "demokrat" kimliğinin niçin seçildiğinin gerçek nedenini açıklıyor:

"... Yeni politik tutumların kendini dayattığı bir süreçte, politik kimliklerin netleştirilmesine olan bu ihtiyaçtan söz ettiğimizi, demokrat ve sosyalist kimliklerinin örtüşmekte olduğu bir dünyada-ülkede yaşamaya başladığımızı vurgulamak istiyoruz; hepsi bu kadar."

Evet, hepsi bu kadar... "Demokrat" adının, "yeni politik tutumların kendini dayatması" sonucu benimsendiği itiraf ediliyor. Peki, nedir bu yeni politik tutumlar? Bunları "Demokrat! Muhalefet" başyazarına ait yazıların satır aralarında bulmak olanaklı. Kendi kafa karışıklığının yarattığı belirsizlikleri taşısa da, bu yazılar, küçük burjuva aydın bakışının silahlı mücadeleyi reddeden ve "meşru" zeminde kalarak, muhalefet etmeyi savunan kendiliğindenci mücadele anlayışını yansıtıyor. Zaten "Demokrat!" bu anlayışa uygun düşün en iyi kimlik oluyor ya da kimliksiz olmaya bir "kimlik" bulmak için icat ediliyor.

DEMOKRAT! MUHALEFETİN ÇİZGİSİ: BELİRSİZLİK

Demokrat! Muhalefet'i okuyanlar ilk anda şu soruyu soruyor: Bu dergi niye çıkıyor, neyi amaçlıyor ve neyi savunuyor? Buna net bir yanıt vermek hayli güç, çünkü ne söylendiği, neyin savunulduğu belirgin değildir.

Demokrat! Muhalefet sosyalist bir yayın organından çok, küçük burjuva demokratlarının çıkardığı bir yayın organına benzemekte, içinde yer alan yazılar küçük burjuva aydın yaklaşımının hemen tüm belirgin özelliklerini yansıtmaktadır.

Aslında Demokrat! Muhalefet, DY çevresinin yaşadığı ideolojik bunalımın boyutunu ortaya koymakta, içinde bulundukları çıkmazı göstermektedir. Başyazarlar, kafası karışık bir küçük burjuva aydının ruh halini yansıtan görünüşte çok şey söyleniyormuş havası taşısa da, özünde hiçbir şey söylenmeyen yazılar niteliğindedir.

Bu haliyle Demokrat! Muhalefet, DY çevresinin içinde bulunduğu tikanıklıktan çıkabilmesi için gerekli ve zorunlu olan bir planın ögesi olabilmekten uzaktır. Ve ihtiyaçlara yanıt verebilmesi bir yana, neyi amaçladığı da belirsizdir.

Örneğin, sol içi polemiklerin dergiye taşınmasına karşı olunduğu söyleniyor. Peki ama bu polemikler başka nerede yapılacaktır? Yoksa polemik yapmaktan tamamen vaz mı geçilecektir? Devrimciler kendi görüşlerini savunur-

ken, doğal olarak yanlış buldukları görüşleri eleştirecekler, gerektiğinde polemik de yapacaklardır. Sosyalist bir yayın organı böyle bir işleve sahip olmak zorundadır. Ama Demokrat! Muhalefet bunu yanlış buluyor. Bu anlayış "birlik" adına şekilsizliği, uzlaşmacılığı, kendi doğrularına inançsızlığı ifade etmiyor mu? Sosyalist bir yayın organı kendini sadece burjuva ideolojisiyle mücadele etmekle sınırlayabilir mi?

DY çevresinin bugün içinde bulunduğu durum dikkate alındığında, bu çok daha önem kazanıyor. Öncelikle kendi çizgisini geçmişi ve bugünü ile netleştirmek ihtiyacı içinde bulunan bu çevrenin, daha iç ideolojik birliği bile sağlayamamışken, ideolojik mücadeleyi burjuva ideolojisine karşı çıkmak düzeyinde ele alması ve bununla sınırlaması, ister istemez başka şeyleri de düşündürüyor. Acaba başka şeylere hazırlık mı yapılıyor? Demokrat! Muhalefet bu hazırlığın bir adımı mı, yoksa başka bir şey yapamama çaresizliğinin ürünü olarak ortaya çıkan bir "çare" mi?

GEÇ DE OLSA "İŞÇİ SINIFI" YENİDEN KEŞFEDİLDİ!

71 sonrası cezaevine girip çıkan "Kurtuluşluları" hatırlatırcasına, '80'li yıllar boyunca hiçbir şey yapmayıp, sonuçta cezaevinde işçi sınıfını "keşfeden" M.Pekdemir ve savunduğu anlayış, bu konudaki ilk yazılı "öngörülerinden" birisini, İşçilerin Sesi dergisi için yaptığı röportajda, "İşçi hareketi, kuşku yok ki, toplumsal muhalefetin eksenidir." diyerek bildirmiş ve bu arada "devrimci hareketin, her on kadrosundan altısını işçi sınıfı içerisinde çalıştırması gerektiği" fetvasını vermişti. Kendiliğindencilığe tapan, iradi olarak siyasi bir pratik ve faşizme karşı kararlı, militan bir mücadele çizgisi geliştiremeyenlerin, işçi sınıfının kendiliğinden nitelikli mücadelesine bel bağlaması ve bunun teorisini yapması, dünya ve ülkemiz solunda on yıllardır yaşanan ve kökleri küçük burjuva sınıf özelliklerinde yatan bir handikaptır. Bu anlamda, M.Pekdemir ve savunduğu anlayış sahipleri oldukça geç kalmış sayılmalıdır.

Ancak yine de, yazıda yılların revizyonist-reformistlerini aratmayan bir üslupla, "Artık, bu ülkenin solcularının da 'merhaba proletarya' diyerek", "sınıfın çağrısına uyması gerek"tiği yüksek sesle ifade ediliyor. Ve hala, bu köhnemiş düzenden kurtuluşun ancak işçi hareketinin toplumsal muhalefetin eksenidir durumuna gelmesiyle gerçekleşeceğini göremeyen ve "kör olmayı istemekten başka bir kaçış yolları kalmayan", "sorumsuz solcular"a kızıyor M.Pekdemir:

"Bugün için potansiyel olarak işçi muhalefeti güç kazanabilir bir yönelim taşımakta ise de, çeşitli yönlerden çekiştirilerek takatten düşürülüyor ve patronuyla, bir kısım sorumsuz solcusuyla, güçsüzleştirilmesi için pek çok şey yapılıyor..."

Bu satırları yazarların işçi sınıfı içindeki varlıklarını ve çalışmalarını doğrusu merak ediyoruz. "Sorumsuz solcular"la kimleri kastettiklerini bilmiyoruz ama işçi sınıfı içinde hiçbir ciddi devrimci faaliyet yürütmeden, sınıf adına konuşup, yüksek perdeden ahkam kesenlerin sadece kendileri olmadığı kesin.

Bugün DY çevresinin kendilerinden çok önce işçi sınıfını keşfetmiş "ka-

şiflere" katılması hiç de şaşırtıcı değil. Aslında, dün de benzer görüşler açıkça ifade edilmese de savunuluyordu; ama içinden geldikleri geleneğin tabandaki güçlü etkisi, bu düşünceleri ortaya koymalarını engelliyordu. İçine düşükleri dağınıklık ve ideolojik belirsizlik ortamı, dün söylenemeyenlerin bugün açık olarak dile getirilmesine neden oluyor. Sözde de olsa savunulduğu söylenen "halk savaşı"nın bir anda unutulması ve "işçi sınıfı" edebiyatının yapılmaya başlanması bu yüzdendir ve artık her şey yerli yerine oturmaktadır.

DY ÇEVRESİNİN BİRLİĞİ "DEMOKRATİ MUHALEFET'LE Mİ SAĞLANACAK?

Yazıda, DY çevresinin mücadele içinde kayda değer bir şey yapamaması, üretememesi ve siyasi planda bir gelişim gösterememesinin etkisi her yönüyle kendini gösteriyor. "Türkiye Nereye?" tribünlerden yazılmış bir yazı. Ülkemizde, siyasal plandaki muhtemel gelişmeler üzerinde durulup kendi deyimleriyle "ihtimal hesapları" yapılırken, mücadele ve devrimci savaşım adına ya hiçbir şey denilmiyor ya da ciddi ve faşizme karşı güçlü, militan bir mücadele ve direniş çizgisini temel alan önermelerden uzak, oportünist ve reformist kulvarlarda olmayacak örgütlenme hayalleri kuruluyor. Ancak yine de haksızlık etmeyelim. "Sosyalistlerin birliği" üzerine değinmekten geri kalmıyorlar. Ne tevazu!

Ertuğrul Kürkçü'nün aynı dergideki "Birlik Modelleri ve Birlik İmkanları" başlıklı yazısını ve de "1986'dan başlayarak 'sosyalistlerin birliği' talebinin karşılanmasına yönelik üç girişim" olarak, önce M.Ali Aybar'ların çabasıyla başlayıp, farklı bir gelişim göstererek SP(!)'nin kurulduğu girişimi, ardından TBKP'yi ve son olarak da Kuruçeşme Toplantılarını gerçekleştirenleri kastederek, şöyle diyor M.Pekdemir.

"...Dergimizin bu sayısında yer alan sosyalistlerin birliğine ilişkin yazıda değerlendirilen üç "spectacular" ('kayda değer' anlamında -bn-) girişimin yanı sıra, sessiz ve derinden gelişen bir dördüncü girişimi de dikkate almak gerekiyor. Basında lanse edilmediği için pek farkına varılamayan bu sessiz girişimciler, nitelik-nicelik olarak belki bu üç girişimi de aşan bir düzlemde gençlik-işçi-öğretmen vb. muhalefet hareketinde yer alıyorlar, aydınlarımız gibi ve belki onlardan biraz daha etkin bir şekilde, kitleler ile muhalif eylemler de yapıyorlar. (...) Sosyalistlerin birliğini, bugün öncelikle muhalefetin birleşik gücünün yaratılmasında görüyor."

İfadeler yorum gerektirmeyecek kadar açık... Evet, herkes kendi yerini kendi belirtiyor. Aynılar aynı yerde, ayrılar ayrı yerde... Ama soralım: Ne zamandan beri sosyalistlerin birliği, başlattıkları girişimle SP gibi ihbarcı-Aydınlıkçıların parti kurmalarından başka bir sonuç vermeyen M.Ali Aybar'ların girişimine, TBKP gibi yasallaşmak için her şekle girmeye hazır reformistlere ya da yıllardır herhangi bir ilişkisi kalmamış "aydınlara kaldı?

Yazar kendi 'sessiz ve derinden giden girişimini' nasıl oluyor da bu üç "spectacular" girişimin yanında sayabiliyor? Dahası, nasıl oluyor da kendileriyle, niyetlerinden bağımsız bir girişim izlese de, Aydınlatıcı karşı-devrimcilerin SP gibi bir parti kurmasıyla sonuçlanan bir girişimi, "solun birliğini sağla-

ma"(!) adına birlikte anıyor?

Hani, nerede sözü edilen "gençlik-işçi-öğretmen hareketinde yer alanlar", devrimci mücadele adına ne yapıyorlar? Yoksa, önce "Demokrat!"ta farklı muhalif görüşleri toparlayıp, "muhalifetin birleşik gücü" yaratıldıktan sonra mı birliğinizi sağlayacaksınız? Yazıdan doğrudan böyle bir anlam çıkıyor.

Sizler, sorumluluğu üzerinizden atıp her şeyi gelişecek toplumsal muhalefete havale ederken, olsa olsa oportünistlerin, yığınların, ilkesizlerin birliğini sağlayabilirsiniz. Devrimcilerin ve mücadeleden yana olanların değil! Ve bu birlik hep yıkılmaya mahkum olacaktır. Yazdıklarınızda ve söylediklerinizde özgüven, ilkeler ve mücadeleye yer yok çünkü.

DEMOKRAT! MUHALEFET SİLAHLI MÜCADELEYE KARŞI MI?

"Türkiye Nereye?" başlıklı yazıda tam bir terör edebiyatı yapılıyor. Silahlı devrimci mücadeleyi, faşist terörle birlikte aynı kefeye koymaya kalkışan bir kafa yapısı hakim. Ve sanki her şeyi egemen sınıflar yönlendiriyorlar! "Devlet" ve ezen-ezilen sınıflar ilişkisi, adeta egemenleri ve devleti bir uzlaşma aygıtı olarak gören sınıf işbirlikçilerinin sivil toplumcu bakış açısıyla tersyüz ediliyor. Terörün, halkı sınıflar mücadelesinden caydırmak, sindirmek ve de devrimci mücadeleye çok yönlü saldırmak amacıyla değil de, halkı "otorite arayışına itmek" için uygulandığını, toplumun bunun için terörize edildiğini ileri süren bir anlayış konuluyor ortaya. Ve sadece bununla da kalınıyor.

"...Hiç olmazsa küçük adımlarda buluşmak, bu da olmazsa devletin politikalarını kolaylaştırıcı zeminleri yaratmaktan uzak durmak için çaba sarf etmek tercih nedeni olmalıdır. Bugün sol güçlerin bir kısmı izledikleri akıldışı politikalarla nesnel olarak toplumun terörize edilmesinde neredeyse rol alır bir duruma düşebiliyor..." diyerek, "Böyle bir olumsuz tablo karşısında politik cesareti korumak elbette çok zor bir iştir." diye aklınca uyarıda bulunuyor M.Pekdemir.(*)

Evet, tüm bu yazılanlar karşısında söylenecek fazla bir şey kalmıyor: Devletle savaşıma girme cesaretinden yoksunluk!.. Sakın ola, olmayan "politik cesaretinizi" kaybetmeyin! Sonra, oligarşinin baskı-yasak politikaları ve katliamları karşısında sizin gibi "yeni açılımların tartışma ortamı" peşinde koşmak yerine, canlarını feda edip, silaha başvuran, bugün her şeye rağmen mücadeleyi yükseltmekte ve kitleleri faşizme karşı militan bir mücadele hattında harekete geçirmekte kararlı olan ve davranan devrimcilere ve eylemlerine daha çok küfredersiniz.

Evet, soruyoruz: "İzledikleri akıldışı politikalarla nesnel olarak toplumun terörize edilmesinde rol alanlar kimlerdir? "Aksoy, Emeç ve benzeri eylemler" derken, "ve benzeri eylemler"le hangi eylemleri kastediyorsunuz? Silahlı devrimci muhalefete karşı tavrınız nedir? Açıklamanızı bekliyoruz. Sizlerin 12 Eylül mahkemelerinde silahlı devrimci eylemleri (örneğin, bir Nihat Erim'in cezalandırılması eylemini) faşist katliamlarla bir arada lanetleyerek saydığınızı bilmeyenler, bütün olanları "toplumun cinnet nöbetleri" şeklinde değerlendirip, "Devletin meşru güçleri müdahale etmeliydi." feryadınızı duymayanlar belki bugün söylediklerinizde bir derece "safılık" arayabilirler. An-

cak sizi yakından tanıyanlar için buna gerek yok. Sınıflar mücadelesini ege-
men sınıfların oyununa gelme olarak yorumlayanların, devleti her şeye kadir
olarak görenlerin, yukarıda yazdıklarından farklı şeyler yazıp söylemeleri
beklenemezdi. Ama yine de önerimiz, siz devrimci eylemlere küfretmeyi, on-
ları karalamayı bırakın. O misyonu devlet zaten üstleniyor.

M.Pekdemir yazısını "Bugün en kötü iş susmaktır." diyerek bitiriyor. Doğ-
rudur, oligarşinin işlediği cinayetler ve terör politikası karşısında susanlar, ni-
yetleri ne olursa olsun, yapılanları kabullenmiş demektir. Ancak daha kötüsü
de var: Oligarşinin tüm kurumlarıyla sürdürdüğü terörizm edebiyatına
"sol"dan çanak tutmak... Böyle olursa "Demokratlığınıza baştan gölge dü-
şecek! "Devrimci" bir Yol'dan "Demokrat!" bir Yol'a ince bir geçiş yapılırken,
bunlara dikkat etmeniz gerektiğini sanıyoruz. Yoksa gerçek demokratlar alı-
nabilir.

(*) Aynı sayfalarda, 'Çok Bildik Kabus; Terör' başlıklı yazıda, A.Bostancıoğlu, M.Pekdemir'in
terörle ilgili söylediklerini tamamlıyor. Bu paraleldeki yazılarla, dergi kendi içinde uyumlu bir
bütünlük oluşturuyor.

* * *

Sayı: 3, 1 Eylül 1990

DEVRİMCİLER FAŞİZMİN MAHKEMELERİNDE YARGILAYAN OLMALIDIR

12 Eylül'ün emir-komutaya göre kurulan ve yukarıdan kumandalı mahkemelerinde görülen siyasi davaların tarihsel bir öneme sahip oldukları yadsı namaz bir gerçektir. Bu davaların görüldüğü salonlar bir dönemin hesaplaşmasının yapıldığı alanlardı. Ve buralarda takınılacak tavırlar, geleceğe miras olarak aktarılacak örnek tavırlar olmak zorundaydı. Kendini halka ve tarihe karşı sorumlu hisseden her devrimci kişi ve örgütün tavrı bu bilinçle şekillenmeliydi.

Peki, böyle mi oldu? Başta M-L'ler olmak üzere, kimi devrimci-yurtsever örgütler öyle yaptılar. Faşizmin mahkemelerini, daha fazla ceza almayı, serbest bırakılmamayı, duruşmaya çıkarılmamayı, coplanmayı, yerlerde sürüklenmeyi vb. göze alarak, devrimin kürsüsü haline getirdiler. Savunmalarında yargılanan değil, yargılayan, hesap sorulan değil, hesap soran oldular. Kimileri ise, burjuva yasalarının boşluklarından yararlanarak kendi "meşruiyet"lerini ispatlama çabasına girdiler ve masumiyet tabloları çizdiler. "1960'lardan 1980'e Türkiye Gerçeği" adıyla yayınlanan Ankara Ana Devrimci Yol Davası Savunması da bu ikincilere örnek teşkil ediyor.

Derleyen, önsözünde, savunmanın "tarihe ve halka karşı yerine getirmemiz gereken bir görev" anlayışı ile yapıldığından söz ediyor. Öyle ki, "Mahalle bakkalından dolmuş şoförüne, öğrenciden işçiye herkes, her şeyden önce bunları bilmeliydi diye düşündük." diyor.

Aslında iddia çok büyük ama toplumun her kesiminin "her şeyden önce" bilmesi gerekir diye düşünülüp yazılan şeyleri okuyunca, ortada iddia ile uyum arz eden bir içerik bulunmadığını söylemek gerekiyor. Her şeyden ön-

ce, "tarihe ve halka karşı yerine getirilmesi gereken görev" mahkeme kürsüsünü devrimin kürsüsü haline getirmeyi, örgütü ve devrimci mücadeleyi, halkın bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini savunmayı, düzenin tüm kurumlarıyla reddini gerektirirdi. DY Savunması'nda bunu görmek mümkün olmuyor.

BURJUVA MEŞRUIYETİ TEMELİNDE YAPILMIŞ BİR SAVUNMA

DY Savunması'nda, burjuva yasaları ve düşüncesi nezdinde meşru olduğunu ispatlamak için büyük bir çaba içine girilmiş. Oysa böyle bir tutum devrimcilerin değil, küçük burjuva aydınlarının işi olabilir ancak. Nitekim DİSK Davası'nda, Barış Derneği Davası'nda yargılanan demokrat aydınların yaptıkları savunma da öz olarak bu niteliktedir. Bir dönem "en güçlü siyasi hareket" olma iddiasında olanların, "milyonlarca emekçiyi" harekete geçirdiğini söyleyenlerin cunta mahkemelerinde takındıkları bu tutumun, siyasi iddialarıyla hiç de bağdaşır bir yanı yoktu Devrim için yola çıkanların burjuvazi ile uzlaşması düşünülemez. Düzenin tüm kurumlarını reddetmek yerine, küçük burjuva aydınlarının yaptığı gibi, düzen içindeki yanlışlıkların, eksikliklerin ortaya konması ve bunların eleştirisiyle yetinilmesi, devrimci olmaktan uzak bir tutumdur. Bu yanıla DY Savunması, burjuva hukuk dilinde ifade edilen "uyum" ya da "kopuş" savunması ikileminde "uyum" savunmasını temel almıştır.

Aslında DY Savunması'nın bu temele oturması çok garipsenecek bir olay da değildir. Savunmasında, DY gerçek kimliğini ortaya koymuştur. Burjuva meşruiyet çizgisi DY'nin stratejik görüşlerinin yansımasıdır ve '80 öncesi açık biçimde iade edilemeyen şeyler, hukuksal kaygıların da etkisiyle, faşizmin mahkemelerinde daha açık olarak dile getirilmiştir.

DY Savunması'nı okuduğumuzda, 12 Eylül öncesi ülkede sürdürülen mücadelenin, halkın kendiliğinden bir şekilde, kendi olanaklarıyla, kendi kendini savunduğu bir mücadele olarak değerlendirildiğini görürüz. Dahası, sivil faşist hareketin faşizmle özdeşleştirildiğini, anti-faşist mücadelenin MHP'ye karşı yürütülen mücadele olarak ele alındığını ve daraltıldığını görürüz. Gerisi artık kendini burjuvaziye aklama çabasıdır. "Önce onlar saldırdı.", "Biz kendimizi savunduk.", "Halk kendiliğinden anti-faşist bir direniş gösterdi." vb. yaklaşımlar, faşizmin mahkemelerinde kendi suçsuzluklarını ispatlama çabasından öteye gitmiyor. "Biz bir şey yapmadık.", "Biz devleti yıkmak istemedik.", "Biz anayasayı ihlal etmedik.", "Biz suçsuzuz, biz masumuz."; adeta bu gösterilmek isteniyor. Öyle ya, uzun araştırmalar yapılarak ortaya çıkarılan onca istatistiki bilgiye, belgeye sayfalarca yer vermenin başka ne anlamı var? İlk saldıranların faşistler olduğunu ispatlamak için onca zahmete girmenin amacı ne? Sanki MHP'li olmayanları işkence yapmazmış gibi, işkence yapan polislerin MHP'li olduklarını ispatlama gayreti hangi anlayışın ürünüdür?

DY, 12 Eylül öncesi her ne kadar tersini söylemiş olsa da, faşizmi bir devlet biçimi olarak görmemiş, faşizme karşı mücadeleyi bir devrim mücadelesi olarak değil, anti-MHP temelde bir mücadele olarak ele almış ve buna

uygun bir pratik sergilemiştir. Savunmalarında bu anlayışları tüm yönleriyle açığa çıkıyor.

DY Savunması'nda,. '80 öncesi, içinde iyi kötü yer aldıkları anti-faşist mücadelenin kararlı bir savunusu da yoktur. Çizilen tablo ilginçtir. Sanki kendileri dergilerinde yazıp çizme, tespitlerde bulunma, öneriler getirme dışında hiçbir şey yapmamış, her şeyi halk kendi kendine yapmıştır. Kendileri bir suç işlemişse, bu ancak düşünce suçu olabilir. Suçlanacaklarsa, bu biçimde suçlanabilirler... Evet, DY Savunması'ndaki bütün çaba budur. Faşizme karşı devrimi savunmak değil, 141-142 kapsamında yargılanabilmektir.

Oysa DY ne kadar inkar ederse etsin, halkın kendiliğinden direnişiydi desin, '80 öncesi anti-faşist çatışma içinde şu ya da bu oranda yer almıştır. Ki, bırakalım DY gibi silahlı mücadeleyi savunduğunu söyleyenlerin bu çatışma dışında kalmasını, en reformist, en sağ, silahlı mücadeleye kesinkes karşı olan kesimler bile, yer yer hayatın dayatması sonucu, anti-faşist çatışmanın dışında kalamamış, kıyısından köşesinden bile olsa ona bulaşmak zorunda kalmıştır.

Gerçek bu olmasına karşın, kendilerinin her şeyin dışında olduğunu göstermek çabası neyin ürünüdür? Buna, burjuva yasaları nezdinde meşruiyet aramak dışında bir yanıt vermek zor ki, bu arayış onları cunta mahkemelerinin adil olabileceği gibi bir beklenti içine de sokmuştur.

"Mahkemelerin, faşizme karşı mücadele eden insanların eylemleri konusunda, bugünkü yasaların hükümleri içinde suç olarak görülebilecek hususlarla ilgili olarak hüküm vermesi anlaşılabilir bir şeydir. Ancak faşizme karşı mücadelenin bir 'anayasayı ihlal suçu olarak görülmesi' mevcut hukuk kuralları içerisinde dahi kabul edilemez." deyişlerinin ardında hep, yaptığıının suç olduğunu kabullenme ve faşizmi MHP'ye indirgeyerek, cunta mahkemelerinden adalet umma eğilimi vardır. Bir devrimcinin, eylemlerinden dolayı faşist mahkemelerin kendisine ceza vermesini anlaşılabilir bulması M-L bir bakış açısının ürünü olamaz. Tarihsel haklılığı, meşruluğu bir yana bırakıp, cunta mahkemelerinde burjuva hukuku nezdinde meşruluk arayanlara devrimci demek zordur. Mevcut hukuk kuralları içinde neyin kabul edilebilir ya da edilemez olduğu temelinde yapılan savunmanın devrimci olması da mümkün değildir.

Sahip olunan anlayışı yansıtmaması bakımından, şu sözler çarpıcıdır:

"(...) Faşist terör kampanyalarının bir parçası olarak öldürülmelerin bile birer adi suç olarak görüldüğü sıkıyönetim mahkemelerinde, faşizme karşı mücadelenin anayasal düzeni yıkmaya teşebbüs suçu olarak gösterilmesi hiçbir şekilde kabul edilemez. Böyle bir hükmün hukuki değil, açıkça faşizm yanlısı bir siyasal tavır alış olacağı da çok açıktır." (DY Savunma, syf.451)

Evet, cunta mahkemelerinden beklenen neydi? "Faşizm yanlısı bir siyasal tavır" alacakları bilinmiyor muydu? Böyle düşünmeyi gerektiren ne tür ideolojik eğilimler vardı? Kuşkusuz, bunlar sorgulandığında, "DY Gerçeği" daha yalın biçimde anlaşılacaktır.

DY tutukluları sorgudan savunmaya, mahkemelerdeki tavırlarında hep uzlaşmayı, kabul edilebilir olmayı, düzen içi konumu temel almışlar, kendile-

rini öyle tanıtmayı ve tanımlamayı uygun görmüşlerdir. Ki bu, "DY Gerçeğinin kendisidir.

"DEVİRİMCİ YOL", ÖRGÜT MÜ, YOKSA YASAL BİR DERGİ Mİ?

DY Savunmasında üzerinde özenle durulması gereken bir nokta da, örgüt olmanın reddi olayıdır. Mahkemenin her aşamasında DY'nin "örgüt" değil, "yasal bir dergi" olduğu ileri sürülerek örgüt olma bilinci zayıflatılmıştır. Burjuva yasaları nezdinde "meşru" olabilmek için, şekilsiz ve gevşek bağlara sahip de olsa, binlerce insanın birliğini temsil eden örgütlülük reddedilmiştir. DY'nin bugünkü dağınık, parçalanmış durumunda, başka nedenler yanında, örgüt bilincinin zayıflatılmasının da payı vardır. DY'liler, insanların örgütlülüğünden kaçarak, birey eşmesinde, düzenle yeniden bütünleşmesinde, '80 öncesi taşıdıkları iddiaları bir çırpıda reddederek büyük rol sahibi olmuşlardır.

DY Savunması'nda adeta "Biz bir örgüt değiliz." diye bir çırpınış vardır.

DY neden örgüt değildir?

Savunmalarında M-L anlamda bir örgüt tartışması yapılsa, elbette bir sorun olmazdı. DY Savunması'nda yapılan, cezai sorumluluktan kurtulmak için yasal boşluklarda nasıl yararlanılır tartışmasıdır. Ve bunun için, oligarşinin yasalarındaki bir örgüt olmanın yasal sorumluluğu ile yasal bir dergi olmanın sorumluluğu arasındaki farktan yararlanma çabasına giriyorlar. Ama bu öyle çirkin yapılıyor ki, geçmiş mücadele bir çırpıda özünden soyutlanarak cunta mahkemelerinin kabul edebileceği bir temele oturtulmaya çalışılıyor.

DY önderleri yasadışı bir parti olmakla, henüz partileşmemiş, partileşme sürecindeki bir hareket olmanın hukuki sorumluluk açısından kendilerini kurtarmaya yetmeyeceğini düşündüklerinden olsa gerek, bir dergi olmayı ve bireysel olarak "dergi yazarı", "dergi çalışanı", "dergi taraftarı" olmayı kendilerine uygun görmüşlerdir.

Geçmişte DY dergilerinde bu konuda yazılanların tamamen görmezden gelinmesi, çok şeyin olduğu gibi bunların da inkar edildiği anlamına mı gelmektedir? Savunmalarında eski DY dergilerinden işlerine gelen alıntı bulabilmek için hayli çaba sarfettikleri anlaşılan savunma sahipleri, geçmişte kendilerini tanımlarken neler söylediklerine hiç rastlamadılar mı? .

DY dergilerinde! yer alan şu sözler onlara ait:

"15 Ocak Ankara mitinginde en çarpıcı bir şekilde ortaya konulduğu gibi, Türkiye solundaki var olan bir yığın parti ve grupçukla kıyaslandığında, DY hareketinin ne ifade ettiği tartışma götürmez biçimde anlaşılmıştır.

"Her şey bir yana, bu kampanya çalışmaları hareketimizin yurt çapındaki tartışmasız gücünü dostun düşmanın önünde bir kez daha ortaya koymuştur." (DY, sayı 14)

'80 öncesi, kendilerini "en güçlü" siyasi hareket olarak görenler, sıra faşizmin mahkemelerinde onu savunmaya gelince, "yasal bir dergi" demekten öteye gidememişlerdir:

"...Bu nedenle de Devrimci Yol bir siyasi grup ve birçok konuda ortak düşünceler savunan insanların içinde yer aldığı bir siyasi hareket olarak görülmüş ve öyle adlandırılmıştır." (DY Savunma, syf.471)

"Devrimci Yol (...) devrimci partinin oluşturulmasını hedefleyen bir yayın organıdır." (O.Müftüoğlu, Sorgu)

"Devrimci Yol devrimci görüşleri savunan bir yayın organı olmaktan öteye gitmemiştir." (A.Başpınar, Sorgu)

Öncelikle belirtmek gerekir ki, bir devrimci hareket için "örgüt mü, dergi mi" tartışmasını yapmak bile başlı başına bir olumsuzluktur. Böyle bir tartışmadan yola çıkarak cuntanın mahkemelerinde adalet aramak ise, M-L olduğunu iddia edenler için utanılması gereken, izaha muhtaç bir tavidir. Cezaevlerindeki boyun eğişin, faşizmin mahkemelerine taşınması ve bu mahkemelerde "yasal boşluklardan" yararlanma mantığı ile örgütü ve örgütsel mücadeleleyi reddetme, adeta gizli pişmanlık gösterme tutumu, ne yazık ki sahiplerine de bir şey kazandırmamıştır.

Bir dönem kendini Türkiye devrimci hareketinin merkezine oturtan, hatta kendi dışındaki devrimci örgütlere siyaset yasakları koyma hakkını bile kendinde görenler, cuntanın mahkemelerinde, sadece yasal bir dergi olduklarını, sorumluluklarının sadece bununla sınırlı olması gerektiğini savunabildiler. Herkesin "Binlerce insanı temsil etmek bu mudur?" diye sorma hakkı vardır.

DY SAVUNMASI İNKARCILIĞIN BELGELENMESİDİR

DY Savunması'nda, geçmişte açıkça ifade edilmekten kaçınılan ve satır aralarına sıkıştırılan inkarcı görüşlerin, hukuksal kaygılarla açık biçimde ortaya konulduğunu da görüyoruz. Örneğin, şöyle deniliyor:

"Devrimci Yol'un ve yöneticileri olduğu iddia edilen kişilerin anayasal düzeni zorla yıkmak amacıyla silahlı eylemleri başlatma kararı aldığına dair tek bir delil yoktur. Bütün deliller bu iddiaların tersini kanıtlamaktadır.

"Devrimci Yol'un savunduğu, parti olmadan hiçbir zaman siyasi iktidar mücadelesi (ister öncü savaşı, ister başka türlü) verilemeyeceği, parti kurulduktan sonra nasıl bir mücadele verileceğine de o günkü şartlara göre partinin karar vereceğidir."

Bu ifadelerle, sadece silahlı mücadelenin savunulmadığı dile getirilmiyor, daha da ötesi, '80 öncesi DY'nin iyi ya da kötü içinde olduğu anti-faşist pratik de reddediliyor. DY Dergisi'nin satır aralarına sıkıştırılan THKP-C inkarcılığı, cunta mahkemeleri önünde kendi pratiğinin inkarına ulaşıyor. Yazık!

DY Savunması'nda "meşruiyet" mantığı öylesine yer etmiş ki, bu onları, adeta kendi inkarcılıklarını belgeleme uğraşına da götürüyor. DY dergilerinde mahkemeyi ikna edecek pasajlar bulup çıkarmaya, bu olmazsa, başkalarının DY hakkındaki düşüncelerini aktarmaya özen gösteriyorlar. Çok örnek gösterilebilir, birini aktaralım:

"1980 öncesinde bazı sol gruplar, öncü savaşının başlatılmasına karşı çıktığı gerekçesiyle, DEVRİMCİ YOL'u öncü savaşı ve suni denge kavramlarını reddetmekle suçlamışlardı." (Savunma, syf.447)

Bunları söylemekten amaç, bazı sol grupların eleştirilmesi olsa, bunun anlaşılabilir bir yanı olurdu. Oysa, yapılmak istenen bu değildir. Hemen her olanaktan, kendi mesumiyetlerine kanıt göstermek için yararlanılmak isteni-

yor. '80 öncesi çeşitli sol gruplar DY'yi, THKP-C'nin silahlı çizgisini reddetmekle mi eleştirmişlerdi, o halde bu kullanılabilir. Evet, mantık tamamen budur.

DY önderlerinin, kendi inkarcılıklarını, faşist cuntanın mahkemelerinde suçsuzluklarının delili olarak göstermeye çalışmaları tek kelimeyle acıdır.

Aynı şey Direniş Komiteleriyle ilgili dile getirilenler için de geçerlidir. Bir dönem hararetle savunulan ve "halk iktidarının nüveleri" olarak görülen bu örgütlenmeler, bir anda "dayanışma ve demokrasi" olarak "önerilen" (evet, sadece önerilen!) örgütlenmeler oluvermiştir. Şunlar söyleniyor:

"Devrimciler bu komitelerin (...) geçici örgütlenmeler olarak değil, bunların aynı zamanda, (...) dayanışma ve demokrasi yuvaları olabilecek kalıcı örgütlenmeler olarak da düşünülmesini ve ele alınmasını önermişlerdir.

"Devrimciler tüm halkın bir araya gelebileceği örgütlenme önerilerini getirmeye çalıştılar." (DY Savunma, syf.461)

Direniş Komiteleri ile DY Dergisi yazarları arasındaki ilişki "öneri yapma" düzeyine indirildiğinde, hukuki sorumluluktan kurtulunmuş olunuyor, üstelik bu komitelerin başarısızlığı da halka yıkılarak!.. Bu tam da DY'ye özgü bir tavırdır. Kitlelerin gerçek önderi olabilmeyi başaramayanlar, kitlelere öneri yapan devrimci olmayı benimsemişlerdir. Kim ne diyebilir?

12 Eylül'de Türkiye solu yenilmiştir. Ancak yenilmiş olmak teslim olmayı, oligarşiden adalel dilenmeyi gerektiriyor. Bu yüzden, devrimcilerin faşizmin mahkemelerinde meşru müdafaa ve masumiyet karinesine sığınmak gibi bir sorunları olmama tydı.

DY Savunması'nı okuyunca, insan ister istemez soruyor: Nereden nereye?

Bir zamanlar "milyonlarca emekçiyi faşizmin karşısına bir kale gibi diktikleri"nden söz edenler, nasıl oldu da faşizmden "adalet" dilenir hale geldiler?

Bir zamanlar kendilerini "başarıya çok yakın" görenler, eğer bugün "inanç yitiminden" söz ediyorlarsa, 12 Eylül öncesinden başlayarak, inançları da dahil olmak üzere, kendilerini sorgulamak zorunda değiller mi?

Evet, bu hesaplama yapılmalıdır.

Ama DY Savınması'nda bu yoktur.

* * *

Sayı: 4, 15 Eylül 1990

EMPERYALİST SAVAŞIN KARŞISINA HALKIN ÖRGÜTLÜ GÜCÜNÜ DİKELİM

12 Eylülle birlikte halka açılan savaşın üzerinden on yıl geçti. Bugün, ABD emperyalizminin kurmaylığında jandarma göreviyle Ortadoğu halklarına karşı yeni bir savaşın eşliğindeyiz.

12 Eylül, sadece halka açılan bir savaş, halkın örgütsüzleştirilmesi ve sindirilmesi değildi. Halkın hak arama bilincinin yok edildiği, politika dışına itildiği, yoksullaştırıldığı dönem değildi. Bu, madalyonun bir yüzüydü.

Madalyonun diğer yüzünde, IMF programının 24 Ocak kararları adı altında uygulanması ve ABD emperyalizminin istekleri önünde secde edilmesi vardı. Çünkü 12 Eylül'ü "Nihayet bizimkiler yaptı!" diye sevinç çığlıklarıyla karşılayan, öğrencilerini başarılarından dolayı alkışlayan CIA'dan başkası değildi. ABD emperyalizmi, Ortadoğu'da İran'dan boşalan jandarmalığa aday Türkiye'de 12 Eylül'e her istediğini yaptırmak için başvurdu. 12 Eylül sürecinde, ABD ile Türkiye ilişkileri altın çağını yaşıyordu. 12 Eylülcüler tam bir sadakat örneği göstererek, ABD emperyalizminin isteklerini yerine getirdiler.

ABD emperyalizminin üs ve tesisleri nitelik yönünden geliştirildi. Yeni üsler, Muş ve Batman havaalanları inşa edildi. Avvacs'lar yerleştirildi. Başta İnçirlik olmak üzere, 15 civarında havaalanı, her türlü savaş uçağının inip kalkacağı şekilde genişletildi. ABD emperyalizminin her dediğine boyun eğişiyle, işbirliği, bağımlılığı aştı, teslimiyete dönüştü. Bunlar hep geleceğe yatırımdı. MC ve Ecevit hükümetlerinin tabu gördükleri ve dokunmadıkları Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönüş sorununu, bir kılıç darbesiyle emperyalizmin planlarına göre ancak 12 Eylülcüler çözebilirdi.

ABD emperyalizminin bölge karakolu olmanın, jandarmalaşmanın ve Or-

tadoğu politikalarında rotayı Beyaz Saray'a çevirmenin altında, tek sözcükle 12 Eylül vardır. 3ir yanıyla 12 Eylül, ülkemizin kaderinin her şeyiyle ABD emperyalizmine teslim edilmesi operasyonuydu. İşte bugün 12 Eylül'e ve ABD emperyalizmine, her alanda bağımlılığa ve teslimiyete karşı çıkmak, savaşa karşı çıkmakla çakışıyor derken, bunu anlatmak istiyoruz.

Bunun için, 12 Eylül'le birlikte, ABD'ye teslimiyete dönüşen her alandaki bağımlılık ilişkiler ne karşı çıkmadan, üsler sökülsün, ikili anlaşmalar yırtılsın, NATO'dan çıkıls n demeden, IMF'nin ekonomi politikasından vazgeçilmeden, bağımsız Türkiye istenmeden savaşa gerçek anlamda karşı çıkılamayacağını, ABD'nin çıkarları için savaşa sürüklenmenin önlenemeyeceğini söylüyoruz.

Bu noktada, her an Beyaz Saray'dan verilecek bir işaretle Körfez'de patlayacak savaşın eşiğine getirilmemizde, Özal iktidarı bir araç olmaktan öte bir işleve sahip değildir. Bağımlılık ve teslimiyet ilişkileriyle jandarmalığı kabullendikten sonra, düzen partilerine dayanan iktidarların, ABD'nin tavrına bağlanan bu kaderi, kendi inisiyatifleriyle değiştirmede önemli bir rolleri yoktur. İlahlara kafa tutmak varlık şartlarını ortadan kaldırır. Neredeyse ABD emperyalizmiyle 12 Eylül sonrası girilen ilişkiler, tanrıyla kul arasındaki ilişkiler gibidir. Tanrının buyruklarına karşı çıkmak, aforoz edilmeyi getirir ki, hiçbir düzen partisi, ABD emperyalizminin istediklerine karşı çıkamaz ve aforoz edilmeyi göze alamaz. 1980 Martı'nda, S.E.İ.A.(Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması)'nın altında Demirel'in imzası vardır. Ekonomi politikayı IMF reçetelerine bağlayan 24 Ocak kararlarının altında Demirel'in imzası vardır. Bugün sözde bağımsızlıkçı kesilen Ecevit, Beyaz Saray'da masaya yumruk atma hikayeleri bir yana, ambargo kalkması karşılığında, üslerin açılması iznini verendir. Muhalefette, IMF reçetelerine çok atıp tuttukten sonra, iktidarında IMF reçetelerine geçit verendir. Sonuçta, yeni-sömürgecilik ilişkileriyle emperyalizme her alanda bağımlılığın geliştiğinden günümüze, sol görünüm-lüsünden, reformistinden, en faşist ve gericisine kadar tüm siyasi iktidarlar, bağımlılık ilişkilerinde ileri bir geçiş noktası olmaktan öte bir şey yapamadı. Ama 12 Eylül'ün, bağımlılık ilişkilerinde bir dönüm noktası olmasıyla ayrı bir yeri vardır. Bağımlılığın teslimiyete dönüşümünde başlangıç noktası 12 Eylül'dür. 12 Eylül'ün üzerine oturan "anarşi", "terör", "12 Eylül öncesine dönmek mi istiyorsunuz?" edebiyatıyla 12 Eylül'ün sivil uzantısı olmaya gönüllü soyunan Özal iktidarı, bu teslimiyeti daha uç noktalara vardırması ve kartları herkesin önünde açık oynamasıyla, bir Şah, bir Marcos iktidarı tablosu çiziyor. Bugün Ortadoğu'daki savaş kriziyle, bu, çok daha belirginlik kazandı. Özal iktidarı, kraldan daha kralcı bir tutumla, hiçbir manevra olanağına bile gerek duymadan, ABD emperyalizminin izinden, savaş krizine gözü kapalı yürüyüşe geçti. Bu ölçüde Amerikancı bir tutumun tepki çekmemesi, açıktan efendiye uşak rolü oynanmasının kamuoyunca benimsenmesi beklenemezdi. Bu rolü bu kadar açıkça, Özal iktidarından başka bir düzen partisi iktidarı oynayamazdı. İşte bu noktada "Bu kadar da ileri gidilmez ki!", "Biz olsak böyle yapmazdık." demek, burjuva muhalefetin temsilcileri için boş avantudan başka bir şey değil. Jandarmalığa, ABD emperyalizmine bağımlılığı sürekli

ileri götürerek teslimiyete zemin hazırlayanların, Demirel'lerin, İnönü'lerin, Ecevit'lerin savaşın eşiğine getirildiğimiz noktada "Üs olmayalım", "Jandarma olmayalım.", "Bizim kiralık askerimiz yok.", "Körfez'e asker göndermek savaş ilanıdır." demelerinin, trajik ülke ve savaş tabloları çizmelerinin fazla bir anlamı yok. Ve sonuca fazla etki etmiyor. ABD ile olan ilişkilere ekonomik boyutuyla da baktığımızda, ABD'den kredi akışının kesildiği noktada, ekonominin bir anda işlemez hale gelebileceğini, çökebileceğini görüyoruz. Ekonomide de bağımlılık bu, ölçüde ileri götürülmüştür. Ekonomi de tamamen ABD'nin ellerinde. Bu ilişkiler içinde ABD'ye tavır almak, ekonomik intihar anlamı taşıyor. Ama tersine, ABD'nin dediğine uyarak gözüne girmek, küçük de olsa bir şeyler kazandırıyor. Şimdi Özal iktidarı, ABD'nin özel çabasının karşılığı 7 milyar dolarlık borcunun silinmesine ve ambargodan zarar gören ülkeler içinde, yardım edilecek ülkeler içinde baş sıraya konulmasına seviniyor. Özal iktidarı, ülkenin kaderiyle kumar oynanırken tam bir fırsatçılık örneği sergilerken, "Böyle bir fırsatı bulmuşum, elbette kullanırım." diyebiliyor. Ülkemizi ve halkımızı ABD'ye savaş için pazarlarken çok rahat. O, olaya hep ticari bakıyor ve ulusal onur diye bir sorunu yok. Onun için, ABD emperyalizminin, sınıfının çıkarları, Beyaz Saray'ın onuru ve elli yıldızlı bayrağın Körfez'de dalgalanması her şeyin üstünde. O, bütün her şeyini, ABD'nin kazanmasına, Ortadoğu haritasını kurmayı düşlediği imparatorluğa göre yeniden çizmesine ve kendisine de bir pay vermesine bağlamıştır.

ABD Ortadoğu'da Yerleşmek İstiyor

ABD'NİN YENİ SLOGANI: "HER BÖLGEYE BİR NATO"

ABD emperyalizmi, tahtını, haritasını değiştirmeyi planladığı Ortadoğu'nun göbeğine kurmak istiyor. Körfez savaşını "ısıtma-tavsatma-ısıtma" politikaları arasına, şimdi de, Ortadoğu'daki kalışını meşrulaştırarak, sürekli hale getirecek "yeni bir kurumlaşmayı" sıkıştırmaya çalışıyor. ABD Dışişleri Bakanı James Baker'ın kongrede yaptığı konuşma, bir anda emperyalist iletişim tekelleri aracılığıyla, dünyanın dört bir köşesine yayılıverdi. Dünyanın nabızı yoklanıyordu... Kim ne der, böylesi bir kurumlaşmanın "üyeleri" kimler olur, ABD kendi ağırlığını ve varlığını nasıl meşrulaştırır, Arap dünyasında ve emperyalistler arasındaki olası tepkiler nasıl nötralize edilirdi. Tüm bunların hesapları yapılırken, emperyalizmin fiili varlığının, Ortadoğu'daki sürekliliğinin nasıl ve ne biçimde sağlanacağını "kamuoyundaki yoklaması"na başlanmıştı bile. Emperyalizm, son gelişmeleri bahane ederek, bir taşla milyarlarca petrodollar vurmak istiyor. Bunun için de kendine bir bahane bulup, militarist güçleri Körfez'e soktu. Şimdi de çıkmak istemiyor. Kendi çıkarlarının geleceğini garanti altında tutmak istiyor. Onun gelecekteki çıkarları, Ortadoğu halklarının kaderlerini kendilerinin tayin hakkını ellerine almamasından geçiyor. Onun gelecekteki çıkarları, emperyalizmin petrol şeyhleriyle kucaklaşmasından, bunu sürekli olarak koruyacak askeri gücün oluşturulmasından geçiyor. Bakan "Körfez krizinin şu an ortaya çıkardığı durum, ABD'nin bölgede mutlaka rolünün bulunması gerektiğini ortaya koyuyor. Buradan hareketle, NATO modeline benzer bir ittifakı Arap dostlarımızla kurmak istiyoruz.

Böyle bir şey, Irak Kuveyt'ten çekilse bile gereklidir." derken, aslında bu gerçeği ifade ediyor. Baker'ın Arap dostları, Ortadoğu halklarını sömüren, Ortadoğu'yu ABD'nin çrtliğı haline getiren petrol şeyhlerinden başkaları değildir.

Körfez'de uzun vadeli kalmayı önüne koyarken, Kuveyt halkını değil, petrol kuyularını düşünüyor. Ortadoğu'yu bir ahtapot gibi sarmak istiyor. Bunu yaparken de, her zamanki gibi, dünyayı "bölgenin barış ve refahı" için hareket ettiğine inandırmaya çalışıyor. "Irak'ın yaptığıının bir daha tekrarlanması..." derken, kendi çıkarlarına hanel getirecek gelişmelerin bir daha yaşanmamasını, Ortadoğu'da dilediğince at oynatabilmesinin ne kadar zorunlu ve gerekli olduğunu anlatmak istiyor. 70'li yıllarda yaşanan petrol krizi sonrasında, petrol yataklarını güvenceye alma arayışlarını, bugün tekrar gündeme getiriyor. 77 Eylül'ünden sonra Türkiye-Suudi Arabistan-Mısır-ABD paktının gerçekleştiremediğı makyajını tazelemeye çalışıyor. Ortadoğu'nun petrol kuyularının emperyalizmin sömürü ağının dışına çıkmaması için denetim altında tutulması düşüncesi yıllardır canlı tutulmaya çalışıldı. Şimdi aynı düşünce, "fırsat varken" yeniden ısıtılmaya ve dünya kamuoyuna kabul ettirmeye çalışılıyor.

NATO benzeri örgütlenmeleri dünyanın hemen her bölgesi için kabul ettirmek istiyor.

Bush'a, ABD Başkanı olmak yetmiyor. O, koltukta kalabilmek için, "emir" de olmak istiyor... Emperyalistler, Körfez krizini bahane ederek Körfez'i nasıl yağmalayacaklarını tartışıyorlar. Ortadoğu'daki gelişmelerin "ABD'nin kurulu düzenini sarsması" ABD'yi rahatsız ediyor. Ortadoğu halkı üzerindeki sopa sürekli tutulmak isteniyor.

Bu plana dünden razı petrol şeyhleri ve alacağı paya iştahla bakan emperyalist devletler ve işbirlikçi iktidarlar, böylesi bir örgütlenmenin köşe taşlarını oluşturuyorlar. ABD'nin şimdi bu planı hayata geçirmesinde rol oynayacak İran, Suriye, İsrail ve Arap milliyetçiliğı faktörlerini birleştirerek kendi lehine çevirmeye çalışıyor. Ne olursa olsun, kendini böyle bir ittifakın içine sokmak istiyor. Kendi deyimiyle, Ortadoğu halklarına, ABD gibi güvenilir bir partnerle yaşamaya zorunlu olduklarını anlatmaya çalışıyor.

ABD EMPERYALİZMİ VE İŞBİRLİKÇİ YÖNETİMLERİ ORTADOĞU'DA SAVAŞA HAZIR

ABD emperyalizmi, savaşı başlatacağı konusunda bölgedeki bütün işbirlikçi yönetimleri ikna etmiş durumda. Özal iktidarının da, savaşın başlayacağı konusunda, en küçük bir tereddütü ve kuşkusu yok. Zaten, bütün hazırlıklarını başlayacak savaşa göre yapması ve kamuoyunu savaşın kaçınılmazlığı üzerine oluşturmaya çalışması, savaş kışkırtıcılığı ve çığırkanlığında başrole soyunması başka türlü açıklanamaz. Özal, Bush'tan kapıldığı "Saddam devrilmeden bu iş bitmez.", "Ortadoğu haritası değişecek." nakaratını bunun için tekrarlayıp duruyor. Körfez'e asker gönderme yetkisini, kendi koydukları anayasayı bile çiğneyerek almaya kalkması, işi sağlama bağlamak istemesinden kaynaklanıyor. Bunu açık açık söylemekten çekinmiyor.

Özal'ın kulağına telefondan "Savaş başlayacak, tüm hazırlıklarınızı ta-

marnlayın." dendiği çok iyi bilindikten sonra, ABD emperyalizminin temsilcilerinin kapalı kapılar ardında Özal iktidarına verdikleri teminatların ayrıntılarının bilinmemesinin pek fazla önemi yok. Özal iktidarı, TBMM'den yetkiyi aldığı noktada, her şeyiyle savaş hazırlığını tamamladı, kulağı Beyaz Saray'dan çalınacak savaş çanlarında demektir. Zaten Özal bu konuda çok açık konuşuyor. "Ben yetkimi Genelkurmay Başkanı'na devrettim. Kendisine de söyledim. Irak'tan Türkiye'ye karşı herhangi bir hareket gördüğün, hissettiğin anda, derhal harekete geç. Yetki sende." deyip, işin içinden sıyrılıyor. Bunları bir yana bırakalım, ABD, bu süreçte ülkemizdeki üslerini istediği gibi kullanmaya başladığı ve Özal iktidarı bunu onayladığı noktada, savaş başladığı zaman kendimizi savaşın ortasında bulacağımızı tartışmaya gerek var mı? Bu üsler, savaşta ABD'nin nasıl işine yarayacak, bilmiyor muyuz? ABD, üsleri Irak'a karşı kullanmaya başladığında, buna nasıl engel olunacak?

ABD emperyalizmi, Türkiye'yi, Ortadoğu'da başlatacağı savaşa kendi planına göre katmayı kafasına koymuş. Bu savaşta bir yerimiz var. Bu çok açık ve net. İşte Özal iktidarı, savaşa dönük attığı adımlarla, kendisini bu yere oturtmaya çalışıyor. Şimdiye kadar da epey mesafe katetti. Körfeze asker gönderme ve yabancı ülkelerin askerlerini ülkede üslendirme iznini TBMM'den de çıkararak, hemen hemen savaşa hazır bir duruma geldi.

Ülkemizin açık açık savaşa sürüklenmek istenmesi gerçeği siyasi iktidarcı her fırsatta tekrarlanıp duruyordu. Kamuoyu bu doğrultuda koşullandırılıyor, halk buna paralel bir psikolojiye sokuluyordu. Siyasi iktidar her şeyini savaşa bağlamıştı ve savaşın çıkması için elinden geleni ardına koymuyordu. Akbulut "Saldırı ihtimali olsa, önce ben hücum ederim." sözleriyle, geçtiğimiz günlerde TBMM'den anayasaya aykırı şekilde çıkarılan "topraklarımıza saldırı olmadan savaş ilan edilemeyeceği" kararının da bağlayıcı olmadığını gösteriyor. Anayasaların da, yasaların da bir yerde göstermelik olduğu ve kağıt üzerinde kaldığı ortaya çıkarken, Özal iktidarının savaş saplantısıyla hareket ettiği daha açık görülüyor. Akbulut asıl açığı burada veriyor. Saldırı ihtimali "sağlam istihbarat kaynaklarından öğrenilecekti!"

Evet, her şey burada düğümleniyor. İşin en tehlikeli ve savaşa girmemiz için çok kolay bahane yaratılacağı yer burası.

En güvenilir müttefikimiz ABD olduğuna göre, en güvenilen istihbarat kaynağımız da doğal olarak CIA'ydı... CIA'dan daha büyük göze, daha büyük kulağa sahip bir istihbarat örgütü yoktu... Her şeyi en iyi ve en hızlı o öğrenebilirdi... Zaten MİT'le iç içe çalışmıyor muydu?.. 12 Mart'ta ve 12 Eylül'de Demirel hükümetlerinin altını oyan CIA'ydı. Darbeler yapmada, kompolar örgütlemeye, hükümetler değiştirmede CIA'nın üstüne yoktu. 12 Mart ve 12 Eylül, CIA'nın bu konuda ne ölçüde başarılı olduğunun örnekleriydi. İnsana öykü gibi geliyor ama işin gerçeği bu. Ülkemizde siyasi iktidar çarkları böyle işletiyor. CIA bu işleyişte önemli bir faktör.

Evet, bugün, Akbulut, güvenilir bir istihbarat kaynağı olarak, MİT'le iç içe çalışan CIA'ya bakıyor. Bugün CIA'nın bir "Saldırı geliyor." işaretiyle, doğrudan içinde yer alacağımız bir savaşın eşliğindeyiz. Artık işin ciddiyetini çok iyi

kavramak gerekiyor. Kaderimiz, CIA'nın Piringlik ya da İncirlik Üssü'nden radarlarla aldığı 'Saldırı geliyor,' istihbaratı vermesine bağlanmış. Provokasyon yaratmaya bizi böyle bir kaynağa bağladıktan sonra savaşa ille de sokmaya bundan daha elverişli hangi koşullar olabilir?

Ülkemizin ve halkımızın kaderi ABD emperyalizminin ve CIA'nın elinde derken, bunları anlatmak istiyoruz. Hala savaşın çıkıp çıkmaması tartışmalarının yapılması, geline nokta geri bir tartışma olacaktır ve bizlere zaman kaybettirecektir. Artık, çıkacak bir savaşa göre düşünüp, hesap yapmak zorundayız.. Tartışmalarımızın odağını, çıkacak savaşa karşı neyi, nasıl yapmamız oluşturalıdır.

Bu anlattıklarımız, karanlık, karamsar, içinden çıkılmaz bir tablo çizmek, çaresiz kalmak olarak görülmemelidir.

Kaderimiz ABD'nin elinde, CIA'nın istihbaratlarına ve gözü kapalı bunların dediğini yapan siyasi iktidara bağlı demek, her şey bitmiş, kaderimize razı olmaktan, savaşın çıkışını beklemekten başka yapacak bir şey yok demek anlamına gelmez. Biz burada, savaş politikalarının hangi zeminde yükseldiğinin altını çizmek istiyoruz.

ABD emperyalizminin, kabuğuna çekilen Sovyetler Birliği'nin hiçbir işe karışmaz, müdahale etmez tavrından sonra, dünya imparatorluğu kurma düşünü, yakaladığı fırsatı değerlendirerek, Ortadoğu'dan başlayarak gerçekleştirmek istemesinde anlaşılabilir bir yan yok. Sovyetler Birliği "Saldırgan Irak'ın Kuveyt'i işgal etmesinden ve Suudi Arabistan sınırına tankları yığmasından sonra, Bush ne yapabilir?" dedikten sonra, saldırı için yolu açtıktan, tavrını açıkladıktan sonra, ABD emperyalizminin yapmayacağı şey yoktur. Evet, Sovyetler' Birliği Ortadoğu'yu ABD emperyalizmine terk edip gitmişti. Yine ABD'nin, her şeyiyle kendine bağladığı bir iktidarı kendi çıkarları için peşinden savaşa sürmesinde de anlaşılabilir bir yan olamaz. Burada sorun, devrimciler, yurtseverler, halklar olarak, bu kaderin nasıl değiştirilebileceği sorunudur. Böyle bir savaşı önleme gibi tarihsel bir görevle karşı karşıya olduğumuzun bil ncinde olmalıyız. Savaşa karşı mücadeleye öncülük etme görevinin, bizlerin, devrimcilerin omuzlarında olduğunun bilincinde olmalıyız.

Evet, altını çizerek söylüyoruz: ABD emperyalizminin yanında ülkemizi savaşa süren Özal iktidarını caydıracak tek güç, halkın örgütlü gücüdür. İşte halkın savaş karşıtı tepkilerini açığa çıkardığımız, anti-emperyalist çizgide örgütlü birleşik eylemliliğini yarattığımız ve bu eylemliliği de yaygınlaştırıp süreklileştirdiğimiz ölçüde, ABD emperyalizmi ve Özal iktidarı ülkemizi savaşa sürmekte zorlanacak, bu kadar pervasız ve rahat hareket edemeyecek, geleceği düşürmek zorunda kalacaklardır. Bu koşullarda savaşa girseler de, savaş, sonuçta kendilerini vuran bir silaha dönüşecektir. İşte bugünden tüm gücümüzle savaşa karşı mücadeleyi örgütlemenin önemi ve gerekliliği buradadır.

Savaşı önlemek devrimcilerin ellerindedir, bizim ellerimizdedir derken, bunları anlatmak istiyoruz. Özal iktidarını savaştan caydırmanın, bu süreçte bizlerin, Devrimci Sol Güçlerin çabasına, fedakarlığına, yaratıcılığına bağlı olduğunu unutmamalıyız.

ÖZAL İKTİDARI KÖRFEZ KRİZİYLE 12 EYLÜL HAVASI ESTİRMEK İSTİYOR...

Dün ABD emperyalizminin bölgesel çıkarları ve IMF'nin dayattığı ekonomi-politikayı uygulamak için 12 Eylül faşizmiyle halka savaş açan oligarşi, bugün, ABD emperyalizminin Ortadoğu halklarına karşı başlatmak üzere olduğu savaşta üstlendiği jandarmalık görevi için tarihi tekerrür ettirmeye, ülkemizi yeni bir 12 Eylül tüneline sokmaya çalışıyor.

Bunu yapmak zorunda. Krizden çıkış için savaş politikası bir umut. Krizin faturasını savaş politikası ile halka kesebildiği, emperyalizmden birkaç milyar koparabildiği oranda soluklanacak. Savaş politikasıyla bir taşla iki kuş vurmuş olacak. Ama bunun için yapması ve aşması gereken şeyler var.

12 Eylül'ün, anayasasıyla, yasalarıyla, kurumlarıyla varlığını sürdürmesi yetmiyor. Bunlara, anayasayı çiğneme pahasına, yeni baskı ve terör yasaları ekliyor, yetmiyor. Çünkü 12 Eylül'den bu yana köprülerin altından çok sular aktı. Artık halk, 12 Eylül'ün baskı ve terörden, yozlaştırmaya kadar her yola başvurarak suskunlaştırmaya, elini kolunu bağlamaya, duyarsızlaştırmaya çalıştığı halk değil. Halkta önemli değişimler var. Halk 12 Eylül sürecinde kaybettiklerini fazlasıyla istemeye başladı. Örgütlü devrimci mücadele 12 Eylül'ün yarattıklarını aşındırdığı, işlemez kıldığı ölçüde, halkın itildiği örgüt-süzleştirme, sindirilme, politikaya duyarsızlaşma sürecini değiştiriyor. Halkın tepkilerini açığa çıkaran, onların sorunlarını kendi güçleriyle çözmeye iten, kendiliğinden de olsa sokağa döken örgütlü devrimci mücadeleden başkası değil. Öyle ki, çok yerde devrimci güçlerden etkilenme düzeyine bağlı olarak, halkın kendiliğinden de olsa eylemlilikleri radikalleşiyor. 12 Eylül'ün tüm kurumları ve kurallarını aşıp gidiyor, düzen sınırlarını zorluyor. 12 Eylül'ün sindirilmişlik, yılgınlık, karamsarlık havası hızla dağılıyor. Yeni bir sürecin eşliğindeyiz. 12 Eylül faşizminin en alt sınıra indirdiği sınıf mücadelesi hızla yükseliyor. "Anarşi", "terör", "12 Eylül öncesine dönme" demagojisi iflas etti. Yeni sürece damgasını vuran, devrimci eylemler, halkın direnme potansiyelinin kitlesel eylemliliklerle açığa çıkışı ve devrimcilerin bunlarla bütünleşmeye başlamasıdır. Süreç, örgütlenme, direniş, mücadele ve halkın muhalefetine yükselmesi sürecidir. Özal iktidarı, tekelci basını ve TRT'yi de yanına katarak, sürekli işlediği savaş kışkırtıcılığı ve çığırkanlığıyla istediği havayı yakalayamadı. Halkı savaşa hazırlamada başarılı olamadı. Halktaki değişim ve 12 Eylül havasının dönmesi burada kendisini bir kez daha gösterdi. Şimdi halkın ezici çoğunluğunun savaşa karşı olduğunu biliyor ve tehlikeyi seziyor. Bu potansiyeli örgütlü devrimci güçler açığa çıkarıp karşısına dikebilir. Elini kolunu bağlayabilir. Halkın savaşa karşı tepkisini açığa çıkarmak, örgütlemek ve birleşik eylemliliğini yaratmak için mücadele bayrağı açmış devrimcileri, yurtseverleri, Devrimci Sol Güçleri, demokratik ve savaş karşıtı muhalefeti ezip geçmeden, halkın tepkilerini bastırmadan, ülkemizi emperyalizmin istediği biçimde savaşa sokmakta zorlanacak. Bu konuda, burjuva muhalefetin son günlerde dozu giderek yükselen, sözde de kalsa savaşa karşı tepkilerinden de rahatsız olmaya başladı. Hatta halkın savaş karşıtı birleşik gücünün yaratıldığı ve karşısına dikildiği noktada, savaşa girmek konusunda

ABD emperyalizmiyle birlikte hesap yapmak zorunda kalacaktır.

Şimdi Özal iktidarının önündeki en önemli engel, halkın savaşa karşı oluşu ve halkın savaş karşıtı tepkilerini açığa çıkarmak için mücadele içinde olan devrimciler, yurtseverler ve Devrimci Sol Güçlerdir.

İşte Özal iktidarı bunun için, ülkede yeniden bir 12 Eylül havası estirmek istiyor. Ve 12 Eylül'de olduğu gibi, halka savaş açmanın hazırlıklarını yapıyor.

SAVAŞA HAYIR DEMEK YETMEZ, SAVAŞA KARŞI ÇIKMAK, ÖRGÜTLENME VE MÜCADELEDEN GEÇİYOR

Devrimci Sol Güçler, yürüttükleri anti-emperyalist kampanya sürecinde, bir gerçeği çok yakından yaşadılar. Bugün açık bir gerçekle karşı karşıyayız. Halkın ezici çoğunluğu savaşa karşı. İşçiler, memurlar, yoksul köylüler, aydınlar, gençler savaş istemiyor. Özal iktidarını ve tekelci basındaki şakşakçılarını saymazsak, savaş yanlıları çok marjinal bir durumdadırlar ve seslerini yükseltmemişlerdir. Aslında ordu bile, 12 Eylül kamburunu, yıpranmışlığını, demoralizasyonunu henüz üzerinden atamadan ve halkta bu ölçüde tepki gözlenirken, savaş konusunda rahat değildir, tereddütlüdür. Tam istekli görünmüyor 12 Eylül'de elinde çok güçlü kozları, demagoji malzemesi vardı. Halkta <i>can güvenliği istemini çok iyi kullanmasını bildi. Sağ ve sol teröre karşı cen güvenliği, istikrar ve huzuru sağlama demagojisi, tarafsızlık gösterileri tutmuştu. Zaten ordu buna çok önceden kendisini hazırlamıştı. En azından, haki tarafsızlaştırmada etkili olmuştu. Şimdi aynı şeyler söylene-
mez. Halkın savaşa karşı olduğunu biliyor. Rahatsızlığın, tereddütün kaynağı burada. Ama ABD'den savaşa girin işareti geldi mi, Özal iktidarı buna uydu mu, ordunun buna karşı söyleyeceği hiçbir şey olmayacaktır. Bugün en azından, bu lereddütlerin Evren'in ve Ergun'un ağzından ifadesini bulduğunu söyleyebiliriz. Ama halkımız da henüz savaşa karşı tepkisini dışa vurabilmiş değildir. Hep yazıyoruz, söylüyoruz. Bu savaş karşıtı potansiyeli hızla açığa çıkarmak, birleştirmek, örgütlemek, çeşitli biçimlerde direnişlere dönüştürmek zorundayız. Bizim açığa çıkaracak örgütlenmeleri ve mücadele biçimlerini, ilgi çekici propaganda, ajitasyon yollarını bulamadığımız, sloganlar yaratamadığımız ve her şeyden Önemlisi, çalışma tempomuzu daha fedakarca yükseltmediğimiz, daha sistemli, koordineli ve rasyonel hale getiremediğimiz noktada, baskı ve terörü yoğunlaştırarak, elindeki güçlü yalan ve demagoji makineleriyle bu potansiyeli başarabilecektir. Oligarşinin gücünü küçümsemeyelim. Özal iktidarı da boş durmuyor. Bir yandan Bush'un bir işaretiyle savaşa girmenin "yasal" hazırlıklarını, anayasayı çiğneyerek tamamlarken, diğer yandan, olağanüstü hal, sıkıyönetim ve savaş hali yetkisini Demokles'in kılıcı gibi halkın tepesinde sallandırıyor. Ve bir bahanesini yaratıp, bu yetkisini savaş koşullarındaki gelişmeye göre her an kullanabilir. Zamanla yarıştığımızı i bilincinde olmalıyız. Bugün halkın savaş karşıtı tepkileri nasıl açığa çıkarılacaktır? Halkın savaş karşıtı birleşik eylemliliğini örgütlemek neyin odağında, gerçekleşecektir?

Devrimci Sol Güçler olarak, çeşitli eylemliliklerle savaşa karşı çıkmayı

sürekli kılmak işin bir yanı. Asıl önemli olan, bu örgütlülüğü ve eylemliliği halkın savaş karşıtı tepkilerini açığa çıkarıcı biçimde dönüştürmek ve çeşitlendirmektir. İşte şimdi bu görevle karşı karşıyayız ve halkın tepkilerini örgütlemeye ve direnişe dönüştürmede önemli bir sınavdan geçiyoruz. Örgütlülüğümüzün gücü, yaratıcılığımız, üretkenliğimiz kitleleri örgütlenme ve harekete geçirme becerimiz burada ortaya çıkacak.

Evet, bugün en güncel ve ertelenemez görev olarak, devrimcilerin, yurtseverlerin, Devrimci Sol Güçlerin halkın savaş karşıtı tepkilerini açığa çıkarmada, ilkeleri, hedefleri belirlenmiş, ayakları yere basan, savaşa karşı olan herkesin ilgisini çekecek, elle tutulur, gözle görülür bir örgütlenmeye ihtiyacı var. Karşı-devrimcilerin, faşistlerin, 12 Eylülcülerin ve savaş yanlılarının dışında, savaşı önlemede, fabrikalarda, işyerlerinde, hastanelerde, mahallelerde, okullarda, kasabalarda, köylerde, hayatın her alanında çeşitli eylemlilikler ve direnişler örgütleyecek, savaş karşıtı olanların en geniş kesimlerini kucaklayacak bir örgütlenme "Emperyalist Savaşa Hayır Komiteleri" olabilir.

Bugün, Emperyalist Savaşa Hayır Komitelerinin nesnel zemini, halkın savaşa karşı oluşu ve bu karşı oluşun açığa çıkarılması zorunluluğudur. Bu örgütlenme, yaşanan süreçte, savaşa karşı olanların, savaşı önlemek için oluşturmaya çalıştıkları güç ve eylem birliğinin ifadesinden başka bir şey olmayacaktır. Bu örgütlenmelere, cephe vb. gibi hedef ve fonksiyonları açısından çok farklı olan örgütlenme misyonları yüklenemez. Bu örgütlenmenin hedefi, savaşı önlemek için halkın birleşik eylemliliğini örgütlemek, Özal iktidarının karşısına dikmektir. Bunun için başka hiçbir şart koymadan savaşa karşı çıkanları, hayatın her alanında bir araya getirip, örgütlemektir. Emperyalist Savaşa Hayır Komiteleri, kendiliğinden çağrılarla "Haydi, kurun!" diyerek oluşmayacak. Birbirinden bağımsız, başına buyruk, yüzlerce, binlerce ötonom yapının kurulmasını önermiyoruz. Biz, halkın savaşa karşı birleşik örgütlenmesi ve eylemliliğini yaratmak istiyoruz. Eşgüdüm içinde hareket eden, belli bir merkezi politikaya ve örgütlenmeye sahip savaş karşıtı halk örgütlenmeleri yaratmak istiyoruz. Özünde, küçük burjuvazinin kendi özgücüne güvensizliğinin, olayları idealize etmesinin ürünü olan, iradenin, merkeziliğin, önderliğin rolünü küçümseyen, reddeden, her şeyde kitleleri öne çıkaran ve kendiliğindenciliğe tapınan sözde kitle örgütlenme formüllerinden de söz etmiyoruz.

Bu örgütlenmelerde, açıkçası, "tabanın söz ve karar sahibi olması", "kitle katılımcılığı" adı altında, birey özgürlüğü ile örgütlenme, merkezileşmeyle demokratikleşme karşı karşıya konuluyor. Her şeyin odağına kitleler yerleştiriliyor. "Rütbelere sökülüyor", "seviyeler eşitleniyor", "Her şeye kitlelerle birlikte eşit düzeyde sıfırdan başlanıyor." Bu, kitle örgütlenmeleri yaratma adına, politik örgütlenmelerin feda edilmesi anlayışıdır. Bu, kendiliğindenciliğin, kitle kuyrukçuluğunun, kitle popülizminin, ekonomizmin sınırlarını aşamayacak olan örgüt anlayışıdır.

Ülkemiz emperyalist bir savaşın eşiğine getirilmiştir. Savaş bugün her şeyi kaplıyor. Tüm toplumu doğrudan etkiliyor. Seferberlik ilanları, askerde terhislerin durdurulması, yeni birliklerin Irak sınırına kaydırılması, yaşamın her alanında savaşa ilişkin hazırlıklar, zincirleme gelen zamlar ve savaş kış-

kırtıcılığıyla topluma savaş çıkacak imajının verilmeye çalışılması, savaşı **halkın** yaşamının içine soktu. Savaş evlerin ve ailelerin içine girdi.

Halk, savaş koşulları ve savaş gerginliğiyle iç içe yaşıyor. Ve halk savaş istemiyor. İşte bu nesnel gerçeklik, bize, Emperyalist Savaşa Hayır Komiteleri örgütlemeyi dayatıyor. Bugün halkın savaşa karşı tepkilerini açığa çıkarmak, örgütlemek, birleştirmek, koordineli eylemliliğe dönüştürmek, hayatın her alanında Emperyalist Savaşa Hayır Komitelerini örgütlemekten geçiyor. Bugün savaşa karşı olan güçlerin güç ve eylem birliği için çok elverişli koşullar vardır. Bu, doğrudan, savaşın eşikteki tehlike olmasıyla ilgilidir. Bugün Devrimci Sol Güçlerin en temel siyasi görevi, savaşa karşı mücadeleyi örgütlemek için Emperyalist Savaşa Hayır Komitelerini oluşturmaktır.

SAVAŞA KARŞI ÇIKMAZSAK ÖDEYECEĞİMİZ BEDEL AĞIR OLACAKTIR

Bu savaşla, halkımızın evlatları, kiralık katil olarak emperyalizme pazarlanacaktır.

Bu savaşla, halkımızın evlatları, emperyalistlerin ve 3-5 petrol şeyhinin sömürü çıkarları için kan dökecektir. Binlerce, on binlerce insanımız emperyalist savaşta yitip gidecek, sakat kalacaktır.

Bu savaşa karşı çıkan devrimciler, yurtseverler "vatan haini" ilan edilip, sokaklarda kürşunlanacak, işkence tezgahlarında, idam sehpalarında katledilecek ya da zindanlara doldurulacaktır.

Zindanlara doldurulan devrimciler, yurtseverler, savaşa karşı çıkanlar, belki de duvar d plerinde kurşuna dizileceklerdir.

Savaşa karşı mücadeleyi örgütleyen devrimci güç ve örgütler, demokratik kitle örgütlen sendika ve odalar üzerindeki baskılar yoğunlaştırılacak, terör est'irilecektir. Halk örgütsüzleştirilecek, hakkını arayamaz hale getirilecek, susturulacaktır.

Grevler erte enecek, yasaklanacaktır.

Olağanüstü hal, sıkıyönetim, savaş hali ilan edilecek, şehirler, kasabalar tanklarla kuşatılarak işgaledilecek, sokağa çıkma yasakları konulacaktır.

Sınırlı da olsa var olan tüm demokratik hak ve özgürlükler tümünden ortadan kaldırılacaktır. En küçük bir muhalefet, terör ve kanla ezilecektir.

Bu savaş, açlık, kıtlık, karaborsa ve zincirleme zamlar getirecektir. Halkımız daha çok çalıştırılacak, daha çok sömürülecek, daha az ücret alacaktır. Kısacası, emperyalistler ve işbirlikçilerinin çıkarları için, Türkiye halkları daha da fazla yoksullaştırılacaktır.

Tüm bunlar istemiyorsak, halklarımızı kan, gözyaşı ve acıya boğacak olan bu savaşa karşı çıkalım, güçlerimizi birleştirelim.

EMPERYALIST SAVAŞA HAYIR KOMİTELERİ'ni hayatın her alanında örgütleyelim. Yoksa yarın çok geç olacak.

* * *

Sayı: 5, 1 Ekim 1990

AJİTASYON VE PROPAGANDA ÖZGÜRLÜĞÜ ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ

Toplumsal muhalefetin boyutlanmasına bağlı olarak kitlesel eylemliliklerin gelişmeye başladığı bugünkü süreçte, devrimci güçlerin bağımsız ya da ortak maddi çabaları ile örgütlediği çeşitli eylemlerde, kimi sol grupların "ideolojik ödünsüzlük" adına "ilke" diye dayattıkları ve ortaya koydukları sekteer yaklaşımlar, tıpkı 12 Eylül öncesindeki gibi, provokasyona yol açacak ya da çanak tutacak özellikler taşıyor. Öyle ki, zaman zaman çeşitli platformlarda, değişik sol gruplar bazında gündeme gelen devrimci güç ve eylem birlikleri, bu sekteer yaklaşımlar yüzünden bozulmakta, birlikte örgütlenen eylemler, belirlenen tüm ilke ve kurallar hiçe sayılarak, grup çıkarları adına sabote edilmektedir.

Oportünizmin "ajitasyon ve propagandada serbestlik, eylemde birlik" olarak formüle ettiği ve hemen her fırsatta dayattığı, her eylemde eylem disiplinini ihlal etmekten ve anarşiye yol açmaktan başka bir şeye hizmet etmeyen, provokasyona açık bir ortam yaratmaktan öteye gitmeyen bu "ilke", iddia edildiği gibi, devrimci grupları ve güçleri "birleştirici" bir "ilke" midir?

Biz olmadığımızı söylüyoruz. Oportünizmin ileri sürdüğü bu "ilke", ülkemiz pratiğinde bugüne kadar, birakalım birleştirici bir rol oynamayı, çatışmaları ve provokasyonları doğurmuş, eylemlerin sabote edilmesine, güç ve eylem birliklerinin kurulamamasına ya da zorlukla kurulabilenlerin dağılmasına yol açmıştır.

12 Eylül öncesini ele alalım. Bu anlayış yüzünden çıkan çatışmalar, provoke edilen eylemler unutulabilir mi? Devrimcilerin kitle gösterilerine zorla girilmeye çalışılması, buna izin verilmeyince silahlı saldırıya kadar vardırılan tavırlar ne adına yapılmıştı? Oportünizm o süreçte "eylemde birlik, ajitasyon

ve propagandada serbestlik"ten, her eylemde "anti-Sovyetik" sloganlar atmayı anlıyordu. Kendileri dışında düzenlenmiş olsa bile, eylemi düzenleyenlerin kimler olduğuna, kendilerini çağırıp çağırmadıklarına, neyi hedeflediklerine bakmaksızın, "Kitlelerin olduğu her yerde biz de bulunur ve istediğimiz gibi hareket ederiz." anlayışıyla (ajitasyon-propaganda serbestliği adına) anti-Sovyetik sloganlar atmayı kendileri için "hak" olarak görüyorlardı. Onlara göre, kitleler başkalarının peşinden gidebilirdi. Bunlar TKP vb. sosyal faşistler olabileceği gibi, küçük burjuva maceracıları da olabilirdi, bu önemli değildi. "Proleter dev imciler" her koşul altında, kitlelerin olduğu her yere gider ve orada onları "bilinçlendirecek" sloganlar atarak, Sovyet sosyal emperyalizminin gerçek yüzünü teşhir ederlerdi. Bunu kimse engelleyemezdi...

İdeolojik ödünsüzlük adına, başka devrimci gruplar tarafından ya da kendilerinin yer almadıkları güç ve eylem birliği platformları tarafından düzenlenen eylemlere, çağrılı olmadıkları halde katılmaya kalkan ve üstelik bu eylemlerin belirlenmiş disiplin kurallarına uymayı reddeden bu sakat mantık, doğal olarak çatışmalara yol açmış, provokasyonlara zemin hazırlamıştır.

1 Mayıs 1977'de provokasyona çanak tutan bu anlayıştır. 1976'da Dev-Genç'lilerin düzenlediği mitinge zorla girmeye kalkmanın, engellenince de silahlı saldırıya girişmenin altında yatan da bu mantıktır. Ankara'da TÖB-DER mitinginin provokasyona uğramasında yine aynı mantığın payı vardır. Bu örnekler daha da çoğaltılabilir ve bunların hiçbirinin unutulması mümkün değildir.

Aradan geçen onca zamana karşın, bugün geçmiş olumsuzluklardan yeterince ders alınmadığı görülmüyor. Yine aynı anlayışla (Gerçi şimdi sosyal faşist gördüklerine saldırmıyor, hatta onlarla aynı platformlarda yer almayı reddetmiyorlar. Bunu olumlu bir gelişme olarak görüyor ve seviniyoruz,) eylemler provoke edilmekte, güç ve eylem birliklerinin önü tıkanmaktadır.

Bu anlayış, bugün eylemde ideolojik ödünsüzlüğün savunulması gibi devrimci bir anlayışın değil, basit ve çıkarıcı hesapların ürünü olarak ortaya çıkmakta, kendi grup çıkarları ve propagandası için birlik platformlarında ortaklaşa alınan eylem kararları, belirlenen disiplin ilkeleri çiğnenmekte, "ortak eylem" içinde "grup eylemi" örgütlenerek, devrimci eylem birlikleri dinamitlenmektedir. Bunun eylemler içinde politik olarak nasıl tezahür ettiğine örnekler vereceğiz. Ancak daha önce, sol gruplar arası ittifakların ve eylem birliklerinin zorunlu ilkesi olarak ileri sürülen, pratikte ise "eylem içinde eylem özgürlüğü" olarak şekillenen "ajitasyon ve propagandada serbestlik, eylemde birlik" konusu üzerinde durmak gerekiyor. Çünkü oportünizm, bu anlayışını Lenin'e dayandırmakta ve eylemde "anarşi"yi meşur gören, eylemleri sabote eden, provokasyona açık hale getiren tutumunu haklı çıkarmak istemektedir.

Lenin, Sol Komünizm'de, İngiliz komünistlerinin, gerici, muhafazakar ve liberal ittifaka karşı, proletaryanın çıkarları için İşçi Partisi'yle bir seçim bloku oluşturmasını önerirken, şunları söylüyor:

"Komünist Partisi, Henderson ile Snowden'e, bir 'uzlaşma', bir seçim anlaşması önerir. Lloyd George ve muhafazakarlar koalisyonuna karşı birlikte

yürürüz; parlamentodaki milletvekillerini, işçilerin, İşçi Partisi'ne olsun, komünistlere olsun, verdikleri oylarla orantılı olarak paylaşıyoruz. (Genel seçimlerdeki oy değil, özel bir oylamada) Biz tam bir propaganda, ajitasyon ve siyasi eylem özgürlüğünü muhafaza ederiz. Bu sonuncu şart olmadan besbelli ki blok kurulamaz, çünkü siyasi eylem özgürlüğünü elde etmeden uzlaşmaya varmak ihanet olur. İngiliz komünistleri, tıpkı (1903'ten 1917'ye kadar 15 yıl boyunca) Rus Bolşeviklerinin, Rus Henderson ve Snowden'lerine karşı, yani Menşeviklere karşı eleştiri hakkını muhafaza ettikleri gibi, İngiliz komünistleri de kendi Henderson ve Snowden'lerini suçlayabilme yolunda tam özgürlüğe mutlak olarak sahip bulunmalıdırlar."

Lenin'in söylediklerinden çıkarılması gereken en temel sonuç, komünistlerin, proletaryanın çıkarları için ittifaklar yaparken, kendi varlıklarını yadsıyacak bir tutum içine girmemeleri gerektiğidir. Lenin bunun güvencesini, "Propaganda, ajitasyon ve siyasi eylem özgürlüğü"ne sahip olmakta görmekte, "siyasi eylem özgürlüğünü elde etmeden uzlaşma yapmayı ihanet" olarak nitelemektedir. Yine Lenin, burada, "Propaganda, ajitasyon ve siyasi eylem özgürlüğünü" Rus Bolşeviklerinin Menşevikler karşısında sahip olduğu "eleştiri hakkı" ile aynı şey olarak görmekte, birliği birlik yapan gücü, suçlayabilme özgürlüğü olmadan düşünmemektedir.

Lenin'in burada ortaya koyduğu görüşlerin, oportünizmin pratik tutumunu haklı çıkarabilecek bir yanı var mıdır? Bugüne kadar Türkiye'de hangi güç ve eylem birliği platformunda, "Platform kararı olmaksızın, hiçbir grup bağımsız siyasal eylem yapamaz." diye bir karar alınmıştır? Birakalım kararı, böyle bir öneri gündeme gelmiş midir? Ne zaman güç ve eylem birliğine katılanların "ajitasyon, propaganda ve siyasi eylem hakkı"na ipotek konulmuştur? Bunu, kendi yadsımadığı ve siyasi iddiasını terk etmediği sürece, herhangi bir grubun kabul etmesi zaten mümkün değildir.

Biz bu basit gerçeği tartışmıyoruz. Biz, güç ve eylem birliği yaptığımız her siyasi grup ve örgütün kendi anlayışı doğrultusunda ayrıca bağımsız siyasi eylem örgütleyebileceğini, bizi eleştirebileceğini (hatta suçlayabileceğini), kendi ajitasyon ve propagandasını yapabileceğini hiçbir zaman reddetmedik, reddetmiyoruz. Bunu tartışmak bile anlamsızdır. Biz, güç ve eylem birliklerine katılanların ajitasyon, propaganda ve siyasi eylem özgürlüklerinin güvence altında olması gerektiğini değil, hedefleri ve sınırları birlikte belirlenen ve ortak örgütlenen eylemlerde, bu genel hak arkasına sığınarak, eylem disiplininin ihlal edilmesini, siyasi yarar umarak "eylem içinde eylem yapmayı" ya da "eylem hırsızlığını" eleştiriyoruz. Ajitasyon ve propaganda özgürlüğünün bu olmadığını, bu mantıkla eylemde birliğin asla sağlanamayacağını, her eylemin önceden belirlenen kural ve sınırlar içinde bir disipline sahip olması gerektiğini söylüyoruz.

Biz, güç ve eylem birlikleri platformunda, birlik yapılan hedefe uygun olarak, ortak ajitasyon ve propaganda yapılmasından yana olduk hep. Çünkü bu, birliğin amacına en uygun davranış biçimidir. Birlik, hangi amaca yönelik olarak gerçekleştirilmişse, o amaca ulaşmada en etkili yol birlikte belirlenen ve herkesin kabul ettiği şartları öne çıkarmak, güçleri aynı hedefe yöneltmek,

bir noktada yoğunlaştırmaktır. Buna karşın biz, olanaklı ve gerekli olan koşullarda, aynı eylem içinde bile (örneğin kitlesel bir mitingde) farklılıkların ortaya konmasına karşı olmadık. Ve herkesin bizimle birlik, yaparken, ayrıca kendi bağımsız; siyasi eylemini örgütlemesini, özgür ajitasyon ve propaganda yapmasını doğal gördük. Biz, güç ve eylem birliğinden, ortak yapabileceğimiz şeyleri birlikte yapmayı, yapamayacaklarımızı ayrı yapmayı anlıyoruz. Birlik yaparken kimseden ideolojik görüşlerinden taviz vermesini istemediğimiz gibi, kimse! de bizden bunu talep edemez. Güç ve eylem birliği, asgari bir ortak zemine sahip olmadan zaten gerçekleşemez. Ama ortak yapılabilecek şeylerde, farklılıkları ortaya koymayı "zorunlu" görenlerle aynı düşünmüyoruz. Adı üzerinde "ortak" olabilecek şeyler, karşılıklı tavizlerle uzlaşmaya varılan şeylerdir. Birlik yapmanın anlamı da budur. Her platformda farklılıkları ortaya koymayı adeta bir zorunlulukmuş gibi kavramak, birliğin özüne ve amacına aykırı bir davranış biçimidir.

Bugün oportünizm "ajitasyon, propagandada serbestlik, eylemde birlik" derken, Lenin'in ittifaklar sorununa ilişkin ortaya koyduğu genel ilkenin içeriğiyle uzaktan yakından ilgisi olmayan bir yaklaşım sergiliyor. Lenin'in belirttiği siyasi eylem özgürlüğünü, devrimci eylem içinde "eylem" yapma özgürlüğü olarak yorumlayıp basitleştiriyor. Oportünizme göre her devrimci eylem, kitlelerin katıldığı her gösteri, kendi ajitasyon ve propagandasını yapacağı bir eylem alanıdır. Kimse onun "siyasi eylem özgürlüğünü" kısıtlayamaz! Eylemin bir devrimci grup ya da bir platform tarafından (kendisi içinde olsun ya da olmasın) düzenlenmiş olması fazla önemli değildir. Kendisinden, eylemin iç disiplinine tabi olması da istenemez. Eyleme katılmış olduğuna göre, "eylemde birlik" gerçekleşmiştir. Bu noktada ajitasyon ve propaganda yapmada özgür olmasından daha doğal ne olabilir?

Bu şekilde anlatmamızdan hareketle sorunu karikatürize ettiğimiz sanılabilir. Aslında karikatürize etmiyoruz ama oportünizmin mantığı karikatürlere konu olabilecek kadar basit ve sığdır. "Ajitasyon ve propagandada serbestlik" adına öylesine tavırlar sergileniyor ki, şaşırmamak elde değil. Başkalarının mitingler e korsan dalışlar yaparak bildiri dağıtmak, ortak eylemlerde birlikte belirler en sloganlar dışında kendi sloganlarını atmak, eylem disiplini tanımamak vb. çok doğal görülebiliyor. Bu tutumun siyasi olgunluktan uzak, çocukça davranışlara kadar vardırılması, örneğin, ortak örgütlenen bir korsan gösteriye özel hazırlık yapılarak gelmeye ve "ajitasyon, propaganda özgürlük" adına kendi bildirilerini, pullarını dağıtmaya, kendi pankartlarını açmaya vardırılması, sahip olunan kafa yapısının ne denli çarpık olduğunu ortaya koyması bakımından çarpıcıdır.

Şöyle bir düşünelim. Ortak bir korsan gösteri yapmaya karar veriliyor. Ortak pankartlar, sloganlar tespit ediliyor. Eylemde bu pankartlar açılacak, birlikte belirlenen ortak sloganlar atılacak. Ama eylem birliğine katılanlardan biri kalkıyor, eylem içinde ikinci bir eylem örgütleme hazırlığına giriyor. Kendi özel pankartlarını, bildirilerini hazırlayıp geliyor. Ve eylemin başlama saatinde, bir anda kendi pankartlarını açıp öne geçiyor, bildiri dağıtmaya başlıyor. Evet, bunun mizah konusu olabilecek bir davranış biçimi olduğu bir gerçek.

Ama "eylemde birlik, ajitasyon ve propagandada serbestlik" adına ortaya konan tavırlar, ne yazık ki bu denli basit, ilkel ve çocukça... Bunun adına "eylem hırsızlığı" demeyip de ne diyelim? Eylem ve güç birlikleri, bu anlayış sürdükçe sağlanabilir mi? Bu tür tavırlar, sahiplerinin siyasi çap ve kapasiteleri üzerinde ciddi olarak düşünülmesinden başka hiçbir sonuç yaratmaz. Herkesten daha olgun, devrimci sorumluluk bilinciyle hareket etmesini beklemeye sanırız bizim de hakkımız vardır.

Daha açık ve net olarak anlaşılması için basitleştirerek soruyoruz: Ajitasyon ve propaganda özgürlüğü:

-Belli bir hedef için bir araya gelmiş ve güç birliği yapmış siyasi grup ve örgütlerin, ortak olarak düzenledikleri gösterilerde, birlikte belirledikleri slogan ve pankartları, ortaklaşa kaleme aldıkları bildirilerini atma, taşıma ve dağıtma mıdır?

-Devrimci siyasi gruplardan biri ya da birkaçının düzenlediği bir gösteriye, çağrılı olmadığı halde, kitlelerin olduğu her yerde biz de bulunuruz diye katılmak ve devrimcilerin disiplinini reddederek istediğini yapmak mıdır?

-Herhangi bir eylemde (örneğin bir korsan gösteride), önceden oluşturulan teknik komite her şeyi planladığı halde, onun disiplinini reddederek, istediğini yapmak mıdır?

-Örneğin aynı şey, ortak bir askeri eylem için de geçerli midir? -Çeşitli siyasi gruplardan insanların birlikte gerçekleştirdiği bir gösteride, önceden habersizce pankart, bildiri, el ilanı vb. hazırlayarak "eylemi çalma" mıdır?

Bunları daha da çoğaltmak mümkün ama gereksiz. Biz, ajitasyon ve propaganda özgürlüğü adına, çatışmaya davetiye çıkaran, provokasyona açık ortam yaratan bu anlayışı reddediyoruz. Bu yaklaşım içinde olanlar, güç ve eylem birliklerini engellemekten öte, devrimci eylemleri sabote etme, halka ve devrime zarar verme konumundadırlar. "Eylemde birlik, ajitasyon ve propagandada özgürlük", eylem içinde anarşi yaratarak değil, ortak irade ile oluşturulan devrimci disiplini eylemlere egemen kılabildiğimiz ölçüde olanaklıdır. Bu, kimsenin siyasi eylem özgürlüğünün gasp edilmesi değildir. Aksine, devrimci eylem anlayışının vazgeçilmez gerekliliğidir.

Aslında sorun çok karmaşık değildir. Sorunun özü, oportünizmin bir ilkeyi savunmasından çok, faydacı siyasi tutumunu sürdürmedeki ısrarında yatıyor. Sözde "ilke" diye dayatılan ama aslında sol gruplar arasında disiplinli ve ilkeli eylemleri değil, eylem içinde anarşiyi savunan ve eylemleri amacından saptıran bu anlayış, devrimci eylemlerin grup çıkarılarının basit bir propaganda aracı haline getirilmesi mantığına dayanıyor. Ve bu pragmatist mantık, doğal olarak eylemlerin sabote edilmesi ve provokasyona açık hale gelmesi gibi bir tehlikeyi gündemde tutuyor. Bu anlayış bugün güç ve eylem birlikleri önündeki engellerin en başında geliyor.

* * *

ÖZGÜRLÜK DÜNYASININ MÜCADELE "ELEŞTİRİSİ" VE İLKELLİK

Özgürlük Dünyası dergisinin 23. sayısında, dergimizin ilk sayısında çıkan "Sosyal Emperyalizm Teorileri" Üzerine Yöntem ve Terminoloji Dersleri" yazımızı "eleştiri"ye tabi tutan bir yazıyla karşılaştık. Özgürlük Dünyası, ilkel bir mantıkla ve ideolojik sığılık içinde, sayfalarca sosyal emperyalizm "teori"sinin doğruluğunu, "bilimsel"liğini kanıtlamaya çalışırken, bizim ne kadar bilim dışı olduğumuzu ortaya koymak istiyor.

Özgürlük Dünyası, Marksizm-Leninizm adına sayfalarca yazarken, demagoji ve tahrifatı elden bırakmıyor.

Özgürlük Dünyası, her zamanki bilgiç, hata ve zaafalarını es geçen tavrını sürdürerek, bizim "Marksizmden etkilenecek, revizyonizme tepki duymakla birlikte, revizyonist dünya görüşüyle uzlaşan olgucular" olduğumuzu söylüyor. 20 yıldır sosyalist dünyaya ilişkin görüşlerini açık ve net biçimde ortaya koyan, revizyonizmden kaynaklanan sorunların sosyalist ülkeleri hangi mecalara sürükleye Diteceğini Marksist-Leninist çözümlerle yöntemiyle gösterecek, sapkın akımlara karşı uzlaşmaz, tavizsiz bir ideolojik mücadele yürüten Marksist-Leninistlerin kafası karışık ama stratejik hattından güncel taktik politikalarına kadar durmaksızın görüş değiştiren, özeleştiri kurumunu yaz-boz tahtası gibi kullanan, dünyadaki ve ülkedeki gelişmeler karşısında önce Pekin, sonra da Tiran radyosuna "Acaba ne diyorlar?" diye kulağını dayama ihtiyacı duyan Özgürlük Dünyası oportünizminin ise kafası net!.. Özgürlük Dünyası böyle diyor.

Özgürlük Dünyası, sosyal emperyalizm "teorisi"nin 70'li yıllar boyunca halk saflarında nasıl karmaşa yarattığının, sınıflar mücadelesine nasıl zarar verdiğinin, provokasyonlara, sol içi çatışmalara nasıl zemin hazırladığının bilincine varmalıdır artık. "Sosyal faşist" diyerek solun bir kesimini sizin gibi düşünenlerle birlikte düşman ilan ettiniz. Yarattığınız bu zeminde, onlarca ilerici, devrimci hsanın kanı döküldü. 1 Mayıs 1977 oligarşinin provokasyonu. Ama bu zemini yaratan, siz ve düşman ilan ettiklerinizdi. Bugün aynı zemini pratikte bulamıyorsunuz. Ne var ki, aynı tehlikeli mantığınız devam ediyor, en ufak tir olayda açığa çıkıyor. Ve tüm bu pratik tavırlar, oportünist karakterinizin yanı sıra, sosyal emperyalizm tespitiniz üzerinde şekilleniyor.

Özgürlük Dünyası diyor ki: "...(Mücadele -bn-) yöntem konusunda yanlış ya da doğru hiçbir şey söylemeden, özel mülkiyet olmadan kapitalizmin olmayacağını kanıtlamaya koyuluyor. Üstelik de bunu, Japonya'dan ABD'ye, Türkiye'den Güney Afrika'ya, kamu iktisadi teşekküllerinin varlığını (...) unutup, devlet mülkiyeti varsa sosyalizm vardır, özel mülkiyetsiz kapitalizm olmaz iddiasıyla yapmaya çalışıyor."

Özgürlük Dünyası'nın buradaki demagojik yaklaşımı o kadar açık ki, basit bir ekonomi politik bilgisine sahip olmak bile bu gerçeği görmeye yeter. Ancak

amaç bağıcı dövmek olunca, sosyal emperyalizmin varlığını kanıtlamak için özel mülkiyetsiz kapitalizmi icat etmek işten bile sayılmıyor. Tek başına özel mülkiyet kapitalizmin varlığı anlamına gelmez. Ama özel mülkiyetin olmadığı bir kapitalizme de hiçbir yerde rastlayamazsınız. Kapitalist ülkelerde görülen KİT'lerin varlığını ise "Bakın, devlet mülkiyeti kapitalizmde de var." diyerek özel mülkiyetsiz kapitalizme "kanıt" olarak kullanmaya kalkışmak ise kapitalizmi tek tek olaylarla açıklamaya varan kaba ve yanlış bir bakış açısıdır. Kapitalizm tek tek olgulardan hareketle değil, olguların bütün içindeki işlevlerinden hareketle ortaya konulabilir. Yani sorun sistemin işleyişindedir. Bu nedenle, KİT'ler tek başına işlevsellik kazanamazlar. Bu tür ekonomik birimler, özel mülkiyete dayalı, meta ekonomisini geliştirici tarzda işlevsel kılınmışlardır. Örneğin, Türkiye'de KİT'ler on yıllardır, sermaye birikimi yetersiz, güçsüz burjuvaziye alan açma, finans aktarma gibi bir görev üstlenmişlerdir. Tekelci devlet kapitalizmi ise, dev tekellerin, şirketlerin devlet politikasına tümüyle egemen olarak, dünya çapında güç, etkinlik ve sömürlerini artırmalarıdır. Yoksa özel mülkiyetin ortadan kalkarak devletleştirilmesi değil.

Özgürlük Dünyası oportünizmi, Mücadele'yi sosyal emperyalizm konusunda "tedirginlik" ve "telaş" duymakla niteliyor. "Sınıflar mücadelesinin yıllar önce çöpe attığı bu safsata yığını" dememize karşın, sosyalizmin dünya çapında karşı karşıya kaldığı sorunlar hakkında çokça yazıp çizmemiz "tedirginlik" ve "teiaş"ın kanıtı oluyor oportünizm için. Yıllar önce çöp sepetine atılmış olan teoriler bugün yeniden ambalajlanmaya çalışılıyor. İkinci Enternasyonal reformizminden Troçkizme, Buharinciliğe kadar birçok sapkın akım ve görüşü de on yıllar önce sınıflar mücadelesinin mahkum etmesine rağmen, bugün yeniden allayıp pullayarak Marksizm adına işçi sınıfının önüne sürmeye kalkışanlar, nasıl çoksa ve biz bunlara karşı mücadele ediyorsak, aynı şey sosyal emperyalizm "teorisi" olarak ortaya çıkan sapkınlıklar için de geçerlidir. Marksist-Leninistler, ne olursa olsun sosyalizm dünya çapında emperyalizm karşısında mevzilerini yitiriyor, kapitalist restorasyon hakim olgu haline geliyorsa, bundan kaygı duyarlar. Hele hele sosyal emperyalizm teorisyenleri "Biz dememiş miydik?" çığlıkları arasında, hedef saptırmanın da ötesinde, uluslararası emperyalizmin objektif olarak müttefiği haline geliyor, yedeğine düşüyorlarsa, ortada daha da vahim bir durum var demektir. Görevimiz, sizin gibileri uyarmak, yanlışlarınızı sergileyerek "önderlik etme" gibi bir iddianızın olduğu yığınlara gerçekleri kavratılabilmektir.

Sorunu "Biz, sosyalizm, Sovyetler Birliği ve diğerlerinde '60'lı yıllarda bitmişti dedik. Mücadele ise 20 yıl sonra durumu fark edip yanımıza geliyor." gibi bir basitlikle ele almanız doğrusu tam bir şark kurnazlığı. Daha önce de söyledik; sizinle hiçbir zaman aynı şeyleri söylemiyoruz ve bu konuda aynı tarafta değiliz. Siz önce "Eskiden özel mülkiyeti olmayan bürokrat, tekelci burjuvaların kapitalizmiydi, şimdi ise klasik kapitalizm oldu." gibi, yaşamı teoriye kurban eden komikliklerinizi bir tarafa bırakın da, ondan sonra ne kadar "öngörülü" davrandığınıza yaşamın kendisi cevap versin. Evet, biz görüşlerimizi somut koşulların somut tahlili üzerine oturtuyor ve olguları çok yönlü, karmaşık ilişkileri, iç bağlantıları içinde değerlendirip çözümleyerek bütünlük-

l  değerlendirmelere ulaşıyoruz. Sosyalist  lke iktidarlarını revizyonist olarak niteler ve bu durumun hangi olası sonuçlara yol açabileceğini 20 yıldır tekrar tekrar vurgularken de böyle davrandık. Bugün ortaya çıkan yeni olgularla birlikte, sosyalizm revizyonizmin kefaretinin kapitalist restorasyon olarak  derken de aynı cavrıyoruz. Hiçbir zaman indirgemeci, toptancı bir anlayışla, ak ya da kara demedik. Sosyalizmin kazanılmış mevzilerinin, 70 yıllık birikiminin bir  ırp da kenara atılamayacağını, sosyalizmin bir statü değil, dinamik, koşulları içinde zikzaklı ve sancılı bir süreç olduğunu ısrarla vurguladık. Sosyalizmden geri dönüşlere zaman biçme Marksist-Leninistlerin değil, oportünizmin işi oldu.  zg rl k Dünyası, bizim Emeğin Bayrağı ve Yeni Demokrasi ile birlikte kendilerini ele almamızdan nedense çok alınmış ki, "Mücadele, elmalarla armutları topluyor." deyip uzun uzun, bir  ğretmen edasıyla matematik dersi veriyor. Ortada iki ya da daha fazla çeşit meyve yok ki bunları toplayalım. Sizler aynı ağacın meyvelerinizin arkadaşlar. Yok hayır, biz farklıyız dyorsanız, bu farkınızı ortaya koyun. Emeğin Bayrağı da Tiran savunuculuğu konusunda sizinle yarış içinde. Doğrusu, şablonculuk ve dogmatizm konusunda sizden hiç de aşağı kalır yanı yok. Yeni Demokrasi'ye gelince; siz sosyal emperyalizm "teorisi"ni AEP'ten (Arnavutluk Emek Partisi) mi, yoksa  KP'den (Çin Kom n st Partisi) mi öğrendiniz? Ya da şöyle soralım: AEP kimden öğrendi? Ve Yeni Demokrasi için "Onlar Maocu, biz karşıyız." diyecekseniz, deriz ki, 1977'lere kadar Mao'yu tanrı ilan edip, kibleinizi Pekin'e  evirdiğinizi ne çabuk unuttunuz? "   Dünya Teorisi" karşısında ise önce bocalayıp, Enver Hoca can simidi oluncaya kadar tavırsız kaldığınızı, kibleinizi Tiran'a dönerek Mao'ya küfretmeye başladığınızı da mı unuttunuz? Siz ne derse TIZ deyin, hatta "Sosyal emperyalizm teorisinin bilimsel olmayanı da var ama bizimki bilimsel." türü sözler edin, bu "teori"nin  KP'ye ait olduğu, Yeni Demokrasi, Emeğin Bayrağı ve diğer benzer çevrelerle aynı meyveler olduğunuz gerçeğini değiştirezsiniz. şunu da söyleyelim ki, AEP yörüngesinde  KP ve Mao'ya saldırırken, çok daha geriye düşüp, Marksizm ad na, diyalektik ve tarihsel materyalizmin adeta ırzına geçtiniz. Parti Bayrağı'nın Mao "eleştiri"leri ve AEP'in " KP bizi kandırdı." deyişleri, Mehmet şehu'nun   -dört ülkenin ajanı olması gibi tarihe geçti.

Sonuç olarak,  zg rl k Dünyası'nın Marksist yöntem ve bilimsellik konusunda öğrenmesi gereken çok şeyden öte, s bjektivizminden ve demagojik söyleminden sıyrılabilmeşi için kat etmesi gereken çok yolu var. Hele yöntem konusunda onca yazılarından sonra, "Mücadele laf üretiyor, yöntem konusunda hiçbir şey yazmamış." diyen  zg rl k Dünyası ya yazımızı okumamış ya da ne dediğini bilmiyor demek sanırız hakkımız. Yıllardır ne Marksist-Leninistler, ne de çözüm ve Mücadele laf üretti. Sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına uygun olarak yazdı, somut koşulların somut tahlili üzerinde politikasını üreterek pratiğe ışık tutmaya çalıştı.    nc  yılına merhaba derken en çok satan siyasi dergi olduğunusağa sola bakmadan ilan eden  zg rl k Dünyası'nın alışkanlık haline getirdiği yalan ve demagojilerine alıştık diyerek geçelim.

* * *

Sayı: 6, 15 Ekim 1990

HALKIN VE MÜCADELENİN İÇİNDE KURULMAYAN BİRLİKLER BAŞARILI OLAMAZLAR

Türkiye solunda belki de hiçbir konu birlik sorunu kadar yazılmamış, konuşulmamış ve tartışılmamıştır. Birlik edebiyatının kütüphanelik bir külliyatı vardır. 15 yıldır Türkiye solu en çok bu, her sorunu çözmede anahtar rolü yükledikleri birliğin peşinden koştu durdu. Birliği dilinden hiç düşürmedi.

Sınıf mücadelesi içinde, iktidar perspektifiyle halkı örgütlemeye yönelik verilen mücadele içerisinde oluşacak olan birlikler yerine, geleneksel sol, mücadeleyle birlik sorununu karşı karşıya getirdi ya da birlik sorununu sınıf mücadelesinin dışında ele alıp çözmeye çalıştı. Böyle bir yaklaşımın gerçekleşme şansı olmadığından da, geleneksel solun birlik girişimleri hep hüsrarla sonuçlandı. Masa başı birliklerinin ömrü uzun olmadı.

Solda birliğin önemi ve devrimci mücadeleye katkısı, kitleler üzerindeki olumlu etkileri yanında, solda sürekli birlik arayışı içinde olmanın ve birlik tartışmalarını sınıf mücadelesinin nesnel durumu içerisinde sıcak tutmanın karşı çıkılacak bir yanı yoktur. Solun 15 yıldır en açık ve en somut taleplerinden birisinin birlik sorunu olduğu bilinen ve yaşanan bir gerçektir.

Tüm bunlara karşın "Birlik iyidir, güzeldir.", "Birlik olmalıyız", "Birlik olmadan sorunlarımızı aşamayız", "Halk birlik istiyor", "Solun güçsüzlüğü birlik olamamasından geliyor", "Birlik olmadık, yenildik." demek ve ısrarla birlikten yana gözükmek yetmiyor. 15 yıldır yaşanan deneyler, birlik sorununu, temennileri sıralamakla, büyük umut ve iddialarla "Bu kez tamam, birliği oluşturuyoruz, sonuna geldik." söylemiyle ele almanın yeterli olmadığını gösterdi. Her seferinde, birlik için yola çıkanlar hayal kırıklıkları yaşadılar. Şimdiye kadar bu tür gösterişli birlik çağrıları ve toplantılarına, kitaplar dolusu birlik

tezleri yayınlanmasına rağmen, ciddi anlamda halka bir şeyler veren, devrimci pratiği ilerletici, sınıf mücadelesi içerisinde kalıcı mevziler kazanmak için eylemlilikler yaratma ve güç olmada bir arpa boyu yol alınmamıştır. Kısır bir döngü içinde birlik birlik tekerlemeleriyle dönölüp durulmuş, boşa zaman ve enerji tüketilmiştir. Bugün anlattıklarımızın tersini kanıtlayacak tek bir olumlu örnek gösterilememesi, elimizde birlik girişimlerinden sonra devrimci mücadele için şunlar bunlar kaldı denilememesi, birlik protokollerinin kağıt üstünde mürekkepleri kuruduktan sonra iz bırakmadan tarih olup gitmesi işin gerçeğidir. Geleneksel solun subjektif durumu da bundan öte değildir.

Birlik isteminin bu ölçüde yakıcı olmasına ve sürekli birlik çağrılarıyla birliklerin peşinden koşulmasına rağmen, solda sınıf mücadelesinin ivmesini yükseltecek, halkı daha fazla mücadele içine çekecek birliklerin bir türlü oluşturulamamasının nedenleri üzerinde önemle durmak zorundayız. Çünkü yaşadığımız süreç, solda güç ve eylem birliklerine fazlasıyla ihtiyaç duyulan bir süreç olarak gelişiyor.

Özal iktidarı, ülkemizi ABD emperyalizminin peşinde Ortadoğu halklarına karşı savaşa sürüklüyor. Devrimcilere, yurtseverlere, halka savaş açıyor. İşte bu noktada, emperyalist savaşa karşı çıkmak, devrimci mücadeleyi yükseltmek, Ortadoğu halklarıyla dayanışma içinde olmak, solun birliğini sağlamak bir yerde hayati önem taşıyor. Türkiye solu emperyalist savaş karşısında tarihsel bir görevle karşı karşıyadır. Halk savaş istemiyor. Emperyalist savaşa karşı tepkilerini çeşitli biçimlerde dile getiriyor. Bugün halkın savaşa karşı bu tepkilerini açığa çıkarmak, örgütlemek ve birleşik eylemliliğini yaratmak, solun üzerinden atlayıp geçemeyeceği bir sorumluluğudur. Emperyalist savaşa karşı solun ve halkın birliği neyin etrafında, nasıl sağlanacaktır tartışması ve buna bağlı olarak somut pratik adımların bir an önce atılması bugün her şeyin önüne geçmiştir.

Artık zamanı solda, olmayacak duaya amin dercesine soyut birlik arayışlarıyla geçirmenin, boşa oyalanmanın, bugünkü sürece hizmet etmeyen, savaşı önlemede ve halkı devrimci mücadeleye çekmede somut pratik adımlar atmayı beraberinde getirmeyen ideolojik-politik tartışmaların nelere mal ola çağını görmek için savaşın çıkmasını beklemeye gerek yoktur.

BİRLİKLERİ İDEALİZE EDENLER, AYAKLARI YERE BASMAYAN PARTİ-CEPHE BİRLİKLERİYLE OYALANIYORLAR

15 yıldır yaşanan deneyler birliğin nasıl olması gerektiğinin değil, nasıl olmaması gerektiğinin kanıtlanması olmuştur.

Solda birliğin idealize edilmesinin, birliğe her sorunu çözecek sihirli formül olarak bakılmasının bu 15 yıllık olumsuz tabloda payı büyüktür. Sol, birlik deyince, hep ideal olanı, bir anda kuruluvorecek büyük birlikleri, cephe ve parti birliklerini anlamıştır. Hayata geçebilecek, ayakları sınıf mücadelesi içinde olan güç ve eylem birliklerini hep bir kenara bırakmış veya ilkesizliği, faydacılığı kendine kalkan yaparak kof birlikler oluşturmaya kalkmıştır.

Solun büyük kesimi, birlik kuruyoruz diyerek cephe ve parti birliği gibi ayakları nesnel sürece basmayan, gerçekleri yansıtmayan, bugün içi boş bir

hayalden öte anlam taşımayan birliklerle işe başlamıştır. Birliğe, güncel görevler ve mücadelenin ilerletilmesi için somut olarak ne yapıp yapılamayacağı, birlikte nasıl ve nereye kadar yürüneceği açısından bakma gereği duymamıştır. Birliğin nesnelliğe uymaması bir yana, solun, sübjektif durumunu hep abartarak ele alması, küçük ama somut ve geleceği olan değil de, büyük ama bugüne uymadığı gibi geleceği de olmayan ve hiçbir zaman da yaşama şansı bulunmayan birlik faaliyetleriyle oylanmasını, avunmasını getirmiştir. Büyük işler beceriyoruz görüntüsü altında, nesnel zemine oturan, solda birliğin bugünkü ifadesi olan güç ve eylem birlikleri için gösterilen çabalar harcanıp gitmiştir.

Sol, ne zaman birliğe doğru adım atmış ve işe cephe ya da parti birliği kuracağız diye başlamışsa, ne kadar parlak sözlerle dolu ideal programlar, tüzükler hazırlamışsa da, hiçbir sonuca varamamıştır. Bu gerçeğin anlaşılabilmesi için, yıllarca Devrimci Sol Güçlerin ısrarlı bir şekilde, sol içinde gördüklerini, en genel ifadesiyle emperyalizme ve faşizme karşı güç ve eylem birlikleri oluşturmaya çağırmasının gereği yoktu. Bunu anlayabilmek için, M-L klasiklere sarılmaya, çok uzağa gidip, başka ülkelerdeki devrim pratiklerine bakmaya da gerek yoktu. Sorun emperyalizme ve faşizme karşı verilen mücadelenin gereklerinin yerine getirilmesiydi. Bunun için 12 Mart faşizmi koşullarında THKO ve THKP-C'nin oluşturduğu güç ve eylem birliğine bakmak, bundan dersler çıkarmak yeterli olabilirdi. THKP-C ve THKO, güç ve eylem birliklerinin, birlik çıkırtkanlığı yapılarak, masa başlarında, aylarca süren salon toplantılarında değil, hayatın kızgın pratiğinde oluştuğunu gösteriyor. THKP-C ve THKO'nun oluşturdukları birlik, ideal birliklerin değil, günün somut görevlerine bağlı olarak oluşturulan ve nesnelliğe uygun düşen bir birliğin ifadesidir.

Türkiye solu, parti birliği oluşturmak için büyük iddialarla yola çıkıp, partileşme sürecinin ileri bir aşamasına gelmişken, iskambil kağıtlarından şatolar gibi bir darbeyle yıkılmış birlik girişimlerine tanıktır. 1975'lerde İhtilalcilerin Birliği adıyla ve büyük iddialarla girilen parti birliği çok kısa sürede fiyaskoyla sonuçlanmıştır. 1976 yılında Halkın Kurtuluşu (HK), Halkın Birliği (HB), Halkın Yolu (HY) parti birliğinin nasıl kurulabileceğinin değil, kurulamayacağını kötü bir örneğini verdiler.

HK, HB, HY'yi partileşme yolunda birleştiren, birlikte yaşadıkları bir pratik, mücadele içinde adım adım devrimin temel sorunlarında ideolojik birliğe yönelme değildi. Bunların partileşme yolunda birleşmelerinde temel etken, devrim anlayışları, çalışma tarzları ve örgütlenme konusunda ideolojik yakınlıkları değildi. Bunların bir araya gelmelerinde temel etken, kiblelerinin uluslararası komünist hareketin merkezi olarak tanıdıkları Çin Komünist Partisi (ÇKP) ve Arnavutluk Emek Partisi (AEP) çizgisine dönük olmasıydı. Sovyetler Birliği'ne, yani onların tahlillerine göre sosyal emperyalizme ve sosyal faşizme karşı olma ekseninde bir araya gelmişlerdi. Kendi kafalarına göre politikalar, devrimci taktikler ve sloganlar üretmeyenlerin ve ayaklar ülke toprağına basmayanların, birliği ÇKP ve AEP çizgisine göre şekillendirenlerin ÇKP ile AEP arasında ideolojik-politik köprülerin atıldığı süreçte birliği yaşat-

mak için ellerinden fazla bir şey gelemeydi. ÇKP ve AEP'e bağıllık noktasında yaşanan partileşme süreci, ÇKP ve AEP'in kıyasıya bir ideolojik-politik hesaplaşmaya girmeye başladığı, üç dünya teorisi ekseninde ÇKP ve AEP arasında ayrılığın baş gösterdiği noktada daha ileri gidemeydi. Zaten parti birliği adına yola çıkanlar, çok sürmedi, bu ayrışmayla birlikte parçalandılar. Birliklerin- idealize edilerek kurulamayacağı, ister cephe, isterse de parti birliği olsun, Pekin'e, Tiran'a ya da Moskova'ya bakarak değil, ülkemiz koşullarında kurulacağı bir kez daha ortaya çıktı.

Geleneksel solun birlik krizi dün olduğu gibi bugün de devam ediyor. Halka inemediği, tepeden baktığı sürece, politikasını sınıf mücadelesiyle çakıştıramadığı ve pratiğe yön veremediği noktada, bu tür ideal birliklere bel bağlıyor. Açığını, okuyucusu sınırlı bir dergi çevresindeki Örgütlülüğünü bu tür birliklere sarılarak örtmeye çalışıyor. Ayrıca Babıali'den, dergi büroların dan çıkıp da halk n arasına girme diye bir sorunu olmayanların, mücadeleyi kendi niyetlerine göre ideolojik öncülükle, "yapın", "edin" seslenişiyle yönlendirilmeye kalkanların, birlikleri idealleştirmeleri ve masa başlarında protokol lerle, halka ve mücadeleye rağmen oluşturmaya kalkmalarında yadırganacak bir yan yoktur. Yine kibleleri bir yerlere çevrili olanların, buraları taklit ederek, buralardan gelecek bir işaretle, birlik oluşturmaya girişmelerinde de anlaşılmayacak bir yan olamaz.

Biz, solda biri ği hiçbir zaman idealize etmedik. Bugünden yarına kurulacak ideal birlik hayallerine kapılmadık. Biz, birlik adına başka ülkeleri kopya etmiyoruz. Birliği ülkemizin içinde bulunduğu duruma ve somut koşullara göre, kendi özgünlüğümüz içerisinde, halka dayanarak mücadeleyi yükseltmek için arıyoruz.

Bugünkü nesnelliği ifade eden ve solun sübjektif durumuyla çakışan birlik anlayışı olan güç ve eylem birliklerinin peşinden koşuyoruz. Biz, ideal olana varabilmek için, bugünden devrimci pratiğe hizmet eden, halkı örgütleyen ve mücadeleye çeken birlikler oluşturmaya, somut ve güncel olanı yakalamaya çalışıyoruz.

SOLDA BİRLİKLER MASA BAŞINDA, KAĞIT ÜZERİNDE DEĞİL, MÜCADELENİN KIZGIN PRATIĞİNDE VE HALK İÇİNDE KURULACAKTIR

Her şeyden önce, parti birliği olsun, cephe birliği olsun, bugünkü nesnellikle çakışan güç ve eylem birlikleri olsun, mücadele içerisinde ve halk kitlelerine dayanılarak kurulur. Bu, uluslararası deneylerle defalarca kanıtlanmış bir gerçekliktir. Ne Bulgaristan'da Faşizme Karşı Birleşik Cephe, Halk Cephesi, Vatan Cephesi, ne El Salvador'da FMLN ve FDR, ne de Nikaragua'daki FSLN çağrılarla masa başlarında uzun soyut tartışmalardan sonra protokoller imzalanarak, yaldızlı programlar ve tüzükler oluşturularak kurulmamıştır. Birlikleri halk içinde mücadele doğurmuş, geliştirmiş ve kendi koşullarında mücadeleyi sürükleyecek ve iktidarı almaya kadar götürecektir düzeye getirmiştir.

Türkiye solunda böyle bir gelenek yaratılamamıştır. Birlikler hiç de böyle

mücadele içerisinde geliştirilip güçlendirilmeye çalışılmıyor. İşin kolayına kaçılıyor. İşler tersten alınıyor ve sol, hala kağıt üzerinde kalan, masa başı toplantılarıyla kurulacak, parti, cephe, zaman zaman da güç ve eylem birliklerinin peşinden koşuyor ve bundan hala bir ders çıkarmıyor.

Burada, ismi parti birliği de olsa, cephe birliği de olsa, 12 Eylül sonrası yurtdışında yine çok büyük iddialarla kurulan, kağıt üzerinde kalan masa başı ve protokol birliklerinden söz etmek istiyoruz. Yurtdışında kurulan bu tür birliklere verilebilecek en çarpıcı iki örnek Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi (FKBDC) ve Sol Birlik'tir.

FKBDC; İşçinin Sesi, TKEP (Türkiye Komünist Emek Partisi), Acil, TEP (Türkiye Emekçi Partisi), Devrimci Savaş, Devrimci Yol, SVP (Sosyalist Vatan Partisi) ve PKK tarafından oluşturuldu. Bu siyasetlerin devrim anlayışı, çalışma tarzı ve örgütlenmeye bakışları, ülke ve emperyalizm tahlilleri birbirinden temelde farklıydı. Ama ilkesizlik ve pragmatizm, yenilginin sonucu ortaya çıkan özgüveni yitirme ve güçsüzlük psikolojisi bütün bu siyasetleri sözde iddialı, iktidar alternatifi olmaya aday bir birliğe götürdü... Aralarında ideolojik ve politik olarak Çin Seddi varken, "Bugün Türkiye'de devrimin niteliği, hedefleri, mücadele biçimleri konusunda ortak anlayışa sahip ama çeşitli nedenlerle farklı yerlere dağılmış güçler" diyerek, bu birliğe bir vuruşta dağılacak teorik kılıf da buldular.

SVP, İşçinin Sesi ve TEP'le DY ve PKK hangi ideolojik-politik zeminde cephe gibi bir birlikte ortak hareket edebilirlerdi? Ulusal sorunda PKK ile diğerleri nasıl bir mücadele örgütleyeceklerdi? Halk savaşı stratejisi ile Sovyetik ayaklanma stratejisi nasıl bağdaştırılacaktı? Bütün bu gerçekler bir yana bırakılarak birlik kurulmaya kalkılırsa, siyasi ciddiyet diye bir şey kalmaz.

Sonuçta FKBDC, 12 Eylül yenilgisinin bir ürünü olarak şekillenmişti. Oportünizm bu tür cephesel birliklerle yenilgi arasında doğrudan bağ kurdu. Bu tür birlikleri "Birlik olmadığımız için yenildik. O halde, güçlü olmak için birlik olmalıyız." mantığına dayandırdı. Bununla halkın birlik taleplerini sömürmeye, 12 Eylülle birlikte siyasi ve ideolojik görüşlerinin iflasını gizlemeye çalıştı. FKBDC'nin temel taşlarından birini oluşturan DY, kendi ve birlik yaptığı diğer siyasi güçlerin içinde bulunduğu durumu, solun geneline mal ederek gizlemeye kalkıyor ve bu tür birliklerin yapılmasına teori oluşturmaya çalışıyordu. "Türkiye sosyalist hareketi ciddi açmazlarla karşı karşıya, ideolojik-politik çaresizlik içinde"ydi. Ülke topraklarından çok uzakta, ülke topraklarında 12 Eylül faşizmine karşı direniş örgütlenme görüntüsü altında yapılan küçük burjuvazinin yenilmişlik ve güçsüzlük psikolojisinin, ideolojik-politik çizgilerin iflasının gizlenmesi olunca, Yurtdışı Cephesi uzun ömürlü olmadı, olması da beklenemezdi.

Yurtdışında kurulan partiyi hedefleyen cephesel nitelikli birliklerden geriye, kurulduklarını ilan ettikleri çağrı metinleri, en ince ayrıntılarına kadar iktidarın alınmasından sonra yapılacak işler ve eklektik de olsa iktidar programları kalmıştı. Bunlardan geriye, devrimci bir pratik, deney birikimi ve solda birlik adına hiçbir şey kalmamıştı.

Devrimci Sol 1982'de yayınladığı Cephe Üzerine başlıklı yazısında "*Hal-*

kımız devrim istiyor, birlik istiyor. Elimizi çabuk turalım, gibi yaklaşımlar, sanki kısa sürede buralar gerçekleşecekmiş gibi bir anlayıştan doğmaktadır. Cephe önerisi yakın devrim hayallerinin bir ürünüdür. Yakın devrim hayalleri, bilindiği gibi, küçük burjuva bir değerlendirme olup, uzun yıllar yorucu ve güç bir mücadeleyi göze alamamakla çakışıyor.

"Siyasi tespitlerimizde ciddi olmalıyız. Bir politik tespitin hayata geçeme-yeceğini bile bile (doğru olan tespiti de bir kenara bırakarak) sanki bugün yarın olacakmış gibi halka ve devrimcilere sunmak ciddilikle bağdaşmaz. Bu ciddiyetsizliğin temelinde oportünist, revizyonist grupların hayat karşısında iflasları yatmaktadır." derken ne ölçüde haklı olduğunu göstermiştir. Yurtdışı. Cephesi ne kadar t üyük gürültüyle kurulduysa, o kadar sessizce dağılıp gitmiştir.

"Sol Birlik" in 02 de birbirinden farklı olmayan, SBKP çizgisine bağlı ve SBKP'nin de itmesiyle reformist-revizyonist parti ve örgütlerden oluşması da bu gerçeği değiştirmemiştir. Onlar da ömürleri biraz daha fazla olmak koşu-luyla dağılıp gitmişlerdir.

SOL, BİRLİK İÇİN ÖZGÜCÜNE GÜVENMELİ, KENDİ AYAKLARI ÜZERİNDE DURMAYI ÖĞRENMELİDİR

Aslında birlik adına yapılan bütün bu girişimlerin birliği yaz boz tahtasına çevirmesi, solun sınıfsal konumuyla doğrudan ilgilidir. Sol, henüz küçük burjuva kabuğunu çatlatamamış, özgücüne güvenerek kendi ayakları üzerinde hareket etmeyi öğrenememiştir. Kendisine "proleter devrimci", "İşçi sınıfının öncüsü", "devrimci komünist" payesi veren bütün oportünist siyasetler ne derlerse desinler, tu objektif bir gerçekliktir ve solda birlik konusunda tavır alışları bir yerde bunun mihenk taşıdır.

Devrimci dalganın kabardığı 12 Eylül öncesinde burunları bir karış havada, solda her şeye hükmetmeye kalkanlar, "Ya benim etrafımda birlik olursunuz, ya da siyaset yaptırmam." diyen ve kendi dışındaki solu, cephe-nin nüveleri olarak gördüğü Direniş Komitelerinde birliğe zorlayanların tavrı, küçük burjuvazinin güce tapan ruh halinin tipik bir yansımasıydı. Güçlü ol-duğu dönemde so u kendi etrafında birliğe zorlayanlar, doğru çizgi tektir, doğru çizgi biziz diyerek sağa sola çalım satanlar, 12 Eylül yenilgisiyle bir-likte, soldan sağa savruldular. Keskin söylemleri yok oldu gitti. Bu kez, ye-nilginin ortaya çıkardığı küçük burjuva ruh hali, kendine güvensizlik ve güç-süzlük psikolojisi öne çıktı. 12 Eylül faşizmi karşısında ideolojik-politikçizgi-leri ve solda birlik dahil o her şeyi çözümleyecek Direniş Komiteleri dayat-maları iflas etmişti İşte bu ruh hali içinde "Solda birlik sağlansaydı yenil-mezdik." diyerek güçsüzlüklerini ve özgüçlerine güvensizliklerini gizlemek için, hiçbir ilke gözetmeksizin, pragmatist bir yaklaşımla her türlü ideal bir-liklerin peşinden koşmaya başladılar. Artık doğrutek değildi, muhtelifli... Devrim bir siyasetin tek başına altından kalkabileceği bir iş olamazdı... Her siyasi çizginin doğruları vardı ve devrim bu siyasi çizgiler ve doğrular birleş-tirilerek, tek bir siyasi çizginin öncülüğünde değil, hep birlikte, kimse öncü-lük misyonunu yüklenmeden gerçekleşecekti... Solda, 12 Eylül yenilgisi

sonrası "Hep doğru biz miydik, hepimizin doğrulan vardı." söylemi çok moda söylem haline geldi. Yenilgi, özgücüne güvensizlik, güçsüzlük ve soldan sağa savrulma, sivil toplumculuk dahil Avrupa komünizminden ve çeşitli liberal akımlardan etkilenme, her türlü birliğe hiçbir ilke gözetmeksizin çıkarılan davetiyeler bu tür söylemi moda haline getirir. Küçük burjuva solun zikzaklar çizen, birbirine zıt iki farklı çizgi ortaya çıkaran karakteri özetle budur.

Aynı durum, TKP revizyonistlerinin UDC (Ulusal Demokratik Cephe) öneriği için de geçerlidir. TKP'nin 12 Eylül öncesi gündeme getirdiği, ısrarla savunduğu ve DY gibi içinde yer almayanları neredeyse birliğe ihanetle suçlamaya kalktığı UDC, TKP revizyonizminin etrafında toparlanmanın ifadesinden başka bir anlama gelmiyordu. Her şeyin kendi eksenini etrafında döndüğüne kendini inandıran revizyonist TKP, birlik ya UDC'de olur ya da hiç olmaz anlayışıyla, tam da küçük burjuvazinin güçlülük kompleksiyle hareket ediyor, asıp kesiyordu.

Baştan "Maocu Bozkurtlar", "Goşistler" diyerek hedef seçtiği devrimcileri, yurtseverleri ve M-L'leri UDC'ye almama tavrı yanında -zaten girme diye bir sorunları da hiçbir zaman olmadı- buna katılmayan, kendisinden özde değil, nüanslarda ayrı olan TİP ve TSİP'lilere saldırmaktan da geri durmadı. 12 Eylül yenilgisinden sonra, TKP'nin küçük burjuva yüzü açığa çıktı ve o da DY gibi, güçsüzlüğünü, ideolojik ve politik olarak iflasını gizlemeyi birliklerde aramaya koyuldu. 12 Eylül öncesi saldırı hedefi yaptığı TİP, TSİP'e sarıldı. Sol Birlik bunun ifadesidir.

O zaman üzerine toz kondurulmayan ve dönemin tek doğru birlik politikası olarak sola kabul ettirilmeye çalışılan UDC'nin ne olup olmadığını, dönün TKP'lisi, bugünün TBKP'lisi H.Kutlu'dan dinleyelim ve solun küçük burjuva karakterini daha yakından görelim: *"İşlenen temel politika Ulusal Demokratik Cephe'nin kurulmasıydı. Oysa böyle bir cephe için hazır güçler yoktu. Bu ortamda, partinin kararı dışında, sendikalardan UDC çağırısı yükseldi. Parti bu çağırışı desteklemek zorunda kaldı. Bildiriler çıkıyordu, 'UDC'yi destekle!', dahası 'UDC'ye katıl' diye... Oysa ortada cephe falan yoktu, buna hazır güçler yoktu. Kim neyi destekleyecek, nereye katılacaktı?"* (Yeni Açılım, sayı 17, syf. 14)

İşte TKP'nin, solu içinde yer almaya zorladığı o büyük UDC'sinin örgütsel ve politik çapı... Bu siyasi tespit de ciddiyetsizliğin, bir politik tespitin hayata geçmeyeceğini bile bile, bugün yarın kurulacakmış gibi halka ve devrimcilere sunmanın yanlışlığının çarpıcı bir örneğidir. Bu tipik bir küçük burjuva tavrıdır.

SUYU HALK OLMAYANLAR KURUÇEŞME'LERDE DAHA DA KURUDULAR

18 imzalı çağrıyla başlatılan, solun 15 yıllık tarihinde en iddialı -Önceleri karmakarışıklı. Cephe birliği mi, parti birliği mi olduğu net değildi.- parti birliği oluşturma girişiminin bir yıl sonra geldiği yer, geçmişteki birlik girişimlerinden hiç de farklı olmadı. Birlik adına büyük iddia ve umutlarla yola çıkanların

zaman ve enerji erinin boşa harcanması, umutlarının sönmesi bir yana, önce çalışmanın bütün ürünleri reformizme altyapı oldu gitti. Şimdi sonuçlar üzerine, elini ovuşturarak, TBKP reformizmi hesaplar yapıyor, bunun üzerine oturmanın yollarını arıyor.

Birlik birlik diye yine aylar boşa geçirilmiş, var olan devrimci enerjiler kısır çekişmeler, mücadeleden uzak ideolojik-teorik tartışmalar içinde tüketilmiştir. Birlikçiler, Kuruçeşme tartışmalarının içine gömülüp, sözde sınıf mücadelesi ne hizmet verecek programlar hazırlarken, birbiri ardına kitapçıklar çıkarırken, devrimci mücadele ve bunun ortaya çıkardığı halk hareketi onların **yeti şemeyecekleri** kadar yol almıştır. Halktaki bu önemli değişimin tamamen dışında olanlar, olayları canlı olarak yaşamayanlar ne için, kim için birlik oluşturalardı? Bu birlik çalışmaları daha baştan iflas etmişti. Biz bu gerçeği "çağrıcıların" gecikmeli de olsa bizi davet etmek zorunda kaldıkları toplantı da ortaya koymuştuk. Daha o zaman, bu birlik çalışmalarının boşa kürek çekmek olduğunu açıkça yüzlerine söylemiştik. *"Açıkça söylüyoruz, bu birlik platformu fazla Heri gitmeyecektir. Bugün yarın birilerinin kopmasıyla küçülecek, üç-beş grup ya da çevre olarak kalacak ve bu noktaya gelindiğinde, onlar da varlık şartlarını yitireceklerdir. Daha işin başındayken diyoruz ki; kimseyi, ne kendimizi, ne de halkı aldatmayalım. Gerçeklere gözümüzü kapatmayalım. Bunu öğrenmek ve görmek için ille de ayların, yılların geçmesini mi beklemek gerekiyor? Çağrıcıların birlik platformu, solda birlik oluşturabilecek, mücadeleyi ilerletebilecek, kitleleri daha fazla mücadeleye katabilecek ve kitlelerin isterilerini devrimci anlamda yansıtan bir birlik platformu değildir."*

Yine biz, aynı toplantıda, bu birlik toplantılarının neler doğuracağına da genel hatlarıyla parmak basmıştık. Bugün geline noktada ne kadar haklı olduğumuz bir kez daha görülüyor. O toplantıda, devamla şunları söylemiştik: *"Birlik platformunda yapılan tartışma toplantılarından şu gerçeği çıkarabiliyoruz: Sonuçta, yasal bir parti hedefleniyor. İçinde bulunulan siyasi koşullar, faşizmin baskı ve terörü hiç hesaba katılmıyor ve yanlış değerlendirmeler yapılıyor. Böylesi koşullarda oluşturulacak olan bir yasal parti, burjuvazinin icazetini gerekli kıldığı gibi, düzenin soldaki uzantısı olmaktan başka bir amaca da hizmet etmeyecektir. Belki çağrıcıların çoğu faşizmin varlığını kabul ediyor ama buna karşı nasıl bir mücadele verilmesi gerektiğini ve bunun için nasıl örgütlenmek gerektiğini anlamıyor. Ya da böyle örgütlenme ve mücadelenin gereklerini yerine getirecek cüret ve kararlılığa sahip değiller. Yasallığa teslim olacak bir parti, solda birliğin ve devrimci mücadelenin yönlenmesinin ifadesi olmaz. Oligarşi yasallığa teslim olmuş örgütlenmeleri rahatlıkla yok edecektir."*

Solda birliğin, bugünkü nesnel sürece denk düşecek biçimlenişini sürekli söylüyoruz ve yazıyoruz. Ama solun sübjektivizmini, önyargılarını hala kıramamış değiliz. Oportünizm yine bildiğini okumaya devam ediyor ve her seferinde, ısrarla yazıp söylediklerimize kulak tıkıyor, bizi solda birlik istememekle, anti-birlikçilikle suçlamaya kalkıyor ama bakıyoruz, sonuçta dönüp dolaşıp başladıkları yere, bizim söylediklerimize geliyorlar. Bir kez daha hayal kı-

rıklığı yaşıyorlar.

Çağrıcıların bir yıl sonra geldikleri noktada birlik adına bir sonuç duruyor. Ama bu, devrimden, devrimci mücadeleden ve halktan yana bir sonuç değildir. Bu birlik çalışmalarının altından, reformizmin arayıp da bulamadığı sonuçlar çıktı.

Bu, kendilerinin söylediği gibi sosyalistlerin birliği değil, reformistlerin yasalığa teslim oluşunun birliğidir. Bu birlik, sosyal demokratından, örgütsüzlüğün teorisini yapmış, birey özgürlüğüne övgüler düzmüş tek tek bireylere ve sözde sosyalistlere kadar birçok kişi ve kesimin yer aldığı çok başlı, çok kanatlı, çok sesli, kof, içi boş bir birliktir. Bu birlik, M-L ilke ve değerlerin tasfiye edilmesi, yozlaştırılması, kökten reddedilmesi üzerine kurulmuştur ve düzenin soldaki uzantısı olmaya adaydır. Şimdi bu birliğin ortaya çıkardığı sonuçları, oligarşinin, soldaki uzantısı olmak için epey çaba sarfeden TBKP kendisini kanallı etmeye çalışıyor.

Bir de reformist birlikten kopanlar ve kendilerine Devrimci Sosyalist Blok (DSB) adını verenler var. Reformizme karşı olmak dışında, kendi içlerinde ideolojik-politik netlik sağlamaları mümkün olmayanlar, iflas eden bir birlik girişiminden birlik adına ne çıkarabilirler? Bu kadar büyük iddialarla yola çıkanların, birlik çalışmalarına bizi katmak istemeyenlerin, dönüp dolaşıp bize yeni birlik çalışmalarında ev sahipliği teklifi getirmelerini nasıl açıklamak gerekiyor? Bu, kendi içlerinde yaşadıkları çelişkinin ve birlik konusundaki çözümsüzlüklerinin açığa çıkmasından başka bir şey değildir.

"Kuruçeşme'de yaşanan birlik süreci kurumamalı." diyerek, ayak diremek gerçeği değiştirmiyor. Kurumasa değişen ne olacak? Devrimci mücadele içinde hemen hiçbir etkinliği olmayan 3-5 siyasetle, Troçkist çevrelerle, bağımsız sosyalist geçinen bireylerle birlikte kendisine DSB adını verenler nereye kadar, nasıl gidecekler? Diyelim ki birlik oluşturdular; bu birliğin devrimci mücadeleye katkısı ne olacak? Bir yıldır toplantı yeri bulamamaktan, göçebeye dönmekten şikayet edenlerden, kendilerine hayırları olmayanlardan oluşacak birlikten devrimci mücadeleye ne hayır gelecek?

Şimdi DSB'ciler yaşananlardan hiç ders çıkarmamışlar, yeni çağrılarla, kurulmakta olan birlik çalışmalarını canlandırmaya çalışıyorlar. Ama iş öylesine karikatürize bir hale geldi ki, bu deklarasyonlarda, açıklamalarda, siyasetlerle bireyler ait alta imza atıyorlar. Siyasetlerle bağımsız sosyalist feminist bireyler harmanlanıyor, M-L ilke ve değerler örgütsel planda ezilip geçiliyor ve buradan devrimci bir birlik ve Leninist bir parti çıkması bekleniyor. Bireylerin, oluşacak parti birliğinin disiplinine tabi olup, örgütlü davranacağını söyleyecek tek bir M-L çıkabilir mi?

Eğer buradan bir birlik çıkacak olursa -ki mucize bir şey- bu, reformistlerin gündeme getirdiği gibi çok renkli, çok sesli, demokratizm hastalığına tutulmuş bireylerin ve siyasetlerin koalisyonundan ve tartışma kulübünün farklı tondaki görünümünden başka bir şey olmayacaktır. Masa başı birliklerinin, ne iddialarla yola çıkılırsa çıkılsın, solu nereden nereye sürüklediğinin en son ve en çarpıcı örneğini, Kuruçeşme birlik süreci oluşturuyor. Ne diyelim, ders alsalar da yeni Kuruçeşmeler'de birlikleri kurutmasalar!

GÜÇLERİMİZİ EMPERYALİST SAVAŞA HAYIR KOMİTELERİNDE BİRLEŞTİRELİM

Bugün devrimcilerin, yurtseverlerin, halkın, savaşa karşı olanların savaşa karşı mücadele etmek, Özal iktidarının ve emperyalizmin karşısına dikilmek için güçlerini birleştirebilecekleri bir örgütlenmeye ihtiyaçları vardır. Savaş her şeyin örüne geçti. Halkın öne çıkan çelişkisi savaş gerginliği ve bunun ekonomik-politik sonuçlarıdır. Peş peşe gelen savaş zamları ve ülkenin 12 Eylül karanlığına sokulmaya çalışılmasıdır. Krizin derinleştiği ve çözüm-süzlük içinde kıvrıldığı yerde, oligarşi, çıkış umuduyla emperyalist savaşa sarılıyor. Emperyalist savaşa karşı olmada, solda birliğin, güç ve eylem birliği temelinde, bunun ifadesi olarak hayatın her alanında Emperyalist Savaşa Hayır Komitelerinde zaman kaybetmeden oluşturulmasının önemi burada kendini dâyatıyor. Biz, emperyalist savaşı hedefleyen, halkı örgütleyen, ilkeli güç ve eylem birliğini oluşturmanın zemininin geçmişe göre daha elverişli olduğunu söylüyoruz. Türkiye solunun, gerek sol içi çatışmalarda, gerek boşa çıkan birlik çabalarının sonucunda zedelenen güven sorunu, başlangıçta böylesine bir birliği gerektiriyor.

Solu, bugün emperyalist savaş tehlikesi ve halka açılan savaş karşısında çok daha ısrarlı bir şekilde, halkın en geniş kesimlerinin tepkilerini açığa çıkarmak ve halkın örgütlü gücünü yaratmak için güç ve eylem birliğine çağırıyoruz. Önyargılı olmaya, bu çağrının altında başka şeyler aramaya, Devrimci Sol Güçlerin peşinden mi sürükleniyoruz kompleksiyle hareket etmeye gerek yoktur. Hızla emperyalist savaşın içine sürükleniyoruz tahlilini yapanların, bu savaşa karşı çıkmak ve kitleleri bu zeminde yönlendirmek diye bir görevi olduğunu bilenlerin sorumlulukları, savaşa karşı oluşmakta olan güç ve eylem birliğinin içinde yer alabilmeyi gerektirmektedir.

Güç ve eylem birliğinin ifadesi olarak önerdiğimiz Emperyalist Savaşa Hayır Komitelerine, birliği dilinden düşürmeyen sol, önyargılı bakıyor. Bu komiteleri tartışmak istemiyor, sessizlikle boğmak istiyor. Bu sessizliği bozmak isteyenler ise platformlardan çıkarılıyor. Bazıları da eski alışkanlıklarını sürdürerek, neyi hedeflediğine ve nasıl işleyeceğine bakmadan, bu komiteleri kendi kafasındaki bir yere oturtup kendisine pay çıkarmaya, ne kadar haklı olduğunu göstermeye çalışıyor. Ama sonuçta birliğe, mücadeleye yanaşmıyor. Sadece güzel sözler söylemeye ve kendisini övmeye devam ediyor.

Biz ne cephe birliği öneriyoruz, ne de cephenin işlev ve hedeflerini, güç ve eylem birliğinin bugünkü süreçteki somutlanışı olan Emperyalist Savaşa Hayır Komitelerine yüklüyoruz.

Bu komiteler, kurulsun denilerek kurulacak komiteler olmadığı gibi, komitelerin kurulması için devrimci politika ve önderlik gereklidir.

Emperyalist Savaşa Hayır Komiteleri, savaşa karşı aktif tavır almasıyla, duyarlılığıyla kendini göstermiş, kitlelerin üzerinde saygınlığı olan insanlardan seçilecektir. Komitelere seçimlerde, siyasi düşünce farkı ölçü olmamalıdır. Önemli olan, bu komitelere, işlevlerini yerine getirebilecek insanların seçilmesidir.

Bu komiteler, birliği zedelemeyen, eylemliliğin muhtevasına ters düşme-

yen propaganda ve ajitasyona dayalı olmak zorundadır. Propaganda ve ajitasyonda serbestlik denildiği noktada birliğin zemini ortadan kalkacaktır. Bu, birlikten çok, eylemliliklerde açık ifadesini bulacağı gibi başıbozukluk ortaya çıkaracak, provokasyonlara zemin yaratacaktır. Komiteler oluşturulurken bu noktaya özel dikkat gösterilmeli, somut çelişkiyi ifade etmeyen, hedefi bulanıklaştıran, kitlelere ters mesaj veren propaganda ve ajitasyondan kaçınılmalıdır. Olaya dar siyasi çıkarlar açısından bakıldığı noktada, birliğin kurulamayacağı açıktır. Oportünizmin bu konuda ısrarlı oluşu, özgücüne güvensizliğinden, bu tür platform ve eylemlilikleri siyasi bir reklam aracı gibi kullanarak var olduğunu gösterme telaşından kaynaklanıyor. Bu konuda, TKP-ML Hareketi'nin, emperyalist savaşa karşı DKÖ'lerin (demokratik kitle örgütleri) yapmak istediği mitingin engellenmesi üzerine gerçekleştirilen Sirkeci'deki kitle gösterisini, propaganda ve ajitasyonda serbestlik adına, eylemde varılan ortak noktaları çiğneyerek provoke ettiğini söylemeliyiz. Sol, bundan gerekli dersleri çıkarmalıdır.

Bu komiteler her alanda çoğaldıkça, kendi aralarında oluşturacakları eşgüdüm içinde, emperyalist savaşa karşı halkın tepkisini açığa çıkarmalı ve eylemliliğe dönüştürmelidir. Bu komitelerin çoğalmasıyla, işlevlerini yerine getirmesiyle ve eşgüdümün güçlendirilmesiyle, emperyalist savaşa ve Özal iktidarının halka açtığı savaşa karşı mücadelenin çapı büyüyecek, ivmesi yükselecektir.

Birlik, devrimci mücadele içinde, halkın sorunlarına çözüm bularak gerçekleştirilir.

Bugün birlik, ülkeyi emperyalist savaşa sürükleyen Özal iktidarının halka açtığı savaşa karşı mücadelede olur.

* * *

Sayı: 8, 15 Kasım 1990

OLİGARŞİNİN ARTAN KRİZİ, TERÖR DEMAGOJİLERİ, SOLUN AYMAZLIĞI VE DEVRİMCİ GÖREVLERİMİZ

Bir yanda derinleşmesinin önüne bir türlü geçemediği, geçmek için emperyalist savaşa sarıldığı milli kriz, 50 milyar dolarla ifade edilen boğaza kadar borç batağı ve IMF'nin dayattığı "İşçiye, memura, köylüye para vermeyin, halk az yesin, az içsin, az tüketsin." direktifleri... Diğer yanda savaşın faturasını ödemek istemediği gibi, 12 Eylül sürecinde kaybettiklerini fazlasıyla geri almak için direnen, hak arayışı içinde sokağa inen halk, direnişler, grevler, boykotlar, gös:eriler ve bunların odağına oturan ulusal ve devrimci mücadelenin gelişmesi, güçlenmesi ve yaygınlaşması... Oligarşi böyle bir ülke manzarasını kabullenemiyor.

Kriz açmazı, Özal iktidarına 70 sente muhtaç kalındığı, 3-5 milyon dolar için Batı kapılarında nasıl borç dilenildiğini hatırlatıyor. "Anarşi", "terör" demagojisiyle karalamaya çalıştığı devrimci mücadele ve toplumsal muhalefet, 12 Eylül öncesine dönüş korkusu yaratıyor. Böyle kötü günleri bir daha yaşamak istemiyor. Evren ve Özal'ın sıkıştıkça "12 Eylül öncesine mi dönmek istiyorsunuz?" diyerek, halk ve muhalefet üzerinde kullandığı tehdit ye gözdağı silahı, şimdi Özal iktidarını vuruyor. Bu tehdit ve gözdağının bir anlamı kalmadı. Benzer bir sürecin yaşanmaya başlanmasıyla 12 Eylül öncesine dönmek için çırpınan, Özal iktidarından başkası değildir.

Bütün sorun burada düğümleniyor.

Oligarşi bugür grevsiz, direnişsiz, boykotsuz, her denilene kafa sallayan, hak aramayan insanlar ülkesine, "barış"a, "istikrar"a, "huzur"a özlem

duyuyor. 12 Eylül'ün ilk günlerine dönmek istiyor. Ve halka savaş açıyor. Baskı, terör, tehdit, şantaj, demagoji, hile; her türlü rezilce ve ahlaksızca yola başvuruyor. Savaş bütün cephelerde derinleşerek sürüyor. Çatışmanın boyutları giderek büyüyor.

Eski teraneler yeni ambalajlarıyla bilinçleri çarpıtacak ve kamuoyunu şartlandıracak biçimde daha yoğun tekrarlanıyor. Terörü ve katliamları ya-sallaştıran kendileri değilmiş gibi yüzlerini gizlemek için "Terör hortladı.", "Teröristlere yaşam hakkı tanımayacağız." demagojilerine sarılıyorlar. Soyut bir terör edebiyatı, tedirginlik, korku ve demoralizasyon yaratacak biçimde en sağdakinden solda görüneni dahil burjuva basınının manşetlerinden inmiyor. Oligarşi devrimci eylemleri "terörizm" gibi göstermek için burjuva basını kullanıyor.

Oligarşi, sadece devrimci eylemlere "terörizm" diyerek saldırmakla kalmıyor. Oligarşinin aradığı "istikrarlı, "huzur"lu, muhalefetsiz, suskun bir ülke olunca, her türlü hak arama eylemine, direnişe, greve, boykota "terörizm" diyerek saldırıya geçiyor. Bu havayı yarattığı ölçüde oligarşi en haklı ve meşru eylemlere, direnişlere saldırıyor. Bunlara karşı silahın her türüsünü kullanıyor. Binlerce polisi, askeri sokaklara döküp, mahalleleri kuşatıyor, işgal ediyor, halka gözdağı verecek biçimde arama ve taramalara girişiyor. Yolları, caddeleri kesiyor. Halkı toplu gözaltılarla cezalandırıyor, tehditlerle, işkence korkusuyla yıldırmaya çalışıyor, devrimcilerle, Devrimci Sol Güçlerle karşı karşıya getirmek için muhbirliğe zorluyor. İşkence 12 Eylül sürecinde olduğu gibi günlük olay haline geldi ve mahalle karakollarına kadar indi.

Kürdistan'da zaten kağıt üzerinde var olmaktan başka bir anlam taşımayan insan hakları askıya alındı. Köylüler zorla göç ettiriliyor, köyler yakılıyor, yıkılıyor, MİT ve kontrgerilla gerici ve dinci kisve altında laik bilim adamları ve aydınlar üzerinde cinayetlerini sürdürüyor, ortalığı bulandırmaya, devrimci eylemlerin halkta yarattığı sempatiyi kırmaya çalışıyor Devrimci öğrencilerin alternatif açılışlarına karşı polis panzerlerle, köpeklerle, üniversiteleri kuşatıyor, terör estiriyor...

Baskı, terör, demagoji, tehdit bütün hızı ve yoğunluğuyla sürdürülüyor.

Açık baskı ve terörü kurumlaştıran 12 Eylül anayasası ve yasalarıyla toplumsal muhalefeti bastırarak düzen sınırlarına hapseden oligarşi, bunun sonsuza kadar böyle gideceğini düşünüyordu. Evren'e göre ülkeye böl gelen elbise daraltılmış, üzerine oturtulmuştu. Lanetle andıkları 12 Eylül öncesine dönülmeyecekti, Yanıldılar! Çok sürmedi, 12 Eylül anayasası ve yasaları devrimci mücadeleye ve halka dar geldi. Hiçbir şey halkın mücadelesi karşısında ilelebet kalamaz. 12 Eylül anayasası ve yasaları dikişlerinden attı ve delindi. Sözde 12 Eylül öncesine dönülmesini önleyecek bütün tedbirler alınmıştı. Cuntacılar kendilerine çok güveniyorlardı. Olmadı, başarılarını sürekli kılamadılar. Özal iktidarı 12 Eylül anayasasına ve yasalarına ne kadar sıkı sarılırsa sarılınsın ve 12 Eylül'ü her seferinde ne kadar şükranla anarsa ansın, halka, direniş ve hak alma kanalları açan devrimci ve ulusal mücadelenin gelişimi karşısında fazla bir şey yapamadı. Terör ve baskının yetmediği yerde, daha sert baskı ve terör yasalarına sarıldı. Anayasanın çiğnenmesine

bakmadan KHK'leri peş peşe sıraladı. Sonuçta devrimci muhalefetin ve halkın direnişlerinin önüne bunlarla da geçebilmiş değildir. En son, halkın adaletinin suç dosyalarını bir bir açmaya başladığı noktada rehin tuttuğu devrimci tutsakları devrimci mücadeleye karşı tehdit unsuru olarak kullanmaya kalıyor.

Özal iktidarı "Mücadelenizi durdurun, hak aramayın, direnmeyin, 'istikrar'ı bozmayın, emperyalist savaşa karşı çıkmayın, örgütlenmeyin, elimdeki adamlarınızı asarım." demeye getiriyor. Özal iktidarı bu süreçte idam silahını da kuşandı. Şimdi de işkenceci polisler daha çok işkence yapabilmeleri, devrimci ve yurtsever katledebilmeleri için yargılanmama güvencesi getirmeye, dava açma iznini İçişleri Bakanlığı'na bağlamaya çalışıyor. 12 Eylül sürecinde en önemli muhalefet odağı olarak sivrilmiş ve oligarşiyi en çok rahatsız etmiş olan devrimci tutsaklara da bu saldırılardan pay düşüyor. Oligarşi, siyasi tutsakları ölüm hücrelerine koymanın zamanının geldiğini düşünüyor ve hazırlıklarını tamamlıyor.

Devrimcilere, Devrimci Sol Güçlere saldırıda MİT ve siyasi polis, provokasyon hazırlamayı amaçlayan sahtekarlığını, solda yazdıklarının sonuçta neye hizmet ececeğini bile bile yazmayı sürdürenler ve devrimci eleştiriyi karalama, spekülasyonu birbirine karıştıranlardan toparladığı malzemelerle geliştirdi. MİT ve siyasi polis, bu tür yazıların biraz da amatörce taklitleriyle provokasyon ortamı, solda karmaşa ve bulanıklık yaratmak için çaba sarf ederken akıntıya kürek çekmenin sıkıntısını yaşıyordu. MİT bildirilerine kaynak sunanların ise "Bu bize ait değil, MİT'in işi." diye sağa sola açıklama göndermeleri sonucu değiştirmiyor. Anlayış değişmedikten sonra MİT'in amatörce hazırladığı bildiriye tekzip yetiştirmekten başka yapacakları bir şey de olmayacaktır.

Reformizm safını belirledi. Onların halka açılan savaşa karşı halkın mücadelesinin nasıl örgütlenmesi gerektiği gibi sorunları yok. Onlar hala icazetli yasallaşmalarını kalıcılaştırma ve oligarşiye rüşlerini kanıtlama peşindeler.

Oportünizm kış uykusundan uyanmak istemiyor, halkın emperyalist savaşa karşı mücadelesini örgütlemeyi, savaşın çıkmasına kadar erteleme tavrını sürdürüyor. Savaşı önleyememe kaderciliği içinde, bugünkü görevlerinden kaçarak, mücadelenin dışında "iç savaş" planları kuruyor. 12 Eylül'ü sadece bir yenilgi değil, ders çıkarma süreci olarak da kavrayamayanlar, bugün halka açılan savaş karşısında şaşkınlar ve ne yapacaklarını bilmiyorlar. Oportünizmin kafa karışıklığı ve hedef bulanıklığı sürüyor. ABD emperyalizmi, neredeyse savaşı başlatacakken, halka açılan savaş idam tehditleriyle, ölüm hücreleriyle, savaş zamlarıyla, baskı ve terör yoğunlaştırılarak genişliyor. Buna karşın devrimciler, Devrimci Sol Güçler halkın mücadelesini örgütlemeye **Emperyalist Savaşa Hayır** Komiteleriyle somut adımlar atıyorlar. Ama oportünizm hala Irak ve Saddam tartışmalarıyla zaman geçiriyor. Eylemde birlik, propaganda ve ajitasyonda serbestlik diyerek birliğin en gerekli olduğu yerde birlikleri baltalıyor. Önyargılı tutumlarını sürdürüp **Emperyalist Savaşa Hayır Komitelerini** ve eylemliliklerini görmezden gelmeye, hiçbir şey olmuyormuş havası içinde, aylar sonra halkın savaşa karşı olduğu ve

tepkilerini açığa çıkarmak gerekliliğinden söz ediyorlar. Devrimci Sol Güçlerin peşinden sürükleniriz kompleksinden kurtulamıyorlar ve bu tavırlarıyla yer yer mücadelenin önüne engel çıkarıyor, eylem kırıci tavırlar sergiliyorlar.

Mücadele bütün alanlarda sürüyor. Mücadeleyi, bütün alanlarda oligarşinin halka açtığı savaşa karşı yükseltmek perspektifiyle hareket etmek gerekiyor. Halkın birleşik eylemliliğini yaratmak ve Özal iktidarının karşısına örgütlü bir güç olarak dikmek için bu süreçte atılması gereken adımlar vardır. Bu adımları attırmada Devrimci Sol Güçlere büyük görevler düşüyor.

Devrimci Mücadelede Kamu Çalışanları % 15 zamla sunulan sefalet ücretine karşı memurların tepkilerini açığa çıkarmak, bunu emperyalist savaşa karşı tepkiye dönüştürmek, memurları Emperyalist Savaşa Hayır Komitelerinde örgütlemek, işçilerle el ele genel greve gitme görevini önlerine koymak zorundadırlar. Temmuz eylemliliğini yaratanlar, Temmuz eylemliliğini aşmayı ve ileri götürmeyi başarmalıdır.

Devrimci İşçi Hareketi, Türk-İş'in aylardır çekmecelerde gizlediği genel grev kararını hayata geçirmek için elverişli bir moment yakalamıştır. İşçi hareketi genel greve gebedir.

İşçi sınıfı emperyalist savaşa, savaş zamlarına, savaş gerginliğini fırsat bilip, işçi sınıfına özel saldırı hazırlıkları içinde olanlara genel grevle cevap vermelidir. Eşikteki grevler, direnişler dalgasına öncülük etmek için koşullan zorlamalıdır.

Bugünlere Çeltak katliamını protesto genel grev provalarından, 1 Mayıs direnişlerinden, emperyalist savaşa karşı iş bırakmalardan, gösterilerden, direnişlerden gelen Devrimci İşçi Hareketi genel greve hazırlıklıdır.

Devrimci tutsaklar, direnişlerine karşı hazırlanan tuzaklara, sürgünlere, ölüm hücrelerine karşı AG'lerle, ÖO'larla, bedenlerini ortaya koyarak direnecelerini, ölüm hücrelerini yıkacaklarını açıklıyorlar.

Mahalleler, emekçi halk, gecekondular, jandarma-polis terörüne teslim olmadılar, olmayacaklar. Emekçi halk emperyalist savaşa, savaş zamlarına, yoğunlaşan baskı ve teröre karşı Emperyalist Savaşa Hayır Komitelerinde örgütlenerek mücadele ediyor.

YÖK'e, gerici-faşist eğitime, polis baskı ve terörüne karşı mücadeleyi emperyalist savaşa karşı mücadeleyle birleştiren Devrimci Gençlik, direnişler, genel boykotlar örgütüyor. Emekçi halkın direnişlerine destek veriyor, mücadelesini onların mücadelesiyle birleştiriyor.

Direnişler, boykotlar, grevler, gösteriler, devrimci eylemler yaygınlaşıyor. Halk, Emperyalist Savaşa Hayır Komitelerinde örgütleniyor. Devrimci Sol Güçler halka açılan savaşa karşı halkın örgütlü gücünü yaratmak için direnişleri, boykotları, grevleri, gösterileri, devrimci eylemleri daha da yaygınlaştırmalı, sistemleştirmen, mücadeleyi her alanda yükseltmelidirler.

Emperyalist Savaşa Hayır Komitelerini bütün güçleriyle örgütlemeli, halkın Özal iktidarına ve emperyalist savaşa karşı eylemliliklerini birleştirmeli, ülke çapında genel direniş havası yaratmalıdırlar.

* * *

DEVRİMCİ KADIN HAREKETİNİ YARATMALIYIZ

Ülkemizde emekçi kadınların büyük bir potansiyel güç olduğu ne denli gerçekse, bu gücün etkin ve örgütlü olmaktan uzak olduğu da o denli bir gerçektir. Kadınların toplumsal mücadelede oynayabileceği roller dikkate alındığında bu tablonun mutlaka değiştirilmesi gerektiği açıktır. Her gün daha çok sayıda kadının devrimci mücadeleye katılması için çaba göstermek, sadece, iktidar mücadelesi veren devrimci anlayışın kitleleşmesi açısından değil, kadının kurtuluşu açısından da önem taşıyor. Çünkü devrimci mücadele, kadının zincirlerini paralayarak, özgürleşmesine olanak sağlar, onun kurtuluşunun koşullarını yaratır.

Kadınların hem ekonomik, hem de cins ayrımına dayalı ezilmişlik ve sömürülmelerine son vermek, erkeklerle her alanda eşit bir statüye kavuşmalarını sağlamak, uzur vadeli çabaların ürünü olup, ancak sosyalizm koşullarında mümkündür. Yüzyılların ahlaki, kültürel değer yargılarını, gelenekleri, kadının ikinci sınıf statüsünü bir çırpıda ortadan kaldırmak olanaklı değildir. Sosyalizm, kadının özgürleşmesi önündeki her türlü engeli yok edecek, kadının üretime ve toplumsal yaşama katılmasını, her düzeyde ve her aşamada söz sahibi olmasını, başka bir deyişle erkekle eşit statüye sahip olmasını sağlayacaktır.

Kadının kurtulurunun sosyalizmle mümkün olması, her şeyin geleceğe ertelenmesi anlamına gelmiyor.. Bugünden yapılması gereken şeyler vardır. Dönüşümü, bir süreç sorunu olarak kavramak ve bugünden geleceği kucaklayacak bir perspektif içinde hareket etmek gerekiyor. Bütün sınıflı toplumların ve en başta da kapitalizmin damgasını taşıyan ahlaki ve kültürel mirasın, köklü önyargıların dönüşmesi ve ortadan kalkması, toplumsal bilinçlenmenin dü-

zeyiyle doğrudan ilgilidir. Toplumsal bilinçlenme arttıkça, her alanda olduğu gibi kadının tam hak eşitliğini kazanması konusunda da ileriye doğru gelişmeler sağlanacaktır. Buradan çıkarmamız gereken sonuç, devrimci mücadelenin kadını özgürleştirici bir rol oynadığı, emekçilerin bir bütün olarak kapitalizmin sömürü ve sultasından kurtulma hedefi yanında, kadının kendi kabuğunu kırması ve kurtuluşunun koşullarını yaratma gibi bir işlevi de olduğudur.

Bugün geniş kitleler içinde var olan kadın potansiyelini örgütlemek ve kadınları devrimci mücadeleye etkin bir unsur olarak kazanmanın yollarını bulmak her çerçevede yadsınamaz bir önem kazanıyor. Her kesimden kadınları (ev kadını, işçi, memur, öğrenci, köylü kadını, ezilen ulus kadını vb.) bağrında toplayacak bir Devrimci Kadın Hareketi yaratmak hedefi güncelleşiyor.

Kadınların örgütlenmesi sorununa önem vermek ve yeni bir yaklaşım sunma gereğine değinirken, kadınların kurtuluşu sorununun sınıfsal bakıştan uzak ele alıp, proletaryanın kurtuluşu sorununun önüne koyamayız. Aksine, onu, proletaryanın kurtuluşu sorunu ile birlikte ele almalı ve daha çok kadını devrim mücadelesine katmanın yolları bulunmalıdır. Güçlü bir kadın hareketinin, proletaryanın mücadelesi açısından taşıdığı önem yadsınamaz. Bu anlamda, milyonlarca kadını devrim mücadelesine katma ve bu mücadele sürecinde özgürleşmelerini sağlama gibi bir perspektifle hareket ediyoruz.

Devrimci hareketin bugün, tüm emekçi sınıf ve tabakaları olduğu gibi emekçi kadın potansiyelini de örgütleme, bilinçlendirme ve devrim mücadelesine katma gibi bir sorunu vardır. Bugün için devrimci mücadelenin her aşaması ve her düzeyinde kadınların erkeklerle eşit rol ve sorumluluk üstlenmelerinin koşullarını yaratmak yanında, kadınların, kadın olmaktan (ya da cins ayrımının dayattığı toplumsal konum itibarıyla ikinci konumda olmalarından) kaynaklanan sorunları ile ilgili ajitasyon-propaganda faaliyetlerine de önem vermek gerekiyor. Emekçi kadınların sorunları temelinde devrimci çalışma sürdürülürken, cins ayrımından kaynaklanan sorunlara karşı da duyarlı olmak; yani hayat pahalılığı, işsizlik, milli zulüm, evlat acısı, işkence, koca dayağı, cinsel sömürü, çalışma ve sosyal yaşamdaki eşitsizlik, geleneksel ahlaki-kültürel değer yargıları vb. kısaca emekçi kadınların tüm taleplerine kadının ikincil statüsünü kurumlaştıran her türlü ekonomik, sosyal, ahlaki, kültürel, hukuki ve siyasi bağ ve yasalara karşı ajitasyon-propaganda yürütmek gerekiyor.

Kadınları devrim mücadelesi için seferber etmek, kadının kurtuluşu için de seferber etmek demektir. Kadın hareketinin, kadın eşitliği ve kadınların mücadeleye kazandırılması için vereceği mücadele, devrimci hareketin iktidar mücadelesinden bağımsız düşünülemez, ona tabi olmak zorundadır. Kadınlar devrimin hizmetinde olmalıdır, devrimci mücadele hedefinden uzaklaşmış, tek başına kadın hakları temelinde şekillendirilen kadın mücadelesi, devrimci bir anlayışın ürünü olamaz. Bu en başta kadının kurtuluşu sorunu devrim ve sosyalizm mücadelesinden koparmak, kadının köleliğini, ikinci sınıf statüsünü sürdüren kapitalizmi ortadan kaldırmaksızın kadının kurtuluşunun sağlanabileceği gibi boş hayalleri yaymaktır.

Kadın hareketi feminist bakıştan uzak bir çizgide gelişmelidir. Kadın ta-

leplerine önem verilip ve bu konuda ajitasyon-propaganda yürütülürken, aslolanın devrim mücadelesine ilişkin talepler olduğu unutulmamalı, kadın hareketi, devrimin hizmetine daha çok kadını seferber etmeyi amaçlayan bir çizgi ve talepler listesini benimsemelidir. Ve kendi varlığını dayatarak kendini kabul ettirme, mücadeleye doğrudan katılarak kadınların özgürleşmesi sürecini hızlandırma işlevi taşımalıdır. İşte bu noktada, Devrimci Kadın Hareketini yaratmak önem kazanıyor. Bu nasıl sağlanacaktır ve bunun için bugün atılması gereken adım ne olmalıdır? Söz konusu olan demokratik bir kadın derneğinden Öte, her koşul altında varlığını ve etkinliğini sürdürecektir bir kadın hareketinin örgütlenmesi sorunu olarak kavranmalıdır. Demokratik kadın örgütlenmesi, kadın taleplerini savunma ve kadınları iktidar mücadelesine kazanma anlamında bir mevzidir. Ancak biz varlığını düzenin yasaları ile sınırlandırmayan bir kadın hareketi yaratmayı hedeflemek zorundayız.

İktidar mücadelesi veren her devrimci anlayış, kitlelerin desteğini kazanmak sorununu, emekçi sınıfları, kadını ve erkeği ile bir bütün olarak devrim mücadelesine kazanmak olarak kavrar. Bu yüzden devrimci hareket içinde kadınların rollerini artırmak, onları hemen her alanda söz sahibi kılmak kadar, kadınların ayrı bir güç olarak kendilerini ifade edebilecekleri bir örgütsel platforma sahip olmalarını sağlamak gereklidir. Bugün atılacak ilk adım bu olacaktır. Sorun her platformda kadınların bir güç olarak kendilerini ifade edebilecek zeminlere sahip olması ve "Biz kadınlar olarak şöyle düşünüyoruz." diyebilmelerinde odaklanıyor. Devrimci Kadın Hareketini yaratmanın ilk basamağı bu adımı atarak aşılabacaktır. Kısaca, kadınların örgütlenmesi ve kadın talepleri için ajitasyon-propagandayı demokratik kadın Örgütlerinin sorunu olmaktan çıkarmak; tüm çalışına alanlarında, bölgelerde ve birimlerde, her yerde devrimci çalışma içinde yer alan kadınların, kadın taleplerini savunmak ve bunu devrimci mücadeleye tabi kılmak, daha çok kadını örgütlemek ve mücadeleye katmak gibi bir görevi olmalıdır. Kadınların örgütsüz ve seslerini yükseltmediği yerde bunu yapmanın olanaksız olduğu tartışılmaz bir gerçektir.

Somut adım olarak, her çalışma alanı, bölge ve birimde kadın örgütlenmelerini (komitelerini) yaratmak, bunun ilk anda olanaklı olmadığı yerlerde bu tür bir örgütlenmeyi hedefleyen çaba içine girmek gerekiyor. Kadın komiteleri, bulunduğu çalışma alanı, bölge ve birimlerde, alan bölge ve birimin komitelerine bağlı olmalı ve deşifre olmamalıdır. Genel devrimci çalışma kapsamında alan, bölge ve birim komitelerine bağlı hareket ederken, kadın taleplerini savunma bu talepler için ajitasyon-propaganda yürütme yanı sıra bağımsız olmalıdır. Kadın komitelerinde ve örgütlenmesinde yer alan kadınlar, çalışma yaptıkları alan, bölge ve birimlerde, devrimci örgütlenmede şu ya da bu görev ve sorumluluğa sahip olabilirler ama kadın komitesi ekseninde bir iç disiplin ve örgütlenmeye de sahip olmalı, kadın talepleri için sürdürecektir faaliyeti bu disiplin içinde örgütlemelidirler. Kendi örgütlenmeleri ve çalışmalarlarıyla kadın ar, kadın potansiyelini örgütleme ve mücadeleye kazanma işlerinin yanında, kendi özgünlüğü çerçevesinde devrimci kesimleri bilinçlendiren bir fonksiyon da görecektir.

Kadın komiteleri, işçi, memur, köylü, öğrenci, ev kadını, ezilen ulus ka-

dini vb. tüm kadınların taleplerini her platformda dile getirebildiği gibi, bu talepler için mücadeleyi de örgütlemelidir. Örneğin, işçi kadınlar sendikalarında, öğrenci kadınlar derneklerinde vb. kendi taleplerini kabul ettirmek için mücadele ederken, bulunduğu alanda, birimde, genel talepler yanında, bu talep için de ajitasyon-propaganda yürütmeli, mücadele etmelidir.

Böylesi bir örgütlenme perspektifi zorunludur. Çünkü, yüzlerce yıldan bu yana gelen erkek egemenliğinin oluşturduğu toplumsal alışkanlıkların değişmesi öyle kolay olmuyor. Devrimci bilinç, erkeklerin üstün konumlarını kendiliğinden bırakmalarını tek başına mümkün kılmıyor. Oluşmuş toplumsal önyargıları ve gelenekleri kırmak için kadınlar savaşmak zorundadırlar. Bu noktada kendi haklarını elde etmek için dayatıcı olmaları, toplumsal yaşamın her alanında olduğu gibi devrimci örgüt içinde de kendilerini engelleyen zincirleri parçalamaları gerekiyor. Devrimci kadınların, militan kişiliklerini korudukları, sorgulayıcı, yargılayıcı, hakkını isteyen, onu koparıp alan bir devrimci hareketin bir parçası olarak ciddi bir güç haline gelmeleri, süreci kısaltacaktır. Sosyalizm özgür kadınların toplumu olacaksa, öncelikle bu devrimci hareketin kendi iç yapılanmasından başlamalıdır.

Devrimci kadınlar, kendilerini düzene bağlayan, köleleştiren tüm ilişkilerden kopmalıdır. Onları daha çok inisiyatif sahibi kılmak, yönetici vasıflarını geliştirmek ve en önemlisi örgütlü bir güç olarak seslerini duyurabilecek platformlara sahip olmalarını sağlamak, bu platformları bir zemin kabul ederek süreç içinde merkezileşmiş bir kadın hareketi örgütlülüğüne ulaşmak ve bu örgütlülük sayesinde emekçi kadınları artan oranda devrime kazanmak perspektifiyle hareket etmeliyiz. Devrim mücadelesine kadınların kitlesel katılımını sağlamak ve devrimci hareketin kitleselleşmesi sürecini hızlandırmak için yapmamız gerekenlerden biri de budur.

Yine bugün demokratik kadın örgütlenmelerinin belli bir gelişme ardından tıkanıdığı, geniş kadın kitlelerine ulaşmak bir yana, devrimci kadınları bile kendi bünyesinde toplayabilme zemini ve platformuna sahip olmadığı bir gerçektir. Bunu aşmak gerektiği yadsınamaz. Devrimci bir kadın hareketi yaratılabildiği noktada, demokratik kadın örgütlenmesinin işlevli olabileceği, bu hareketin yasal-meşru platformda temsil edilmesi ve genel kadın taleplerinin geniş kitlelere ulaştırılabilmesi açısından önemli bir rol oynayabileceği reddedilemez. O halde, gereken adımlar süratle atılmalıdır.

Kadın komitelerinin örgütlenmesi, çalışma alanları, bölge ve birimlerde kadınların bir araya gelip tartışmaya başlaması daha fazla gecikmemelidir. Devrimci kadınlar, taleplerini ve mücadele programlarını çıkarmalı, bağlı bulundukları alan, bölge, birim komitesi ile ya da bağımsız olarak yapabileceklerini belirlemelidirler. Yine bugün açısından, demokratik kadın örgütlenmesinde, kadın hakları vb. konularda çalışmalar yapmalı ve genel düzlemde öne çıkarılacak talepleri nasıl formüle etmek gerektiği konusunda önerilerde bulunmalıdırlar. Görev; her alanda kadın komitelerini yaratmak ve işlevli kılabilmektir. Bu başarıldığı ölçüde Devrimci Kadın Hareketi için önemli bir adım atılmış olacaktır.

* * *

Sayı: 11,1 Ocak 1991

3 OCAK'TA HAYATI DURDURALIM

Bugün ülkede yaşanan kriz, toplumun tüm kesimlerini derinden etkileyen bir boyuta ulaşmış bulunuyor. Oligarşi dışında kalan hemen tüm toplumsal sınıf ve tabakalar, krizin etkisini günlük yaşamında hissetmekte, sonuçlarıyla birlikte yaşamaktadırlar. Toplumsal memnuniyetsizliğin ve tepkilerin ulaştığı boyut küçümsenecek boyutta olmayıp, oligarşiyi ürkütmektedir.

Özal yönetimi, halkın desteğinden yoksun olmasına rağmen, iktidarı terk etmeye hiç de; niyetli gözüküyor. Aksine, Körfez krizi ile Ortadoğu'da ortaya çıkan gelişmelerden yararlanma ve Türkiye'yi ABD'nin yedeğinde bir savaşa sürükleyerek kendi iktidarını sürdürme hesabı yapıyor. Savaşa karşı oluşan toplumsal tepkiyi hiçe sayarak, ABD ve tekellerin arzuladığı kararları almakta bir sakınca görmüyor. Irak sınırına asker yığılması, NATO'dan Çevik Kuvvet talep edilmesi gibi adımlar, Türkiye'deki ABD ve NATO üslerinin bir savaş halinde Irak'a karşı kullanılması, ihtiyaç duyulması halinde ikinci cephenin Türkiye'de açılması gibi olasılıkları gündeme getiriyor.

Devrimci bir halk alternatifinin olmadığı ve yine burjuva muhalefetin etkili olmaktan uzak bir konumda bulunduğu bugünkü koşullarda Özal iktidarı, iş tediği gibi at oynatabilme ve savaş politikasının faturasını halka ödetme ola nağını bulabı yor. Savaş zamları, enflasyon, işsizlik, yoksulluk... emekçiler için artık yaşamı çekilmez hale getirmiştir. Tüm halk kesimlerinde bu gidişe "dur" denilmesi arzusu görülüyor. Hemen her kesimden, bütünlüklü olmaktan uzak bir özeli k gösterse de, tepkiler yükseliyor, kitleler hak arama eylemleri ne yöneliyor.

Zonguldak maden işçilerinin grevi böylesi koşullarda gündeme geldi. Ve tüm Zonguldak halkının katıldığı genel bir direniş haline dönüştü. İşçisi, memuru, esnafı, öğrencisi, kadın-erkek, yaşlı-genç, çocuk demeden, sokakları,

caddeleri doldurdular. Günlerdir tek bir ses olarak bağıryorlar: "Zonguldak Özal'a Mezar Olacak!"

Maden işçilerinin grevi tüm Türkiye'ye ışık tutarken ülke çapında güçlü bir yankı da buldu. Bu direniş geniş kitlelere, nasıl mücadele etmek gerektiğini öğretmekle kalmadı, yarattığı meşruiyet zeminiyle tüm kesimlerde eyleme geçme arzusunu güçlendirdi. '89 baharından bu yana salonlarda, sokaklarda, meydanlarda, fabrikalarda yankılanan "İşçiler El Ele, Genel Greve" sloganı ete kemiğe büründü, bir eylem sloganı haline dönüştü. İşçi sınıfının başına çöreklenmiş sarı Türk-iş yöneticilerini kapana sıkıştırdı ve artık onlar da daha fazla kaçamayacaklarını anladılar.

Yaygınlaşan grevler ve Türk-İş'in kararı, geniş kitleler nezdinde eyleme geçmenin meşruiyet zeminini yaratmıştır. 12 Eylül yasalarının engelleyici niteliği, daha fazla etkili olamayacaktır. İktidara olan tepkisini ortaya koymak isteyen kitleler, bu meşruiyet zemininde harekete geçirilebilir, iktidara karşı halkın genel bir direnişi, bir meydan okuması gerçekleştirilebilir. Bunun zemini oluşmuştur, olanakları da vardır. İşçi hareketinin devrimci alternatifin kendini güçlü olarak hissettirmemesi sonucu burjuva muhalefetine yedeklenmiş olması ve burjuva muhalefetin de tüm gücüyle bunun için çalışmakta olduğu gözardı edilmeden, kitlelere yönelmek, burjuva muhalefetin etki alanını daraltmak ve devrimci şiarları yaygınlaştırmak gerekiyor.

Devrimcilerin görevi, 3 Ocak'ı işçilerin genel grev günü olmakla sınırlandırmayarak, tüm halkın birleşik genel direniş gününe dönüştürmektir. Öğrenciler boykot ilan ederek, memurlar işbaşı yapmayıp, genel greve katılarak, esnaflar kepenk kapatarak direnişe katılmalıdır. O gün, taşıtlar işlememeli, okullar eğitim yapmamalı, işyerleri açılmamalı... kısaca hayat durmalıdır. 3 Ocak, emek güçlerinin en geniş dayanışmasının sergilendiği, birleşik bir eylem içinde bir araya geldiği gün haline getirilmelidir.

"Olmaz", "Başaramayız" gibi düşünceler yanlıştır. Bu en hafif nitelemeyle kitlelerdeki potansiyeli görmemek, tepkilerin boyutlarını algılayamamaktır. Bir kez kitlelerin içine girilmeye, genel direniş için ajitasyon-propaganda yoğunlaştırılmaya görülsün, "Başaramayız" düşüncesinin ne denli yanlış olduğu anlaşılacaktır.

Devrimci Gençliğin YÖK'e ve emperyalist savaşa karşı gerçekleştirdiği 6 Kasım boykotu yeterince öğreticidir. Gençlik, devrimcilerin çağrısına ilgisiz kalmamış, taşıdığı potansiyelin büyüklüğü bu eylemle çarpıcı biçimde ortaya çıkmıştır.

Kitlelerin eyleme geçme konusunda korkuyor olması, meşru zemin arayışı içinde bulunması, kendi çıkarlarını düşünerek hareket etmesi doğaldır. 12 Eylül'ün etkilerinin hala güçlü olduğu ve devrimci bir alternatifin olmadığı koşullarda kitlelerden başka türlü davranması beklenemez. Doğal olmayan, devrimcilerin her şeyi bir anda değiştirmeyi ve kısa vadede sonuç almayı düşünmesi, bunu başaramayınca karamsarlığa düşmesidir. Siyasi mücadelenin düz bir hatta ilerlemediği, inişli-çıkışlı süreçler içerdiği ve en önemlisi inatçı ve sabırlı çabaları gerektirdiği unutulamaz. Bu mücadelede yakalanan momentlerin iyi değerlendirilmesi gerektiği, aksi halde kitlesel mü-

cadelenin gelişme şansının yakalanamayacağı da yadsınamaz.

Bugün kitle hareketi açısından olumlu bir gelişme vardır. Kitlesele eylemli-
liğin sıçrama yapmasının ötesinde, kitlelerde genel bir bilinçlenme sağlaya-
bilecek koşullar oluşmuştur. Genel direniş, kitleleri eğiten bir okul olacaktır.
Kitleler kazanmak için ne yapmaları ve nasıl hareket etmeleri gerektiğini öğ-
reneceklerdir. Bu anlamda, devrimcilere düşen görev büyüktür. Kitleleri poli-
tize etmek için tüm enerjilerini kullanmaya, iktidar hedefini öne çıkaran bir
anlayışla kitlelere gidip, burjuva muhalefetin bu potansiyeli kendi potasına
kanalize etmesire engel olmaya çalışmalıdırlar.

Eğer ortaya çıkan meşruiyet zemininde kararlı, uzun vadeli, inatçı ve sa-
bırlı bir çaba içine girilirse, her türlü güçlüğe meydan okuyarak kitlelere ge-
nel direnişin ajitasyon ve propagandası yapılırsa, hiç kuşku olmasın ki, bu
dalga dalga yayılacak ve tarih yaprakları 3 Ocak gününü, emek güçlerinin ikt-
tidara meydan okuduğu bir direniş günü olarak kaydedecektir. Bu devrimci-
lere bağlıdır. Tüm halk kesimlerini kapsayacak böyle bir direnişin güncel ve
tarihsel boyutlarını iyi kavramak kadar, her devrimci kendi omuzlarındaki so-
rumluluğun bilinciyle hareket edebilmelidir.

Bu eylem, her ne kadar ekonomik talepleri ağır basan bir direniş niteliği
taşıyacak olsa da, kitlesele anlamda kazanacağı boyut ve devrimcilerin kitle-
leri politize etmesi oranında kendi sınırlarını zorlayacak, kabul edilse de edil-
mese de, gene! demokrasi mücadelesinin güçlü bir mevzii, ileriye doğru
atılmış bir adım olacaktır.

İktidarın, böylesi bir direniş karşısında sessiz kalacağı ve teslim bayra-
ğını çekeceği gibi bir yanılgı içine düşülmemelidir. İktidar, direnişi en az ha-
sarla savuşturmanın hesabı içindedir. Çeşitli manevralarla onu etkisiz kılma-
nın yollarını arayacak, çeşitli biçimlerde saldırıya da geçecektir. Olağanüstü
hal ilan edebileceği gözardı edilmemeli, buna hazırlıklı olunmalıdır. Savaş
hazırlığı içindek Özal iktidarını caydıracak olan kitleler ve onları -eylemidir.
Ama savaşa girmeye karar veren bir iktidarın da, her türlü muhalif sesi sus-
turmaya şiddette ihtiyacı olduğu unutulmamalıdır. İçerde milyonların ayağa
kalktığı bir ülkede, iktidarlara öyle kolay kolay savaş kararı alamazlar. Özal
bunu biliyor ve hesaplarını da buna göre yapıyor.

3 Ocak gününü, Türkiye emekçilerinin insanca ve onurlu bir yaşam sür-
mesi için; 12 Eylül'ün tüm yasaklarını parçalamak ve gasp edilen hak ve öz-
gürlükleri geri almak için; Özal iktidarının savaş politikalarını etkisiz kılarak
halkımızın emperyalistlerin çıkarına bir savaş ateşinin ortasına atılmasını
engellemek için iktidara karşı bir savaş gününe dönüştürmek herkesin görevi
olmalıdır.

3 Ocak günü, devrimcilerin yeri halkın en ön saflarıdır.

**3 Ocak günü, "Haklıyız Kazanacağız" şiarını kitlelerin elinde bir
bayrağa dönüştürelim.**

* * *

SORGUDA NAMUS

Göz ucuyla karşısında oturan arkadaşını süzdü. Merakla bekliyor, soru dolu gözlerle bakıyordu ona. Gözleriyle "Hadi, ne oldu, anlatsana, daha ne bekliyorsun." diyordu sanki. Nereden başlamalıydı? Her şeyi olduğu gibi anlatmalı mıydı? Karar veremiyordu bir türlü. Oysa hiçbir şeyi gizlememesi gerektiğini biliyordu. Gizlemeyecekti de. Ama olmuyordu, anlatmak zor geliyordu işte.

İğrendiği, anımsadıkça benliğini gizli bir utanç duygusunun kapladığı sahneler canlandı gözünde yeniden. Kızardığını hissetti. Oysa utanmasını gerektiren bir şey yoktu ortada. Bunu biliyordu. Rahat olması gerektiğini düşündü. Önemli olan kendisine yapılanlar değil, kendisinin ne yaptığıydı. Di-renmiş ve onurunu korumuştı. Boyun eğmemişti. Ama yine de gözünün önüne gelen görüntüler gitmiyordu bir türlü. Başaramıyordu.

Birden karar verdi: "Bu görüntülerle ömür boyu birlikte yaşayamam. Paylaşmalıyım her şeyi. En küçük ayrıntısına kadar..." Daha önce düşündüğü gibi hareket edecekti. Gizleyecek bir şeyi olmamalıydı. Kararlılığı ses tonuna yansdı:

"Gözaltına alındığım anı, götürülüşümü biliyorsun zaten. Küfür, hakaret şubeye kadar sürdü. Slogan atmanın karşılığı malum! Tekmeler... Yumruklar... 'Kes sesini o...pu! Sana şubede gösteririz gününü.' diye havlayıp durdular, bir taraftan da ağızımı kapamaya çalıştılar. Doğrusunu istersen şubeye varıncaya kadar epeyce dayak yedim."

"Sonra."

"Sonra... Bilinen işlemlerden geçtim. Gözlerim bağlı bir odaya soktular. İşkence odası tabii. Amirleri olacak biri geldi. Başladı nasihate... 'Kızım, bize zorluk çıkarma! Ezdirme kendini boş yere.' Arkasından, 'yok işte burada herkes konuşmak zorunda, konuşmadan kimse çıkamaz, burada kimler konuşmadı ki, direnmek faydasız...' Anlayacağın klasik işkenceci taktiği... Ama ben sessiz durdukça adamın duracağı yok, habire konuşuyor."

"Benim söyleyecek bir şeyim yok deyip kestirip attım. Öğüdü dinlenmeyen bir büyük havasında, biraz da kızmış gibi. 'Ben sana iyilik yapmak istedim, iyilikten anlamıyorsun, seni buradakilere bırakayım, görürsün gününü, benden günah gitti.' deyip çıkıp gitti. Hemen falakaya yatırdılar. Şans bu ya, o gün de pantolon yerine etek giymiştim. Adamlar gayet olağan bir iş yaparmışçasına ayaklarını yukarı kaldırıp başladılar vurmaya. Aşağılık yaratıklar!... Hem vuruyor, hem sözle taciz ediyorlar. Biri ıslık çalıyor, diğerlerinin ağızından iğrenç sözler akıyor. İlk anda falaka sopasının acısından çok, iğrençlikleri rahatsız ediyor insanı... Ben, bir, iki, üç, dört, on dört... sopaları saymaya başladım. Eh!.. sonunda bitti tabii. Kalk! Zıpla! Yapmıyorum. Kızıyor, bağırıyor, küfür savuruyorlar. 'O...pu', 'kaltak', 'kancık', 'fahişe'... aşağılamak için aklına ne gelirse..."

"Bunların hepsi adi lümpen-serseri!" diye girdi araya N.

Bir an için sustu. Derin bir nefes aldı. "Ben bunları sana niye anlatıyo-

rum." der gibi başını salladı hafifçe: Yine de devam etmesi gerektiğini hissetti.

"Aslında bunlar senin yabancı olduğun şeyler değil ya... Neyse!.. Ben sana falaka sırasında yaşadığım ilginç bir olayı anlatayım."

N. yeni bir şey duyacak olmanın heyecanı ile daha bir dikkat kesildi.

"Falaka sırasında -ikinci bir şanstı bu- amirleri içeri girdi. Sesinden tanıdım. Birden bağırmaya başladı: 'Niçin bu kıza pantolon giydirmediniz? Sapık mısınız ulan!..' İşkenceciler şaşırdılar. İlk kez böyle bir uyarıyla karşılaşmışlar gibi. Kem kum derken, biri gidip bir pantolon getirdi giymem için. Pantolonu giydim. Ama ben düşünüyorum. Öyle ya, falaka sopaları pat küt iniyor, adam onun için bir şey demiyor, gayet normalmiş gibi. Eteğimin aşağıya kayıp bacaklarımın görünüyorsa tepki gösteriyor. Namus anlayışına bak! Aslında bunun bir gösteri olduğu daha sonra çıktı açığa... O anda düşünemedim bunu. 'Namuslu polis-namussuz polis' oyununun bir parçasıymış oynadıkları... Benim tepkilerimi ölçmek istemişler... besbelli."

Arada bir duruyor, sonra N'nin "Hadi durma devam et." diyen bakışlarının etkisiyle çaresiz bir teslimiyet içinde, 15 günlük gözaltı öyküsünü anlatmaya devam ediyordu. Açlık grevine başlayışını, direnişini, ardından gördüğü işkenceleri... Hepsini tek tek, hiçbir ayrıntıyı atlamadan, aktarmaya çalıştı. Birden işin en zor yerine geldiğini anladı. Durdu. Biraz düşünür gibi yaptı, bekledi. Sonra devam etti sözüne:

"İşkence sırasında her türlü adiliği, iğrençliği yapmaktan çekinmiyorlardı. Küfürlerine, cinsel taciz amacı taşıyan sözlerine hep cevap verdim. Ama elektrik sırasında 'Soyun o...pu' dediklerinde buz gibi oldum. İlk anda, herhalde çıplak haldeyken elektrik verecekler diye düşündüm. Soyunmayı kabul etmedim tabii. Zorla soydular. Slogan atıyordum. Sonunda üzerimde, sadece iç çamaşırlarım kalmıştı ki, birinin 'Onları da çıkarın' diyen sesini duydum. İçten içe bir korku kapladı benliğimi. Niyetleri kötüydü ya da böyle algılıyordum. Biri 'Şunu yapalım da gitsin artık genelevde çalışsın.' diyordu. Pis pis gülen bir diğeri, 'Bu zaten o...pu, dernekte herkesle yatıyor, bize de versin kancık.' diyordu. İçime bir kurt düşmüştü. Acaba yaparlar mıydı, yoksa beni korkutmak için mi böyle konuşuyorlardı? Doğrusu kısa bir tereddüt anı geçirdim. Sen zayıflık de buna. İnsan utanç duygusu içine gömülüyor, müthiş aşağılandığını hissediyor ama elinden bir şey gelmiyor, çaresizliğe gömülüyor. Fırsat olsa, o anda onları gebertebilirim, her şeyi yapabilirim. Öylesine kinleniyorum ki. Böyle bir anda insanın her şeye hazır olması gerekiyor, en azından teorik olarak böyle, ama öyle olmuyor. Toplumsal değer yargıları, koşullanmışlık, bilinçaltına öylesine yerleşmiş ki, bir daha asla eskisi gibi olmayacak diye düşünüyorsun. Karşı koyacağım, direneceğim sonuna kadar, tamam... Ama 'ya yaparlarsa?..' yaparlarsa mahvolurum!.. Benliğimi kaplayan duygu bu. Oysa namusun farklı bir şey olduğunu biliyorum. 'Zayıflık gösterme, yürekli olmalısın.' diyorum kendi kendime.. Cesaretimi toplamaya çalışıyorum. O anda bir arkadaşın daha önce söylediği sözler geliyor aklıma. 'Devrimcilerin namusu iki bacağının arasında değil, beynindedir.' demişti bir sohbede. Ne kadar doğru! Peki ben niye panikliyorum, niçin korkuyorum?

Korkmamalıyım. Ve karar veriyorum: İşkenceciler beni konuşturamayacak! Ödeyeceğim bedel ne olursa olsun... Namus, onuru korumak için değil mi? Ben de onurumu koruyacağım. Zayıflık göstermeyerek... Arkadaşlarımı ele vermeyerek... 'Ne yaparsanız yapın, konuşmayacağım.' diyorum işkencecilere."

N, "Peki ne yaptılar?" diye soruyor merakla.

"Çırılçıplak soyduktan sonra ellerimi kelepçelediler bir çengele. Ben hâ-bire slogan atıp bağıryorum. Biri ağzımı kapattı sesimi kesmek için. Soluksuz kaldım. Polislerden biri ellerini gezdirmeye başladı vücudumda. Erkeklik organını sürüyor sağma soluma. İşkencecilerin pis elleri ve organlarını hissedince tiksintiyle kusmak istedim. Bütün gücümle engel olmaya, karşı koymaya çalıştım. Derken bir anda bıraktılar, eylemlerinden vazgeçmiş gibi."

"Gerçekten vaz mı geçiyorlar?" diye soruyor N.

"Henüz değil." diyerek devam ediyor anlatmaya. "İşkencecinin biri konuşmaya başladı hemen. 'Bak kızım! Bizim şakamız yok, sen yapamazlar sanıyorsun ama yapacağız, konuşursan vazgeçeriz.' Bağırmaya başladım, 'İrz düşmanları, faşistler, serseriler, köpekler...' aklıma gelen her şeyi. Sonra şubede gözaltında olduğumu, bunun bilindiğini, kendilerinin aşağılık, namussuz kişiler olduklarını, zorla tecavüz edebileceklerini, ama namusuma asla halel gelmeyeceğini, olsa olsa kendilerinin birer namussuz olduğunun ortaya çıkacağını söyledim. Tek sözcük söylemeyeceğimi, ifade vermeyeceğimi yinedim."

"Tepkileri ne oldu?"

"Yine aynı şey... Bu kez daha ciddi olduklarını gösterir gibi hareket etmeye başladılar. Bağurdım, işkenceciler bana tecavüz ediyorlar diye Kaskatı olmuşum. Koridordan slogan sesleri geldi iki-üç kişiden. Benim sesimi duyan devrimci arkadaşlar olmalıydı. Polislerin bağırtılarını işittim. 'Kesin sesinizi o...pu çocukları' diye küfrediyor, slogan atanları döverek susturmak istiyorlardı. Sesleri kesilmedi. 'İrz düşmanlarından hesap sorulacak.' diye bağırmaya devam ettiler. Şube bir anda karıştı. 'Ne oluyor' diye koşuşturan polislerin sesi geldi. Timdeki polislerden biri çıkıp uyardı diğerlerini. İşkenceciler, benim her şeyi göze aldığıma iyice emin olmuş olmalı ki, vazgeçtiler yaptıklarından. Ben bağırmaya devam ediyordum. 'İşkenceciler, ırz düşmanı faşistler. Sizden hesap soracağız! Namlularımız boynunuza dayandığında yalvaracaksınız bize.' diyorum... 'Kes sesini o...pu' deyip vurmaya başladılar. Biraz sonra biri 'Yeter bırakın.' dedi. Ardından 'Çözün şunu, elbiselerini giysin.' diye emretti."

G, sözünün burasında işkence sırasında olduğu gibi derin bir nefes aldı. Tehditle boyun eğmemiş olmasının mutluluğu yüzünde yansyordu. Ama belli ki, kadınlık onurunun aşağılanmış olmasının acısı da vardı yüzünde. O yanı hatırlamak bile istemiyordu. Sözüne kaldığı yerden devam etme gereği duydı.

"Elbiselerimi giydikten sonra, polisler hiçbir şey olmamış gibi pişkince konuşmaya başladılar yine. İsteselermiş her şeyi yapabilirlermiş, kimse bir şey demezmiş onlara. Bana acıdıkları için bunu yapmamışlar. Akıllı bir kız na-

musunu korumasını bilmeliymiş. Böyle direnip elime ne geçecekmiş... Bitmeyen nasihatler kısaca... Gerekli cevapları verdim elbet. Sonunda bana tecavüz etmekten vazgeçtiler, çünkü benim kararlılığım onları etkiledi. Bir şeyi değiştiremeyeceklerdi, bunu anladılar. Namus duygusuyla teslim olmayacağımı gösterdim onlara. Eğer zayıflık gösterseydim -eh tereddüt etmedik de değil- belki de tecavüz edeceklerdi, bilemiyorum. Ben kendimi şanslılar arasında saymalıyım, değil mi?"

N, başıyla onayladı onu. Hareketini pekiştirmek istercesine:

"O kadar çok örnek var ki." dedi.

G, kaldığı yerden devam etti:

"Aslında bilmen gerekeni anlattım sana. Gerisi herkese yapılan. İşkence sürdü tabii... Çeşitli biçimlerde, ağırlıkla da psikolojik yöntemlerle... İdeolojik saldırılar oldu. Cevapsız bırakmadım hiçbirini. Bu arada açlık grevi devam ediyor. Fizik olarak bayağı güçten düştüm, ama moral olarak tersi oluyor. En keyiflisi de ne oldu biliyor musun?"

N'nin cevap bekleyen güleç yüzüne baktı, sonra cevapladı kendi sorusunu:

"Bir gün işkencecilerden biri: 'Bizi elinize geçirirseniz ne yaparsınız?' diye sordu bana. 'Merak etmeyin biz işkence yapmayız.' dedim ona. Adam sanki rahatladı. Ama ardından 'İşkencecilere ne yapılması gerekirse onu yapacağız.' deyince suratını seyredecektin sen..."

Gülüşüler...

"Günü gelince suratlarını birlikte seyredeceğiz." diye mırıldandı N.

* * *

Sayı: 11,1 Ocak 1991

PRATİK YANILGILAR DEVRİMCİ BİR HAREKETİN TARİHİ OLMAMALIDIR!

Özgürlük Dünyası dergisinin Ekim-Kasım '90 tarihli sayılarında, "açık faşizm" teorisi ile ilgili bir "eleştiri"ye yer verildi. "Açık Faşizm Teorisi ya da Pratik Yanılgılar Üzerine" başlıklı bu yazıda göze çarpan ilk olgu, Özgürlük Dünyası (ÖD) çevresinin tartışma-eleştiri yöntemindeki geleneksel oportünist tutumunda bir değişiklik olmadığı, aksine oportünist tutumunu derinleştirerek sürdürdüküdür.

TKP, Aydınlık çevresi, eski DY çevresi ve Mücadele dergisinin aynı yazıda iç içe ele alındığı, kimi zaman hangi eleştirinin kime yöneltildiğinin bilinçlice belirsiz bırakıldığı yazıda, böylelikle Marksist-Leninistlerin söylemedikleri, yazmadıkları ve katılmadıkları görüşler alt alta sıralanarak "Açık faşizm=Bonapartizm" kurgusu yapılıyor. Okuyucunun kafasında kuşkular yaratılmaya çalışılan yazıda, oportünist çarpıtma yöntemi konusunda Özgürlük Dünyası'nın epey yol aldığı görülüyor. Her şeyden önce, bu nedenle bir anımsatma ile başlamak istiyoruz: Bu yöntem çirkin bir yöntemdir ve devrimci eleştiri de-

ğildir. 20 yıldır Özgürlük Dünyası çevresine bir şey kazandırmadığı gibi, bundan sonra da kazandırmayacaktır. Yazının ikinci özelliği, Kemalizm, Körfez krizi ve açık faşizm konularında (bunların birbirleriyle bağlantıları kurulsa da) başlığa çıkarılan açık faşizm olgusunu açıklayamama sıkıntısı, arkadaşları diğer konulara ve genel geçer "emperyalizm", "kapitalizm", "toprak ağalığı" vs. üzerine değinmelere zorlamış. Mücadele'ye ve Marksist-Leninistlere, önce olmadık sözler "söyleten" Özgürlük Dünyası, sonra da bu yazdıklarını karşısına alıp kıyasıya "eleştiriyor"! Biz bu "şeytan yaratıp, sonra taşlama" yöntemini yeni tanımıyoruz. Türkiye solunda yer alan tüm oportünist kesimlerin değişmez yöntemi budur.

"Pratik yanılgılar üzerine" sözler, önce, hangi çevreye söylendiği pek belli olmayan bir genelleme ile başlıyor:

"İlerici ve demokratik siyasal miras ve gelenekler olmayan yerde ('yukarıda', yani yöneten sınıflarda -bn.) aranıyor."

Bu sözle, Kemalizm'in ilerici misyon yüklendiği döneme ilişkin söylenenler eleştiri konusu yapıyor. Daha sonra da yukarıda adını verdiğimiz çevrelerle birlikte, THKP-C'nin Kemalizme yaklaşımından hareketle, bugün THKP-C'nin mirasçısı Marksist-Leninistlere ilişkin olmadık şeylerin sıralanması ve "eleştirilmesi"ne geçiliyor. DEVRİMCİ SOL Davası Savunması "Haklıyız Kazanacağız"dan arzu ettiği yerleri "Ek" olarak sunan Özgürlük Dünyası, nedense(!) Marksist-Leninistlerin Haklıyız Kazanacağız'da ortaya koydukları Kemalizm değerlendirmesine hiç değinmiyor, görmezden gelmeyi "devrimci beceri" sayıyor! Marksist-Leninistlerin hep 'yukarıya' baktığını söyleyen Özgürlük Dünyası, bu yöntemin kendi has yöntemleri olduğunu gizlemek için mi böyle şeyler uyduruyor, anlamak zor!

Yıllarca sosyal-emperyalizm teorisi dedikleri saçmalığı kanıtlamak için "oluşum, olgu" arayıp bulamayan, sonra da "kırk çeşit" tanımlamayla sosyal-emperyalizmi tarif etmeye çalışırken bu arkadaşlar nereye bakıyorlardı dersiniz? 'Yukarıya', üstyapıya, "revizyonizm=burjuva ideolojisi" mekanik anlayışında ifadesini bulan dogmaların üretildiği ÇKP'nin üst katlarına! Özgürlük Dünyası, etrafına materyalizm dersi vermeye kalkışmadan önce, yıllardır hep başka sosyalist ülke komünist partilerinin 'yukarı'larına bakarak yön tayin etmiş olmasını, materyalizm ile nasıl açıklayacağını düşünmelidir, bunu izah etmelidir. Pekin ve Tiran'a çevrili antenlerin de artık "bozuk ses" vermeye başlamasıyla devrimci bir özeleştiri vermekten başka bir çareleri kalmayan arkadaşlara "tarihi materyalist mantık"ları da yetmeyecektir. Çünkü her yazının başında birkaç sayfa yöntem üzerine yazarlarken, kendilerinin bu dersleri içselleştiremedikleri, soyut olarak tekrar edip durdukları anlaşılıyor.

Türkiye'de, kendi toprağında 'yukarıya' ve 'aşağıya' (Türkiye halklarının mücadelesine) bile bakma gereği duymadan, gözlerini kapatarak kulaklarını adeta radyo alıcısı haline getiren arkadaşların bu yönteminin neresi materyalisttir? Siyasal oluşum ve olgular dediğiniz şeyleri, bırakın Türkiye'nin 'aşağı'sında ve 'yukarı'sında, yurtdışında aramanın materyalist tarih anlayışı ile ne ilgisi vardır? Hiç!.. Özgürlük Dünyası'nın yöntemi materyalizm değil, "yörüngencilik"tir. Özgürlük Dünyası, siyasal hayatında sürekli bir oportünist mer-

kezin yörüngesinde döndü durdu. ÇKP ve AEP yörüngesinde de "ilerici ve demokratik siyasal miras ve gelenekler" vardır elbet, ama bunlar evrensel değer olarak benimsenebilir, özgül yolumuzu aydınlatamazlar...

Özgürlük Dünyası, yazının başında şöyle diyor:

"Sürülen toprak ağalarını görür görmez, sürgünü gerçekleştiren siyasal otoriteyi, anti-feodal gibi, ilerici' bir sıfatla ödüllendirmek, olguların dış görünüşünün aldattıcılığının ilerisine geçememek olur." (ÖD, syf.50)

Marksist-Le linistlerin, 27 Mayıs'ı politik bir devrim olarak değerlendirirken, **tali olarak** toprak ağalarının sürgüne gönderilmesini de saymasını eleştiren Özgürlük Dünyası, buradan başka bir noktaya varıyor. Burada yine sık yinelediği "olguculuk" eleştirisini sıraladıktan sonra, hiç vazgeçemediği yönetime de tekrar dönüyor. Oportünizmin klasik çarpıtma biçimi yine "... toprak ağalarının sürgüne gönderilmesi olgusu benzeri başka tip olguların yanında, 27 Mayıs'ın ilericiliğinin unsurları arasında sayılıyor." diyerek, "başka tip olguların" belirleyici ve neler olduğuna değinmeden, bir kurnazlık yaparak, bir paragraf altta, sürgün olayına Marksist-Leninistlerin belirleyici bir rol verdiğini, "sürü en toprak ağalarını görür görmez... sürgünü gerçekleştiren otoriteyi 'ilerici' biçiminde öne çıkardıklarını" söyleyebiliyor. Yani daha yazının başında oportünist çarpıtma ile "çarpılıp" kalıyorsunuz!

"Bugün sol, Kemalizmin, Kemalist tezlerin yeniden üretilmesini değil, Kemalist ideolojiden... kopuşu temsil etmek zorundadır." diyerek, buradan ulusal sorun konusunda düşülen sosyal-şoven konumlara adres belirtilmeden göndermeler yapıyor. Geçmişte Kemalistlerin toprak ağalarına karşı tavrını sürgün ite sınırlayan Özgürlük Dünyası, sürgünün nedenlerini de, Kemalistlerin Kürdistan ayaklanmasını bastırmak istemesi olarak açıklıyor. Kemalistlerin söz konusu süreçte anti-feodal bir yönelime sahip olmadıklarını kanıtlamaya çalışıyor. Sürgün dışında, Kuran ve ezanın Türkçe okunmasını, halifeliğin kaldırılmasını, tekke ve zaviyelerin, tarikatların, dergahların kapatılmasını ve yasaklanmasını, Menemen vb. diğer olguları görmezden gelerek, Marksist-Leninistlerin söylediklerinin çarpıtılması sürdürülüyor. Küçük burjuva radikallerini, kendi iktidarlarına yönelik her hareketi, Kürt ayaklanmalarını ve dinsel gericiliği şiddetle bastırmaya çalıştığı biliniyor. Ama Kemalizmi değerlendirirken, Kemalizmin bu ikili niteliğini göremeyen, Kemalistlerin ikiyüzlülüğünü, dinsel gericiliğe ve toprak ağalarına karşı "ilerici" bir misyon yüklenirken, Kürdistan ayaklanmaları karşısında ırkçı, şoven ve asimilasyoncu davrandıklarını Özgürlük Dünyası kavrayamıyor. Ve her şeyi Kürt ulusal ayaklanmalarının bastırılması ve Kürt yurtsever potansiyelinin dağıtılması amacıyla açıklamaya çalışıyor. Marksist-Leninistler Haklıyız Kazanacağız'da özellikle belirt nelerine rağmen, Özgürlük Dünyası sahtekarca bir yalana başvurarak, "Kemalistlerin iktidarlarının ilk dönemlerindeki Kürdistan ayaklanmasının bastırılmasını" (ilk dönemde 1925 Şeyh Said ayaklanması vardır, -bn) gericiliğin bastırılması adına destekledikleri yalanını yazabiliyor.

"Aynı ideolojik zemin, Kemalizmin Bonapartizme eşitlenmesi ve dahası Kemalizme, ek olarak yeni 'ilerici' misyonlar yüklenmesi, cumhuriyetin ilk yıllarında ulusal bir ayaklanmanın 'kara irtica' olarak nitelenip 'gericiliğe ve feo-

dalizme karşı yürütülen bir savaş' adına ezilmesinin desteklenmesini beraberinde getiriyordu." (ÖD, S.24, syf.51)

*"İzmir suikastı ve Şeyh Said isyanı gerekçe gösterilerek 4 Mart 1925 tarihli Takrir-i Sükun Kanunu adlı baskı yasaları çıkarıldı. **Kürt ulusal ayaklanması kanla bastırıldı.**"*(Haklıyız Kazanacağız, C.1, syf:232) (abç)

Evet, yalanla, gerçeklen tahrif etmekle siyaset yapmak Özgürlük Dünyası'na "özgüdür"!

*"...Sadece 27 Mayıs'a değil, 12 Mart ve 12 Eylül darbelerine, farklı gerekçelerle de olsa ek işlevler yükleniyor. Mart ve Eylül rejimleri, **aynı zamanda tekелci burjuvazinin pre-kapitalist ilişkilere ve bu ilişkilerin siyasal temsilcilerine karşı bir "tepkisi" olarak da değerlendiriyor.**"* (agy) (abç)

İşte Özgürlük Dünyası'nın büyük bir uydurması daha! Marksist-Leninistler hiçbir yazılarında, gerek 12 Mart, gerekse 12 Eylül'e, ilerici misyonu yüklemeler, toprak ağalarına karşı bir tepki olarak değerlendirmediler. Her iki faşist darbenin de nedenleri arasında böylesi gülünç gerekçeler, nedenler göstermediler. Arkadaşlar sosyal-emperyalizm, sosyal-faşizm saçmalıklarına nasıl kanıtlar(!) yarattılsa, aynı kanıt yaratma yöntemini, şimdi kafalarında ki Bonapartizm kurgusu için yapıyorlar.

*"Ama açık ki, siyasî niyet ve iradede, siyasal gerekçeler arasındaki farklılıktan bağımsız olarak, nesnel bir zeminde, 19. yüzyıl Bonapartizmine yaklaştırılan 'açık faşizm' olgusuna ve tekелci burjuvaziye 'pre-kapitalist' unsurları siyasî iktidardan ve süreç içinde doğal olarak **toplumsal ekonomik yaşamdan 'dıştama' gibi ileri ve ilerici bir misyon yükleniyor.**"* (agy) (abç)

Ülkemizde tekелci burjuvazi, emperyalist tekellerle daha bütünleşmek, emperyalist dev tekellerin ekonomik ve siyasî dünyasına daha fazla entegre olmak için birtakım önlemler alıyor, bu politikalarını uygulamada pre-kapitalist unsurların bozulan toplumsal statülerine aldırmadan yoluna devam ediyorsa -ki 12 Mart ve 12 Eylül'de özellikle böyle olmuştur- bunu 'ileri' bir adım ya da 'ilericilik' olsun diye, öyle bir misyona sahip olduğu için yapmıyor. Oportünist çarpıtmanın gerçek yüzü burada ortaya çıkıyor. Özgürlük Dünyası, toprak ağalığının tasfiyeye uğramasından, sonuçlarından yola çıkarak, bunu tekелci burjuvazinin sahip olduğu ilerici bir misyon gereği yaptığını söylediğimizi iddia ediyor. Bu mantığa göre, emperyalist savaşların devrimlerle sonuçlanmasına bakarak, emperyalist savaşın devrimci bir misyona sahip olduğunu söylemek gerekir ki, bu komedinin de ötesinde aptallık olurdu. Özgürlük Dünyası, ortaya attığı gülünç iddialarla böylesine basit konumda "teori" üretmekten vazgeçmiyor.

Tekелci burjuvazi, nesnel olarak bile, günümüzde ileri bir rol oynayamaz, bu açıktır. Emperyalizmle bütünleşmek ve işbirlikçilik temelinde bağımlı kapitalist ilişkileri boyutlandırmak amacıyla atılan adımlar, pre-kapitalist unsurlarını siyasal, ekonomik, kültürel "direnişlerine", "ayak diremelerine" rağmen, emperyalist üretim ilişkileridir, gerici ve çarpık ilişkilerdir ve hiçbir ilerici rolleri yoktur. Özgürlük Dünyası bu basit gerçeği, günümüz emperyalizm döneminin özelliklerini kimsenin bilmediğini varsayarak çarpıtıyor.

Açık faşizme ilerici bir misyon yüklenmesi iddiası da aynı sübjektivizmin

zorlama bir üründür. Türkiye gibi yeni-sömürgelerde faşizm, bir devlet biçimi ve oligarşinin açık diktatörlüğü olarak sürekli. İktidarın burjuvazi ve diğer güçler açısından ortada, ikisi açısından da elde edilmeyen, özgöl, tarihsel bir konumu ve bunun --Bonapartizmin- koşulları açıktır. Açık faşizm, bir askeri diktatörlük değil, askeri diktatörlükler aracılığıyla da uygulanan, geliştirilen, devletin faşist karakterde örgütlenmesini ve yetkinleştirilmesinin adıdır. Biçim olarak askeri diktatörlük olarak gözükmese, söz konusu süreçlerin özgüllüğü ile ilgilidir. Özal dönemi ve Ziya Ül Hak Pakistan'ında olduğu gibi sivil bir görünümü de olabilir. Ama bunlar sadece askeri, sivil vb. görünen biçimsel yanıdır. Yeni-sömürge askeri gücü ordunun bizzat kendisi de, sonuçta, faşist devlet aygıtının, örgütlenmesinin bir parçası, temel ayağıdır. Açık faşizm dönemlerinde bürokrasinin, yasama, yürütme ve yargının (eğer bunlar tek bir elde toplanmamışsa) ordunun, merkezi iktidar organına ya da erkine karşı, burjuva anlamda "güçler ayrılığı ilkesi" biçimiyle bile "bağımsız" bir konumu söz konusu değildir. Aksine, bu kurumlar merkezi askeri ya da sivil otoritenin tamamlayıcılarıdır. Bunun nedeni, bütün devlet aygıtının, yeni-sömürge bağımlılık ilişkilerine koşut olarak sürekli faşistleştirilmiş ilişkilerle merkezileştirilmiş olmasındandır. Özetle, bizim gibi ülkelerde Bonapartizmin hele hele emperyalizmin doğrudan, açık kuklası yönetimleri döneminde- koşullar zaten yoktur. İktidar ortada değil, açıktan açığa tekerci burjuvazinin sınıf iktidarındır. Özgürlük Dünyası, 19. yüzyıldan aktarmayı, bugüne taşımayı zoraki olarak kendi "tez"i için yapıyor. Kendi yarattığı "şeytan"ı bize mal ederek taşlamaya başlıyor.

"1990'lı yıllarda gericiiler arasındaki savaşları, emperyalist blokların Ortadoğu'yu ateş çemberine atmasını veya Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhak etmesini Bonapartizm çerçevesinde 'haklılık-haksızlık' platformunda tartışmak, tarih mantığını emperyalizm öncesine geri götürmek olur. (S.3, syf.52)

"...Mücadele dergisi tarafından, geçmişte Ortadoğu'da 'küçük burjuva radikalizmini' temsil eden rejimlerden biri olarak tanımlanan Irak Baas rejiminin, Ortadoğu'daki bugün yayılmacı politikası açık bir anti-emperyalizm ile eşitleniyor ve Saddam rejiminin yayılmacı ve yağmacı politikasına anti-emperyalizm adına destek veriliyor, (agy) (abç)

"Saddam'ın son tavrı, hangi nedenle yola çıkarsa çıksın, emperyalizme rağmen bağımsız olarak gelişti ve emperyalizmin bölgesel çıkarlarına yönelerek, emperyalizmle karşı karşıya gelinmesine yol açtı. (...) anti-emperyalist tavır öne çıkarılmalıdır." (agy, Mücadele'den aktarma yapıldığı belirtilen paragraf.)

Özgürlük Dünyası'ndan yaptığımız yukarıdaki-alıntılar okuyanlar elbette şaştracaklar ir. Çünkü hafızalarını yokladıklarında ya da "Gerçekten Mücadele böyle mi diyor?" diye Mücadele'nin 3. sayısına baktıklarında, oportünizmin, çarpıtma tekniklerinde 20 yıllık tecrübesini konuşturduğunu göreceklerdir. Devrimci siyaset, eleştiri böylesi yöntemlerle yapılamaz. Bu zamana kadar oportünizm, yazılarımızdan cımbızlama yöntemi ile istediği cümleleri çıkarıp, sonra art arda koyarak; bizim anlayışımız olmayan, bizim söylemediğimiz ama kendi kafalarındaki önyargılara, sübjektivizme yanıt veren "düzenlemelerle", biçimlere soktu. Sonra da bu eserini büyük bir maharetle eleştir-

di! Fakat bu yöntem, arkadaşlara 20 yılda, devrimcilerin alıntılara başvururken en azından dürüst davranmaları gerektiğini öğretmedi. Gerçekleri çarpıtmak, kafa bulandırmak, suçlamak -hangi ahlaki ölçü ile yapıyor olurlarsa olsunlar- değişmez temel yöntemleri oldu.

Ne diyor Özgürlük Dünyası?

Mücadele 3. sayısında, Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhakını, haklılık-haksızlık temelinde tartışıyor! 3. sayıda Mücadele ne demiş ona bakalım:

"... Bu noktada, Irak'ın haklılığını, haksızlığını ya da geçmişte neler yaptığını, hangi safta yer aldığını tartışmaktan ve öne çıkarmaktan öte, emperyalizmin savaş politikaları, hedefleri ve Ortadoğu halklarına getirecekleri üzerinde durulmalı, anti-emperyalist tavır öne çıkarılmalıdır." (Mücadele, S.3, syf.4) (abç) (Bir önceki alıntı ile bu alıntının son cümlesinin yerlerine tekrar bakınız.)

Cümlelerin tamamı böyledir. Burada, cümlelerin son bölümü, yani "anti-emperyalist tavır öne çıkarılmalıdır" vurgusu, çok açık ki, Türkiye solunadır ve Özgürlük Dünyası bunu, cümlelerin sonundan kopararak, bir önceki sayfadaki başka bir cümlelerin son bölümüne "keyfine göre" ekliyor, Türkiye soluna ve bu arada Özgürlük Dünyası'na da yapılan "Anti-emperyalist tavrınızı öne çıkarın." çağrısının anlamını, bir kalem darbesiyle, "Saddam'ın anti-emperyalist olduğu ve bu niteliğinin öne çıkarılması gerektiği"ne dönüştürüyor! Neden Özgürlük Dünyası, neden? Anti-emperyalist pratik görevlerinizi anımsattığımız için mi? Devrimci pratik görevlerinizden kaçmak için mi bu "el işi" pratiklik, çarpıtma ihtiyacı? Siz anti-emperyalist görevlerinizden kaçabilirsiniz, bunu diğer devrimci görevlerden de kaçtığınız gibi yıllardır yapıyorsunuz, bu sizin kültürünüzün, davranış biçiminizin bir ögesi olmuş, bu konuda size yıllardır söylediklerimizi yeterli görüyoruz, ama tüm bunları Mücadele'ye olmadık şeyler atfetmeden de yapabilirsiniz!

Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhakını, haklılık-haksızlık temelinde de tartışmak gerekiyor, ama Mücadele, bugün bunun tartışılmasının ve gündem yapılarak anti-emperyalist görevlerin savsaklanması gerektiğini söylemiyor. Siz bunu da çarpıtıyor ve Mücadele'nin bu temelde tartıştığını iddia ediyorsunuz! Bizim söylediklerimizle bizi eleştirme gücünüz, kendi ideolojik, siyasi tespitlerinize güveniniz bu kadar az mıdır ki, bizi söylemediklerimizle "eleştiriyorsunuz"?

Bu arkadaşlar bir de kendilerine, "Sizin özgün görüşleriniz yok, 'kardeş parti'nizin söyledikleriyle siyaset yapıyorsunuz." dediğimizde de, bizim kendilerini suçladığımızı söylüyorlar. Ama işte her şey ortada... Bu arkadaşlar öncelikle Mücadele'yi eleştirirken, her türlü önyargı, sübjektivizm ve kafalarında yarattıkları "Mücadele"den kurtulmalı, doğrudan Mücadele'nin söyledikleri ile eleştiri yapmayı öğrenmelidirler. Doğru devrimci tartışma yöntemi ve ilkeleri bunu gerektirir.

Körfez krizi konusunda somut devrimci görev ve politika; Türkiyeli Marksist-Leninistlerin Ortadoğu'da emperyalizme karşı, anti-emperyalist eylemliliğini yükseltmesi, Türkiye'de ise, söz konusu emperyalist savaş yandaşı faşist Özal iktidarının saldırılarına karşı, devrimci eylemlilikle, kitlenin muhale-

fetini örgütlü güce dönüştürmesidir. Öncelikle bu konuda somut konuşmalısınız ki, devrimci eleştiri yerli yerine otursun. Marksist-Leninistler, "hakklılık-haksızlık" vs. ile teorik beyin jimnastiği olabilecek şekilde vakit öldürmüyor, "Emperyalist Savaşa Hayır Komiteleri"ni örgütlüyorlar. Sizin somut politikanız nedir? Ya da bu komiteler hakkında düşünceleriniz nedir? Bu zamana kadar hiçbir ses yok! Özgürlük Dünyası yararlı, devrimci bir iş yapmak istiyorsa, Irak'ın ne olduğunu değil (bunu herkes biliyor) "Emperyalist Savaşa Hayır Komiteleri"ni ülkemiz özgülünde tartışmalı, bunların içinde yer alarak devrimci pratiği kendine "dert" etmelidir. Yoksa "devrimci komünistlik", emperyalist savaş tehlikesi karşısında lafazanlıktan başka bir anlama gelmez!

Özgürlük Dünyası yazarının, Mücadele'yi Yüzyıl dergisi ile aynı söylemde ve zeminde buluşturmak gibi boş gayretleri bir yana -buna neden gerek gördü "anlamadık!"- çarpıtma ve tahrifatlarını şöyle devam ettiriyor:

"...Mücadele dergisinin anti-emperyalizm adına Saddam rejiminin yayılmacı politikasına destek vermesinden, ancak üzüntü duyulabilir."

Bu satırları yazan Özgürlük Dünyası yazarı, kendisini boş yere üzüntüye boğuyor, yazık ediyor! Eğer Mücadele'deki konu ile ilgili yazıyı iyi okusaydı ve sübjektivizminden sıyrılıp ahlama çalışsaydı, buna gerek kalmazdı, çünkü:

"İşte bu noktada, Irak yönetimi tarihsel bir haksızlığa neşter vursa da, sınıfsal karakteri gereği, halkların sorunlarını çözemez. Onların milliyetçi duyguları, emperyalizmle işbirliğine de dönüşür, halka karşı da olur. Bu ayrıca tartışılması gereken bir konudur." (Mücadele, S.3, syf.3) (abç)

Burada sorun çok açık konuluyor. Mücadele, Saddam rejiminin niteliğini ve bu bilinen niteliğine rağmen her koşulda savunulması gerektiğini söylemiyor. Marksist-Leninistlerin tavrının böyle olmadığını, Türkiye halkları, Irak'ın Halepçe katliam vb. uygulamalarına karşı yürütülen ve Kürt halkının Türkiye'deki sesi olan kampanyaları nedeniyle biliyor. Halkın bildiği gerçekleri, Özgürlük Dünyası hafıza kaybına uğramış gibi "bilmiyor"! Sanki Mücadele "Irak mutlaka desteklenmelidir." diyormuş gibi saçma sapan iddialar ortaya atan Özgürlük Dünyası, sonra oturup, bu iddiaları nedeniyle Mücadele'ye üzülüyor!

"Gericiler arasındaki bir çatışmayı, 'it dalaşı'nı, taraflardan birinin yayılmacı ve ilhakçı tutumunu 'hakkılık' zemininde tartışmak, çok daha önemli bir ideolojik düzlemde sistemin öngördüğü sınırların dışına çıkmamayı ifade ediyor. Faşizm olgusunu siyasal olarak tekelci burjuvazinin sadece bir kanadına, 'en gericisi' teke'ci burjuva kanadına bağlama, tekelci burjuvaziyi ABD yanlısı ve AET yanlısı olarak iki kesime ayırarak, ABD yanlısı olanları faşist, AET yanlısı olanları liberal-demokrat' ilan etme tutumu da, aynı bakış açısının, aynı ideolojik zeminin dışına vuran örneklerini oluşturuyor." (ÖD, syf.52-53)

Gericiler arasındaki bir çatışmanın (savaşın) da gericisi olduğunu her sıradan devrimci bilir. Bunların "hakkı"sı yoktur. Özgürlük Dünyası, Mücadele'nin bu konudaki görüşlerini 6, 7 ve 8. sayılarında okuduktan sonra, herhalde görüşlerini değiştirmiştir. Ama bu arkadaşların sorunu, Mücadele'nin ne dediği değil, demedik eri üzerinde eleştiri-tartışma yürütmektir. Bir kere bir müstakil binaya apartman dediniz mi, apartmanın katları, daireleri, katlararası komşu-

luk ilişkileri vs. üzerinde kurgular yapmak zorunlu oluyor. Ta ki, yaptığınız "iş"e dair birilerinin ve asıl olarak da pratik devrimci mücadelenin gerçekleri kabul ettirmesini sağlayıncaya kadar böyle bildiğinizi okumaya devam edersiniz. Mücadele'nin yanlış tespitlerinden yola çıkarak, yanlış politik taktik -güncel devrimci tutum- belirlediği yanlışlığı bir yana, arkadaşlara göre, Mücadele, "söyledikleriyle düzenin sınırları dışına çıkmamayı ifade ediyor"muş! M-L'lerin Özal'ın savaş çıkırtkanlığına karşı savaştığı, ilerici, demokrat kamuoyunda sembol devrimci gelenekler ve düzene karşı bir hareketlilik yarattığı halkımız için bir sır değil. Alelade burjuva basınını takip eden sıradan biri bile bunu görebilir. Ama ya Özgürlük Dünyası? Özgürlük Dünyası, Mücadele'ye düzen sınırları içinde çakılıp kalma "uyarısı" yaparken, kendisinin sesi pek çıkmadığına göre ne yapıyor acaba? Aslında arkadaşlar bütünüyle hazır oldukları hâlde (!) alacakları anti-emperyalist tavrın Saddam hanesine yazılacağından korkup bir şey yapmıyor olmasınlar?.. Evet, böyle ciddiyetsiz "uyarı" olmaz. Mücadele'yi devrimci anlamda "uyarmak" isteyen Özgürlük Dünyası, önce, kış uykusundan uyanıp ayakta, meydanlarda olmak zorunda değil mi? Eğer arkadaşlar mücadelenin içinden konuşmazlarsa, birileri tüm bunları Özgürlük Dünyası yazarının uyurgezer bir durumdayken yazdığını sanabilir!.. Devrimci Sol Güçler, Körfez krizine ABD'nin müdahalesiyle birlikte meydanlarda protestoda bulunuyor, Ortadoğu halklarına destek sunuyor, iktidara karşı halkı örgütüyor. Devrimciler coplanıyor, vuruluyor, gözaltına alınıyor, cezaevlerine dolduruluyor. Yani canlarıyla, kanlarıyla Körfez politikalarının içindeler... Ya Özgürlük Dünyası anlayışındakiler ne yapıyorlar? Neredeler? Herkese savaş çağrısı yapmak yetmiyor, meydana çıkıp, savaşın ortasından çağırmak gerekiyor... Düzenin sınırı dışına böyle çıkılır arkadaşlar!

Gericiler arasındaki çatışma nedir, kimle kim arasındadır? Eğer Irak ve Kuveyt işbirlikçi yönetimi arasındaki 'dalaş' kastediliyorsa, Mücadele, bunun karşısında pratik bir tavır belirlemekten ve bunu uygulamaktan vazgeçmezsiniz, gündemin bugün ilk maddesi yapılması gerektiği görüşünün yanlış olduğunu savunuyor. Çünkü bu sorun (çelişki) şöyle ya da böyle çözümlenmeden, bu çelişkiyi bahane eden emperyalizm tarafından daha derin, daha büyük ve **Ortadoğu halkları açısından daha hayati** olan bir çelişki; emperyalizm ile Ortadoğu halklarının bütününe kaderini bölgede değiştirebilecek olan bir emperyalist savaş tehlikesi (çelişkisi); Irak-Kuveyt çelişkisini bu büyük çelişkinin bir parçası haline getirmiştir. Bu büyük sorun (çelişki) şu veya bu biçimde çözümlenmeden, ikincisinin, yani Irak-Kuveyt çelişkisinde devrimci-demokratik bir çözüm olanağı yoktur. Eğer kim kendisini Irak-Kuveyt çelişkisi ile somut güncelde oyalarsa, yarın bölgede emperyalizm tarafından kuşatılmışlıktan kurtulamayacaktır. Başını ABD'nin çektiği emperyalist müdahale Ortadoğu'dan defedilmeden bu böyledir. ABD emperyalizmi, Irak-Kuveyt çelişkisini bahane ederek onu dibe itmiş, kendisini dayatmıştır. Her halükarda dibe itilen, gündemdeki birinci sıradan alta doğru "bastırılan" Irak-Kuveyt çelişkisi çözümlenmediğinden, Marksist-Leninistlerin bu çelişkinin çözümüne ilişkin tavrı da yok olmuş değil. Gündemin "değişmesi" yüzünden "ertelenmiştir" o kadar. Özgürlük Dünyası'nın düzen sınırları dışına çıkan(!)

bakış açısının göremediği olgu, gerçeklik budur. Özgürlük Dünyası, Ortadoğu dünyasında olup bitenleri somut koşullara göre tahlil edemiyor. Marksizm-Leninizmi dogmalaştırıp kitabı konuşuyor.

Eğer 'it dalaşı'ndan kastedilen, ABD merkezli emperyalist tehdit ile Irak arasındaki Kuveyt'i yutma savaşımı ise, bunun, emperyalizm açısından Irak'la sınırlı kalmayacağı, emperyalist ahtapotun iştahı kabardıkça diğer Ortadoğu halklarını da daha derinden kölelik zincirleri ile saracağı gerçeği, emperyalizmin bu politik amacı yeterince açık değil mi? Gerici, şovenist Irak'la, Ortadoğu'yu tümünden işgal ve ilhak etmek isteyen ABD merkezli emperyalizm arasındaki savaş, pratik bir soruna (tehlike olmaktan savaşa) dönüştüğünde, Marksist-Leninistlerin tutumu ne olacaktır? Bu sorunun yanıtı, bugün can alıcı, Marksist-Leninistleri tüm oportünist saflardan ayırt edici bir özelliğe sahip olacaktır ve öyle olmalıdır. Ama işte tam da bu noktada, Özgürlük Dünyası, sübjektif olarak olmasa da objektif olarak Irak'ın yanına düşme kaygısıyla, "it dalaşına karışmamak adına, elleri böğründe, emperyalist ahtapotun Irak'ı ve Ortadoğu ülkelerini yeniden üleşmesini seyretmeyi öneriyor. Kendisi de öyle davranıyor... Oysa burada Marksist-Leninist tutum, Irak'ın niteliğini, amaçlarını görmezden gelmeden, unutmadan, uluslararası gündemin birinci sırasına yerleşen ABD merkezli emperyalist işgal ve ilhaka karşı savaş yükseltmek olmalıdır. Sorun, Marksist-Leninistler açısından bu denli açıktır. Özgürlük Dünyası yazarı, mücadelenin içinden değil, ama masa başında, kitapların cansız yaprakları arasından konuşuyor. Toplumsal olayların karmaşıklığı, her zaman ne yazık ki, önceden bilinen genel formüasyonlarla açıklanamıyor, teori pratik mücadelede sınanıyor, geliyor. Olaylara ve olgulara hakim olabilmek için, onlara devrimci bir yön ve çözüm getirmek için, her şeyden önce Marksizm-Leninizmi bir eylem kılavuzu olarak kavramak şarttır. Bunu için de her şeyden önce, dünyaya özgür bakabilmek gerekiyor.

Faşizm meselesine, faşizmi tekelci burjuvazinin bir kesimine özgü bir eğilim olarak kavramak ithamına gelince... Emperyalist ülkelerdeki klasik faşizmin böylesi bir sınıf temeline sahip olduğunu söyleyen, tespit eden Mücadele değil, G.Dimitrov'dur. Ülkemize özgü faşizm ise, klasik faşizmin sınıfsal temeli olan böylesi tekelci burjuva temele daha güdük olarak sahip olmakla birlikte, ona esas karakterini veren özellik bu güdük sınıf temeli değildir. Yeni-sömürge ülkelerdeki faşizm, emperyalizme bağımlı çarpık kapitalizmin devlet örgütlenmesinin, baskı ve zor unsurunun, bütün devlet aygıtlarının bir özelliği olacak şekilde yapılanmasında siyasal rejimin emperyalist bağımlılık ilişkilerine göre terörü içselleştirmesiyle, karakteristik özelliğini almıştır. Bu gerçeklik, Özgürlük Dünyası'nın Mücadele'ye atfettiği gibi, bürokrasinin ve askeri aygıtın bütün sınıflardan bağımsız, ama onların üstünde bir diktatörlük olarak Bonapartizm ile aynı şey değildir. Sömürge tipi faşizmin sınıf temeli **işbirlikçi** tekelci burjuvazidir. İşbirlikçi tekelci burjuvazinin AET ile entegrasyona eğilimli kesimi de (ki bunlar anti-ABD değildir) ABD'nin her koşulda uzantısı, işbirlikçisi olma eğilimi taşıyan kesimleri de (ki bunlar da AET ile entegrasyon düşmanı değildirler), bu nesnel, çarpık bağımlılık ilişkileri üzerinde hareket ederler. Süreci AET ve ABD yönünde iletirler, devlete buna göre biçim vermeye

devam ederler, ama tüm bunlar, emperyalizme göbeğinden bağımlı çarpık kapitalizmin devlet örgütlenmesindeki faşist karakteri değiştiren, değiştirebilecek olan gelişmeler değildir. Dolayısıyla bir kesimin, diğerinden daha açık bir şekilde 'açık faşizm eğilimi' (tercihi) taşıyor olması, diğer kesimin sandıklal demokrasi -kapalı faşizm- görüntüsüne süreklilik kazandırmaya itibar eden ve ülkemize özgü güdük reform unsurlarını öne çıkaran bir eğilime sahip olması, devletin faşist karakterinde, nesnel olarak bir değişiklik yaratmaz. Devletin faşist karakterde örgütlenmiş olmasının toplumsal temeli olan ekonomik, siyasi emperyalist bağımlılık ilişkileri -ki tekellci burjuvazi bu ilişkilerin kaynağıdır—bir devrim olmaksızın değişmeyeceğinden, sınıf temeli de (tekellci burjuvazi yerine genel olarak oligarşiyi koymak da yanlış olmaz) değişmeden devam eder.

Açık faşizmde, belirgin olarak kendini ortaya koyan tekellci burjuva olgusu apaçıkken, Mücadele, nasıl olur da, tekellci burjuvaziyi "unutup" faşizmi, sınıflardan bağımsız olarak bürokrasi ve askeri aygıtın diktatörlüğü demek olan Bonapartizm ile eşitleyebilir? Özgürlük Dünyası'nın iddiası tamamen hayal ürünü, uydurma bir iddiadır. Mücadele'nin, faşizmin sınıfsal temeli oligarşi ile sınıfsal bir savaşımlı var; Bonapartizm gibi hayali bir düşman varsın Özgürlük Dünyası'nın olsun!

Özgürlük Dünyası kullandığı sakat yöntemi elden bırakmadan "kapitalizm ve siyaset ile ekonomi arasındaki ilişki" üzerinde bolca genel geçer şeyler söyledikten sonra, Mücadele'ye olmadık yakıştırmalar yapmaya da devam ediyor. Yazının birçok yerinde, Mücadele geleneğinin, tekellci burjuvaziye anti-feodal bir misyon yüklediğinden söz ediyor. Bu yakıştırmalarını kanıtlayacak tek bir söz bile bulamadan, sayfalarca bu "iddialar"ı üzerine kendi sorup kendi yanıt veriyor. Bunun belki Özgürlük Dünyası için bir yararı olabilir, kimbilir(!) ama genel okur çevresini bilinçli bir şekilde yanlış yönlendirdiği çok açık bir gerçektir.

"... Siyasal yaşam bazen kara mizah örnekleri sunuyor. Eylül rejimi altında toprak ağalarının siyasal iktidardan dışlandığının tahlil edildiği dönemde, Eylül'cüler Urfa'daki toprak reformu uygulamasından "zarara" uğrayan toprak ağalarının eski topraklarına kavuşmalarını sağlayacak yasa değişikliğinin hazırlıkları ile meşguldüler."(syf.54)

Cuntanın MGK'lı ve MGK ve Danışma Meclisli ve daha sonraki dönemlerinden ve her bir dönemde oligarşi içi sınıf çelişkilerinin aldığı biçimlerden bihaber olan Özgürlük Dünyası, düz bir mantıkla hareket etmektedir. Urfa'daki "toprak reformu" uygulamasını getirtenin de, onun göstermelik uygulamasını ortadan kaldıranın da aynı cunta olduğunu ama sınıf çelişkilerinin farklı yanmasının sonuçları nedeniyle, bu tür burjuva ataklarının gerçekleşeceğini göremeyecek kadar siyasal süreci tahlil etmekten uzaktır. Bu süreçte olsun daha sonra olsun yaşananlar, Marksist-Leninistlerin tespitlerini istisnasız bütünüyle doğrulamıştır. Özgürlük Dünyası yukarıdaki alıntıda Marksist-Leninistleri "eleştiriyorum, söyledikleri çıkmadı" gibi kendini kandırarak ortaya bir kara mizah durum çıktı derken, kendi yarattığı kara mizahın başrolünü oynadığının ayırımında bile değil. Tabloyu kendi sübjektivizmine göre kendi çiz-

yor, sonra geriye çekilip kendisi gülüyor! Oysa Marksist-Leninistlerin döneme ve konuya ilişkin söyledikleri çok açıktır. Özgürlük Dünyası okurları dilerse, Özgürlük Dünyası yazarının çarpıtmalarından uzak ve güvenli bir şekilde, Haklıyız Kazanacağız'ın birinci cildini açıp okuyabilirler. Orada "toprak reformu"nun suni iğini de, Özgürlük Dünyası'nın bunun üzerine geliştirdiği güldürüyü de anlayacaklardır.

Marksist-Leninistlerin literatüründe tekelci burjuvaziye, anti-feodal bir misyon yüklemek yoktur. Emperyalist (çarpık kapitalist) üretim ilişkilerinin feodal üretim ilişkilerinden daha ileri bir üretim ilişkisi -kırsal alanda- olmasından kaynaklanan üstünlükle, ekonomik ve toplumsal yasaların acımasız kural ve yasalarının insan iradesinin dışında işlerliğiyle, kırsal alanda uzun bir sürece yayılan feodal, yarı-feodal çözülme ve buna koşut gelişen çarpık yeniden yapılaşma söz konusudur. Tekelci burjuvazinin ekonomik politikalarını toprak ağalarına siyasi olarak dayatması ve kabul ettirmesi, toprak ağalarının her türlü "direnişi"ni kıra kıra ve gözünün yaşına bakmadan olmamıştır. Burada söz konusu olan, arkadaşların da sözünü ettiği kapitalizm-siyaset ve ekonomi arasında geçerli nesnel ekonomik yasaların işleyişinin doğal bir sonucudur; çarpık kapitalist üretim ilişkilerinin her şeye rağmen, kırdaki prekapitalist ilişkilerden üstünlüğü nedeniyle onu tasfiye etmesidir. Bu siyasi olarak bir toprak reformunu dayatarak ve uygulayarak gerçekleşen bir tasfiye değil, farklı üretir ilişkilerinin ileri ve geri niteliklerinden kaynaklanan bir tasfiyedir ve bu niteliğinden ötürü de tasfiye-çözülme uzun yıllara yayılmış, yayılmaktadır. Süreç bu yolla toprak ağalarının toprak-tarım burjuvazisine dönüşmesi biçiminde evrimi sürdürmektedir. Hükümetlerin kredi, faiz, tarıma yatırımı teşvik, vergi iadesi vb. politikalarla, kırdaki küçük sermaye birikimlerini yok etmesi, ilkel ve basit meta üretimini, feodal, yarı-feodal üretim ilişkilerini altüst ederek kapitalist pazara bağlanmasıyla, toprak ağaları tarım burjuvalarına dönüşmek ya da katılmak zorunda kalıyorlar. Çözülme bu politikalarla hızlanıyor. Bütün bunlar, arkadaşların sözünü ettikleri yerde anlatılmaktadır. Ama Özgürlük Dünyası gerçekleri dile getirmeye, çarpıtma çabalarından ötürü bir türlü yan aşmamaktadır.

Tekelci burjuvazinin açık faşizm dönemlerinde, cuntalar aracılığıyla, tarımda çözülme ve yeniden çarpık kapitalist yapılaşmayı siyasi bir programla tamamlamak eğilimi taşıması ve yer yer yeltenmesi, yer yer göstermelik uygulamalara başvurusu, onun bu eğilimden vazgeçmediğini, ama sınıfsal dengelerden ötürü de, bir türlü başaramadığını (toprak reformu yoluyla) gösteriyor, o kadar. Oligarşi içindeki çelişmeli birlik, tekelci burjuvazinin tarıma ilişkin projeleri önünde hem engel, hem buna rağmen aşması gereken, yer yer bloğu bozmayı göze alması gereken bir açmazdır. Tekelci burjuvazinin güçsüz oluşunda söz ederken, anlatılmak istenen, tekelci burjuvazinin bu çıkmazıdır. Ama bu özellik ne onun tasfiyeci eğilimlerini, arzularını yok eder, ne de arada bir atak yapmasını yadsıyamızı getirir... Aksi tutum, toprak reformu tasarıların n durup dururken nereden çıktığını açıklamaya yetmez. Kürt ulusal uyanışının önderliğinin, bugün-şeyhlerin elinden alınmasıyla bu ataklar son bulmuştur. Kürdistan'daki siyasi gelişme, ulusal uyanış, tekelci

burjuvazi ile toprak ağalarını bugün birbirine daha çok kenetlemiştir. Yalnız 27 Mayıs ve 12 Mart dönemlerinde oligarşiyi ürkütücü bir gücü olmayan Kürt ulusal hareketinin durumuna rağmen, tekelci burjuvazinin göstermelik reform ataklarına kalkışması, hemen hemen son boş atakları olmuştur. Tekelci burjuvazinin bugün "kozu" GAP'tır. Bu gerçekler, anlaşılmadığı takdirde, Tiran'dan beklenen açıklamalar da yetmez olur ve kara mizah tablosu çizenler kendilerinin çizdiği kapkara bir suskunluk tablosu ile karşılaşabilirler.

Marksist-Leninistleri "askeri faşist diktatörlüklere nesnei olarak 'ilerici' misyonlar yüklemekle itham eden, sonra da bunun üzerine Lenin'den kapitalist pazarın gelişmesi ve genişlemesi üzerine uzun açıklamalara başvuran Özgürlük Dünyası, sahtekar bir tavırla, Marksist-Leninistlerin düşüncelerini, kendi düşünceleriymiş gibi göstermek tavrından da vazgeçmiyor. Üslup ve dildeki Yalçın Küçük etkisini bir kenara bırakırsanız, Özgürlük Dünyası öz olarak şunları söylüyor.

"Bükülme ve kırılmaları doğrultmak gerekiyor, burjuva devletin siyasi biçimden bağımsız olarak, emperyalizm koşullarında da, gelişen kapitalist ilişkilerin feodal, yarı-feodal ilişkileri süreç içinde çözdüğünü ve kendisine bağladığını, dünün feodal toprak ağalarının bir bölümünün, bugünün kapitalist toprak sahiplerine dönüştüğünü görmek gerekiyor." (syf.55)

Mücadele bunları yazınca, açık faşizm ile Bonapartizmi eşitliyor(!), Özgürlük Dünyası yazınca "devrimci komünist" oluyor! Nereden bakılırsa bakılsın, sübjektivizm kendini ele veriyor.

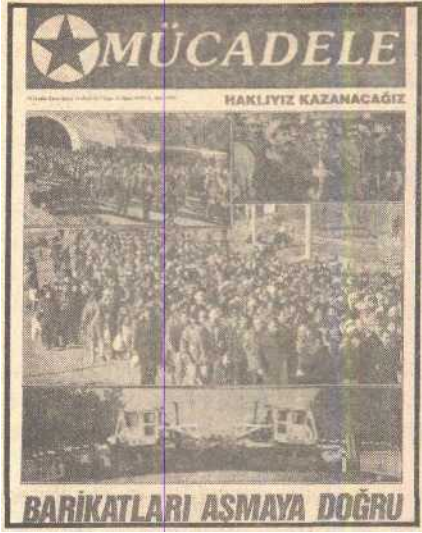
Görüldüğü gibi, Özgürlük Dünyası açık faşizm tespitinin nedenini, açık faşizm tespiti yapan Marksist-Leninistlerin düşüncelerinin çarpıtılmış biçimleri üzerine şekillendiriyor. Açık faşizmi Bonapartizm ile eşitlemek yanlışlığını büyük bir siyasi öngörü ve yetenekle teşhis eden (!) Özgürlük Dünyası, buradan, kendi kendine bir sonuca varıyor: Saddam'ın kirli ellerinin 'ilerici' bir misyon adına tutulması, dahası anti-emperyalizmin Saddam'ın ellerine teslim edilmesi tahlilleri! Kurgular kendi "mantığı" içerisinde bugüne kadar getiriyor, Körfez krizi ile noktalanıyor.

"Sistemin ekonomik, toplumsal ve siyasi ilişkiler bütünlüğünden koparılmış bir 'açık faşizm' teorisinin askeri cuntalarla anti-feodalizm benzeri işlevler yüklenmesi gibi, yaşanan güncellikte üzerinden atlanamayacak bir örnek olması bakımından Saddam rejiminin kanlı ve kirli ellerine anti-emperyalizm sloganının teslim edilmesi gibi pratik siyasi sonuçlara yol açtığı görülüyor." (ÖD, S.24, agy)

Arkadaşlar, pratik yanlışlar çok önemlidir, buna katılmamak elde değil...

Ama teorik yanlışlar da daha az önemli değildir. Dün başdüşman tespiti- nin yanlışlığı nedeniyle, emperyalizm karşısında "sosyal-emperyalizm" in yanına düşmemek için eliniz yanınızda uluslararası sosyalist güçlerin çatışmalarına, ulusal kurtuluş savaşlarına seyirci kaldınız. Bugün Körfez'de çelişkileri çözümleyememekten ötürü, objektif olarak Irak'ın yanına düşme kaygısıyla yine seyirci kalmayı öneriyorsunuz. Sormak istiyoruz: Sizin misyonunuz hep seyirci kalmak mıdır? Tarihiniz hep pratik yanlışlar tarihi mi olacak?

* * *

Sayı: 12,15 Ocak 1991

BARİKATLARI AŞMAYA DOĞRU

3 Ocakla tüm ülkede hayat durdu. Türkiye işçi sınıfı, tarihinde ilk kez üretimden gelen gücünü kullanarak genel greve gitti. 1986'dan bu yana Türk-İş salonlarında, '89 baharıyla sokaklarda, meydanlarda yankılanan "Genel Grev" şiarı, 3 Ocak günü fiili bir eylem haline dönüştü ve sınıf mücadelesi açısından ileri bir adım gerçekleştirildi.

Toplumsal hemen tüm kesimlerince desteklenen eylemin, 12 Eylül'ün tüm engelleyici yasalarına, iktidarın yoğun baskı, tehdit ve şantajına rağmen gerçekleşmiş olması kuşkusuz ayrı bir önem taşıyor. Eylemin toplum katında kazandığı meşruiyet, gerçek yasa yapıcısının kitleler olduğu gerçeğini bir kez daha gözler önüne sererken, ANAP iktidarının, 12 Eylül yasalarıyla, baskı ve terörle kitleleri daha uzun süre zapturapt altına alamayacağını da gösterdi.

3 Ocak genel grevi, 12 Eylül boyunca örgütsüzleştirilmiş, boyun eğdirilmiş, '82 cunta Anayasası ve devamında gelen yasalarla baskılar ve yasaklar cenderesine sokularak Amerikancı sarı Türk-İş'e mahkum edilmiş işçi sınıfının; "ARTIK YETER" deme arzusu ile, devrimci önderlikten, sınıf ve kitle sendikacılığından yoksun konumu arasında sıkışarak ortaya koyduğu vizite, sakal-bıyık-saç kesme eylemlilikleri düzeyinden, üretimden gelen gücünü kullanmaya geçişin ifadesidir. Başka bir deyişle, sınıf mücadelesinde kazanılan yeni bir mevzidir.

Artık işçi sınıfı, 12 Eylül'ün yasaları ve yasaklarıyla çizilmiş sınır çizgisini ihlal etmiştir. Bundan sonra kimsenin gücü, onu, o çizginin gerisine çekmeye yetmez. Sarı Türk-İş yöneticilerinin de yetmez. Çünkü işçi sınıfı, sınır ihlalinin sonuçlarını bizzat görmüş ve yaşamıştır. İktidarın içine düştüğü aczi, tüm tehdit, şantaj ve saldırı girişimlerine karşı, kitle hareketinin gücü ve desteği karşısında bir şey yapamadığını görmüştür.

3 Ocak, halkın birleşik gücünün, faşizme boyun eğdirebileceğinin kanıtlanması olmuştur. Emekçi sınıf ve katmanlar, birleşik direnişin gücünü kavramış, işçisi, memuru, öğrencisi, esnafıyla, tüm halkın dayanışma duygusu ve arzusu pekişmiştir.

3 Ocak sadece kendisiyle sınırlanacak bir gün olarak değil, dünü ve bugüne taşıdıklarıyla birlikte değerlendirilmelidir. 3 Ocak'a dünün küçük birikimleriyle, işçinin, memurun, öğrencinin, küçük üreticinin, gecekondu insanının hak arayışları biçiminde yıllardır süren, kimilerinin küçümseyip dudak büktüğü irili ufaklı mevzi direnişleriyle, devrimci mücadelenin, radikal kitle eylemlerinin doğrudan ve dolaylı şekilde yığınlarda yarattığı etkilenmelerin üst üste yığılarak sağladığı birikimlerle ulaşılmıştır.

Burada Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkının 3 Ocak eyleminde, Zonguldak maden işçisinin direnişinin oynadığı rolü de vurgulamak gerekiyor. Madenci direnişi, 3 Ocak eylemi için güçlü bir manivela işlevi gördü, kitlelere adeta yol gösterici oldu.

Türk-İş yönetiminin 3 Ocak günü genel eylem kararı alırken kaçabileceği başka bir yolun kalmadığını da belirtmek gerekiyor. Amerikancı Türk-İş yöneticileri tabanın baskısı karşısında ya genel grev kararının, ya da kendi sonlarını ilan edecek olan kararın altına imza atmak gibi bir ikileme karşı karşıya kaldılar. Onların, işçilerin haklarını savunmak için genel grev kararı aldıkları yolundaki açıklamaları kargaları bile güldürecek cinstendir. Misyonları, işçi hareketini düzenin sınırları içinde tutarak kontrol etmek ve burjuvaziye yedeklemek olmuştur hep. Bugün de bu misyona uygun olarak hareket ediyorlar. İşçi sınıfının kabaran öfkesini yatıştırmak mümkün olmayınca, mevcut potansiyeli burjuva muhalefetin potasında eritmenin hesabını yapıyorlar.

Burjuva muhalefet partilerinin eylem destek vermelerinin altında yatan ana neden; işçi hareketinin ve eyleminin gücünden yararlanarak, ANAP'ı seçime zorlamaktır. Şevket Yılmaz ve Türk-İş yönetimi de, burjuva muhalefetin bu stratejisine angaje olmuş durumdadır. Zaten bu yüzden her fırsatta "İşin ancak seçimle çözülebileceğini" dile getirip durmaktadırlar. Devrimci önderliğin olmadığı koşullarda, kitle hareketinin burjuva güçlerin denetiminde ve etki alanında kalması doğaldır. 3 Ocak eylemine bu açıdan bakıldığında, eylemin, devrimcilerin dersler çıkarmasını gerektiren ve yeni görevlerle yüz yüze olduklarını ortaya koyan sonuçlar yarattığı görülecektir.

Devrimciler 3 Ocak günü hayatı durdurmada etkin bir güç oldular. Gecekondu mahallelerinde, emekçi semtlerinde halkın kitlesel katılımıyla gerçekleştirilen gösteri ve yürüyüşlerde kadınların tencere çalma eylemlerinde, esnafın kepenkleri kapamasında, çalışmayan işporta tezgahlarında, kurulmayan pazar yerlerinde, taşıtların bir kısım mahallelerde sefere çıkmamasında, özel taksi ve minibüslerin yer yer eylem katılması ve çalışmamasında, otobüs ve trenlerin işlememesinde, memurların hemen tümünün işe gitmeyerek greve destek vermesinde, teknik elemanların, doktorların, mühendislerin, avukatların direnişe katılmasında, üniversitelerde gerçekleştirilen boykotlar vb.'lerde devrimcilerin etkin çabasının ve yürüttükleri propagandanın etkisi

büyüktür. 3 Ocak günü işçilerin genel grev eylemine, toplumun diğer kesimlerinin duyarsız kalmayarak destek vermesi ve eylemi halk kitlelerinin birleşik direnişi doğrultusunda geliştirme çabaları, kuşkusuz ki olumluluk hanesine yazılması gereken şeylerdir. Ancak devrimciler, daha etkin bir çalışma yürütebilir, katılım oranının daha fazla olması sağlanabilirdi. Kitle potansiyelinin büyüklüğü yeterince görülmediği için harcanan çabalar da sınırlı kaldı. Ve bunun sonucu kimi kesimler direniş içinde yer almadılar. Kuşkusuz bunda iktidarın tehdit ve şantaja başvurmamasının da payı olduğunu yadsıyamayız.

Bugün ülkede yoğun bir kriz yaşanıyor. Bir yanda enflasyon, savaş zararları, işsizlik vb. altında bunalan kitlelerin tüm tehdit, baskı ve zor yöntemlerine rağmen hak arayışına yönelmesi, eylemleriyle iktidarı zorlamaya başlaması, diğer yanda giderek şiddetlenen oligarşi içi çelişkiler... ANAP, kitlelerin tepkisine hedef olmak yanında, burjuva muhalif güçlerle, orduyla, kimi işverenlerle de çatışıyor. İktidar aygıtı içindeki çatışmalar ciddi boyutlar kazanmış durumda Devlet içindeki değişik güç odakları birbirini kollayarak karşılıklı hamlelerle köşeye sıkıştırmaya ve etkinliğini artırmaya çalışıyorlar. Ordu, MİT, polis, bürokrasi, tekelci sermaye örgütleri vb. bu çatışmanın ve mücadelenin tüm şiddetiyle sürdüğü alanlar olmaya devam ediyor.

Krizin derinleştiği ve burjuva kampta iktidar savaşının tüm şiddetiyle sürdüğü mevcut koşullardan devrimciler azami ölçüde yararlanmayı bilmelidirler. Burjuva muhalefetin, ANAP'ı seçimlere zorlama ve iktidardan düşürme hesapları yaptığı bugünkü süreçte, kitlelerin iktidara yönelik tepkisini kendi siyasi amaçları doğrultusunda kullanmak ve kitle hareketini kendi güdümünde tutmak isteği ve çabası içinde olduğunu unutmadan, devrimciler, işçi eylemlerini ve halk hareketini devrim rotasına sokmak için her zamankinden daha çok çaba göstermelidirler. İşçilerin ANAP yerine SHP ya da DYP iktidarı veya bu iki burjuva partinin koalisyon hükümeti kurmaları için yürütülmesine razı olunamaz. Bugün yeterli etkinlik gösterilmediği ve kitlelere devrimci alternatif sunulamadığı için burjuva-siyasi partiler, işçi ve emekçi kitlelerin eylemlerini iktidar olmak için seçim yatırıma dönüştürebiliyorlar.

Devrimciler kitlelere seçimin çare olmadığını, sömürü ve baskının sona ermesi için, onur yaratıcısı olan bu düzenin yıkılması gerektiğini, bunun tek yolunun da devrim olduğunu ısrarla anlatmak ve kavratmak zorundadırlar.

İşçilerin ve halkın eylemi;

-12 Eylül yasaklarına son verilmesi ve 12 Eylül suçlularının yargılanması

-Tüm tutsakların serbest bırakılması

-Tüm özgürlükleri güvence altına alacak demokratik bir anayasanın yapılması

-NATO'dan çekilmesi ve her türlü bağımlılık ilişkisine son verilmesi

-Kürt halkının kendi kaderini özgürce belirlemesi

-Arap halkları na yönelik savaş politikasına son verilmesi, talepleri ekseninde yönlendirilmeli, kitleler Bağımsız ve Demokratik Türkiye için yürümelidirler. Devrimcilerin kitlelere vermesi gereken bilinç bu olmalıdır. Görev, kitleleri devrimci şiarlarla buluşturmadır, çalışmalarımızın ana halkasını bu oluşturmaktır.

ZONGULDAK YÜRÜYÜŞÜ 3 OCAK'I DA AŞTI

3 Ocak meşalesini yakan maden işçisinin Ankara yürüyüşü, Türk-İş'in ihanetine, burjuva muhalefetin ürkek "iç savaş çıkar" feryatlarına, iktidarın tehdit ve korkutma amaçlı yoğun propagandasına rağmen gerçekleşti. On binlerce maden işçisi, eşleri ve yakınlarıyla "Ölmek Var Dönmek Yok" diyerek çıktılar yola. Panik içindeki iktidar, işçilerin önüne barikat kurmakta buldu çareyi. Ve işçiler barikatı aşamadılar. Çünkü devrimci bir önderlikten yoksundular. İşçi önderliği daha çok burjuva muhalefetin icazetine sığındığı için, onların etkisiz kaldığı noktada yürüyüş de son buldu.

Ancak bu durum Zonguldak yürüyüşünün önemini ortadan kaldırmaz. Bu eylem; işçi hareketi için 3 Ocak'ın da ilerisinde radikal bir çıkıştır.

Zonguldak direnişi tüm halkın desteğini alarak, Zonguldak cadde ve meydanlarını her gün miting alanına dönüştürerek bir aydan fazla sürdürdü ve 4 Ocak günü Ankara'ya yürüyüşe dönüştü. Özal iktidarı tüm geleceğini savaşa bağlamışken, onlar "Madencinin Savaşı Özal'la Olacak" diye döküldüler yollara. 5 gün boyunca tüm Türkiye halkları onlarla birlikte oldu, birlikte direndi, kalbi onlarla birlikte attı.

Zonguldak yürüyüşü, Türkiye işçi ve emekçileri için gerçek bir okul olmuştur.

3 Ocak genel grevi ve Zonguldak yürüyüşü gibi eylemler kuşkusuz bundan sonra da, değişik biçimlerde gerçekleşecektir. Ancak oligarşi de boş durmayacak, tedbirler düşünecektir. Kitlelerin tepkilerinin ulaştığı boyutu yansıtmaması bakımından bu eylemler egemen sınıflar için ciddi bir uyarı olmuştur. Ve bundan böyle 3 ve 4 Ocak'ları önlemeye yönelik yeni planlar yapmaya ihtiyaç duyacaklardır. Daha şimdiden önder işçilerin işten atılması, sürülmesi, vb. uygulamalar başlamıştır. Devrimciler, bu hareketleri politiklaştırmak, devrimci önderliğin inisiyatifi altına almak kadar, işçilere yönelik saldırılara göğüs germek, kazanılan mevzileri korumak çabası içinde de olmalıdırlar. Bunlar başarılamazsa bu uygulamanın sürmesi ve kitle hareketinin pasifize edilmesi kaçınılmaz kader haline gelir. Kitleler eğitilmelidir. Devrimciler güç ve enerjilerini bu yönde harcamalıdır. İşçi ve emekçiler bir avuç azınlığın kendilerini sömürüp yönetmediği, hak ve özgürlüklerini gasp etmediği, bağımsız ve demokratik bir ülkede yaşamak istiyorlarsa, genel grevlerin ve direnişlerin bir gün için değil uzun süreli örgütlenmesi gerektiğini öğrenmelidirler. Günler, hatta haftalar sürecektir genel grev ve direnişlerin örgütlenmesi gerektiğini öğrenmelidirler.

Barikatlara gelip dayandıklarında, uzlaşıp geri dönmeyi değil, barikatları zorlayıp aşmayı deneyecek yürüyüşlerin örgütlenmesi gerektiğini öğrenmelidirler.

Devrimciler bu tür eylemleri yaratmayı hedeflemelidirler.

İşçi sınıfı kuşkusuz kendi deneyleriyle de pek çok şeyi öğreniyor. "Ölmek Var Dönmek Yok" diyenlerin sahte yiğitliklerini görüyor.

Oligarşinin işçilerin haklarını vermeye niyetli olmadığı, barikat kuracağı ve yürüyüşü engellemeye çalışacağı belliyken, hazırlıklarını buna göre değil de, icazet sınırları içinde sürdürülecek bir yürüyüş için yapan önderliği kızır-

yor. Oysa yapılması gereken, her türlü uzlaşmayı reddederek, barikatları ne pahasına olursa olsun zorlamak ve aşmak olmalıydı. Ama bu yapılmadı, yapılmadı. Maden işçileri Özal'ın barikatlarına gelip dayandı, izin verilmeyince de geri döndürüldü.

Kitleler, tarihlerini kendileri yazmak zorunda olduğunu anlamalıdır. Devrimciler, bu gerçeği kitlelere kavratılabildiği ölçüde barikatların aşılabileceği günler yaklaşacaktır.

Türkiye yeni bir döneme giriyor. Genel grevlerle, yürüyüşlerle, barikatlarla, boykotlarla, silahlı eylemlerle iç içe yaşanacağı, iktidarla daha şiddetli hesaplaşmalar içine girileceği günlere doğru ilerliyoruz. Bu gelişmeyi artık durdurmak zordur. İktidar, olağanüstü hal de ilan etse, ülkeyi bir savaşa da sürükleyecek bir çözüm üretmez, üretmeyecektir. Aynı şekilde oligarşi için SHP ve DYP gibi alternatifler de çare olmayacaktır. Bu partiler daha şimdiden iktidar olduklarında ne yapacaklarının korkusunu yaşamaya başladılar bile.

Devrimciler, iktidara yönelik kitle hareketlerini ne kadar pasif, ne kadar ekonomist temelde gelişirse gelişsin asla küçümsememelidirler. Devrimci sloganları, kitlelere taşımak vazgeçilmez çaba olmalıdır.

* * *

Sayı: 12,15 Ocak 1991

DÜŞMANI KENDİ SAHASINDA YENMEK

"Durt!", "Kıpırdama vururuz!"

Emir vermeye alışkın bu ses az önce yanımda yavaşlayarak duran aracın içinden geliyordu. Bir anda araçlarından inen silahlı kişiler beni arabalarına yaslayıp aramaya ve kimlik kontrolüne başladılar. "Ne oldu, siz kimsiniz?" diye sormamla birlikte aracın içine sokmaya çalıştılar. Direnerek karşı koydum, kendi isteğimle binmeyi reddettim. Yumruk ve tekmeler arasında araca çoktan bindirilmiştim. Küfürler eşliğinde yediğim kaba dayak I. şubeye kadar sürdü. Bir an için çaresiz olduğumu düşündüm, ancak daha başlangıçta direnme tavrını gösterdiğimden dolayı bu düşüncemden hemen sıyrıldım. İnişiyatifi kaptırmamalı, işkencecilerin beni sokmaya çalıştığı "suçluluk psikozuna" girmemeliydin. "Onlarla hesaplaşmaya hazırım" dedim kendi kendime ve bu, kendime güvenimi de artırmış oldu.

İşkencecilerin şubede ilk yaptıkları şey gözlerimi bağlayıp, başımı öne eğdirip, uzun bir süre bekletmek oldu. Bu genel olarak yaptıkları şeydi ve bununla kişiyi suçlu uk duygusuna kaptırmak, "Acaba ne olacak?", "Şimdi ne yapacaklar?" belirsizliği içinde insanın şube havasına girmesini amaçlıyorlardı. Bunu bildiği Tiden ve kendimi her şeye hazır hissettiğimden dolayı bir an önce işkencecilerle hesaplaşmak için bekliyor, onların istedikleri gibi değil, kendi istediğim gibi hareket etmeye çalışıyordum.

Beni daha fazla bekletmeden sorgu odasına götürdüler. Her yerden so-

ular, yumruklar yağıyordu. Ama sorular işkencecilerin ağzında kalıyordu; "Adın ne?"

Kendimi işkencecilerin sorularına yanıt vermek zorunluluğunda hissedip önemsiz sorular bunlar diyerek yanıtlasaydım, peşi sıra gelen sorularla şaşkına dönecek ve belki de işkencecileri ikna etmeye yönelecektim. Hiçbir sorularına yanıt vermeyerek inisiyatifi ta baştan elime geçirecektim.

İşkenceciler de baştan gösterilecek tavrın önemini bildiklerinden soruların ve işkencenin dozajı giderek arttı:

"Adın ne ulan?"

Tekme tokat yağmurunun şiddetlenmesine "İşkencecilerden Hesap Soracağız!" sloganıyla yanıt verdim.

Yanıtım işkencecilerin suratına bir şamar gibi inmişti. Çaresizliklerini seslerinden ve kararsızlıklarından anlıyordum. Böylece kendime güvenim gittikçe artıyordu. Şimdi düşünme sırası işkencecilerdeydi. "Acaba ne yapalım?", "Ne olacak?" Evet, başlangıçta beni sokmaya çalıştıkları belirsizlik havasına kendileri düşüyordu.

İşkencecilerle inatlaşıyordum. Sorguya geçmek için adımları söylettirmek istiyorlar, bunu yapmayışımı kabullenmek istemiyorlardı. Sanki bir mevzi savaşı veriyorduk. İşkenceciler beni bu mevziden atıp, yeni mevzilere geçmek isterken, ben tüm gücüm ve kararlılığım ile direniyordum. Çoğu kez susuyor, hiç konuşmuyor, saldırıların artması karşısında slogan atıyordum.

"İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek!"

Yaptırımlara uymuyordum, ne söylerlerse tersini yapıyor, böylece bu mevzi içinde direnişimi zenginleştiriyordum.

Bir irade savaşı başlamış ve tüm sorgu "Adın ne?" sorusu çevresinde kilitlenmişti. İşkenceciler çok iyi biliyor ki, adını dahi söyletmedikleri bir kişi kendilerine hiçbir şey söylemezdi. Beni bu mevziden söküp atmadıkça düşmanın ilerlemesi olanaksızdı.

İşkencecilerde belirsizlik havası giderek büyürken, benim direnişim de büyüyordu. İlkemi bir kez daha haykırdım içimden:

"Direnmek, Baş Eğmemek, İşkencecileri Kendi Alanlarında Yenmek!"

Çaresizliklerini gidermek, durumu kendi lehlerine çevirmek için bu kez sistematik işkenceye yönelmeye karar verdiler. İşkencehaneye götürüldüm. İşkenceci biraz önceki kızgınlığıyla bağırıyordu:

"Soyun!"

"Soyunmam."

Soyunmayacağımı anlayınca üzerime saldıran işkenceciler, elbiselerimi parçalayarak zorla soydular. Bunu yaparak kendime güvenimi yitirmemi, karşılarında küçülmemi sağlamaya çalışıyorlardı. Soyunmuş bir vaziyette sandalyeye zorla oturtuldum. Tekme, tokat, küfür yağmuru altında çarmıha gerildim ve askıya alındım. Sağdan, soldan nereden geldiği belli olmayan yumruklarla ve birbiri ardına gelen sorularla "şok" hali yaratmayı hedeflemelerine karşılık, kendimden emin ve sakin tavrımı sürdürmeye devam ettim.

Tahmin edemediğim bir süre askıda kaldıktan sonra bundan da sonuç alamayınca elektrik işkencesine geçtiler. Fakat tam bu anda beklemediğim bir şey oldu. İşkenceci şefi işkencecilere emir verdi!

"Göz bantlarını çözün, baksın bize!"

Gözlerimdeki ifadeyi okumak, korkuyu yakalamak isteyen bu davranışlarına hiç tepki göstermeyerek göz bağımın çözülmesini bekledim. Gözlerimde korku bulacaklarını, yüzlerine bakamayıp, başımı öne eğeceğimi ve işkence aletlerini görüp dehşete kapılacağımı mı sanıyorlardı acaba? Göz bağım açıldı. Önce çevreme bir göz attım, gözlerim parlak ışık karşısında kamaşmıştı. Odada ilk gözüme çarpan işkence aletleri oldu. Beklediklerinin aksine umursamaz bir bakış fırlattım. Sonra bakışlarımı işkencecilere doğru yönelttim. Aşağılıklar güruhu on, on beş kişi kadardılar, kendilerinden emin havalarda pis pis sır tarak bakıyorlardı bana. Gözlerinin içine ısrarlı bakışlarım karşısında gözlerini sık sık kaçırdıklarını, korkaklıklarını ve güçsüzlüklerini görüyordum. Bir an bu insanlık düşmanlarının halkıma karşı işledikleri suçlar, işkence tezgahlarında can veren yoldaşıma yaptıkları aklıma geldi. Bir gün yaptıklarının hesabını vermeleri için suratlarını iyice ezberlemeye çalıştım. Yüzlerine "şerefsiz", "halk düşmanları" olduklarını haykırmam ve suratlarına tükürmem sonucu, saldırı yağmuru altında yere sererek gözlerimi tekrar bağladılar. Böylece işkencecilerin bu denemesi de kendilerini vuran bir silah olmuştu. İçim içime sığmıyordu, yeni bir zafer kazanmıştım...

Hemen elektriğe bağladılar, gözleri dönmüştü. Hiddetle elektrik verdiler. Herhalde "uslanmıştır" düşüncesiyle elektriği kesip koro halinde:

"Adın ne ulan o... çocuğu?" vb. diye hayvanlar gibi bağırıyorlardı. Yanıtım her zamanki gibi net ve kararlıydı:

"İşkencecilerden Hesap Sorduk, Soracağız!"

Sürekli slogan atmaktan dilim damağım kurumuştu. Ağzımda kalan bir parça tükürüğü de işkencecilere fırlattım. Tükürük yerini bulmak yerine, bir kısmı kendi üstüme bulaştı ise de niyetim işkencecileri çileden çıkartmaya yetti. Üstüme çul andılar, peşi sıra elektrik vermeye başladılar. Artık soru da sormuyorlardı. İşkencenin dozajını artırmışlardı. Bir an acıların dayanılmaz hale geldiğini hissettim. Ama dayanmalıydım ve bir an bile tereddüte düşmemeliydim. Anlamsızca bağırarak da doğru bir tavır olmayacaktı. İşkencecilere bu zevki tattırmamak gerekiyordu. Sloganlarımı peşi sıra atmaya devam ettim. Bu şiddetin işkencecilerin çaresizliklerinden kaynaklandığını, geri adım atmamak gerektiğini düşünürken o an aklıma marş söylemek geldi. Ama marşa başlayamıyordum. Çünkü aklıma gelen marşların nasıl başladığını çıkaramıyordum. Bu sıkıntıyla düşünürken en uygun marşı hatırladım. Bir buluş yapmış kadar sevindim.

"Vur ulan köpek dölü/Vurduğun her bir ölü/Canlanır çiçek açar/..."

Artık acıları hissetmiyordum, acı sınırını aşmıştım. Acıları da yenmiştim. İşkence seanslarının biri sürerken ben kendimi bir sonrakine hazırlıyor, böylece işkencecilerden daima önde oluyordum.

Elektrik işkencesinde ne kadar zaman geçti bilmiyorum, birden kendimi yüzükoyun yere uzanmış halde buldum. Baygınlık geçirdiğimi düşündüm.

Gözlerim açıldı. Kıpırdamaya ve ayağa kalkmaya çalıştım. Bu arada işkencecilerin hakkımda konuştuklarını duymaya başladım:

"Konuşmuyor mu?"

"Hayır hiç konuşmuyor, henüz adını öğrenemedik, slogan atmaktan başka ağı açılmıyor."

Kendime geldiğimi gören işkenceciler, ne yapacaklarına da karar vermişlerdi. Üzerimi giydirdiler, gözlerimi bağladılar.

"Emir aldık, madem konuşmuyorsun, öyleyse işimize yaramıyorsun. Seni öldürelim, her şey bitsin." dedi biri.

"Ben hazırım." dedim.

İnandırıcılığını yitirmek istemeyen işkenceciler sürükleyerek dışarı çıkardılar. Tepki göstermedim. Artık açık oynuyorduk. Göz bantlarımın arasından dışarının karanlık olduğunu gördüm. Nasıl bir şey olduğunu anlayamadığım bir araca işkencecilerle bindirildim. Ancak daha araç hareket etmeden işkenceciler bir kez daha çırpındılar. Yenilmek istemiyorlardı. "Kendini feda etme, bizi de boş yere uğraştırma, adını söyle yeter." dediler. Karşılığında yanıt alamadılar.

Araç hareket etti. Yüzümde hissettiğim serin havadan dolayı, aracın üzerinin açık olduğunu anladım. Üzerimde çok ince bir giysi vardı ve havanın da etkisiyle titremeye başlamıştım. İşkenceciler korktuğumu sanmışlardı. İçlerinden biri heyecanla atıldı:

"Nihayet akıllandın, istersen geri dönebiliriz." Yanıt verme gereğini bile duymadım. Nasıl olsa birazdan alacaklardı yanıtlarını. Bir anlık tereddüt karşısında yola devam ettiler. Araç zaman zaman bir yerlerde duruyor, işkenceciler nabız yokluyorlardı. Bu ciddi bir tutumdu ve kozlarını sonuna kadar oynamakta kararlıydılar!

Nihayet araç son kez durdu, "Burası nasıl?" dedi biri, "iyi, burada öldürelim." dedi öteki. Araçtan indirildim. Son bir çırpınıyla ve umutsuzca sordu:

"Hadi konuş, adın ne?"

Bende yine yanıt yok. Bir süre sessizlik ve beklemeden sonra kulağımın dibinde birkaç el silah patladı. Bir an bir yerlerimde acıyı aradım. Hayır bana ateş etmemişti. İşkenceci kendini tatmin ediyordu. Silahını bu defa kafama dayadı. Geri adım atmayacak, tamam demeyecektim. Bu işkencecilere boyun eğmek, devrimci değerlere, yoldaşlarıma ihanet etmek olurdu. Bir kez geri adım attığımda, gösterdiğim zaafı, direnmeye çalıştığım bir başka noktada karşıma getirecekler ve sürekli geri adım attıracaklardı. Bu TESLİMİYET demektir. İki seçeneğim vardı; birisini hiç akıldan bile geçirmemek gerekiyordu, geriye tek seçenek kalıyordu: Bir ölüm anını önceleri de düşündüğüm olmuştu; yaşantımın bir şerit gibi gözlerimin önünden geçmesini bekliyordum. Ancak gözümün önüne mücadelede baş eğmeyen, yaşamlarını ortaya koyan, işkence tezgahlarında katledilmiş yoldaşlarım geldiler. Bu anda kinimin bir kat daha arttığını hissettim. Hiçbir tereddüt ve geri çekilme tavrı göstermeden dimdik bekledim.

"Tamam, hadi gidiyoruz."

Zafer benimdi. İşkenceciler blöf yapmışlar, beni bağlayıp, zaaf bulmaya

çalışmışlardı ama yenilmişlerdi. Hiç seslen çıkmıyordu.

Tekrar şubeye geldik. Bu kez başka bir odaya götürüldüğümü anladım. Gözlerim bağlı, ellerim kelepçeliydi. Orada benim gibi gözaltında olan başka birilerinin varlığını hissettim. İşkenceciler taktiklerini değiştiriyor, papaz rolü ne soyunuyorlardı.

Bir süre ayakta bekledim, ancak yorulduğumu hissedip yere oturmamak istedim. İşkenceci çıktı: "Kalk ulan ayakta bekleyeceksin..." Ben kendi bildiğimi yapmayı alışkanlık haline getirmiştım, aldırış etmeyerek oturdum. Tekme-tokatla üzerime; yığıldılar. Sloganlarımla karşılık verdim, onlar ayağa kaldırıyor, ben oturuyordum. Kararlı tavır geri adım attırmaya yetmişti bile. Yenilen o değilmiş gibi umursamaz davranarak işkenceci "Biraz otur, sonra kalk." dedi. Bense ne yapacağıma kendim karar verecektim. Zaman zaman oturuyor, ayaklarım uyuştukça da ayağa kalkıp volta atıyordum. İşkenceciler rahatsız ama çaresizdiler.

İşkencecilerin biri odadaki diğer arkadaşlarla konuşmaya başladı. Rastgele ve önemsiz soruları içeren bir sohbetti. Güvenini tazelemeye, karşındakinin ruh halini anlamaya çalışıyordu. Konuşmayacağımı bildiğinden bana hiçbir şey sormuyordu. Bir ara "Sen niye konuşmuyorsun?" dedi. İşkencecilerle kendi şartlarımda konuşacağımı söyledim. Odada bir direniş havası esmeye başlıyordu. Zaman zaman bazı arkadaşları işkence için odadan çıkarıyorlardı. Teslim olmamalarını, direnmelerini söylüyordum. Kararsız tavır gösterildiğinde daha fazla işkence yapılacağını belirtiyordum. Direnme çizgisinin hakim olacağından paniğe kapılan işkenceciler, kaba dayakla aramızdaki diyalogu engelleyemeyince teybin sesini sonuna kadar açarak yeni bir işkenceye başladılar. Onların müziğine karşı bizim de marşlarımız ve devrimci türkülerimiz olduğunu düşünerek, önce tek, sonra hep birlikte kendi müziğimizi söylemeye başladık. Geliştirdiğimiz tavır onları bir kez daha acizleştirmişti. Bu acizlikle, örgüte, örgütlü mücadeleye, yoldaşlarımıza, devrimci değerlere karşı saldırıya geçerek kullanıldığımızı, harcandığımızı, bu tür işleri bırakıp gençliğimizi yaşamamızı nasihat etmeye başladılar. Mücadeleye inancımızı, yoldaşlarımıza güvenimizi sarsmak istiyorlardı. "Çabalarınız boşuna. Bu plağı on senedir çalışıyorsunuz, bıkmadınız mı? Artık cızırtı yapıyor." dedik.

Sorgu ve işkence faslı bitmiş, ifade alamamışlardı. Böylece hücrelerimize indirildik. Yeni bir kavga da burada başlayacaktı, her şey bitmemişti henüz. Tek tek hücrelere dağıtıldık. Hücrem karanlıktı ve tek ışık kaynağı kapının altındaki küçük aralıktan sızan floresan ışığıydı. Karanlığa yavaş yavaş alıştım. Ve önce hücremi tanımaya başladım. Duvarlarda ve kapıda çok sayıda sloganlar yazılıydı. Duvara çizilmiş çentikleri gördüm. Bundan sonra çevremi yoklamam gerektiğini düşündüm. Çeşitli yönlerde doğru duvara vurmaya başladım. Hiç ses gelmiyordu. Tekrar vurdum. Birilerinin olabileceğini ama belki de çekindiği için yanıt vermediğini düşünerek bir kez daha vurdum. Israrım olumlu sonuç vermiş ve duvardan yanıt gelmişti. Böylece en yakınimdakilerle konuşmaya başladım. Ne için geldiğimizi, durumumuzun nasıl olduğunu aktardık birbirimize. Hücrelerdeki sessizlik bozuluyordu ve gi-

derek herkes birbiriyle haberleşip konuşuyordu. Burada da kendi istediğimiz gibi hareket edecektik, İşkencecilerin küfür, dayak vb. girişimlerine rağmen konuşmaya devam ettik. Artık bir uçtan diğer uca tam bir bağlantı sağlamıştık. Moral durumumuzu öğrendikten sonra burada kaldığımız süre içinde açlık grevi protestosunda bulunmamız gerektiği konuşuldu. Tam olmasa da olumlu sonuçlar vermiş oldu.

O günün yorgunluğuyla uykuya daldım. Yeni bir günle uyandığımda ortamı daha da lehimize çevirmek gerektiğini düşündüm. Mazgallarımız kapalıydı ve buna tepki gösterip mazgallarımızı yumruklamaya başladık. Kavga gürültü içinde yine istediğimiz oldu ve sonuçta mazgallarımız açıldı.

Sonra marş ve türkü söylemeye başladık. Birimiz bitiriyor, diğerimiz başlıyorduk. Coşku genele hakim oldu, işkencecilerin engelleme girişimleri bir kez daha sonuçsuz kaldı.

O günün coşkusu diğer günlere de yaymayı düşünerek sert ve yazı tutmayan duvara sabırlı ve itinalı bir çalışmayla yazı yazmaya girişmiştim. Uzun bir çalışma sonucu yazımı bitirdim. O kararmış duvar üzerinde beyaz zeminin ortaya çıkmasıyla oluşan büyük harflerle yazılmış bir yazı parlıyordu.

"BİR GÜN MUTLAKA."

Evet, bir gün mutlaka işkencecilerden, halk düşmanlarından hesap soraçağımızı, devrimci tutsakların faşizmin zindan koşullarını bir gün mutlaka yaracağını ve bir gün mutlaka kazananın bizler olacağımızı düşünerek yazmıştım.

Düzenli ve coşkulu bir hava içinde geçen günlerin nasıl geçtiğini anlamamıştık bile. Bu, coşkunun ve direnmenin eseri idi. İşkencecileri kendi evlerinde, tek silahımız olan devrimci irademizle, devrimci inanç ve değerlerimizle yeniyor, zorlu bir sınavı başarmanın sevincini ve onurunu taşıyorduk. Yoldaşlarımızın yanına alınımızın akıyla, yarattıkları değerleri korumanın, direnişe yeni bir halka eklemenin gururuyla giderken, yüreklerimiz devrimci coşkuyla taşıyordu.

* * *

Sayı: 13,1 Şubat 1991

EMPERYALİST SAVAŞA KARŞI SAVAŞMAK HER YURTSEVERİN GÖREVİDİR

Başını ABD'nin çektiği emperyalist koalisyon, 5.5 aylık hazırlıktan sonra nihayet savaş makinesini harekete geçirdi. İleri teknolojinin tüm olanaklarıyla donanmış ABD savaş gücü, Irak'ın üzerine adeta çullandı. Arap halkları vahşice katlediliyor. ABD, "uluslararası hukuku koruma" adına, "ülkelerin bağımsızlığı ve özgürlüğü" adna binlerce ton bomba ve füze yağdırdı Irak'a. Ve bombalama aralıksız sürüyor.

ABD emperyalizmi, bu saldırgan eylemine, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı diye ne kadar meşruiyet zırhı geçirirse geçirsin; uluslararası tekelin yönlendirdiği medya, bu eylemi ne kadar kutsarsa kutsasın; tüm dünyaya ABD ve müttefiklerinin ne kadar haklı olduğu, savaşa nasıl mecbur bırakıldıkları propagandasını yaparsa yapsın; hiçbir şey, Körfez'de başlatılan savaşın emperyalist bir savaş olduğu gerçeğini yok edemiyor. Bu savaş, silah ve petrol tekellerinin çıkarlarını koruma savaşıdır. Daha şimdiden halkların nezdinde ABD'nin gerçek amacının Irak'ı Kuveyt'ten çıkarmak olmadığı ortaya çıkmıştır. ABD, dünya egemenliği için, kendi tayin ettiği dünya düzenini kabul ettirmek için savaşıyor.

Ortadoğu'da başlayan bu savaşın nasıl gelişeceği ve ne şekilde sonuçlanacağı üzerine değişik düşünceler ileri sürülebilir. Ancak kesin olan bir şey var ki, artık Ortadoğu eski Ortadoğu olmayacaktır. Irak kaybetse de, savaşın, Ortadoğu genelinde herkesi etkileyecek çok yönlü sonuçlar doğurması kaçınılmazdır. En başta, Arap halklarının anti-emperyalist bilinci gelişecek, ABD ve emperyalist güçlere duyulan düşmanlık daha da güçlenecektir. İkinci olarak; anti-emperyalist bilincin gelişmesiyle, bugün çoğunlukla işbirlikçi gerici rejimlerin yönetimi altındaki Arap halkları, bu gerici rejimleri bir bir sarsmaya başlayacaktır.

ABD'nin kuklası şeyhlerin, kralların tahtları artık tehlikededir; savaş sonrasında, savaş öncesinde oldukları kadar rahat olamayacaklardır.

Savaşla birlikte, Türkiye'nin Ortadoğu'daki yeri ve görünümü de değişmiştir. Daha krizin başlangıcında Türkiye, Ortadoğu'da ve Arap ülkeleri arasında ortaya çıkan sorunlara karşı, 70 yıldır izlediği geleneksel denge politikasını ve "tarafsız" görünme çabasını terk etmiş, yeni bir politika başlatmıştır. Özal iktidarı, ABD'nin Ortadoğu'ya ilişkin öteden beri tasarladığı plana dahil olmada büyük bir istek gösterirken, İsrail-Türkiye-Mısır ittifakını yaratarak, bu ittifak aracılığıyla Ortadoğu'da emperyalist çıkarları güvence altına almayı ve bölgeyi denetlemeyi amaçlayan ABD hükümetinin önde gelenlerinin sözleri, Türkiye'nin savaş sonrası Ortadoğu'da emperyalizm adına bölge jandarmalığı rolü oynayacağını teyit eder niteliktedir. 60-70 milyon nüfusa varan bir ülkenin, Ortadoğu'nun savaş sonrası oluşacak yeni düzeninde yer almamasının ve bölgede "barış"ın (buna emperyalist çıkarların diyelim) tesis edilmesinde etkili olmamasının düşünülemeyeceği söylenmektedir. Zaten Irak'a karşı oluşan emperyalist cepheye ta başından katılmanın ve kraldan çok kralcı bir tutumla savaş kışkırtıcılığı yapmanın altında biraz da bu arzu yatmaktadır.

Özal iktidarının, Ortadoğu'da ABD çıkarlarının koruyuculuğuna soyunması ve Türkiye'nin bölgede jandarma misyonunu oynamasını gönüllü olarak kabul etmesiyle, başta Filistin olmak üzere tüm Arap halkları nezdinde Türkiye'nin görüntüsü değişmiştir. Özal'ın emperyalizme yandaşlık politikası, Türkiye'yi Ortadoğu'da bir İsrail misyonu oynama konumuna getirmiştir. Bundan böyle Arap halkları, Türkiye'yi emperyalist cephenin bir üyesi, ikinci bir İsrail olarak görecektir ve değerlendirecektir.

Savaşın, bölgedeki kurtuluş hareketlerini doğrudan etkileyecek yeni gelişmelere yol açması kaçınılmaz gibidir. Artık Filistin sorununa şöyle ya da böyle bir çözüm bulunması kendini dayatmıştır. ABD daha uzun süre bu sorunu yok sayarak bölgedeki etkinliğini sürdüremez. Aynı şekilde Kürt ulusal mücadelesi açısından da yeni gelişmelerin ortaya çıkması muhtemeldir. ABD'nin kendi denetiminde bir Kürt devleti oluşturma hesabı içinde olduğu, Saddam sonrası Irak için öngörülen senaryolar arasında buna da yer verildiği kimse için sır değil. Yeni olan, Türkiye'nin de, Ortadoğu'da üstlendiği yeni misyona uygun olarak "Kürt kartı"nı oynama hesabı yapmaya başlamasıdır. Özal bunu açık olarak ifade etmiştir.

Kürt milliyetçi örgütlerin, kurtuluş mücadelesini emperyalizme karşı tavır alış ekseninde düşünmemesi yüzünden, Kürt ulusal mücadelesi bugüne kadar şu ya da bu şekilde emperyalizmin ve gerici rejimlerin bölgeye ilişkin hesaplarında kullanılmaya açık olmuştur. Kuşkusuz bunun istisnaları olmakla birlikte, genel olarak Kürtler, burjuva-feodal önderlikleri yüzünden, dönem dönem emperyalizmin ve bölgedeki egemen güçlerin yedeğine düşmekten kurtulamamışlardır.

Bugün de Kürtler üzerinde çeşitli hesaplar yapılıyor. ABD ve Saddam gibi Özal da "Kürt kartı"Yı oynamaya hazırlanıyor. Özal'ın konuya ilişkin açıklamaları Türkiye için yeni bir politikanın başlangıcıdır. Son yıllara kadar, Kürdistan'ın diğer parçalarında olduğu gibi Kürdistan'da gelişkin bir ulusal hareketin olma-

ması ve Kürt ulusal uyanışının gerçekleşmemiş olması, Türkiye egemen sınıflarının Kürtler konusunda bölgedeki diğer devletler gibi davranmamasının temel nedeni olmuştur. Bu, Türkiye'nin Ortadoğu'da izlediği geleneksel denge politikasının da gereği idi. Ama artık Kürtler, Türkiye oligarşisi için de doğrudan bir tehdit haline gelmiştir. Bu yüzden Özal iktidarı, savaşın ortaya çıkarabileceği olası gelişmeleri değerlendirmekte, Saddam'ın devrilmesi ve Irak Kürtlerinin özerklik kazanmasına (veya olası bir devlet kurma girişimlerine) ilgisiz kalma-yacağını göstermektedir. Bu tutum, Türkiye'nin yeni misyonu ile uyum içindedir. Özal, bölgede bir Kürt devletine izin vermeyeceklerini ifade ederken, Kürtlere karşı ikili bir politika izlemekten de geri durmuyor. Bu politika, "Irak'taki Kürtleri kendi denetimine alma, Türkiye'de vurma" politikasıdır. Irak Kürtlerinin mülteci olarak kabul edilmesi bu politikanın ürünüdür. Ve öyle görünüyor ki, bu politika daha da geliştirilecektir. Aynı şekilde, savaş ortamından yararlanarak Kürdistan'daki ulusal hareketi yok etme hesaplarının yapılması ve daha şimdiden Kürt bölgelerinin adeta yasak bölge haline getirilmeye başlanması dikkat çekicidir.

Ortadoğu'da ABD'nin başlattığı emperyalist savaş, dünya sosyalist güçleri ve kurtuluş hareketlerinin, bundan böyle kendi özgüçlerine her zamankinden daha fazla güvenmeleri gerektiğini bir kez daha ortaya koymuştur. Bu savaşla birlikte görüldü ki, sosyalist ülkelerde yaşanan kapitalist restorasyon süreci, sadece dünya sosyalist sisteminin yok olmasıyla sonuçlanmadı, restorasyoncu reformist yönetimler ABD ile aynı safta yer alarak, ezilen halkların karşısına da geçtiler. Bugün "SB", halkların cephesinin değil, emperyalist savaş cephesinin destekleyicisi olmuştur. Gorbacov'un ABD ile kol kola girmesi ve emperyalist savaşa yeşil ışık yakması halklara ihanettir. Ortadoğu halkları bu ihaneti unutmayacaktır. Dünya sosyalist ve ulusal güçleri SB'nin emperyalist kampla uzlaşma siyasetinin çok yönlü sonuçlarıyla yüz yüze geleceğini ve bundan sonra Arap halklarının başına gelenin kendi başına da gelebileceğini bilerek, bağımsız politikalar geliştirmeye özellikle önem vermelidirler.

Emperyalizm, bugün sosyalist sistemin fiilen ortadan kalkmasından da güç alarak kendi denetiminde olmayan her tavrı ezmek istiyor. Emperyalizmin jan darması ABD, Gorbacov'un da desteğiyle kurtuluş hareketlerini boğmaya, dünyanın tek egemen gücü olduğunu herkese kabul ettirmeye, deyim uygunsa tasdik ettirmeye çalışıyor. Irak'a yöneltilen barbar ve vahşi saldırının gerçek nedeni budur. Bu saldırı tüm dünyaya emperyalizmin ne demek olduğunu bir kez daha hatırlatmıştır.

Emperyalist barbarlığa karşı dünya ölçeğinde anti-emperyalist tüm halk güçleri birleşmek zorundadır. Emperyalist saldırganlığı dizginleyebilmek, halkların anti-emperyalist mücadelesi ve dayanışmasıyla mümkündür. Bugün hiçbir gerekçe, emperyalizme karşı savaşı erteleme için nedeni olamaz/olmamalıdır.

Türkiye, Özal iktidarının izlediği Amerikancı politika sonucu savaşa girmiş durumdadır. İncirlik ve diğer üslerin ABD tarafından Irak'a saldırı amacıyla kullanılması ve Türkiye den kalkan ABD uçaklarının Irak'ı bombalaması, Irak'a savaş ilan etmektir. Saldırıya uğrayan Irak, Türkiye karşısında savunma konumundadır.

Özal iktidarı, halkın savaş karşıtı tepkilerini hiçe sayarak emperyalizm ve tekellerin çıkarları için Irak'a savaş açarken, Kürt halkını da savunmasız bir şekilde savaş ateşinin ortasına atmıştır. Halkın güvenliği için hiçbir tedbir almazken, savaşın yıkımından korunmak isteyenlerin bölgeyi terk etmesini teşvik etmektedir. Bu, Kürdistan'ı insansızlaştırma projesinin bir parçasıdır. Kürt halkı topraklarını terk etmemelidir. Bölgeyi boşaltmak Özal iktidarının işine yarar. Yapılması gereken, halkın kendini koruyacak tedbirler alması ve savaşa karşı tavır geliştirmesini sağlamaktır.

Türkiye solunun savaş karşıısındaki tavrı dikkat çekicidir. Sol, Körfez krizinin başından beri hiç de iyi bir sınav vermemiştir. Kimileri "it dalaşı" diyerek işin içinden çıkarken, kimileri de savaş karşıtı tepkileri geliştirmekten uzak, izleyici konumda kalmayı yeğlemiştir. Şimdi sormak gerekiyor: Ortadoğu'da olup bitmekte olan itlerin dalaşı mıdır, yoksa emperyalizmin Arap halklarını bomba ve füze sağanağıyla köleleştirmek istemesi mi? Şimdi hangi cephede yer alacağız? Irak halkına karşı yönelmiş vahşete karşı çıkıp savaşacak mıyız, yoksa emperyalist saldırıyı sessizce izleyecek miyiz? Emperyalist vahşetin tüm çıplaklığıyla yaşandığı bugün, hala % 50 Saddam'ı, % 50 ABD'yi eleştirmek kara mizah değil de nedir? Türkiye solu ne yazık ki, söylediklerine uygun da hareket etmiyor, bugün adeta CNN'in izleyicisi olmuştur.

Emperyalist saldırganlığa karşı çıkmak herkesin görevi olmalıdır. Türkiyeli devrimciler, yurtseverler artık kış uykusundan uyanmalı, barbarca katledilen Arap halklarının cephesinde yer almalı, emperyalizme karşı mücadeleyi yükseltmelidir.

Bugün emperyalist saldırganlığa karşı çıkmak, Özal iktidarına karşı savaştan ayrı ele alınamaz. Özal iktidarı emperyalist cephenin bir parçasıdır, onun Ortadoğu'daki saldırı güçlerinden biridir. Emperyalizmin Ortadoğu'daki hegemonyasının, bölgedeki Türkiye, İsrail, S.Arabistan, Mısır gibi gerici-faşist rejimler yıkılmadan son bulmayacağını bilerek, Türkiyeli devrimciler, faşist Özal iktidarına karşı mücadeleyi geliştirmeli, Ortadoğu halklarıyla dayanışma içinde olduğunu göstermelidir.

Devrimciler, emperyalist savaşı, kendi ülkelerindeki işbirlikçi faşist rejimleri yıkma savaşına dönüştürmelidir.

Arap halklarının düşmanları bizim de düşmanlarımızdır.

* * *

Sayı: 13,1 Şubat 1991

İŞTE KUVEYT'E BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ GETİRMEK İSTEYEN ABD EMPERYALİZMİNİN SUÇ DOSYASI

Bugün Irak'ı tehlikeli kimyasal silahlar bulundurmakla suçlayan ABD emperyalizmi, Vietnam'ı kimyasal silah kullanma laboratuvarına çevirmiştir. Gü-

ney Vietnam'da halkı katletmek, bitki örtüsünü yakıp yıkmak için, Amerikan saldırganları tüm BM sözleşmeleriyle yasaklanmış kimyasal silah ve gazlar kullanmıştır. Napalm bombaları, fosforlu bombalar, zehirli kimyasal maddeler, zehirli gazlar, en barbar araçlar kullandılar. 7. Filoları ve B-52 uçakları ile Güney Vietnam köylerini yerle bir ettiler. 1966'nın Ocak ve Şubat ayları arasında 14 bin Vietnamlıyı katlettiler. 1965'te Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin verdiği rakamlar, ABD emperyalizminin terör, katliam ve işkencelerini gözler önüne seriyor.

-Öldürülen sivil sayısı: Yaklaşık olarak 170 bin.

-İşkence sonucu yaralanan ya da sakat kalan insan sayısı: Yaklaşık 80 bin.

-İrzına geçilen on binlerce kadın.

-Stratejik köylere sürülen yaklaşık 5 milyon insan.

ABD'nin Vietnam'da savaşı tırmandırarak askerlerini 500.000'e çıkarmasından, defolup gitmek zorunda kaldığı 1975'e kadar 2 milyona yakın sivil yaşamını kaybetti.

Nürnberg Davası'nda belirlenen uluslararası mahkemenin tüzüğü ABD emperyalizmi için geçerli değildi. Bugün savaş esirlerine Irak'ta kötü muamele yapıldığından, Birleşmiş Milletler esir sözleşmesinden söz eden ABD emperyalizmi, Vietnam'da bunları ayaklar altına alıyordu. Sivil halka kötü muamele, savaş esirlerine işkence yapılması, öldürülmesi, şehir, kasaba ya da köylerin hede' gözetilmeksizin tahribi, sivil halka karşı girişilen bütün insanlık dışı muameleler, ABD emperyalizminin işiydi.

ABD sadece sivil hedeflere, köprülere, yollara, barajlara, devlet çiftliklerine saldırmıyordu; okulları, hastaneleri, kiliseleri bile yerle bir ediyordu. Bu kadar da değil, köyleri, kasabaları, şehirleri tümünden yok ediyordu.

Nazi Almanyası'ndan sonra insanlık en vahşi işkencelere Vietnam'da tanık olmuştur. ABD emperyalizmi esir almayı yasaklamıştı. Yanlışlıkla esir alınan ya da Vietkonglu muamelesi yapılan herkese aklın almayacağı işkenceler uyguluyorlardı.

Bu işkence çeşitleri, bambu kıymıkları sokmak, başları suya batırıp uzun süre tutmak, kolları, meme başlarını, testisleri sahra telefon telleriyle bağlamak, konuşmaya zorlamak için diğer esirlerin önünde bir esirin parmaklarını, kulaklarını, cinsel organlarını kesmek, esirleri zırhlı taşıtların arkalarına bağlayarak pirinç tarlalarında sürükleyip öldürmek, uçaktan ve helikopterden atıp parçalamak, esiri zırhlı bir aracın altında ezmek, kafasını kesmek ya da iki kolunu koparıp, kan kaybından ölmesini beklemek, kafasına bir kurşun sıkırmak... Bütün bunlar ABD emperyalizminin Vietnam'da uyguladığı özel savaşın ve kontrgerilla operasyonlarının bir sonucudur.

Ortadoğu'da savaş biraz daha tırmandığında, ABD emperyalizmi Ortadoğu halklarına karşı gerçek yüzüyle çıkacaktır. Vietnam'da ne yaptıysa, belki de daha fazlasını Ortadoğu halklarına uygulayacaktır.

ABD emperyalizmi Kore'de benzer metotları uygulayarak, BM kararları adı altında Kore halkına "özgürlük ve bağımsızlık" götürüyordu. Zaten ABD emperyalizmi nereye bir askeri müdahale yapsa, bunu ya BM kararlarını uy-

guladığı için, ya o ülkeye özgürlük ve bağımsızlık götürmek için ya da huzursuzluk ve karışıklıkları gidermek, demokrasiyi yeniden tesis etmek ve Amerikalıların can güvenliğini sağlamak için yapıyordu. Bu sebeplerin ardına sığınmayı alışkanlık haline getirmiştir. Şimdi bunu Kuveyt için yaptığını söylerken, Ortadoğu'da egemenlik savaşını tırmandırıyor.

ABD emperyalizminin halklara karşı işlediği suç dosyası çok kabarıktır:

-Kore'de 1950-1953 yılları arasında yüz binlerce Koreliyi katletti.

-Kamboçya ve Laos'ta 1970-1975 yılları arasında bir milyon insanı katletti.

-1954'te Guatemala'da, binlerce Guatemalalıyı,

-1958'de Lübnan'a müdahalesine 14 bin denizci katıldı ve binlerce ilerici-yurtsever Lübnanlıyı katletti.

-1983'te ikinci müdahalesinde 6. Filo Lübnan'a günlerce bomba yağdırdı.

-1983'te Grenada'yı işgal etti. Yüzlerce ilerici ve yurtseveri katletti.

-1986'da uluslararası haydut tipi örneği sergileyerek Libya'yı bombaladı.

Bine yakın sivili katletti.

-Aralık 1989'da Panama'ya asker çıkardı ve beş bin Panamalıyı katletti.

Bunun dışında, işbirlikçi faşist diktatörlükleriyle katliamlarını sürdürdü.

-1965'te işbirlikçisi Suharto, bir milyon komünist ve ilerici Endonezyalıyı katletti.

-1965'te Dominik'e paraşütçülerini indirdi ve on bin Dominikliyi katletti.

-Şili'de 1973'te faşist darbe ile 30 bin kişiyi katletti, binlercesini tutuklattı.

-Arjantin'de faşist generallerle yaptığı işbirliği sonucu, 15 bin kişiden haber alınmadı.

-Latin Amerika'da ABD'nin bulaşmadığı kirli savaş, katliam, insan hakları ihlali yoktur. Küba'ya karşı binlerce serseri, katil, hırsız, fırsatçı ve yağmacıyı örgütleyerek "Domuzlar Körfezi" çıkarmasını yaptırdı. Yine Nikaragua'dan kaçan işkenceci halk düşmanlarını "kontralar" adı altında Honduras'ta üslenirdi ve silahlandırarak Nikaragua halkı üzerine saldırttı. Birçok Latin Amerika ülkesinde de ulusal muhafızlar adı altında "ölüm mangaları"nı örgütledi, finanse etti ve halka saldırttı.

ABD sadece 1946-1975 yılları arasında, amaçlarına ulaşmak için tam 215 kez askeri güce başvurmuştur. Tam 19 kez de nükleer silah kullanma tehdidi ile insanlığı tehdit etmiştir. 1975 yılından bu yana, tam on beş yıl geçti ve ABD emperyalizminin suç dosyası yeni eylem ve tehditleriyle kabarmıştır. Şimdi de Ortadoğu halklarına yöneldi ve yeni yeni suçlar işlemeye başladı ve yine müdahale için Birleşmiş Milletler kararlarını bahane etmektedir. Saldırgan ABD emperyalizmi aynı zamanda da saldırılan masumu korumak ve ona demokrasi getirme havarisi kesilme rolünü de oynamaktadır. Ve Ortadoğu halklarına şimdi de savaş açmıştır. Ortadoğu halklarının kanına girmektedir. Tıpkı Vietnam'da, Laos'ta, Kore'de, Japonya'da, Latin Amerika'da olduğu gibi... Defolup gidene kadar, yine cinayetlerini Ortadoğu'ya imparator olma hevesiyle işlemeye devam edecektir.

* * *

EMEĞİN BAYRAĞI "ELEŞTİRİ" ADINA MÜCADELEYE KÜFRETMEKTEN MUTLU MU OLUYOR?

"İkiyüzlü", "Yüzsüz", "Alçak", "Sınıf işbirlikçisi", "Tutarsız demokrat", "Burjuva yalancısı", "Karşı-devrimcilikle uzlaşmadan doğan melez" vs...

Emeğin Bayrağı'nın (EB) Şubat '91 tarihli 36. sayısında yer alan ve devam edecek olan 4 sayfalık "polemik" yazısını okumamış olanlar, doğal olarak yukarıya aktardığımız nitelermelerin kim için yapılmış olduğunu soracaklardır. Ya da bu denli hırçinlikle saldırıların hangi karşı-devrimci çizgi olduğunu merak edecekler. Solda sıkça görülen, böylesi çizmeyi aşan nitelermelerin Mücadele dergisine ve üstlendiği siyasi misyona yöneldiğini söyleyelim. Evet, EB dergisine göre, Mücadele ve savunduğu, siyasi çizginin niteliği "sınıf işbirlikçiliği", "ikiyüzlülük", "burjuva yalancılığı", "karşı-devrimcilikle uzlaşmaktan doğan melezlik"miş. Mücadele "işçileri ve emekçileri aldatmakta", "alçaklık ve gevezelik" yapmaktaymış!..

Çünkü Mücadele "Irak'ın Kuveyt'i ilhakını desteklemekte", "Kürtleri katletmiş Saddam'a arka çıkıp aklamakta", "Iraklı devrimcilere sınıf işbirliğini öğütlemekte"ymiş!

Biz neymişiz de haberimiz yokmuş!

Kim bilir, belki de Mücadele ve savunduğu siyasal misyon, kimi burjuva basında yer aldığı gibi "Irak ajanı" da olabilir!.. Bu kadar laftan sonra, bunu söylemekte sakınca görececeklerini sanmıyoruz.

EB "eleştiri" adına ya çizmeyi aştığının farkında değil, ya da söylediklerini kulağı duymuyor, yazdıklarını gözü görmüyor. Veya sadece kendisinin bildiği küçük hesaplarla bu çirkin saldırıyı yapmakta sakınca görmüyor. Seviyesiz ve hırçınca saldırıyor. Garipsemiyoruz. Bu tavır EB'nin olağan tavrı... Ne zaman mücadele var, o zaman EB yerinde oturmağın ayıbını hırçınlaşıp celallenenek örtmeye çalışıyor.

Bir siyasi hareketin, çizginin ya da derginin görüşlerini genel veya herhangi bir soruna ilişkin olarak beğenmeyebilirsiniz. Kendi anlayışınız çerçevesinde "oportünist", "revizyonist", "küçük burjuvalık" gibi siyasi eleştiri literatüründe bulunan nitelmelerle eleştirebilir, uyarı yapabilirsiniz. Sol içerisinde görülen her grup, çevre, örgüt veya kişilerin böyle davranmaya, siyasi eleştiri çizgisini aşmadan, eleştiriye küfürnamelere dönüştürmeden bunları yapmaya hakkı vardır. Eleştiri kabul görür ya da karşı bir eleştiriyle cevaplanır. Ama olması gereken sınırlar aşıyor ve ancak karşı-devrimcilere yönelik kullanılabilecek bir söylemle saldırıya geçiliyorsa "Durun bakalım, önce niyetinizi anlayalım." deme hakkı da vardır. Hele bu saldırı her türlü tahrifat yöntemi ve söylenmeyenleri söylenmiş gibi göstererek, aldatmayla karışık bir sofistlikle sürdürülüyorsa, bilerek veya bilmeyerek siyasi ahlak düşkünlüğüne gömülmek kaçınılmazdır. EB sıkıntılıdır. Pratik olguların ve yaşamın dayattığı görevlerle emperyalist saldırganlığa karşı mücadele edebilmenin önünü tıkayan politikasızlığın arasına sıkışmış, hiçbir şey yapmamasının, yapamamasının psikolojik baskılanması altında, mücadele edenlere, Mücadele'yi savunanlara küfrederek rahatlatmak istemektedir. Çünkü EB de "Yüzde elli Saddam, yüzde elli ABD" diyen solun küçük burjuva darkafalıları kervanındadır. Bu nedenledir ki, dört sayfa tutan yazısında küfretmekten, devrimcilere kara çalmaktan bir türlü fırsat bulup da "M-L" etiketli hareketlerinin -"Biz sınıf bilinçli işçiler ilhaklara karşıyız." cümlesi dışında—nasıl davranacağına, davranması gerektiğine dair tek bir söz söylememiştir. EB'nin ne yapılması gerektiğine ilişkin düşüncesi yoktur. Öyleyse en iyi yol, ne yapacağını bilenlere, yapanlara her türlü demagojik yolu deneyerek saldırma sığılığının, politikasızlığının üzerini örtmektir. İslamcı çevreler bile emperyalizmin Arap halklarına saldırısı karşısında kendi inanışları, motifleri ekseninde harekete geçip, "Saddam bahane..." derken, ne yazık ki, EB ve tabii solun çok büyük bir kısmı elini kolunu bağlamış bekliyor. Herhalde hala "yüzdeleri" tartışıyorlar.

Kendinize gelin arkadaşlar! Kendinize gelin ve içine düştüğünüz duruma bakmadan, ne olup olmadığını tartmadan emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı mücadeleyi yükseltenlere, dışıyla tırnağıyla direnenlere, kavganın her alanında te' reddütsüz karşı olanlara karşı "Tek atımlık barutunuz varsa, iki hedefiniz olamaz." (agy) gibisinden ukalalıklardan (*) vazgeçin. Sizin barutunuz çoksa, kullanın da sınıf mücadelesine bir nebze katkınız olsun... Yoksa CNN'in ve "uluslararası hukuku koruma" demagojisinin sadece sıradan insanları değil, sizi de fazlasıyla etkilediğini düşünmekle pek de haksız olmayacağız.

EB, Mücadele'ye ağzına geleni söylemeyi kafasına koymuştur, EB Mücadele için en çok "üç dünyacı" demeyi seviyor nedense. Üç dünyacılık bize çok uzak ama ne var ki kendileri o gelenekten geliyorlar. Yakınlıktan öte akraba sayılırlar. Akrabasıyla arasındaki çekememezliğe bizi alet etmeye çalışmasınlar. Eğer bizi "kötü akrabalarından" korumaya çalışıyorlarsa gerek yok, öyle bir kaygımız hiçbir zaman olmadı. Fakat kendilerinin dikkat etmesi gerekiyor, hazır bu sıra AEP de yok olmuşken, "kötü akrabaların niyeti bozuk olabilir!.. EB'nin dört sayfası içinde ciddiye alınır hiçbir düşüncesi yoktur. Böyle olunca EB ile "emperyalizm", "temel çelişki", "baş çelişki", "ilhak" vb. konuları yeniden yeniden tartışmak gereksiz. Yazsak bile bunca kafa karışıklığı arasında anlayabileceklerini de sanmıyoruz. Fakat niyeti üzüm yemek değil, bağcıyı dövmek olan EB'nin kaba tahrifatçılığını

göstermek açısından, bunca küfür arasından seçip çıkarabildiğimiz bir-iki noktaya değinmek yaratlı olacaktır.

EB, Mücadele'nin Kuveyt'in ilhakını desteklediğine karar vermiştir. Mücadele hiçbir yerde bu sözü söylemediği halde EB kararlıdır. Hemen bir alıntı yapıyor:

"Kuveyt, Ü dün, Lübnan, Suriye vb. gibi Arap halklarının yapay olarak, emperyalizm taraf ndan bölünmesinin... ürünüydü. Bu açıdan, tarihsel haksızlığı yaratan emperyalizmdir ve Irak yönetimi tarihsel bir haksızlığa neşter vurdu." (agy)

EB'nin Mücadele'ye aittir diyerek 3. sayımızdan cümleleri keyfince parçalayıp, paragrafları iç içe geçirerek kullandığı bu alıntıyı bir de biz aktaralım:

"Kuveyt, Ürdün, Lübnan, Suriye vb. gibi Arap halklarının yapay olarak, emperyalizm taraf ndan bölünmesinin ve kendi istediklerine göre şeyhlikler, krallıklar şeklinde devlet estirilmesinin bir ürünüydü. Bu açıdan, bu tarihsel haksızlığı yaratan emperyalizmin, Kuveyt'in Irak tarafından ilhakı üzerine söz söyleme ve kurtarıcı rolüne soyunmaya hiç hakkı yoktur.

"İşte bu noktada, Irak yönetimi, tarihsel bir haksızlığa neşter vursa da, sınıfsal karakteri gereği, halkların sorunlarını çözemez. Onların milliyetçi duyguları emperyalizmle işbirliğine de dönüşür, halka karşı da olur." (Mücadele, S.2, 1 Eylül 1990)

Şimdi bu sizlerden Kuveyt'in ilhakını desteklediğimiz ve hatta "Arapların birliği yolunda her adımı destekliyoruz. Kuveyt'in ilhakı birliğe doğru bir adımdır; destekliyoruz." (agy) dediğimiz sonucunu çıkartmak için herhalde EB yazarının kafasına sahip olmak gerekiyor. EB yazarının Mücadele'ye küfretmek amacıyla, cümlelerimizi kesip biçmek, sözcüklerin hecelerini bile bölüp yeni ekler yapması için bu kadar uğranmasına gerek yoktu. "M-L teori" kisvesini bir yana itip, Mücadele'ye küfredip lahatlama sayfası açabilir, hiç olmazsa daha dürüst davranmış, niyetini açıktan c rtaaya koymuş olurdu.

Evet, yukarıda bize ait olduğu iddia edilen "alıntı"dan sonra, EB için yalan ve demagoji serbesttir. EB artık Mücadele'ye "ilhakı destekliyoruz" dedirtmiş ve M-L'ye "ihane" içindeki Mücadele her türlü hakareti hak etmiştir!..

Yazık, EB çirkin bir yöntemle başvuruyor. Mücadele'yi izleyen ya da "Mücadele gerçekten böyle mi söylüyor?" diyerek yazılarına göz atan herhangi birinin hemen fark edebileceği kadar kaba bir tahrifata girişmekte sakınca görmüyor. Ve sorun siyasi boyutun dışına çıkarak ahlaki bir muhteva kazanıyor.

EB'nin bir diğer çarpıtması ise Mücadele'nin Iraklı devrimcilere "sınıf işbirliği" öğütlediği safsatasıdır. Çünkü Mücadele, EB'ye göre Iraklı devrimcilere "Saddam'la uzlaşın" çağrısı yapmıştır!.. Ne demiştir Mücadele?

"Saddam'ın şovenizme ulaşan milliyetçiliğinin Arap halklarını kurtuluşa götürmeyeceğini oytaya koyarak, halklarına gerçek kurtuluş yolunu göstermelidirler. Ama bunu yaparken, emperyalizmin yedeğine düşmemelidirler. Bunun pratikte hangi taktiklerle yürütüleceği değişkenlik gösterebilir. Sorun, bu ideolojik perspektif ışığında hareket edilmesi gerektiğidir." (Mücadele, S.4, 15 Eylül 1990)

Geri Irak rejimine karşı mücadele etmek, ama emperyalizmin yedeğine düşmemeye özer göstermek... Söylediğimiz budur. Ve bunun dışında emperyalizm ile geline nokta Irak yönetimini aynı kaba koyarak soruna yaklaşan tüm anlayışlar, tekrar vurguluyoruz ki, emperyalizmin yedeğine düşeceklerdi. EB'nin tavrı

istese de istemese de budur. EB sağa sola çamur atıp, olur olmaz nitelemelerle Mücadele'ye saldıracağına, bugün emperyalist işgale uğrayan ve her gün tepesine binlerce ton bomba yağan Ortadoğu halklarının yanında mıdır, yoksa "biz taraf değiliz" diyerek objektif olarak karşısında mıdır? Kararını vermelidir.

Emperyalizmin saldırısını Irak'la sınırlandıranların kavrayamadıkları nokta budur. EB gibileri o kadar "tarafsız"dırlar ki, ABD emperyalizminin koltuğunda savaş çıgılıkları atan, İncirlik Üssü'nü Irak'ı bombalaması için Pentagon'a devreden işbirlikçi Özal iktidarına karşı da mücadeleden yan çizip "itin itle dalaştığını CNN'den izlemektedirler. Emperyalistler, "Kuveyt'in bağımsızlığı" adına yakıp yıkıyor, Irak halkını katlediyorlar CNN izleyicisi sol ise "Kuveyt'in bağımsızlığı" için ahkam kesiyor. Bunun adı "proleter devrimcilik", "sınıf bilinçli işçilik" oluyor, emperyalizme ve işbirlikçi iktidara karşı savaşmak ise küçük burjuvalık!.. Güldürmeyin... Ama hala EB "proleter devrimcilik"te ısrarlıysa buyrun siz de öyle olun, biz ise her zamanki gibi "küçük burjuvalığa devam edelim. Ama bizim "küçük burjuvalığımızın sizin "proleterliğinizden" bin kat daha iyi olduğu konusunda da kimsenin kuşkusu olmasın. Çünkü "proleterlikle "küçük burjuvalık" arasında bugün basit bir fark var: Emperyalist vahşete karşı savaşmak ya da iyi bir CNN izleyicisi olmak...

"Gevezelik" etmeye gelince, birileri sadece gevezelik ediyor, ama bu Mücadele değil. Devrimciler, M-L'ler, silahlı-silahsız tüm eylem biçimlerini hareket geçirerek emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı savaşıyorlar. Sınıf savaşı acımasızdır; tereddüt eden, yan çizeni dışına atıyor. Emperyalizm füze, bomba sağanağı altında halkları köleleştirmek istiyor. Emperyalist vahşet olanca gücüyle sürüyor. Öyleyse ya buna karşı çıkıp, emperyalizme ve saldırının bir diğer ayağı Özal iktidarına karşı savaşacaksın, ya da seyredip, emperyalist cepheye objektif olarak destek vereceksin. Üçüncü bir seçenek yoktur. EB var diyorsa, "işçileri, emekçileri aldatmak" işte budur.

"Proleter devrimcilerimizin, "sınıf bilinçli işçilerimizin kafası son derece karışık. Sudan çıkmış balık gibiler bugünlerde. "Komünist merkez" AEP de yok artık. Tüm dünyayı ak ve karaya boyama alışkanlığındakiler kiblesiz kaldılar. Bu denli hırçınlaşmaları, kiblesiz kalmalarının yarattığı şaşkınlıklarından mı, yoksa yükselen mücadeleden duydukları rahatsızlıktan mı ileri geliyor? Bizce ikisi de var. Temennimiz, şaşkınlıklarını bir an önce atıp, kendilerine bir yol çizmeleri. Mücadele edenlere karşı duygularına gelince, bırakın bundan oligarşi rahatsız olsun. Size ne oluyor?

Bunun dışında EB'yi "eleştiri" adına küfretmekten vazgeçmeye, terbiyeli davranmaya davet etmekten, bu tür yöntemlerin sola değil, burjuvaziye yarar sağlacağını hatırlatmaktan başka bir şey elimizden gelmiyor.

(*) Son dönemlerde solun; varlığı bilinmez, sınıf mücadelesinde esamesi okunmayan bazı kesimlerinde kahve konuşması üslubu ve ölçüp tartmadan Devrimci Harekete yönelik ukalıklar moda haline geldi. Odak ismiyle çıkan bir dergide yer alan yazı bunun son örneği. Bu kişilerin kendilerini ne zannettiklerini bilmiyoruz ama yazarlarının paranoyak saçmalıklarıyla uğraşmaya değmez. Klinik durumlar bizim ilgi alanımız dışında kalıyor.

* * *

Sayı: 15,1 Mart 1991

DEMOKRASİCİLİK OYUNU SÜRECEKTİR

ANAP iktidarı, bir yandan liberalleşme görüntüsü Vermeye çalışırken, bir yandan da toplumsal muhalefeti etkisiz kılma, devrimci gelişmeyi engelleme amaçlı baskı ve terör politikasına hız veriyor. 141, 142, 163. maddelerin kaldırılması, Kürtçenin konuşma dili olarak serbest bırakılması manevralarına, savaş bahanesiyle grevlerin ertelenmesi, hak ve özgürlüklerin fiilen gasp edilmesi, işkence ve terörün yaygınlaştırılması vb. eşlik ediyor. Son dönemde peş peşe düzenlenen operasyonlar, kapatılan dernekler, şube ve karakollarda ölümlerin artması, dikkat çekici bir boyut kazanmış durumda. Özellikle "anti-terör yasası" ve bu kapsamda polise öldürme yetkisi verme hazırlığı devrimci saflarda bir korku ve panik havası yaratmayı da hedefliyor.

ANAP iktidarının gündeme getirdiği tüm uygulamalar, işçi ve emekçi sınıfların mücadelesi önünde bir barikat kurmayı amaçlıyor. En başta da devrimci mücadeleyi engellemeyi hedefliyor. Ama başarılı olamıyor. Toplumsal muhalefeti dizginlemek için savaş koşullarından yararlanma isteği ve çabası etkili sonuçlara yol açmış değil. Devrimci mücadele aşama kaydetmeye devam ediyor. İktidar çaresizlik içinde ve adeta çırpınıyor. Günlük basında yer alan demeçleri izlemek bile bu çaresizliği görebilmek için yeterli.

İktidar bir açmazla karşı karşıya. 12 Eylül yasakları, anayasası kitlelerin yeniden hareketlenmesini engelleyemedi; bugün 12 Eylül'ün ideolojik iflası yaşanıyor.

Öte yandan egemen sınıflar içindeki çelişkiler had safhaya çıkmış durumda. Ülkede yaşanan kriz olanca ağırlığıyla kendini hissettiriyor. Savaş konusunda ortaya çıkan siyasi tablo, ülkedeki krizin derinliğini yansıtan bir ayna gibi. Düşünün ki, bir ülke savaşa giriyor, ama halkın büyük çoğunluğu savaşın karşısında. İktidar, burjuva muhalefetiyle bile, üstelik böylesine önemli konuda birleşemiyor. O açıdan düşürülmeyen "ülkenin yüksek men-

faatleri" dahi onları bir araya getiremiyor.

Kimileri krizin gerek yönetenler, gerekse de yönetilenler cephesindeki boyutlarına ve etkilerine bakarak ülkenin yeni bir darbe sürecine girdiği tahlilleri yapıyor. Çeşitli güç odakları arasındaki iktidar kavgasının devletin tüm mevzilerinde sürdüğü ve bu güçlerin karşılıklı hamlelerle birbirlerini sıkıştırdığı, kıyasıya bir mücadele içine girdiği kuşkusuz bir gerçek. Ama bundan bir darbe hazırlığı gibi sonuç çıkarmak mümkün değil. En azından kısa dönem için Türkiye'nin gündeminde bir darbe gözüküyor. Unutulmaması gereken temel nokta, kendi aralarında kapışan bu güçlerin, ortak korkuları olan toplumsal muhalefetin ve devrimci mücadelenin gelişmesini engelleme konusunda bir uzlaşma içinde oldukları. Bu konuda atılan adımlar "milli" politika olma özelliğini koruyor.

Darbe tahlili yapanlar, gelişen süreci ve Türkiye gerçeğini yeterince kavrayamıyorlar. Türkiye'de bir demokrasıcılık oyunu oynanıyor ve egemen sınıfların, çeşitli iç ve dış etkenler nedeniyle bu oyunu sürdürmekten başka çaresi yok. Bugün Türkiye'nin gündeminde yeni bir 12 Eylül olmadığını görmek gerekiyor. Mevcut dengeler gözetilmeksizin yapılacak darbenin başarısız olması bir yana, darbelerin egemen sınıflar açısından "son çare" olarak gündeme gelmesi gibi bir olgunun üzerinden de atlanarak geçilemez. Oligarşi için henüz darbe dışı alternatifler tükenmiş değildir. Türkiye'nin bir Latin Amerika ülkesi olmadığı, darbelerin de Latin Amerika'dakilerle aynılaştırılmayacağı tartışma gerektirmeyecek kadar açıktır. Türkiye oligarşisinin darbelerle başvurduğunda bile demokrasıcılık oynamaktan vazgeçmediği gözardı edilemez. Kaldı ki, oligarşi, cuntaların çare olmadığını, kısa süreli istikrar sağlansa bile, tüm yasak ve engellere rağmen toplumsal muhalefetin yeniden yükselişini engelleyemediğini bizzat yaşayarak görmüş ve öğrenmiştir. Ortada bir 12 Eylül deneyi var. Bugün iktidardaki parti bir 12 Eylül partisidir, anayasalar ve yasalar 12 Eylül'e aittir.

Türkiye'de sınıf çelişkisi öylesine derindir ki, ne darbeler, ne de başka önlemler halk muhalefetinin kısa sürede yeniden yükselişini engelleyemiyor. Her çare bir süre sonra yeni bir çaresizliği üretiyor. Türkiye kapitalizminin iç dinamiğinin zayıf olması ve egemen sınıfların güçsüzlüğü, ezilen sınıfların yaşamında bir iyileşme sağlanmasını mümkün kılmıyor, çelişkilerin keskinliği ortadan kaldırılamıyor. Oligarşinin açmazı buradadır. Bu anlamda egemen sınıflar, darbe ya da başka bir çözümün hangi sonuçları yaratacağının hesabı içinde olmuşlardır her zaman.

Bugün görüldüğü kadarıyla iktidar, demokrasıcılık oyunu çerçevesinde iç savaşı da göğüsleyecek önlemler geliştirme çabası içindedir. Ülkeye bir yandan demokrasi geliştiriliyor görüntüsü yayılmaya çalışılırken, diğer yandan iç savaş koşullarına uygun tedbirler ve örgütlenmeye ağırlık veriliyor. Bu, ülkemize özgü faşizmin gerçeğidir. Yani, hak ve özgürlüklerle baskı ve terör iç içe yaşanıyor.

Oligarşinin en büyük korkusu, iç savaşın tüm Türkiye'ye yayılmasıdır. Bunun kendi sonları olacağını biliyor. Bu yüzden çabalarını '84'ten bu yana Kürdistan'da süren iç savaşın tüm ülkeye yayılmasını engelleme noktasında

yoğunlaştırıyor. Devrimci mücadele geliştikçe, oligarşinin Kürt ulusal mücadelesini lokalize ederek boğma, en azından "bölgesel" bir sorun düzeyinde tutarak onunla birlikte yaşama planları da işlevsizleşiyor; bu, egemen sınıflar cephesindeki telaşın artmasına yol açıyor.

Ama bu gelişmeyi durdurmak öyle kolay değil. Kürt ulusal mücadelesi ile Türkiye'deki devrimci mücadele, iktidarı hedefleyen bir perspektif içinde mücadele birliğini sağlama yolunda ilerliyor. İktidar bu yüzden panik içinde. Tüm liberalleşme görüntüsüne karşın saldırılarını yoğunlaştırıyor.

Kimi yılgın, küçük burjuva unsurlar, devrimci gelişmeyi engellemek amaçlı bu saldırıların ve iktidar odakları içindeki çatışmanın şiddetlenmesinden hareketle, "Yeni bir 12 Eylül olabilir, savaş var zaten, asıp kesecekler." türünden felaket tellallığı yapabiliyor. Bu psikolojinin yayılması tehlikelidir ve devrimci mücadeleyi zaafa uğratar. Bu gibiler şimdiye kadar hep yanıldılar ve yine yanılacaklar...

Oligarşinin ne yapmak istediği iyi kavranmalıdır. Baskı ve terörle amaç insanları yıldırmak, devrimcilikten vazgeçirmektir. Bu konuda çok çeşitli taktiklere başvuruluyor. Ama artık devrimciler de çaresiz değildir. Baskılara ve teröre karşı devrimcilerin de cevabı vardır.

Legal mevzilere yönelik saldırıların artması, derneklerin kapatılması, operasyonlara hız verilmesi, işkenceler vb. ile devrimcilerin kitlelerle olan bağları koparılma isteniyor. Devrimci örgütlerin kolunun kanadının kırılmasına ve kitlelerden yalıtılmasına çalışılıyor. Bu işe yaramayacaktır! Oligarşi legal mevzileri tümünden yok edemeyeceği gibi, bize kitle örgütlenmesini farklı biçimlerde gerçekleştirmemiz ve bunda ustalaşmamız gerektiğini hatırlatmış oluyor.

Bugün eldeki mevzileri savunmak kadar, hatta ondan daha da önemlisi, kitle örgütlenmesinde yeni biçimler geliştirmeye önem vermek gerekiyor. Örgütlenme yeraltı temelinde geliştiği ve legalite bunun üzerinde yükseldiği sürece kitlelerle her koşulda buluşmanın ve birleşmenin yolları yaratılabilir. Türkiye'de demokrasilik oyunu sürdürükçe, legal mevziler de şu ya da bu şekilde kaçınılmaz olarak var olacaktır. Bunlar dönem dönem daralabilir ya da genişleyebilir, ama sorun bizim, bu daralma ve genişlemeye bağlı kalmaksızın, her koşulda kitle örgütlenmelerini genişletecek ve yığınları kucaklayacak ilişki biçimlerini yaratma perspektifine sahip olmamız ve bu beceriyi gösterebilmemizdir. Oligarşinin devrimcileri kitlelerden koparma taktiğini bu şekilde boşa çıkaracağız.

Sorunlara demokrat, legalist bir kafayla değil, ihtilalci bir anlayışla bakılırsa, kitlelerin yalnız derneklerde değil, başka yerlerde ve başka şekillerde de örgütlenebileceği görülebilir. Bu konuda değişik ve yaratıcı yöntemler geliştirmek zorundayız.

Bugün devrimci eylemler ve bir bütün olarak devrimci mücadele bir yükseliş sürecine girmiştir. Oligarşi ne yaparsa yapsın bu gelişmeyi durduramayacaktır. Devrimcileri bekleyen çetin ve güçlüklerle dolu bir mücadeledir, bu mücadeleye her açıdan hazır olunmalıdır.

Silahlı eylemlerin sihirli bir değnek gibi kısa sürede her şeyi çözeceğini

sanmak yanılgıdır. Kitleler ne birkaç eylemde ne de kısa süreli kitle çalışmasıyla devrimcilere güvenip, yığınlar halinde devrimci saflara katılırlar. Kitlelerin devrim mücadelesine kazanılması, uzun, sabırlı, inatçı ve çok yönlü çabalarla mümkündür. Silahlı eylemler kuşkusuz kitleleri etkiliyor ama tek başına onları örgütleyemez. Silahlı eylemleri çok yönlü kitle çalışması tamamlamalı, kitle eylemlerini geliştirmeye önem verilmelidir. Kitlelerin taleplerini dile getirme, nabzını yakalama, korku ve endişelerini yenmelerine yardımcı olma, yol gösterme ve adım adım örgütlenme çabası içinde olmalıyız.

Her şey bize bağlıdır. Öncelikle kadrolar, neyin nasıl yapılması gerektiğinin bilincine varmalıdır. Çalışmaya inançla, yüksek motivasyonla sarılmalıdır.

* * *

Sayı: 15,1 Mart 1991

EMEĞİN BAYRAĞI SESSİZLİĞİ BOZDU: "ARNAVUTLUK GORBAÇOV YOLUNDA"

Dünyada yaşanan önemli tarihsel gelişmeler, devrim, karşı-devrim ya da diğer siyasal gerçekler tepkisellikle, sübjektivizmle, "uğursuz öngörü"lerle ya da sadece dış etkenlerle açıklanamazlar. Eğer yazılanlar sadece bugünü "kurtarıp", olumsuzluklara yol açan siyasal-tarihsel nedenleri ve bugüne kadar yapılan değerlendirme hatalarını örtbas etmek niyetini taşımıyorsa, geçmiş Arnavutluk Emek Partisi (AEP) yandaşlarının bundan böyle daha gerçekçi bir yaklaşım göstermeleri gerekmektedir.

Arnavutluk'taki son gelişmelerin, AEP'nin oportünist politikalarında ısrarlı olması durumunda, yakın gelecekte kapitalist restorasyon sürecine girilmesiyle sonuçlanacağını daha önceki yazılarımızda söylemiştik. Bu tespitlerimiz ve sözlerimiz üzerine de, on yıllarca AEP'nin peşinde ömür tüketmiş dostlarımızın şimşekleri üstümüze yağmıştı. Ve "...sosyalizmin yaşayan tek örneği Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'ne önyargılı ve sübjektif yaklaşmakla suçlanmıştık. Neler söylememişlerdi ki?

Örneğin Emeğin Bayrağı, Doğu Avrupa ülkeleri ve Sovyetler Birliği'ndeki kapitalist restorasyon süreci üzerine söylediklerimize hemen hiçbir yerde somut olarak değinmezken; AEP'nin oportünist politikalarının Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti (ASHC)'ni de sosyal-reformist gericilik dalgasının içine çekeceğini söylediğimizde, hemen savunmaya geçerek, dolaylı-dolaysız yanıtlar vermiştir. Arnavutluk'u eleştirenler "Türkiye solu Arnavutluk ve AEP konusunda 'uğursuz beklentiler içerisinde" denilerek karşılanmıştır.

"Revizyonizmin çöküşü, emperyalist ve revizyonist barış, uyum ve tek dünya gevezeliklerine, sosyalizm adına konuşan dünya ve Türkiye 'sol'cularını da sürükledi. Hep beraber 'Arnavutluk'ta da aynı şeyler olacak.' uğursuz öngörüsünün gerçekleşmesini beklemeye koyuldular." (Emperyalist komplolara karşı sosyalist Arnavutluk'u savunalım, Başyazı, Eme-

ğın Bayrağı, sayı: 28, Ağustos 1990) (abç)

1990 yılının Arnavutluk sosyalizmine, AEP'ye, Arnavutluk işçi sınıfı ve emekçi halkına "uğursuzluk" getirdiği açık... Ama bu uğursuzluğun gerçek sorumlusu, Arnavutluk'u adım adım bugünkü geri dönüş sürecine sokan AEP'nin on yıllara dayanan oportünist, yalıtık, dünya sosyalist ve devrimci güçlerine güvenmeyen, tutarsız, ilkesiz politikalarıdır. Arnavutluk'ta ülke içindeki karşı-devrimci dinamikleri görmeden, bugünkü süreci açıklamaya kalkışmak; Doğu Avrupa ve Sovyetler Birliği'nde esen kapitalist rüzgarları, hataların, olumsuzlukların, geri dönüş sürecinin tek başlangıç noktası olduğunu göstermeye çalışmak ise gerçekçi değildir. Böyle bir yaklaşım, bilimsel ve tarihsel bir bakış açısıyla iç dinamiklerin yerlerinin belirlenmesini reddeder, arkadaşlar açısından yanıltıcı olur.

ASHC ve AEP Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine sadık kaldıkları, devrimci bir yenilenme sağladıkları ölçüde bu etkilere karşı koyabilecek bir dinamizm de yaratabilirlerdi. Ama Arnavutluk kendine güvensiz tavrıyla bugüne kadar böylesi bir yaklaşımdan uzak kalmıştır. Sorun arkadaşların yaptığı gibi bir Ramiz Alia sorunu da değildir. Önderlerin tayırlarının önemli ve bazı durumlarda çok etkileyici bir güce sahip olmasına rağmen, bu böyledir. Arnavutluk'taki süreç, R.Alia'dan çok önce başlayan yanlışlıkların birike birike bugüne taşınması ve bugün "uygun" iç ve dış ortamına kavuşmasıyla birlikte ortaya çıkmasının bir sonucudur.

Şunu da açıkça söyleyelim ki, bugün geline aşamada Arnavutluk üzerine bizim söylediklerimizi tarihin doğrulaması, **bizi zerre kadar sevindirmiyor, aksine diğer sosyalist ülkelerde olduğu kadar üzüyor.** Daha önceki yazılarımızda Arnavutluk'ta yaşanan gerçeklerin tahlilini yaptıktan sonra "Üzülerek söylüyoruz ki, Arnavutluk da bu yanlış politikalarında ısrar ederse çok kısa bir süre sonra Doğu Avrupa ülkelerinden pek farklı olmayacak" biçiminde, bunu ifade eden uyarılar yapmıştık. O gün taşıdığımız kaygılar, Emeğin Bayrağı'ndan arkadaşların bugün hala bir gözü kapalı AEP'çiliğinden daha değerlidir. Arnavutluk'un kapitalist bir restorasyon sürecine girmiş olduğunu bugün artık Emeğin Bayrağı'nın görmüş olmasını, bir gözünü açmak, AEP'nin temel çizgisi konusundaki oportünist yanlışları görmemesini de bir gözünü hala kapalı tutmak olarak ifade edebiliriz. Dostlar acı söyler ve zamanında uyarır, yanlış yapılmasını böylece bir parça da olsa önlemeye çalışır. Gözü kapalı yandaşları ise uyarı bile yapamaz... Arnavutluk'ta sosyalist çizgiyi -eksik ve yanlışlarıyla, sapma görüşleriyle de olsa- tekrar iktidar yapmanın koşulları, yolları, artık sosyalist yasallık ve hukuk dışına taşmıştır, süreç oraya gelmiştir. Bugün süreç, iktidarı artık, sosyalizme açık biçimde ihalenet eden karşı-devrimci kapitalist restorasyoncuları ancak zorla **devirerek** yeniden ele geçirilebilir noktaya getirmiştir. D.Avrupa'daki onca deneyden sonra ise Arnavutluk bunu yaşamayabilir, sizler de bugüne kadar bekleme-yebiliriniz arkadaşlar...

Emeğin Bayrağı, 18 Ocak-1 Şubat 1991 tarihli 35. sayısında "Arnavutluk'taki Son Gelişmeler Üzerine Öndüşünceler"ini yazdı ve AEP'nin kapitalist restorasyona yöneldiğini söyledi. AEP taraftarı cephede sessizliği ilk bozan

bu arkadaşlar oldu. Bu adımın **önemli** ve **zor** olduğunu, kolay açıklanamayacağını biliyorduk. Yılların AEP'çiliği ile ters ve olumsuz bir karar alınarak kapitalist restorasyonun savunulması siyasi olarak yok oluşu getireceğinden, beklenmiyordu, gecikme ise yıllara uzanan AEP'çilikleri nedeniyle "doğal" karşılanmalıydı, karşılanabilirdi! EB'nin "sessizliği" bozması önemli, çünkü, alınacak tavrın boyutu sadece siyasi değil, ahlaki bir yan da taşıyor (isterse-niz vicdani deyin). Ama arkadaşlar hala diğer "gözlerini açmış" değiller, öndüşüncelerinden ilk anda bu anlaşıyor.

Dün Doğu Avrupa'da Sovyetler Birliği'ndeki benzer gelişmeler bu dertli sonuçlarıyla ortaya çıkmazdan önce, bu ülkelere "sosyal emperyalist", "sosyal faşist" diyen EB'nin, revizyonizmin Marksizm-Leninizme ihanet ederek sosyalizmi 1989'da karşı-devrimci girişimlerle, darbelerle, ayaklanmalarla kapitalizmin restorasyonuna kadar getirmesiyle birlikte; Arnavutluk'un da geldiği noktaya bakarak "Ne olursa olsun AEP doğru yapar" demeleri, ideolojik bir bağlantının da ötesinde bir "bağlılık" olurdu... Böyle davranmayıp, gerçeği genel çerçevede teslim etmeleri doğru, cesaretli bir tavidir ama yetersizdir. Adımlar kuşkulu ve ürkektir.

"Şimdi Arnavutluk'ta proletarya diktatörlüğü ve sosyalizmin tüm kazanımları, kapitalist restorasyon tehdidi altında bulunuyor. İlk ipuçları AEP'nin Kasım 1986'da yapılan 9. kongresine Ramiz Alia'nın sunduğu raporda ortaya çıkan ve daha sonra aynı kişinin Arnavutluk Demokratik Cephesi'nin Haziran 1989'da yapılan 6. Kongresi'nde, AEP Merkez Komitesi'nin 1989 ve 1990 yıllarında gerçekleştirilen 8, 9, 10, 11 ve 12. Plenumlarında sözde ülke yaşamının demokratikleştirilmesi, ekonomisinin daha rasyonel ve verimli hale getirilmesi ve ASHC'nin dış politikasının değişen koşullara uyarlanması vb. için önerdiği çeşitli önlemlerde anlamını bulan revizyonist çizgi; 1990 Aralık'ında ve 1991 Ocak'ında partinin önder rolünün, onun ülke yaşamına ve kitle örgütlerine yol gösterme hak ve yükümlülüğünün yadsınmasına, çok partiliğin kabul edilmesi ve burjuva ve küçük burjuva partilerin kurulmasının yolunun açılmasına, serbest pazar ekonomisi adı verilen kapitalizmin ve üretim araçlarının özel mülkiyetinin kutsanmasına kadar vardı." (EB, sayı 35, agy) (abç)

Bunlara AEP'nin Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'na (AGİK) katılma, Dünya Bankası ve IMF'den kredi isteme, AET'ye üyelik gibi yeni taleplerinin de eklendiği düşünülürse, durumun diğer ülkelerden hiç de geri kalır yanının olmadığı hemen anlaşılır. Sormak gerekiyor; 1986'dah beri neredeydiniz arkadaşlar?

Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerinin 1989 öncesi yapılarını "sosyal emperyalizm", "sosyal faşizm" olarak açıklayan EB, yaşananları 1989 sonrasında "katı, tekelci bürokratik diktatörlükten, çok partili burjuva liberal sisteme geçiş" biçiminde bir teori uydurarak izah etmeye çalışmıştı. Şimdi Arnavutluk'un 1991 sonrası süreci, Sovyetler Birliği ve izleyicilerinin geçmiş oldukları "burjuva liberal sistem"le aynı olduklarına, ya da oraya gittiğine göre; Arnavutluk'un; "Kızıl"ıktan, "Tek sosyalist"likten nasıl oluyor da bu kadar kısa zaman içinde, çok büyük çatışmalar da olmadan "Burjuva liberal sis-

tem'e geçtikleri sorusunun yanıtı, sanırız arkadaşların kafasında net değildir. Bunun ise bir tek nedeni var: Arnavutluk'u gerçekliği ile kavramak değil de, kendi görmek istediği gibi görmek ve göstermeye çalışmak geleneksel tavrıdır. Bu oportünist tutumlarını nasıl gizlediklerini de yukarıdaki satır aralarının vermektedirler.

1990 Aralık-1991 Ocak'ına, EB'nin 35. sayısına kadar "...Proletaryanın iktidarda kalan son kalesi Kızıl Arnavutluk", "ideallerimizin en somut görüngüsü olan Arnavutluk" gibi nitelermelerde bulunan arkadaşlar; kapitalist restorasyon sürecini birden bire 1986 yılına kadar geri götürüyorlar. Bugüne değin, "Dünya komünist hareketi"nin tartışmasız önderleri olarak kabul edilen AEP ve "Ramiz Alia yoldaş'ın, **AEP geleneğine çok da uygun bir tarzda ve aniden** "revizyonizmde Kruşçev'i de solladıkları" tespit ediliyor. (EB, sayı 36) Soruyoruz: Bilimsel ahlak, Marksist-Leninist öngörü bu mudur? Bu durumda 1986'dan beri Arnavutluk ile AEP'yi **tek kelime olsun** eleştirmemek tavrı nasıl açıklanacaktır? Ya da en azından biz daha önce eleştirdiğimizde neden altında sübjektivizm arıyordunuz? Bu samimiyezsizliğin bir ifadesi değil midir? Daha düne kadar AEP'yi eleştirenlere kötü gözle bakan, onları "uğursuzluk yayıcısı" olarak niteleyen arkadaşlar, nedense bu tavırları için tek kelime özeleştirme vermeden, söylediklerimizi dolaylı olarak teyit ediyorlar. Ayrıca AEP çizgisindeki Marksizm-Leninizmden sapmaları samimi olarak araştırmak niyetindeyseniz, 1986 değil, daha öncesine gitmek şarttır. AEP'nin "sosyal-emperyalizm" saçmasına sarılmasının ve daha öncesine uzanıp, enternasyonalizm ve sosyalist kuruculuk sürecine eğilmeden, parti içi mücadele geleneğini ele almadan 1991'i açıklamanız imkansızdır. Bunu yapabilmek için de yılların çoraklaştırdığı, "konsolos gibi davranma" türünden kişiliksiz politik yaklaşımları bir kenara koymalısınız. Çünkü 1986 AEP Kongresi her şeyi açıklamıyor, açıklayamaz...

Daha düne kadar "İstanbul Arnavutluk'la Dayanışma Komitesi" kuracaksınız, EB'nin hemen her sayısında Arnavutluk'ta sosyalizmin nasıl mükemmel ve "ideallerimizin en somut görüngüsü" olarak geliştiği üzerine tek kelime eleştirisiz övgüler düzeceksiniz; dünyadaki pek çok devrimi, tüm sosyalizm güçlerini bir kalem darbesiyle ve on yıllarca "küçük burjuva devrimi-devrimcisi-sosyalizmi" diye ilan edecek ve küçümseyerek sosyalizm güçleri içinden dıştalayacaksınız; bugün de geçmişte bu dediklerinizi "unutarak", özeleştirme dahi verme gereği duymadan Arnavutluk tarihinin 1986 yılına kadar kapitalist restorasyon izleri keşfedeceksiniz! Bu nasıl "siyaseftir? Gelineen noktanın doğru tespitine rağmen bu kendinize, AEP'ye, ASHC'ye ve halkına karşı samimiyezsizliğinizin ve oportünist tutumunuzun devam etmesidir. Marksist-Leninist tavır, ASHC ve AEP konusunda önce ciddi bir özeleştirme vermenizi ve bunda yürekli davranmanızı gerektiriyor. Eğer EB, bugüne kadar Arnavutluk üzerine yazıp çizdikleriyle Türkiye solunu yanlış bilgilendirdiğini göremezse ve bunu açıklamazsa, bugün gelinen aşamada kapitalist restorasyonun nedenleri üzerine söyleyecekleri konusunda kimseyi inandıramayacaktır. Çünkü bu nedenleri açıklarken, geçmişte Arnavutluk'un sanıldığı kadar "kızıl" olmadığı görülecektir...

Bir başka ülke KP'si "kardeş de olsa" AEP'çi Türkiye solunun yaptığı gibi körü körüne izlenmez. Her parti, örgüt, hareket hatta dergi çevresi kendi ülke toprakları üzerinde siyaset yapar, yapmalıdır. Kendi halkının, kendi ülke gerçeklerinin kendi devriminin sorunlarının içerisinde siyaset yapar ve kendi halkına dayanır. Bir gün yarı yolda bırakılmamanın garantisi herkesin "kendi Marksist-Leninist sandalyesinde oturmasıdır." Bu ne enternasyonalizmi dış-talar, ne de kardeşliği... Bu gerçeği kavramadıkları için arkadaşlar-özeleştirisini verdikleri- Romanya'da Çavuşesku'ları lanetlerken, İliescu gibi karşı-devrimcilerin ölen taraftarlarına saygı göstermek gibi pek vahim hatalara düşmekten kurtulamazlar. Bunun için önce siyasi olarak bağımsız bir kafaya sahip olmak gerekir. Ve Arnavutluk kapitalist restorasyon sürecinin arkadaşlara en büyük "ders'i bu olmalıdır.

AEP konusunda arkadaşları yanıltan tarihsel hatalardan başlıcası burada yatmaktadır. Oysa AEP, tüm keskin lafızlarının yanında, D.Avrupa'da esen Gorbacovculuğa sempatiyle baktığını üstü kapalı olarak da ustaca belirtmiştir. Bunu görüp anlamak için pek bir şey gerekmiyordu: AEP'nin söylediği her şeyi gözü kapalı "doğru ve Marksist-Leninist" olarak kabul etmeden önce bağımsız, nesnel bir perspektifle olgulara yaklaşmak... AEP yetkilileri şöyle di-yordu:

"Siyasal çoğulculuk burjuva toplumunun tipik özelliğidir ve değişik grup-ların, katmanların ve sınıfların varlığının tam kendisine karşılık düşer. (...) Sosyalizm yaşam dolu bir düzendir. O bunalım tanımaz ve Ramiz Alia yolda-şın işaret ettiği gibi kapitalist düzenden reformlar ya da mekanizmalar ödünç almaya gerek duymaz." (Albania Today-Bugünkü Arnavutluk, Temmuz-Ağustos 1989, Aktaran E.B., Mart 1990)

Bugün siyasal çoğulculuğa dayalı bir "sistem"e geçmiş olan Arnavut-luk'ta, hangi sınıf, katman ve gruplar vardır? Bunu belki Arnavutluk sosyaliz-mi "uzman"ı arkadaşlar söylerler... Bugün Arnavutluk'un seçtiği "demokra-si"nin niteliğinin tayinini de AEP yöneticilerinin kendi ağızlarından aktaralım:

"Amaç açık. Onlar Doğu Avrupa'da olanların Arnavutluk'ta da gerçekleş-mesini istiyorlar. Onlar ağalar ve beylerin düzeninin baskı ve sömürsünü tekrar kurulması umuduyla hareket ediyorlar. Onların Arnavutluk'taki kurmak istedikleri 'demokrasi' budur." (AEP MK Sekreteri ve Halk Asamblesi Dış İliş-kiler Komisyonu Başkanı Foto Cami, Tiran, 15.1.1990, Aktaran: EB, syf.13, Mart 1990)

Bu söylenenlere Ramiz Alia'nın söylediklerini de eklersek, AEP yönetici-lerinin ikiyüzlülüklerini daha iyi anlamış oluruz.

"Halkımızın uğruna savaştığı ve hayatını verdiği ülkemiz, her zaman yı-kılmaz bir kale olarak direnmiştir ve direnecektir. Bırakın düşmanlar ellerin-den geldiğince havlasınlar, bizim kervanımız (komünizme kadar -bn-) yü-rüyecektir." (R.Alia, 15.11.1990, Tiran, Aktaran: EB, Mart 1990)

Yetkililerin böylesi açıklamalar yaptığı bir partiye kim inanmaz?! Kim bu sözlerden en küçük bir kuşkuyla kapılabilir? (Elbette Tiran'ın her söylediğini Türkçeye çevirmek ve doğruluğunu imzalamakla yetinen EB gibiler değil!) Eğer bu arkadaşlar yıllar önce değil, en azından kapitalist restorasyon ve

gericilik rüzgarlarının D.Avrupa'yı salladığı günlerde, Arnavutluk'un etrafındaki bu gerici yıkıcı propaganda ve emperyalist kuşatma-bombardımanm açık biçimde arttığı koşullarda olsun AEP yöneticilerinin söylediklerine biraz dikkat etselerdi; R.Alia'nın aynı tarihli şu sözlerinden bir şeyler anlardı ve 1991 Ocak'ını beklemezlerdi:

*"...Bireyin kendi kişiliğini geliştirmesi ve toplumun kendisinin ve sosyalist anayurdun yararına davranması için, dönenmiş sosyalist **demokrasimizin genişletilmesi doğrultusunda adımlar atmaya özendirmektedir.**"* (Burada Aiaa'yı özendiren D.Avrupa'daki gelişmelerdir, kapitalist restorasyondur, -bn-) (Arnavutluk Demokratik Cephesi 6. Kongresi'ne yolladığı mesaj, Aktaran: EB, Mart 1990) Ya da daha önceden çok daha açık bir biçimde ifade edildiği gibi:

"Arnavutluk'u Stalinizmin son kalesi olarak tanımlıyorlar. Oysa biz burada tamamen kendi sistemimizi uyguluyoruz, Stalinizmi değil." (Pet-rak Pojanı, ASHC Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, Ocak 1990)

Evet, Aiaa'nın genişlettiği "demokrasi"yi, yukarıda Foto Cami'nin tanımını yaptığı burjuva demokrasisine kadar vardırmdan, ya da vardiılsa dahi yapılacak olan en acil şey EB'nin açık olarak yazdığı gibi, silahlı işçilerin, Arnavutluk emekçilerinin ve halk ordusunun iktidara el koyarak, Arnavutluk'u bu sefer, E.Hoca'nın da yanlışılarından arındırılmış, Marksist-Leninist bir bakış açısıyla sosyalist yola sokmak olmalıdır. Arkadaşların yapması gereken ise açık: "Öndüşünceler"i Marksist-Leninist bir temelde ve bağımsız bir kafayla değiştirmek!..

* * *

Sayı: 16,15 Mart 1991

EMPERYALİST SAVAŞ, MÜCADELE VE SOLUN POLİTİKASIZLIĞI

2 Ağustos 1990, Ortadoğu'da yeni bir sürecin başlangıcını ve tüm dünyada imparatorluğunu ilan etme peşinde koşan ABD emperyalizminin, bu politikasını Körfez'e taşıyarak "düşlerini" gerçekleştirme fırsatını yakalayışını ifade ediyordu. 2 Ağustos'ta Irak'ın Kuveyt'i işgali ve ardından ilhak ile başlatarak ABD emperyalizminin diğer suç ortaklarıyla Irak'a önce ekonomik, siyasi, askeri ambargosu ve sonuçta tüm askeri güçleriyle katliama girişmesi biçiminde gelişerek, bugünkü noktaya erişen süreç, ardında yanmış, yıkılmış bir Irak'la, on binlerce insanın ölümüne, sakat kalmasına yol açan bir savaş vahşeti bıraktı.

Bu süreçte geleneksel sol, Ortadoğu'da yaşanan emperyalist savaşa ve emperyalizmle tam bir uyum içinde olan Özal iktidarına karşı tavrıyla -daha doğrusu tavrsızlığıyla- yine olumsuz bir sınav verdi. Emperyalist savaş karşısındaki suskunluk ve CNN izleyiciliği yazık ki, solun emperyalist cepheye objektif olarak verdiği destekti. Irak halkı on binlerce ton bomba sağanağı altında vahşice katledilirken, geleneksel sol tam bir duyarsızlık örneği vererek emperyalizme karşı mücadelede önemli bir yere sahip olan enternasyonalizm ve anti-emperyalist görevlerinin üzerinden atladı. Emperyalist savaşa karşı mücadelenin aynı zamanda emekçi halkların Özal iktidarına karşı mücadelesinin yükseltilmesi anlamına geldiği de kavranamadı.

2 Ağustos'tan itibaren başlayan ve emperyalist savaşa dönüşen süreçte yaşanan vahşet, ülkemizdeki solu dergi sayfalarının dışına çıkaramadı. Solun hemen her kesimi, gelişmelere karşı kılını bile kıpırdatmadan emperyalist savaşı seyretti. Devrimci Sol Güçler ise, krizin ortaya çıktığı günden bu yana devrimci politikanın yaşanan kesitte halkların baş düşmanı olan emper-

yalizme karşı mücadele etmek olduğunu söyleyerek, emperyalizme ve işbirlikçi iktidara karşı mücadeleyi yükselttiler.

15 Ağustos 1990 tarihli Mücadele'nin kapak sloganında "Ortadoğu Ortadoğu Halklarınınındır", "Emperyalizm Ortadoğu'dan Elini Çekmelidir" diyerek şu görüşlere yer veriyorduk:

"Kuşkusuz Irak'ın Kuveyt'i ilhak etmesi tarihsel olarak haklılık-haksızlık boyutlarında tartışılır bir olaydır. Ama (...) ABD emperyalizmi ve diğer emperyalist güçler, Irak'ın Kuveyt'e girmesini bahane ederek, dünyanın barış bekçisi rolünü oynayamazlar.

"ABD emperyalizmi, müttefiki diğer emperyalistler ve işbirlikçi rejimler, "dünya barışını koruma", "bir ülkenin egemenliğini çiğnetmeme" demagojisi ile halkları aldatamazlar. Ortadoğu halkları kendi sorunlarını kendileri çözecek güçtedir. (...) Devrimciler, ilericiler, tüm yurtseverler iktidarın ABD politikası paralelinde, Ortadoğu'daki hegemonya savaşına katılabileceğini de gözardı etmemelidirler. Halkların çıkarının emperyalizmin hegemonya savaşında olmadığı bilinciyle ABD'nin Ortadoğu halklarını tehdit eden saldırganlığına karşı çıkmalı, iktidarın emperyalist işbirlikçiliği doğrultusunda şekillenen politikasını teşhir etmeliyiz." (S.2, syf.1)

Krizin başladığı andan ve devamında emperyalist savaşa karşı politikasızlık sınıf mücadelesine ilişkin pek çok konuda olduğu gibi bu kez de geleneksel solun politikası haline geldi. Irak ile ABD emperyalizmi aynı kefeye konarak, "itin itle dalası", "itin kurtla savaşı" türünden değerlendirmelerle sergilenen illellik tüm sola egemen olurken, 1 Eylül 1990 tarihli 3. sayımızda devrimci politikanın ne olması gerektiği konusunda şunları söylüyorduk:

"Bu noktada Irak'ın haksızlığını, haklılığını ya da geçmişte neler yaptığını, hangi safta yer aldığını tartışmaktan ve öne çıkarmaktan öte, emperyalizmin savaş politikası, hedefleri ve Ortadoğu halklarına getirecekleri üzerinde durulmalı, anti-emperyalist tavır öne çıkarılmalıdır. Tersine bir tavırla Irak'ı da hedef tahtası içine almak, emperyalizmin politikasının ve nereye yönelmişinin açık ve net olarak görülmesini engelleyecektir. (...)

"Biz bu süreçte bütün oklarımızı ABD emperyalizmine ve ülkemizi Ortadoğu'da çıkarmaya çalıştığı savaşta koyduğu yere, üs yapmasına ve bunu gözü kapalı onaylayan Özal iktidarına yönelmeliyiz." (S.3, syf.4)

Ne var ki, tüm çıplaklığıyla gözler önünde duran bu gerçeğe ve emperyalist savaşa karşı mücadele önerilerimize karşın solun tavrı yine değişmedi. Savaş çanlarını çalmasıyla birlikte Ortadoğu'dan pay kapma peşindeki siyasi iktidarın saldırganlığını, baskı ve terörünü artırdığı koşullarda ısrarla yaptığımız birlik ve mücadele önerileri "yüzde elli Saddam, yüzde elli ABD" mantığından hareketle getirilen "ajitasyon ve propagandada serbestlik" dayatmasıyla reddedildi. Sol yine her zaman olduğu gibi "üste çıkmanın" yolunu bulmuş, "birlik olamamanın suçlusu" olarak Mücadele'yi ve Devrimci Sol Güçleri ilan etme nakaratını tekrarlamıştı. Bu kez daha da ileri giderek, "Mücadele'nin önünü tıkıyor." gerekçesiyle Mücadele'yi Dergiler Platformu'ndan azınlık kararıyla çıkarmıştı. Ancak önü tıkanıyor dedikleri "mücadele"yi hiçbir zaman gündeme getirmediler. Sol, "birlik" söylemine karşın, birliğin oluşmasını, pro-

tokol masalarına indirgediği sürece, mücadelenin dışında kalmaya devam etti.

"...Özal iktidarını caydıracak tek güç, halkın örgütlü gücüdür. İşte halkın savaş karşıtı tepkilerini açığa çıkardığımız, anti-emperyalist çizginin örgütlü birleşik eylemliliğini yarattığımız ve bu eylemliliği de yaygınlaştırıp süreklileştirdiğimiz ölçüde, ABD emperyalizmi ve Özal iktidarı ülkemizi savaşa sürüklemekte zorlanacak, bu kadar pervasız ve rahat hareket edemeyecek, geleceği düşünmek zorunda kalacaklardır." (15 Eylül 1990, s.4, syf.13)

Emperyalist savaşa ve işbirlikçi iktidara karşı nasıl bir mücadele hattı izlenmesi gerektiği konusunda hiçbir öneri getirmeyen, hiçbir adım atmayan sol, bizim "Emperyalist Savaşa Hayır komiteleri kuralım." önerilerimize ise sessizlikle yaklaşıyordu. Emperyalist savaşa ve işbirlikçi Özal iktidarının petrol tekelleri ve şeyhleri için halklarımızın kanını dökme planlarına karşı çıkan herkesi, örgütlü bir güç olarak mücadelenin içine çekmenin bir yolu olarak önerdiğimiz komite örgütlenmelerine solun yaklaşımı ilginçti. Sanki böyle bir öneri yoktu. Sanki ülkemizde Emperyalist Savaşa Hayır Komiteleri kurulmamış ve pratik sürece müdahale edilmemişti... Sol sessiz sedasızdı. Mücadelenin önünü tıkayan Devrimci Sol Güçler engelini "aşmasına" rağmen sol, savaş seyircisi tavrını bozmamıştı. Yedi ay boyunca oluşturdukları platformlardan çıkan sonuç hiçbir şeydir. Emperyalist savaşa karşı tek bir ciddi eylemlilik örneği gösterilmemişti. Solun emperyalist savaş süresince geçen yedi ayının bilançosu duyarsızlık, politikasızlık ve tavirsizlikti.

Bugün "Saldırı ihtimali bile olsa, önce ben hücum ederim." diyen Akbulut bile "Saldırı olmazsa kesinlikle savaşa girmeyeceğiz." noktasına geri çekilmişse, Özal iktidarı tüm isteğine karşın savaşa doğrudan katılmada zorlanmış ve kendini İncirlik ve diğer üslerin kullandırılması, sınıra asker yığılmasıyla sınırlandırmışsa ve bugün yine tam bir ikiyüzlülükle "Bakın savaşa girmedik, bizi savaş istemekle suçlayanlar utansın." diyorsa; bunun nedeni genel olarak halk muhalefet güçleri, Devrimci Sol Güçlerin tavrı, burjuva muhalefetin, İslamcı kesimin tepkileri ve oligarşinin kendi iç çelişkileridir. Bu nedenler arasında yer almayan tek "güç" ülkemiz geleneksel soludur.

Devrimci Sol Güçler bu süreçte emekçi sınıfların devrimci politikasını yansıtan ve mücadele eden tek devrimci güç olmuştur. Şehitler, yaralılar ve yüzlerce tutsak pahasına halkın emperyalist savaşa karşı tepkilerini açığa çıkarmaya ve örgütlülüğe dönüştürmeye çalışmış, emperyalizme karşı mücadele bilincini öne çıkarmıştır. Özal iktidarı emperyalist savaşı halka saldırganının gerekçesi yapmaya çalışırken, Ferit'ler, Hamdi'ler, Birtan'lar, Ali Rıza'lar, N.A.'lar oligarşiden ve emperyalist saldırganlığın ülkemizdeki temsilcilerinden, halka yöneltilen terörün sorumlularından hesap sordular.

Sol, emperyalizmin halkları teslim alma savaşının başladığı koşullarda bile kılını kıpırdatmadı.

"Sol, Körfez krizinin başından beri hiç de iyi bir sınav verememiştir. Kimileri "İt dalaşı" diyerek işin içinden çıkarken, kimileri de savaş karşıtı tepkileri geliştirmekten uzak, izleyici konumda kalmayı yeğlemiştir. Şimdi sormak gerekiyor: Ortadoğu'da olup bitmekte olan itlerin dalaşı mıdır, yoksa emperya-

lizmin Arap halklarını bomba ve füze sağanağıyla köleleştirmek istemesi mi? Şimdi hangi cephede yer alacağız? Irak halkına yönelmiş vahşete karşı çıkıp savaşıp mıyız, yoksa emperyalist sadırını sessizce izleyecek miyiz? Emperyalist vahşetin tüm çıplaklığıyla yaşandığı bugün, hala % 50 Saddam'ı % 50 ABD'yi eleştirmek kara mizah değil de nedir?" (1 Şubat 1991, s.13, syf.3)

Ne var ki, solun aymazlığı, kara mizahı devam ediyordu. Bu koşullar içinde devrimciler emperyalist saldırganlığa karşı çıkmalı, Özal iktidarına karşı savaşmalı ve emperyalist savaşı kendi ülkelerindeki işbirlikçi, faşist rejimleri yıkma savaşına dönüştürmeliydi.

Bir buçuk aya yakın bir zaman emperyalist saldırganlığa karşı koyan Irak, bugün BM kararı olarak dayatılan koşulları kabul ederek Kuveyt'ten çekildi. Emperyalistler ise bununla yetinmeyerek Irak'ın güney bölgesini işgal ederek savaşı durdurdular. Şimdi ise Kuveyt gibi bir Irak isteyerek pazarlık masasındaki kozlarını kullanıyorlar.

Yedi aylık Körfez krizi artık yeni bir aşamaya geçerek emperyalizmin istediği biçimde sonuçlandı. Ülkemiz solu ise bu süreçte olumsuzluklar hanesine yenilerini eklemekten geri kalmadı. Gerçi Özgürlük Dünyası gibileri kendilerini "Saddam'ın diktatörlüğü, faşistliği vb. tezlerini işleyerek Amerikan emperyalistlerini ve Türkiye'nin Irak'a yönelik emellerini haklı çıkarmak isteyenlere karşı durdu"ğunu (Özgürlük Dünyası, Ocak 1991, syf.27) "Saddam'a şöyle bir değinildiğini" (agy) söylüyor. Günah çıkarma mı, kafa karışıklığı mı? Özgürlük Dünyası'nın şaşkınlığı tüm süreç boyunca devam ettiği için pek yadırgamıyoruz. Komün dergisi ise, "... Irak işgal edildiğinde ise elbette tavrımız farklı olacaktır. O zaman cepheler ve ittifakları yeniden belirleme durumunda kalacağız." (Komün, s.8) diyerek bir taktik "ustalığı" ortaya koyuyordu. Yeni Demokrasi Ağustosla "Söz konusu olan (...) bir avuç azınlığın, gerici ve faşistin kavgasıdır." tespitinden, Eylül'de "Tüm anti-emperyalist güçlerin kenetlenmesine hizmet eden bu durum, emperyalizmin kendisi için bölgede bir çıban başı sayarak ezmeye çalıştığı Irak gericiliğini de nesnel olarak halkların müttefiki durumuna getirmiştir." (Eylül 1990, Özel sayı) tespitine geçerken ne söylediğini anlamak mümkün olamıyordu. Emeğin Bayrağı "tutarlı" bir şekilde "Ne Saddam ne ABD" demeyi sonuna kadar sürdürdü. Demokrat! ve İşçilerin Sesi gibi aynı misyonun yayınları ise soyut bir "Savaşa Hayatlıkla birlikte "Yüzde elli Saddam, yüzde elli ABD" tavrının sadık takipçileri oldular...

Gelinen noktada sol "görevlerini yerine getirmenin" huzurunu duyarak hedeflerinin yüzde ellisinin gerçekleşmesine sevinebilir... Ne de olsa Kuveyt kurtuldu, uluslararası hukuk korundu!.. Bundan sonrası diğer yüzde elli oluyor ki, dileriz emperyalizme karşı çıkmak bundan sonraki hedefleri olur.

DİSK AŞILMALIDIR

Ülkemiz işçi sınıfı '60'lardan bu yana gelen sendikal hareket içinde on beş yıllık bir ara kesite sığınan bir DİSK deneyi yaşadı. Bugün geriye, dönüp bakıldığında DİSK neydi, ne olamadı sorusunu irdelemek, işçi sınıfının en azından son otuz yıllık sınıf mücadelesini kapsayan bir inceleme konusunu gerektiriyor. Ancak bugün daha somut bir gerçeklik yaşanıyor. Sendikal harekette uzlaşmacılık ve reformizm hala işçilerin belini büküyor ve işçi hareketi 12 Eylülle hesaplaşmasını henüz bitirmemiş durumda. Bu açıdan, bu sorunları yaşayan ve üzerindeki 12 Eylül mahmurluğunu son bir-iki yılda atma-ya başlayan işçiler için DİSK'in esas olarak kendisini 12 Eylül'e getiren ve "orada bitiren" konumu önem taşıyor.

İşçiler DİSK'İ, onları bir araya getiren, demokratik kitle örgütü çatısı olarak sahiplendiler. Onun olumlu-olumsuz mirasını yaşadılar. Şimdi ise on yıllık bir gerilemeden sonra sendikal hareketin önünü açmanın sancılarını çekiyorlar. İlerlemek için de '80'de kendilerine artık bir çatı değil, sorunlar bırakan çevreyi aşmak zorunluluğuyla karşı karşıya bulunuyorlar.

12 Eylül cuntası açık faşizmi kurumlaştırma sürecinde DİSK gibi örgütlerin varlığına tahammül edemezdi. Oligarşinin çıkarları doğrultusunda programını uygulayabilmesi için, en küçük muhalefet odağını dahi yok etmesi gerekiyordu. Emekçi halkı ve işçi sınıfını eli kolu bağlı bırakmalı, baskı ve sömürü düzenine kölece boyun eğmekten başka yol olmadığı inancını pekiştirmeliydi. Emekçi hareketini uzun süre kotürüm edebilmek için, onları adeta hücrelerine kadar örgütsüzleştirmeliydi. Diğer yandan da saflarında sendikal bilinçlenme gelişen, hareketlenen işçi sınıfının gün geçtikçe cesaretlenen, yaygınlaşan direniş ve protesto eylemlerini cezalandırmalıydı. Devrimci, ilerici işçilerin, hak alma talepleriyle harekete geçen yüz binlerce işçinin çekim alanı haline gelen DİSK yok edilmeli, onun şahsında emekçi sınıflara gözdağı verilmeliydi. Bu yüzden DİSK kapatıldı.

12 Eylül faşizmi DİSK'İ kapatmakla kalmadı, emekçi halka, işçi sınıfına on yılı aşan bir ceza verdi, işçiler her türlü hak-hukuklarının açık şiddetle silinip süpürülüşüne yakından tanık oldular.

Ancak başka bir acıya da tanık oldular. 1.5 milyon sendikal işçi, "üretimden gelen gücü" elinde bulunduran işçi sınıfı, kendisine yönelen bu arsızlığa, faşist zorbalığa ses çıkaramadı.

Oysa 500 bin ilerici işçinin sendikal çatısı DİSK önderliği "DGM'yi ezdik, sıra MESS'te" diyordu. "İşçiyiz, Güçlüyüz", "Geliyoruz İktidarın Tepesine Vura Vura" diyordu.

İşçiler kendilerini açık faşizme teslim edenlere teslim olmuşlardı... Sokakları, fabrikaları sarsan yüz binlerce işçiyi bir anda suskunluğa iten tılsım buydu. Aslında bu konfederasyonun başında, işçi sınıfı adına kof çığırtkanlık yapan reformizmin tılsımı bozulmuştu. Hiçbir direniş göstermeden başında bulundukları yapıyı faşizme teslim etmişler, kendileri de sıkıyönetime teslim olmuşlardı. İşçi sınıfı 12 Eylül öncesinin işçi sınıfıydı, 12 Eylül gibi çatışmala-

ra eğitimli olmamasının suçu onun değildi. Yıllardır DİSK önderliğine hakim olan, mücadeleyi kuruluş kazanmakla ölçen, gücünü işçilerin militan deneylerine değil, burjuva muhalefete yaslanmaktan alan reformizmin etkinliği kınlanmamış, alternatif güçlü bir sendikal örgütlenme yaratılamamıştı. 12 Eylül karşısında Türkiye solu mücadele yerine canını kurtarma telaşına düşmüş, faşizmin işçi sınıfına yönelik saldırılarına karşı kitlesel bir direniş gösterilememişti. Böylece faşizm, yıllarca sürdürülen sendikal mücadelenin geçmişine fatura çıkararak DİSK'in şahsında işçi sınıfını yargılamaya girişmişti. Açık faşizmin saldırıları karşısında yalnız bırakılan, sahiplenilmeyen işçi sınıfı da mahkemelerde yargılanan sendika önderlerine sahip çıkamamıştı. Yöneticileri sahiplenilmeyen DİSK, mahkum edilerek kapatılmıştı.

Faşizmin vurduğu bu darbe 12 Eylül'e karşı işçi sınıfından hiç değilse kısmi bir direniş bekleyen egemen sınıfları bile şaşkına çevirmişti. DİSK'in kitlesel gücünden çekinmişti, ama bu yanılgısını kısa sürede anlamıştı. Reformist önderliğin altındaki kitlesel gücün cuntaya karşı koyacak bir örgütsel kapasiteye sahip olmadığı çok geçmeden ortaya çıkmıştı.

12 Eylül faşizminin işçi sınıfına ve DİSK'e karşı yürüttüğü politikanın başarı kazanmasında reformizmin desteğinin egemen sınıflar için paha biçilmez değeri vardır. Yüz binlerce örgütlü işçi kitlesi, faşizme hemen hemen yapacak bir şey bırakmayan reformist önderlerce dağıtılıp etkisiz hale getirilmişti. Faşizmin geriletilmesinde örgütlü işçi sınıfı mücadelesinin önemi tarihsel deneylerle sabitken, DİSK'in tam bir hareketsizlik içine gömülmesi, faşizmin baskı, zorbalık ve talanlarına karşı tek bir protesto eylemi geliştirmemesi, 12 Eylül yönetimine rahatça hareket etme cesareti veren en büyük destek olmuştu. Elbette örgütsüz kalan ve bu anlayışla şekillenen işçi yığınlarının DİSK'in yargılanmasına ve kapatılmasına ses çıkarması beklenemezdi.

Bugün genel olarak sol hareket, özel olarak işçi sınıfı, kendi mevzilerine el konulmasına ses çıkartmamanın sancılarını çekiyor.

Ama artık gündemde olan DİSK de değildir. İşçi sınıfı önünde DİSK'in tekrar yaratılması sorunu bulunmuyor. 12 Eylül'e gelen haliyle DİSK'in yeniden tekrarı, işçi sınıfına daha ileriye değil, daha geriye önermek anlamına geliyor. Zaten DİSK'i tekrar etmek isteyenler de bugün bundan vazgeçmiş bulunuyorlar. DİSK'in işini bitiren reformizm, şimdi işçi sınıfına Türk-İş'i öneriyor.

Sendikal birlik ve daha sağlıklı temelde konfederasyonlaşma için kuşkusuz işçi sınıfının önünde sancılı bir yol bulunuyor. Bu yol DİSK dahil, sendikal hareketin bütün olumlu-olumsuz mirasına sahip çıkarak, dersler çıkarak, devrimci sendikacılık anlayışına tutunmakla sağlıklı rotada gelişecektir.

İşçi sınıfı artık bir vuruşta kaybedilmeyen, kapısına kilit vurmakla yok edilmeyen sendikal yapılara sahip olmalıdır. Daha ötesi, burjuvazinin el uzatmadığı sendikal örgütlenmelere sahip olmalıdır, işçiler 3 Ocak'tan, Zonguldak'tan başlayan fabrika işgallerini taşıyacak, daha ileri götürebilecek sendikalar yaratmak göreviyle karşı karşıya bulunuyorlar. Düzenin sınırlarına hap-solmayan, işçi sınıfının taleplerini, onları yarı yolda bırakmadan korkusuzca, militan direnişlerde savunabilecek, işçilerin özgücüne ve inisiyatifine daya-

nan bir sendika anlayışı ancak bugün işçi sınıfına ileri adımlar attırabilecektir. İşçilerin önünde gözü pek, militan direnişler dönemi yer alıyor.

Devrimci İşçi Hareketi bu süreci örgütlü ve kalıcı sonuçlar yaratacak şekilde omuzlamak sorumluluğunu taşıyor. Sınıf sendikacılığı bu sürecin içinden geçerek mevziler kazanacaktır. Ve işçiler onu legal veya legal olmayan mevziler haline getirerek ete kemiğe büründüreceklerdir.

* * *

Sayı: 16,15 Mart 1991

TALABANİ VE BARZANİ TARİHTEN HIÇ DERS ALMAMIŞ

"Özal zeki ve makul bir insan."

"Sayın Özal'ın başlattığı süreç, sadece Türklerle Kürtler arasında değil, aynı zamanda bütün bölgenin, bütün Ortadoğu'nun geleceği için tarihi niteliktedir. Bu süreçler ilerler ve gelişirse, Türkiye sadece Irak'taki değil, aynı zamanda İran ve Suriye'dekiler de dahil olmak üzere Ortadoğu'daki 20-25 milyon Kürdün hayranlığını ve desteğini elde edecektir."

"Türk hükümeti Irak Kürtlerine bir müttefik olarak dayanabilir, güvenebilir."

Bu sözler Kürt ulusal hareketinin önde gelen isimlerinden Talabani'ye ait. Talabani, Özal'a övgüler dizerken, Kürt ulusal hareketinin tarihinden, yaşadığı ihanet ve yenilgilerden hiç ders almamış gibi görünüyor. Yine kendi dışındaki güçlerden medet umuyor, onlara yaslanarak, Kürt ulusal kurtuluşunun gerçekleşebileceğini sanıyor. Bu türden pragmatist tutum ve yaklaşımların Kürt hareketine ne büyük zararlar verdiği, Kürtlerin her defasında yüzüstü bırakıldıkları, arkadan hançerlendikten görmezden geliniyor. Kürt topraklarını işgal ve ilhak eden bölge devletlerinin, Kürt halkının dostu olmadığı, Kürtleri kendi amaçları için kullanmaktan vazgeçemedikleri adeta unutuluyor.

Benzer tutum Barzani liderliğindeki Irak Kürdistan Demokrat Partisi için de geçerlidir. Bu partinin MK üyesi Hoşyar Zekari, Özal'a *"Bölgede istikrar için Kürtlere önem veriniz ve bizler bunu sağlayabilecek siyasi sorumluluk ve olgunlukta'yız."* mesajını iletiyor. Aslında Barzani, Saddam yönetiminin Kürtlere karşı kimyasal silah kullanarak katliama giriştiği dönemde de, bombardımandan kaçan Kürtlere TC'nin sığınma hakkı tanınması üzerine, Özal yönetimine övgüler yağdırmış, insanların toplama kamplarında tutulmasını TC'nin "insancıl yaklaşımı" olarak niteleyip, teşekkür etmiş ve bu tutumuyla daha o zamanlar TC ile ilişkilerini geliştirmeye hazır olduğunu ve bazı beklentiler içinde bulunduğunu ortaya koymuştu.

Bugün Saddam'ın yenilgisiyle birlikte, Irak'ın geleceği üzerine yapılan hesaplar içerisinde Kürtlere de önemli bir yer veriliyor. Londra'da yoğunlaşan trafik ve pişirilen senaryolar gösteriyor ki, emperyalistler, Irak'ın parçalanması halinde, Irak'ta kendi denetiminde özerk ya da otonom bir Kürdistan

kurma hesabı yapıyor. ABD'nin zaten uzun yıllardan beri böyle bir plana sahip olduğu biliniyor. Bu planın uygulanabilme koşulları, bugün geçmişe oranla çok daha olgunlaşmış durumdadır. Irak'taki burjuva-feodal Kürt önderliği, bu plana dünden razı bir tutum içindedir. Bir devlet olsun da nasıl olursa olsun anlayışı hakimdir.

Öyle ki, bu tür gelişmeye, bölge devletlerinin itirazı olmaması için hemen her türlü güvence veriliyor, işbirliği ve destek vaat ediliyor. Talabani ve Barzani'nin Özal'a ilettiği mesajın içeriği nettir: "Siz özerkliğe evet deyin, biz de sizin yanınızda yer alalım..." Hatta daha da ileri giderek Türkiye'deki hareketin boğulmasında ve ona öncülük edenlerin tasfiyesinde rol alabileceklerini ima ediyorlar.

Özal'ın hesabı, KDP gibi düzenle uzlaşacak bir Kürt gücünü etkin kılma, yoksul Kürt köylülüğünün başına burjuva Kürt önderliğini oturtmaktır. Bu yüzden Irak Kürtlerinin liderliğini yapan Talabani ve Barzani ile diyalog içinde. Zaten bu politikaya uygun adımlar atmanın hazırlığını da yapıyor. Özal, Irak Kürtlerinin hamiliğine soyunurken, Türkiye'deki radikal hareketi ezme ve etkisiz kılma siyasetini güdüyor.

Talabani ve Barzani'nin tutumları, milliyetçiliğin nasıl bir bencillığe yol açtığına en güzel örnektir. Irak Kürtlerinin burjuva-feodal önderliği, kendi çıkarları için diğer yerlerdeki Kürt hareketini feda edebiliyor, daha açıkçası satabileceğini gösteriyor. Özal'ın politikaların desteklemenin temelinde de bu bencillik vardır. Yoksa TC'nin "bölgede" yaptıkları nasıl unutulabilir, nasıl göz ardı edilebilir.

Geçmişte de benzer örnekler yaşandı. Kürtler emperyalistlere ve İran Şahı'na yaslanmanın bedelini ağır ödediler. Onların sözüne güvenip, İran Kürtlerine cephe aldılar, yıllarca birbirleriyle çatıştılar. Ama Irak'la İran anlaşınca, kendilerine destek vaat edenlerin nasıl yüzüstü bıraktıklarına tanık oldular. Tarihten ders alınmadığı ve pragmatizm politika olmaktan çıkmadığı sürece aynı trajedilerin yeniden yaşanması kaçınılmazdır.

Kürtler her şeyden önce kendi güçlerine güvenmek zorundadırlar. Emperyalizm ve bölge gericiliği Kürt halkının kurtuluşunu ve özgürlüğünü sağlayamaz. Onlara yaslanarak sağlanacak özgürlük, gerçek özgürlük değil, Kürt burjuvalarının Kürt yoksullarını sömürme özgürlüğü olacaktır.

Kürt yurtseverliği, emperyalizmle işbirliği yapmak değil* ona karşı mücadele etmektir. Kürt burjuva önderliği halklarla birleşmek yerine, emperyalizmle birleşme hesabı yapıyor. Kürtlerin kurtuluşunun bölgede yaşayan diğer halkların kurtuluşundan geçtiği, emperyalizmin ve bölge gericiliği yenilgiye uğratılmadan Kürtlerin özgürlüğünün kazanılamayacağı görülmüyor... Dost ve düşman güçler iyi tahlil edilmiyor, düşmanların dost olabileceği sanılıyor.

Bu politika bazen öylesine çirkin boyutlara varıyor ki, devrimci ve yurtsever güçlerin haklı bir davaya olan sempati duygularını bile zedeliyor. Kürt ulusal mücadelesi bugün, sosyalist önderliğe sahip olmamanın acısını ve sancısını çekiyor.

Irak'taki burjuva-feodal Kürt önderliği özerklik karşılığı, emperyalizmin himayesine girmeye hazır olduğunu göstermiştir. Bu tavırlarıyla tutarlı bir anti-

emperyalist çizgiye sahip olmadığını ortaya koyduğu gibi, ulusal kurtuluş anlayışının, ezilen yoksul Kürtlerin toplumsal kurtuluşunu hedefleyen bir perspektifleri yoksun, burjuva karakterli olduğunu da sergilemiştir. Kürt burjuvazisi, yoksul Kürtlerin özgürlüğü ve kurtuluşu savaşını değil, çıkarıcı, bencil bir savaş Sürdürmektedir.

Kürt halkı, burjuva-feodal önderliği tasyfiye ederek, Kürt ulusal kurtuluşunu, sınıfsal (toplumsal) kurtuluşu da hedefleyen bir önderliğe ve programa kavuşturmak zorundadır.

Kürtlerin kurtuluşu emperyalist senaryolara işlerlik kazandırmaktan değil, bölge halklarıyla birleşerek emperyalizme ve bölge gericiliğine karşı birlikte mücadele etmekten geçiyor.

* * *

Sayı: 17,1 Nisan 1991

SÖMÜRÜNÜN "HUZUR" VE "İSTİKRAR"! İÇİN "REFORMLAR" GEREKİYOR

türkiye'deki ekonomik, politik ve toplumsal gelişmeyi yakından izleyen emperyalist çevreler, halk muhalefetine yükselmesi ve toplumsal gelişmelerin sistemi tehdit eder bir noktaya doğru tırmanması karşısında endişelerini gizleyemiyorlar. işbirlikçi tekeli burjuvazinin çeşitli kuruluşları ve sözcüleri, Türkiye'nin ekonomik-siyasi durumuna ilişkin görüşlerini açıklıyor, bazı tedbirlerin alınması gerektiğini söylüyorlar. Başta TÜSİAD olmak üzere TİSK, TOBB, MESS gibi büyük sermaye örgütlerinin yayınladıkları raporlarda/bültenlerde, ya da bu örgüt sözcülerinin kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda, hükümetin izlediği politikalar genel olarak desteklenirken, bugünden geleceğe dönük stratejiler oluşturulması ve bazı adımlar atılması gerektiğine işaret ediliyor. Sermaye çevreleri, toplumsal muhalefetin yükselmesinden duydukları korkuyu dışa vururcasına, 12 Eylül'ün sağladığı "sosyal barış"ın tehlikeye girdiği uyarısını yapmakta, tedbir alınmasını istemektedirler. Son dönemde genel greve varan işçi eylemleri, kitlelerin hak arayışına yönelik mücadeleleri, Kürt ulusal mücadelesinin ulaştığı boyut ve ülke genelinde devrimci gelişmenin hızlanması gözlerini bir hayli korkutmuşu benziyor. Ama yine de, geçmişe göre kendilerine "daha güvenli" bir yaklaşım içinde hareket ettikleri ve Özal'ın "liberalleşme" görüntüsü verecek adımlarını destekledikleri görülüyor.

Bugün işbirlikçi tekeli çevrelerde eskiye oranla daha liberal bir hava esiyor. Eskiden sola ilişkin en küçük gelişmeye "anti-komünizm" hezeyanı içinde karşı çıkanlar, şimdi rahatlıkla "komünizmin abartılmaması gerektiği", "artık tehlike olmaktan çıktığı" vb. ifadeler kullanabiliyorlar. Hatta kimileri geçmişe yönelik özeleştiri yapar bir tutum içinde de girebiliyor. Örneğin 1978'de

CHP hükümetini düşürmek için TÜSİAD'ın yürüttüğü kampanya konusunda İshak Alaton, "komünizm tehlikesini bu kadar abartmaya gerek yoktu" dercesine Ecevit'ten özür diliyor. Sermaye çevreleri kırmızıya benzeyen her şeyin "komünizm" olmadığını ve tehlike olarak görülmemesi gerektiğini keşfetmiş bir tutum içinde hareket ediyor.

Kuşkusuz bu değişim kendiliğinden olmadı. Bunun belirleyici nedeni, sosyalist sistemin fiilen ortadan kalkması, SSCB ve Doğu Avrupa ülkelerinin kapitalizme yönelmesi ve kapitalizmin dünya ölçeğinde güç kazanmasıdır. Ama bu gelişmede, özellikle 12 Eylül sürecinden ekonomik olarak büyüyerek çıkan tekelci güçlerin, artık kendilerine daha çok güveniyor olmalarının da rolü var.

12 EYLÜL'LE BİRLİKTE PALAZLANAN TEKELCİ SERMAYENİN KENDİNE GÜVEN DUYGUSU GELİŞTİ

İşbirlikçi tekelci sermaye, kendi istemleri doğrultusunda uygulamaya konulan 24 Ocak kararlarıyla, ekonomik ve siyasi olarak hızlı bir güçlenme sürecine girdi. Devletin sunduğu imkanlar ve açtığı yeni alanlar sayesinde, tekeller, mali açıdan güçlerini birkaç kez katlayacak oranda büyüdüler. İzlenen ekonomik politika ve alınan önlemler, onların isteklerine göre biçimlenmişti. Öyle ki TÜSİAD'ın her yıl hazırladığı "ekonomik raporlar" hükümetlerin uyması gereken önlemler haline geldi.

Tekelci sermayenin son 10 yıl içinde bu denli güçlenmesi ve palazlanması, kitlelerin daha çok yoksullaşması pahasına gerçekleşebildi. Emekçilerin cebinden alınıp, tekellerin kasalarına aktarılanlarla, tekeller en kârlı yıllarını yaşadılar. Bu şekilde sağlanan güçlenme, henüz, devlet desteği ve koruması olmadan dünya kapitalist pazarında rekabet edebilecek ve tutunabilecek seviyeye ulaşmış oldukları anlamına gelmiyor. Ama bu yönde ilerleme sağlandığı da gerçek. Bugün devlet himayesini öngörmeyen "sermaye piyasasının kendi kurallarıyla işlemesi gerektiğini savunur bir noktaya gelmeleri, ekonomik olarak güçlenmelerinin ve kendine güven duygusunun gelişmesinin bir ürünüdür. Zaten Özal, oyunun piyasanın kurallarına göre oynanması ve sermaye çevrelerinin buna uyum göstermesi gerektiği konusunda ısrarlı olmayı sürdürüyor. Onlara "devletten yardım istemeyin, başınızın çaresine bakın" diyor.

İşbirlikçi tekelci sermaye, 12 Eylül sonrası, uluslararası tekellerle girdiği daha yoğun işbirliği ve bütünleşme sürecinde, dış pazarlara açılma imkanı buldu. İthalat-ihracat olanaklarının genişlemesi yanında, Ortadoğu ve bazı Kuzey Afrika ülkelerinde, başta inşaat olmak üzere kimi sektörlerde yatırıma yönelerek ekonomik potansiyelini ve gücünü artırdı. Bu gelişme, kendi başının çaresine bakma ve devlet himayesine gereksinme duymadan ayakta kalma konusunda eskiye oranla daha güçlü olmasını sağladı.

Kuşkusuz bu durum, onun devletin desteğinden vazgeçtiği ve ona ihtiyaç duymadığı anlamına gelmiyor. Aksine devletin ekonomik ve siyasi gücünü de arkasına alıp, daha da büyümek istiyor. Ama artık, büyümenin ve devlet desteğine muhtaç olmadan ayakta kalabilecek bir güce ulaşmış olmanın

kendine verdiği güvenle, ekonomik gelişmesine ket vurabilecek geleneksel politikaların terk edilmesi ve bu anlamda, kimi siyasal "reformlar"a yaklaşımda, bilinen korkulardan sıyrılarak hareket edebiliyor. Korkular yerini "bundan zarar gelmez" düşüncesine bırakıyor.

ÖZAL'IN POLİTİKALARI TEKELCİ SERMAYENİN İSTEMLERİYLE UYUM İÇİNDEDİR

1980 sonrası uluslararası tekellerle olan ilişkinin güçlenmesiyle ekonomik olarak büyüyen, iç pazarların sınırlarını zorlayan ve dışa açılan tekелci sermaye, artık daha da genişlemek ve yayılmak istiyor. Kapitalizmin uluslararası işbölümüne uygun olarak Türkiye'ye verilen rolle uyumlu şekilde, dış pazarlarda daha fazla pay kapma çabasıyla, TC'nin salt ekonomik bir güç olarak değil, siyasi ve askeri bir güç olarak da kendine destek vermesini, pazar olanaklarını genişletmesinde bu gücü kullanmasını istiyor. TC'nin bugün, geleneksel dış politikaları terk ederek, Ortadoğu'da bölgesel bir güç olarak etkin bir rol almaya soyunmasında, ABD'nin siyasi çıkarları ve Türkiye'ye bölgede biçtiği jandarma rolünün payı olduğu kadar, bu rolle uyum içinde, tekелci sermayenin Ortadoğu pazarlarında daha etkin olma isteği ve pay kapma arzusu da vardır. Bu yüzden büyük sermaye çevreleri -Türkiye'nin bölgede rol almasının, kendisine yeni olanaklar yaratacağı düşüncesinden hareketle- Özal'ın Körfez krizine ilişkin politikasını onaylamış, ona açıkça destek vermiştir.

Aynı tutum, iç birliğini korumakta güçlük çeken ve dağılma sürecine giren SSCB ve onun içindeki cumhuriyetlerle ilişkilerin geliştirilmesi konusunda da geçerlidir. SSCB'yi büyük bir ekonomik potansiyel olarak gören tekелci sermaye, Sovyet pazarından pay kapma hesabı yapıyor. Karadeniz Ekonomik Bölgesi Projesi'ne verilen önem bunun yansımasıdır.

TC'nin Ortadoğu'ya ve SSCB'ye açılma politikaları, Avrupa ile entegrasyon düşüncesinden vazgeçildiği anlamına gelmiyor. Aksine bunun entegrasyon sürecini hızlandırabileceği düşünülüyor. Daha büyük ekonomik potansiyele ve güce ulaşan Türkiye'nin hem sahip olduğu ekonomik gücüyle, hem de emperyalizm adına Ortadoğu'da oynayacağı siyasi-askeri rolle, AET kapılarını açabileceği hesabı yapılıyor.

Bunların ne ölçüde gerçekleşebileceği ayrı bir olgudur. Ama işbirlikçi tekелci sermayenin bu yönde adımlar atılmasından yana olduğu açıktır. Ve bu adımlar, ABD'nin Türkiye'yi Ortadoğu'da "model ülke" haline getirme isteğiyle uyum içindedir. Bugün Özal, emperyalizmin isteklerini göz önüne alarak adımlar atarken, tekелci sermayenin çıkarlarını da azami ölçüde koruyan bir çizgide ilerliyor.

HALK MUHALEFETİNİN GELİŞMESİ VE AET İLE ENTEGRASYON ARZUSU "DEMOKRATİKLEŞME" MANEVRALARINI ZORUNLU KILIYOR

İşbirlikçi tekелci sermaye bugün, 12 Eylül cuntasının sağladığı "huzur" ve "istikrar"ın kalıcı olmadığını, alınan önlemlerin bir işe yaramadığını görüyor.

Kriz derinleştikçe ve halk hareketi yayıldıkça tekeller için "huzur" ve "istikrar"ı korumak daha da güçleşiyor. Halk kitlelerinin, her türlü terör ve yasağa, anayasa ve yasalarla konulan engellere rağmen yeniden hareketlenmesi ve hak arayışına yönelmesi, bu gelişmeyi engelleyecek tedbirleri almayı ve yeni yollara başvurmaya zorunlu kılıyor. Kitlelerin mücadelesi, rejimi, görünürde de olsa "demokratikleşme"ye, bu yönde manevralar yapmaya mecbur bırakıyor.

Kürt sorunu ve bölgedeki gelişmeler oligarşiyi zorluyor. Öte yandan devrimci mücadele adım adım geliyor, yayılıyor. Kitlelerin düzene karşı tepkileri ve mücadelesi büyüyor. Oligarşi bu gelişmeyi engelleyememenin çaresizliği içinde bir çözüm arayışı, bir çıkış yolu bulmaya çalışıyor.

İşbirlikçi tekelci sermaye cuntanın bir çare olmadığını, cuntayla devrimci gelişmeyi ve kitle hareketini belli bir dönem etkisiz kılmak mümkün olsa da, bunun kalıcı olamayacağını biliyor. 12 Mart ve 12 Eylül deneylerinden yeterince ders çıkardı. 12 Eylül'ün, onca terör, baskı ve yasağına rağmen bugün gelinen nokta ortada. Kitleler korku duvarını yıkarak yeniden mücadeleye atıldılar. Kaldı ki, oligarşi içi çelişkiler, Avrupa ile olan yakın bağlar ve dengeler, cuntaların ülkemizde uzun süre işbaşında kalmasını mümkün kılmıyor. Bu yüzden krizin alabildiğine derin olmasına ve oligarşi içi çelişkilerin had safhaya varmasına rağmen cunta dışı bir çözüm arayışından, yani "demokrasicilik" oyununu geliştirmekten başka çare bulamıyor.

Kitlelerin yaşam şartlarını iyileştirebilecek, çelişkileri yumuşatabilecek dinamiklerden/olanaklardan yoksun işbirlikçi burjuvazinin, burjuva anlamda hak ve özgürlüklerin var olduğu bir "demokrasi"ye geçmesi zaten olanaklı değildir/Geriye, baskı ve terörle, hak ve özgürlüklerin iç içe olduğu, bazen birinin, bazen diğerinin ağır bastığı bir "demokrasicilik" oyununu sürdürmekten başka yol kalmıyor.

Bugün de yapılan budur. Bir farkla ki, gündeme getirilen "reformlarda bu oyun daha da geliştirilmek isteniyor. Sosyalist sistemin yıkılmasından güç alan işbirlikçi tekelci sermaye, "demokrasicilik" oyunu kapsamında bazı hak ve özgürlüklerin sınırını genişletmenin bir tehlike yaratmayacağını düşünüyor. Alınan önlemlerle bir yandan düzenle uzlaşan ya da uzlaşmaya hazır olan reformist kesimlere daha çok "özgürlük" verilmeye hazırlanılırken, iktidarı hedefleyenler ise; ezilmeye, tecrit edilmeye, yok edilmeye çalışılıyor.

Devrimci güçlerin hedeflenmesinin kuşkusuz bir mantığı var. Bu mantık silahlı mücadeleyi inat ve ısrarla savunanların bugünden ezilmezse, gelecekte daha büyük bir tehlike haline geleceğidir. Ulusal gelişim deneyi yeterince öğreticidir. Egemen sınıfları düşündüren şey, Kürdistan'daki gelişmelerin tüm ülkeye yayılmasıdır. Bunu engellemek için "silahlı mücadeleyi esas alıyoruz" diyen Kürt güçlerini ve devrimci güçleri tecrit etme ve nötralle etme amaçlı politikalar oluşturuluyor ve uygulamaya konuluyor. Bu yüzden, bir yandan "demokratikleşme" manevralarıyla reformizm güçlendirilmeye çalışılırken, diğer yandan yeni baskı yasalarıyla, düzenle uzlaşmayı reddeden ve iktidar için radikal mücadeleye başvuran devrimci ve Kürt ulusal güçlerini tecrit etme, onlara yönelik her türlü baskıya meşruluk kazandırma hazırlıkları yapılıyor.

İşbirlikçi burjuvazinin, "demokratikleşme" oyununu sürdürme ve geliştirme ihtiyacının temelinde, ülkedeki devrimci ve ulusal güçlerin, halk muhalefetine bastırılması ve etkisiz kılınması, sömürünün "huzur" ve "istikrarının korunması düşüncesi yatıyor. Belirleyici olan neden bu olmakla birlikte, bunda tekeli sermayenin Avrupa kapitalizmiyle entegrasyon sürecini hızlandırmak isteğinin ve Türkiye'nin ABD'nin Ortadoğu'da kendine biçtiği misyona uygun bir görüntüye kavuşturulması gerekliliğinin de rolü vardır. "Liberal" bir Türkiye imajının yaratılması için zorunlu bazı adımların atılması gerekiyor. Avrupa'dan, onun çeşitli ekonomik ve siyasi örgütlerinden dışlanmayacak Türkiye, bu ülkelerin sahip olduğu belli normlara görünüşte de olsa sahip olmak zorundadır. Aslında Avrupa kapitalizmi Türkiye'de burjuva anlamda bir "demokrasi" istiyor değildir. Onun istediği, görünüşü "demokrasi"ye benzeyen bir rejimin olmasıdır. AET'ye girecek bir Türkiye'nin insan hakları ve özgürlükleri konusunda Avrupa kamuoyunu tatmin edecek bir görüntüsü olmasıdır, hepsi o kadar.

İşte, Özal'ın bu çerçevede gündeme getirdiği "reformlar", tekeli sermayenin desteğini alıyor. Tekeli sermaye, Türkiye'nin görüntüsünü değiştirmek için yapılacak "makyaj"ın gerekli ve kaçınılmaz olduğunu düşünüyor.

ÖZAL'IN POLİTİKASI ABD'NİN İSTEKLERİNE GÖRE BİÇİMLENİYOR

Özal, "Kürt sorunu"nda olsun, 141-142'nin kaldırılması konusunda olsun, attığı adımlarla, TC'nin geleneksel politikalarından ayrılan bir tutum içine girdi. "Kürt sorunu"nun "tabu" olmaktan çıkmasıyla başlayan süreç, Özal'ın Kürtlerin hamiliğine soyunması, bu kapsamda Kürtçe konuşmaya serbestlik getirme düşüncesi ve nihayet Talabani ve Barzani'nin temsilcisi ile yapılan resmi görüşmeye kadar uzanarak, Kürtlerin varlığını sözde de olsa kabul etme noktasına ulaştı.

Daha önce, AĞİK sözleşmesine imza koyarak insan hak ve özgürlükleri konusunda güvence verilmesi, cezaların tecil edilerek "genel af" hazırlığı yapılması, son olarak Anayasa'nın değiştirilmesi temelinde 12 Eylül yönetiminin koyduğu bazı yasaların da kaldırılmasını içeren Anayasa değişikliği tartışmasının başlatılması, bunların hepsi, ABD'nin Türkiye'ye Ortadoğu'da vermek istediği rolden ayrı düşünülemez. Emperyalizm adına bölge jandarmalığı yapacak Türkiye'nin ABD çıkarlarını koruma noktasında, Ortadoğu'da "model bir ülke" olması isteniyor; ABD Ortadoğu'ya bir örnek sunmak istiyor. Bu örnek görünüşte liberal, demokratik, ama gerektiğinde iç ve dış "tehlikeler"e karşı her türlü müdahaleyi yapabilecek şekilde donatılmış bir ülke olmalıdır. "Demokratikleşme" adımlarına eşlik eden Anti-Terör Yasası hazırlıkları, ordunun vurucu ve hareketli bir ordu haline getirilmesi planları, ABD ile bölgenin güvenliği adına yapılmaya hazırlanan yeni ikili anlaşmalar, yeni üsler üzerine sürdürülen görüşmeler, ANAP içinde yapılan ABD operasyonu ve ANAP'ın görüntüsünü değiştirme çabası vb. hepsi, bu hesapların ürünüdür.

İşte, Özal, Türkiye'ye emperyalizm ve işbirlikçi tekellerin istek ve ihtiyaçlarına uygun biçim vermeye çalışırken, kendine ayak bağı olan geleneksel bazı politikalarından da ayrılmak zorunda olduğunu düşünüyor. "Liberal Türki-

ye" modeli bunu gerekli kılıyor. Ama bunu öyle yapıyor ki, görünüşte Türkiye "demokratikleşiyor". Aslında burjuva anlamda bile bir "liberalleşme"den söz etmek olanaksızdır.

Özal'ın emperyalizmin isteklerini anlama ve ona uyum göstermedeki mahareti yadsınamaz. Özal attığı adımlarda ABD politikalarıyla uyum içinde olmaya ve böylelikle oligarşinin bölgede daha çok söz hakkına sahip bir konum elde etmesine çalışıyor. Özal, sırtını ABD'ye yaslamıştır. ABD'nin ve işbirlikçi teknelci sermayenin desteğiyle, TC'nin geleneksel politikalarını sürdürmekten yana olan kesimleri, partileri karşısına almakta, bu konuda kendine özgü politika üslubu ile peş peşe adımlar atmaktadır.

Özal'ın hızından diğer burjuva partileri adeta şaşkın haldedir. Ciddi bir karşı strateji oluşturamadıkları gibi, eleştirilerinde iç tutarlılık yoktur. Özal gündemi tek başına tayin ediyor, neyi ne zaman yapacağı belli olmayan biri gibi hareket ediyor. Aslında her şey ABD hesaplarına uygun geliyor. Özal, emperyalizmin Türkiye'deki "buzkVan gemisi" gibi yol açıcı rolündedir. Geleneksel politikaları değiştirmeye yönelik attığı adımlarla yeniliklere yöneliyor. Kuşkusuz bu, ABD ve işbirlikçi tekellerin isteklerine uygun bir yenileşmedir. Ve bunun temelinde, uluslararası sermaye ile daha fazla bütünleşme, daha büyük ekonomik-siyasi güç arzusu vardır. Dünyayı "tek bir pazar, tek bir ekonomi" haline getirmeye çalışan kapitalist merkezlerin isteklerini en iyi anlayan ve onların Türkiye'ye biçtiği role uygun olarak adımlar atan, bu kapsamda işbirlikçi teknelci burjuvazinin çıkarlarını en iyi savunan Özal'dır. Bunun içindir ki, hem uluslararası finans çevreleri, hem de işbirlikçi teknelci burjuvazi tarafından destekleniyor.

Özal yaptıklarını "devrim" olarak nitelerken, pek haksız da sayılmaz. Kemalist geçmişten günümüze gelen burjuvazinin de "milli" kabul ettiği TC politikalarını tek tek yıkarak, emperyalizmle bütünleşme konusunda büyük yol kat ederek, burjuvazi için gerçekten de devrim sayılacak adımlar atıyor.

Körfez krizi ve emperyalist savaş onun için iyi bir fırsat olmuştur. Savaşın ortaya çıkardığı koşullarda Özal, politikasını uygulama zemini bulmuştur. Ancak ne ölçüde başarılı olacağı ayrı bir konudur. Kimi kesimler, geleneksel politikaların terk edilmesinden son derece rahatsızdır. Özal'ın Kürt meselesinde "MGK'yı ilk defa aşabildik" deyişi bu bakımdan anlamlıdır. Bu, yerleşmiş politikaları değiştirmenin, öyle hiç de kolay olmadığını gösteriyor.

Kaldı ki, Türkiye'de hızla gelişen bir halk hareketi var. Kürt halkının mücadelesi var. Böyle bir ülkede emperyalist politikaların başarı şansı, burjuva muhalif çevrelerin kendi çıkarları ve ideolojileri çerçevesinde karşı koyusundan çok, devrimci güçlerin ve halkın, neyi kabul edip neyi kabul etmeyeceğine bağlıdır.

Türkiye'de egemen sınıfların halkı ve devrimci güçleri hesaba katmayan her türlü manevrası, eninde sonunda işlevsiz kalmaya mahkumdur. Bugün işbirlikçi teknelci burjuvaziyi görünüşte de olsa bazı "reformlar"a zorlayan halkın, ulusal ve devrimci güçlerin mücadelesidir. Bu mücadele gelişecek ve yayılacaktır; hiçbir önlem, hiçbir manevra bunu durduramaz!

Bu yüzden gündeme getirilen "reformlar", "demokrasibilik" oyununun bir

parçası olarak kalmaya ve işlevsizleşmeye mahkumdur.

* * *

Sayı: 17,1 Nisan 1991

AF YA DA CEZALARIN TECİLİ DEĞİL, TUTSAKLARA ÖZGÜRLÜK

"Liberalleşme" atağına kalkan ve Türkiye'nin "demokratikleşme" sürecine girdiği görüntüsü yaratmaya çalışan Özal, son olarak "af" yerine geçmek üzere "cezaların bir defaya mahsus tecil edilmesi" yoluna gidileceğini açıkladı. Basın Özal'ın "cezaevlerinin boşaltılması" emrini verdiğini yazdı.

Ülkemizde egemen güçler dönem dönem zindan kapılarını aralamak zorunda kalıyorlar. Toplumsal muhalefetin yükselmesine bağlı olarak "tutsaklara özgürlük" talebinin öne çıkması ve iktidarların şöyle ya da böyle bu soruna bir çözüm bulmak zorunda kalması, bunun temel nedenidir. Bazen egemen sınıflar arasında çelişkinin de bunda rolü olabiliyor. Ama ne şekilde ve hangi nedene bağlı olarak gündeme gelirse gelsin, olay, "devletin bağışlayıcılığı" kisvesine büründürülerek sunuluyor. Hemen her iktidar bu konuda siyasi çıkar hesabıyla hareket ediyor. Kimi burjuva siyasal partilerin programlarına "toplumsal yaraların sarılması" adına "genel affı koymasının altında yatan da budur.

Bugün, 12 Eylül'le beraber, yoğun baskı ve terörle yüz yüze gelen, kitle-sel tutuklamalara maruz kalan ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde yargılanarak ağır cezalara mahkum edilen binlerce devrimci ve yurtseverin önemli bir kısmının hala zindanlarda tutuluyor olması, "demokrasiye geçiliyor" denilen Türkiye'de iktidarın başını ağrıtan ve zorlayan konulardan biri olmaya devam ediyor. Özellikle '83 seçimleriyle başlatılan "demokrasi" manevrası ardından sık sık gündeme gelen, dönem dönem, özellikle cezaevlerindeki eylemlerin etkisiyle güncellik kazanan siyasal tutsaklar sorunu, "af" tartışmalarını da hep canlı tuttu. Kamuoyunun bu yöndeki beklentileri, ANAP dışında burjuva siyasal partileri, en başta da sosyal demokrat olma iddiasındaki SHP'yi, halktan destek alabilmek için, cunta döneminde devrimci ve yurtseverlere karşı yapılan açık haksızlıkları kabul etmeye, "12 Eylülhukuku"nun "mahkum" ettiği insanların şartlı ya da şartsız "af" kapsamında salıverilmesinden yana bir tutum almaya itti. İktidar partisi olarak ANAP ise, kamuoyu baskısını göğüslemek için "aftan yanaymış gibi gözükse de, "anayasanın affa engel olduğu" gerekçesi ardına sığınarak, bu yönde bir adım atmaya niyetli olmadığını ortaya koydu. Ve her defasında siyasi tutsakların özgürlüğü talebini görmezlikten gelmeyi, diğer partilerin bu yöndeki girişimlerini engellemeyi ya da reddetmeyi yeğledi.

Özal'ın şimdiye kadar hep uzak durduğu bir konuda, böyle birden bire atağa geçmesinin ardında elbette bir neden var. Sorunun sonsuza kadar ertelenemeyeceğini bilen iktidar bir zamanlama yapmıştır. Geçmişte "henüz

zamanı değil" diye reddedilen girişimler, şimdi iktidar partisi tarafından gündeme getiriliyor. Özal, siyasi tutsakların özgürlüğü sorununu "demokratikleşme" manevrasının bir unsuru olarak kullanmak istiyor.

Ama bunu yaparken, serbest bırakılanların yeniden mücadeleye katılarak devrimci ve yurtsever örgütlere kan vermesini de engellemeyi amaçlıyor. Böyle bir tehlikenin var olduğunu biliyor. Zindanların kapısını aralamayı, "koşula" bağlama niyet ve hazırlığı, bu tehlikeyi bertaraf etmek istemenin ürünüdür.

Egemen sınıfların "af", "cezaların tecil edilmesi", "infaz yasasında değişiklik yapma" vb. yöntemlerle, devrimci ve yurtseverleri "bağışlama" gibi bir tutum içine girdiği düşünülemez.. Aksine, onların politikası, devrimci ve yurtseverleri zindanlarda çürütme ve yok etme politikasıdır. Ama nesnel koşullar, bu politikayı sürgit uygulamalarına olanak vermiyor. Toplumsal muhalefet güçlerinin sıkıştırmaları, uluslararası demokrat kamuoyunun baskısı dönem dönem farklı politikalar izlemeyi gerekli kılıyor; iktidarlar, siyasal çıkarları gereği, oligarşinin devrimci ve yurtseverleri zindanlarda tutması ya da toplu olarak yok etmesi mümkün değildir. Ancak, yıllardır cezaevlerinde tutulan siyasi tutsakların serbest bırakılmasının, sonunda, düzeni vuran bir adım olmasını da engellemek istiyorlar. Zindan kapısından çıkış bu yüzden, "şarta" bağlanıyor; bu yüzden, pişman olma, düzene karşı çıkmama ve mücadele etmekten vazgeçme dayatılıyor.

Zaten Özal, güdülen amacı açıkça ortaya koyuyor. Öyle olmalı ki diyor, cezaları bir defaya mahsus tecil edilip, serbest bırakılanlar, aynı şeyi bir daha yapmaya cesaret edemesinler; eğer yaparlarsa, yeni cezalarına ek olarak eski cezalarını da yatmalı, hiçbir haktan yararlandırılmamalıdır. Özal tecil edilen cezanın, serbest bırakılanların tepesinde, "Demokles'in kılıcı gibi salandırılması"ndan söz ediyor.

Bunun açık anlamı, "serbest bırakılanlar devrimcilikten vazgeçmezse, hiç merak etmesinler, tekrar çıktıkları yere gireceklerdir, hem de bir daha çıkmamacasına..." Özal kamuoyuna "pişman olanları affediyoruz" mesajı verirken, mücadeleye niyetli olanları şimdiden tehdit ediyor.

İktidar bu manevrayla birlikte kamuoyuna "af görüntüsü altında, 12 Eylül mahkemelerinde yargılanan ve mahkum edilen devrimci ve yurtseverlerin koşulsuz serbest bırakılması talebini, yani "tutsaklara özgürlük" talebini karşıılıyor gibi görünerek, bu konudaki beklentilere cevap verirken; gerek ülke içinde, gerekse uluslararası platformlarda kendisini rahatsız eden ve köşeye sıkıştıran sorunlardan birinden de kurtulacağını düşünüyor. Dahası, siyasi tutsakların bırakılmasıyla, 12 Eylül'ün mağdur ettiği insanları "özgürlüğe" kavuşturarak, Türkiye'nin "demokratikleşmesi" yönünde hızlı adımlar attığı havasını yaymak istiyor. Üstelik bunu, devrimci mücadeleyi etkisizleştirmede bir araç olarak kullanmayı planlayarak... Tabii seçim hesaplarını da hiç unutmuyor.

Özellikle belirtilmesi gereken şey, devrimcilerin hiçbir dönemde "affedilmek" diye bir talebinin olmadığıdır. Af, boyun eğip, pişmanlık getirenlerin talebidir. Devrimci ve yurtsever tutsaklar, 12 Eylül zindanlarında yıllar boyu

yatmalarına rağmen, boyun eğmeyi reddetmiş, çeşitli biçimlerde kendilerine dayatılan, önlerine konulan pişmanlık tekliflerini karşılığı ne olursa olsun ellerinin tersiyle itmişlerdir. Ülkemiz zindanları onların siyasal kimlik ve onur mücadelesinin kaleleri olmuştur.

Devrimciler, pişmanlık önerilerini reddetmeye devam edeceklerdir. Çünkü onlar, affedilmesi gereken bir suç işlememişlerdir. Affedilmesi gerekenler, halka ve devrimcilere karşı sayısız suç işleyen ve bugün hala bu suçları işlemeye devam eden iktidar güçleridir.

Özal iktidarı, adına ne derse desin, hangi koşula bağlarsa bağlasın, amaçladığını elde edemeyecektir. İktidarın devrimci güçleri zayıflatmayı, bir taşla iki kuş vurmayı amaçlayan bu manevrası boşa çıkarılmalı, zindan kapılarından "koşul"a bağlı olarak salıverilme önerileri reddedilmelidir. Gündeme gelebilecek "af" belgesi ya da pişmanlık belgesi imzalamak ve bu imza karşılığı bırakılma uygulaması kabul edilmemeli, aynı şekilde olası "ifade alıp bırakma" türünden bir yönteme de karşı çıkılmalıdır.

Zindan kapıları koşulsuz açılmalıdır. Talebimiz "af" ya da "cezaların tecilli" değil, "tutsaklara özgürlük"lür. Bu özgürlük, siyasi-adli ayrımı yapmadan, işkenceci ve faşistler dışında herkesi kapsamalıdır. Çünkü adli mahkumlar da düzenin mağdur ettiği kişilerdir. Toplumsal suçların sorumlusu düzendir, suçu üreten düzenin kendisidir.

Devrimcilerin ve halkın mücadelesinin zindan kapılarını açması kaçınılmazdır, iktidar neyi amaçlarsa amaçlasın, ne tür hesaplar yaparsa yapsın başaramayacaktır. Ülkemiz zindanlarında yıllardır büyük bir inat ve özveriyle boyun eğmez bir mücadele sürdüren devrimci, yurtsever tutsaklar, demir kapıların, taş duvarların ardından er ya da geç başları dik olarak çıkmayı başacaklardır.

* * *

Sayı: 19,1 Mayıs 1991

İKTİDAR TÜM HALKI DÜŞMAN GÖRÜYOR

Özal iktidarı, sözde 141-142'yi, Kürtçe konuşma yasağını kaldırdı, cezaları tecil ederek, geniş kapsamlı af çıkardı. Ve bunları "demokrasi"yi geliştiren "reformlar" diye pazarladı. Ama özünde tüm bu adımlar daha da ağırlaştırılmış yasaklara örtü yapıldı. "Anti-Terör Yasası"nı çıkarabilmenin ve kamuoyu engelini aşabilmenin aracı olarak kullanıldı.

Ortada yapılmış "reformlar" yoktur; bir "reform aldatmacası" vardır. İktidar halkı ve dünya kamuoyunu aldatıyor. Görünüşte Türkiye'nin "demokrasi" yolunda olduğu mesajı verilirken, özünde rejimin baskı içeren niteliği daha da artırılıyor. Yasakların kaldırılması gürültüsü ardında yeni yasakların yürürlüğe sokulması vardır.

Yasakların kaldırılarak hak ve özgürlüklerin kapsamının genişletildiği iddiası, daha "Anti-Terör Yasası"nın mürekkebi kurumadan bir balon gibi sönmüştür. Genişletilen hak ve özgürlükler değil, yasaklardır. Özgürlüklerin önündeki engel değil, baskı içeren uygulamaların önündeki engeller kaldırılmıştır. Öyle bir "terör" tanımı yapılmıştır ki, tüm halk "terörist" suçlamasıyla yüz yüzedir. Kimin ne zaman "terörist" ilan edileceği, hangi eylemlerin, hangi davranışın "terörizm" sayılacağı belirsizdir. Her an herkes tehdit altındadır. Hak arayan her eylem, her rhücadele rahatlıkla "terör suçu" kapsamında değerlendirilebilir, bunlara katılan herkes "terörist" olarak damgalanabilir, cezalandırılabilir. Dahası "terörizm" demagojisiyle, haklı ve meşru her mücadele gölgelenmek istenebilir, kitleler nezdinde mahkum edilebilir. Bunun yasal zemini hazırlanmıştır. Bundan böyle "terörizm" edebiyatının her vesile ile sürekli gündeme getirilen, sürekli yinelenen bir "nakarat" haline dönüşmesi şaşırtıcı olmayacaktır.

Türkiye'de artık "terör suçlusu" ilan edilmek için, illa da silahlı eylem yapmak veya silahlı mücadeleyi savunan bir örgüt üyesi olmak gerekmiyor. Şim-

di herkes "terör suçlusu" olabilir, bu yüzden cezalandırılabilir. Örneğin bir derneğe üye olan veya gidip gelen birinin, evini bir devrimciye, salonunu bir derneğe kiralayan birinin "terör suçlusu" ilan edilmesini engelleyen hiçbir güvence yoktur. Hatta sokaktan yürürken düzene muhalif birine selam veren kişi de "terör suçlusu" yapılabilir. Yani her şey keyfiyete kalmıştır. İstenirse her davranış, her adım "terör suçlusu" olmanın nedenine dönüştürülebilir. Çünkü "Anti-Terör Yasası"nın mantığı bunu olanaklı kılıyor.

Ülkede yaşanan krizin derinliği o denli boyutludur ki, iktidar neyi yasaklayacağını, neyi suç sayacağını bilmez hale gelmiştir. Bugün ülkede yasaklanmamış bir şey kalmamış gibidir. Türkiye adeta bir yasaklar ülkesi olmuştur. Toplumsal muhalefetin gelişmesini engelleyememenin çaresizliği, zaten kısıntı halinde var olan özgürlüklerin de rafa kaldırılmasına yol açıyor. Ve ilginçtir ki, bu "reform" maskesi altında hak ve özgürlüklerin genişletilmesi gibi sunuluyor, "demokrasi" ambalaj içinde gündeme getiriliyor. Oysa açık olan bir gerçek var ki, ülkemizde hak ve özgürlükler mücadeleyle kazanılan mevziler olarak korunabildiği ölçüde kullanılabilmektedir.

İktidarın "reform" oyunu, daha şimdiden geniş kesimlerin -değişik nedenlerle de olsa- tepkisini çekmiş durumdadır. Özgürlükleri genişletme adına yasakları aynen koruma ve hatta daha da genişletme, af çıkarma adına faşistleri salıverip, devrimcileri daha uzun süre içerde tutma, ülkeyi adeta duvarları yasaklarla örülmüş bir hapishaneye çevirme, yasadışı uygulamaları, yasalarla özgürleştirme, siyasi iktidarın yaptığı "reformların özetidir. "Demokrasi" beklentisi içinde olanların, yapılan "reformlar"ın içinden çıka çıka yeni yasakların çıkması karşısında, bir hayal kırıklığı yaşamaları doğaldır. Türkiye'de egemen sınıfların "demokrasi"yi getirebileceğini sananların kaçınılmaz olarak yaşayacağı hayal kırıklığıdır bu. Özgürlükleri burjuvaziden bekleyenler ve ülke gerçeğini kavramaktan uzak olanlar için, bu tür "sürprizler" her zaman kaçınılmazdır.

Bugün iktidar, emrindeki güçlere, devrimcilere ve halka yönelik anti-demokratik uygulamaları "yasallaştırarak" güvence vermiş, onları sınırsız yetkiyle donatmıştır. Bunlara, "Korkmayın, tutuklama ve yargılanma yok, cezalandırılmayacaksınız, gerektiğinde bile mahkemeler boyunca tutuksuz yargılanacaksınız" demiştir. Fiilen kullanılan "anti-demokratik" uygulamaların tümü" şimdityasal statüye kavuşmuştur. Bundan böyle kimse yasalara dayanarak uğradığı haksızlıklar karşısında "Bana bunu yapmaya hakkınız yok." diyemeyecektir.

İktidarın anti-demokratik uygulamaları gerçekleştirenlere, "her istediğini yapabilirsin" demesi, halk muhalefeti kontrol edememesi, inisiyatifini yitirmesi, yönetemez hale gelmesinin ürünüdür. Bir geriye gidiştir söz konusu olan. Demokrasicilik oyunu her ne kadar sürdürülmeye çalışılsa da artık o da işe yaramamaktadır. Yasaklar kaldırılırken yerlerine daha ağırlarının konması bu yüzdendir. Çaresizlik, yeni baskı tedbirlerine yönelmeyi zorunlu kılıyor. Bu tedbirler "demokrasi" görüntüsüyle hiç uyuşmasa da, toplumsal muhalefeti sindirmek, nötralize edebilmek, gelişmeyi durdurabilmek için başka yol bulunamıyor.

Örneğin, işkence yaptığı savıyla hakkında dava açılacak olanların yargıdan başışık tutulması, öyle kolay savunulabilecek ve sözde de olsa hukuksal bir temele dayandırılabilir bir adım değildir. Türkiye'nin demokrasi ile yönetildiği iddiasında olanların, bunu dünyaya açıklamakta hayli zorluk çekeceği kesindir. Ama mücadelenin adım adım geliyor olması ve toplumsal muhalefetin tüm ülkeye yayılabileceği korkusu, iktidarı, "demokrasi" görüntüsüyle çelişkiye düşüp düşmediğine bakmaksızın, işkenceleri açıktan yasalarla korumak zorunda bırakabiliyor.

Bugün Türkiye, iktidarın yönetmekte güçlük çektiği bir ülke haline gelmiştir. Kitleler zapturapt altına alınamıyor artık. Haklarını aramak için harekete geçebiliyorlar. Toplumsal hareketlilik hemen her kesime yayılmıştır. Oysa iktidar, herkesin sustuğu, kimsenin muhalefet etmediği, konuşmadığı, oturup kalkıp kendisine hizmet etmekten başka bir şey düşünmediği, haksızlıklara karşı sessizce boyun eğdiği, verilene razı geldiği bir Türkiye istiyor. Adeta padişahlık dönemi gibi... Padişah ve tebaasından ibaret bir ülkedir özlenen. Halk, mutlak otoriteye kayıtsız şartsız boyun eğecek, sesini çıkarmayacak, haklarını aramayacak! "Anti-Terör Yasası"nın arkasında yatan özlem budur.

Bu yasayla, olağanüstü hal uygulamasının fiilen tüm ülkeye yayıldığını söylemek hiç de yanlış değildir. Demokrasicilik oyunu içinde bir sıkıyönetim rejimi sürdürülmek isteniyor. Yasa, sıkıyönetim yasalarının bir benzeridir; içinde hemen her şey vardır. "Terörizm" ile mücadele adına, anti-demokratik uygulamalar ve halk muhalefetine karşı da bu uygulamaların "yasallaşmış" biçimi gündeme getiriliyor.

Bu yasayla iktidar elbette, yüz binlerce insanı terör suçlusu ilan edip cezalandırmayı amaçlamıyor. Buna imkan da yoktur. Amaçlanan, toplumsal sisteme karşı mücadele etmeyi "riskli bir iş haline getirmek, insanlarda "cezalandırılabilirliği" korkusu yaratmaktır. Bugün pratikteki uygulamalara "yasallık" maskesi geçirilmesi ve yasakların yaygınlaşması bu yüzdendir.

Ama sömürüye, yoksulluğa ve haksızlıklara karşı direnmeyi, hakkını aramayı, mücadele etmeyi yasaklayarak milyonları zincire vurabileceğini ve böylece düzenin "istikrarını" sağlayabileceğini düşünenler yanılıyorlar. Kitleleri harekete geçiren nedenler var oldukça, toplumsal mücadeleler de bitmeyecektir. Türkiye'de sınıf çelişkileri, toplumsal dinamikleri harekete geçirecek derinliktedir ve iktidarın bu çelişkileri yumuşatabilme olanakları ve .gücü yoktur. Bu yüzden alınan önlemler geçici olmaktan öteye gidemiyor. İlk andaki etki, kısa süre sonra yok oluyor. Ve kitleler önlerine dikilen yasakları bir bir aşarak harekete geçiyorlar.

İktidarın umudunu "terör yasalarfna bağlaması, çareyi şiddeti artırmakta ve yasakları genişletmekte araması, aynı zamanda içinde bulunduğu açmazın da ürünüdür. Türkiye'de toplumsal uyanışın ve mücadelenin gelişme hızı, alınan her önlemleri kısa sürede etkisiz hale getiren bir ivme kazanmıştır. Kitleler yasakları aşacak yollar, yöntemler buluyor ve geliştiriyor. Örneğin 12 Eylül'ün anti-demokratik uygulamalarından olan grev yapmanın adeta imkansız hale getirilmesinin kırılması çok uzun sürmedi. Bugün yaşananlar bu gerçeği ortaya seriyor. Her türlü eylemi yasaklanan memurlar sokağa dökül-

düler. YÖK cenderesine sokulan gençlik, yeniden ayağa kalktı. Yasaklara ve çeşitli baskı yöntemlerine umut bağlayanlar, bunların kısa süre sonra bir işe yaramadığını görecektir. İnsanların beyinlerine pranga vurulamadığı sürece yasakların aşılması engellenemez. Beyinlerin prangası "korku"dur. Bu gerçek biliniyor ve Anti-Terör Yasası'yla da bir korku duvarının oluşturulması amaçlanıyor. Ancak, Türkiye'de kitleler korku duvarını büyük oranda aşmıştır; o duvarı yeniden örmek de artık öyle kolay değildir.

İktidarın baskı yöntemlerini yaygınlaştırması, toplumsal muhalefetin ve hak arama mücadelesinin meşru temelini güçlendirmekten başka bir işlev görmeyecektir. Bu uygulamaları "yasallaştırıcılar" halkın nezdinde devrimci tavırların da "yasallığa" sahip olacağını, baskıya ve her türden haksızlığa karşı kendi adaletini temsil edeceğini unutmamalıdır.

* * *

Sayı: 19,1 Mayıs 1991

Tecil Yasası'ndan yararlanıp çıkanlar... HOŞ GELDİNİZ

Yıllar sonra özgürlüğe adım attınız. Yüreğiniz belki biraz buruk, devrimcilerin büyük çoğunluğu çıkmadığı için. Yine de insanların arasına karışmanın sevincini duyuyor olmalısınız. Çünkü, duvarların dışında olmak, içinde olmaktan güzeldir her zaman. Dışarıda sizi nelerin beklediğini biliyorsunuz. Nasıl bir dünya ile karşılaşacağınızı düşünmüşsünüzdür. Yaşam öyle sütlüman değil. Sizi bekleyen tıkr tıkr işleyen bir çark da yok. Tehlikesiz bir yaşam hiç değil. Her gün aramada "malum şahıs" diye gözaltına alınabilirsiniz. "Şüpheli" olarak izlenebilir, sürekli rahatsız edilebilirsiniz. Eviniz geceyarısı basılabilir, sürüklenerek götürülebilirsiniz.

Bütün bunlar için bir şey yapmanız da gerekmez, içerden çıkmış olmanız yeterli. İşkence görmek için özel bir neden aranmıyor artık. Hele yaşıyorsunuz 20-30 arası ise, kolunuzdan tuttukları gibi götürürler sizi. "Hadi bin arabaya" derler ansızın. Hatta, "malum yaş" sınırları içindeyseniz, içerden çıkmış biri olup olmamak da fazla önem taşımaz.

Yaşam sayısız risklerle doludur. Bunu siz de biliyorsunuz zaten. Şimdi eskiye oranla çok daha artmıştır bu riskler. İnsan, beyniyle, yüreğiyle, her şeyiyle yaptığı işe kendini adamamışsa ayakta kalmak güçtür. Sizi dışarıda bekleyen, 12 Eylül öncesinin ortamı da değildir. Her şeyin ne çok değiştiğine tanık olacak, belki de şaşıracaksınız. En başta da insanların nasıl bu kadar değiştiğine... Yılgınlığın, inançsızlığın, karamsarlığın boyutları etkileyecek belki sizi. Ama cesaretiniz kırılmamalı, moraliniz bozulmamalı yine de.

Eğer düzenin çıkarlarına takılıp kalmazsanız, bir ayağı düzende, bir ayağı mücadelede yaşamayı reddederseniz, dışarıda başka bir dünyanın varolduğunu da göreceksiniz. Umut arayışı içindeki milyonlarca insanın varlığına tanık olacaksınız. Yaşamı kavga ile bütünleştirmiş devrimcileri tanıya-

caksınız. Her şey size bağlı... Size sunulan küçük dünyayı reddedip, milyonların dünyasına girmenize bağlı. Orada bambaşka duyguları tadacak, devrimci olmanın hazzını duyacaksınız.

İçeride iken dışarıya ilişkin çok şey düşünür insan. Şematik düşünmek, her şeyi kafadaki şablona uydurmaya çalışmak yaygın bir alışkanlıktır içeride. Hayattan belli ölçüde kopukluk, soyut düşünmeyi kaçınılmaz kılar. Hep söylenir, yakınılır: "Bu niye olmuyor, şu neden yapılmıyor" diye... Dışarısı yeterince kavranmadığı için, olmayan, yapılamayan şeylerin nedenleri de pek anlaşılabilir içeride. Şimdi bunları daha iyi göreceğiz, farkına varacaksınız.

Peki, hazır mısınız olmayan, yapılmayan şeyleri yapmaya?

İçeride öyle yüksek perdeden atıp tutan niceleri, çıkınca unuttular bütün söylediklerini. Bir türlü inmek bilmedikleri tepelerden, başaşağı çakıldılar yere. Çoğunun uçması beklenmiyordu zaten, ama onlar yürümekten bile kaçındılar. Ve sonunda, insan kılığından çıkıp, sürünen solucanlara benzediler.

Bunlar şaşırtmamalı sizi. Öyle bir dönem yaşıyor ki, olan biten hiçbir şeyi garipsemiyor insan. Sadece üzülüyor. Ve bir de biraz kızıyor: Zamanı, enerjisi ve neşesi çalındığı için...

İçerideyken, böylelerine lanet yağdırmak kolaydır. Yağdırmayan da pek yoktur zaten. Ama hayat, içeride söylenenlerin fazla önemli olmadığını öğretiyor. Önemli olan, dışarıda iken ne söylendiği. Bu sizin için de geçerli elbet. Önünüzde iki yol var şimdi: Ya aynı konuma düşmek, ya da "ben bu yoldayım" deyip, devrim kervanına katılmak!..

İşlere sarıldığınızda bakacaksınız ki, her şey öyle söylendiği gibi kolay olmuyor. Yılgınlığın boyutlarını göreceğiz, belki "zor dostum zor" diyeceksiniz. 12 Eylül'ün insanların hücrelerine kadar nüfuz ettiğine tanık olacak, toplumun, en başta da devrimcilerin nasıl bir kültür değişimine uğradığını fark edeceksiniz. Her şeye rağmen cesaretini yitirmek, inançlarınız için mücadele etmekten vazgeçmemek zorundasınız. Hiçbir şey sizi, sömürüye, zulme, haksızlığa karşı çıkmaktan, eşit, adil ve özgür bir ortam için mücadele etmekten alıkoymamalıdır.

Bazılarınız belki de bir süre sonra, "aman bir daha içeri düşmeyeyim, yoksa eski cezamı da yatarım" tereddütü ile yaşamaya başlayacak. Korku, tehlikeli bir duygudur. İnsanın beynini kemirir durur. Çocukları polis korkusuna, işkence korkusuna, yeniden içeri düşme korkusuna yenilmiştir. Aynı duruma düşmemek için, korkulardan arınmak gerekir. Arınmak... Ve oligarşinin "Anti-Terör Yasası"nın anti-demokratik uygulamalarına karşı çıkmak gerekir. Mücadele sizden bunu istiyor.

Unutmayın ki, korku bulaşıcı bir hastalık gibidir. Tıpkı bir virüs gibi... Ve insanı öyle hallere düşürür ki, yıllarca harcanan emekler, bütün bir devrimci yaşam, sahip olunan tüm değerler bir anda unutulur. Her şey elinin tersiyle bir yana itilir, bir paspas gibi çiğnenir. Mertlik, delikanlılık da para etmez. Yaşama kaygısı, küçük burjuvazinin tüm çirkinliklerini ortaya serer. O temiz, güzel insan gider, yerine tanımakta güçlük çekilen bir "pislik" gelir. Buna izin vermemek için, sözde kararlı olduğunu söylemek yetmez. Ciddi bir hesaplama ve tercih yapmak, bunu engelleyen tüm köprüleri kesin şekilde

atmak gerekir.

Eğer bunu yapmamışsanız, kendi adınıza devrimcilik konusunda bir kaygınız yoksa, aşamayacak engel yoktur. O istenip de yapılamayan ya da becerilemeyen her şey, mutlaka, ama mutlaka birlikte başarılacaktır! Yeter ki, kendimizi her şeye hazır hissedelim! Yeter ki, birlikte koşmanın heyecanını duyalım! Yeter ki, coşkumuz hiç eksilmesin.

O zaman, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm kavgası daha da güçlenecektir. Mücadelenin geleceğinde yenilmek kadar yenmek de olacak, zaferi koparıp elde etmeyi hiçbir güç engelleyemeyecektir!

Şimdi mücadeleye dört elle sarılma zamanıdır. Hoşgeldiniz arkadaşlar!

* * *

Sayı: 19,1 Mayıs 1991

EMPERYALİZMİN KÜRTLER ÜZERİNDEKİ OYUNU BOZULMALIDIR

Türkiye ve İran sınırına yığılan milyonlarca Kürdün durumu dünya kamuoyunu derinden etkilerken, bu trajedinin gerçek sorumlusu olan ABD, İngiltere, Fransa gibi emperyalist devletler, kendi yandaşlarına dayanarak, mültecilere "insani yardım" adına Kuzey Irak'ı fiilen işgal ettiler. Saddam'ın Kürt ayaklanmasını ezmesine "Irak'ın iç işidir, karışmayız" diye göz yuman ABD, Kürt mültecilerin tüm dünya TV'lerinden yansıyan görüntülerinin yarattığı duyarlılığı kullanarak bölgeye kolayca müdahale olanağı buldu ve bölgedeki etkinliğini artıracak emperyalist planı uygulamaya koydu.

"Güvenlik bölgesi" planı, ABD, İngiltere, Fransa'nın öncülüğünde günde gelen emperyalist bir plandır. Emperyalizm kendi yandaşlarından da bu planın uygulanması için her türlü destek ve kolaylığı sağlamıştır. Bu öyle bir noktaya ulaşmıştır ki, TC sınırları içindeki mülteci kamplarının sorumluluğu ve yönetimi bile ABD askerlerine verilmiştir.

Emperyalizm, Ortadoğu'da güçten düşürülmüş, kendine muhtaç hale gelmiş halklar, ülkeler istiyor. Çünkü emperyalist yeni düzeni kabul ettirebilmek böyle daha kolay olacaktır. ABD'nin izlediği tüm siyaset bu temel isteğe uygun biçimleniyor. ABD, halkları bölme, birbirine kırdırma ve güçsüzleştirme siyaseti izliyor. Bu şekilde, doğacak boşluktan yararlanarak bölgedeki etkinliğini artırdığını hesaplıyor. Ve kabul etmek gerekir ki, bunu uygulamada başarılı da oluyor. Bütün ipleri eline almış bir cambaz gibi, bölgedeki güçleri kendi çıkarlarına göre kullanmada oldukça maharet gösteriyor. Saddam'ı güç kullanarak hizaya sokarken, Kürtleri kendine muhtaç hale getirip, denetim altına almaya ve emperyalist amaçları için kullanmaya yöneliyor.

ABD'nin son üç ayda yaptıklarına bir bakalım. Önce Saddam'ı yenilgiye uğratıp güçlerini ezmiş, sonra da Kürtlere ve Güney Irak'ta yaşayan Şii halka onu devirme çağrısında bulunmuştur. Ama ayaklanma hızla gelişip yayılınca, ortaya çıkabilecek sonuçların uzun vadede kendi aleyhine olabileceğini

dikkate alarak, bu kez Saddam'ın elinde kalan kuvvetlerle halk ayaklanmasını bastırmasına göz yummuştur. Ve nihayet yüz binlerce Kürt sınıra yığılınca, mültecilere "insani yardım" adına bölgeye doğrudan müdahale ederek Kuzey Irak'ı fiilen işgal etmiştir. Bu tablo, ABD'nin izlediği siyaseti anlamak için yeterince açıktır.

ABD'nin Kürt ayaklanmasının bastırılmasıyla yüz binlerce insanın yerinden yurdundan olacağını ve sınırlara yığılacağını hesaplayamadığını düşünmek safça bir yaklaşımdır. Aksine, ABD, böyle bir gelişmenin kendi işini kolaylaştıracağını görmüş ve bunun hesabını da yapmıştır. ABD'nin tüm dünyada ciddi hiçbir tepki almadan böylesine kolayca gerçekleştirdiği müdahalelerin sayısı çok azdır. Müdahale, adeta bir doğal zorunluluk gibi sunulmuş, "insani yardım" maskesiyle gizlenmiştir. Sığınmacı Kürtler için güvenlik bölgesi oluşturması, emperyalist müdahalenin tüm dünyaya kabul ettirilmesinin gerekçesi yapılmıştır.

Emperyalistler ve yandaşlarının amacı "insani yardım"da bulunmak değildir. Eğer gerçekten böyle bir amaç güdülüyorsa, o zaman ilk yapılması gereken sınırların açılmasıdır. Kuşkusuz arzu edilen, Kürt halkının serbestçe Irak'taki kendi topraklarına dönebilmesi ve mücadele koşullarını zorlamasıdır. Ancak bunu yapabilmekten yoksun olanların da Türkiye halkıyla birlikte özgürce kalabilmesi önüne engel dikilmemelidir. Türkiye halkları, Kürt mültecilere gerekli desteği vermekten, ekmeğini onlarla paylaşmaktan kaçınmayacaktır. Zaten şu anda bile yapılan yardımın büyük bir kısmını gerçekleştiren halklarımızdır.

Kürt hamiliğini fiilen üstlenen ve Kürtlerin "kurtarıcısı" rolüne soyunan ABD'nin bölgeye müdahale gerekçesi, "Kürt mültecilere insani yardımda bulunmak" ve "Kürtlerin güvenlik içinde evlerine dönmelerini sağlamak" olarak açıklandı. Bu gerekçe, Kuveyt'e "barış" ve "özgürlüğü" yeniden getirmeye benziyor. Emperyalist müdahale her defasında kendine "masum" bir gerekçe yaratıyor, her şey "meşru" temele dayandırılıyor. Sekiz ay önce "Kuveyt'in kurtarılması" demagojisi arkasına gizlenerek başlatılan ve savaşla noktalanmış emperyalist saldırganlık; bu kez, "Kürtlere insani yardım" ve "güvenlik içinde evlerine dönmeleri" demagojisi ardına gizlenerek Kuzey Irak'ın işgal edilmesine dönüşüyor.

Emperyalistlerin açık saldırganlık eylemlerine, gizli-açık müdahalelerine, halkları boğazlamak ve köleleştirmek için yaptıkları savaşlara, "özgürlük", "demokrasi", "barış", "insan hakları" vb. demagojiler eşlik etmiştir her zaman. "Uygarlığı taşıma" sömürgeciliğin ve emperyalizmin maskesi olmuştur hep. Halkların ezilişi, katledilişi, zenginliklerinin yağma ve talan edilmesi, yıkımlar, katliamlar, soykırımlar, bombardımanlar, savaşlar, milyonlarca ölü... Kısaca ezilen halkların trajedisi, bu demagojilerle meşrulaştırılmak istenmiştir.

Bugün de aynı şey oluyor. Emperyalist müdahale "insani yardım" demagojisiyle maskeleniyor. Güney Irak'tan çekilmek zorunda kalan ABD, Kuzey Irak'ı işgal ediyor bu kez BM kararına bile gerek duymadan. Kürt halkının içinde bulunduğu durum ise işini kolaylaştırıyor. Ve Bush, kendi eyalet valisi-ne emreden gibi Saddam'a emrediyor: 36. paralelin kuzeyindeki güçleri geri

çek... Ordusu ABD tarafından ezilmiş Saddam yönetimi, iktidarda kalabilmek için her denilene boyun eğmekten başka yol bulamıyor.

Saddam'ın Kürt ulusal liderleriyle bağımsızlık dışında her türlü alternatif tartışmaya açık olduğunu belirtmesi, taviz vermeye hazırlanması, bu yönde görüşmelere başlaması ve Irak Kürdistanı'nın özerkliği konusunda bir ön anlaşma imzalaması, esas olarak içinde bulunduğu koşullarda gücünün son derece zayıf olmasındandır. Onu Kürt ayaklanmasının gücü değil, emperyalizmin kendisini devirmeye yönelik planları bu şekilde hareket etmeye zorlamıştır. Kürtlerle uzlaşmadan iktidarda kalmanın mümkün olmadığını anlamış ve bir adım atmıştır. Bu adımla, ne kadar başarılı olacağı ve ABD'nin hesaplarını ne ölçüde bozacağı ayrı bir konudur; ama her halükarda bu hamle, emperyalizmin aleyhine, halkların lehine bir gelişmedir.

Emperyalist planları işlevsiz kılmak ve emperyalizmin oyununu bozmak şimdi Kürt ulusal önderliğinin elindedir. Kürt ulusal önderliği, ABD'nin dünya jandarmalığını meşrulaştıracak bir tutum izlemek yerine, halklarla birleşerek emperyalizme cephe alma yolunu seçmelidir. Kürtlerin özgürlüğü ve kurtuluşu buradan geçiyor.

Kürt ulusal hareketi, yaşadığı tarihsel tecrübelerden hareketle, Saddam'a güvenmemekte haklı olabilir. Ama bu, emperyalizme güvenmeyi, ondan destek'almayı asla haklı çıkarmaz. Emperyalistler, Saddam'dan daha güvenilir olamazlar. Tarihsel deneyler bu konuda yeterince öğreticidir. Emperyalizm halklara özgürlük değil, zulüm ve sefalet getirmiştir, büyük acılar çekirmiştir. Halkların yaşadığı trajedinin ardında hep o vardır. Ulusları birbirine düşman etme, birbirine kırdırma ve bundan yararlanma siyaseti emperyalizmin değişmez siyasetidir.

Kürt ulusal önderliği, Kürt halkı üzerinde hesaplar yapan ABD ve diğer emperyalist devletlerin bölgedeki varlığını meşrulaştırıcı bir tutumdan çıkmalı, Kürt halkının kaderini emperyalizme teslim etmemelidir. Kimsenin Kürtlerin özgürlüğü adına emperyalizmi meşrulaştırma hakkı yoktur. Emperyalizmin "insani yardım" maskesiyle bölgeye müdahalesini onaylamak, Kürt halkının kurtuluşu davasına zarar vermek, onu zayıflatmaktır. Irak Kürt burjuva milliyetçi önderliği emperyalizme karşı cephe almayarak, emperyalist müdahaleye karşı çıkmayarak, emperyalizmin aleti oluyor, onun planlarına işlerlik kazandırmış oluyor. Tüm tarihsel tecrübelere rağmen, hala emperyalizmin ve bölgedeki işbirlikçilerinin çıkar hesaplarından yarar ummak, nasıl olursa olsun yeter ki bir devlet olsun anlayışıyla hareket etmek, bunu kolaylaştıracak düşüncesiyle ABD himayesine girmekte -veya sığınmada- bir sakınca görmemek ve hatta ona "gel, yardım et" demek, kendi gücüne güvenmeyen milliyetçiliğin açmazını sergiliyor. Kürt burjuva milliyetçiliği, Kürt ayaklanmasının ezilmesiyle birlikte, bir yandan ABD'nin oynadığı oyunun yarattığı hayal kırıklığını dile getirirken, diğer yandan ABD'den yardım dilenmeye devam edebiliyor. Kürt halkı, bu şekilde adeta özgürlük dilencisi haline getiriliyor, aşağılanıyor. Buna izin verilmemelidir.

Kürt ulusal önderliği, emperyalizmin ve bölge gericiğinin oyuncağı olmayacağını göstermeli, üzerine çıkar hesapları yapılan bir güç olmaktan çık-

mayı başarmalıdır. Bunun için, öncelikle terk edilmesi gereken, emperyalizmin hesaplarından fayda uman, milliyetçi siyasettir. Kürtler, ABD'ye karşı, emperyalizme karşı olan halkların cephesini yaratmada etkin bir rol oynamalıdır.

Kürt halkının mücadelesi uzun yıllara dayanıyor. Bu mücadelenin ortaya koyduğu yalın bir gerçek var: Kürtler, emperyalizme ve işbirlikçilerine yaslanarak özgürlüklerini kazanamazlar. Kürtler, emperyalizm tarafından hep aldatıldılar, hep kullanıldılar. 75'te de, '88'de de böyle oldu. Şimdi de aynı şey yapılmak isteniyor. Bu tecrübeler gösteriyor ki, Kürtler, ileri bir adım atacak ve bir kazanım elde edeceklerse, bu, emperyalizmin ve bölge gericiliğinin desteği ve himayesiyle değil, kendi güçlerine dayanmaları ve bölgedeki halklarla birleşmeleri sayesinde gerçekleşecektir.

Bu noktada Kürt ulusal liderlerinin Saddam'ın çağrısına olumlu cevap vermesi ve onunla görüşmelere başlaması (elbette ABD himayesi ve denetimine sığınarak hareket edilmediği sürece) halklar lehine atılmış ileri bir adımı temsil ediyor. Bu ABD'nin tüm Irak için düşündüğü işbirlikçi yönetim hesaplarını şimdilik de olsa boşa çıkaracak bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Ancak ABD, yapılan görüşmeleri ve varılan anlaşmayı dikkate almaz bir tutum içinde bölgeye yeni askeri güç sevk ederek, Kuzey Irak'tan ayrılmaya niyetli olmadığını gösteriyor. Gelişmelerin hangi yönde seyredeceği, büyük ölçüde Kürt ulusal önderliğinin tutumuna bağlı olacaktır.

Kürt ulusal önderliği ABD'ye cephe alırsa, ABD'nin Kuzey Irak'ta kalması kolay değildir. Bu anlamda Kürt ulusal hareketi önemli bir dönüm noktasındadır. Ya ABD'nin himayesine sığınarak emperyalizmin varlığını pekiştiren bir siyaset izleyecek ve onun dolaylı veya doğrudan etkisi altındaki bir güç konumuna girecek, ya da emperyalizme cephe alarak halklarla birleşme yolunu seçecek ve ABD planlarını boşa çıkartacaktır. Kürt halkının özgürlüğüne giden yol ikincisidir.

Kürtlerin kurtuluşu, emperyalizmin ve bölge gericiliğinin desteğinde yatmıyor. Kürtler kendi güçlerine dayandıkları ve bölgedeki halklarla birleştikleri ölçüde kurtuluş sürecini hızlandıracaklardır. Kürt ulusal hareketinin esas rotası bu olmalıdır. Bu rotada yürümek koşuluyla, elbette taktikler geliştirilebilir, uluslararası koşullardan ve dengelerden, bölgedeki değişimlerden, bölgeye yönelik hesapları olan devletlerin politikalarından yararlanma yoluna gidebilirler. Ama birincisi olmadan ikincisini yapmak, emperyalist devletlerin ve bölge gericiliğinin oyuncağı haline gelmeyi, gerektiğinde kullanılacak bir güç görülmeyi kaçınılmaz kılıyor. Bugüne kadar Kürt ulusal hareketinin burjuva-feodal önderliğinin başaramadığı ne yazık ki budur.

Her şeyden önce kendi özgürlüğü için savaşımlar, arkasına emperyalizmi alarak iktidara yürümeyi siyaset olarak reddetmelidir. Bu siyaset, halklara özgürlük yolunu açmaz. Emperyalist politikalara alet olma yolunu açar.

ABD'nin Kuzey Irak'ta güvenlik bölgesi oluşturmaya yönelmesinin ve Kürtleri himayesi altına almaya kalkmasının nedeni bellidir. ABD Tüm Irak'ta kendi denetiminde bir rejimi işbaşına getirmek için Kürtleri Saddam yönetimine karşı "koz" olarak kullanma hesabı içindedir. Bu yüzden "insani yardım"

maskesiyle bölgeye yerleşerek kendine muhtaç hale getirdiği Kürt hareketini kontrol altına almayı arzuluyor. Bölgede kendi denetiminde kolayca kullanılabileceği küçük devletçiklerin veya bölgesel örgütlenmelerin varlığı, ABD'nin bu aşamadaki hesaplarına uygundur.

Bugün Irak'taki tablo da bunu gösteriyor. Mültecileri koruma adına kontrol altına alınmış bölgeler, arada sıkışıp kalmış Saddam... Tablo budur. Uluslararası ambargonun devam ettiği koşullarda, Saddam'ın bu baskıya daha uzun süre direnebilmesi güçtür. ABD Kuzey Irak'ı işgal ederek, Saddam'a "şöyle ya da böyle gitmekten başka yolun yok" mesajını veriyor. Eğer Saddam yönetimi Kürt halkının isteklerine boyun eğerse ve geçmişte Kürt halkına karşı işlediği suçları unutturacak bir tutum içinde hareket eder ve güven verebilirse, ABD'nin hesaplarını etkisiz kılmada yol kat edebilir; aksi halde, iktidarda kalma şansı zayıftır.

Bölgeye sevk edilen ABD birliklerinin komutanının "Biz buraya çok şeyi değiştirmeye geldik." deyişi, emperyalist politikanın yüzüne hangi maskayı takarsa taksın, özünde bölgeye yerleşme hesabına dayandığını açıkça belgeliyor. Bu konuda bir tereddüt olmamalıdır.

Kendine ilerici, yurtsever diyen tüm güçler, bugün ne adına yapılırsa yapılsın, Irak'taki ABD işgaline ve hegemonyasına karşı çıkmalıdır. Kürt halkının yaşadığı trajedinin gerçek sorumlusu olan emperyalizmin "kurtarıcı" maskesi düşürülmeli, emperyalist güçlerin tüm Irak'tan çekilmesi istenmelidir.

En başta da Kürt ulusal önderliği Kürt halkının çıkarlarının emperyalizmin politikalarına karşı çıkmakta yattığını görmeli, Kürt halkının bölgenin diğer halklarıyla birleşmesini hedefleyen bir politika izlemelidir.

Kürtlerin özgürlüğüne ve kurtuluşuna giden yol buradan geçiyor.

* * *

Sayı: 19,1 Mayıs 1991

EKONOMİK ÇIKMAZ ANTI-TERÖR YASASIYLA AŞILAMAZ

1991 yılının sosyal patlamalar yılı olacağı korkusu daha şimdiden düzenin sözcülerini paniğe sevk ediyor. Telaşla "hemen önlem almalı, yoksa felaket geliyor" açıklamaları yapıyorlar.

Onlara "gelen bir rüzgar, hatta fırtına değildir, kasırgadır" dedirten, sadece ekonomik açmaz ve çıkmaz içinde kıvrınmaları değildir. Asıl önemlisi on bir yıl önce sihirli bir reçete gibi, krizden kurtulmak için sarıldıkları IMF damgalı 24 Ocak kararlarının ve ek kararların, bilinen bütün yöntem ve araçları kullandıkları halde iflas etmesidir. 11 yıl sonra kurtulmak için yola çıktıkları noktaya, kriz batağına daha da gömülerek geri geldiler.

IMF reçetelerinin 24 Ocak kararlarının, bunlar için 12 Eylül'ün aldığı her türlü tedbir ve uygulamanın sonucu iflastır. Aslında iflas eden, borç batağın-

dan, enflasyon illetinden, krizden yakasını bir türlü kurtaramayan, kısır bir döngü içinde sıkışıp kalmış yeni-sömürge ekonomisinden, çarpık kapitalizmden başkası değildir. Bugün oligarşi neresinden bakılırsa bakılsın, 12 Eylül öncesinden daha köklü ve işin içinden çıkılması çok zor sorunlarla baş başadır. Ve ekonomik cephaneliğindeki bütün silahlarını bu süreçte kullanmış olması açmazını oluşturuyor.

Neredeyse IMF'nin her söylediği emir yerine konularak, harfiyen uygulanmıştır. Oligarşi şimdi krizine, ekonomik iflasına nasıl çözüm bulacaktır?

"Artık rakamlar öyle noktaya geldi ki, Türkiye'nin yeniden bir ekonomik istikrar programına ihtiyacı var... 60 trilyon iç borç, 40-42 milyar dolar dış borç, 9.5 milyar dolar dış ticaret açığı, % 60'larda seyreden bir enflasyon var. Bu tabloya baktığımız zaman on bir yıl evvel 70 sente muhtaç bir Türkiye, on bir yıl sonra 7 milyar dolara muhtaç hale gelmiştir. Hatta bunu biraz daha acile getirirsek, bugün 700 milyon dolara muhtaçtır." (12.4.1991, Cumhuriyet gazetesi)

TOBB Başkanı Yalım Erez'in çizdiği bu ekonomik tablo ve hızla derinleşmesiyle ekonomik dengeleri altüst eden kriz karşısında ellerinde başvuracakları IMF programlarından başka bir şey de yoktur.

Bugün en iyi niyetle söylenirse, % 70'lerde seyreden enflasyonun dört-nala yüzlü rakamlara koştuğu, dış borçların 50 milyar doları aştığı ve ödemelerde tikanıklıkların başgösterdiği noktada, zaten savaş sürecinde ekonomik-politikaya göz yuman IMF de 24 Ocak kararlarından daha acı reçetelerle kapımızı çalmaya hazırlanıyor. Savaş sürecinde takınılan işbirlikçi tavrın sermayesi bittiği anda, Özal iktidarı bu acı reçetelerle ister istemez halkı yüz yüze getirecektir.

24 Ocak'tan bu yana sıkılan kemerlerini gevşetmek için devrimcilerin açtığı yoldan ilerleyerek, atıldığı hak alma direnişleri karşısında işçi ve emekçi sınıflara IMF'nin istediği gibi kemer sıktırmak, krizin faturasını onların sırtından çıkarmaya kalkmak hiç de kolay bir iş olmasa gerek.

Özal iktidarının bu kriz koşullarında işçiye, memura, küçük üreticilere vereceği enflasyonun neredeyse yarısı oranında ve onların hiçbir zaman kabbullenmeyeceği para dahi 10 trilyonu buluyor. Özal iktidarı bugün bunu bile bulmakta sıkışıklık içindedir ve işte çıkmazı tam da bu noktada düşümleniyor. Bir yanda seçim ekonomisi uygulamak, en azından 10 trilyonluk bir kaynak yaratmak için enflasyonu azdırma pahasına zam üstüne zam yapmak ve para basmak istiyor; diğer yandan IMF freni Demokles'in kılıcı gibi tepesinde sallanıyor. Bu kadar olsa belki işin içinden sıyrılmanın yolları bulunabilir. Ama karşısında toplumsal muhalefetin ve mücadelenin açığa çıkardığı, hak arayan, direnen işçi ve emekçi sınıflar olunca iyice zorlanacağı ve daha sert çatışmaları göze almak zorunda kalacağı ortadadır. IMF'nin son yapılan İcra Kurulu'na sunulan Türkiye raporunda 24 Ocak benzeri bir programın gerekliliğinden üstü kapalı da olsa söz ediliyor. Ekonomik durumun ciddiyeti ortadadır. Ülke ciddi sıkıntılarla karşı karşıyadır denildiği noktada, doğal olarak devreye girecek olan yeni bir IMF programından başkası olmayacaktır. 40 yıldır yeni-sömürge ekonomisinin çarkları "ekonomik durum ciddi" denildiği

her noktada yeni bir IMF programını dayatmıştır. Türk ekonomisindeki denge-sizlikler çok belirgin hale gelmiştir demenin altında yatan şey, işçilere, memurlara, köylülere kemerleri sıkmaya hazır olun demektir. IMF'nin Türkiye raporuna cevap vermekte gecikmeyen Özal "Ülkenin geleceği kritik" derken, ilk hedef olarak, ücret ve maaşları aşağıya çekmek, ürün taban fiyatlarına sınır getirmek gibi bir yaklaşımı önüne koymuştur. Bunu da açık açık yoğunlaşan grevleri "tehlikeli" ilan ederek yapmaktadır. Ekonomik gösterge tabloları üç aşağı beş yukarı aynı noktalarda çıkışıyor. "Ekonominin dikişlerinin patladığına" kimsenin itirazı yok. Özal'ın şimdiye kadar çizdiği pembe tablonun şimdi sapma göstermesi, ülkenin içinde bulunduğu krizin derinliğini gözler önüne sererken, diğer yandan da işçi ve emekçi sınıfların hakları tehdit ediliyor. Grevlerin erteleneceği, işyerlerinin kapanacağı söyleniyor.

TZOB iktidarı uyarıyor. Verilecek düşük taban fiyatlarıyla, ödenmeyen borçları ve alacakların takside bağlanmasıyla küçük üreticileri sokağa çık-maktan daha fazla alı koyamayacağını açıklıyor. "Çiftçi sokağa bir kez dökülürse, toplayamayacağını" açıkça itiraf ediyor. Bu noktada bir Anti-Terör Yasası siyasi iktidarın fazlaca işine yaramayacaktır. Bıçak kemiğe dayandığında, toplumsal muhalefet güçlerinin mücadelesi yükselerek oligarşiyi zor durumda bırakıyorsa, emekçi halkın ekmeğinin biraz daha küçülmesine sessizce boyun eğmesi beklenemez.

Devlet Bakanı Işın Çelebi'nin açıkladığı ve Mayıs ayında uygulanmaya konulması beklenen kararlar, "devrim kararları" olarak niteleniyor. İstanbul Sanayi Odası'nda konuşan Çelebi, "Hükümet olarak çok apolitik kararlar alma arifesindeyiz, devlet destekleme alımlarından desteğini çekecektir." açıklamasını yapıyor. Bu şimdiden fındık, pamuk, çay, ayçiçeği, pancar, tütün, buğday ve diğer ürünlerin üreticilerine para vermeyeceğiz, başınızın çaresine bakın anlamına eliyor. Küçük üreticiler, tefeci tüccarların, büyük tekellerin "insafına" terk ediliyor. Tütünde tekele son verme ve uluslararası sigara te-kellerine kapıyı ardına kadar açma aşamasına gelinmesi ve kâr etmeyen KiT'lerin kapısına kilit vurulacak açıklamalarının yapılması, "tarım ürünlerine dünya fiyatları üzerinde para verilmeyecek" denilmesi bunu gösteriyor. Bu kararlar birlikte tütün üreticileri gözden çıkarılmıştır. Türk tütüncülüğünün idam fermanı çıkartılmıştır. Küçük üreticiler, tarlalarını kaptırmakla, iflasla karşı karşıya kalacakları günlere geliyorlar.

IMF'nin dayattığı 24 Ocak kararlarıyla kaybedenlerin, kemerleri sıkılanların artık kimler olduğu sır olmaktan çıkmıştır. On yılda Türkiye, gelir dağılımı en bozuk ve giderler içinde ücretin payı en düşük olan ülkeler sıralamasında birinci sıraya yükselmiştir. Türkiye'de gelirler içinde kâr, faiz ve rantların oranı % 84'e çıkarken, ücretlerin payı % 16'lara kadar gerilemiştir. İşçiler, memurlar, küçük üreticiler, emeği ile geçinen halkın yaşam düzeyi on yılda yarı yarıya düşürülmüştür.

Tekelci patronların, TÜSİAD, TİSK, MESS gibi tekelci örgütlerin, işçileri çok yüksek ücret zamları istiyorlar diye suçlamalarını nasıl bir demagoji olduğunu İsviçre'de yayımlanan, "1990 Dünya Rekabet Raporu" ortaya koyuyor.

Bu rapor işçisine en düşük saat ücreti ödeyen ülkeler sıralamasının başına Türkiye'yi koyuyor ve Türkiye'yi Özal'ın sık sık vurgulayarak övündüğü gibi "ucuz işçi cenneti" ilan ediyor. Türkiye'yi "Ucuz sanayi işçiliği mi arıyorsunuz? En ucuz işçiliği, işçilerin saatte 41 sent kazandığı Türkiye'de bulacaksınız." diyerek pazarlıyor. Bir de buna haftada 42.5 saatle en uzun çalışma süresi, yıllık izin ve tatil sürelerinin düşük olması ilave edilirse, Türkiye'nin nasıl bir "ucuz işgücü cenneti" haline getirildiği görülecektir.

Bugün işçi sınıfının, henüz devrimci bir örgütlülük ve politikayla yönlendirilemeye ve sarı Türk-İş'in etkisi kırılmasa da, mücadeleden etkilenerek, kendiliğinden de olsa Türk-İş'in muhalefetine rağmen, direnişlerini radikalleştirmesinin ve yaşanan süreçte çeşitli tavırlar almaya yönelmesinin altında, bu ölçüde yoksulluğa mahkum edilmesi gerçeği aranmalıdır.

Oligarşi en küçük direnişi, grevi dahi terörizm diye mahkum etmeye kalksa da, toplumsal muhalefetin önümüzdeki sürece de damgasını vuracağını, sessiz kalmayacağını söylemek zor değil. Bu noktada ekonomik kriz siyasi ve sosyal krizi de derinleştirici etkiler yaratacaktır.

Siyasi iktidarın yaşanan süreçte ekonomik krize çare bulamayacağı sır değildir. Yapısal bir sorun olan kriz giderek derinleşmekte ve yeni yeni açmazlar üretmektedir.

* * *

Sayı: 20, 15 Mayıs 1991

MÜCADELE YENİ İNSANLARIN OMUZLARINDA YÜKSELİYOR

Bugün pek çok yerde karşımıza çıkıyor, tartışılıyor, üzerinde duruluyor, örnek alınıyor... Yeni insan deniyor, yeni kültür deniyor... Nedir yeni kültür? Kimdir yeni insan? Yaşanılan süreçte ne anlam ifade ediyor, ne görevler üstleniyor?..

Bu sorulara verilecek yanıtlar aynı zamanda yeni insana ulaşmanın da anahtarı olacaktır. Yaşadığı süreci teorik, ideolojik olarak kavrayan, sürecin gerektirdiği pratiği hayata geçirendir yeni insan. Bu pratiğin gerektirdiği görev ve sorumluluklardan kaçınmayandır yeni insan. Kendini sürekli aşabilen, üretebilen, yeni insan. Onun her şeyi mücadeledir, mücadelenin gelişip güçlenmesidir. O, her şeyini "O Büyük Gün"e koşmaya programlamış, her şeyini buna göre şekillendirmiştir.

Mücadele, insanları her yönüyle sınavdan geçirecek kadar çetin ve sarsıcı bir çizgide oligarşinin peş peşe kurmak zorunda kaldığı barikatların üzerine yürüyor. Buna ayak uydurmada, gerilerinde düzene dönüp bakacak bir şey bırakmayanlar için bu nokta fazlaca önem taşıyor. Gelişmeler bir ayağı mücadelede, diğer ayağı mevcut sistemde olanların kendilerine tutunacak bir dala bulamayacakları kadar hızlıdır ve onları kesin tercihe zorlamaktadır. Hesaplaşmalar tereddüte, kuşkuyla ve yalpalamalara yer bırakmayacak kadar açık ve nettir.

Toplumsal statünün tüm kurumlarıyla çürümeye yüz tuttuğu ve halkın "Bu ülkede beklemekle bir şey düzelmez" diyerek, arayışa yöneldiği, giderek mevcut statükodan, düzen partilerinden umudunu kesmeye başladığı yaşanan süreçte, başka türlü de halkın umudu olacak devrimci bir anlayış yaratılıp geliştirilemez. Nesnelliğin tüm avantajlı durumuna rağmen, mevcut sistemin dönüşürülebileceği ve bunun mücadeleye gerçekleştirileceği bilincini ve güvenini ka-

zandırmanın öyle hiç de kolay bir iş olmadığıнын kavranması gerekir, İşte böyle bir süreç yeni insanın özelliklerini de biçimlendiriyor; ona sürece uygun görev ve sorumluluklar yüklüyor. Yeni insan olup olamamanın kıstası da burada yatıyor.

Böyle bir süreci omuzlayıp götürebilmek, fedakarlıkta sınır tanımayan yeni insanlar ortaya çıkarabilmekten, bunları mücadelenin önüne yerleştirmekten, cesaretle kayıpları göze alarak, süreci derinleştirmekten ve mücadelede kararlı davranmaktan geçiyor. Statükoculuğu aşmanın, çürüme ve yozlaşmanın önünü kesmenin başka yolu olamaz. Mevcut sistemin devrimcilerin başına sarmaya çalıştığı hastalıkların panzehiri devrimci mücadelenin ivmesiyle kendilerini aşamayanlar, düzenin bataklığına batıp kalmaya mahkumdurlar. Bu devrimci anlayış için de, devrimciler için de böyle işliyor.

Devrimci gelişimin ve devrimcilerin yıldızını mücadelede kapladıkları yer parlatıyor. Mücadeleden kopulduğu anda bir hiç haline gelmek kaçınılmazdır. Mücadeleyle iç içe olanların yıldızları sürekli parlıyor ve giderek kitleler için çekim alanı oluşturuyorlar. Süreç öylesine hızlı değişiyor ve birbirine eklenerek yeni devrimci durumlar ortaya çıkarıyor ki, bir önceki sürecin önde yürüyen kahramanları gerilere düşüyor, silinip gidebiliyor. Ama mücadele yeni insanların omuzlarında yürüyüşünü sürdürüyor.

Bu noktada üzerinde bulunulan küçük burjuva zeminin kayganlığı da hesaba katılmalıdır. Sürekli ilerlemeyen, süreçten sürece geçerken devrimci görev ve sorumlulukların gelişimine bağlı kendini yenilemeyen, devrimci değer ve ilkeleri sindirerek, devrimci bir yaşamla özdeşleşmeyenleri, kısacası küçük burjuva kimlikleri sıyrıp atmada ısrarlı olmayanları düzen kendi tarafına kaydırıyor. Böylelerini öğütüp sindiriyor, bir kenara atıyor. 12 Eylül'ün ve devamındaki sürecin kafalarda az ya da çok bıraktığı izler sarsıcı ve radikal bir hesaplaşmayı sürecin getirdiği sorumluluklara denk düşecek şekilde yaşamayanları, mücadelenin artık birçok şeyi göze almayı dayattığı aşamada çok çabuk sendeleyiyor ve mücadeleden kaçırarak fobiler yaratıyor. Yenilenmeyi, düzenin kitellesleşmeyle birlikte sürekli devrimci saflara taşıdığı kirleri ve düzen özentilerini, alışkanlıkları atmayı sürekli ve kesintisiz bir mücadele süreci olarak kavramak, iç hesaplaşmayı yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gerekiyor.

İnsanın kendisiyle, küçük burjuva sınıf yapısıyla, sistemin bağlarıyla, onu devrimci ilerleyişten alıkoyabilecek her türlü düşünceyle mücadelesi onu ancak sistem tarafından yutulmaktan kurtarabiliyor... Bu mücadelenin kendi lehlerine gelişmesi için siyasi iktidarlar da boş durmuyor. Çeşitli yöntem ve taktikler üretiyor. Havuçla sopayı kullanırken, kendine göre zamanlamalar yapmaya çalışıyor. Bu noktada oligarşinin aslında fazlaca bir yöntemi de bulunmuyor. Sıkıştıkça, köşelere gitmeye başladığını anladıkça baskı ve gözdağı yöntemlerini devreye sokuyor. 12 Eylül'le birlikte solda ortaya çıkan çeşitli deformasyonlar, değer yitimi ve inançsızlığın yarattığı ortamı da buna eklemek gerekiyor.

Evet, devrimci bir yaşamın odağına mücadelenin karmaşıklığı ve çok yönlülüğü oturuyor. Bu süreci yorulmak bilmez bir fedakarlık kuşağı yaratarak

yepyeni, her şeyiyle kendisini ileriye fırlatmış, pırıl, pırıl insanlarla aşmak mümkündür. Halkın umudu olmak birçok şeyi iç içe ve aynı süreçte başarımayı gerektiriyor. Halkı devrimci sürece çekmek, meşakkatli, sabırlı bir uğraş vermayla başarılabaktır.

Solun tarihi, her sürecin devrimci niteliğine göre hareket edecek politik cesaret ve kararlılığa sahip olmayanların nasıl statükoculuğun ağına takılıp çürümeye ve yozlaşmaya başladıklarının örnekleriyle doludur. Şüphesiz 12 Eylül süreci bunun en çarpıcı örneklerinin yaşandığı bir süreç olarak ayrı bir yere ve öneme sahiptir. Devrimci görev ve sorumluluklarından çok uzağa savrulanlar, kendi sübjektif durumlarını nesnel sürecin yerine koyup, sürecin adını "geri çekilme" vb. gibi ne koyarlarsa koysunlar, 12 Eylül'ün pasifikasyon, örgütsüzleştirme ve depolitizasyon tünellerinde kaybolup gitmişlerdir. Buna en yakından tanık olunan yerler, zindanlar olmuştur. Mücadelesiz geçirilen aylar ve yıllardan sonra, büyük bir hevesle mücadeleye yeniden başlamak için yola çıkanlar, sukutu hayale uğramakla kalmamışlar, çürümenin ve yozlaşmanın bütün sonuçlarını iliklerine kadar yaşamışlardır.

Her şey mücadeleden geçiyor ve devrimci mücadele durağan, tekdüze ve düz bir hat izleyen bir mücadele değildir. Devrimci mücadele için yola çıkanların aldıkları yol giderek devrimci görev ve sorumlulukları artırdığı oranda halk kitlelerinin nezdinde saygınlık kazanıyor. Tabii ki oligarşinin baskı ve sindirme politikasının geçmişle kıyaslanmayacak ölçüde yoğunlaştığı bir süreçte devrimci mücadele için ödenecek bedellerin ağırlığı da artıyor. İşte sorun burada düğümlenmektedir. Bunu başaranlar ve kendilerini bedel ödemek için hazırlayanlar, sürekli ilerliyor, ama tereddütlü ve yalpalayan tavırlar içerisinde sürece kendilerini hazırlayamayanlar, devrimci mücadelenin çok çok uzağına savruluyor. Sürecin nesnel karakteri hızlı bir ayrışma ve bütünleşme sürecini de içinde taşıyarak gelişiyor.

Süreç belirsiz değil. Görmek isteyen için çok açık ve nettir. Devrimciler, devrimci görev ve sorumluluklarını mücadeleye denk düşecek şekilde yerine getirmekten kaçınmadıkları ölçüde, halkın daha geniş kesimlerine Ulaşabilecek ve onlara insanca, hakça ve adaletli bir sistem getirecek güçte olduklarını ortaya koyacaklardır. Kendilerini bunu başarabilecek bir güç olarak görmeye başladığı noktada devrimcilerin neleri başaracağı ve başardığı ortadadır.

Sorun "Ben bu kadar yapabiliyorum" gerekçesinin ardına sığınmadan, başarmak için bütün enerjisini kullanabilen, mücadelenin herhangi bir yerinden tutan değil, lokomotif olmak için her şeyini ortaya koyan, basit, dar çıkarları değil, genelin ve mücadelenin çıkarlarını düşünen, bunu yaşamıyla gösteren bir insan olabilme sorunudur. Şüphesiz bu süreçte mücadele, yaşamıyla fedakarlıktaki sınırsızlığı ile kitlelere örnek olan ve onları peşinden yürütebilen yeni insanların omuzlarında yükselecektir. Ve zaten öyle de oluyor. Mücadelenin bütün atanlarında ve aşamasında direnişin ön saflarından kaybettiklerimiz mücadelenin kimlerin omuzlarında yükseldiğini gösteren süreçteki en çarpıcı örneklerdir.

* * *

Sayı: 21,1 Haziran 1991

GELECEĞİ KAZANMAK MÜCADELEDEN GEÇİYOR

Bugün mücadeleyi yeni insanlar omuzlarında taşıyor ve yeni süreçlere götürüyor. En ağır baskı koşullarında, beden beden örülen direnme gelenekleri devrimcilerin elinde mücadelenin önüne konulan engellerin kaldırılmasında önemli güç oluyor.

Oligarşinin işkence ve terör uçurumlarıyla dolu "sınavlarından baş eğmeden geçen ve direniş geleneklerini iradelerinde maddi güce dönüştürenler, sistemin kirlerinden bu zorlu sınavla arınıyorlar. Mücadelenin dikenli yollarında ilerleyenler sarsılmaz coşku ve morali direniş sınavlarındaki başarılı geçişlerden alarak yenileniyorlar ve yeni insan ilişkilerini bu süreçlerden geçenlerle birlikte mayalıyorlar, çevrelerine taşıyorlar. Bu sınavlar üzerine biçimlendirilmemiş ve mayasında direniş olmayan hiçbir ilişkinin kalıcılığı yoktur ve kalıcı olmadığının tek tek insanlardan başlayarak çeşitli alanlardaki yapılara kadar çok açık görüldüğü hızlı bir süreçten geçiliyor. Devrimcileri, devrimci ilişkileri sistemin her türlü yozlaşma ve çürümelerinden koruyan en güçlü zırh, direniş geleneklerini sindirmek ve bunu mücadelede yeniden ve yeniden üreterek zenginleştirmektir. Yaşamı direnişe, haksızlıkları başkaldırıya dönüştürmek, duygu ve düşünceleri direnişin yarattığı değerlerle doldurmaktır. Başka bir ifadeyle, direnmeyi yaşamımızın her kesitinin vazgeçilmez bir parçası haline getirdiğimiz oranda yeni insanların ortaya çıkacağı, mücadele için zengin kaynaklar sunacağı ortam genişleyecek ve sağlamlaşacaktır. Yaşanan süreç de bu yönde geliyor. Yeni kültür gidasını buralardan alıyor, yeni insan böyle bir ortamda boy veriyor.

Devrimcilerin kolektif ilişkiler üzerine kurulan yaşamının özünde direniş vardır. Onların paylaştıkları değerler, paylaşılan mücadelenin kendisidir.

Devrimci yaşam kendi değerlerini mücadelede, direnişlerde yaratıyor, biçimlendiriyor. Örgütlü mücadele kolektif ilişkilerin içinde gelişiyor. Yaşamın her yönünü, her anını paylaşmak bu ilişkilerin asıl mantığı oluyor. Paylaşılacak olan güzellikleri direnişler yaratıyor.

Devrimciler nerede yaşamın her kesitini paylaşacak şekilde hareket ediyorlarsa, orada sağlıklı, geleceğe açılan, sistemi aşan alternatif ilişkiler yaratıyorlar. Ve bu ilişkiler içerisinde çekim alanı olabiliyorlar. Direnişi sürekli bir ruh haline dönüştürmek için paylaşımı böylesine samimi ve dürüstçe ilişkilere oturtmak gerekiyor. Öyle ki, bu ilişkiler adım adım örülerek yeri geldiğinde ölümü bile paylaşacak yücelikte ilişkilere götürülebildiği ölçüde, insanlar aralarında kaynaşma ve her türlü kişisel çıkarlardan uzak ilişkiler hazırlayacaktır. Sürekli paylaşılacak şeyleri çoğaltarak ve bunları mücadele içerisinde sindirerek bu ileri noktalara varabiliriz. Sistemin içinde sistemden ayrı, sistemi dönüştürmeye aday "Ada"lar yaratabiliriz.

Devrimci yaşamın paylaşım olarak kendisini bütün açıklığıyla ortaya serdiği yerlerden biri de, insanların günü geldiğinde devrimci in'ancıları ve kimlikleri için direnmeyi olduğu kadar ölümü de paylaştıkları cezaevleri oldu. 12 Eylül sonrasında cezaevlerinin devrimci yaşam, mücadele ve direniş açısından özel bir yeri vardır. Yirmi dört saatin bir arada geçtiği cezaevleri, 12 Eylül süreci boyunca kesintisizlik geleneğinin ortaya çıkardığı kolektif direnişler, kolektif yaşam ve sınır konulmayan paylaşımı yarattı. Bu ilişkiler bütün alanlardan farklı olan bu yanıla mücadelenin bütün alanları için devrimci yaşam verileri sundu. Ve buralarda koşullara göre ideale yaklaşılan ilişkiler, diğer alanlara da kademe kademe yansıdı. Cezaevleri düzeyine erişemese de, sıcak, canlı ilişkiler gelişti. Bunu mücadele içinde dolu dolu yaşayarak hissetmiş olanların az olmadığını söylemek gerekiyor. Bu anlamda cezaevleri devrimci ilişkilerin "Ada"sı olmuştur denilebilir. "Hep bir ağızdan gülünmesinin, birlikte yaşanmasının, ölünmesinin" gerçek ifadesini bulduğu yerlere örnek , gösterilecekse, bu 12 Eylül sürecinde mücadelenin, cuntanın oyunlarını bozabildiği cezaevleridir. Devrimciler direnişin değerleriyle zenginleşen bir dünya yaratıyorlar. Ahlakıyla/kültürüyle, dürüstçe ve tertemiz ilişkileriyle geliştirilen bu dünya, direnişlerle örülüyor, bedeller ödenerek yaratılıyor. Evet, devrimcilerin dünyası işkencelere, zindanlara, baskı ve yasaklara cesaretle yılmadan göğüs germeyi gerektiriyor.

Devrimci değerler mücadelenin bu sınavlarından geçen insanların ilişkilerinin yarattığı değerlerdir. Ama devrimcilerin dünyasında sadece baskı ve teröre karşı onurla baş eğmemek yoktur. Bu dünya tekke çilekeşliği dünyası değildir. Bu dünyada insanlar haksızlığa ve adaletsizliğe karşı çıkmayı öğreniyorlar. Başlarını kaldırıyorlar. Dünyayı tanıyorlar ve dönüştürmenin hazzına varıyorlar. Bu onlara korkuları yenmeyi, daha fazla çaba göstermeyi, kararlılığı getiriyor. Ve en önemlisi, kardeşçe paylaşılan değerlerin sıcaklığını kavratıyor. Bu dünyada sadece acılar yoktur. Burada insanlara hiçbir şeyin vermeyeceği kadar haz ve mutluluk sunan, haksızlıklara baş kaldırabilme, onur ve kişilik kazandırma vardır. Bizim dünyamız acılarıyla, sevinçleriyle mücadeleyle kazanılmış güzelliklerin ayrımsız paylaşıldığı başka bir dünya-

dır. Biz, içinde yaşadığımız düzende, insan ilişkilerini metalaştıran, insani olan her şeyin alınıp satılabilecek bir şey gibi görüldüğü, paranın krallığının hükmünün sürdüğü, bireyciliğin, yozluğun kol gezdiği bir dünyada, bunları tersyüz etmeyi başarmanın mutluluğunu ve hazzını duyuyoruz. Öncelikle başarmak, kendi ilişkilerimize bunu oturtmaktan geçiyor. Gelecek güzel günlerin, yaşantı biçimlerinin nicelerini şimdiden yaratabilmenin ve yaşatabilmenin sırlarını çözümleyebilmeliyiz. Biz insanları böyle bir dünyayı birlikte yaratmaya çağırıyoruz. Mücadele, zorluklarıyla böyle bir dünyanın yaratılması mücadelesidir.

Mücadele gelişip güçlendikçe, düzenlerini kaybetmenin kaygısına kapılanlar baskılara sarılıyorlar. Önümüze daha çok yasak barikatı koyuyorlar. Ancak artan baskılar direnişle birlikte bu ilişkileri daha sağlamlaştırıyor. Yeter ki, gerekli müdahaleyi yerine göre yapaım ve bunu sürekli kılabilirim. Ve mücadelenin görev ve sorumluluklarını yaratıcı bir tarzda yerine getirebiilelim. Devrimcilerin, bu yeni ilişkilerin önderleri olma misyonu taşıyanlar olduklarını ve yaşamı dönüştürme diye de bir sorunlarının olduğunu unutmamaları gerekiyor. "Sosyalizm öldü, siz ne yapmak istiyorsunuz" yollu ideolojik saldırılara verilen cevap yaratılan bu yeni insan ilişkilerinin düzenden kopan, yozlaşmaya, çürümeye direnen, onurlu ve namuslu insanları bizlerin yanına çekmesidir. Politikamız mücadeleye yön veriyor. "Haklıyız Kazanacağız" sloganlarımız dalga dalga kitlelerin kazanma, moral ve coşkusunun ifadesi oluyor. Sosyalist dünyada olan biten tüm olumsuz gelişmelere rağmen, insanlar için aranan ve umut olarak beklenen olabiliyoruz. Bunun sırrı, direnmenin odağında yaratmaya başladığımız düzenin adaletsizliklerini yargılayan ve yeni bir adalet anlayışıyla kitleleri sarsan, dürüstlüğü, onuru ve ahlaki öne çıkaran yeni insan ilişkileridir. Devrimciler geçmişe değil geleceğe, çürüyene değil gelişene, mücadeleyi her şeyiyle götürmeyi kafasına koymuş emekçilere bakıyor. Tüm gözler ve dikkatler bunların üzerinde olmalıdır. Mücadelede yıldızı kayanlarla, çakılıp kalanlarla oyalanmaya ayıracak vakit yoktur. Çünkü mücadele yeni insan ilişkileri yaratarak, cesaretli ve kararlı insanları her kesimde çoğaltarak, geçmişten daha sağlam temellere basarak ilerleyişini sürdürüyor. Bu süreçte devrimcilere önemli görevler düşüyor. Daha geniş kitlelere gidebilmek, ezilenleri, sömürülenleri, sefalet içinde yaşamaya itilenleri kucaklayabilmek gerekiyor. Onlara ulaşabilmenin, onları dönüştürebilmenin, onları mücadeleye katabilmenin çabası gerekiyor. Genç yığınların şekillenmeye açık düşünceleri bizleri bekliyor.

Bugün yaratılan olumlu değer ve geleneklerin devamı mücadelenin gelişmesine, kiteselleşmesine bağlıdır. Bunun için de daha çok çabaya ihtiyacımız var. Daha çok çaba, daha çok özveri gelişmemizin motoru olacak, bizleri sürekli olarak yenileyecektir. Bu süreçte yığınlarla, yorgunlarla değil, genç insanlarla uğraşmalıyız. Onları eğitmeli, onlara gitmeliyiz. Bu konudaki geleneklerimizi geleceğe¹ taşımalıyız. Çünkü gelenekleri olmayanların, gelecekleri de yoktur.

* * *

Sayı: 22,15 Haziran 1991

İŞÇİLERİN ÖRGÜTLENMESİNDE ENGELLERİ AŞMALIYIZ

İktidar ve sermaye gücünün işçi ve emekçilere yönelik tavırlarının alabildiğine yoğunlaştığı bir süreç yaşanıyor. İktidarın bu politikasının ulaştığı boyut, bugün, yüz binlerce işçinin işten atıldığı, işçilerin, emekçilerin doğrudan tehdit edildiği, aşağılandığı bir noktaya ulaşmış durumdadır. Tarihin hemen hiçbir döneminde işçiler, bugün olduğu gibi tehdit edilmemiş, aşağılanmamışlardı.

Açık bir tavır koyan "yetkililer", yoksulları sevmediklerini, zenginleri sevindiklerini rahatlıkla ilan edebiliyorlar. Hakkını arayan, grev yapan işçilere, işinizden ve ekmeğinizden olursunuz diyebiliyorlar. İktidar, büyük tekelci sermayenin kasalarına trilyonlar akıtırken, emekçilerden hallerine şükretmelerini istiyor; onlara adeta, "açlık ve yoksulluk sizin kaderinizdir" diyor.

İşçi ve emekçiyi hedefleyen bu politikalara rağmen, işçi ve emekçi kitleler, bugün hakkını arama temelinde artan ölçüde mücadeleye yöneliyor olsa da, henüz bu gelişme, emekçilerin kendini sınıf olarak savunacak ve kalıcı mevziler tutacak güç ve örgütlülük noktasına ulaşmış oldukları anlamına gelmiyor. Yeni bir yükseliş sürecinin eşiğinde olan işçi hareketi, ağırlıkla kendiliğindenci temelde ve ekonomik talepler ekseninde seyretmeye devam ediyor. Devrimcilerin sübjektif durumu, bu işçi potansiyelini kucaklayacak, onu etkinliği altına alacak ve yönlendirecek bir konuma ulaşabilmiş değildir. Ancak giderek kabaran işçi potansiyeli bugün her zamankinden daha çok devrimci örgütlenmeye açık haldedir. Devrimci sloganlar artık işçi yığınları içinde rahatlıkla yankı bulabiliyor, benimseniyor ve yayılıyor.

O halde devrimciler ne yapmalıdır?

Her şeyden önce yapılması gereken, işçi hareketini sadece ekonomik ta-

türmektir.

Bunun temel yolu da işçilerin sınıfsal tavrını geliştirmek, saflaşmayı derinleştirmek, işçi ve emekçi kitlelerin sınıfsal bilincinin gelişmesini ve kendi gücünü kavramasını sağlayacak bir mücadele hattı izlemektir. Bu en başta geleneksel solun çizdiği statüleri aşmayı gerekli kılıyor. Mevcut sistemin sağladığı yasalar çerçevesinde, yasal sendikacılık temelindeki işçi örgütlenmesi ve mücadelesi anlayışı aşılmak zorundadır.

İşçileri örgütlemeye ve işçi mücadelesini geliştirmeye, mevcut baskıları ve anti-demokratik uygulamaları, bunu uygulayanlara uşaklık eden gerici, faşist sendika ağalarının barikatlarını, onların işçi kitlelerine ihanetlerini, reformizmin uzlaşmacı tavrını ve yaydığı boş hayalleri etkisiz kılmak ve aşmak, işçi ve emekçi kitlelerin gerçek gücünü kavramasını ve harekete geçmesini sağlayacak bir misyona ve konuma ulaşmak gibi bir role ve hedefe sahip olmalıdır. Her tavır, her çaba, buna hizmet ettiği ölçüde anlamlıdır, devrimcidir.

Kuşkusuz sendikalarda çalışma, etkinlik sağlama ve sendikalar aracılığıyla ekonomik hak mücadelesi vermenin gerekli olduğu reddedilemez, bundan vazgeçilemez de. Ancak temel alınması gereken bu değildir. Temel olan, mevcut sistem sınırlarına hapsolmayan, işçilerin özgücüne ve inisiyatifine dayanan, radikal direniş ve tavırları örgütleyebilen bir anlayış zemininde işçi tabanında güç hâline gelebilmek; baskı ve benzer uygulamalar karşısında yok edilemeyen, dağıtılamayan devrimci bir işçi örgütlenmesi yaratmak olmalıdır.

Bugün devrimcilerin en önemli görevlerinden biri, işçi yığınlarıyla kucaklaşmalarını engelleyen ve bir barikat işlevi gören sarı sendikacılığın aşılmasıdır. On yıllardır sendikacılık oyunu oynayan, sendikacılığı geçim yolu haline getiren, sendikada muhalefette iken işçiden yana, yönetime geldiğinde ise patronla uzlaşan sarı sendikacılarla, yüzüne devrimci-demokrat maskesi takan ama sarı sendikacılarla birlikte çalışan, işçileri, fabrikaları adeta parselleyerek geçim kapısı haline getiren, işçilerin politik taleplerine ve hedeflerine sahip çıkmayan, ekonomik mücadelede de uzlaşmayı esas alan, devrimcilere karşı iktidarın yanında tavır koyan ve devrimcilerle işçiler arasına barikat kurmaya çalışan sözde sınıf sendikacılarını işçi kitleleri nezdinde teşhir etmek ve işçi sınıfının mücadelesi önünde bir engel olmaktan çıkarmak gerekir. İktidara ve sermayeye karşı mücadele, onların işçi sınıfı içindeki doğrudan ya da dolaylı uzantılarına karşı mücadeleyi de içerir.

Bugün ülkemizde en küçük ekonomik hak mücadelesi bile baskıya uğruyor. Yasal sınırlar içinde bir mücadele sürdürmek çoğunlukla olanaklı olmuyor. Her gün yaşanan olaylar, bunu tekrar tekrar kanıtlıyor. Emekçilerin hak mücadelesini güvenceye alan yasal hiçbir düzenleme yok, var olanlar da işletilmiyor. Burjuva yasalarına inanan kitleler adeta şaşkınlık içindedir. Burjuva yasalarına göre, işçi ile patron arasındaki pazarlığı temsil eden ve özgürce işlemesi gereken "toplu sözleşme düzeni" işlemiyor. Örneğin sözde "tarafsız" olması gereken "yetkililer" bile, açıkça taraf olduğunu ortaya koyuyor; işçileri açlıkla, polis zoruyla tehdit ediyor.

Böylesi koşullarda işçilere ve emekçi kitlelere hala bu sistem içinde kalmayı, uzlaşmayı öğütleyen, devrimci mücadele araçlarından ve yöntemlerinden uzak durulmasını söyleyen, bu sistemi hala bir "hukuk sistemi", bir "demokrasi düzeni" olarak göstermeye çalışan ve devrimcilere kara çalan herkes, bilerek ve bilmeyerek bu anlayışın halk düşmanı politikasına destek olmaktan başka bir şey yapmıyor.

Bugün işçiler ve emekçi halk, iktidarın kendi yasalarını da inkar eden baskıcı politikaları karşısında çaresiz kalırken, derinden derine sınıf bilinci kazanma sürecine de girmiş bulunuyor. İşte devrimci müdahale tam da bu noktada önem ve anlam kazanıyor. Mevcut nesnel gelişmeyi kavramak ve buna uygun düşen mücadele araç ve yöntemlerini üretmek, her zamankinden daha çok önemli hale gelmiş durumdadır.

Sarı sendikacıları, yüzüne devrimci-demokrat maskesi takan işçi simsarlarını, onların grev kırıcı ortaklarını, kolluk kuvvetlerinden oluşan koruyucularını, muhbirlerini, ajan ve sabotörlerini aşma yöntemlerini üretmek, bunun için yaratıcı taktikler geliştirmek, işçi yığınları ve emekçi kitlelerle birleşmek için zorunludur. Siyasi iktidar ve patronlar, kendi çıkarları ve geleceği için nasıl her türlü yola başvuruyorsa, bizler de işçi sınıfı ve emekçi halkın çıkarları temelinde, onların iktidar bilincini geliştirmeyi ve onlara yönetme alışkanlığı kazandırmayı amaçlayan her türlü mücadele yöntem ve biçimini yaratıcı bir tarzda gündeme getirmeyi bilmeliyiz. Üstelik bu, sendikacılığı geçim kaynağı haline getiren, zoru ve baskıyı gördüğü her yerde işçileri satan işçi simsarlarının, sarı sendikacıların varlığına rağmen ve gerektiğinde onları da hedef alarak, kurdukları barikatları parçalayarak yapılmalıdır.

İşçi direniş ve grevlerinin başarıya ulaşması için mevcut düzenleme ve kurallara takılıp kalmadan hareket etmeli, emekçilerin düşmanı olan güçlere karşı (patronlara, iktidar ve sermayenin işbirlikçisi sarı sendikacılara, muhbirlere, grev kırıcılarına vb.) devrimci adalet perspektifine sahip radikal mücadele yöntemleriyle cevap verilmeli, karşı-devrimci baskı ve saldırılar etkisiz kılınmalıdır. Egemenlerin çok yönlü saldırılarının gündemde olduğu koşullarda, devrimci mücadele ve tavır alış biçimleri de çok yönlülük içermek zorundadır.

Ancak bu yolla işçilerin ekonomik ve siyasi haklar mücadelesinin yeni bir nitelik kazanması sağlanabilir. Devrimciler, ezilen, sömürülen, baskı ve yasaklarla yüz yüze gelen emekçi kitlelere, güvenebilecekleri ve egemenlere karşı kullanabilecekleri bir araç verdiği ölçüde, onlarla arasındaki tüm engelleri aşabilir; işçi ve emekçilerin mücadelesi de bir nitelik sıçraması yapabilir.

Bu konuda ısrarlı olduğunda kitleler kendi deneyleriyle öğrenecek ve devrimci mücadele araçları ve yöntemlerine sahip çıkacaktır. Daha şimdiden az da olsa bunun örnekleri yaşanıyor.

Devrimcilerin işçi yığınlarıyla buluşmasını engelleyen, işçi komiteleri içinde yapılan devrimci çalışma ve örgütlenmenin önünü kesen, sadece egemen güçlerin baskıları, sarı sendikacılığın kurumlaşmış olması, uzlaşmacı reformist anlayışların varlığı değildir. Bir de bizzat devrimcilerin kendilerinden kaynaklanan eksik ve zaafı vardır ki, en başta aşılması gereken de

budur,

Çalışma tarzındaki hataları düzeltmek, geleneksel anlayışlardan tamamen kopmak, devrimci çalışmanın çok yönlü ve yaratıcı bir çalışma olduğunu unutmadan bunun gereklerini yerine getirmek, bu yönde enerjik bir çaba içinde olmak gerekiyor.

Yığınlarla buluşmak, onları siyasi talepler etrafında Örgütlemek ve yönlendirmek için; öncelikle onları tanımak lazımdır. Tanımak, onlara gitmektir. Onlara gidilmeden, onların yaşam tarzı, ruh halleri, istemleri kavranmadan, soyut teorik analizlerle, bunlar üzerine geliştirilmiş çalışma yöntemi ve programlarıyla bir yere varılamaz. Deneyler herkes için öğretici olmalıdır.

Devrimci çalışma, kitlelerin tüm özelliklerini, eğilimlerini, ekonomik, sosyal, siyasal vb. durumlarını öğrenmekten, taleplerini kavramaya, ruh hallerini anlamaya kadar çok yönlü bir ön çabayı gerekli kılar. Çalışma yapılan yerde geçmiş devrimci çalışmanın niteliği, karşı-devrimciliğin örgütlenme şekli ve kurumları, politika ve taktikleri vb. bilinmeden, çözümlenmeden yığınlarla ulaşmak için gerekli olan doğru yöntemleri üretmek de güçtür. Devrimci çalışmanın bu en temel gerekleri yerine getirilmeden sürdürülen siyasal ajitasyon ve örgütlenme çabasının etkili olmaması doğaldır.

Devrimci çalışma bilimsel temellere dayanmalıdır. Ancak bu zeminde devrimci taktikler ve yöntemler geliştirilebilir; arzu edilen sonuçlar adım adım ortaya çıkmaya başlar. Atılan adımların yanlışları ve doğruları bizzat canlı pratiğin içinde ortaya çıktığı oranda, kitlelerle karşılıklı iletişim içinde, devrimci politikalar ve taktikler yeniden üretilir ve giderek kitlelerin istemleriyle devrimcilerin hedefleri aynı noktada birleşmeye başlar.

Bu süreç, kitle mücadelesinin, devrimci hareketin genel faaliyeti ile birleşme ve giderek şekillenmesi, mücadelenin çok yönlülüğü içinde ne istediğini bilen bir kitle hareketinin yaratılması süreci olarak da algılanabilir.

Artık "kitlelere gitmek" sözü sıkça tekrarlanan bir söylem olmaktan çıkmalı, bunun gereği yerine getirilmelidir. Bunun için kitlelere gerçekten gitmeye, onlarla canlı bağlar kuran kadrolar ve yönetici insanlar yetiştirmeye, kitlelerle kucaklaşacak, devrimci politikalar üretmeye, egemenlerin barikatlarını aşacak mücadele taktikleri ve yöntemleri geliştirmeye, çalışma tarzını devrimcileştirmeye her zamankinden daha fazla önem taşıyor.

Bugün "kitleler korkuyor, devrimcilerden uzak duruyor", "kitleler yoz" vb. türünden gerekçeler üreterek kendi yetersizliğini, enerjik çaba göstermeyişi gözardı etme tutumu, devrimci insanın davranış biçimi olamaz. Devrimci insan "yok", "olmaz" edebiyatıyla kitlelerden uzak kalmayı veya onlara yeterince yakınlaşamamayı teorileştirmek yerine, bu nesnel durumu nasıl değiştireceğinin yollarını düşünmeyi, üretmeyi ve uygulamayı başaran insandır.

Aksi halde kitleleri dönüştürme hedefi hiçbir zaman gerçekleşemez bir hedef olarak kalmaya mahkumdur. Kaldı ki, kitleler tarif edilen konumda olsa bile, bir devrimci bunun nedenlerini bilimsel olarak tespit etme ve dönüştürme konumunda olmalıdır, ona teslim olma konumunda değil.

Devrimci insan yığınlar için yeni insanları bulup çıkaran, onları eğiten ve bu dönüştürme eyleminin etkin bir unsuru haline getiren ve hedefine ulaş-

mayı bilen insandır. "İnsan yok", "kadro yok" diyerek çaresiz, kaderci tablolar çizmek, eğer benzetmek gerekirse, yığınların, amaçlarını yitirmişlerin işidir. Bu onların nesnelliğe teslim olan kaderci çizgilerinin yansımasıdır.

Aslında her şeyin, "hazır insanlar"ın varlığı koşullarında başarılabileceğini sanan, onlar olmayınca "yok"lar, "olmaz"lardan öteye gidemeyen tavır, devrimciliği, başkalarına "emir vermek" olarak kavrayan bürokratik kafa yapısı'nın ve çalışma biçiminin karakteristik örneğidir.

Bugün devrimcilerin yığınlara yeterince gidemeyişinin, gereken özgün politikaları yeterli düzeyde oluşturamayışının, gerekli motivasyonu sağlayamayışının temel nedenlerinden biri, bu bürokratik anlayış ve çalışma tarzının terk edilemeyişidir. Geleneksel yaklaşımlardan devrimci bir kopuş sağlanamadıkça yerinde sayma kaçınılmazdır.

Kitlelere gitmede çekilen sıkıntıların kaynağı da buradadır.

* * *

Sayı: 23, 1 Temmuz 1991

ÖZGÜRLÜK MÜCADELEDEN GEÇİYOR

Sürece denk düşen mücadeleye coşkuyla, bilinçle her şeyini sunarak katılım insanları eğitiyor, kötülüklerden arındırıyor, yeniliyor; gelecekteki daha zor ve çetin günlere hazırlıyor. İnsanlara hiçbir şeyden kazanılmayacak kadar özgüven ve başeğmezlik kimliği kazandırmada mücadele esas yeri tutuyor. Hiçbir şey mücadele kadar insanları eğitemiyor ve ancak, sürekli mücadele içerisinde kendisini eğiten insanlar yeni süreçlerde karşılaştıkları sınavlardan başarıyla geçerek, cesaret, atılganlık ve inisiyatiflerine yeni şeyler katıyorlar.

Kazanma tutkusunu haklı bir mücadele peşinden koşan insanlardan daha iyi kimse anlayamaz.

Yıkıldıkça yerine yenisi konulan korku duvarlarının yeniden yeniden parçalanarak, karanlıkların aydınlatılmasında mücadeleden başka yol yoktur ve korku duvarlarının birlikte verilen bir mücadeleyle yıkılmaya başlandığı her yerde, insan kendisini daha özgür hissedebilmektedir.

Evet, mücadele insanları sadece eğitmiyor, yenilemiyor, geleceğe hazırlamıyor. En önemli insanı özgürleştiriyor. Korkusuz insan özgür insandır. Kafaları korkuyla zehirlemeye kalkanların panzehiri de mücadeleden başka bir şey değildir... Mücadelede her yol özgürlüğe açılıyor. Yaşamını haksızlıklarla ve adaletsizliklerle boğuşturmaya, zulme, zorbalığa ve sömürüye karşı mücadeleye adanmış insanlar; en ağır baskı koşullarında ve bunu en fazla hissedenler olmalarına rağmen, her zaman toplumun en özgür insanları olarak sivrildiler. Baş eğmez bir mücadele çizgisini egemen kılan ve süreklileştiren insanların düşüncelerine, inançlarına ve bunları korkusuzca haykırmalarına vurulabilecek zincir henüz keşfedilemedi.

Mücadeleyi yaşamları kılanlar; en küçük bir muhalefete göz açtırılmadığı koşullarda, düşünce ve inançlarındaki ödünsüz tutumlarıyla özgürlüğün ka-

pılarını zorlamakla kalmadılar, emekçi halka da özgürlüklerin kapılarını arayanlar olmayı başardılar. Onlar korku duvarlarının en yıkılmaz sanılanlarını yıkarak, özgürlüğe açıldılar ve halka özgürlüğü kazanmanın yolunun mücadeleden geçtiğini ve özgürlüğün bedellerle kazanıldığını gösterdiler.

İşte mücadelenin yarattığı güzelliklerin ve yüceliklerin kaynağı buralarda aranmalıdır. Hiçbir koşulda zulme baş eğmemek, düşünce ve inançları kararlılıkla, hiçbir şeyden korkmadan savunmak, onuruna leke sürmemek, mutlulukların tadılabilecek en güzel ve en yücelerini açığa çıkartıyor.

Etraflarını çevreleyen zor koşullara aldırmayarak doğru bildiklerinden şaşmayanlar, toplumun özgürlüğünü kendi elleriyle kazanan temsilcileri olarak saygın bir yer edinmekle kalmadılar, kesintisiz mücadelelerinin kazanımlarını haklarını almak isteyen insanlara taşıdılar. Che, "Biz sosyalistler daha mükemmel olduğumuz için daha özgürüz, daha özgür olduğumuz için daha mükemmeliz" derken bu gerçeği anlatmak istiyor. Mücadele insanı özgürleştirdiği ölçüde kendisini daha mükemmel hissetmesini, daha büyük bir iç zenginlik kazanmasını ve halklar için daha büyük sorumluluklar almasını, yeni bir kimlik kazanmasını getiriyor.

Bu kimliğin sahipleri her yönden baskıyla sarılmış, üzerine ölü toprağı serpilmiş bir toplumun karamsarlık, umutsuzluk ve yılgınlık bataklığının dışına çıkarak, özgürce hareket edebilmenin coşkusunu ve bilincini taşımakla kalmadılar; toplumun bunalım içinde yüzdüğü bu süreçte mücadele ile kendilerine güçlü manevi değerler yaratarak, toplumsal hazzın ve mutluluğun kapılarını ardına kadar açtılar. Baş eğmeyen ve inançları için her şeyi göze alan örgütlü bir insanın onurunun yarattığı haz, hiçbir şeyin yerine konulamayacak kadar büyüktür. Ve mücadele edenler, kendilerini teslim almak için her yolun denendiği en olumsuz koşullarda bu hazzı dolu dolu yaşadılar.

Mücadele insanlara korkularını yenmenin, başı dik ve onurla gezmenin, düşünce ve inançlarını her yerde tereddütsüz haykırabilmenin ve insanlara coşku, moral ve bilinç götürmenin yollarını öğretiyor. Halkı derinden etkileyen, sarsan, onları zorla sokuldukları örgütsüzleştirme, sindirme, politikadan uzaklaştırma ve kişiliksizleştirme cenderesinden, mücadeleyi her koşulda sürdüren, inançlarına ve onuruna örgütlü direnişlerle leke sürmeyenlerin tavrı oldu. Bu aynı zamanda halka özgürleşmenin, korku duvarlarını yıkmının en çarpıcı örneğini sundu. Halk kafasını kaldırmak, gerçekleri görmek ve hakkını aramak ve almak istiyorsa, hangi yoldan geçmesi gerektiğini de öğrenmiş oldu. Mücadeleyi yaşamın her yanına canlarıyla, kanlarıyla ekenlerin kazandıklarını gördüler. Gün geldi binler, on binler onların düşünce ve inançları yönünde filiz verdiler. Hakkı bir mücadele uğruna dövüşülmesinin, halkı etkilememesi mümkün değildir. Statükolara takılıp kalan yılgınlara, hak alınamaz psikolojisi içindeki kararsızlara, teslimiyeti seçenlere ve dönemlere rağmen; mücadeleye hakların her koşulda alınabileceğinin, statülerin yıkılabileceğinin, onlara hiçbir tüzük, yasak, talimatnamenin işlemeyeceğinin gösterilmesinin altında da bu anlayış vardır. Zindanlarda da, işkencehanelerde de, mahkemelerde de mücadeleleriyle özgürlüğe yol alanlar, kendi yasalarını yaşam ilkeleri ve iradeleriyle birlikte kabul ettirdiler.

Sadece burjuvazi yasa yapıp işletmez. Mücadele edenler de örgütlü güçleriyle burjuvazinin karşısına kendi yasalarıyla çıkarlar.

Mücadelenin kitlese bir karakter kazandığı, binlerin, on binlerin hak alma bilinciyle hareket ettiği, çelişkilerin en derin şekliyle işçi ve emekçileri sarstığı ve içlerinde önemli bir direnme potansiyeli biriktirdiği, yaşanan süreçte devrimcilerin kitleleri örgütlemek ve mücadelelerine politik mayaya katmak gibi belirli görevleri vardır. Ve bu görevlerini hakkıyla yerine getirdikleri ölçüde somut ve kalıcı sonuçlar elde edeceklerdir.

Bu süreç, kitlelere gidebilmenin ve onları kazanabilmenin, örgütleyebilmenin ve dönüştürebilmenin en elverişli olduğu bir süreçtir ve bunu en iyi şekilde değerlendirebilenler, kitleleşmenin ileri noktalarına hızla ilerliyorlar.

HALKA ULAŞMAK SABIR VE FEDAKARLIK İŞİDİR

Halkın özgürleşmesi, halkın örgütlenmesi ve haklar için mücadele etmesiyle olacaktır. En büyük öğretmen mücadeledir. Her şeyin kolayca olup biteceğini sananlar, buyrukçuluğu, bürokratik işleri alışkanlık haline getirenler, ellerindeki doğru politikanın kitleleri harekete geçiremediğiyle şaşırıyorlar. Kitlelerle sürekli diyalog halinde, olmayı bilmeyenler, kitlelerin sorunlarıyla ve çelişkileriyle kendi sorunlarıymışçasına ilgilenmeyenler, defalarca onlara gidip somut propaganda-ajitasyon yapmaktan çok, genelde olan bitenle yetinenler; ne halkı kazanabilirler, ne halk adamı olabilirler, ne de halkın içine girebilirler.

Kitlelerin dertleriyle yanıp tutuşmayanlar, kitlelerden öğrenmek için onlarla olmayanlar, politikalarını kitlelerin talepleriyle ve özlemleriyle, ne kadar doğru olursa olsun birleştiremezler ve kitle hareketleri yaratamazlar. Somut, kalıcı, geleceğe dönük bağlar bu şekilde kurulamayacağı için, yeni arayışlar içerisine giren insanlar, umudun kimde olduğunu göremezler.

Kitlelere inebilmenin yolları her somut duruma göre farklıdır ve buna uygun yollar bulunabilmelidir. Halkın, mücadelenin yarattığı güvene duyduğu sempatiyi daha ileri götürüp, güven bağlarına dönüştürebilmek için bıkmadan ve usanmadan geniş kitlelere açılmayı ve onların derinliklerine inmeyi ve onları her yönüyle tanımayı öğrenmek zorunluluğu vardır. Halkın içinden çıkacak yeni insanlar, ne kadar geniş kesimlere sürekli ve düzenli gidilebilirse ve bu çaba kalıcı bağlara dönüştürülebilirse o ölçüde çoğalacaktır.

Kitlelerle, politikanın doğruluğundan kaynaklanan genel düzeyde bağlar kurulabiliyor. Mücadele kitleleri etkilediği ölçüde kitlelerle olan yakınlık derinleşiyor. Ama sorun bundan sonra başlıyor. Bu derinleşmeye siyasi bilinç kazandırmak ve sökülmecek şekilde kökleştirmek için fedakarca ve sabırlı bir çalışma süreci gerektiriyor. İşte bu noktada yaratılan sempatinin daha ileri ilişkilere dönüştürülebilmesi ve güvenin boy atması için, siyasi çalışmalar sadece derneklerle, işyerleriyle sınırlandırılmadan, evlere, ailelerin içerisine de taşınabilmelidir. Propaganda ve ajitasyonlar, verilecek olan bilinç kat kat, oda oda, sınıf sınıf tek tek insanlara defalarca gidilerek taşınabilir ve genelde mücadelenin yarattığı, mücadeleyi arzulayan kitlelerin hareketliliği, iradi politikayla kucaklaşabilecek noktalara getirilebilir.

Sadece soyut programlar çıkarmak, insanları- harekete geçirmeye yetmiyor. Kitleler içinde yaşayan ve onlarla soluk alıp veren ve onların özlem ve taleplerini doğru politikayla yoğurabilen, her şeyiyle kendisini mücadelenin içine sokmuş, kişisel dinlenme saatleri ve rahat aramayan, yorulmak bilmeyen emekçi insanlar kitlelerle sıcak, samimi ve onlara yabancılaşmadan kalıcı ilişkiler kurabilirler ve bu bağı kendi örnek tavır ve davranışlarıyla somut anı yakaladıklarında mücadeleye katabilirler. Kitleleri her somut durumda harekete geçirebilmek, doğru programlar ve politikalar ortaya koyarak,* bunu kitlelere taşıyabilecek böylesi nitelik ve özelliklerle başarılabilecek bir iştir, insanlara doğru politikayı coşku ve heyecanla, kabına sığmayan mücadeleye kendisini sürekli aşan insanlar götürebilecektir. Ve zaten böyle yapabilenler, bürokratik işleyişleri aşarak, hak arayışı içinde olan insanlara ellerini uzatabiliyorlar.

Bazı işleri büyük, bazılarını küçük gibi bir ayrıma tabi tutup, kitlelerin ayağına gitmeyi ve onların sorunlarıyla iç içe geçmeyi küçük iş olarak görenler, mücadelenin ruhunu ve coşkusunu anlamayanlardır. Ve böylelerini bekleyen akıbet, giderek mücadeleden kopmaktan başka bir şey değildir .Bu şekilde hareket etmeyenler, mücadelenin çıkarlarını kendisiyle özdeşleştiremeyenler, mücadele ruhu taşımayanlardır. Ne olursa olsun herkes, küçük iş, büyük iş demeden, kendisini ayrıcalıklı bir yere koymadan aldığı her işin hakkını verebilmelidir. Her şey sürekli değişiyor ve bu değişimi sağlamada mücadele başat bir rol oynuyor.

Sosyalist dünyadaki altüst oluşlardan çıkarılabilecek en önemli ders, kitlelerin sosyalizme aktif olarak kazanılamaması, tersine, giderek sosyalizme yabancılaşması ve gözlerini kapitalizme çevirmesidir. Uzun uzadıya kitabı bilgilerle tahlil yaparak, sosyalizm neden geriye döndü sorusunun cevabını aramaya gerek yoktur. Bugün halka gitmekte ve halkı örgütlemekte, mücadeleye kazandırmakta başarılı olamayanları gelecekte bekleyen tehlike, sosyalist dünyada yaşanan tehlikenin kendisidir. Bugün de buyrukçu davranan, kitleleri tanıyarak hareket etmeyen, kitleleri sürekli gelişen bağlarla mücadeleye katamayanlar, sosyalizmin kitlelerle karşı karşıya gelmesinin, tohumlarını bugünden atıyorlar demektir. Sosyalizmin belirleyici gücü, sosyalist insanlardır. Bugün sorun sosyalizmi sorgularken, bunu, içinde bulunan ve kitleleri kazanmaktaki beceriye indirebilmek ve sosyalizmden alınan bu dersleri her süreçte mücadeleye aktarabilmektir.

* * *

"Terör" konusunda CIA ile işbirliği yapılması kararlaştırıldı... TERÖR PENTAGON'A HAVALE

Mayıs ayı içinde bir araya gelen ABD'li ve Türk istihbaratçıların "Teröre Karşı İşbirliği Zirvesi" yaptıkları açıklandı. Bu görüşmenin stratejik işbirliğinin önemli unsurlarından biri olan terörle mücadeleyle yönelik olduğu da vurgulandı. Her şeyde açık açık yapılmaya başlanan işbirliğinin yanında, istihbaratta da "Glastnosfa gidiliyordu.

İşbirliğinin yeni olan hiçbir yanı yoktu. İşbirliği, eski bildik işbirliği... 12 Eylül'ün ilanını önce ABD'nin Sesi radyosundan anons ettiren işbirliği... Darbeler planlattıran, darbeler yaptıran işbirliği... İşbirliğinin kökleri ülkemizde epeyce gerilere uzanır. Bunun ülkemizde oldukça köklü bir geçmişi de vardır. Daha Marshall'lardan, Truman'lardan başlar. IMF'yle, Dünya Bankası'yla, NATO'yla biçimlenir. Oralardan ekmeğimize, üniversitelerimize, televizyonumuza kadar uzanır. Kısaca, günlük yaşamımızın her köşesine nüfuz eder... 12 Mart'ta altımızı oyar, iktidarlar düşürür, iktidarların yıldızını parlatır, başbakan olacıklara referans verir. Nereye gitsek, karşımızda onu görürüz. En son olarak da, Ortadoğu'da yaşanan savaş süreci boyunca bu işbirliğinin sonuçlarını yakıcı biçimde yaşadık. Hiçbir çıkarımızın olmadığı savaşta, emperyalist tekeller için ölümün eşiğine gittik gittik geldik... Bu işbirliği sayesinde, benzeri tehlikeleri çok atlattık. Üstelik Kore savaşından bu kadar ucuz da kurtaramadık. Bir halkın kurtuluş savaşına karşı, 4500 Mehmet bu işbirliğine kurban edildi.

Bu politika çerçevesinde, "yetkililerimiz" oldukça da cömert davranır. Her olayda, her fırsatta bu cömertliklerini sergilemekten geri durmazlar. ABD gemileriyle gelen askerleri "layıkıyla ağırlar", bir dediklerini iki etmezler. Sanayimizin, tarımımızın, ekonomimizin kapıları zaten onlara ardına kadar açıktır. Onların tepelerine çöreklenmelerinin lafı olmaz. Bu konuda hizmette kusur etmeyenler de mükafatını alır, yaşamlarını sürdürürler. Bütün bu hengame arasında, olan halka olur, işbirliğini kabul etmeyenlere olur. Çünkü emperyalizmle işbirliği yapmak, ülkeyi onların ayakları altına sermek, vatanperverlik, buna karşı çıkmak, ulusal onuru savunmak vatan hainliğidir...

Çok daha önceki yıllarda, böyle sömürü ağında görülen emperyalist postal, izleri artık görülmez. Gizlenip saklanmaya çalışılır. İşin kuralı budur. Çün-, kü bir yandan da "bağımsızlık", "demokrasi" edebiyatı yapmak gerekir. Yoksa halk kendisini işgal altında bir ülkedeymiş gibi hissedebilir. O yüzden de, işbirliği politikası elden geldiğince gizlenmeye, gözlerden uzak tutulmaya çalışılır.

Bu genel yaklaşım çerçevesinde, şimdiye kadar emperyalizmle olan ilişkiler pek açıktan savunulmaz, "utangaçça" geçiştirilmeye çalışılırdı. Lafta da olsa, "Biz bağımsızız, kimse ne yapacağımızı söyleyemez." denirdi. Emperyalizmle olan ilişkilerin herkesin gözleri önünde cereyan etmesi istenmezdi.

Hatta sık sık, Beyaz Saray'da masalara yumruk atma hikayeleri anlatılırdı. Ara sıra, kabadayılık taslandığı bile olurdu... İşler biraz daha adabına uygun yapılmaya çalışılırdı... Ama artık değişti. 12 Eylül sonrası süreçte ve özellikle günümüzde, ABD övgüsü almak göğüs kabartmanın gereği oldu. Pek fazla gizlenip saklanması da söz konusu değil. Tam tersi, atılan nutuklarda, sergilenen "icraatlarda" ABD başkanlarının "başarıları" örnek olarak gösterilmeye başlandı. Kraldan çok kralcı politika pek geçerli bir akçe oldu. Böylece de, Beyaz Saray'ın ufak çaplı bir taklidi de ülkemizde inşa edildi.

Ülkedeki toplumsal gelişmelerden siyasi gelişmelere kadar her şey emperyalizme ipotek edildi.

Son olarak da, MİT ve CIA zirvesi gerçekleştirildi. Konu "terör"dü. Zirvelerin de gizlisi saklısı kalmadı. Amerikalılara yönelik eylemlerden rahatsız olan Pentagon, bu işin başına da bizi dikti... Zirvenin adı, "Stratejik İşbirliği" idi. Ancak zirvede konuşulanlar "şimdilik" terör ve istihbarat konusundaki işbirliğiyle, ülkemizdeki Amerikalıların korunmasıydı... Stratejilik de, Pentagon'un geliştireceği yeni kontrgerilla taktikleri ve işkence yöntemleri olsa gerek... Anlaşılan emperyalizme karşı mücadelenin gelişmesi CIA'yı çok rahatsız etmişti. Onlar hem sömürmek, hem de rahatsız edilmemek isterlerdi. Onların rahatsız edilmesi halkın çıkarına, halkın çıkarına olansa onların zarafrı naydı. O yüzden de öyle emperyalizme, faşizme karşı olmaktan, hak aramaktan, özgürlük istemekten pek hoşlanmazlardı. Çünkü herkes bunları istemeye ve elde etmeye başlarsa, kendilerinin dünyada işi kalmayacaktı. O yüzden de üç Amerikalı görevlinin vurulmasından ye Amerikan şirketlerine yönelik bombalama eylemlerinden sonra, öncelikle bu işlerin önünün alınmasını istiyordu CIA, MİT'ten... İstemesine istiyordu da, bunu başka çaresi olmadığından mı istiyordu, yoksa yanlış ata mı oynuyordu, burası "bilinmiyor"... Çünkü yardım istediklerinin kendileri, zaten yardıma muhtaç durumdaydılar.

Bu iş Körfez savaşına girin demeye benzemiyordu. Buyurmakla olacak bir iş değildi bu seferki... 12 Eylül'le buyurmuşlardı da ne olmuştu... Aradan on sene geçmiş, toplumsal muhalefet yeniden alevlenmeye, ülkeyi sarmaya başlamıştı... MİT'in, CIA'nın, kontrgerillanın ya da diğer militarist örgütlenmelerin boyunu aşan bir şeydi şimdi istedikleri. Çünkü onlar zaten on yıldır ellerinden geleni esirgemiyorlar, işkenceyse işkence, baskıysa baskı, yasa yasa, her türlü yöntemi deniyor, ancak başaramıyorlardı. Şimdi de yapacakları yeni bir şey yoktu. Zaten CIA'nın, Latin Amerika'da uyguladığı yöntemleri kol geziyordu ülkemizde.

Emperyalizmle kol kola girmenin, böylesi bir politikaya sadık kalmanın sağlayacağı bir yarar yok. Emperyalizmin her istediği ne kadar sadakatle yerine getirilirse getirilsin, küçük düşürülmekten, aşağılanmaktan kurtulamaz. Emperyalizm kendi çıkarları korunup kollandığı sürece yüze bakar. Sonrasında sonuç ise kullanılıp çöpe atılmanın ötesinde bir şey değildir. Bush'un önümüzdeki günlerde yapacağı geziden daha bir ay öncesinden Pentagon'cuları gönderip, kendi güvenliğini kendi almaya çalışması da bunun bir göstergesidir. CIA ile MİT'in, MİT ile CIA'nın kol kola yürümesinin ya-

ratacağı sonuç hiç değişmez. Pentagon, emperyalizmin buyruk ve isteklerinin yerine getirildiği, kendi sömürü ve çıkarlarının korunarak geliştirildiği sürece, övgüler yağdırır. Yani, ulusal onur ve ulusal bağımsızlık kavramlarının pek hatırlanmadığı sürece... Böyle zamanlarda her şey iyi ve güzeldir. Bu zamanlarda bile, işine gelmediği yerlerde aşağılayıp horlamaktan da geri kalmaz. O bir ülkede vatanını satanlar olduğu sürece-, o ülkeyi çok sever, övgüler yağdırır. Ne kadar iyi ve güzel yönetildiğinden dem vurur. Ama çıkarlarıyla en ufak bir çatışma olduğunda da gerçek yüzünü ortaya çıkararak, dışlerini göstermeye başlar.

Bağımlı olmanın doğal bir souncudur bu. İşbirlikçiliğe bir kez başlandı mı, bunun sonu gelmez. Emperyalizmin istekleri bitip tükenmez. Bu bitip tükenmek bilmeyen isteklerin başında da devrimcilere, ilericilere, yurtseverlere, yani halka karşı olmak, onların "huzur" ve "güveni" bozmasını engellemek gelir. Bağımsızlık için mücadele edenleri ortadan kaldırmak gelir.

İşte, geçtiğimiz günlerde gerçekleştirilen MİT-CIA zirvesinin nedeni de emperyalizm ve onun yandaşlarının bu istekleridir.

* * *

Sayı: 23, 1 Temmuz 1991

KÜRT MİLLİYETÇİLİĞİNİN GIDASİ: PRAGMATİZM

"Burjuva, küçük burjuva sınıf yapısından gelen milliyetçi bakış, pragmatizm, kendi özgücüne güvensizlik ve başka güçlere bel bağlama siyasetiyle birleşince, emperyalizmin Irak'taki Kürt ulusal hareketini kendi yararına kullanabileceği elverişli bir ortam sağlanmıştır. Yani emperyalizme bizzat bu kozu veren, Kürt burjuva, küçük burjuva önderliklerin milliyetçi politikalarıdır."

Mücadele'nin 1 Nisan tarihli 17. sayısında yer alan bu ifadeler, YNK lideri Celal Talabani'nin sonuncusu Hilton'da gerçekleştirilen Sosyalist Enternasyonal toplantısına katılmak üzere Türkiye'ye geldiğinde söylediği sözler ve sergilediği tutumlar izlendikten sonra çok sıradan ve yavan gerçekler haline geliyor. Talabani, bu ziyaretinde ortaya koyduğu tutumla geleneksel milliyetçi-pragmatist çizginin, emperyalizmin çıkarlarına hizmet etme konumunu aşarak, nasıl emperyalizmin doğrudan bir aleti durumuna gelebileceğini somut olarak göstermiş oldu.

Tarafsız kalarak ya da Irak yönetimine emperyalizmin ağzıyla saldırarak Körfez savaşında takındığı pragmatist tutumla emperyalizmin çıkarlarına hizmet eden Kürt milliyetçiliği, bugün gelineen noktada, kendi halklarına karşı emperyalizmin bir aleti olarak "bölücülük" yapıyor. Onları emperyalizmin çıkarlarının orta yerine atıyor. Talabani bu tutumuyla aynı zamanda soruna olan yaklaşımının da özünü ortaya koyuyordu aslında.

"Ben bu yüzyılda bağımsızlık lafı etmeyeceğim" diyerek, Sosyalist Enternasyonal kürsüsünden tüm emperyalist devletlere sağduyulu ve akıllı lider

mesajları veren Talabani'ye ilk övgü Erdal İnönü'den geldi:

"Gördüm ki sayın Talabani'nin yaklaşımında Irak'ta demokratik açılım birinci derecede rol oynuyor. Demokratikleşme yolundaki ilerlemelerin özerklik konusundaki ayrıntılardan da önce geldiğini ve şimdiki uğraşlarının demokratik gelişmeye varmak olduğunu anlattı."

Laf arasında Irak'taki özerkliğin bir ayrıntı olduğunu da vurgulayan İnönü'nün ardından tüm burjuva basın, bölge devletleri temsilcileri ve emperyalist yetkililer Talabani'yi övme yarışına girdiler. Kuşkusuz bu övgüler nedensiz değildi. Talabani gerçekten "iyi" işler yapmaya başlamıştı.

SOSYALİST ENTERNASYONAL VE KÜRT SORUNU

İçi boş bir demokrasi ve insan hakları edebiyatı ile emperyalist politikalara soldan destek veren, emperyalist hükümetlerin maşası Sosyalist Enternasyonalin yıllık toplantılarının ilkinin bu yıl İstanbul Hilton'da yapılması bir tesadüf değildi elbet. Bağımlı ve sömürge halkların self determinasyonunu (kendi kaderini tayin hakkı) ilke olarak savunduğunu söyleyen sosyalist enternasyonal örgütünün, Kürt sorunu konusunda çifte standart bir yaklaşım ortaya koyması Sosyalist Enternasyonal'in gerçek yüzünü açığa çıkaran bir turnusol oldu.

Daha düne kadar üyelik aidatları anımsatmaları ile SHP'yi savsaklayan Sosyalist Enternasyonal yetkililerinin hazırladıkları Kürt karar tasarısını değiştiren SHP'nin ev sahipliğine ve "yararlı" çalışmalarına karşı duydukları minnettarlık da oldukça anlamlıydı. İnönü'nün bizzat müdahaleleri ile Sosyalist Enternasyonal'in Kürt karar tasarısını değiştiren SHP, tasarıdaki "Kürt azınlığı" deyimini "Kürt halkına" çevirmekle işe başladı. Sosyalist Enternasyonal'in İstanbul toplantısına katılanlar açısından bu toplantı öylesine başarılı oldu ki, bir taşla çok kuş vuruldu. Kürt sorununda bölge devletlerinin sınırlarının değişmezliğinin vurgulanması yanında, toplantılara alınmayan Filistin temsilcisinin İstanbul'dan ayrılmasıyla bu konuda da büyük bir "iş" başarıldı! Siyonizmin sadık uşağı Şimon Peres böylece Hilton salonundan Filistin halkına kinini kusarken, Filistin temsilcisine söz hakkı verilmemesi Avrupalı sosyal demokrat ve "sosyalistlerin" "demokratlıklarının canlı bir kanıtı oldu.

Sosyalist Enternasyonal sekreteryası ve SHP ile birlikte elde edilen "başarılarında aslan payı hiç kuşkusuz ki Celal Talabani'ye aitti. Kürtlerin self determinasyonu konusunda kendine yöneltilen bir soruya verdiği yanıtta şöyle diyordu Talabani:

"Bölgedeki sınırları değiştirmek mümkün değil. Gerçekçi olmak zorundayız. Gerçekleşmeyecek emeller peşinde gitmekte yarar yoktur. Kaldı ki dünya değişiyor. Yeni dünya düzeninde bölünme değil, birleşme fikri egemendir. Irak için de bu böyle olur."

Talabani'nin bu "gerçekçiliğini" öve öve bitiremeyenlerin belirttiğine göre, Sosyalist Enternasyonal raporunda "ayrılıkçı" akımların desteklenmesi ve bölgede küçük küçük devletlerin oluşmasının yararlı olmadığı" ifade edilirken, Sosyalist Enternasyonal'in Kürt sorununa ilişkin hazırladığı rapora da Talabani damgasını vurdu. Talabani kendi özgücüne güvenmeyen, pragma-

tist, emperyalizmin istekleri doğrultusunda şekillendirdiği politikasıyla Sosyal Enternasyonal'in gözbebeği ilan edildi... Kürt sorununun çözümünde ya şanan somut gerçeğin göz önüne alınması değil, Talabani'nin "düşünceleri" hakim oldu. Çünkü emperyalizmin işine böylesi geliyor, emperyalizm böyle olmasını istiyordu.

Avrupai) "sosyal demokrat" ve "sosyalistlerin gerçek emperyalist yüzleri olanca çıplaklığıyla bir kez de İstanbul salonlarında boy göstermiş oldu.

KÜRT MİLLİYETÇİLİĞİNİN EMPERYALİZME HİZMETTEN, EMPERYALİZMİN ALETİ OLMA KONUMUNA TRANSFERİ

"Kürt milliyetçiliğinin aradığı, Irak'taki, emperyalizm ve bölge devletlerinin kabul edilebilecek bir Kürt özerk bölgesi ya da 'federasyon'u Kürt ulusal mücadelesi açısından olumlu bir gelişme anlamına gelse de, bunun Kürt ve diğer Ortadoğu halklarının kurtuluş yolunda ileriye doğru atılmış bir adım olmayacağı açıktır. Bugünden her türlü tavizi vermeye ve Amerikan emperyalizmiyle işbirliğine hazır bir Kürt önderliğinin (örneğin YNK ve IKDP liderliğinin) Irak Kürdistanı'nda özerkliği ya da federasyonu 'kazanmış' olması bir üs, bir basamak olmayacaktır.

"Çünkü bu adım, daha baştan emperyalizmin icazetiyle, emperyalizmin bölgesel 'yeni düzen' politikalarıyla uyum içindedir." (Mücadele, sayı 17)

Talabani de bu "uyumu" her fırsatta göstermekten kendini alamıyor. "Bir rüyadır" dediği bağımsızlığın ne kadar gereksiz bir şey olduğunun da altını çize çize vurguluyor...

"Irak hükümeti müttefik güçlerin Kuzey Irak'ta bulunmasından duyduğu rahatsızlığı dile getirip bunu görüşmelerde koz olarak kullanıyor: Biz ise Irak hükümeti ile nihai anlaşma yapılmasına kadar müttefik güçlerin kuzey Irak'ta kalmasını istiyoruz."

Kendi gücüne zerrece güvenmeyen, her şeyi emperyalistlerin yardımlarına bağlayan Talabani, büyük "gerçekçiliğine" rağmen devletler arası ilişkilerde, hele hele emperyalist devletlerle girilen ilişkilerde hatır gönülün, ya da insani yardımın söz konusu olamayacağını, kendi çıkarları dışında emperyalistleri Irak'ta tutan hiçbir şeyin olmadığını görmezlikten geliyor. Kürt mülteciler sorununu ayyuka çıkartan Batılı emperyalistlerin, aynı dönem gündeme gelen Arnavut ya da Etiyopyalı mültecilerin sorunlarına hiç ilgi duymaması da Talabani'yi ilgilendirmiyor. O iflah olmaz bencil çıkarları ve pragmatizmiyle ABD'ye olan minnettarlığını şöyle dile getiriyor:

"Müttefiklerin Kuzey Irak'ta bulunmasından memnunuz. Yardımlarından dolayı müteşekkirimiz. Ancak Kuzey Irak'ta bulunan ABD'liler ile Avrupalıların rolünü ayırt etmek gerekiyor. İngiliz ve Fransızlar dışındaki ABD birlikleri Amerikan halkının iteklemesi ile Kuzey Irak'a geldiler. ABD'liler Kuzey Irak'a bir Türk müdahalesini engellemek için geldiler."

Bu sözlerin devamında "Biz yabancı kuvvetlerin Irak'ta demokrasinin yerleşmesinden sonra gitmeleri gerektiğini düşünüyoruz." diyen Talabani'nin, yarın sözde "özerkliği" elde ettikten sonra bu sefer de onun korunması için yabancı kuvvetlerin bölgede kalmasını isteyeceği gün gibi açık. Irak'ta

bir özerklik elde etme adına "Biz gerektiğinde özerklikten bile vazgeçeriz." diyen Talabani gibi köle ruhlu ve uşak yapılı siyasetçilerin pragmatizm ve faydacılık üzerine temellenmiş politikalarının kendi halklarına hiçbir yararının olmadığı yaşanan deneylerle sabittir. Pragmatizmi yaşam felsefesi haline getirenlerin, insanlığa verecek hiçbir şeyleri olamaz. İnsanı kişiliksizleştiren, onu ahlaksız bir bencile indirgeyen pragmatist "işbitiricilerle" ilgili olarak Fidel Castro'nun şu sözleri Talabani gibilerinin gerçek değerlendirmesi olacaktır her zaman:

"Bu tür insanlar rüzgarın ve dalgaların oradan oraya sürüklediği küçük gemiler gibidir. İşbitiricilik oportünizmle eş anlamlıdır. Tutunacak yeri ve kökleri yoktur."

İraklı Kürtler bugün emperyalizmin kendilerine sömürden başka bir şey getirmeyeceğini, yaşadığı derslerden çıkaracak durumdadır. Ve emperyalizmle işbirliği yapan liderlerin kendilerinin değil, emperyalizmin çıkarlarına sadık kaldığını görüyorlar. O yüzden de Kürt halkı pragmatist "iş bitirici" liderlere rağmen kendi öz çabaları ve gücüyle kurtuluşa ulaşacaktır.

* * *

Sayı: 24,15 Temmuz 1991

ÜLKEMİZDE EMPERYALİST KATİLLERE YER YOK!

Kırk dokuz yıl sonra, ilk kez bir ABD başkanı ülkemizi ziyaret ediyor. Körfez savaşının galibi ABD patronunun gelişi ve nasıl karşılanıp korunacağını telaşı, günlerce öncesinden kamuoyunun gündemine yerleşti bile.

Dünya halklarının sömürsünden, siyasal, ekonomik haklarının ellerinden alınmasından, ulusal kurtuluş savaşlarının, bağımsızlık mücadelelerinin kanla boğulmasından, demokrasi ve bağımsızlık için mücadele edenlerin katlinden, işkence görmesinden sorumlu olan Bush'un karşılanması ve rahat ettirilmesi için ülkenin neredeyse bütün olanakları kullanılmaya çalışılıyor. Daha şimdiden yüzlerce kişi Bush'u ağırlamak için görevlendirildi. Karşılama ve ağırlama törenleri için su gibi para akıtılıyor. Siyasi iktidarın temsilcileri, "onu yedirin, içirin, gezdirin ve memnun edin" diyorlar. Büyük patrona bir hizmet yarışdır sürüp gidiyor. Güçlerini halktan değil, emperyalizmden alan, sırtını onlara dayayanlar dan da başka bir şey beklenmez zaten.

Emperyalizmle yapılan işbirliğinin, ABD'den aferin kazanmanın övünç kaynağı yapıldığı ülkemizde, ABD'nin bugünkü patronunun ülkemize gelişi, bir yanıla siyasal iktidarın halk desteğini yitirdiğini görünce kendini taze kan aramasından başka bir şey değildir. Elbette her isteğin bir bedeli ve karşılığı olacaktır ama yıllardır emperyalizmle "çalışmaya" ve onun uygun gördüklerine evet demeye alışmış olanlar için bunun fazlaca bir önemi de yoktur. En son Körfez savaşı sırasında da bir dediği iki edilmeyen ve her isteğine harfiyen uyulan Bush'un isteklerinin karşılanması konusunda herhangi bir kuşku duyulmaması da işte bu yüzdendir. ABD Başkanı tarafından özel olarak telefonla arandığını övünç kaynağı yapanların, şimdi de ABD patronunun istekleri karşısında bir sorun çıkarması için ne neden olabilir?..

Bush gelmeden daha günlerce önce cebine koyduğu istemler paketi kamuoyunun gözleri önüne serilip tartışıldı. Bush Kıbrıs'ta "çözüm" istiyordu... Kıbrıs'ı kendi istediği gibi çekip çevireceği, Ortadoğu'da kurmaya başladığı "yeni düzeniyle bütünleşecek bir yere dönüştürmek istiyordu. Bush, havaalanlarıyla, limanlarıyla, Kıbrıs'ı kendisine hizmet veren bir yer olarak görmek istiyordu. Körfez savaşının galibi, imparatorluğunu hızla büyüten, saldırganlığını hiç tereddüt etmeden her yere yansıtan Bush, böyle istedikten sonra, ona şimdiye kadar hiç hayır dememiş olanlar ne diyebilirlerdi?

Bush, elbette bu kadarla yetinemezdi; gelmişken Çevik Güç sorununu da halledip gitmek istiyordu. Irak topraklarına yerleştirdiği askeri güçlerine güçlü bir üs de Türkiye'den kazanarak, yerleşikliğini kalıcılaştırmak için buna gerek duyuyordu. Amerikan askerlerini davetiye ile, katliamdan kaçan Iraklı Kürt sığınmacıları sözde korumak adına bölgeye çağırınların böyle bir teklife dört elle sarılmaması olur muydu? Amerikan işbirlikçiliğinin, Bush'tan alınan övgülerin her şeyin önüne geçtiği süreçte, böyle bir fırsat kaçınılır mıydı?

Hür dünyanın patronu, halklara özgürlük taşıyan kahraman, demokrasi aşığı, insan hakları havarisi Bush isterde olmaz mıydı?..

Emperyalizmin eli kanlı patronunu, halkların cellatı Bush'un kanlı ve kirli yüzü halklardan işte böyle gizlenmeye çalışılıyor. Emperyalizmle içli dışlı olmak, onunla işbirliği yapmak böyle sözcüklerin arkasına gizlenerek övgüye dönüştürülüyor.

Daha dün Irak halkının tepesine on binlerce ton bomba yağdıran, sivilas-ker on binlerce insanı katleden, kadın ve çocukları sığınaklarda canlı canlı kavuran, toprağa gömen, emperyalist savaş gücüne "saldır" emrini veren odur. Halkların bağımsızlık ve özgürlük istemlerini kanla boğmak için savaşları, katliamları, cinayetleri, kanlı cuntaları tezgahlayanların patronu da odur. Onu halklar çok iyi tanıyor. O, seleflerinin kanlı ayak izlerinden yürüyor. O, hür dünyanın çıkarları adına, halkların yaşamını zehir eden, katliam serileri yaratan Truman'ların, Johnson'ların, Nixon'ların, Reagan'ların eserini daha ileri götürmek istiyor. Halkların akıtılan kanları, soyulup, iliklerine kadar sömürülmeleri üzerinde dünya imparatorluğu kurmak için her yola başvuruyor. Bunun için de hiçbir şeyden çekinmiyor. Çünkü ABD emperyalizmi ve Bush için tek gözetilmesi gereken şey, ne pahasına olursa olsun, kendi çıkarlarıdır, yani büyük tekellerin, tröstlerin çıkarlarıdır; halkların değil.

Onu hepimiz, işçiler, memurlar, köylüler, emekçi insanlar çok iyi tanıyoruz. CIA patentli işkence yöntemlerinden, sömürü çıkarları için tezgahlanan kanlı oyunlardan, emperyalist saldırılardan tanıyoruz... Halkların içine gömüldüğü yoksulluk ve sefaletten, çektiği acılardan, aç çocuklardan, parçalanan bebeklerden, dizginsiz sömürüden tanıyoruz... Güney Vietnam'da kullanılan, BM sözleşmelerinde bile yasaklanmış, kimyasal silahlardan, napalm bombalarından, zehirli gazlardan tanıyoruz... Kore'den, Kamboçya ve Laos'tan, Guatemala'dan, Lübnan müdahalesinden, Grenada işgalinden, Libya'nın bombalanmasından, Panama işgalinden, Domuzlar Körfezi çıkartmasından, Arjantin'ten, Şili'den, Latin Amerika'dan ve buralardaki katliamlardan, gözyaşlarındandır, akan kanlardan tanıyoruz... Bush, ülkemize kan, gözyaşı ve acıdan başka bir şey ta-

şımayacaktır. Onun için Bush'a ülkemizde yer olamaz.

Tabii, siyasi iktidar da Bush'un gelişini sadakatin bir karşılığı olarak, dış itibarın artması adıyla açıklayarak, oya tahvil etmenin hesaplarını yapıyor. 49 yıl sonra, koca ABD Başkanı Türkiye'yi ziyaret ediyor... Bu ise Körfez savaşındaki gibi sadakatle, "güçlü Amerika ile olan samimi diyalog" ile açıklanıyor.

Ama bir sorun vardı. Bush nasıl ağırılanacak, en önemlisi de nasıl korunacaktı? Türkiye artık o eski 12 Eylül'lerin Türkiyesi değildi. Türkiye'de çok şey değişmişti. CIA'nın eski patronu, bir dönem Türkiye istasyon şefliğini üstlenmiş Bush'un gözünden bu değişim kaçmamıştı. Türkiye'de, Ortadoğu'ya saldırdıkları süreçte, kendilerine karşı birçok tavır alınmıştı. Hatta Amerikalılar için üslerinden, elçiliklerden ve yaşadıkları bölgelerin dışına çıkmamaları kararları almak zorunda kalmışlardı. CIA raporları da, Türkiye'deki gelişmelerden duydukları tedirginliği yansıtıyordu... Körfez savaşı sürecinde, kendilerine karşı hiçbir ülkede böylesi tehlikeli gelişmeler olmamıştı. İşte Bush, kendi açısından böyle sine riskli ve tehlikeli bir ülkeye ayak basacaktı.

Oysa çok değil, daha 10 yıl öncesine kadar nasıl da rahattılar. O dönem, bu ülkeden Haig'ler, Kissinger'lar, Nixon'lar gelip geçmişti. Ama o zaman, hiç de böyle tedirginlik duymamışlardı. CIA özel korumalarını günlerce öncesinden onların gezip dolaşacağı yerlere göndermemişti. Hatta öyle ki, Haig, Kapalıçarşı'da, İstanbul sokaklarında dolaşarak, '80'li yıllarda yaratılan ortamın tadına varmıştı... Öyle etrafında özel koruma zincirleri olmadan, Türkiye'de ellerini kollarını sallayarak dolaşmak, onlara çok hoş gelmişti. Yeşil ışık yaktıkları ve "bizimkiler yaptı" diyerek alkışlarla karşıladıkları o günlerde, hep onların istedikleri olmuştu. O günlerde Türkiye'de ABD'nin istediği gibi "huzurlu, istikrarlı, kavgasız, gürültüsüz" günler yaşanıyordu. Amerika ne derse kafa sallayanlar, üsse üs, güçse güç verenler vardı. Tabii ki, böyle bir ortamda da kendilerine karşı yükselen bağımsızlık sloganlarını işitmeden, rahat rahat gezebilirlerdi...

Ama bugün artık halklar Bush'un ve emperyalizmin saldırgan yüzünü biliyorlar. Seçim kampanyalarındaki gülen yüzün ardındaki şeytanı görüyorlar. Amerikan saldırganlığının ne demek olduğunu, çok değil daha birkaç ay öncesinde yaşanan Körfez savaşından biliyorlar. O yüzden de, ona "hoşgeldin" demiyorlar. Çünkü ona hoşgeldin demek, dünya çapındaki emperyalist saldırganlığa hoşgeldin demek anlamına geliyor.

Bush, bunun için, daha haftalarca öncesinden uzmanlarını, seçme CIA ajanlarını Türkiye'ye gönderiyor... Bunlarla da yetinmiyor, özel silahlarını da göndereceğini açıklıyor. Adeta dalga geçiyor... Kendilerini "demokrasi" ve "özgürlük" havarisi olarak gösterenlerin bu korkuları neden?.. Neden "Emperyalizme Hayır" sloganlarından rahatsızlık duyuyorlar?.. Halklardan bu kadar korkup, onların mücadelesinden rahatsızlık duyanlar, suçlarının ne olduğunu çok iyi biliyorlar... L.Amerika'daki işbirlikçi yönetimlere dağıtılan "işkence el kitapları" henüz unutulmadı. Dünya halkları, emperyalizmin jandarmasının bu ve benzeri uygulamalarının acılarını yaşıyor. Bu yüzden de Bush'a "hoşgeldin" değil, "defol" demek gerekiyor.

* * *

TOPLUMSAL ÇELİŞKİLERİ MÜCADELE SÜREÇLERİ ÇÖZÜYOR

Sürekli değişim her şeyde sürekli bir yenilenmeyi, yeni süreçlere ayak uydurmayı ve yere sağlam basmayı gerektiriyor. Birbirine eklenen çelişkiler ve yaşanan her yeni süreçte yeni bir sayfa açan toplumsal çelişkileri biçimlendiriyor. Değişen süreçler, hayatın çeşitli alanlarında yeni çelişkilere açılıyor, çelişkiler iç içe geçiyor.

Devrimciler açısından sorun, her süreçte toplumsal çelişkilerin çözüm yönünü bulabilmek ve bunu her alanın özgüllüğü içinde yerli yerine oturarak, sürece bu yönde müdahale edebilmektir. Bu başarıldığında ve toplumsal çelişkilerin özgüllüğü içerisinde çözümü doğrultusunda çaba gösterildiğinde, kitleler sarıp sarmalanıyor ve içlerinde biriken ve açığa çıkmayı bekleyen tepkiler, istemler, duygu ve düşünceler açığa çıkıyor, mücadelenin kanallarına akıyor.

Mücadele, yeni-sömürge ülkelerde zengin kitle kaynaklarına sahiptir. Hele sınıfsal uçurumun derinliğinin 24 Ocak kararları ve 12 Eylül'den sonra katlanarak arttığı bir ülkede; kitlelerin ekonomik, demokratik taleplerindeki çözümsüzlüğün yarattığı birikim bugün sistemi sarsacak noktadadır. Ancak buna rağmen bu tepkilerin açıktan açığa dile getirilemediği de bir gerçektir. Şüphesiz terörün açıktan estirildiği, kitlelerin örgütsüzleştirilmesinin her şeyin önüne geçirildiği ve yıllarca halkın hak alma bilincinin demagoji ve yalanlarla karartıldığı düşünüldüğünde, bu birikimin patlama noktalarını, somut çelişkilerini yakalayıp, kitlelere yol açmak, örgütlü güçlere, devrimcilere düşüyor.

Devrimciler, süreçlerin doğurduğu çelişkileri değerlendirip, çelişkileri çözecek şekilde hareket ettikleri ölçüde yolu açtılar. Kitleler giderek, buna paralel olarak yıllardır hüküm süren depolitizasyon ve pasifikasyonun etkilerini kırmaya başladılar. Ve "o bir daha kafasını kaldıramaz", "kabuğundan çıkamaz" gözüyle bakılan en geri kesimler bile, mücadelenin yollarına düştüler. Mücadele, hak arama bilincini kitlelerin kafasında aydınlattı ve işçisinden memuruna, köylüsüne kadar tüm emekçi kitleler 12 Eylül sürecinde kaybettiklerini fazlasıyla geri isteme bilinciyle harekete geçtiler.

Bütün iş, toplumsal çelişkileri sürece göre biçimlenişi ve özgünlüğü içinde kavrayabilmek, politik cesaret ve atılganlıkla bunlara yerinde ve zamanında müdahale edebilmektir.

Mücadelenin her zaman önceden hazırlanmış planlar üzerinde yürümediğini, kitlelerin birçok çelişkiyi içlerinde taşıırken, bu çelişkilerini devrimcilerin yaptığı işlerden de etkilenerken, birbiri ardına patlak veren hareketlilikler defalarca kanıtladı. Mücadele programlara ve reçetelere hapsedilemez ve hapsedilmemelidir. Ama kendiliğindenci gelişmelere ve patlamalara da terk edilmemeli, olayların peşinden sürüklenilmemelidir. Devrimci irade ve inisiyatifin önemi ve rolü buradadır. Tabii bunu başarmanın tek ölçütü kitlelerin içinde

bulunduğu durumu görebilmek ve bunu mücadeleye dökebilecek yol ve yöntemi tutturabilmektedir. Egeli bütün üreticilerinin bölgesel otoriteyi altüst edecek kadar ileri gittikleri direnişleri, işçilerin '89 bahar eylemlilikleri mücadelesinin reçetelere göre biçimlenmediğini gösteren çarpıcı örneklerdir. Kitleler bir noktadan sonra sistemle çelişkilerinin yoğunlaştığı her yerde başlarını kaldırdılar ve hak arama mücadelesinde yerlerini aldılar. Burada önemli olan kendiliğinden de olsa başlayan gelişmelere de müdahale edebilmek, kendiliğindencililiği iradiliğe çevirebilmek, iradi politikalarla, buna yön verebilmektir. Bu noktadan sonra hareketin kendiliğinden başlamasının fazlaca bir önemi yoktur. Geçmişte yaşanan kola boykotunu buna örnek verebiliriz. Devrimciler kendi dışlarında patlak veren kitle eylemliliklerini de ileri taşımak için güçlerini ortaya koymak zorundadırlar. Devrimciler toplumda bütün alanlarda biçimlenen çelişkilere aldıkları tavırla kitlelerin dikkatlerini üzerlerine toplayabilirler ve topluyorlar da.

Bu tür müdahalelerle kitlelerin yanında olduğunu göstermek, sempatisini kazanmak da devrimciler açısından önemlidir. Devrimci irade ve politika birçok kitle eylemliliğinde doğrudan yönlendirici rol de üstlendi. '90 Temmuz'unda memurların biriken çelişkilerini açığa çıkarmada devrimci irade ve politika öndeydi. Sürece devrimci öngörü egemen olmuştu. Devrimci politika kitlelerin talepleriyle çakıştı ve kitlelerin harekete geçmesi ve eylemlilikleri ileri götürmesiyle memur mücadelesi açısından önemli politik sonuçlar ortaya çıkarttı. Kitlelerin bilincine sendikayı taşıdı ve devrimci politika kitlelerle birlikte sendika mevziini ele geçirdi. Devrimcilerin iradi olarak yönlendirdiği her kitlesel hareketliliğin ortaya çıkardığı, mücadeleye kattığı önemli politik sonuçlar vardır. Devrimci irade ve politika kitleleri harekete geçirdiğinde ve onları kucakladığında, kitlesellik ileri noktalara taşınabilmektedir. Devrimciler açısından sorun, kitlelerin talepleriyle sürece denk düşen politikayı çakıştırabilmek ve geniş kitle hareketleri yaratabilmektir. Sorun, süratle bu harekete, hareketlenmeye denk düşen yeni biçimler, örgütlenmeler, sloganlar yaratmak ve kitlelere bunları benimsetebilmek sorunudur. Ne zaman ki devrimci irade kitlelerin iradesine dönüşüyor ve eylemlilikler devrimci politikanın çizdiği yolda geliyorsa, orada yer alan insanlar süreçten yepyeni mücadelecilik kimlikle çıkıyorlar, politik inisiyatif ve olgunluk kazanıyorlar. Kendiliğinden kitle eylemlilikleriyle, devrimci iradenin kitle eylemlileriyle çakışıp, ona yön verdiği eylemlilikler arasında temelden farklılık buradadır. Kitle eylemleri devrimcilerin müdahalesiyle politik hedeflere yönlendirilemediği, mücadele ve örgütlülük biçimlerinin, slogan ve taleplerin hızla sürecin ihtiyaçlarına göre biçimlendirilemediği her yerde, kitlesel eylemlilikler politikleştirilemediği gibi, kalıcı örgütlenmeler de ortaya çıkarmıyor, bir yerde sınırlanıp kalıyor, işte bu noktada devrimciler toplumsal çelişkileri ve kitlelerin içinde bulunduğu nesnel durumu kavrayarak, mücadeleyi kampanyalar şeklinde uzun sürece yaydıkları her seferinde kitleleri peşlerinden çekip götürecekleri sonuçlar ortaya çıkarabiliyorlar. Devrimcilerin bütün mücadele biçimlerini bir arada uygulamaya koydukları, yeni örgütlenmeler ve sloganlar yarattıkları, toplumsal çelişkileri çözmeye yönelik kampanyalara dönüşen mücadele süreçleri, kitlele-

re de, devrimcilere de çok şeyler kazandırıyor. Kitleselleşmenin adımları bu süreçlerde hızlanıyor.

Bu noktada en temel sorun, kitleleri tanımak, kitlelerin nabzını elde tutabilmek ve onlara devrimci politikayı, yeni örgüt biçimlerini, mücadele hattını kavrayabilmektir. Şüphesiz sorun, sürece damgasını vuran çelişkilere hakim olmakla, devrimci politikayı ve iradeyi koymakla, çelişkilerin üzerine yürümekle de çözülmüyor. Bu noktada sübjektif durumun, devrimcilerin kitlelere yaklaşımının önemi büyüktür. Kitlelerle iç içe geçmeyen, onların duygu ve düşüncelerini algılayamayan, onların, havasını soluyamayanlar, ellerinde devrimci politika da olsa, bunu kitleleri harekete geçirebilecek güce dönüştüremiyorlar. Devrimciler politikaları ne kadar doğru olursa olsun, bunu kitlelere götüremedikleri zaman, kitle hareketleri yaratamıyorlar. İradı tavırları kitlelerin içine taşıyarak kitlelerle birlikte gerçekleştirmek, onların duygu ve düşünceleriyle birleştirmek kitleleri etkiliyor ve eğitiyor. Kitleleri mücadeleye kazanmak devrimcilerin temel görevleri arasındadır.

Bu noktada içinde bulunulan ana damgasını vuran sorunu saptamak ve o andaki mücadeleyi bunun etrafında döndürmek gerekiyor. Örneğin emperyalist savaş sürecinde toplumsal çelişkiler emperyalist savaşa karşı mücadelede düğümlendi. Devrimciler sürece bunu çözümleyerek müdahale ettiler. Devrimci politika kitlelerin emperyalist savaşa karşı tepkilerini sürece denk düşen örgütlülüklerle, eylemlerle, yeni propaganda ve ajitasyon sloganlarıyla açığa çıkartacak bir hat izledi. Emperyalist Savaşa Hayır Komiteleri yeni kitle örgütlenmelerini ifade ederken, mücadele de emperyalist hedeflere yöneldi. Sloganlar, propaganda ve ajitasyon buna göre biçimlendi. Bu tavır toplumun geniş kesimlerini etkilemekle birlikte, tepkileri açığa çıkartmada yeterli olmadı ve Emperyalist Savaşa Hayır Komiteleri tam anlamıyla işlerlik kazanamadı. Tabii bunun nesnel bir yanı olduğu da açıktır. On yılı bulan örgütsüzleştirme politikasının ardından, kitlelerin karşısına örgütlenme politikasıyla çıkmanın, ilk anda benimsenmede belli güçlükler ortaya çıkardığını da kabul etmek gerekiyor. Yıllardan sonra kitlelerin demokratik bir yapılanmanın, söz ve karar sahibi olmanın sıkıntılarını taşıdığı tartışmasız bir gerçektir. Devrimcilerin sloganlarının dalga dalga tüm toplumu sarması ve kitleleri etkilemesi, örgütlenmelere yansıtılamadı. Burada kitlelerle ilişkilerin durumu kendisini açığa vuruyor. Kitlelerin tepkilerini açığa çıkartacak şekilde kitlelerin derinliklerine inememenin ve bu çelişkiyi her alanın kendi özgüllüğü içerisinde ifadelendirememenin sonuçları örgütlenmelerdeki eksikliklere yansdı. Emperyalist savaşa karşı mücadele, bir kez daha devrimci politikayla yola koyulmanın ve kitleleri sarsmanın, örgütlenmeler yaratmanın yeterli olmadığını gösterdi.

Yine, işçi, memur mücadelesi giderek yayılıyor ve bir noktada çakışıyor. Sorun devrimciler açısından işçilerin ve memurların içinde bulunduğu durumun ve onlara yansıyan toplumsal çelişkinin özgüllüğünü kavrayarak sürece müdahale edebilmektir. Bugün memur eylemliliğini yaratmada toplumsal çelişkilerin özgün biçimlenişini bulmak ve devrimci politikayı ortaya koymak bir yana, memurların içinde bulunduğu durum da kendi somutluğu içinde kav-

ranmalıdır. Memur eylemliliğinde devrimcilerin öncülüğü vardır. Bu öncülüğün örgütlenme ve mücadele biçimlerinde yenilenmeyi beraberinde getirmekle kalmayıp, kitleseliği de yakaladığını söylemek gerekir. Bu noktada programlar ve reçetelerden öte, kitlelere gidebilmek, onların içinde bulunduğu durumu çözümleyerek hareket etmek önem taşıyor. Süreç devrimcilerin giderek özgül çelişkileri daha iyi kavradıklarını ve kitlelere daha fazla gidebildiklerini ve bu eylemlilikleri daha fazla etkileyebildiklerini gösteriyor. Bu da kitlelere daha fazla gidildiği ölçüde devrimci iradenin etkisinin artacağı ve önemli politik ve örgütsel sonuçlar kazanılacağını gösteriyor.

Mücadelede öyle anlar geliyor ki; o an kitlelerde hiçbir dönem birikmeyecek tepki ve öfke kabarıyor. İşte böyle anlarda devrimciler bu tepki ve öfkenin dışarıya çıkmasında öncü rollerini, politik cesaret ve atılganlıklarını gösterebilmelidirler. Kitleleri çatışma noktasına getiren çelişkileri ancak devrimcilerin müdahalesi çözümleyebilir. Bunu yapamadıkları yerde kitlelerin öfkesi boşalmakta, harcanıp gitmekte ve kitlesel eylemlilikler ve devrimci gelenekler yaratmak için yakalanmış önemli bir an kaçırılmaktadır. Ama bu anı değerlendirmesini bilen devrimciler hem mücadeleyi zenginleştiriyorlar, hem de kitleleri daha ileri mücadele içine çekmenin ve onları daha fazla eğitmenin yollarını açıyorlar.

Mücadelenin hızla geliştiği ve kitleleri etkileyerek onlara doğru kaydığı bu süreçte; devrimciler, toplumsal çelişkileri özgüllüğü içinde kavrayarak, müdahalelerini yoğunlaştırdığı ve kitlelerle sıcak ve canlı bağlar kurduğu ölçüde, mücadele daha kitleselleşerek, sistemi daha derinden sarsacak noktalara doğru ilerleyişini sürdürecektir. Devrimciler bu süreçte dikkatlerini toplumsal çelişkilerin özgüllüğü ve kitleler üzerinde toplamalıdır.

* * *

Sayı: 24,15 Temmuz 1991

BİREYSEL YARATICILIK VE İNİSİYATİF

Ülkemizde sosyal, siyasal ve ekonomik kriz her geçen gün biraz daha derinleşiyor. Yıllara damgasını vuran suskunluk, edilgenlik ve depolitizasyon süreci adım adım kırılırken, kitleler hak arama mücadelesinde yerlerini alıyorlar. Devrimci muhalefetin verdiği moral güç ve yol gösterici mesajlar yerini buluyor. Kitleleri pasifize etmeye yarayan kurum ve kuruluşların gerçek yüzleri açığa çıkıyor.

Krizin derinleşmesi, devrimci muhalefetin ağırlığını koyması, kitlelerin artan eylemliliği gibi etkenler bir arada düşünüldüğünde sürecin devrimcilere yüklediği somut ve acil görev tüm çıplaklığıyla ortaya çıkıyor. Giderek daha nitelikli bir mücadeleye doğru yönelen kitlelere somut alternatifler sunmak!

Yaşanan bunca acı ve sefalet, iktidarın bunca çürümüşlüğüne karşın, kitlelerin sistem sınırlarını pek zorlamayan, ekonomik talepler ve ağırlıklı kendiliğindenci eylemlerle sınırlı kalmaları, üretenlerin aynı zamanda yöne-

tenler de olmaları gerektiği bilincinden ne kadar uzakta olduklarının ve devrimcilerin bu yönüyle kitlelere güven veremediklerinin açık kanıtıdır. Bu nedenle, arayış içindeki kitlelerin umudu olmak, onları ekonomik, demokratik, siyasi mücadelede seferber etmek görevi devrimcilerin güncel ve ertelenebilir bir göreviştir.

Bu noktada, kitlelerdeki depolitizasyonun etkileri, kitlelerin devrimcilere ilişkin çekince ve şüpheleri, devrimci çalışma yapacak insanların azlığı ya da yetersizlikleri, olanaklarının kısıtlı olması, iktidarın baskılarının artması gibi etkenleri sıralamak gündemdeki somut görevin yerine getirilmemesinin mazereti olamaz. Devrimciler yapılamayanlar için "somut ve nesnel" nedenleri sıralayan, felaket tellallığı yapan ya da bin bir çeşit mazeret üretmek iş yapmaktan kaçınan, görevlerinin üstünden atlayan insanlar değil, tam tersine her tür zorluk ve engeli aşmaya çalışan, nesnellığe teslim olmadan olmazı olur yapan, sabırlı-ınatçı ve nihayet yaratıcı insanlardır. Tüm bunların başarılması için bize gerekli olanlar sadece şunlardır: Sosyalizme inancımızdan hiçbir şey yitirmeden insanlarımızı sevmek ve bu düzenin değişmesi için ne pahasına olursa olsun, yılmadan sistemli ve bilinçli bir biçimde çalışmak. Çalışarak başaramayacağımız hiçbir görev, aşamayacağımız hiçbir engel olmaz!

Öte yandan, sistemli ve bilinçli yürütülmeyen bir çalışma, ne denli iyi niyetli olursa olsun, ne kadar yoğun ve ölesiye bir çalışma olursa olsun, alınacak sonuç koskocaman bir hiç olacaktır.

Devrimcilerin çalışmalarından alacakları sonuç öncelikle birbiriyle yakından ilişkili iki konuya bağlıdır. Tüm bireysel çalışmaları ortak hedefe yönelten, onların etkilerini birlikten kuvvet doğar ilkesiyle çoğaltan, ayrı ayrı yürütülen çalışmaların birbirini tamamlamasını sağlayarak, gerçek verim elde eden kolektif örgütlü çalışma bu iki konudan birincisini oluştururken, ikincisi ise, kolektif-örgütlü çalışmayı tamamlayan, onu durgun, mekanik ve tekdüze bir çalışma olmaktan kurtararak, her somut duruma göre zenginleştiren, geliştiren ve yeni açılımlara kavuşturan yaratıcı ve bireysel inisiyatif yüklü çalışmadır. Bu iki çalışmanın uyumlu bir birleşimi olarak yürütülmeyen devrimci bir çalışmadan istenen verim ve sonucun alınması çok zor olacaktır.

12 Eylül sonrasının yenilgi yılları ardından çeşitli küçük burjuva örgüt ve bireylerin ısrarla işledikleri kolektif-örgütlü çalışma düşmanlığına karşı verilen ısrarlı mücadele, somut sonuçlarını devrimci mücadelenin ve toplumsal muhalefetin yükselmesiyle ortaya koymuştur. Küçük burjuva kararsızlara ve yalgın sola kıyasla devrimcilerin sağladığı nispi gelişme ve başarıların temel itici motivisi örgütlü ve kolektif çalışmada gösterilen ısrardır. Devrimci örgütlenme anlayışına, onun değerlerine ve ilkelerine sarılmış olunmasaydı, bugün geline mesafe kat edilemezdi. Örgütlü çalışma düşmanlığının hüküm sürdüğü yıllardan başlayarak sürdürülen kolektif-örgütlü çalışmanın bizleri bugünlere ulaştırdığından kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

Böylesi bir politikayla yola çıkanların genel sola oranla bugün sağlamış olduğu başarılar gerçek iktidar mücadelesi açısından ele alındığında, bu tablonun gözardı edilemeyecek bir başka yönü ortaya çıkmaktadır. Doğru dü-

rüst hiçbir şey yapmayan, kitlelerden soyutlanmış ve güdükleşmiş sola kıyasla ileride olan devrimciler, buna rağmen henüz sınıf düşmanları karşısında ciddi bir alternatif olma durumunda değildir. Oysa yapılması gereken tam da budur!

Bugünkü yetersiz kalışın bir nedeni kolektif örgütlü çalışmayı sürdürmede gösterdiğimiz yetersizlik, beceriksizlik, enerji yoksunluğu, disiplinsizlik, kolektif çalışmaya güven konusunda zaafılar vb. iken, bir diğer önemli neden de yaratıcı ve bireysel inisiyatif yüklü çalışma konusundaki yoksunluktur. Dolayısıyla devrimci çalışmanın bu yönüne giderek daha fazla önem verilmesi gerekiyor.

Yalnızca kendisine söylenenleri yapmaya çalışan, kendisine dikte edilenleri gerçekleştirmeyle ufkunu sınırlı, bunu başardığında görevini başardığını sanan insanlarla bir yere varılacağını kimse beklememelidir. Belli kalıplarla düşünen ve iş yapan, hep kendisine çizilen sınırlar içinde kalmaya özen gösteren, radikal kopuş ve dönüşümlerin elzem olduğu devrimci mücadelede ciddi atılımlar yapmaktan ürken, tereddütlü bireylerin sakıngan, tekdüze ve mekanik çalışmaları mücadelenin ilerlemesinin önündeki en büyük engellerden birisidir. Böylesi insanlarla ancak var olanlar tekrarlanır, olsa olsa kamlumbağa adımlarıyla ilerlenir. Günler, aylar ve giderek yıllar "bir şeyler yapıyoruz", "gelişiyoruz" avunmalarıyla geçer. Oysa bırakalım kamlumbağa adımlarıyla ilerlemeyi, bu inisiyatifsiz insanların yapıda yol açtıkları ayak sürümeler, teknik deyimle sürtünmeler, sürekli hız kaybına neden olur. Oysa ciddi bir devrimci hareketin hızla ilerlemesi, deyim yerindeyse koşması gerekir. Koşmak için ise inisiyatif sahibi ve yaratıcı insanlara sahip olmak şarttır.

Belli bir saatte belli bir yere mutlaka ulaştırmak üzere arabasına yüklenen paketlerden iki tanesi yolda düşünce ne yapacağını şaşırarak araç sürücüsü düşünelim. En yakın telefona ulaşarak yola devam mı edeceğini, yoksa dönüp paketleri araması mı gerektiğini patronuna soracak bu sürücünün, çok daha müşkül durumlarda iyice bocalayacağı açıktır. Benzer şekilde yalnızca buyruklarla iş yapmaya alışmış, kendisine söylenmeyen şeyleri yapmaktan kaçınan bir devrimcinin yararlı çalışmalar yapamayacağı kesindir. Bu anlayışa sahip bir devrimcinin yol açacağı zararlar saymakla bitmez. Malzeme ve olanakların boşa harcanması, zaman kaybı, uygun fırsatların kaçırılması, moral bozukluğu, işlerin aksaması, ilişkilerin mekanikleşmesi ve verimsizleşmesi, emir-komuta sisteminin güçlenmesi vb.

Ustaların bize öğrettiği "gerçek her zaman somuttur" özlü bilgisini hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamalıyız. Hiçbir yönerge, hiçbir tavsiye ya da hiçbir bilgi-deney, gerçeği tam olarak kucaklayamaz. Günlük pratik çalışmalarımızda somut gerçeği her zaman zihnimizde yeniden inşa etmeliyiz. Geçmişin deney ve tecrübeleri göz önünde tutularak bize söylenen her şeyin kendi somutluğu içinde hayat kazandırılabilirdiği ölçüde değer taşıdığını, belli koşullarda söylenenleri, pratiğin canlı ayrıntılarıyla yoğurmadan mekanikçe uygulamanın, hiç de istenen sonuçlara ulaşamayacağını, hatta tam tersi sonuçlara bile yol açabileceğini akılda tutmalıyız.

Söylenenlerin çoğu durumda bize yönümüzü bildiren genellemeler oldu-

ğünü, onları yaşama uygulamak için bize önerilenlerin geneldeki gerçekliklerle çerçeveslendiğini, dolayısıyla kendi gerçekliğimizde onları yeni biçimlerle zenginleştirmemizin gerekebileceğini unutmamalıyız. Bize söylenenleri hayata geçirirken, onları geliştirerek zenginleştirmenin bizim görevimiz olduğunu bilelim. Yalnızca kendisine söylenenleri yapmakla yükümlü olan insanlar, mahkemelerdeki zabıt katipleri türünden bürokrat insanlardır. Böylesi bürokrat yaradılışlı, memur ruhlu insanlarla iş yapa yapa birçok devrimcinin, hatta birçok yönetici devrimcinin, kendinden bir şey katmayan canlı bir faks makinesine dönüşmesi kaçınılmazdır. İşlerini bir cümle dahi eklemeyen çevresindeki insanlara aktaran bir sorumlunun, devrimci mücadeleyi geliştiren yaratıcı-inisiyatif sahibi bir birey olamayacağı açıktır.

Yapılmayan bir iş, hedeflenen ama elde edilemeyen bir sonuç, ya da yapılan bir hata sonunda "Bana söylenen bunlardı", "Bu durumda ne yapacağım söylenmemiştir" gibi mazeretlere kimse sığınmamalıdır. "Bana denileni yaptım", "Bana bu söylenmemiştir" diyen arkadaşlarına karşı işini ciddiye alan herkes şu yanıtı vermelidir: "Denilen ya da denilmeyen önemli değil. Önündeki somut duruma bir devrimci olarak neden doğru müdahalede bulunmadın? Nerede senin rolün? Devrimci yaratıcılık, devrimci inisiyatif kullanma sorumluluğundan niye kaçındın?"

Devrimcilik; sorumluluk yüklenme cesaretinin artmasıyla gelişen ve gerçek anlamına kavuşan bir kişilik biçimlenmesidir. Devrimci insan hiç hata yapmayan değil, hatalarını yinelenemeyen ve bağışlanmaz hatalar yapmayan insandır. Devrimci çalışmanın esenliği için iyi niyetle yapılan ama sonuçta hata olarak gündeme gelen yanlış inisiyatif uygulamaları cesaretimizi kırmamalıdır. Hatalarımızı, ancak yeni inisiyatif örnekleriyle aşabiliriz. "Hiç hata yapmayanlar, iş yapmayanlardır" sözünün ifade ettiği gerçek doğrultusunda çalışmalarımızı sürdürmeliyiz.

"Söylenenin en iyi yolu yapmaktır" özdeyişine bağlı kalarak laf yapmaktan, ya da laf taşımaktansa somut çalışmalar yapmak her zaman tercih edilmelidir. Kolektif-örgütlü çalışmanın gerektirdiği disiplinle, hatta yeri geldiğinde uygulanan kayıtsız şartsız itaat ile yaratıcı bireysel inisiyatifi karşı karşıya koymaya kimsenin hakkı yoktur. İyi bir devrimci, taşıdığı sorumluluk ve devrime olan inancıyla her somut durumda doğruyu arayan, belli kalıplarla kendini sınırlamayan insandır. Önemli olan, sonucu nasıl olursa olsun bize söyleneni yapmak değil, mücadeleye katkıda bulunacak, bizi ilerletecek çalışmalar yapmaktır.

Devrimci ustaların, devrimci teorinin, geçmiş deneylerin ve hatta bütün devrimcilerin her somut durumda şablon gibi yerine oturacak, bütün ayrıntıları dolduran önermelerde bulunamayacağını bilincinde olarak, her somut görevde gerçeği aramalıyız. İnsan bilgisinin pratikten, yaşamdan çıktığını ve yine ona dönerek doğrulanması gerektiğini akıldan çıkarmamalıyız.

Hedefimiz yalnızca bize söylenen ve dikte edilenleri en iyi yerine getiren insanlar olmak değildir. Esas hedefimiz, bize söylenmeyen ve dikte edilmeyenlere rağmen doğru çalışmalar yapmak, yaratıcı bir tarzda sorunlara devrimci çözümler bularak mücadeleye katkıda bulunmak olmalıdır.

Mücadele, mücadelenin esenliği için bireysel inisiyatif kullanmaktan korkmayan, yaratıcı çalışmalar yaparak yalnızca söyleneni yapan zanaatçılıktan, devrimci sanatçılığa yükselen yeni insanların omuzlarında yükselecektir!

* * *

Sayı: 24,15 Temmuz 1991

İLETİŞİM TEKELLERİ VE SOL

Romanya olayları başladığında kafası karışan yalnızca sıradan insanlar değildi. Kendisine devrimci, sosyalist, komünist diyen nice insanın kafası da en az kitleler kadar karıştı. Romanya'da olanın bir halk hareketi, bir devrim değil, darbe olduğunu söyleyen sosyalistlere, istisnasız tüm sol "dinozor"lar, "dogmatikler", "ezberciler" diyerek saldırıyordu. (*)

Emperyalist iletişim kuruluşlarının Romanya'daki bu mizansenini tek örnek değil kuşkusuz. Çekoslovakya'daki "kadife devrimin" başlangıcında var olmayan Martin Smid ve adı belli olmayan iki kurbanın "katledilme" haberleri, yine 1989 sonlarında Arnavutluk'taki "katliam haberleri" de aynı senaryonun ürünleriydi.

Emperyalist iletişim kuruluşlarının söz konusu tutumları, tekelci burjuvazinin halklara karşı yürüttüğü savaşta her türlü araca başvurmada ne denli pervasız davranabileceğinin somut kanıtı olmakta, burjuvazinin sınıf hakimiyetini sürdürmek için başvurduğu şiddet ve baskı politikaları dışında, gündeme getirdiği ideolojik mücadele araçlarının en gelişmiş olan yanlış bilgilendirme olayının büyük önemi giderek kendini her alanda hissettiriyor. Bu yanlış bilgilendirme, haber çarpıtıp yanıltma olayının uluslararası literatürde dezenformasyon olarak sıkça kullanılan karşılığını sözlükler şöyle tanımlıyor: "Haber yok etme, önemini küçültme ya da anlamını değiştirme eylemi." Yanlış bilgilendirmenin temel amacı, karşıdaki kişi, grup ya da düşmanı yanıltmaktır. Bir olay hakkında kitleleri yanıltma tertibi ne kadar yalan habere dayanırsa dayansın, kamuoyunda başarılı olduğu zaman zihinlerde yarattığı izlenim her türlü düzeltmeye karşı direnir. Örneğin Grenada ve Panama'da çok sayıda insanı katleden ABD yöneticilerinin çirkin yüzleri kamuoyunda yeterince bilinmiyor. Romanya olaylarına ilişkin tüm yalanlar bugün ortaya çıkmış olsa da gene de insanların zihnindeki imajlar etkisini sürdürüyor.

Kitleleri yönlendirme açısından televizyonunun sağladığı olanakların en çarpıcı örneklerinden birisi Körfez savaşı sırasında yaşandı. Ekrandan yansıtılan ustaca düzenlenmiş görüntülerle, haftalarca süren yoğun bombardıman altında ölen, yaralanan binlerce Iraklı masum insanın, çocukların acılı görüntülerinden habersiz milyonlarca insan, Körfez'e yayılan petrol nedeniyle zehirlenen ve ölmek için çırpanın zavallı karabataklara acıyarak buna neden olduğu için Saddam'a lanetler yağdırdı. Bu insanlar olayın asıl sorumlusu emperyalistleri sorgulama gereği bile duymuyorlardı.

Kitle iletişim araçlarını burjuvazinin hizmetine girmesinin tekelleri kapitalizmin bir sonucu olduğu açıktır. Burjuva demokrasisinin "altın yıllarına" ait basının dördüncü kuvvet olduğu efsanesi bugün yıkılmıştır. Tekellerin egemenliği, başta emekçiler olmak üzere başka toplumsal kesimlerin söz haklarının engellenmesiyle birlikte, basın özgürlüğünü de ortadan kaldırmıştır. Bugünün gazetecileri iktidarlara iç içe geçmiş, çoğu durumda bizzat tekellerin finans ettiği şirketlerin bir çalışanı durumuna gelmişlerdir. Le Monde'da çalışan Yves Manou "Kabahat Medyaların" adlı kitabında şöyle diyor: "Hükümetler artık basını sansür etmiyor. Gazetecileri satın alıyorlar. Sansür, çağını yitirmiş, yetersiz bir yöntemdir. Politikacılar ve işletme yöneticileri gazetecilerin kendi çıkarlarına hizmet etmeleri için başka yollar buluyorlar. Halkla ilişkiler ve iletişim danışma büroları yöneticilerine projeler hazırlıyorlar. Haber tekelcileri bu mesajları kullanıyorlar. Gazeteciler süpermarketlerin yöneticisi durumuna geliyorlar. Süpermarket yöneticisi bir deterjanın daha iyi satılabilmesi için o malı nasıl gösterişli bir yere yerleştirirse, gazeteciler de öyle yapıyor, siyasal ya da ekonomik grupların hazırladığı mesajı ön plana çıkartıyorlar.

Gazetecilerin bu yeni konumu 19-20 Haziran tarihlerinde İstanbul'da yapılan Uluslararası Çatışmalar ve Haber Medyaları konulu konferansta bir gazetecinin ağzından şöyle ifade edildi: "Savaşta önemli olan haber geçmek değil, savaşı kazanmaktır. Tarafsız kalmak önemli gibi gözükse de önemli olan ne tarafta olduğunu bilmektir."

Kendi hükümetinin hizmetindeki bu yeni gazeteci tipinin yanı sıra, bizzat burjuva hükümetlerin gizli servislerinin yürüttüğü basın faaliyetleri de giderek öne çıkıyor. CIA'nın ünlü beyaz, gri ve siyah propaganda faaliyetlerinin Özel Harp (Kontrgerilla) faaliyetlerinin temel alanlarından biri olduğu biliniyor. Ülkemizdeki bir Kontrgerilla şefinin açıklamasına göre 'olgular ve genel eğilimler yönlendirildiğinde, kurgu gerçeğin yerini aldığı anda, basın-yayın araçları birer istikrarlaştırma aracı olarak kullanıldığında artık haber namına bir şey yoktur, propaganda vardır, psikolojik savaş vardır.' Ülkemizde MGK'ya bağlı olarak çalışan Psikolojik Harp Merkezi'nin resmi adı Toplumla İlişkiler Başkanlığı (TİB)'dir. Psikolojik harp ideologları "sosyal ve kültürel durumu, gelenek ve görenekleri, dini özellikleri iyi kullanıldığı takdirde psikolojik harpten olumlu sonuçlar alındığını" sürekli vurguluyorlar. Geçmişten günümüze "teröristler cami bombaladı", "yasadışı örgütler uyuşturucu ticaretine el attı", "dişi militan" vb. manşetlerle kamuoyunda devrimciler aleyhine sürdürülen psikolojik savaşın sonuçları konusunda şimdiye kadar birçok şey söylendi. Somut ve hissedilir sonuçlarıyla tartışılan bu savaş biçiminin yanı sıra, en az bunun kadar etkili olan kitle iletişim araçlarının yanlış bilgilendirme kampanyaları konusunda ise devrimci kamuoyunda yeterli duyarlılığın oluştuğundan söz etmek mümkün değildir. Örneğin Romanya'daki akıl almaz yalan ve tahrifatların ardından bazı burjuva yayın organları özeleştirme yapma gereği hissettiler. Bir kısım yayın kuruluşu "söz konusu aldatmacalara kendilerini nasıl kaptırdıklarını", bunun nedenlerini araştırarak, kamuoyuna ulaştıkları sonuçları sundular. (Örneğin, Liberation ve Le Nouvel Observateur) Oysa kendisi-

ne sosyalist, devrimci, demokrat, komünist diyen birçok yayın organı ve örgüt, Romanya'daki karşı-devrimci darbeyi bir halk hareketi, bir devrim olarak selamlarken, düştükleri olumsuz konumun özeleştirisini vermediler. Nesnel olarak emperyalizmin dümen suyunda hareket edenler, işledikleri bu korkunç hatanın muhasebesini yapmadılar. Sağlıklı bir değerlendirme yaparak özeleştirme vermeleri bir yana, içine düştükleri büyük yanılgıya neden olan emperyalist iletişim tekellerinin teşhirini de yapmadılar. Romanya olaylarının ardından çok daha zengin örneklerle sergilenen iletişim tekellerinin kitleleri yanıltma ve aldatma operasyonlarına reformist-opörtünist sol gereken ilgiyi göstermedi. Savaş sırasındaki emperyalist yanıltma faaliyetlerinden söz ederken solun işlediği konular, savaşın insansızlaştırılması, akıllı bombaların becerilerini emperyalistlerce övülmesi, haberlere konan sansür ve tek yanlı habercilik gibi tali konular oldu. Reformist-opörtünist sol, emperyalist iletişim tekellerinin temel hedefi olan Saddam Hüseyin'in şahsında Irak'ı tecrit ederek Irak halkına uygulanan soykırımın meşru gösterilmesine hiç değinmedi. Gerçi bunun mantıklı bir açıklaması da yok değil. "Saddam'a da karşıyız, emperyalizme de.", "yüzde elli Saddam, yüzde elli emperyalizm suçlu, taraf olamayız" diyerek bu tavırlarıyla, emperyalizme hizmet edenlerin emperyalizmin bilinç çarpıtma yöntemlerinden etkilenecek M-L tavrı koyamadıklarını itiraf etmelerini beklemek biraz hayal olurdu. Kimbilir, belki de ülkemiz solu Romanya olaylarında olduğu gibi iş işten geçtikten, tarihi belgeler ortaya çıktıktan sonra birilerinin emperyalizmin Körfez savaşındaki rolünü açıklamasını bekliyordur.(!)

Tekelci burjuvazinin halklara karşı yürüttüğü psikolojik savaşın bir biçimi olan kitle iletişim araçlarıyla beyinleri yanlış yönlendirmeye karşı direnebilmek, onları işlevsiz kılmak için sağlam bir dünya görüşü, kendi özgücüne ve kitlelere sarsılmaz bir güven şarttır. Her türden emperyalist kara çalma ve yalanlara rağmen, sosyalizme olan inanç, M-L'leri gelişen olaylar karşısında tereddüt ve yalpalamadan kurtaracaktır. M-L'ler emperyalist basının yanıltma operasyonlarına rağmen olayları değerlendirirken, kendi bakış açılarına göre çözümler yaparlar. Ancak bunu yaparken, emperyalistler ne derlerse yalandır kolaycılığı ile somut gerçekleri görmezlikten hareketle, Arnavutluk'taki son gelişmeleri ısrarla "emperyalistlerin kara çalmaları" olarak ni-teleyenlerin, Enver Hoca heykelleri yıkılana ve AEP resmi inkarcılığını ortaya koyana kadar Arnavutluk'taki gelişmeler konusunda suskun kalmaları düşündürücüdür. Oturdıkları kendi M-L sandalyeleri olmayanların, dünyadaki gelişmeleri yorumlamak için bir merkeze dönüp, oradan sinyal bekleyenlerin gelişen her somut durumda rüzgarın önündeki kağıt parçası gibi savrulmaları kaçınılmazdır. Dünyadaki haber akışının yüzde doksanlara varan ölçülerde emperyalist merkezlerden çevreye doğru yayılması, sağlam bir ideolojik zemin ve tutarlılığa sahip olmayanların bu akıştan etkilenecek çoğu kez nesnel gerçeğin daha da dışına savrulmalarına neden olmaktadır.

Bir iletişimcinin Körfez savaşı ile ilgili olarak söylediği *"Hiçbir savaşta olaylara bu kadar çok iletişim aracı bulaşmadı. Kamuoyu da hiçbir zaman bu kadar bilgisiz kalmadı."* sözlerinin ışığında tekellerin kitleleri yönlendirmede

attıkları dev adımları iyi değerlendirmek gerekiyor. Körfez savaşında sergilenen "zengin ve usta işi" çarpıtma habercilik düzenlemeleri, emperyalistlerin sınıf çıkarlarını korumak açısından ne derece etkili ve tehlikeli bir silaha sahip olduklarını ortaya koyuyor. Haberi, ve gerçeği yok eden, önemini küçülterek ya da abartarak anlamı tümüyle tersyüz edebilen emperyalist iletişim tekellerinin korkunç gücü gözardı edilemez. Kitleleri yanıltmanın ötesine geçebilen, geçici bir dönem için -hatta birçok durumda uzunca bir dönem için— kitleleri peşinden sürükleyebilen emperyalist iletişim tekellerinin bu faaliyetlerine karşı bilinçli bir mücadele gerekiyor. Eğer birilerinin dümen suyunda gitmek, onların bize bahsettiği gerçeklerle yetinerek politikalar belirlemek istemiyorsak, emperyalist iletişim tekellerine karşı bağımsızlık kazanmalı, onların oyunlarını boşa çıkarmalıyız. Gerçeğin çevresinde dolaşmanın, ona nüfuz edebilmenin tek yolu, gerçeği kavramada M-L yöntemimizi yetkinleştirmek ve bunu geliştirmektir.

(*) "Medyalara Güvensizlik" yazısında Hıfzı Topuz konuya ilişkin şunları yazıyordu: "Michel Castex kitabında Romanya olaylarının televizyonla bütün dünyaya nasıl yanlış yansıtıldığını, bir darbe olayının nasıl bir devrim olarak gösterildiğini, morgdan mezarlığa kaldırılan cesetlerin bir kıyımla öldürülmüş insanların cesetleriymiş gibi nasıl filme alındıklarını anlatıyordu."

* * *

Sayı: 25, 1 Ağustos 1991

DİSİPLİNİMİZİN MAYASINDA GÖNÜLLÜLÜK VARDIR

Adalet, mutluluk, saygınlık gibi değerlerin; hak, özgürlük ve eşitlik gibi kavramların yanı başında milyonların yoksulluğu, hor görülmesi ve anti-demokratikliğin durduğu bir toplumda yaşıyoruz. Eğer bu çarpıklıkların farkında olmak yetseydi, koskoca bir toplumu değiştirmek kolay olurdu. Ne var ki bunları değiştirecek güç bulunamadığı sürece bu adaletsizlikler, haksızlıklar toplumun üstünde ur gibi büyüyor, acıları artırıyor, kabus gibi toplumun üstüne çöküyor. İşte yığınların açmazı da burada başlıyor. Bilinçlere, adaletsizliğe karşı yeni bir adalet, haksızlığa karşı direnç, ezilmeye karşı başkaldırı, sömürüye karşı sömürsüz bir gelecek inşa etme uğraşı yerleştirdikçe yeni bir insan niteliği ortaya çıkıyor. Özgürlük, mutluluk, onur ve saygınlık bilinçli insan da bu nitelikleriyle gerçek bir anlam kazanıyor, bir yaşam biçimi halini alıyor. Kısaca bilinç, sistemin çarpıklıklarına karşı koyma gücü buldukça, kendi yaşamını bu çarpıklıklara yer vermeyecek değer yargıları üzerine kurdukça kazanılıyor, geliyor. Daha da ötesi inançlarımız, değer yargılarımız ya hayati değiştirmekte ne derece ısrarlı, tutarlı olduğumuza bağlı olarak bilinç, kendi yaşamımızı yönlendiren aktif bir unsur haline geliyor.

Yüzeyde ne kadar bilinçli görünürse görünsün, dışındaki gelişmelerin akışıyla sürüklenen başıboş bir yaşamın, bilinçli, müdahaleci insan niteliğiyle bağdaşmayacağı kendiliğinden anlaşılıyor.

Oysa içinde yaşadığımız sistem her gün böylesi nitelikler üretiyor, her gün bu tarzda bir yaşamı insanlara empoze ediyor. Bu noktada yaşamımızı belirleyen pek çok gelenek ve alışkanlıklarda olduğu gibi bizzat yaşama ve çalışma sistemimizin kendisinde de sistemin empoze ettiğinden başka yönde bir farklılaşma ortaya çıkıyor. Ya gündelik hayatın gidişine kendini kaptırmış,

onun küçük ayrıntıları, hayatın küçük zorunlulukları tarafından sürüklenen bir yaşam, ya da inançları, değerleri, bunları elde etmedeki hırsı gündelik hayatın her noktasına yansımış, mücadelecı, yaratıcı bir insan tipi. Aradaki fark, milyonları atalet cenderesine aldığı ölçüde bu sistemin işleyişinde çıkarı olanların işine yarıyor; diğer yanılla ise "boşa geçen her zaman kayıptır, fazladan harcanan enerjidir" diye düşünen, yüzü geleceğe ve kazanmaya dönük yaşam biçimiyle çarpıcı bir karışıklık ortaya koyuyor.

Asıl mücadele bir anlamıyla bu cephede veriliyor. Binlerce yıllık ezilmişliğin, baş eğmenin, kaderciliğin uykusundan insanları uyandırma, bu geçmişin herkese bulaşan tortularından arınmak, inatçı bir mücadeleyi, amaçlarımızda ve ilkelerimizde ısrarlı olmayı gerektiriyor.

Çürüyen, tükenen, ama ayakta durmak için inat eden bir yapıyı yenisiyle değiştirmek ondan daha inatçı, her şeyiyle mücadeleye motive olmuş insanları öne çıkarıyor. Bu noktada disiplin özel bir önem kazanıyor. Ve gündelik hayatın her noktasında yaşam biçimimizde tutarlılığın, özsaygının, verimliliğin ve amaçlarına sıkı sıkıya sarılmanın denek taşı olarak karşımıza çıkıyor. Gerçek bir bilinç unsuru niteliği taşıyor.

Disiplini bu şekilde kavramadan, onu kendi yaşamımızda içselleştirmeden, bilinç unsurunu irade eğitimi olarak algılamadan, daha ötesi hedefe varmak, sonuç alıcı olmak ilkesiyle özdeşleştirmeden başarmak, ileriye yürümek mümkün olmuyor. Her sistem, her sınıf kendi geleceğine sıkı sıkıya tutunduğu ölçüde kendi disiplinini yaratıyor. Gerici sistem bütün toplumu kendine yabancı bir disiplin altında tutarak varlığını sürdürürken, özgürlüğün insanları da insanı kendi yaşamının efendisi yapan bambaşka bir disiplin üzerinde yürütüyorlar. Bu ikisi arasında, disiplin, dıştan dayatılan bir zorlama, üstesinden gelinemeyen bir sıkıntı olarak kaldığı sürece, yani ilkelerimizle yaşam ve çalışma biçimimiz arasındaki tutarlılığı ifade eden özdisiplin olayı haline gelmedikçe, gelişigüzel bir yaşamı beraberinde getiriyor. Ne kadar iyi niyetli olursa olsun, bu disiplini inşa edemeyen birçok insan farkına varmaksızın sistemin disiplininin kiskacına giriyor, ona teslim oluyor. Bu noktada mücadele insanlarının disiplini büyük önem taşıyor. Ve akıntıya kürek çekmek anlayışından, bilinçli insana yakışmayan rehavet geleneğinden hızlı bir kopuşu dayatıyor.

Sistemin temsilcileri, sömürüde, yağmada, ihanet pahasına hak etmedikleri zenginliklerin göbeğinde bencilce yaşamakta inatçıdırlar. Sömürüden, kişisel çıkardan, eşitsizlik ve her türlü adaletsizlikten gıdasını alan sistem, hal-ka sopa zoruyla önüne konulan pek çok kural dışında oldukça köklü bir disiplini de dayatıyor. Bu disiplinin aracını sermaye, amacını da kâr oluşturuyor. Sermaye öylesine büyük bir disiplin aracı ki, her gün ve her gün milyonlarca insanı kendi belirlemedikleri, kendilerine ve emeklerine yabancı bir yaşamın kiskacı içinde yaşamaya zorluyor. Milyonlarca insanı onlara yabancı tek bir amaç için, emeklerini sömürerek kâr elde etmek için bir araya topluyor. Her şeyiyle bu amaca göre belirlenmiş bir yaşamın içine kitleleri hapsediyor, ilişkilerini, adetlerini, alışkanlıklarını, hatta nasıl düşünmeleri gerektiğini belirtiyor. Sermayenin bu fabrika içi disiplini, işyeri dışında da "yaşamak için yarın yine emeğinin karşılığını alamamaya hazır" köleler olarak aynı cenderenin içinde

sıkıştırılmaya devam ediyor. Böyle bir toplumda özgür olmak, daha ötesi toplu mun özgürlüğü için çalışmak doğal ki, işe sıkı sarılmakla, bu yönde bir disiplini içine sindirmekle eş anlama geliyor.

Dolayısıyla disiplin sınıfsal bir nitelik gösteriyor ve iki farklı disiplin olarak karşımıza çıkıyor. Biri sermayenin dikte ettirdiği toplumsal eşitsizliklere, adaletsizliklere boyun eğdiren, hatta ona bekçilik ettiren zoraki disiplin, diğeri emeğin, özgürlüğün insanların gönüllü disiplini. Bizim disiplinimiz gönüllülük esas taşıyor, gerçek özgürlüğü ifade ediyor. Bu haliyle böylesi bir gönüllü disiplin yüksek bir sorumluluk duygusunu da beraberinde getiriyor. Bir yanıla iç tutarlılığın, özsaygının ifadesi olarak ortaya çıkan kişisel disiplin, diğer yanıla aynı ortak moral değerlerin birbirine kaynaştırdığı kolektif bir disiplinle tamamlanıyor, anlam kazanıyor. Bizim disiplinimiz hem bir derviş disiplininin adanmışlığını, hem de askeri disiplinin katılığını içeriyor. Oysa ne ilahi ödüller bekliyoruz, ne de ceza tehdidiyle korkutulmaya ihtiyacımız var. Ödül ve ceza ya dayanan binlerce yıllık köhnemiş disiplin, yeni insanda gönüllülük ve kolektiflik temelinde yüksek niteliklere ulaşıyor. Amaçlarında haklılığın bilincine varmış, doğruluğun, adaletin terazisinde hiçbir sahteliğe yer tanımayan insanlar için bunlardan başka "zorlayıcı" bir unsur gerekmiyor.

Kimse kimsenin kolundan zorla tutmuyor. O halde bu bir gönüllülük işi olduğuna göre, aldığı görevden kaçmamak, işini savsaklamamak, görevini en iyi şekilde yerine getirmek, sorumluluğu içine sindirmenin, ilkeli çalışmada alışkanlığın doğal niteliklerini oluşturuyor. Disiplini bu şekilde içine sindirememek, yeterince algılayamamak, pratikte pek çok hatayı da beraberinde getiriyor. Zamanında yapılamayan, hakkıyla yerine getirilemeyen her iş mücadelesinin hızını kesmekle kalmıyor, gericiliğin barikatlarını örmesine, inisiyatiflerini artırmasına da yol açıyor. Hayat sonuçlar üzerinde ilerliyor. Disiplin olayının önemi asıl bu noktada öne çıkıyor. Sarfedilen sözler, öne sürülen gerekçeler ne olursa olsun, "sonuç alma" ilkesi mücadelenin her noktasına nüfuz etmedikçe yeterli sonuçlar da beklememek gerekiyor.

Bilinçli insan iradesinin statükoları parçalamada, önüne koyduğu hedefleri ele geçirmede inanılmaz sayılan, ama o ölçüde de gerçek bir devasa güç olduğu biliniyor. Cesaret ile alınan bir karar, programlanan bir iş onu adım adım hayata geçiren kararlı bir disiplinle izlendiği sürece, mücadele somut adımlar üzerinde yükseliyor. Yaşamı ne saniye saniye bölen, reçetelere göre uyarlanmış mekanik bir disiplin, ne de başına buyruk, neyi ne zaman ne kadar yaptığı belli olmayan programsız bir yaşam bizim disiplinimizle hiçbir benzerlik taşıyor. Mücadelenin disiplini, onun hareketine, ihtiyaçlarına uygun bir dinamizmi yakalama, görevlerini her koşulda en iyi şekilde yerine getirebilme anlamına geliyor. Disipline en çok askerlikte ihtiyaç duyuluyorsa, bu her şeyden önce eğitici bir araç olmasından kaynaklanıyor. Ne var ki orada işler talimatnameler ve emirlerle yürüyor. Gönüllü bir çalışmada ise en iyi emir mücadelenin ihtiyaçlarını, görevlerini içinde hissetmek, sorumluluk ve sonuca ulaşmak duyarlılığını her an kişiliğinde taşımak anlamına geliyor. Mücadelenin gönüllü ve kolektif disiplini, özgürlük yolunda kitlelere umut aktaran pek çok yapının ve değerlerin adım adım örülmesinde, doğru politikaların cesaretle ha-

yata geçirilmesinde daima değerli bir harç oldu. Toplumsal kutuplaşmanın daha sertleştiği bu dönemde de bu disiplini daha geniş boyutta içimize sindirebildiğimiz ölçüde kazanılmayacak zafer, elde edilmeyecek başarı kalmayacaktır. Disiplinimiz haklılığı içerdiği, geleceği kucaklayacak dinamiklere sahip olduğu ölçüde, kazanmanın yolunu döşeyecek önemli bir gücü ifade ediyor. Mücadeleye gönüllüysek, bilincimiz neyi yapacağımıza karar veren mekanizmayla, disiplin bizleri özgürlüğe taşıyor demektir.

* * *

Sayı: 25, 1 Ağustos 1991

"YENİ DÜNYA DÜZENİ" VE ÇEKİÇ GÜÇ

Geçtiğimiz günlerde Irak'ın Süleymaniye ve Erbil kentlerindeki çatışmaların ardından, Silopi'de yerleştirilen Çekiç Güç'ün Irak'a yeni bir müdahalede bulunacağı tartışmaları gündeme geldi. Nitekim, Irak ordu birlikleriyle Kürtler arasındaki çarpışmaların başladığı anda Çekiç Güç helikopterleri de Irak toprakları üzerinde devriye uçuşu yapmaya başladılar. Yaptıklarını da "yeni dünya düzeni"nin bir gereği olarak açıkladılar. En adaletçi, en insancıl, en demokratik ABD, yine "hür dünyanın" yüksek çıkarları için bir ülkenin ulusal haklarının tereddüt edilmeden nasıl ayaklar altına alınabileceğini bir kez daha gösterdi.

Zaten Pentagon yetkililerinden Pete VWilliams da amaçlarını gizlemeye gerek görmeyerek Irak'ta devriye uçuşu yapan ABD helikopterlerine ilişkin şu açıklamayı yaptı: "Çekiç Güç oradadır. Ne yapması gerekiyorsa yapmaya hazırdır."

Bugün Körfez krizi sırasında Ortadoğu halklarına karşı açılan savaşın söylendiği gibi Kuveyt'in kurtarılması için olduğu yalanı herkesin gözleri önüne olanca çıplaklığıyla serildi. ABD, Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak için, planladığı yeni saldırganlıklarına da gerekçe bulmakta fazlaca zorlanmıyor. Yine VWilliams'ın Süleymaniye ve Erbil'de meydana gelen gelişmelerle ilgili olarak "Olayların yatışmasını taraflar kendileri istiyor. Biz bu istekleri gerçekleştiriyoruz." deyişi de bunun bir göstergesi. ABD her zaman olduğu gibi bu kez de "halkların çıkarlarını korumak" için hareket ettiğini söylüyor... Vietnam'da da öyle yapmışlardı, Panama, Grenada vb.de de...

ABD, Çekiç Güç'e, "yeni dünya düzeni"ndeki emperyalist jandarmalık görevini yüklüyor. Çekiç Güç adı verilen emperyalizmin acil müdahale gücü, Ortadoğu halklarını hedef alıyor. Onun hedef tahtasında Ortadoğu halkları ve Ortadoğu'daki ABD çıkarlarına ters düşenler var. Çekiç Güç de işte bu tehdidi sürekli tutabilmek ve gerektiğinde müdahale edebilmek için Silopi'ye yerleştirildi. Bu, hem Türkiye'nin Ortadoğu'da soyunduğu role uygun, hem de "yeni dünya düzeni"nin gerçekleşmesi doğrultusunda atılacak olan en hayırlı adımlardan biriydi...

Bush, ülkemize ayak basmadan bir gün önce atılan son imzalarla resmîyet kazanan bu adımın arkasının geleceği açık. Bu adım, Körfez savaşı ar-

dından dünyanın yeni silahlı efendisi, halkların baş düşmanı ABD'nin başlat-
tığı "yeni dünya düzeni" operasyonunun Ortadoğu bölümünün bir parçasıdır.

SSCB'nin devreden çıkmasıyla birlikte tek süper güç olarak ortada kalan ABD artık uluslararası hukukun bitmek bilmeyen ayrıntılarıyla uğraşmak istemiyor. Dünyanın neresinde olursa olsun, çıkarlarının gerektirdiği her adımı kendi iradesi ile istediği gibi atmak istiyor. Örneğin Körfez savaşında olduğu gibi Irak'a karşı alacağı bir tavır için, onlarca ülke ile günler, aylar süren diplomatik maratonları, bir dizi pazarlık, taviz ve hesaplaşmayı yaşamak istemiyor. İşte bunun içindir ki, Bush Türkiye ile ilgili sorunları Özal ile telefonla halletmeyi tercih ediyor. Yazılı anlaşmalar ve bürokrasi yerine mektup ve telefon görüşmeleri ile işleri halletmeyi yararlı buluyor.

Türkiye'deki ABD üslerinin kullanım esasları NATO plan ve amaçları çerçevesinde SEİA (Stratejik ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması) ile belirleniyor. Geçerlilik süresi 17 Aralık 1991'de dolan ve 17 Eylül'den itibaren yeniden düzenlenemsi beklenen bu anlaşmanın yeni dönem için "baştan yazılmasının düşünülmeyeceği" söyleniyor. İktidar yetkililerinin "Körfez krizi sırasında Ankara ile Washington arasındaki mektuplaşma ile sağlanan özel işbirliğinin sürekliliğine yönelik bazı 'NATO dışı üs kullanımı' düzenlemelerinin 'kısıtlı' biçimde SEİA metnine yansıtılmasından yana oldukları" söyleniyor. Bu diplomatik ifadelerin Türkçesi "Biz ABD'nin sözlü direktifleri ile bile iş bitiririz. Yeter ki o bize yaptıklarımızın karşılığını ödesin"di. Bush ile Özal ya da Ankara ile Washington arasındaki "özel işbirliği" başka ne olabilir ki? Körfez krizi benzeri tehdit durumlarında ikili askeri işbirliğinin "hızlı ve zahmetsiz" gerçekleşmesini sağlayacak ek düzenlemeler üzerinde durulduğunun açıklanmasının başka bir anlamı yoktur.

Nitekim daha önce beş Batı Avrupa ülkesinin askerlerinden oluşacağı söylenen Çekiç Güç, yalnızca ABD askerleri ve Türkiye'den katılacak güçlerle oluşturuldu. Bush ve Özal yaptıkları açıklamalarda Çekiç Güç'e şimdilik "edilgen" bir görev düştüğünü, bu gücün "çekirdek" niteliğinde olduğunu söylediler. Ancak Bush aynı konuşmada Kuzey Irak'ta yoğun çatışma olması halinde bu gücü kullanacaklarını açıklamayı da ihmal etmedi.

Daha sonra basına verilen çeşitli demeçlerden Çekiç Güç'ün ne edilgen, ne de çekirdek bir güç olmadığı iyice ortaya çıktı. İktidar sözcüleri bu gerçeği sonunda itiraf ederek "Çekiç Güç'ün girebileceği sınır ötesi harekate Türk askeri katılmayacak" diyerek zevahiri kurtarmaya çalıştılar.

Çekiç Güç olayının temel işlevi, öncelikle bölgedeki halk hareketlerinin bastırılarak, emperyalizmin işbirlikçisi rejimlerin ayakta tutulmasıdır. Çekiç Güç'le birlikte Türkiye bölgede emperyalizmin bir saldırı üssü haline getirilmek isteniyor. Artık saldırganlıkta kartlar açık oynanıyor. Tabii bunlar hedeflenirken, gözetilen esas unsur, ABD'nin bölgedeki hegemonyasının sağlanması olacaktır. Bu amacın gerçekleşmesi için uluslararası antlaşmalar, hukuki düzenlemeler vb. değil, doğrudan kaba kuvvet tek çözüm yolu olarak düşünülüyor.

Bu konuda ABD'nin elini kolunu bağlayan hiçbir güç, hiçbir antlaşma ya da organ yok. Hükümet yetkililerinin Çekiç Güç'ün kullanımının Türk Genelkurmay'ının elinde olduğu iddiaları kamuoyunda oluşacak tepkiyi göğüsleme-

yi ve işi kavgasız, gürültüsüz, çabucak halletmeyi hedefliyor. Bu konuda ipler ABD'nin elinde. ABD neye karar verirse öyle davranılacak. Kendisi iktidarda olsa çok farklı bir tavır belirlemeyecek ve sonuçta ABD istemlerine boyun eğecek olan burjuva muhalefetin önde gelenlerinden İnönü, Çekiç Güç'le ilgili kaygılarını belirtirken, "Dış politikamızla ilgili en önemli olaylar TBMM kararları dışında bir karanlık içinde yürütülüyor. Bu müttefik gücün görevi komutanı, amacı nedir? Nerede konuşlanacaktır? Geçici kalacak deniyor. Geçici ne demek? Ne zaman görevi bitecek? Buna kim karar verecek? Bunların cevabı yok. Cevabı olsa söylerlerdi. Meclis'ten sordum, yarım yamalak açıklama yaptılar. Demek ki bilmiyorlar. Peki o halde biz niye bu işe giriyoruz?" (Cumhuriyet, 17.7.1991) diyor.

İktidar da Çekiç Güç'ün ne zaman, nerede, ne için kullanılacağını bilmiyor. Ancak Bush telefonla ya da mektupla bilgilendirilince haberdar olunacak...

Türkiye yakın gelecekte Ortadoğu'nun yeni bir İsrail'i olmaya adaydır. Hantal ve bölgedeki hareketliliğe ayak uydurmada geride kalan bir ordunun tasfiye edilerek, küçük ama hızlı, çevik ve saldırgan profesyonel ordu yaratılma hedefi şimdiden netleşmiş durumda. Bu konuda ordu ve Savunma Bakanlığındaki çalışmaların hızla sürdürüldüğü biliniyor.

Çekiç Güç'ün Türkiye'deki konumuna ilişkin getirdiği somut sonuçlar oldukça önemli ve anlamlı. Ancak Çekiç Güç konusunun yol açtığı başka sonuçlar da var. Örneğin, Çekiç Güç ile birlikte Türkiye ile emperyalistler arasındaki ilişkiler, ulusal onur, bağımsızlık gibi konular yeniden güncelleşti.

Bush, Çekiç Güç ile açıklamalarda bulunurken, Özal'ın "Çekiç Güç'ün sınırlarımızı da koruyacağını" açıklaması burjuva çevrelerde bile tepkiyle karşılandı. Kaygıları sadece kamuoyunda oluşacak tepkiler olanlar bile "Savunmamız ihaleye çıkarılamaz. Bizim bildiğimiz savunma millidir", "Çekiç Güç kafalarında patlayacak. Vatanı ihanet ettiler." demeye başladılar. Burjuva politikacılarının yanı sıra basından da yüksek sesli protestolar yükseldi. İşbirlikçi Osmanlı yönetimlerinin bile emperyalizmin kontrolünde "Kuvay-ı İnzibatiye" kurulmasına izin vermediğini söyleyen Tercüman yazarları "Yabancı askeri güç oluşturulması gibi hukuksuz bir geleneği Cumhuriyet Türkiye'si başlatamaz" demek noktasına geldiler. İktidarın yandaşlığını yapanlar bile bu boyutlara varan Amerikancılığa isyan ettiler. İktidarın yaptıklarını Sevr'le kıyaslayanlar, "Türk dış politikasını yönetenlerin Amerikancı zihniyetin Batı'ya çanak tutması Türkiye'yi son derece tehlikeli bir gidişin içine sokmuştur." demek zorunda kaldılar.

Türkiye hızla tehlikeli bir gidişin içine girdi. Bu gidiş Noriega'ların, Marcos'ların, Somoza'ların koşturduğu parkura açılıyor. Ulusal hiçbir yan taşımayan, her şeyi dolar yeşili renklerle görenler, halklarımızın el emeği, göz nuru değerleri emperyalizme peşkeş çekilirken, emperyalizmin temsilcilerinden alınan övgülerin birer suçlama belgesi olduğunu akla bile getirmiyorlar. Ulusal değerler hiçe sayılarak, başka bir ülke devlet başkanının koruması kendi adamlarına bırakılıyor. Bush'un korumalarının şeref kıtası askerlerinin silahlarını kontrol etmesi normal karşılanıyor. Emperyalist askerlerin ülke sınırlarını koruyacağından övünçle söz ediliyor.

Ülkeyi emperyalistlere açık hale getiren, emperyalizmin kendi çıkarları

doğrultusundaki direktiflere karşı çıkmayan, emperyalizmin halkların katliam planlarına üst ve olanak sağlayanlar bu politikalarında halktan destek görmüyorlar. Bu ülkede bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi, ulusal onurun ayaklar altına alınmasını sindiremeyecek kadar ilerlemiş ve emperyalizme karşı mücadeleye halkın içinde kök salmıştır.

Bu ükeyi ABD emperyalizminin Ortadoğu halklarına yönelik katliamları için bir üs ve sıçrama tahtası haline getirtmeyeceğiz.

* * *

Sayı: 25,1 Ağustos 1991

BUSH "YENİ DÜNYA DÜZENİ "NDE TÜRKİYE'YE ROLÜNÜ BİÇTİ

CIA başkanlığından ABD başkanlığı koltuğuna oturan Bush, emperyalizmin saldırganlığını dünya imparatorluğu kurmaya doğru yönelttiği ve yeni bir dünya düzeni için hiçbir şey yapmaktan çekinmediği bir dönemde Yunanistan'dan sonra ülkemizi ziyaret etti.

Yeni dünya düzeninden, ülkemize ve Yunanistan'a biçtiği rolleri açıkladıktan, beklentilerini dikte ettirdikten sonra çekip gitti.. Bütün düşündüğü, kendi yandaşlarının bir dediğini iki etmeme tavrını sonsuza kadar sürdürmeleriydi...

Bütün güçlülük imajına, dünyanın en büyük devletinin başkanı olmasına rağmen, Bush hiç de öyle görkemli törenlerle karşılanamadı. 48 saat kaldığı Türkiye'de hiç de öyle elini kolunu sallaya sallaya rahatça gezip dolaşamadı.

Bush, ziyaretinden günlerce öncesinde gönderilen CIA ajanlarının, özel koruma birliklerini geçeceği ve dolaşacağı yerleri didik didik etmesinden sonra, 200 özel korumasıyla Esenboğa'ya indi. Karşısında resmi tören için hazırlanmış devlet erkanından, siyasi iktidar yetkililerinden, kısacası, işbirliğini içine sindirenlerden başka kimseyi bulamadı. Bu karşılamada halk yoktu. Bush'un geçeceği yollar, meydanlar, CIA ajanları ve polis doluydu... Bush'un onlar ve kendisine sınıksız sarılanlar karşılamıştı...

Kraldan daha kralcı tavrı alışkanlık haline getirmiş, işbirliğinde liderliği kimseye kaptırmayan ve bir yanıyla Körfez savaşında ABD'nin isteklerini sektirmeden yerine getirmiş iktidarın sırtını sıvazlamak için ülkemize gelen Bush için iktidar, on binlerce polisi, MİT'iyle, kontrgerillasıyla, özel timiyle günlerce öncesinde seferber oldu. Bush'un uğrak yeri Ankara ve İstanbul'da aralıksız Bush operasyonları düzenlendi. Yüzlerce insan Bush'un güvenliği için siyasi şubelerde, emniyet amirliklerinde, karakollarda "ağırlandı". Neredeyse Bush'un dolaşacağı yerler halktan arındırıldı. Adeta sıkıyönetimsiz sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Bush geldikten sonra İstanbul'da ve Ankara'da yaşam Bush'un gezi programına göre düzenlendi. Bush Ankara'dayken Ankara-lılar, İstanbul'dayken İstanbullular neredeyse evlerine hapsedildiler. İktidarın eline baktığı Bush'un güvenliği her şeyin üzerindeydi ve Bush için devrimcilerle operasyonlar düzenlendi, yerinde infazlar gerçekleştirildi.

ABD başkanı ülkemizde kendisini ancak böyle güvencede hissedebildi.

Böyle bir güvenlik zinciri olmadan ülkemiz onun ayak basacağı bir yer değildi. ABD'nin saldırganlığına Körfez savaşında yakından tanık olan ve savaşın eşiğinden dönen halklarımızın Bush'u törenlerle, yollara dizilerek sevgi gösterileriyle karşılamayacakları açıktı. Zaten halklardan korku duyan Bush da böyle bir karşılama beklemiyordu. Halkımız, dünya halklarının kanlarına bu laşmış ayakların ülkemize basmasını istemiyordu.

Bush Yunanistan'dan ülkemize gelirken kafasına koyduğu istemlerini rica kılıfı altında iktidara dikte ettiriyordu. Her isteğinin anında gerçekleşmeyeceğini, yandaşlarının elinde istemlerini anında yerine getirecek sihirli değnek bulunmadığını Bush da çok iyi biliyordu. Ama bir kez dayattıkları, "bu işi çözün" talimatını verdikten sonra, dediklerini adım adım kendi iç kamuoylarına demagoji ve yalanlarla, baskı ve gözdağıyla kabul ettirmek için ellerinden geleni artlarına koymayacaklardı. İstedikten sonra ne yapılır, ne edilir, Bush memnun edilir... işbirliği de bu demektir zaten... iktidar zaten şu anda ne denirse fazlasıyla yerine getiriyordu. Körfez bunalımı sırasında incirlik'in kullanılmasıyla, herkesten önce Irak'a ambargo ve abluka uygulanmasına kadar bunu yaptığını yakından görmüşlerdi. Türkiye Beyaz Saray'dan telefonla yönlendirilebilecek kadar sadık bir iktidara sahipti ve Özal da bunu kendisi için övünç kaynağı haline getirip, iç politikada gücünü artırmak için kullanıyordu. Şimdi aynı işi Bush'u ülkemize getirmiş olmakla övünerek, iktidarına ABD'nin biçtiği değerin büyüklüğünü anlatarak yapacaktı. Bush, zaten biraz da Özal iktidarına güç katmak için ülkemize geliyordu. Dünya ve ülke kamuoyuna "iktidarın hamisi benim, ayağınızı ona göre denk atın" mesajı veriyordu. Kiblesi Beyaz Saray'a dönük, ne dediyse yaptırdığı ABDsever bir iktidara kol kanat germe-yecekti de kime gerecekti?

Eskiden ABD başkanlarıyla yan yana çektirilen resimler, iktidara oynayanlar için dayanak yapıldı. Şimdi özel telefon konuşmaları, ABD başkanlarıyla kapalı kapılar ardında, dışişleri bakanları ve başbakanlar içeri alınmadan yapılan görüşmeler, ABD başkanlarının ülke ziyaretleri ve iktidarın yöneticilerine "samimiyetle" ilk isimleriyle saygı sıfatını kullanmadan hitap etmeleri, Bush'un gönlü rahat olsun diye "güvenlikten" sorumlu olanları açıkça CIA'nın denetlemesi ve yönlendirmesi iktidar koltuğunu korumak için dayanak yapılıyor. Artık ABD'ye hizmet yarışı öne çıkartılıyor. Kim hizmette öndeyse Beyaz Saray onun elinden tutuyor.

ABD'nin yeni dünya düzeni adı altında dünya imparatorluğu kurmaya yürüdüğü, ABD'siz Birleşmiş Milletler'de bile kolay kolay iş görülemeyeceği bir dünyada Amerikancılık geçer akçe sayılıyordu. Amerika'dan yana gözükmek, başarının yollarını açıyor, yönetim koltukları sunuyordu. Halk nezdinde hiçbir saygınlığı ve desteği kalmayan siyasi iktidar, sırtını ABD'ye dayayarak koltuğunda oturmayı sürdürebiliyordu. Ama Bush, kadim dostu Özal ile bu ilişkileri bir yere kadar götürebilirdi. Meclis'i, hatta Genelkurmay'ı aşarak, kimseye danışmadan Bush'un bir telefonuyla Özal, NATO çerçevesinin dışına taşmayı göze alıp, İncirlik'i Amerika'nın emrine sunabilmişti.

Şimdi ABD Bush'un gelişyle İncirlik ve diğer üslerini ve yeni yerleştirdiği Silopi Üssü'nü her iktidar döneminde ve her istediği zaman kullanabilmesinin

adımlarını atıyordu. Bush öncelikle bu adımları atarak ülkesine döndü. Daha ileri götürülen stratejik işbirliği, ülkemizdeki emperyalist güçleri NATO'ya bağlılıktan çıkartarak doğrudan ABD'nin kullanımına açmanın ileri adımları oluyor ve bu üsler ABD istediği an, ne NATO'nun kararlarına ne de müttefiklerin tavırlarına bakmadan rahatça kullanabileceği hale getirilmeye çalışılıyordu. Daha fazla askeri işbirliği ABD'nin istediği bu biçimde sonuçlandı. Bush cebine, ülkemizdeki üsleri Ortadoğu'da halklara karşı daha rahat kullanabileceği bir karar koyarak ülkesine döndü.

Diğer yandan Bush uzun zamandan beri kafasına koyduğu, çözmek için doğrudan el attığı Kıbrıs sorununa ilişkin çözümlerini getirdi. Kıbrıs'ı istediği gibi çekip çevireceğini hesaplıyordu. Kıbrıs sorunu istediği biçimde çözümlendiğinde, binlerce askerini barındıracağı büyük bir üsse kavuşmuş olacaktı ve bu Ortadoğu'da adımlarını atmaya başladığı yeni düzenine önemli katkılar sağlayacaktı. Bush, Yunanistan'dan hemen sonra ülkemize gelerek Kıbrıs sorununun çözümünde inisiyatifi daha fazla ele aldığını göstermiş oldu. Bush, "Bu iş gelecek yılın başına kadar çözülecek" dediyse, iktidar Denktaş'ın muhalefetine rağmen adımlarını ona göre atmalıydı. Çünkü Kıbrıs sorununun çözümünü sadece Bush değil, AT de dayatıyordu. AT Kıbrıs sorununu Türkiye üzerinde bir baskı aracı olarak kullanıyordu. Son AT toplantısının yapıldığı Dublin'de alınan kararlar bu yöndeydi. Özal iktidarı için hem ABD'ye dayanıp, hem de ABD'nin istemlerini yapmamak olmazdı. Ve Özal iktidarı Kıbrıs için atılacak çözüm adımlarını Bush'un istediği biçimde önündeki sürece bıraktı.

Bush, Eylül'de öngördüğü Kıbrıs için yapılacak zirveye katılacağını açıklarken, Kıbrıs sorununu istediği biçimde çözmeye ne ölçüde önem verdiğini gösterdi. Bundan sonra Kıbrıs üzerinde ABD'nin ve Bush'un gölgesi değil, kendisi daha fazla hissedilecektir.

Özal daha Çekiç Güç sorunu açıklığa kavuşmadan Bush'tan hızlı davranıyor, Çekiç Güç'ün sınırlarımızı koruyacağını açıklıyordu. Bir milyona yaklaşan orduyu bir kenara koyup, üç-beş bin kişilik emperyalist güce güvendiğini gösteriyordu. Çekiç Güç ABD'nin bölgedeki istikrarını güvenceye almak için geliyordu. Bugün Başbakan Yılmaz da Çekiç Güç'ün yerleştirilmesine onay verirken hiçbir rahatsızlık duymuyor. Amerikancılığı kimseye bırakmayan siyasi iktidar, koltuğunu sağlamlaştırmak için Çekiç Güç'le ilgili ABD ne istiyorsa o sınırlar içinde hareket etti. Çekiç Güç işini Bush ülkeye ayak basmadan 12 saat önce bağlayarak Bush'un önüne bir armağan olarak koydu. Böylece Bush'un önüne konacak olan armağan paketi daha Bush ülkemize ayak basmadan hazırlandı.

Yapılan spekülasyonlar, hangi sözlerin verilir alınıldığı, kapalı kapılar ardında neler konuşulduğu bir yana, Bush bu istemlerinin karşılığında hiçbir şey vaat etmedi. Ama giderayak kendisine hizmette kusur etmeyenlere bir milyon dolarlık bir bahşış bıraktı. Ve istemlerinin en kısa sürede çözülmesini tekrar hatırlatarak, İstanbul'da yaşamı bir kez daha felç ettikten sonra uçağına bindi ve gitti.

Sayı: 26,15 Ağustos 1991

KÜÇÜK ÜRETİCİLER MÜCADELEYLE KAZANACAK

Dünyada zengin ve yoksullar arasındaki uçurum giderek büyüyor. Zengin yoksul ayrımının artık basit bir "gelişme farklılığı" olmadığı biliniyor. Aksine dünyanın on kadar sayılı zengin ülkesinin zenginliği, bütün yeryüzünü ağ gibi saran ve yoksul halkların kaderini elinde tutan egemenlikleri sayesinde sağlanıyor. Bu egemenlik -diğer bir deyişle bağımlılık- ağır, teknolojinin olanaklarını elinde bulunduran dev uluslararası şirketler, IMF gibi ezici ekonomik denetim organları, bağımlılık anlaşmaları, işbirlikçi iktidarlar, hatta ekonomik ve askeri tehdit yolları aracılığıyla yoksul halkların emek, hammadde ve enerji kaynaklarını her gün ve her gün emperyalist metropollere taşıyor. Kalkınma programları, yardım planları ardında yatan ikiye bölünmüşlük, sadece emperyalist metropollere akıtılan bu zenginlikleri büyütmekten, yoksul halkları bağımlılık ve geri kalmışlık kısıracına almaktan başka bir işe yaramıyor. Gerçeği olgularla değiştiremeyen emperyalizmin yapabildiği tek şey, geri bıraktırılmışlığı gizlemek için adını "kalkınmakta olan ülkeler" diye değiştirmek oluyor. Oysa bu ülkeler hiçbir zaman kalkınmadılar. Aksine kalkınma yolları, bağımsız gelişme olanakları daima tıkandı. 1990'ların Türkiye'sinde nüfusun % 80'i yılda 660 dolar geliriyle yoksulluk sınırında yaşıyor. (Yarısı ise 400 dolar-dan az bir milli gelir payına sahip.) Yılda 400 dolar civarında gelir elde eden emekçi kesimlerden her çocuk yılda 1100 dolar dış borç ödeme yükümlülüğüyle dünyaya eliyor. Son on yılda kişi başına dış borç 288 dolardan 1100 dolara çıkarak 4 kat arttı. Aynı süre içinde emekçilerin milli gelirden aldıkları pay ise yarıdan daha aza, yüzde 37'den yüzde 15'e indi. Türkiye'nin hızlı bir değişim yaşadığını söyleyen siyasi iktidarlar, değişimin bu tablosunu IMF kredileri, büyük şirketlerin ithalat-ihracat payları, yabancı ve işbirlikçi tekelle-

rin artan kârlarıyla gizlediler. Oysa bu değişim değil, bir talandı. Emperyalizm dokunduğu her şeyi kuruttu, çarpıklaştırdı. Yaratdığı yeni-sömürge ekonomi, sanayii reel olarak küçülttü. Uluslararası sermayenin bağımlı uzantısı haline getirdi, çarpıklaştırdı. Tarım da aynı çarpık gelişme içinde güdükleştirildi. Bir zamanlar "tarım ülkesi" diye anılan Türkiye, sanayiin öne geçmesinden değil, köylünün emeğinin ve kaynaklarının aşırı sömürülmesi, tekelsi sermayeye yok pahasına aktarılması uğruna tarımın tükenişe geçtiği, kalan belli başlı ürünlerin emperyalist tekellerin eline devredildiği bir ülke oldu.

Bugün talan ve yol açtığı kriz, sistemin kendi içinde ekonomik ve toplumsal gelişme yollarını tıkayarak sürüyor. Ülke IMF programlarının dikte ettirdiği politikalarla idare edilmeye devam ediliyor. Yine IMF heyetleri geliyor, yine kemer sıkma politikalarıyla ekonomiye yön verilmeye çalışılıyor. Ne var ki, emekçi sınıflar için bıçağın kemiğe dayandığı sürece girilmiştir. Siyasi iktidar açmazlarla karşı karşıya bulunuyor. IMF'nin direktiflerine uyuyor, işçilere, köylülere para musluklarını kısıyor ama diğer yandan emekçi sınıflarda oluşan, giderek sertleşen tepkileri denediği her türlü yöneme rağmen yok edemiyor.

• Artık emekçi sınıf hareketinde gözle görülür bir değişim yaşanmaktadır. Özellikle son birkaç yıldır kitle eylemleri giderek politikleşmektedir. Geneldeki, demokrat, hak ve özgürlükleri öne koyan kitle eylemlerinin yanı sıra, işçilerin ekonomik talepli eylemleri, birbiri ardı sıra dalgalar halinde, neredeyse süreklilik kazanır hale geldi. Ve bu eylemler çıkış bulduğu, az çok devrimci önderliklerden esinlendiği noktada politik yönler kazanabilmekte ve kısa sürede radikalleşme eğilimi göstermektedir. Gerek işçiler, gerekse de memurlar açısından emekçi kitle hareketi, tarihinde ilk kez bu kadar yaygın, bu kadar politikleşmeye açık hale gelmiştir. Bugün benzer ölçülerde ortaya dökülmesine de, kır nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturan küçük üreticiler de aynı potansiyele sahiptir. 1969-70 yıllarından bu yana ilk kez küçük üreticilerin Akhisar'da ortaya koydukları sert tepki, kır üreticileri arasında biriken öfkenin göstergesi olmuştur. Akhisar'ın devamının gelmemesini, küçük üreticilerin böylesi kitlesel eylem potansiyelinden uzak oldukları şeklinde yorumlamak yanlış olur. Küçük üreticilerin son yıllarda içine sokuldukları ekonomik çöküntü her zamankinden çok daha derin ve kalıcı boyutlardadır. Devletin gözden çıkardığı, umutlarını yitiren küçük üreticiler için önümüzdeki süreçte her an kitlesel eylemlerin patlak verebileceğini beklemek gerekir.

NEDEN KÜÇÜK ÜRETİCİLER?

Kırsal kesimde köylü hareketinin yerleşik bir geleneğe sahip olduğu söylenemez. Ne var ki '50'den sonrası tarımda yerleşen ve var olan ilişkileri çarpıklaştırarak değiştiren kapitalizm, kırsal kesimde '69 sonları ve 70 başlarında kendini gösteren ve köylülüğün bazı bölümlerini içine alan köylü eylemlerinin doğuşuna kaynaklık etti. Bir kısım topraksız köylüyü kapsayan ve toprak işgalleri olarak gerçekleşen bu eylemlerin büyük kısmı, küçük üreticilerin eylemleriydi. O dönem, devrimcilerin de önderliğini taşıyan bu eylemlerin, ağırlıkla küçük üreticileri kapsamaması bazı nesnel temelleri içeriyor. Her şey-

den önce Türkiye için "bir küçük burjuvalar ülkesidir" diye ifade edilen nüfus ağırlıklı ve emekçi halkın tavrına da yer yer kendisini yansıtan sınıf panoraması geçerliliğini koruyor. Kapitalizmin yukarıdan aşağıya çarpık gelişim sürecinde emekçi sınıfların sağlıklı bir ayrışma yaşayamamaları ayrı bir değerlendirmenin konusudur. Bunun dışında yaygın küçük burjuva yapı, özellikle kırsal kesimde çok daha belirgin bir olgu olarak kendini gösterir. Özellikle fındık, üzüm, tütün, çay, zeytin gibi alanlardaki küçük üreticiler kapitalist ilişkilerle çok daha yakın temas halindedirler. Ve bu ilişkilerin doğurduğu gelişmelerden doğrudan etkilenirler. Ürünleri sadece pazara ve sanayii tarımsal hammadde üretimine yönelik olduğundan, kaderleri de kapitalist pazarın ihtiyacına ve fiyat dalgalanmalarına bağlıdır. Bu yanıyla kırsal durgun politik yapısına kıyasla politik gelişmelerle daha yakından ilgilidirler ve gerek burjuva partilerin taşra kolları, gerekse ziraat odaları ve tarım satış kooperatifleri gibi zengin köylü örgütlenmeleri vasıtasıyla bir ölçüde seslerini duyurabilirler. Dahası geçmişte kimi örneklerinin görüldüğü gibi, demokratik içerikli kooperatif ve benzeri ekonomik örgütlenmelere -dağınık yapılarına rağmen- sabırlı çalışma yapıldığı takdirde açıktırlar.

Ayrıca tarımdaki köylü işletmelerinin yüzde 67'sinin küçük işletmeler oluşu da dikkate değer bir başka olgudur.

Küçük üreticilik 12 Eylül'ün ve 24 Ocak ekonomisinin en çok etkilediği kesimlerden biri oldu. Alenen yoksullaştılar ve özellikle son yıllarda IMF politikalarının "herkes başını kurtarsın" stratejisinin kurbanı olarak hızla mülksüzleşme sürecine girdiler. Artık devlet, tekelci sermayeye değer aktaran, hammadde sağlayan bu kesimleri az çok ayakta tutan "babalık"tan da vazgeçti. Tarımın kaynak yaratan belli başlı sektörleri, emperyalist ve işbirlikçi tekellerin denetimine terk edilirken, küçük üreticiler de yok oluşun girdabı içine yuvarlandılar.

Küçük üreticiler bir yanıyla emekçi, diğer yanıyla mülk sahibi olmanın verdiği zenginleşme umutları dolayısıyla bağımsız bir sınıf tavrı göstermezler. Kriz çoğu zaman onları fiilen emekçi kitlelerin bağlaştığı yapmıştır. Umutlarının burjuvazi tarafından sömürüldüğü sürece de burjuva partilerin oy deposu haline gelmişlerdir. Oysa onların gelecekle sosyalizmdir. Sosyalizm onlara, emekleri ve ürünleri üzerindeki sömürüyü kaldırarak planlı üretimin koşulları içinde aktif üretici konumlarını destekleyecek hedefler sunmaktadır.

Dağınık yapıları ve çelişkili sınıf karakterleri, örgütlenmelerinde en büyük ayakbağını oluşturmaktadır. Bununla birlikte emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin her alanda olduğu gibi tarımda giriştikleri talan, küçük üreticiler içinde uyanışı ve sistemle çatışmaya giren dinamikleri büyütmektedir. Ayrıca kır emekçilerinin bu bölümü saflarına devrimci politika girdiği ölçüde devrimcileşmektedirler. Dolayısıyla devrimci politikayla kır emekçilerinin buluşturulması ayrı bir önem taşımaktadır. Bugün emekçi sınıfların mücadelesi birbirlerinden ve devrimci gelişimden etkilenecek gelişmektedir. Küçük üreticiler içinde de kitle eylemleri her an beklenir olsa da, bunların kalıcı sonuçlar yaratıcı tarzda yükselişinin sabırlı, inatçı bir çalışmayı gerektirdiği açıktır. Kalıcı bağlar ve ciddi ilişkilere dayanan devrimci irade, politika ve örgütlülük bunla-

rın taleplerine, sloganlarına adım adım bir şeyler katacaktır. Kır emekçilerinin bu açıkları, devrimci politikanın kırsal kesimle bütünleşmesi sonucu kapatılabilecektir.

**TARIMDA BUGÜN DORUĞA VARAN ÇARPIKLIKLARIN
SUÇLUSU EMPERYALİZMDİR
ÜLKEYİ YENİ SÖMÜRGELEŞTİREN EMPERYALİZM,
TARIMI DA KENDİNE GÖRE BİÇİMLENDİRDİ**

Ülkemizde emperyalizmle gelişen bağımlılık ilişkileri ve yeni-sömürgeleşme, toprak ağalarına ve kendine yeterli kapalı tarım ekonomisine dayalı feodalizmin yukandan aşağıya müdahalelerle çözülme sürecinin başlangıcı oldu. 1950'lerden sonra, feodalizmin çözüldüğü, emperyalizme bağımlı gelişen kapitalizmin çarpık da olsa üretim ilişkilerini belirlediği ve tarımda önemli dönüşümler ortaya çıkardığı yeni bir sürece girildi. 1950'lere kadar her gündeme getirilişinde toprak ağalarının engellemeleriyle karşılaşan ve her kereinde bir kenara atılan toprak reformları, tarımda feodal ilişkilere göre işleyen sistemi değiştirmede. Kemalist yönetim kendi benzeri bazı ülkelerdeki iktidarların kısmen de olsa uygulamaya koydukları toprak reformunu yapacak kadar bile ileri gidemedi. Bunun yerine toprak ağalarıyla uzlaşma yolu seçildi. Toprak reformunun yapılamaması, kağıt üzerinde kalması bir yana, bu süreçte büyük toprak sahipleri topraklarını sürekli artırdılar. Toprak sahiplerinin topraktaki payları yüzde 50'lere, zengin köylülüğün payı ise yüzde 40'lara çıktı. Nüfusun yüzde 65-70'ini oluşturan az topraklı köylülerin toprak payı ise yüzde 10'u bile bulmuyordu. Tarımdaki sömürünün yükünü yoksul köylüler ve az topraklı küçük üreticiler çekiyordu.

Yeni-sömürge ilişkileri ve ülkenin sanayiinden tarımına kadar her şeyine yön vermeye başlayan IMF politikaları, toprak yapısını kapitalizmin gelişmesine paralel olarak dönüştürdü. Tarım yapısı köklü bir toprak reformuyla değil, ama IMF ve Dünya Bankası'nın ekonomik programlarıyla emperyalizmin pazar ihtiyaçlarına göre yeniden şekillendirildi. Kırsal kesimde de giderek kapitalist ilişkiler kapitalizm öncesi ilişkilerle iç içe geçerek boy gösterdi. Kapitalizmin, emperyalizmin ihtiyaçlarına göre şekillenişindeki bu çarpıklık, kademe kademe eski toprak ilişkilerini çözerken, yaygın bir küçük üretim ve üretim içinde de kapitalist ilişkileri ortaya çıkardı. Kırsal kesimde feodalizmin çözülüşü ve yeni-sömürgecilik ilişkilerine göre kapitalizmin şekillenışı tarımda kapitalist pazarla, onun ürünleri, hammadde ve finans ilişkilerini de beraberinde getirdi. Amerikan kredileriyle teşvik edilen büyük toprak sahipleri, tarımdaki makineleşmeden, bu sürecin sağladığı zenginleşmeden en çok yararlanan kesim oldu. CHP iktidarının o güne kadar kıra jandarmayla giren devlet imajı yerine, DP iktidarının zenginleşme vaatleriyle girişini takip eden yıllarda, kapitalist pazarın ürünleriyle eski yaşamları kısmi bir dönüşüme uğrayan köylü yığınlarının nezdinde de nispi bir refah görüntüsü oluştu. Ne var ki, bu aldatıcı refah görüntüsü tarımdaki çarpık yapının, emperyalizme, tekeli sermayeye, toprak ağaları ve tefecilere bağımlılığın yol açtığı sınıf ilişkilerinin giderek yoğunlaşmasıyla atbaşı gitti. IMF politikalarının yerleşiklik

kazanması, kapitalist ilişkilerin ve emperyalizme dönük tarım politikalarının küçük üretimi ezme, yoksullaştırma ve tasfiye etme yönündeki gelişimi, sınıf çelişkilerini derinleştirdi. IMF'nin her şeyiyle ağırlığını koyduğu 24 Ocak kararları sonrası ise, kırsal kesimdeki bu çözülme, yoksullaşma ve sınıf çelişkilerinin derinleşmesi süreci, çok daha hızlı bir seyir izledi. Tarım alanlarının uluslararası tekellere açılması noktasına kadar gelindi. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin isteğine göre biçimlendirilen politikalar, küçük ve orta köylülüğün çözülmesi, tasfiyesi ve toprakların daha büyük ellerde toplanmasını getirirken, diğer yandan derinleşen krizler ve darbelerle geçen 30-40 yıl süresince, tekelci burjuvazi ve kapitalist sınıflar arasındaki sömürüyü paylaşım kavgası bitmedi.

Emperyalizmin "istikrarlı bir ülke" yaratma politikasının ardında daima uluslararası sermayeye aktarılacak değerlen sağlama almak, krizden kurtulamayan tekelci sermayeye kan pompalamak için ülkenin bütün kaynaklarını ve yaratılan değerleri mümkün olduğu kadar bu kanalda toplamak kaygısı baş yeri almıştır. Bu politikanın gözde müttefiki, işbirlikçi tekelci burjuvazi 12 Mart darbesinin eksik bıraktığı hedefleri, 24 Ocak kararları ve 12 Eylül'le tamamlamak üzere hızlı adımlar attı. 12 Eylül gericiliğinin cesaretlendirdiği umutlarla IMF programları peş peşe sökün etti.

Tarımın vergilendirilmesi, düşük taban fiyatları politikası, kredi musluklarının kesilmesi, sübvansiyonların büyük oranda ortadan kaldırılması; kırsal kesimle emperyalizm ve tekeller arasındaki eşitsiz değişim makasını daha adaletsiz açan, tarımdan değer aktarımını katlamalı çoğaltan tedbirlerdi. Tekelci burjuvazi, tüccar ve tefecilerin aldığı paya da göz dikerek 12 Eylül boyunca kırsal kesime bindirdi. Sonuçta kır emeğini azami ölçüde yoksullaştırma yönünde adımlar, kırsal alanda kapitalist çiftlik ve plantasyon tarımını ayakta tutacak, küçük ve orta köylülüğün çöküşünü hızlandıracak koşulları yarattı. Diğer yandan bu gelişmeler küçük ve orta köylülüğün ensesine çökmüş ve tarımsal sömürden pay alan tefeci-tüccarların da bu payını sınırlandıracak yönde gelişti. İster istemez emperyalizm ve tekelci burjuvazi sömürü payını artırmak için 12 Eylül boyunca kırsal kesime ilişkin aldıkları kararlar ve uyguladıkları politikalarla tefeci tüccarlarla ve toprak sahipleriyle olan çelişkilerini derinleştirdiler. Tefeci-tüccarların sömürden aldıkları payı giderek sınırlandırdılar. Kırsal kesimdeki çelişki sadece yoksul köylüler, küçük üreticiler ve orta köylülükle, oligarşik kesimler arasında derinleşmedi. Diğer yandan oligarşi içinde de bu çelişki derinliğine yaşandı. Öncelikle çay ve tütünde uluslararası şirketler ve yerli ortakları tefeci-tüccarların etkilerini tasfiyeye uğratarak, kredi, pazarlama ve ekim koşullarına el atarak, bu mekanizmaları tüccarlardan devralmaya başladılar.

Emperyalizm ve işbirlikçi tekellerin el attıkları her alanda ilk yaptıkları iş kendi sömürü çıkarlarını engelleyecek güçleri temizlemek olmuştur. Kırsal kesimde, özellikle sanayie dönük tarımın olduğu yerlerde, emperyalist tekellerin ve işbirlikçilerinin etkisi giderek artıyor. Emperyalizm doğrudan buraya el atarak sömürüyü yoğunlaştırıp, kârın tamamına el koymayı hedefliyor. IMF politikalarındaki ısrarlı tutum göz önüne alındığında, tarımda sürecin

hızla bu yönde derinleştiğini söylemek gerekir. Daima nazlı büyütölmüş, bir türlü yeterli sermaye birikimi sağlayamayan ve kolay kazanç peşindeki yerli tekellci burjuvazi önüne cazibeli risksiz koşullar serildiğı sürece ve her şeyden çok da yabancı sermaye ortaklığı yoluyla tarıma yerleşme peşindedir.

Emperyalizme açık kapı politikası ve özelleştirmeler, kırsal alanda destek alımlarının kaldırılması ve ürün taban fiyatlarının "serbest piyasa" kural-ları ve dünya pazarına göre belirlenmesi, kırsal kesimdeki hızlı altüst oluşla-rın bugünden atılan geleceğe dönük adımlarını oluşturuyor. Ne var ki, bu ge-lişmenin kırsal kesimdeki geri kalmış yapıyı hiç de sağlıklı bir tarzda değıştir-meyeceğı açıktır. Tarımsal yapının emperyalizmin çıkarları tarafından belir-lenen, daha büyük ölçüde uydu ekonomisine dönüşümü, bu sağlıksızlık için tek başına bile yeterli neden oluşturmaktadır. Sonuçta ortaya çıkacak olan, daha şimdiden kendi kendine yeterli olamayan, birçok ürün üzerinde palaz-lanan sermaye dışında, tümüyle ölüme terk edilmiş bir tarım olacaktır. ABD ve Avrupa'da kendi tarımını özel destek ve koruma duvarlarıyla himaye eden emperyalizmin, geri bıraktırlmış ölkelerde tarıma verilecek destek poli-tikalarını israf sayarak, üreticiyi mahvolmaya sürüklemesindeki ikiyüzlölük, yoksul halkları yalancı kalkınma yollarıyla geriliğe mahkum etmenin bariz ör-neğini oluşturmaktadır. Girdiğı bütün ölkelerde emperyalizmin yaptığı budur. Dokunduğı her şeyi kurutmuştur. Geri bıraktırlmış ölkeler tarımında yol aç-tığı tablo; bir veya birkaç ürüne bağılı bir tarım, yoksulluğun derinliğine sürük-lenmiş köylölük ve her yıl iş aramak için kırdan kente akın eden işsizler or-dusu olmuştur. Gelişme, kapitalistleşme, modernleşme görüntüsü işte bu, gün geçtikçe gerileyen tarım ve topraktan geçinemeyen, ürünlerini satamaz hale gelmiş köylölükten başka bir şey yaratmamıştır.

Kırsal nüfusu kente boşaltan gelişme, siyasal iktidarların "sanayileşme" iddialarının aksine bu çarpık kapitalistleşmenin dramatik sonuçları olarak or-taya çıktı. Türkiye'de kırsal nüfusun 1950'de yüzde 14.5'ini oluşturan toprak-sız köylölülerin sayısı 1981'de iki katının üstüne çıktı. Topraksız köylölüler, nü-fusun yüzde 30.9'una ulaştılar. Tarımda geçim kapısının kapanması sonucu 1960'larda kırsal kesimdeki nüfus yüzde 75 iken, 1970'te yüzde 66'ya, 1980'de yüzde 58'e, 1990'lara gelindiğinde 24 Ocak kararlarının tarımı iyice üvey evlat durumuna düşürmesiyle neredeyse şehirle eşit düzeye geldi. Bu gelişme sonucunda tarımda nüfus yüzde 52'ye gerilemiştir. Tabii bu gelişme olurken, tarımdan sanayie oldukça yüksek bir değıer aktarımı da sürmüştür. Eğıitsiz değıişim makasının sürekli kır aleyhine açılması, 24 Ocak kararların-dan sonra çok daha ileri boyutlar kazanmıştır. Bu gelişmelerle birlikte tarımın milli gelirden aldığı pay 1977'de yüzde 28.9 İken, 1984'lerde yüzde 22.1'e düşmüş, 1990'lara gelindiğinde ise yüzde 15'lere kadar gerilemiştir. Kırsal kesimdeki az topraklı köylölülerin ve tarım emekçilerinin gelirlerinde sürekli düşmenin rakamlara yansıyan yanı işte bu yarı yarıya yoksullaşma olmuştur. 24 Ocak kararlarından bugüne en çok yoksullaşan emekçi kesimler olarak küçük üreticiler kazançlarının yarıdan fazlasını devlete vergi şeklinde, tekell-lere ödedikleri girdi bedelleri olarak kaybetmişlerdir. Toprağını kaybetme noktasına gelen küçük üretici köylölüler, geçimlerini sürdürebilmek için o yüz-

den şehirlerin varoşlarını doldurmaya devam ediyorlar.

TÜRKİYE'NİN EKONOMİ POLİTİKASINDA SÖZ SAHİBİ OLAN IMF, TARIMA DA YÖNELİYOR

24 Ocak kararlarından sonra krizin yükü emekçi kitlelerin sırtına atılırken, bu yükün ağırlıklı kısmı kırsal kesimdeki küçük üretici ve yoksul köylülere bindirildi. Emperyalizm ve tekelci burjuvazinin kırsal kesimden önemli miktarda değer aktarımı çıkartabilmek için uyguladıkları ekonomik politikalar, kırsal kesimi iyice şehre bağımlı hale getirdi. Bu politikaların gövdesini IMF'nin direktifleri doğrultusunda uygulamaya konulan ürün taban fiyatlarının sürekli düşük tutulması oluşturmıştır. Bununla birlikte tarımsal girdilerdeki sübvansiyonların kaldırılması, gübre, mazot, tarım ilaçları fiyatlarının yüzlerle katlanması, küçük üreticilerin belini büktü. Ürün fiyatlarının bunun çok gerisinde kalması sonucu, köylünün alım gücü hızla düştü ve kırsal kesimdeki yoksullaşma had safhaya ulaştı.

1979-85 döneminde bir litre motorin satın alabilmek için gereken ürün miktarı buğdayda yüzde 63, pancarda yüzde 24, pamukta yüzde 108 oranında arttı. Bir kilogram gübre için gereken gübre miktarı buğdayda yüzde 278, pancarda yüzde 377, pamukta yüzde 300 oranında arttı. Görüldüğü gibi, tarımsal ürünlerin fiyatlarıyla, tarımda kullanılan girdi fiyatları arasında büyük uçurumlar oluştu. Bununla birlikte 1980 sonrası destekleme alımlarından da giderek vazgeçilmeye başlandı, destekleme kapsamında olan ürünlerin sayısı azaltıldı. Desteklenen 19 ürünün sayısı 13'e indirildi. Bazı tarım ürünlerinde devlet tekeli kaldırılırken, üreticinin ürün fiyatları büyük sermaye kesimlerinin insafına terk edildi. Gelineen noktada her şeyin ticarileştirilmesi politikası, ürün destekleme alımlarına da hızla yansıyor. Gelecek yıllarda tüm tarım ürünlerinde destekleme fiyatları kaldırılacak ve bu politikayla birlikte küçük üretimin ve orta köylülüğün çözülmesi ve tasfiyesi çok daha ileri noktalara varacaktır.

Vergi yasaları tarım kesimi üzerinde daha çok yoğunlaştırılmıştır. Yıllarca vergiden muaf olan tarım kesimi, 12 Eylül'le birlikte ağır vergi yükümlülükleriyle kuşatılmıştır. 1981 yılında çıkan yasa ile küçük üretici köylünün 50 ile 225 bin lira arasındaki gelirlerinin yüzde 40'ı on beş bin liradan az olmamak üzere vergi olarak alınmaya başlanmıştır. Tarım kesiminin örgütsüzleştirilmesi ve köylülerin de hak arayamaz hale getirilmesi, kır emekçileri için tam bir çöküşün başlangıcı olmuştur. Hiçbir örgütlülüğe sahip olmayan köylüler, devletin belirlediği taban politikalarına karşı tavır geliştirmekten uzak olmalarıyla giderek hızlı bir yoksullaşmayı kabul etmek zorunda kalmışlardır. Köylüler 1980'lere göre ekmeklerinin 3/4'ünü emperyalizme ve işbirlikçi tekellere IMF politikalarıyla, örgütsüzleştirme ve sindirmeyle kaptırmışlardır. Tarım kesimindeki satın alma gücünün giderek düşüşü, tarımda üretimin de gerilemesini beraberinde getirmiştir. Sadece 1982-85 döneminde buğdayda yüzde 12, tütünde yüzde 5, pamukta yüzde 14, pancarda yüzde 10, fındıkta yüzde 40 oranında üretim düşüşleri görülmüştür. Tarım girdilerinin astronomik oranlarda yükselişi karşısında, çiftçilerin bunları kullanmaktan vazgeçmek

zorunda kalmaları, üretimin gerileyicinin baş nedenini oluşturmuştur. Bu ister istemez, tarımda makine kullanımında da hızlı bir düşüşe yol açmıştır. 1980-90 döneminde traktör, biçerdöver, pulluk, atomizör ve patates sökme makinelerinin kullanımında önemli düşüşler görülmüştür. Tarımda modern araç-gereç kullanımındaki bu gerileyişin üretimi olumsuz yönde etkilememesi mümkün değildir. Tarımsal üretimdeki bu hızlı düşüşü karşılamak için kapılar emperyalizme açılmış, tarım ürünleri ithalatına gidilerek, tarımda dışalım önemli miktarda döviz harcanmıştır. Bu, aynı zamanda tarım ürünlerinin ekiminde de engelleyici rol oynamıştır. Türkiye'nin tarım ürünleri dışalımına ödediği döviz 1983 yılında 138 milyon dolar iken, 1987 yılında 782 milyon dolara ulaşmıştır. Bugün bu rakam 1 milyar doların üzerinde seyrediyor.

Bir yandan özelleştirme politikasıyla emperyalizm ve işbirlikçi tekellere yağmalatılan KİT'ler, diğer yandan tarımın yabancı sermayeye açılmasıyla, köylüler çok daha ağır bir okkanın altına yuvarlanmaktadır. Artık köylüden destek çekme politikası, devletin resmi politikası haline dönüşmüş, kırsal kesim giderek, sermayenin egemenlik alanına terk edilmiştir. IMF politikalarına bağımlı olmak, emperyalizmin çıkarları doğrultusunda hareket etmek, devleti artık tarım kesimini kendi kaderine terk etme, ondan kurtulma noktasına getirdi. Destek alımları tamamen kaldırılırken, küçük üreticilerin iflas etmesi önemsenmiyor. Bu aynı zamanda ortadirek politikasının da iflası olmuştur. Taban fiyatlarının sürekli enflasyonun altında tutulması bir yana, üreticilerin alacaklarının takside bağlanması ve yaşayamaz noktaya gelmiş olmaları fazlaca rahatsızlık yaratmıyor.

KÜÇÜK ÜRETİCİLİĞİN KENDİ KADERİNE TERK EDİLMİŞLİĞİ AŞMASI İÇİN ÖRGÜTLENME DENEYİMİ KAZANMAYA İHTİYACI VAR

Örgütsüzlük küçük üreticiliğin başta gelen açmazını oluşturmaktadır. İşçilere göre küçük üreticiliğin örgütlenme deneyimi yok denecek düzeydedir veya bu konuda yaratılan örnekler geçmişte kalmıştır. Küçük üreticiliğin sorunlarını, taleplerini, kıyısından köşesinden dile getiren araçlar, çoğunlukla zengin köylülüğün ve büyük toprak sahiplerinin elinde tuttuğu ziraat odaları, tarım satış kooperatifleri gibi örgütlenmelerdir. Ne var ki bu kurumlar daima kırsal kesimin egemen sınıflarının sözcülüğünü yapmışlardır. Küçük üreticiliğin taleplerini, kendine destek sağlamak için zaman zaman kullanmanın dışında hiçbir zaman temsil etmemişlerdir. Zaten tarım satış kooperatifleri görünüşte on binlerce küçük üreticiyi de kapsamına rağmen, aslında gerçek anlamı ile kooperatif değil, kilit noktalarını büyük toprak sahiplerinin elden bırakmadıkları birer şirket durumundadır. Onların yararına çalışırlar, onların tekelindedir. Ve bu kurumlar egemen sınıfların denetimi ve güdümü altındadır. Yönetim biçimi, izleyeceği politikalar, egemen sınıflar tarafından belirlenir. İktidarlar kendi çıkarlarını bu yapıların örgütlenmelerinde de gözetirler, biçim verirler.

Hatta oligarşinin olası muhalefet araçlarını sindirme politikası o kadar diktacıdır ki, çıkar çatışmasından dolayı siyasal iktidara karşı, DYP eğilimli

muhalefet yürüten bu kurumların büyük toprak sahibi yönetimlerine bile müdahale edebilmektedir. Eskiden genel müdür dışında seçimle belirlenen yönetimler, muhalefet sesi çıkmasın diye 7'si seçimler, 8'i hükümet atamasıyla belirlenir hale getirilmiş durumdadır.

Küçük üreticiler açısından bugün artık sorun, taleplerini kendi diliyle savunacak kendi örgütlenmelerini yaratmak noktasında dayatıcı olmaktadır. Hak mücadelesinin ortaya dökülüşünden de daha zor ve asıl iradi çaba isteyen yan budur. Küçük üreticilerin şu veya bu nedenle kitlesel çıkışlar göstermeleri mümkündür. Hatta kendiliğinden bile oluşabilmektedir. Ancak iş küçük üreticiliği toparlayacak ekonomik-demokratik içerikli örgütlenmelere gelince, konumlarındaki dağınıklığı, tutucu gelenekleri, kendine güvensizlikleri aşmak oldukça zahmetli bir uğraş sorunudur. Ayrıca oligarşi genel olarak emekçi kesimlere karşı yürüttüğü politika gereği, hiçbir zaman küçük üreticilerin kendi örgütlerini yaratmasna da hoşgörü ile bakmamıştır. Bütün bunların yine de aşılmayacak güçlükler olmadığı açıktır. Küçük üreticilerin saflarında ilerici bir kitle hareketi yaratmanın uzun vadede başka bir yolu yoktur. Bu yol ise pek çok deney yaratılarak, yenileri denenerek aşılabacaktır. Demokratik içerikli küçük üretici örgütlenmelerinin hangi biçimler alacağı, daha çok pratik koşulların ve pratikte yaratılacak deneylerin değerlendirilmesi üzerine somutluk kazanabilecektir.

Örneğin üretici kooperatifleri, üretici sendikaları veya birlikler küçük üreticiliğin sınıfsal yapısına uygun düşen örgütlenmeler olmuştur. Kooperatifler köylünün bir tür ekonomik güçbirliği örgütleridir. Ekonomik olanaklarını birleştirip, daha verimli kılarak bizzat üretim sürecine dayanan dayanışmayı ifade ederler. Aslında ekonomik ağırlıklı görünseler de, ciddi bir yapı 'kazandı rılırsa küçük üretici emeğin, kolektif emeğe dönüştürülmesinde toplumsal bilinç, kolektif bilinç oluşturmaya kaynaklık ederler. Elbette ki bunları, var olan sistem içinde ekonomik kurtuluş araçları olarak görmek yanlış olur. Sosyalist üretimin kooperatif hareketi için, halk devriminin kırdaki hedeflerine küçük üreticiliği kazanmak için, yaşanılarak öğrenilen örgütlenme ve bilinç birikimi sağlarlar. Kapitalizmin, bireyci, zayıf ezen niteliği karşısında kolektif üretimin ve dayanışmanın avantajlarını gözle görülür şekilde ortaya koydukları için, kooperatifler ülkemizde egemenlerin saldırı hedefi olmuştur. Bu tür üretici örgütlerin oluşumunu engellemek için, özellikle 12 Eylül'den sonra, kooperatiflerle ilgili yasal düzenlemeler bilinçli olarak zorlaştırılarak değiştirilmiştir. Bunlar basit çıkar kovalayan bir tür şirket konumuna yerleştirilmek istenmiştir.

Sendikalar genellikle aynı ürün üzerinde üretim yapan üreticilerin haklarını dile getirme araçlarıdır. Birlikler ise bir ürüne bağlı kalmaksızın, çeşitli küçük üretici kesimleri içine alan daha kapsamlı ekonomik-demokratik örgütlenmelerdir.

Israrlı ve programlı bir kır çalışması izlendiğinde küçük üreticilerin kendi talepleri çerçevesinde harekete geçirilebileceği ve-örgütlenmesinde adımlar atılabileceğini 70 döneminde kır çalışmasının yarattığı örnekler göstermiştir. 1970 yılı boyunca küçük üreticiler ülke çapında yagın bir mücadele-

le hattı ortaya koymuşlardı. Kırsal alandaki üretici mitingleri ve örgütlenme deneyleri bunun örneklerindendir. Alaçam'da uzun süreli bir çalışma ve 1500 küçük üreticinin katıldığı "Tütün Sömürüsünü Protesto ve Bağımsızlık Mitingi" sonrası KATÜS (Karadeniz Tütün Üreticileri Sendikası) kurulmuştu. Akhisar ve Ödemiş'te tütün mitingleri yapılmıştı. Gülşehir'de (Nevşehir) üzüm üreticilerinin mitinginde zamlar protesto edilmiş, üzüme daha yüksek fiyat istenmişti, taban fiyat uygulaması talep edilmişti. Anamur'da 12 Eylül 1970'de pahalılığı ve fıstık fiyatlarının düşüklüğünü protesto mitingi ve yürüyüşü gerçekleştirilmişti. 7000 köylünün katıldığı bu mitingte daha iyi fiyat ve kredi talebi dile getirilmişti. Ayrıca bu süre içinde, Anamur Köylü Birliği kurulmuştu. Çorum'da, Merzifon'da, Malatya'da, Çivril'de haşhaş mitingleri yapılmış, on binlerce bildiri dağıtılmış, ABD'nin dayattığı haşhaş ekim yasağının kaldırılması talebi ile küçük üreticiler sokağa dökülmüştü. Malatya'da haşhaş ekicileri arasında gelişen hareket sırasında protesto kampanyası kapsamında köy ve bölge komiteleri şeklinde örgütlenmeler ortaya çıkmıştı. Bu örgütlenmeler aracılığıyla anti-emperyalist tavırlar da gündeme gelmişti. 5 Ağustosla Antep'te fıstık ve üzüm üreticilerinin mitingine binlerce üretici katılmıştı. Taban fiyatlarının yükseltilmesi istenerek, tüccar ve tefeci sömürsü protesto edilmişti. Ankara Nallıhan'da köylüler 15 bin dönüm araziye mücadeleleri sonunda kazanmışlardı.

Bugün kuşkusuz 70'lerin aynı koşulları yoktur, olması da beklenemez. Ancak küçük üreticilerin örgütlenmesinde iradi çabaların sonuç vermesi açısından nesnel koşulların bugüne özgü pek çok avantajları olduğu açıktır. Sürecin kitleleri daha çok politize etmesi, emekçi kitle hareketlerinin birbirine cesaret verici yönde etkileyen yaygınlığı ve her şeyden çok da 20 yıllık bir mücadele deneyinin kazanımlarına dayanmanın avantajları düşünüldüğünde, kır emekçilerine devrimci politikanın elini uzatmasının olanaklarının her zamankinden daha çok öne çıktığı görülebilmektedir. Mücadelenin reçetelerle yürümediği kuralı küçük üreticiler için de geçerlidir. Önemli olan kır emekçilerinin bugün içinde taşıdıkları potansiyelin gerisinde kalmamak, cesaretli adımlar atabilmektir. Atılan adımları yerleşik çalışmaya dönüştürebilmektir. Devrimci politika kırsal alana ulaştığında orada hazır bekleyen, sosyal ve ekonomik durumun neden olduğu bir potansiyeli bulacaktır. Sorun bu noktada var olan potansiyeli ortaya çıkaracak köprülerin yaratılması sorunudur. Bu köprülerin kurulması başarılı olduğu ölçüde, kır emekçilerinin memnuniyetsizliğinin, haklı öfkelerinin devrimci politikanın önderlik ettiği kitle hareketine dönüşmesinden kimse kuşku duymamalıdır.

* * *

AJİTASYON VE PROPAGANDANIN İŞLEVİ HALKI KAZANMAKTIR

Mücadele yükseldikçe, devrimci çalışmanın birçok kavramını tekrar tekrar tanımlamak, içeriğini doldurmakla karşı karşıya kalıyoruz. Diğer bir deyişle, bu, arkamıza bakmadan, oyalanmadan her alanda yenilenmekte ısrarlı olmak anlamına geliyor. Her alanın, her çalışma biçiminin bizim için ayrı bir önemi vardır ve pratikte gerçek karşılıklarını veremediğimiz müddetçe, bunlar yolumuzun önünde aşılması giderek güçleşen engeller haline gelecektir. Ajitasyon ve propaganda konusu da bunlardan biridir.

En hayati konulardan biri olmasına rağmen, kabul edilmelidir ki, ya geleneksel sağ yorumunun etkisinden ya da tam tersi, buna duyulan içgüdüsel tepkiden dolayı, ajitasyon ve propagandanın öneminin yeterince kavranabildiğini söyleyemeyiz.

Oysa daha baştan şunu belirtmek gerekir: Bizler her şeyimizle yeni bir gelecek kurmaya atılmış insanlarız ve halkı kazanmak en vazgeçilmez amacımızdır. Halkı kazanmak, mücadele tarzımızın temel şartını oluşturuyor. Ajitasyon-propaganda dediğimiz şey ise, halkı siyasal amaçlarımıza ikna etme eyleminin bu iki sözcükle özetlenmiş halidir. Demek ki, devrimci çalışmanın abecesinden söz ediyoruz.

Farklı mücadele koşullarına göre ajitasyon-propagandanın farklı biçimler aldığını biliyoruz. Özellikle sömürge ülkelerde, mücadelenin bütün biçimlerinin iç içe geçtiği yerlerde 'radikal' tarzın bir ajitasyon aracı olduğu da biliniyor bir gerçektir. Ancak bunları belirtmek yetmiyor. Bunlar esas olarak genel rotayla ilgili şeylerdir. Karşımızda bizi dinleyen bir emekçinin bizden beklediği tek şey bizi anlamak, ikna olmaktır.

Ya "nasıl olsa, sonuçta her şeyi ok-yay belirler" şeklindeki dar bakıştan dolayı veya genel şeyleri tekrarlamak olarak anlaşıldığından ya da çoğunlukla olduğu gibi, tümünden bazı adamlara özgü bir iş sanıldığından dolayı, ajitasyon ve propaganda konusunda pratikte belirgin eksiklikler ortaya çıkıyor.

Günlük pratikte diyalog adamlarına, kitleleri peşinden sürükleyen unsurlara duyulan ihtiyacın "Kitleler nasıl olsa bizleri anlayacaktır." mantığıyla aşılamayacağı açıktır. Halkın bizi kendiliğinden anlayacağını sanmak düpedüz saçmalık olur. Devrimci politikayı kitlelere taşıyıcıların insan unsuru olduğunu unutamayız. Her birimizin bu politikanın oluşmasında, her alanın özgün konumuna göre biçimlendirilip, kitlelere aktarılmasında aktif rolü vardır. Düşüncelerimiz, amaçlarımız, eylemlerimiz, her somut olayda, her somut durumda kitlelerce anlaşılabilir ve net anlatıldığı ölçüde, bu olayların içeriğine canlı olarak yansıdığı şekilleriyle kavratılabildiğimiz müddetçe, kitlelerin gözünde bir canlılık kazanabilir. Her devrimcinin aynı zamanda bir kitle adamı, ,, bir ajitator ve propagandacı olmasının önemi buradadır.

Şu, hepimizin bildiği bir gerçek; mücadelenin genel prestiji dolayısıyla, her yerde sözleri en canlı merak uyandıran, en fazla ilgiyle beklenen kesim

devrimcilerdir. Henüz doğrudan diyalog bulamayan kesimleri de hesaba katarsak, bunun boyutu sanıldığından da ötesindedir. Sıradan bir sözüme, sloganımıza dört elle sarılıp, mesaj kabul edenler vardır. O halde, bu prestiji - çarçur etmeden, bize verilen bu onurlu hakkı iyi kullanmasını bilebilmeliyiz.

Pek çok ülkede yaşanan örnekleri tekrarlamaya gerek yok. Her devrimcinin aynı zamanda birer ajitatör ve propagandacı olması, devrimci çalışmanın kuralı gereğidir. Bunun ne edebiyatçılıkla, ne de "hatiplikle" ilişkisi vardır. Kuşkusuz, aramızda bunu daha mükemmel ölçüde yapanlar, uzmanlaşanlar çıkacaktır. Ama konu bu değil; sorun, yeteneklerimizin daha üstün olduğu yanları bulmak değil, kazanılması gereken bir alışkanlık sorunudur.

Ajitasyon-propaganda konusunu kişilik sorunu olarak kavramamak gerektiği ortadadır. Mücadelenin bütününe ilgilendiren, çalışma tarzımızda eksik kaldığı müddetçe atılım ve genişleme yeteneğini ters yönde zorlayan bir konu olarak değerlendirilmelidir. Sırf bu eksiklik yüzünden, var olan potansiyel işlenmemekte, atıl kalmakta, hatta bazen başka kimlikteki siyasal anlayışlara bile kaptırılmaktadır. Kitle toplantılarında düşüncemizi ifade edecek kimsenin çıkmadığı yerde, biri kalkıp konuşacak ve bu da mutlaka başka siyasi anlayışların insanı olacaktır. Veya başka hallerde, bir siyasal toplantı, - ister hazırlıksızlık, ister hafife almak yüzünden, isterse alışkanlık yetersizliği nedeniyle olsun, kitlenin bizden ilgiyle mesajlar beklediği bir toplantı- hayal kırıklığı ile sonuçlanabilecektir. Özellikle sözlü ajitasyon-propagandanın bire bir, doğrudan, canlı bir diyalog aracı olduğu pratik hayatın bize gösterdiği bir gerçektir.

Kitleler siyasal eylemlerimizin mesajlarını genel halleriyle algırlarlar. Ajitasyon ve propagandanın görevi bu genel mesajları kitlelerin bilincinde somut, canlı bilinç haline getirmektir. Bir provokatöre karşı alınan radikal tavır - özellikle olay provokasyon olduğu için- tam olarak algılanamayabilir. Onun halka ve devrimcilere karşı gerçek bir suç ve tavrımızın da doğru olduğunu ancak kitlelerle canlı ve emek sarf edilen diyaloglarla kavrayabiliriz. Aksi halde, radikal tutum sergilemekte gösterilen onca enerjiye rağmen, sırf teşhir ve propaganda eksikliği yüzünden, halkın duyarlılığını harekete geçirmekten geri kalabiliriz. Kaldı ki, daha ileri hedefler, yığınları iktidar mücadelesine katma düşünöldüğünde, on binlerin, yüz binlerin bilincini dönöştürme işinin nasıl yorulmak bilmez bir çabayı, bu insanların somut yaşamlarına, ruh hallerine uyarlanmış bilinç, coşku aktarımını gerektirdiği açıktır.

Mücadele dediğimiz olay, daha ötesi sosyalizm, binlerce, on binlerce karcının içten içe eski rejimin altını oyması, eski düzenle birlikte kendilerini de değıştirmesi eylemidir. Bunda eskiye,, çürüyene ait her şeye karşı devrimci düşöncelerin savaşının büyük önemi vardır. Vietnam Devrimi seksenlik nelerin Amerikan askerlerinin vatan hasretlerini işleyip, "Boş yere öleceksiniz." ajitasyonu ile morallerini laçka etmekte inanılmaz başarılar gösterdikleri bir devrimdir. Rus devrimi, 1917 Ekim günlerinde sallantıda duran koskoca bir askeri garnizonun tek başına bir Bolşevik tarafından ikna edilip, adeta karar anını tayin edebilmekte üstün yetenekler sergilendiği bir devrimdir. Elbette bunlar, öncesi olmayan, bir anlık olaylar değildir. Doğru politikanın kay-

naştırdığı devrimciler ordusunun yılların deneyiyle yüklü örgütlü, inatçı çabalarının ürünüdür.

Yığınlar burjuva propaganda ve değer yargılarının bombardımanı altında her gün sersemletiliyorlar. Bu ağı parçalamanın tek yolu hem 'Fransızca', hem 'Almanca' bilen ayaklı ajitatör ve propagandacılar ordusu olabilmektir. Adı üstünde, ordu savaşı neferler bütünüdür. Bu orduda 'sessiz nefer' kavramını yanlış kullanamayız. O, ukalalıktan, popülizmden uzak görev adamıdır. Onu böyle idealleştirebiliriz. Sessiz neferlerimiz büyük eylemlerin adamı, kitle inisiyatifçileri, davasını aktif, her yerde savunan, yaratıcı devrimcilerdir. Sadece oturan, "görev" verilirse kımıldayan insanlarla mücadele kazanılmaz. Bulunduğu alanda girişimci olmayan, bir kitle toplantısında veya eyleminde suskun, halkla diyalogda, halkı eğitmekte pasif olmayı "sessizlikle onurlandırmayız. Bizlere gerekli olan "politik adam" vasfıdır ve bu vasıf olmadan da nefer olunamaz. Politik adam vasfı ise devrimci politikanın bütün araçlarını kullanabilmek demektir. Burjuvazi bile politikanın araçlarını en iyi kullanan adamlar arasından kendi politikacılarını seçiyor.

Teori yetersizliğinin ajitasyon ve propaganda görevlerimizi yerine getirememekte gerekçe olarak öne sürülmesi benimsenebilir bir anlayış değildir. Bir bakıma bu, olayı nedenleriyle değil, sonuçlarıyla tartışmaktır. Teori somut olgular, deneyler üzerinde kazanılır ve bilgi birikimi de aslında bu somut deneylerin birikiminden, farkında olmadan beynimizde sentezleşmesinden başka bir şey değildir. Olayların nedeni, niçini üzerine kafa yormadan, bunların bizim ve kitlelerin üzerindeki etkilerini gözlemleyip tartışmadan, girişimci olmanın sonuçlarından yararlanmadan birikim elde edilemez. Kitabı bilgi, bilgi kaynaklarımız için sadece yardımcı araçtır. Yoksa o da tek başına kuru, yararsız bilgidir öteye geçemez.

Kaldı ki, teorisinin ajitasyon ve propagandada her şeye kadir ilaç olduğu bir abartmadır. Öyle olsaydı, Marksizmin "derin" bilgisine sahip pek çok adamın kitle önünde kemküm etmesini veya saatlerce süren bir konuşmada kitabı laflardan başka kimseye bir şey veremediğini izah edemezdik. Veya yüreği devrimcilere sevgiyle dolu bir gecekondu kadınının, saldırganlığın en azgın günlerinde, çevresindeki kadınlara bilinçli ve ince bir zeka ile son derece ikna edici tarzda mücadelenin propagandasını yapışını büyük bir teorisyenlik olarak sayardık. Evet, böyle 'teorisyenler' her türlü yararsız teorisyenden bin kez daha üstündür. Onu bu başarıya iten, devrimcilerin davasına içten ve derin bağlılığı, komşularını -hiç olmazsa bu olayda- kazanamazsa onu kahredecek olan 'yandaş kazanma' arzusudur.

O halde, ajitasyon-propagandanın teorik bilgidir ziyade, sınıf bilinci işi olduğunu, inançlarının nedenini-niçinini bilme ve onu kitlelere anlaşılır, özdeyemlerine hitap eden tarzda kavratmak demek olduğunu bilmeliyiz. Devrimciler bir tür halk ozanı olmalıdırlar. Kitlelere her koşulda seslenebilen, coşkulanılabilen, yeri geldiğinde zayıflıklarını yüzlerine vurabilen, yol-yön göstermekte ikna edici olabilen insanlar olabilmelidirler. Bunda alçakgönüllü ama dava adamı olma önemlidir. İnsanlar sorunlarıyla, beklentileriyle, iyi ve eksik yönleriyle bizim insanlarımızdır. Düşüncelerimizi onların sorunla-

rıyla, beklentileriyle, coşkularıyla, eğitim düzeyleri ve alışkanlıklarıyla yoğun olarak aktarmak ajitasyon-propaganda faaliyetimizin vazgeçilmez şartını oluşturur. Kimi zaman, anında dilden dökülen bir şiir kitlenin coşkusunu elektriklendirebilmekte, bazen bir fıkra kitle önünde konuşurken ilgiyi tazeleyebilmekte, gündelik örnekler konuşmanın sıkıcı temposuna ferahlık verebilmektedir.

Halk toplantılarında aydın özentisi, dilin nasıl itici karşılandığını, karışık üslubun herkesin kafasını karıştırdığını (karmakarışık ettiğini) görüyoruz. Herkesin duymaktan usandığı genel geçer sözleri tekrarlayanın sadece esnemeleri artırdığına yakından tanık oluyoruz.

Şunu unutmamalıyız ki, sadece özlü, net ve anlaşılabilir anlatanlar başkalarına kendi düşüncelerini ulaştırabilirler. Madem ki halkı ikna etmek, sınıfsal tepkilerini uyandırabilmek zorundayız, o halde kitlelere hitap edebilmeyi, bu alandaki eksiklerimizi gidermeyi bilebilmeliyiz. Ama önce bu konuda inatçı olmayı mutlaka içimizde hissetmek zorundayız.

Bir ajitasyon veya propaganda konuşmasını sıkıcı bir yük olarak hissettiğimiz an, ya bu fırsatı içeriği kaybolmuş beylik tekerlemelerin iticiliği ile harcayacağız, ya da zoraki süslemelerle dinleyicilerin kafasına taş olup yağın sözcükler fırlatarak, belki de coşkulu bir toplantıyı, bitmesi özlünen bir işken- ce haline getireceğizdir.

Bunlardan kurtulmanın yolu var. Özdisiplinli bir çabayla bu yol kısaltılabilir. Ajitasyon-propagandanın zoraki bir yük değil, hepimiz -istisnasız hepimiz için- halkımızı ikna borcu, onun hakkı olan özelemleri uyarma, harekete geçirme görevi olduğunu ve bu görevi hiçbirimizin üzerimizden atamayacağımızı kavramakla işe başlayabiliriz. Öğretirken öğreneceğiz, daha iyisini öğrenip, daha iyi öğreteceğiz. Devrimcilerin çabası hiçbir zaman sonuçsuz kalmamıştır.

Çabalarımız meyvesini verdikçe, o zaman kitleleri daha çok coşkulandıracacağız, yığınların özelemlerini daha çok taşıracacağız, oligarşiye yönelttiklerimiz daha çok hedefini bulacak.

* * *

Sayı: 27,1 Eylül 1991

BÜROKRATİZM KİTLE BAĞLARINI ZAYIFLATIR

Bir anlayışın yaşam bulması, canlı hale gelerek ete kemiğe bürünmesi, temelde o anlayışın benimseyen, savunan ve yaşamına uygulayan insanlarla olanaklıdır. Bir anlayış ne kadar doğru, çizilen rota ne kadar gerçekçi olursa olsun, sonuçta esas olan onun kitlelere kavratılabilmesi ve kitlelerin örgütlenmesinin sağlanabilmesidir. Bunu gerçekleştirecek olanlar da örgütlenmeler içerisinde yer alan, ya da politika belirleyenlerdir. Yani kişilerdir. 3. Enternasyonal sırasında Fransız Komünist Partisi'nin "Parti çizgisi doğru ama havada asılı duruyor." deyişi bir yanıyla da bu gerçekle ilintilidir. Uygulanması gereken politikanın havada asılı kalıp kalmaması temelde politikaya can verecek, yani hayata geçirecek insanlarla olur.

Politikalar uygulanmak için belirlenir. Uygulanmayacak bir politikayı saptamanın bir anlamı yoktur. Hedefe ulaşmak, her geçen gün kitlelerle olan bağları sağlamlaştırmak, muhalefeti bilinçli bir kalıba dökmek istiyorsak, her şeyden önce bu amaçlar doğrultusunda belirlenen politikaları sarsılmaz bir inanç, yılmak bilmez bir direnç ve inatla hayata taşımamız gerekir. Ancak böylelikle politikaları havada asılı kalmaktan kurtarabiliriz. Örneğin, Körfez savaşı sırasında kitlelere Emperyalist Savaşa Hayır Komiteleri'nde örgütlenme çağrısı yaparak kitlelerin bu komitelerde örgütlenmesini sağlamak ve onları emperyalist savaşa karşı mücadeleye çekmek burada belirlenen politikanın canlılık kazanmadığını gösterir.

Saptanan ilkelere, örgütlenen kampanyalara, belirlenen politikalara "söylenir, uygularız" mantığı ile yaklaşıldığı, yaratıcı ve coşkulu bir çabayla birleştirilemediği sürece yapılması gerekenler hep eksik kalır ve eksik kalan şeylere de nedenler bulmak zor olmaz. Yaşanan sürecin gerisinde kalmamak, halk

muhafeletini örgütleyebilmek, kitlelerin tepkilerinin açığa çıkmasını sağlayabilmek, onları her düzeyde kucaklayabilmek, örgütlenmedeki beceriye bağlıdır. Kitlelerin acil talepleri için, mücadeleye başarıyla çekilmesinin öçüsü, bu hareketleri politik eylemler rotasına çekme ustalığına bağlıdır. Bir yanda radikal mücadele hattını her koşulda savunabilecek, diğer yanda onun kitleler içerisinde kök salmasını sağlayabilecek, kitleleri kucaklayacak yığın örgütlenmeleri ancak bu becerikli çaba hayata geçirildiğinde başardı olur. Bu beceri az bulunur, insanüstü yeteneklerle eşanlamli değil elbette. Bu beceri, disiplinli, inançlı, devrimci saflıkla çalışan, kendini mücadeleye sunma ruhuyla donatmış, fedakarlıkta sınır tanımayan, ideolojisini sindirmiş, her geçen gün biraz daha hızlı koşan bir anlayışı ifade ediyor. Yani inanç ve kararlılıkta kendini gösteriyor. Bir kez yürekten inanıldığında başarısızlığa, beceriksizliğe şans tanımama da anlam kazanıyor. Bunları gerçekleştirebilmek için de sürecin gerekli kıldığı niteliklere sahip olmak gerekiyor. Yaratıcılığı, devrimci çaba ve irade gücünü, yaşamın bir parçası yapabilmek ise bu niteliklerin dökülmesi gereken bir kalıptır... Yenilenmek, kendini sürekli aşabilmek, canlı olanı geliştirebilmek için tek yol ise çürüyen, işlevsiz, hantal yanların kesilip atılmasıdır.

Egemen sınıflar karşı karşıya oldukları ve içinden çıkamaz hale geldikleri açmazlarına işçilerin, yoksul köylülerin ve geniş emekçi kesimlerin sırtından çare bulmaya çalışıyorlar. Bu değişmez evrensel bir kuraldır. Bu onların "yönetme eylemindeki" biricik kuralıdır. Onlar iktidarda kalışlarını geniş emekçi kesimlerin sırtına yaslanarak sağlar, ömürlerini bu biçimde uzatırlar. Onların her türlü ekonomik politikası bu temel üzerinde biçimlenir. Genel olarak emekçi kesimlerin haklarının gasp edilmesi, ekonomik, demokratik, siyasal haklarına yapılan saldırılar da bu yüzdendir. Bu, devrimci anlayışların, örgütlenmelerin, mücadele etmesi gereken temel bir sorun niteliğindedir. Egemen sınıfların çıkış yollarının önünü kapatabilmek ise onların iktidarına son vermekle olanaklıdır ancak. Bu gerçekleştirilmediği sürece de, iktidarlara için çıkış yolları her zaman bulunabilir. Ama havuçla, ama sopayla ömürlerini uzatmanın bir yolunu bulabilirler. Bu yolu kapayacak olanlar ise ancak devrimci örgütlenmelerdir. Burjuvazinin devrimci anlayış ve örgütlenmelerle uğraşmayı, onları dağıtmayı, yok etmeyi kendine iş edinmesi de bu yüzdendir. Burjuvazinin bu işini engellemek, onu eli kolb bağlı bırakmak devrimcilerin elinde olduğuna göre, devrimci örgütlenmeler de bunu yapabilmek için öncelikle kendi içlerinde burjuva-küçük burjuva anlayışlarla mücadele etmek zorundadır. Çünkü, bunu gerçekleştirebilmek ancak güçlü, dinamik, kendini sürekli yenileyebilen örgütlenmelerle olabilir. Devrimci anlayışın büyüme hızının gerisinde kalmamak ise bu örgütlenmelere yön verenlerin sahip olduğu özelliklerle doğrudan orantılıdır. Kitlelerin bizleri beklemeyeceği, bizlerin kitlelere ulaşmamız gerektiğini göz önüne alarak, kitlelere radikal mücadele anlayışını benimsetmeliyiz.

Dinamik yapılara ancak dinamik insanlarla ulaşılabilir. Bu ise ancak bürokratism ve hantallıktan arınmakla mümkündür. Bürokratism ve hantallık bir elmanın içindeki kurt gibidir. Ortadan kaldırılamadığı sürece örgütlenmeyi, devrimci çalışmayı kemirir durur. Kaleyi içten fetheder... Bürokratizmin mücadelesi üzerindeki tahrifatı sadece sözlük anlamıyla sınırlı kalmaz. Bürokratizmi,

hantallığı, ataleti, yaşamın pek çok yerinde ve zamanında görebiliriz. Onun pek çok yansımasıyla karşılaşabiliriz. Zamanında yapılmayan bir iş, kendini ve çalışmasını belirli saatler içerisinde hapsetme, klasik deyimle memurvari bir anlayış, bürokratizme denk düşer. Tabii bu özellikler bürokratizmi genel ve kaba çerçevede tanımlayan özelliklerdir. 1929'lu yıllarda işçi hareketlerinin, grevlerin vb.nin hazırlanması sırasında birçok komünist partisinde bir dizi önder kadronun, sorumlu parti yöneticilerinin onayıyla uzun tatil seyahatlerine çıkmalarından dolayı işçi hareketlerinin parçalandığı hatırlanırsa, bürokratizmin ne ölçüde yıkıcı sonuçlara yol açabileceği daha iyi anlaşılır. Bürokratizm, pratikte en isabetli kararları değersiz kılmakla kalmaz, devrimci çalışmayı en tayin edici zamanlarda bile felce uğratabilir. Bir fabrikada işçilerin somut talepleri için tepkilerinin dile gelmeye başladığı zamanda, bir üniversitede veya bir okulda öğrencilerin demokratik istemlerinin alevlendiği anda ya da bir mahallede halkın karşı karşıya kaldığı sorunlar sonucunda öfkesinin bilene başlandığı durumda ne yapacağını bilememek, bir şeyler söylenmesini beklemek, ya da bu hareketliliği örgütleyip daha ileriye götürmek için gerekli çaba ve çalışmayı göstermemek aslında bürokratik bir anlayışın da yansımalarıdır. Benzer biçimde bir çalışma alanında, bir demokratik kitle örgütünde objektif olarak sabah gelir akşam giderim mantığıyla hareket etmek, günün her anını bulunulan yerin sorunlarıyla, başkaca ne yapılması gerektiğiyle dolduramamak da o birimdeki çalışmaları zaafa uğratan bürokratizmin yansımalarıdır.

Bürokratizm, içimizde öylesine sinsice dolaşır ki, çoğu zaman, eksikyanlı yapılan ya da yapılmayan bir iş için gündeme gelen "bürokratik" eleştirisi bize dudak büktürebilir... Bir işin mekanikçe yapılmasından, alınan bir görevin ayrıntılarında saplanıp kalmaya, neyin nasıl yapılacağını söylenmesini beklemekten, yapılacak olan bir iş sırasında şu veya bu nedenlerden dolayı kesintiler yaratmaya, işi zamanında yapmamaya kadar geniş bir yelpazede ortaya çıkar bürokratizm. Bir işte çok uğraştığını düşünüp, biraz dinlenmeyi, biraz "kafa dinleme"yi, kendine tatili ya da işi ertelemeyi hak görmek bürokratizmin neden olduğu olumsuz özellikler arasında sayılabilir. Konforcu eğilimlerin işleri engelleyici noktaya kadar gelmesi, ehlikeyfilik, işleri olması gerektiği gibi, yapılması gereken zamanda değil, kendine göre ayarlamak da bürokratizmin sevdiği özelliklerdendir... Salt bürokratik bir anlayışın hakim olmasından dolayı, pek çok işin zamanında yapılamaması, yapılacak işlerin hep gerisinde kalma, hatta zamanı işe göre değil, kendine göre ayarlama da görülen olumsuz sonuçlar arasındadır.

Bürokratizmin yol açtığı yaralayıcı bir sonuç da, sübjektivist önderlik anlayışının gelişmesi, devrimci önderlik yöntemlerinden sapma, buyrukçuluk ve bunun ortaya çıkardığı kitle bağlarındaki zayıflamadır. Kitle bağlarının zayıflaması da bürokratizmde ısrar edildiği sürece, kitle bağlarından dolayısıyla da kitlelerden kopmayı beraberinde getirir. Bürokratizmin olduğu bir yerde, kitlelerle kaynaşmak ya da kitlelerle kucaklaşabilecek politikaları üretebilmek olanaksızdır. Bu ise, devrimci çalışmanın gelişmesini büyük ölçüde engelleyici bir sorundur.

Bugün pek çok sosyalist ülkede bürokratizmin neden olduğu ve toplum-

sal sistem üzerinde ürkütücü boyutlara varan yaralar açmasının nedenleri tartışılıyor. Bürokratizmin ve neden olduğu alışkanlıkların yarattığı toplumsal deformasyona ilişkin saptamalar yapılıyor. Parti ile kitleler arasındaki bağ kopukluğunun gittikçe derinleşen bir uçurum yarattığı ve bunun nedenlerinden bir olarak da partinin yönetim organlarındaki ve parti kadrolarındaki bürokratizm olduğu söyleniyor. Tabii bu sonuçların kaynaklandığı farklı ekonomik, siyasi, kültürel nedenler de yok değil. Ancak, bürokratizmin buralarda neden olduğu olumsuz sonuçlar da şüphesiz gözardı edilemez. Aslında bunun nedenlerini aramak için çok derin ideolojik tahlillere, teorik saptamalara da ihtiyaç yok... Sorun, devrimci ideolojinin benimsenmesi ve yaşamın her anında inanarak, kararlı biçimde hayata geçirilmesi sorunudur. O yüzden bu olumsuzlukların yaşanmasını istemiyorsak, bunu yaratan nedenleri şimdiden sorgulamalı ve ortadan-kaldırmanın yollarını bulmalıyız. Sosyalizmi kurmayı başarır iş ve yol almış ülkelerdeki bugün ortaya çıkan olumsuzlukların kökenlerini, sosyalizm öncesi mücadele sürecinde de bulmak olanaklıdır. Bugünder üzerimizde taşıdığımız eksikler, zaafılar ve olumsuz yanlar devrimci bir anlayışla yaklaşıp, ortadan kaldırılamadığı sürece, gelecekte yaşanacak olan olası olumsuzlukların da temeli olabilecektir. Devrimci ilkelere bağlı, devrimci değerlere karşı sarsılmaz bir inanç taşımak ve bu çerçevede tavizsiz, sağlam adımlarla iktidara yürümek ya da iktidarını sağlamlaştırmak ancak bugünden yarına, bu ya da benzeri olumsuzluklarla mücadele etmekle olur. Tetrih, bu mücadelenin radikal bir biçimde verilemediği zamanlar bu eksikliklerin neden olduğu olumsuz örneklerle doludur. Geleceği bugünden görmek bir anlamda bu konuda izlenecek kararlı tutuma bağlıdır.

Ancak böylesi bir kararlı tutumu devrimci ilke ve değerlerle, devrimci yöntemlerle birleştirebilirsek, kitle bağlarının gelişmesinde ve bürokratizmin neden olduğu hastalıklı sonuçların ortadan kaldırılmasında yol alınabilir. Diğer birçok 2 aaf ve eksiklikte olduğu gibi, bu konudaki yöntem de bilimsel devrimci önderlik yöntemlerinin ortaya konulması ve bu yöntemlerle sübjektivist, bürokratik anlayışın üstesinden gelinmesidir. Bürokratik anlayışların **"önderliği kitlelerle ve geneli özelle birleştirme ilkelerini anlamamaları"**nı ortadan kaldırmak için her şeyden önce bürokratizmi ortadan kaldırmalıyız.

* * *

Sayı: 27,1 Eylül 1991

MORAL ÜSTÜNLÜK KİTLELERE GÜVEN VERİR

Mücadelenin ısrarlı adımları, peşi sıra yıkılarak geçilen barikatlarla dolu bir yolda ilerliyor. Baskı ve gözdağını yasalaştıran barikatlar aşıldıkça, kitlelerin karasında yaratılan korku duvarları yıkılıyor. Korku duvarlarını yeniden kurabilmek için, daha sert ve geniş kesimleri etkileyecek ve hareket sahalarını iyice daraltacak şekilde yeni baskı yasaları uygulamaya konuluyor. Mü-

cadelenin akışı içinde çok şeyler değişti. Yılgınlık, hareketsizlik ve suskunluk döneminin sisleri dağıldı. Psikolojik ve moral üstünlük giderek, halk güçlerinden yana geçmeye başladı. 12 Eylül'le birlikte yaratılan güçlülük ve yenilmezlik imajı için büyük enerji harcayanlar, bu imajın kitlelerin kafasında hızla dağılması karşısında, şimdi bütün enerjilerini ayaklarını kaydıran süreci durdurmak ve geri çevirmek üzerine topluyorlar. Özlemleri; direnme gücüne sahip olmayan, boyun eğmiş bir toplumdur. "İstikrar" sözünden anladıkları, psikolojik ve moral üstünlüğün kendi ellerine geçmesi ve halka istediklerini tepkisiz yaptırabilmektir.

Oligarşi geline nokta, devrimcilerin ve yurtseverlerin mücadeleyi ileriye taşımaları karşısında, ipin ucunu kaçırmaya başlamıştır.

Mücadele cephesi artık iktidarın kısa vadeli manevralarla ve polisiye tedbirlerle etkileyemeyeceği bir güç haline gelmiştir. Buna karşılık oligarşinin baskı politikası da tırmandırılıyor.

CIA-MİT işbirliğinin açıktan ilan edildiği noktada kontrgerilla da açıktan kolları sıvıyor. Birçok yeni-sömürge ülkede, işi sokaklarda insan avına vardi- ran kontrgerilla timlerine muhtaç olacak hale düşmek, içine düştükleri açmazda geline noktayı gösteriyor. Artık kesin olarak mayalanmış olan halk hareketini önleyememek gibi bir açmazdan kurtulamamanın ve mücadeleyi gerilet-erek biraz olsun rahatlatmanın yolu bilinen özel yöntemlere sarılmakta aranıyor. Ancak bu yöntemler, bunları uygulayanlarla halk arasındaki bağların kopmasından başka bir işe yaramıyor. Bu noktada kitleleri politik olarak kaybettikleri ölçüde halkı düşman gözüyle görenlerin kullandıkları silahların psikolojik ve moral yönü önem kazanıyor.

Psikolojik ve moral üstünlüğü yakalamak ve kitleleri sindirmek için 12 Eylül öncesi sivil faşist terörü öne çıkartan kontrgerilla; sivil faşistlerin 12 Eylül sonrası bir kenara itilmesiyle, bugün terörün tahtına kendisi oturuyor. Psikolojik savaşta kontrgerilla yöntemleri geline noktada, iktidarın baş tacı olarak politik arenasında yerini almıştır.

MADDİ GÜÇLERİN ÇATIŞMASINDA MORAL ÜSTÜNLÜK TAYİN EDİCİDİR

Her şeyiyle toplumsal kesimlere, onların politikalarına ve iradelerini birbirlerine kabul ettirmelerine dayanan savaş, büyük çapta bir düello gibi görülebilir. Bu düelloda her toplumsal kesim ve ona bağlı olan sivil ve sivil olmayan güçler, maddi güçlerini ortaya koyarak, diğerini kendi iradelerine boyun eğdirmeye çalışırlar. Hasını ezmek, direnişini kırmak ve güçlerini yok etmek isterler. Ama bu savaşta önemli olan tarihin ne söylediğidir... Tarihsel gelişim içinde gücünü bulan ve hak ve özgürlüklerin peşinde kendine yol açanlar, geçici yenilgilere uğrayabilir, darbeler alabilir. Ama sonuçta bütün bunları atlatarak, iradesini kabul ettirdiği an zaferi yakalar. Bunun için uzun soluğa, düşmanın psikolojisini sürekli yıpratın ve yıkıma uğratan politik bir çizgiye ve buna karşı kitlelerin moral değerlerini sürekli yüksek tutan bir anlayışa sahip olmak gerekir.

Psikolojik savaşın en olumsuz gibi gözüktüğü koşullarda kazanılması, bu

sayede maddi bir güç koymanın ve bunun etkisiyle kitleler üzerinde ve bilinçlerinde güçlülük imajı yaratmanın önemi yadsınamaz. Ama, ne olursa olsun, maddi bir güç temelinde yaratılan etkinin psikolojik ve moral güce ve üstünlüğe dönüştürülmesi sağlanamadığı, kitlelerde coşku ve harekete geçme isteği yaratarak, düşünce yapılarında bir sıçrama yapılamadığı noktada, maddi gücün etkisi gelip geçici olacaktır. Moral üstünlüğü kitlelerin sürekli olarak eskiyi yıkmaya, yeniyi kazanma heyecanına dönüştüren ve moral tansiyonu yüksek bir kitlesel güç yaratan devrimcilerin iktidar mücadelesini ve sosyalizmin kuruluşunu başaramamaları için başkaca önemli bir neden kalmamaktadır. Savaşta kitle psikolojisini kavramak ve moral üstünlüğü sürekli elde tutmak, salaşın kazanılmasında vazgeçilmez bir güçtür. Nazi Almanyası baştan başa Avrupa'yı ezip geçerken, "general korku" diye psikolojik bir güç yaratmıştır. Avrupa halkları yaratılan bu psikoloji içerisinde, daha baştan korkuya yenildiler. Sovyet halkları ise, Moskova önlerindeki savaşlarda, önce kafalarında "general korkuyu" yenebildikleri, psikolojik ve moral üstünlüğü sosyalizme olan inanç ve bağlılıkla yoğurarak, maddi bir güce dönüştürdükleri ölçüde, Nazilerin önünde barikat kurabildiler. Stalingrad savaşlarında ise, sokak sokak, ev ev, kat kat, oda oda faşizmin karşısına çıkardıkları direniş gücüyle Nazileri felç ettiler. Bir anda teslim alınan 90.000 SS'den sonra Nazi Almanyası demoralize edildi ve savaşın kaderi burada elde edilen moral üstünlükle değişti ve savaş, Nazi Almanyası'nın işbirlikçi yönetimleriyle birlikte yıkılmasını getirdi.

Küba Devrimi iki tarihsel andan geçerek, bu anlar yenilgi ve darbe anlamına gelse de başarıya ulaşmıştır. Her ikisinde de ister yenilgi, ister darbe olsun, devrimci iradenin, inancın ve cesaretin kitleler üzerinde yarattığı moral değerler, psikolojik savaşta üste çıkmada doğrudan etkili olmuştur. 1953'te Moncada Kışlası'na saldırarak, iktidar sürecini açan Kübalı devrimciler, başaramamış ve yenilmişlerdi. Çoğu öldürülmüş ve kalanlar da tutuklanarak ağır cezalara çarptırılmışlardı. Ama her şeye karşın bu cesaretli politik çıkış, diktatörlük altında daha fazla yaşamak istemeyen Küba halkına, sistemin değ şebileceği düşüncesini taşıdığı gibi, bunun hangi yolla ve nasıl başarılacağını da gösterdi. "Tarih beni haklı çıkaracaktır." diyen Castro, bu yolu çiziyor, Küba halkına mücadelenin moral kaynaklarını anlatarak onurlu mesajlar aktarıyordu.

195e Kasım'ında tüm dünyaya ilan ederek Küba'ya çıkartma yapan devrimciler, Zapata bataklıklarında 82 kişiden 12 kişi kalacak kadar ağır bir darbe yediler ama kalan devrimcilerin savaşı kaldığı yerden ısrarla, cesaretle sürdürmeleri, onlara zaferin yollarını açtı! Küba'ya çıkacaklarını açıktan ilan ederlerken, Fidel Castro; verdiği sözü yerine getirmenin rahatlığı ile, halka güven veriyor, cesaret ve atılganlık örneği göstererek, mücadelenin taşıdığı moral misyonu ve onun örnek gücünü bütün dünyaya tanıtıyordu.

Nikaragualı devrimciler 1961'de diktatörlüğe açıktan kafa tutmaya başladıklarında iki elin parmakları kadardılar. 9 kişiyle başlattıkları mücadele, çok geçmeden diktatörlüğü sarsacak düzeye ulaştı ve psikolojik moral üstünlüğü Somoza'nın elinden çekip aldı. Bunu ele aldıkları andan itibaren Somoza'nın

gidişi için geriye sayma başlamıştı. 9 kişini mücadeleye başlaması, bir diktatörlük altında suskunluğa itilmiş halka kafasını kaldırması için sunulan önemli bir moral kaynağıydı.

Vietnam halkının moral üstünlük ve psikolojik savaş yeteneği ile, kurtuluş mücadeleleri tarihinde seçkin bir yeri vardır. ABD Vietnam'da karşılaştığı bütün bir halkın silahlı direnişi yanında, uğradığı moral yıkıntı sayesinde yenilmiştir. Her çalının dibinden, her sokağın köşesinden bir Vietnamlı çıkar ve her an ölüm korkusu ABD askerlerinden oluşan bir akıl hastaları ordusu yaratmıştı. ABD askerlerinin morallerini bozmak için yaşlı kadınlar bile inanılmaz propaganda yetenekleri göstermişlerdi.

BURJUVAZİ PSİKOLOJİK SAVAŞI, "ÖZEL HARP" TAKTİKLERİ ARASINA ALMIŞTIR

Emperyalizm ve işbirlikçi yönetimler, kurtuluş mücadelesi veren halkları yenmek, halk ayaklanmalarını bastırmak için, uzun yıllar harcadılar. Ve pek çok deney elde ettiler. Gördüler ki bir halkı sadece tankla, topla yenmeye çalışmak mümkün değildir. Çünkü savaşta moral üstünlük, daima haklı olan tarafta, yani halk güçlerinin elinde bulunmaktadır. Bu moral iradeyi yıkmak için moral saldırıların düzenleneceği, savaşın ayrı bir cephesini kurma gereğini duydular. Psikolojik savaş bu gereksinimin ürünü olarak halk hareketlerine karşı kullanılan kontrgerilla taktiklerinin, yani bastırma yöntemlerinin başlı başına bir unsuru haline getirildi. ABD'nin ve onun kuklası rejimlerin Vietnam'da, Latin Amerika'da halk hareketlerine açtıkları savaşlarda edinilen deneyler ve uygulamalar ışığında psikolojik savaşın kontrgerilla taktikleri oluşturuldu. Kontrgerilla subaylarına ders olarak verilen bu taktikler, sömürücülerin halka açtıkları savaşta, psikolojik savaşa ne derece önem verdiklerini gösterir. ABD ordusu tarafından hazırlanan kontrgerilla derslerinde çeşitli başlıklar altında uzun uzun anlatılırken, psikolojik savaşın hedefleri şu şekilde sıralanır:

"(...)

g) *İsyancıya yönelik olarak yürütüldüğünde:*

(1) *Psikolojik faaliyetlerin başlıca hedefi isyancıyı gözden düşürüp, halktan tecrit etmektir.*

(2) *Psikolojik saldırının en önemli hedefi isyancı birimin moralini bozmaktır.*

(3) *Ele alınan temalar, yerel halkla isyancı kadrolar ve onun taraftarları arasındaki farkları iyice vurgulamalıdır. Yine, isyancının hiçbir ke simden yüz bulmadığı, tecrit olduğu, evine dönmek istediği ve zor du rumda olduğu gibi temalar işlenebilir.*

(4) *İsyancıların tarafsızlaştırılmasında, çıkartılan af programlarının etkili olduğu görülmüştür. Af kampanyaları samimi ve iyi propaganda edilirse ve de özellikle isyancıların alt düzey unsurları hedeflenirse, büyük ölçüde etkili olur. Yine, isyancı faaliyetten vazgeçmeleri halinde, el de edecekleri çıkarlar özellikle vurgulanarak tarafsızlaştırılmaları sağla nabilir.*

(5) Ancak bu af programlarının bazı dezavantajları da bulunmaktadır: Af, isyancının yarı-meşrulaşması anlamına gelmektedir. Affı kabul edenler cezasız kalmakta ve af, isyancı tehdit imajının büyümesine neden olmaktadır.

h) İsyancıyı destekleyen nüfusa yönelik olarak:

(1) Burada psikolojik faaliyetlerin hedefi, nüfusun isyancıya verdiği desteği çekmesini ve hükümetin yanına geçmesini sağlamaktır.

(2) Propaganda, isyancının eksikliklerini, zaferin sonuçta hükümetin olacağını, hükümetin başarılarını ve hükümet güçlerine teslim olmanın avantajlarını işlemeli ve vurgulamalıdır.

i) Tarafsız kesime yöneldiğinde:

(1) Psikolojik faaliyetlerin başlıca hedefi, ulusal morali yüksek tutmak, ulusal birliği ve hükümete güveni vurgulayıp pekiştirmektir.

(2) Yine, halkın hükümet güçlerini benimsemesine, halkı hükümet programlarının kendi çıkarına olduğuna, hükümetin kendilerini koruyacağına ve nihai zaferin hükümetin olduğuna iknaya yönelik çalışmalar yürütülür.

j) Kamu personeline yöneldiğinde:

(1) Personelin devlete bağlılığının korunmasına çalışılır. Personele, halkın desteğini kazanmanın, refah ve adaletin sağlanmasının, yıkıcı faaliyetin temel nedenlerinin ortadan kaldırılmasına çalışılmasının ve halkı yıkıcı isyanlardan korumanın önemi kavratılır.

(2) Ev sahibi ülke güvenlik ve askeri güçlerine sivil halkın iç savunma ve kalkınma faaliyetleri çerçevesindeki önemi kavratılır. Her asker, halka yönelik her tavrının başarı veya başarısızlıkta bir payı olduğunu iyice kavramalıdır.

(3) Kamu personeli, tarafsız veya düşman olmayan nüfusa yaklaşımlarında olumlu ve yapıcı olmalıdır.

(4) Psikolojik faaliyetler isyancıya yardım nitelikli faaliyet ve eğilimleri caydırıcı fonksiyon görmelidir.

(5) Halktan, kendi çıkarlarına aykırı olan taleplerde bulunulmamalıdır.

k) Yabancı gözlemcilere ve kamuoyuna yönelik olarak yürütüldüğünde, başlıca iki hedef grup vardır: Tarafsız ülkeler ve düşman ülkeler. Tarafsız ülkeler söz konusu olduğunda, psikolojik faaliyetlerin amacı, dostça bir tarafsızlık ortamı oluşturmak veya bu ülkeyi meşru hükümet tarafına aktif olarak kazanmaktır. Düşman ülkeler söz konusu olduğunda, psikolojik faaliyetlerin başlıca amacı, kamuoyunu bu ülkenin isyancılara yardım etmesine karşı seferber etmektir.

l) ABD'nin psikolojik faaliyet çalışmaları ise, olumlu bir ABD imajı

oluşturmaya ve bunu korumaya yöneliktir. Bu çerçevede kullanılabilecek en iyi temalar, ABD güçlerinin ev sahibi ülkenin daveti üzerine geldiği, bunun yasal ve meşru bir eylem olduğu, geçici olarak o ülkede bulunulduğu ve sadece danışmanlık faaliyeti gördüğü temalar"dır."

(Kontrgerilla Operasyonları, Haziran Yayınevi, syf.264-266) Bu taktiklerin, bastırma savaşı içinde çirkin, ikiyüzlü biçimlere girerek uygulandığına ilişkin örnekler saldırıya uğrayan halkların tarihinde bolca yer alır. Örneğin masum insanlara yönelik öldürme ve ırza geçme eylemleri tertipleyip, bunu devrimcilerin üzerine atma bilinen taktiklerden birisidir. Din, vatanseverlik vb. adına yazılmış, propaganda bildirileri, moral bozucu yalan haber üretme, kundakçılık, itirafçılık, komplo vb. sayısız yöntemler bu savaşta her yol mübahtır anlayışıyla uygulanır.

Kitleleri kazanmak ve mücadeleye seferber etmek, toplumsal psikolojiyi, sistemin sunduğunun dışına çıkarmakla ve kitlelere yüksek moral değerler sunabilmekle mümkündür. Psikolojik üstünlük, ideolojik kaynakları, kazanma azmini ve güvenini doğru politikalarla kitlelere aşılayabilmekle elde edilir. Moral üstünlük mücadele sürecinde devrimcilerle birlikte kitleleri ayakta tutan en önemli manevi otoritedir. Atılganlık ve siyasi cesaretin, her süreçte bunun gerektirdiği gibi kullanılabilmesi, bu morali yaratacak zengin kaynaklara dönüşür. Yaratılan gelenekler yeni gelenekleri besler. Bu savaşta moral değerleri sürekli yükselten siyasi cesaret ve atılganlığın kaynağında mücadeleye olan inanç ve halka bağlılık yatıyor. Tersine böylesi bir mücadele süreci içerisinde korkaklığın, uzlaşmacılığın, teslimiyetçiliğin, yani, sürecin getirdiği gerekli özveriyi göze alamamanın temelinde ise, küçük burjuva sınıf karakteri vardır. Egemenler psikolojik savaşta zor anlarda yalpalayarak, korkaklığını çeşitli biçimlerde teoriye dönüştürerek, mücadeleyi geriye çekmeye ve moral üstünlüğü onlara kaptırmaya basamak olan bu küçük burjuva sınıf karakteri üzerine hesap yaparlar. Clausewitz'in dediği gibi "Atılganlığın korkaklıkla her karşı karşıya gelişinde başarı şansı atılganlıktan yanadır. Zira korkaklığın bizzat kendisi denge kaybedir."

PSİKOLOJİK VE MORAL SAVAŞI KAZANMAK, MÜCADELEYİ İLERİ TAŞIMANIN VE KİTLELERLE BULUŞTURMANIN İLK VE EN ÖNEMLİ KOŞULUDUR

Örnek vermek gerekirse 12 Eylül; savaşı öncelikle psikolojik-moral cep-hede kazanmıştı. 12 Eylül öncesi ve sonrası, sol ve halk güçleri açısından iki ayrı dünya gibiydi. Solun en keskin ve yakın zafer hayalleri taşıyan kesimlerinin daha başlangıçta mücadeleyi göze alamadan geri çekilmesi, 12 Eylül'ün kendi istese de başaramayacağı bir şeydi. Halk üzerinde sağladığı maddi gücüne, psikolojik gücüne, en çok da solun kendisine karşı hiçbir şey koyamaması sayesinde erişti. 12 Eylül sürecinde solun yenilgi pahasına da olsa, bir direniş hattı yaratamaması büyük bir psikolojik moral kaybına yol açtı. Bu, uzun yıllar kitlelerin pasifikasyon ve depolitizasyon tünelleri içerisinde suskunluğu ile sonuçlandı. Bu durumu, mücadeleyi kesintiye uğratmadan alt düzeyde sürdüren devrimciler de bozamadılar. Emekçiler kendilerini bo-

yun e meye zorlayan psikolojik havayı kıramadılar.

Oligarşı en güçlü olduğu ve her y nden saldırı için kendisine elverişli koşullar yarattığı cezaevlerinde ise; direniş karşısında daha baştan psikolojik ve moral savaşı kaybetti. Cezaevleri politikasına direnişlerin olduğu cezaevleri egemen oldu. Ve direniş, teslim alma ve kişiliksizleştirme uygulamalarını işlemez kıldı. Aslında savaşın psikolojik yönü, bu durumda en açık biçimiyle, iki iradenin, iki yaşam tarzının göğüs g   se  arpıştı ı cezaevlerinde yaşandı. En genel ifadesiyle buralarda moral üstünlüğü, açlık grevleri ve  l m Oru larından geçen kitlesel direnişler kazandı.

Açlık grevleri ve  l m Oruçları, duvar diplerine çekilmenin beklendiği ve faşizmin gücü karşısında hiçbir şeyin yapılamayacağı ve hak alınamayaca ına inanıldı ı bir dönemde, psikolojik savaşın kazanılmasında devrimci irade ve inancın her şeyden daha g c l  bir silah olduğunu gösterdi. Toplumun bütün demokratik örgütlenmelerinin önemli darbeler aldığı ve halkın moral değerlerinden çok şeyler yitirdiği ve zorbalığın iradesinin hükmünü s rd rd   bir süreçte açlık grevleri,  l m Oruçları, siyasi kimliği ve devrimci onuru ayakta tutan cezaevleri direnişleri, halk için geleceğe dönük, önemli bir moral ve onur kaynağı idi.

Öyle tarihsel anlar vardır ki; bütün bir toplumun üzerinde adeta  l  toprağı serpilip, sessizliğin hüküm sürmesi için bütün koşulların oluşturulduğu noklada, toplumsal dinamiklerin hepsinin sesi ve solu u olup sessizliği bozan ve  l  toprağını kaldırmak için irade ve bedenlerini silaha dönüştüren, cesur ve atılgan iradeler ortaya çıkar. Bütün bu toplumsal dinamikleri bo an baskı politikalarında önce çatlaklar oluşturup, topluma yol gösterecek şekilde bu çatlakları genişleten, sayıları az gözükse de, direnen bu g c ler toplumun kaderini değiştirebilir ve yerlerde  i nenmiş moral değerleri ayağa kaldırabilir. Burada bütün sorun, hiçbir çıkışın kalmadığı sanılan koşullarda bile baskı ve zorbalığa boyun e memek, insani ve devrimci değerleri her şeyin üzerinde tutarak savunabilmektir. Baş e meme duygusunu gelenekselleştirmek için, onu, ısrarlı ve kararlı bir tutumla mücadelenin her alanına ve halkın her kesimine sabırla ve inançla taşıyabilmek gerekir. Psikolojik ve moral savaş kazanmak, mücadeleyi ileri götürmenin ve kitlelerle buluşturmanın ilk ve önemli koşuludur. Yaratılan direniş geleneklerinin psikolojik ve moral üstünlüğünün, bugün mücadelenin birçok alanında yayıldığını ve işkencehanelere kadar uzandığını söylemek gerekiyor. Ve her koşulda sarsılmadan yürümeye hayat veren gelenekler, genel bir hat oluşurmada birbirine eklenerek, mücadele eden insanların cephesinde kararlılığın, inancın ve cesaretin simgesi insan tipleri yaratıyor.

Savaşın temel unsurunun her zaman insan ve irade olması nedeniyle, insan duygu ve düşüncelerinin, kişisel beceri ve yeteneklerinin savaşın seyrinde önemli rol oynadığı açıktır. Psikolojik ve moral gücü, onu taşıyanların elinde g c l  bir silaha dönüşür. G c l  ama toplumsal desteğini kaybetmiş düşman karşısında birçoklarının dokunulmaz gördüğü statüleri, olmaz sanılan cesaretle yıkarak mücadele yolunun açılması ve yeni direniş mevzilerinin kazanılması, devrimcilerin her şeyi göze alan politik cesaret ve atılganlıkları

sonucudur. Bunların getirdiği siyasal sonuçlar üzerine söylenecek şeyler fazla değişmiş değildir. Dün 'kimseye hesap vermeden' işleri yürütenin psikolojisi değişmiştir. Yenilmez, ulaşılamaz psikolojisi önce bu psikolojinin arkasına sığınanların kafasında yıkılmıştır. Yine en zor koşullarda bile, küçük hesaplara düşmeden, büyük bedellere rağmen ortaya konan kararlılık örneklerinin bugün sonuçları daha iyi görülebilmektedir. Zorbalığa başkaldıranları, cezaevlerinde direnişi Ölüm Oruçlarına yatıranları, işkencecibaşlarına tavır alanları, Don Kişot diye suçlayanları haksız çıkarmıştır. Aksine bu cesaretle adımları atarak gelenler, süreçten prestij kazanarak çıkmışlardır. Her koşulda mücadeleyi yürütenin, kesintisizlik geleneğinin, sadece moral yünden bile büyük etkisi bugün anlaşılabilmiştir. Gelip geçici olanın halka düşmanlık edenler olduğu, kalıcı olanınsa mücadele olduğu açığa çıkmıştır.

Siyasal cesaret, özgüven ve kararlı bir irade gücüyle atılgan bir karakter yapısının ortaya çıkardığı mücadeleciler, devrimci ruh, çoğu zaman nesnelliğe etkide bulunarak, mücadelenin genel seyrinde önemli, hatta, tayin edici rol oynar. Bu açıdan mücadelenin hesaplarında "teori, insan unsurunu hesaba katmalı ve cesarete, yiğitliğe hatta cürete yer vermelidir." Devrimciler mücadele içerisinde nesnelliğe çakılarak mücadele için uygun koşulların bir araya toplanmasını ve olgunlaşmasını beklemedikleri için, devrimci adını almaya hak kazanabilirler. Toplumsal mücadele sürecinde devrimciler nesnelliği, egemenlerin düzenini koruyan güç ve otoriteyi, bununla yaratılan güçlülük, yenilmezlik imajını, korku yayan gözdağını ve yaygarayı ölçü olarak almazlar. Devrimci irade ve inanç, bunun yarattığı cesaret ve atılganlıkla belirlenen politikayı hayata geçirmelerinde ifadesini bulur. Aksi halde egemenlerin baskı ve gözdağının kitleler üzerinde etkili olmasının önüne geçilmesi mümkün olmayacaktır. 1 Mayıs'lar hatırlardadır. 1 Mayıs kitlelerle iktidar arasında gerçek bir psikolojik savaşa dönüşmüştür. Siyasi iktidar, daha baştan psikolojik bir üstünlük yaratmak için Taksim'in her metrekaresine polis doldurmuş, askeri geçitler yaptırarak, fotoğraflarını boy boy gazetelerde yayınlamıştı. Alanları dolduran binlerce insan, önce bu psikolojik savaşı kazanarak alanlara girdi. Devrimci politika, iradi bir kararlılık olmasaydı bunun mümkün olmayacağı açıktı. Ve her şeyden önce devrimciler oligarşi ile girdikleri her mücadelede sahip oldukları manevi değerlerin üstünlüğünü koruma avantajını taşıdılar. "Manevi değerler savaşın en önemli unsurlarından biridir. Bunlar savaşın ruhudur. Onun bütün varlığına-yayırlar. Tüm kuvvetleri kitle halinde harekete geçiren ve onlara rehberlik eden iradeyi ta baştan etkileri altına alırlar, hatta onunla özdeşleşirler. Çünkü iradenin kendisi de manevi bir güçtür." (Clausevitz)

PSİKOLOJİK SAVAŞTA HALKA KARŞI BASKI SİLAHINA YASLANMAK GERİYE DOĞRU YUVARLANIŞTIR

Sistemin 12 Eylül yasallığı içerisindeki işleyişi bozulmaya yüz tuttu. "Kökü kazındı", "başları ezildi" denenler, halkın gelişen muhalefetiyle halkın içine kök salmaya devam ettiler ve sistemin statülerine, adaletsizliğine, halkın ezilmesine karşı mücadelenin odağı oldular. Pasifikasyon ve kitlelerin

suskunluğu üzerinde rahat egemenlik kurma süreci değişime uğradı. O, kafalarına vurulup ekmekleri alınan ve bir daha kafalarını kaldıramaz denilen kitleler, sokaklara döküldüler. Kitle eylemleri politikleşmeye ve devrimcileşmeye başladı. Ve hızla mücadele kanallarına doğru akar hale geldi. İktidar için, bu, halkın hak alma mücadelesi ve demokratik mevzilerinin açılımını engelleyememek ile terörü tırmandırmanın birlikte yürüdüğu bir bocalama sürecini de beraberinde getirdi. En acımasız baskı yöntemleri önce devrimcilerle yönelirken, hedefi genişletildi. Doğrudan halkı yıldırmaya yöneldi. Halkla devrimciler arasında ayırım yapma şeklinde hiçbir zaman başaramadıkları kaygılar, yerini, halkla devrimciler arasında ayırım yapmama yönünde psikolojik savaşa bıraktı. Mücadeleye daha sıkı sarılma kaygısı bir yana atılarak, sıradan insanlar, sırf gözleri korksun diye, kitleler halinde işkencenin en ağır biçimlerinden geçirilir oldular. İşkencehaneler bu psikolojik operasyonlar için doldur-boşalt işleyişi ile çalışır hale geldi. Kitle eylemlerinde mümkün olduğu kadar çok insanın kafasını kır yöntemi öne çıktı. Kitle örgütleri her an basılıp kapatılacak, içindekilerin alınacağı yerler haline getirildi. Psikolojik savaşın kitleleri yıldırmaya, mücadeleden yalıtmaya yönelik taktikleri, çelişkileri bunca sorunla yüklü bir ülkede ve pek çok insana yayılan direniş gelenekleri karşısında elbette yeterli olamadı. Halkı düşman gözüyle görenlerin açmazların derinleştirdi, hedeflerini genişletti. Psikolojik savaşta kontrgerilla yöntem eri öne çıktı. Kontrgerilla yöntemleri "sisteme karşı çıkmayı deneyen, bun arın çevresinde bulunan herkes canından olur" mesajıyla kitleleri tehdit etme yönünde işledi. Amaç, bu psikolojik korkuyla, mücadelenin çevresini daraltmak, altını oymaktı. Oligarşi için sorun, bu noktadan sonra ipin ucunun kaçırılması, kendi koyduğu yasallığın aşılması ve kitle eylemleriyle birlikte mücadelenin kontrol dışına çıkmasıydı. Bu da psikolojik ve moral yönünden üstünlüğün giderek devrimcilerden ve hak arayan halktan yana dönüşmesiydi. Ne var ki, açık bir güçsüzlükten ve açmazdan kaynaklanan bu psikolojik savaşın sonuçlarının da temelli içinden çıkılmaz açmazları, hezimetleri doğurmaya açık olduğu bellidir. Her şeyden önce halk yalnız değildir ve bu yöntemler mücadelenin kılıcını bilememektedir.

12 Eylül boyunca oligarşinin psikolojik ve moral değerleri yönünden büyük ölçüde yıpratılmış ve sarsıntıya uğramış halk üzerinde istediğini yapabilmesi için meydanın boş olmasına karşılık, bugün artık emekçiler, yenilgi ve darbelerden güçlenerek çıktılar. Kafalara sokulan, hak alma bilincini körelten "kor<u psikolojisi" yıkıldıkça, yaratılan direniş gelenekleri daha geniş kitlelerin eline geçti. Direnmenin, mücadelenin her alanında baskı politikalarının yarattığı engelleri devirecek kadar kitleleri etkilemesi, korku duvarlarının çatlaması ve kırılması, psikolojik savaşta devrimciler, yurtseverler ve halkın lehine de gelişmeleri ortaya koyuyor. Saflar çok hızla belirgin ve net bir karaktere bürünmektedir. Açıkça, çatışma ve psikolojik-moral üstünlüğu kazanma mücadelesi, tartışma götürmeyecek şekilde oligarşiyle halk arasındaki mücadeleye dönüşmüştür. Artık devrimciler iktidarın demagojik ifadelerle tanımlamaya çalıştığı gibi, halkın dışında kalan bir avuç terörist ve anarşistler olmaktan çıkmıştır. Halk güçleri hak alma mücadelesi içinde hızla devrimci po-

litikaya doğru evriliyorlar ve devrimcilerle kaynaştığı sürece, peş peşe gelen tavırlar da gündeme giriyor.

Eğer bugün kitlelere ulaşılacak kapılar açılmaya başlamışsa ve onlar belli bir güven alarak, kendi istemleri doğrultusunda mücadeleye atılmışlarsa, bunda devrimcilerin moral savaştaki kazanılmış yeteneklerini mücadele gelenekleriyle besleyip yükseltmelerinin rolü büyüktür. Mücadelede bu tür moral değerler yaratılıp, kitleler üzerinde iktidarın yarattığı korkuyu besleyen ideolojik saldırganlığın etkilenmeleri kırıldığı ölçüde, kalıcı bir mücadele hattı yaratılır ve kitleselleşme yolu sürekli açık hale getirilir. Açıkçası kitleselleşme mücadelenin, iktidarın yalan ve demagojisine dayalı, gözdağı ve yaygarayla kitlelerin kafasında yaratılan korkuyu dağıttıkça gerçekleşiyor. Bugün için '65-70, 75-80 sürecinin kitleselliği boyutlarında olmasa da, hızlı bir kitleselleşmenin olgunlaşması anlamında ileri bir sürece girilmiştir. Kitleleri zaptedemeyen ve devrimcilere yönelen eylemler yaratarak, ilerlemesini önlemekte çaresiz kalan oligarşi, devrimciler üzerinde uyguladığı baskı politikalarını mücadelenin çekim alanına giren kitlelere doğru yöneltiyor. Moral üstünlüğü tekrardan ele geçirmek için devrimcilerin ele geçirdiği demokratik mevzilere saldırıyor. Kitleselleşmenin kaynaklarını kurutarak, devrimcileri halktan tamamen tecrit etmeyi hedefliyor. 12 Eylül'ün havasını estirmek için, oligarşinin yaptıkları şimdiye kadar istediği sonuçları almasını getirmede. Kapalı olan kitleselleşme kanalları açıldı. Geçmiş devrimci miras üzerinde direnişlerle örülen devrimci direniş ruhu, politik atılğanlık ve cesaret geleneğinin kayıplara bakılmaksızın sürdürülmesi, sistemle barışık olmayan ve sürekli çekişme içerisindeki halk kesimlerini de etkiliyor.

Oligarşi bu süreçte her zamankinden daha fazla elindeki güç ve olanakları seferber ederek, devrimci ve yurtsever güçlere darbeler indirmeyi mücadelenin içine çektiği kitleler üzerinde yaratılan moral prestiji bununla çökertmeyi hedefledi. Diyarbakır provokasyonundan 12-14 Temmuz'da yaşananlara ve Irak topraklarındaki harekate kadar, bu süreçte ortaya konan tavır, sonuçta açık bir psikolojik savaşa dönüştü. "Çökertiyoruz", "işlerini bitiriyoruz", "süpürüp atıyoruz" demagojisine hizmet edecek şekilde kullanıldı. Devrimci saflarda belirsizlik, şaşkınlık ve giderek kargaşa ve dağınıklık yaratmak için burjuva basın da kullanılarak, günlerce bu demagoji kamuoyuna ve halka işlendi. Mücadelenin yarattığı güven, sempati ve hak alma bilinci, bu demagojik ortam içinde dağıtılmaya çalışıldı. Psikolojik savaşa dayanıklılığın ve moral kazanımların etkisi böyle dönemlerde çok daha fazla açığa çıkıyor. Devrimci inanç ve kararlılık bu dönemlerdeki sınavını daha iyi veriyor. Zor anları kitlelerin moral ve coşkusuna çevirebilmek, psikolojik cephede rakibi yenilgiye uğratmak, devrimci düşüncelerde sağlamlık istiyor. Tepkileri duyarlı yönde kullanabilmeyi gerektiriyor. Böyle anlarda devrimci görev ve sorumlulukları yerine getirmede gerilememek, gözdağı ve yaygaranın oluşturduğu bulañıklıkta yolunu kaybetmemek esastır. Burjuvazi fırsatları kaçırmaz ve böyle anlarda genel saldırısını ideolojik saldırıyla yoğunlaştırarak, böyle sonuçlar almaya heveslenecektir. Bu noktada devrimcilerin halk üzerinde yarattığı güvenin önemi büyüktür. "Devrimciler söylerse doğrudur, onların açıklamalarını

bekleyelim." mantığı kitlelerin kafasında yaratıldığı durumda, iktidarın demagogisi ve yalanları ters tepecektir. Bu konuda El Salvadorlu devrimciler mücadele edindikleri büyük prestijle önemli kazanımlar elde etmişlerdir. Orada halkı, kendileri açıklama yapmadan iktidarın hiçbir açıklamasına inanmaz hale getirmişlerdir. Ve bu imaj, devrimcileri demagogik saldırılardan korumaktadır. Psikolojik savaşta bunu başarmak önemli bir üstünlüktür. Devrimciler bunu başarabildikleri ölçüde sistemin ideolojik aygıtlarıyla yaydığı, devrimcilerden, mücadeleden uzak tutmayı hedeflediği yalan ve demagogilerden halkı etkilenmez hale getireceklerdir. Psikolojik savaşta kitlelerin inisiyatifini kazanmak için devrimcilerin sarsılmaz bir inanca sahip olmalarının önemi büyüktür. Ve bu güven duygusunu onlara aktarabilmenin kanallarını açabilmelidirler.

Aynı şekilde zorlu hesaplaşmaların yaşandığı günlerde iktidarın fiili saldırılarını tamamlayan ideolojik saldırılarına da sözde demokrat kesimlerden katılanlar olur. Mücadeleyle olan mesafelerini daha da aşılmaz duvarların ardına taşırlar. Şaşırmanın, öfkeli tavırlara girmenin gereği yoktur. Mücadele olgunluğu ve kendine güven duygusu, halkın içinde kazandığı prestijle onları o duvarların arkasından mutlaka çıkaracaktır. Potansiyel düşmanlıkları güçlendirmemek için, prim vermemek ve ilkeli olmak kadar, sabırlı olmayı da bilmek gerekir.

Açıktır ki, saldırıya bu tür ideolojik destek tavırları iktidarın ideolojik, siyasi ve moral saldırılarından kendini korumak güdüsünün, karşı koyma cesaretinin tükenmişliğinin ifadesidir. Bu; "soldan geldiği noktada" gerçekte mücadelelerin daha sert bir sürece girmesinin yarattığı cesaret kaybıyla, kitlelerin isterrlerine cevap verememenin, devrimci bir politika ortaya koyamamanın sonucudur. Böyle olunca, iktidarın gölgesine sığınıp, mücadelenin önüne bir barikat da soldan yerleştirmek kaçınılmaz hale gelir. Bunun altında küçük burjuvazinin kendi gücüne güvenmemesi, karşısındaki gücü abartması "bir şey yapamayız, yaparsak baskı daha da artar" mantığı ve her şeye bekle-gör anlayışıyla yaklaşan, kendiliğindenciliğe tapınan ve nesnelliğe hapsolmuşların tavrı yatar. İster istemez giderek faşizme boyun eğmeyi, sınıflar savaşında her zaman uzlaşmayı ve gerilemeyi teorileştiren bir anlayıştır.

Mücadelede zoru başarabilme gücüne ve bu yönde direniş geleneklerine sahip olmayanların psikolojik-moral avantajlar elde edebilmeleri olanaklı değildir. İktidarın baskı politikalarının karşısına güç olmanın bütün araçlarını çıkaramayan hiçbir güce, mücadele süreci yeni-sömürge ülkelerde fazlaca şans tanımıyor. Kitleleri her türlü aracı kullanarak örgütleyemeyenler, psikolojik savaşta üstünlük sağlayacak araçlara da hiçbir zaman sahip olamazlar. İktidarın baskı ve zoru karşısında var olan devrimci özlerini de giderek kaybederler. Tartışmasız maddi bir güç, ancak karşısına maddi bir güç çıkarılarak baş edilebilir. Bu maddi güç, mücadelenin moral güçlerini sürekli yükseltenlerin elinde kumanda edildiği ölçüde mücadelenin psikolojik-moral cephesi emekçi yığınların kafasında daha büyük bir maddi güce dönüşecektir.

* * *

SIRADAN İNSANLAR OLMAMALIYIZ

Sınıf mücadelesinde hiçbir adım kolay başarılarla kazanılmaz. Mücadele- nin zor ve çetin koşullar içinde boğuşarak ilerleyeceğini kafalarında yalnızca teorik bir yaklaşım olarak şekillendirenler, kolay başarıların açtığı yolda her gün binleri, on binleri ardına takıp sonuca gitmeyi düşleyenler, sınıf mücadelesinde hiçbir zaman dikış tutturamazlar. Her şeyi nispeten risksiz, toplumsal gelişmelerin kitleleri çabucak politize ederek hareketlendirme olanağı sağladığı koşulları bile böylesine düş kuranlara önderlik hakkı tanımaz. Bununla birlikte mücadele, pek çok zor koşullar içinden geçerek yürüdüğü sürece, hemen herkes için bir çekim alanı olmaya başlar. Devrimci gelişmenin ritmini kişiliğine sindirmeyi başaranlar da, esas olarak güç olmanın cazibesi ve güvenine kapılarak düzensiz adımlarla yürüyenler de, bu çekimden etkilenirler. Böyle olması da doğaldır. Sistemin temelleriyle çatışmaya giren her ciddi saflaşma, bu çatışmadan pek çok insani ve toplumsal umudun gerçekleşmesini kararlılıkla bekleyenlerle birlikte, ondan büyülenerek bir türlü kopmak istemeyen, ama açmazlarla, çelişkili duygularla dolu, oldukça karmaşık bir küçük burjuva temeli de kendine çeker. Mücadele, bu küçük burjuva dünyasını her an çevresinde hissederek, öte yandan onu aşarak ilerlemek durumundadır.

Taşları uzun uğraşlarla, bedel verilen sınavlarla örülen bir yapıda bu küçük burjuva dünya tek başına bir güç ifade etmez, ama yine de onu dikkatle gözlemlemek gerekir. Özellikle gelişmelerin hızla seyrettiği, mücadelenin göğüs göğüse cephelerde yoğunlaştığı anlarda öne çıkan yanlarıyla önem taşır. Solun en azından son 20 yıllık tarihi boyunca küçük burjuva dünyası önyargıları ve sallantılı ruh haliyle somut bir gerçeklik olmuştur. Devrimciliği kolay başarıların ötesinde arayamama ruh hali bütün önemli tarihsel dönemeçlerde mücadele tarafından yenilgiye uğrayarak geriletebilmiştir. Geriye dönüp bakıldığında 12 Mart, 12 Eylül, Ölüm Orucu öncesi gibi belli başlı hesaplaşma dönemlerinde ortalığa yayılan yenilgi havası ve felaket tellallığının kökeninde bu gelenek vardır ve o günlerin zorlu mücadeleleriyle boşa çıkarılarak bugüne kadar gelinmiştir. Hepsinde de "mahvolduk" diye taşı-tarağı bırakacak kadar dengesini yitirenler değil, mücadele kararlılığını sonuna kadar terk etmeyenler süreçten güçlenerek çıktılar.

Bunların hepsi önemli derslerdir ve mücadele bu derslere sıkı sıkıya bağlı kalarak bugünkü kazanımlarına erişebildi. Bugün kolay başarıların ötesine gücü yetmeyen, zorluklardan çabucak moral bozukluğuna uğrayan, geleneksel solun geleneğiyle bağlar koparılmış olsa da pratikte karşılaşılan, en önemsiz sayılan örneklerini bile bu açıdan önemli sayarak gözlemek, sürekli dersler çıkarmak gerekir. Halk hareketi olmak, küçük burjuva saflardan mücadeleye akacak olan zaafı haklı çıkarmaz. Aksine düzenden şu veya bu ölçüde bağlarını kopararak gelen insan akını, diğer yanlarını da, düzenle bağları kopamamış bir dünyayı da devamlı olarak beraberinde getirirler.

Her aşamada sürece adapte olmanın zorluklarını çeken, her-noktada ayrı bir sorunla karşımıza çıkan bir dünyadır o. "O Yunusu biçaredir/Baştan ayağa

yaredir"... sözü sanki onu tanımlamak için söylenmiş gibidir. Her sorunu hakkında ayrı bir öykü yazılacak, daima yaşayan bir tiptir. Eğer gelişmenin az çok istikrarlı seyri içinde onu göremiyorsanız, zikzakların bir o yana bir bu yana savrulan sivriliklerinde rahatlıkla izleyebilirsiniz. Çünkü gerçeğin yerine kendisini koyan, öyle olduğuna inanan bir abartıdır gözlerinin önündeki. Dönemeçlerde köşelere çarpıp kırılan, yükselişte herkesin üstünde uçan, inişlerde dpte sürüklenen bir abartılı gölgesidir gerçeğin. Gerçekten o, aslında kendisi :oplumsal bir abartmadır. Burjuvadan daha burjuva, emekten daha çok emek savunucusu bir kökenden gelir. Bütün şenliklerin o en coşkulusunu, çetin günlerde en derin acılara gark olmuş, en umutsuz halde görürsünüz. Abartılı rıh hali davranışlarına yansır.

Başarılardan başı döner. Yakın hayallere kapılır. Üslup keskinlikleriyle gönülleri fethetmeye hazır bir beyaz atlı gibidir. Birilerinin onu dizginlemesi, sakinleştirmesi gerekir. Oysa uzaktan ateş sesleri duyulmaya başlayınca morali bozulur, dermanı kesilir. Bir boşluktur içine düştüğü. Bu süre içinde yorumlar yapmaya başlar. Kafasını karmaşık düşünceler doldurur.

Ortalıkta felaket tellallığının inceden inceye sesini duymaya başlıyorsunuz. Herkesin işiyle uğraştığı sırada, kaynağı, aslı astarı belirsiz "duyumların" dolaştığını görürsünüz. Temponun artacağı, enerjilerin bileneceği bir dönemde süreç bir atılıma dönüşmek yönünde kanallarını hazırlarken, gereksiz bir matem havasına takılıp kalmış bu ruh halini kolayca seçebilirsiniz.

Oysa bu tip her zaman aramızda, yanı başımızdadır. Günlük gelişmelerin en ufak zorluklarında bile, telaşından tanırırsınız. Her zaman huzursuzdur, onca gürültülü heyecanlarına rağmen, zaferlerde bile tereddütlüdür.

özellikle zorlu, bedel alınıp bedel verilen günlerde aşırı heyecanları, felaket tellallığına yatkın huzursuzluğuyla kendini daha iyi hissettirir. Özünde sağ kafadır omuzlarının üstünde taşıdığı. Kolay başarılar peşinde gitmeye elverişli yüreği sarsıntılara hassastır. Her sarsıntıda felaketli kehanetlere boğulur, çapı ile orantısız halüsinasyonlar görmeye başlar. Hemen, gülünç bir kendini konma mekanizması geliştirdiğini hissedersiniz. Onu düşünürken, işini unuttur. Kendisi gibi çevresindeki bakışların da azaldığını sanır, denetim boşluğu hissiyle hastalıklı bir rehabetin içine kapanır. Zaman artık bir bekleyiştten ibaretti'. Şaşkın, kırık bir Oblomov'dur şimdi o... Kendisi gibi bütün dünyanın durduğunu düşünür. Çünkü onun dünyası kafasındaki kendi küçük dünyasıdır. Kalkıp koşmayı aklından geçirmez. Herkes sağından solundan geçiyordur, kafesini kaldırıp görmez. Ta ki, süreç onu yeni bir çekimle uyandırıp yeniden savurana kadar. Hız alma kararlılığımızı, statülere tahammülsüzlüğümüzü anlayamayan küçük burjuvazinin uyku dünyasıdır onunkisi.

Bugün bu olumsuzlukların mutlaka tek bir kişilikte toplanması gerekmez. Az veya çok hatta farkına varmaksızın yapılan yanlışlıkların içine gizlenebilirler. Ne var ki, çapı ne olursa olsun, bunlar süreçle birlikte önem kazanırlar.

Özellikle, sürecin kayıpları göze alacak hız ve inisiyatifleri öne çıkardığı, tayh edici basamakların geçildiği dönemlerde gelişmeleri kavrayabilecek, hakim olabilecek kafalara sahip olmak önem taşır. İç sağlamlık, denge ve soğukkanlılığın rolü bu noktada, kitlelerin birçok şeyden etkilenmeye açık ruh

hallerine doğru yön verilebilmesinde kendini gösterir. Bu ise uzun, zorlu mücadeleler içinde önceden yerleşmiş kararlı gelenekler oluşturarak elde edilir. Diğer bir deyişle yaşayan, gelişen bir hareket için mücadele aynı zamanda sürekli bir yenilenmedir. Yenilenme ise pratikte kendisini politik insanla, sıradan insan arasındaki ayrımın giderek daha net ölçüler kazanmasında gösterir. Sıradanlığın aşılması, politik insan niteliklerinin güçlenmesi demektir bu.

Günlük pratikte yürüyüşünü zorlaştıran etmenlerin temelinde bu sıradanlığın izlerini bulmak mümkündür. Konuşma, tartışma, olayları kavrayış ve yorumlayış biçiminden, iş üretme kapasitesine kadar sıradan insan gibi davranmanın, yerinde saymaktan başka bir anlama gelmeyen, tahammül edilemeyecek bir davranış olduğu açıktır. Sıradanlığı derin, tahlillerde aramak gerekmiyor. Hangi koşulda olursa olsun, kolektif iradenin bir parçası gibi düşünme, yeri geldiğinde bireysel inisiyatifini yaratıcı tarzda kullanma yetisinin dışındaki her şey özünde bir sıradanlaşmadır. Ve davranışlara yansımaları, kolektivizmle bireyselliğin sakat bir yer değiştirmesinden ibarettir. Kolektif tavrın dikkate alınmadığı noktada, kendini herkesin yerine koyarak davranma, bununla birlikte birileri teşvik etmediği sürece harekete geçmeden eli kolu bağlı kalma... Sıradan insan gibi davranmanın tipik özellikleri bunlardır.

Günlük hayattaki örneklemelerinde ise, nasıl yapılır sorusuna cevap bulmak zor olmayacaktır. Örneğin enerjiyi kendi işine harcamak varken, yanlış veya hiç bilinmeyen olaylar hakkında yorumlar yapılır, kurgular üretilir, kehanetler uydurulur. Veya söz söyleme hakkı önce söz sahibine düştüğü halde, herkesin bu hakkı rahatça kullanabileceği sanılır. Hassasiyet dile getirmek amacıyla bile olsa, düşünce belirtmede tarz, yöntem, her şeyden önemlisi politik genişliği içinde düşünememe hatası yapılır. Parçanın bütünden ayıramayacağı unutulur. Muhatap ile tartışmak yerine düşünceler gerekli gereksiz ortalık yerde dolaşan fikir beyanına dönüşür. Kimsenin akıl edemediği ama yapılması gereken bir işe el uzatamamak da bir sıradanlık olmasına rağmen, sorumluluk bilinci 'ah vah, niye yapılmadı' türü yakınmaların gerisinde kalır. İşgüzar haberciler ürer. Kaynağında bulunup, doğrulatamadığı sürece kulaktan kulağa dolaşan rivayetler, sonradan asılsızlığı ortaya çıkana kadar, gelişigüzel aktarma ve eklemelerle resmen uydurulmuş haberlere dönüşür. Örnekleri çoğaltmak mümkündür. Bütün bunlar mutlaka mücadeleye duyulan güven ve bugüne kadarki politik birikim ve deneyim karşısında eriyebiliyor, fazlaca etkilene gücü bulamıyor. Ne var ki, artık "mücadele ne diyorsa doğrudur" şeklinde yerleşmekte olan geleneğin, ona ilgi ve yakınlık duyan kitlelerin nezdinde eksiksiz bir kabullenişe dönüşebilmesi için mücadelenin ortak ruh haliyle aykırılıklar taşıyan her şeyin büyük küçük demeden üzerine gitmek gerekiyor.

Bütün yolları sarsılmadan geçmek, sağlam mevziler elde etmek, böylesi duyarlılıklara ve değerlere daha fazla sahip olmaktan geçiyor. Mücadelenin her koşulda irade sağlamlığı ve sonuca gitme kararlılığını ifade eden bu psikolojik ve moral unsurlarını kitlelere aktarabildiğimiz ölçüde, mücadele gide-rek daha geniş güven ve destek kazanabilecektir.

* * *

SİYASİ EĞİTİM PRATİKLE BÜTÜNLEŞMELİDİR

Mücadelenin gerek duyduğu insanların yetiştirilmesi konusu her zaman büyük önem taşır. Zorlu görevler, bu görevlerin gerektirdiği özelliklerle donanmış insanlarla başarılabilir. Bunun için her şeyden önce hemfikir olunan ve mücadelesinin tüm insanlarınca paylaşılan ortak ölçütleri olmalıdır. Bu ortak ölçütler göz önünde tutularak, bir devrimcide bulunması gereken temel özelliklerin başında belli bir siyasi düzey ve olgunluk gelir.

Bununla birlikte siyasi düzey konusunda kimi zaman yanlış yargılara varıldığı da bir gerçektir. Siyasi eğitimden ne anlaşıldığı tümüyle kavranmadan, gerçek siyasi insanların yetiştirilemeyeceği açıktır. Bu konuda sonu gelmez söylevler ya da onlarca sayfalık teorik yazılar beklemek gerekmiyor. Pratik hayattaki olgular, değerlendirme yapabilecek yeterli veriler sağlıyor.

SİYASİ EĞİTİM TEORİK BİLGİ EDİNME SÜRECİYLE ÖZDEŞLEŞTİRİLEMEZ

12 Mart ve 12 Eylül sonrasının gerçek nedenlerini çözümlemekten korkan yılın solcuların ifrata vardıkları bir anlayış vardı. "Teoriyi iyi öğrenip kavrayamadık. Bu nedenle yenildik." Bu anlayış çeşitli tonlarda olsa da sol içinde hala etkisini sürdürüyor. Birçok insan siyasi nitelikten söz ederken, hemen her konuda lügat parçalayan, her konuda bilgisi olan ve herkesle tartışabilen bir insanı kastediyor. Oysı siyasi eğitim ve siyasi nitelik yalnızca teorik bilgi düzeyiyle ölçülen tek boyutlu bir olgu değildir. Siyasi eğitim açısından teorik bilgi önemli olmakla beraber, tek başına teorik bilgi siyasi düzeyi ortaya koymaz. Ülkemizde nice Marksolog, devrimci teori "uzmanı" vardır. Ama bunların çoğu on yıllardır mücadele içinde yer aldıklarını öne sürmelerine karşın, hemen hemen hiçbir ciddi devrimci çalışma yürütmemişlerdir. Bu insanların yaptıkları masa başında, ya da içine hapsedikleri dar çevrelerde hayattan kopuk, teori fetişizminde boğulmak ve çoğu durumda da direnenlere, mücadele edenlere saldırmak olmuştur. Kitabı bilgileri, devrimci tez ve kararları edebi üslupla tekrarlayan, bunları insanlara aktaran, ülke sorunları üstüne laf üreten ve mücadele tarihinden bolca örnekler verebilen nice insanın gerçek bir siyasi insan olmadığını unutmamak gerekiyor. Soyut devrimci teoriyi öğrenmek gerekir, ama yalnız bu yöndeki çabalarla devrimci olunamaz.

TEORİ, MÜCADELEDE GÖREVLERİ YERİNE GETİRMEK İÇİN ÖĞRENİLİR

Pratikten kopuk, mücadeleye hizmet etmeyen teorik eğitimin hiçbir değeri yoktur. Sosyalizmi, devrimci teori "uzmanları" değil, gerçek devrimciler kurar. Teoriyi öğrenmenin en iyi yolu mücadele sürecine katılmaktır. Pratik içinde yer alan mücadelenin önüne koyduğu sorunlar üzerinde kafa yormayan insanların yürüteceği teorik eğitimin günlük mücadelenin dışında, soyut, sevsiz ve kısır bir ezber derse dönüşeceği açıktır. Kendi başına bilgi edinmek ve soyut teoriyi öğrenmek için sürdürülen teorik eğitim çalışmasının verimsiz ve sonuçsuz kalması do-

ğaldır. Oysa somut sorunlar ve görevleri çözmek için yoğunlaşılın teorik eğitim çalışmaları büyük bir zevk ve heyecanla sürdürölür. Dolayısıyla siyasi eğitimin bir parçası olarak sürdürölün teorik eğitim çalışmaları her zaman somut mücadelenin gerekleri göz önünde bulundurulduğı ölçüde değer kazanır. Kitlelerin mücadelesine daha enerjik, daha anlamlı ve daha başarılı bir şekilde katkıda bulunmak isteyen her insan öğrenme konusunda ısrarlı olmalıdır. Teorik eğitim de, sonuçta tek tek bireylerin duyarlılığına büyük iş düştüğü unutulmamalıdır. Bu noktada toplu eğitim çalışmaları önemli olmakla beraber, hiç kimse bir başka insanı kendisine rağmen teorik olarak geliştiremez. Her insanın teorik eğitim ve gelişimi son tahlilde kendisinin bilinçli, disiplinli ve özverili çalışmalarına bağlıdır.

MÜCADELENİN DIŞINDA BİR SİYASİ EĞİTİM OLAMAZ

Siyasi bir insanın eğitileceğı esas mekan devrimci pratiğin arenasıdır. Mücadele içinde pişmeyen, sınıpı gelişmeyen bir siyasi insan düşünölmez. Pratiğe dökölmeyen bilgilerin hiçbir anlamı yoktur. İnsan bilgisi pratiğin içinde yoğrulmadan son şeklini alamaz. Devrimci politika her şeyden önce kitlelerin bulunduğı yerlerde yapılır. Yığınlar içinde çalışmayan, onlarla beraber mücadele etmeyen, onlardan öğrenip, onlara öğretmesini bilmeyen bir devrimci düşünölmez. Mücadelenin önüne koyduğı sorunlar üzerinde kafa yormadan, bu sorunları aşmak için ısrarla çalışmadan kendini eğitmek olanaksızdır. Mücadele içinde şekillenmeyen, eksik yanlarını ve yanlışlarını aşmayan ve sonuçta sürekli olarak kendini üretmeyen bir siyasi çalışmayla siyasi eğitim verilemez. Masa başında, konferans salonlarında ya da kitapların tozlu sayfalarında adam yetiştirmeye çalışanların, sonuçta belki ağız iyi laf yapan, ama en küçük bir olaya müdahale etmekten aciz bilgiler yaratmaktan başka bir şey elde edemedikleri biliniyor. Kızgın pratik içinde yer almadan, öne çıkan görevlere cesaretle müdahale etmeden ne mücadele yükseltilebilir, ne de mücadelenin yeni kadroları yetiştirilir.

Siyasi eğitim sürece devrimci bir tarzda müdahale edebilen insan yaratmayı hedefler. Gerçek bir mücadele insanının en önemli özelliğı günlük sorunların ötesine geçebilen, gelişmelerin peşinde değıl, önünde ilerleyebilen bir insan olmasıdır. İşlerin ayrıntılarından kendini soyutlayarak, sürecin genel gidişini göremeyen, gündemdeki ana sorunu tespit ederek onun üzerinde yoğunlaşmayan, tüm gücünü bu ana sorunun çözümüne seferber edemeyen bir insan gerçek bir siyasi düzey tutturamaz. İstediği kadar bilgili, becerikli, direnen, tuttuğunu koparan ve zeki bir insan olsun, eğer sürecin temel halkası sıkıca kavranamıyor, bu halkaya bağlı sorunları aşmak için somut müdahalelerde bulunulamıyorsa, siyasi niteliklerin gelişmiş olduğundan söz edilemez. İşte bu anlamda siyasi eğitimin esas olarak somut mücadele içinde verildiğinden söz etmek gerekir. Gündemin önünde yer alarak sürece aktif müdahale konusunda deneyim kazanan, yanlış yapmaktan korkmadan cesaretle inisiyatif koyan, yalnız kendine söylenenlerle yetinmeyip, gereken her yerde gerekli tavrı koyabilen, kendine ve mücadeleye güvenen insanları yetiştirmek, siyasi eğitimin temel hedefi olmalıdır. Siyasi düzey, somut mücadelede kazanılan başarılar ve özömsenen deneyimler arttığı oranda ilerleme sağlar. Bunun dışında insanların şu ya da bu yeteneğinin gelişmesi, örneğın soyut teoriyi iyi bilmesi ya da salt pratiğe yatkın olması vb. önemli değıldir. Önemli olan gelişmeleri izleyen değıl,

olası politik gelişmeleri öngörerek sürece doğru yöntemlerle ve sonuç alıcı tarzda müdahale edebilen insanları yetiştirmektir. Böylesi insanlar yaratılmadığı sürece elde bulunan nice yetenekli ve bilgili insan, isterse her biri birer cevher olsun, örgütlenme ve mücadele pratiği açısından hiçbir işe yaramayacaktır. Nitekim sol safalarda böylesi yüzlerce, binlerce "yeteneğin" doğru dürüst hiçbir iş yapmadan sağda solda dolaştığı gözleniyor. Siyasi eğitim, inisiyatif sahibi, inançlı, kararlı, inatçı ve savaştan insanları yetiştirmeyi, mücadeleyi soyut bir ilgi değil, dışı dışı ye zorlu bir uğraş olarak kabul eden pratik insanlar yetiştirmeyi hedeflemelidir.

SIYASİ EĞİTİM "YENİ İNSAN" YARATMAYI BUGÜNDEN HEDEFLEMELİDİR

Siyasi eğitimin esas olarak sürece devrimci bir tarzda müdahale edebilen, aktif ve yaratıcı insanlar yaratmayı hedeflediğini söylemek doğrudur. Ancak siyasi eğitim aynı zamanda "yeni insan" yaratma sorunudur. Devrimci insan, yalnızca mücadelenin önüne koyduğu görevleri yerine getirebilen, sürece devrimci tarzda müdahale ederek, siyasi gelişmeleri yönlendiren bir insan olmakla yetinemez. Siyasi mücadelenin amatörü değil, profesyoneli olmak mutlak bir gereklilik olmakla beraber, buna bağlı yeni insanın özelliklerini üzerinde toplamayan bir devrimci de düşünülemez. İstendiği kadar deneyimli, müdahale edebilen, politika sanatında uzmanlaşmış olunsun, eğer yeni insanın özelliklerinden uzak, zaaf ve eksiklikler taşıyorsa nitelikli bir mücadele insanı olunamaz. Bu konuda devrimcilerin çok yalın ve basit, ama bir o kadar da sıkı sıkıya bağlı kalınan kuralları vardır. Örneğin arkadaşlarına, halktan insanlara tepeden bakan, onlara kaba davranan, alçakgönüllü olamayan, kibirli, insan ilişkilerinde sevgi ve saygıdan yoksun bir devrimci düşünülemez. O, her şeyden önce geleceğin toplumunun öncüsüdür. Geleceğin insanının, yeni insanın günümüzdeki temsilcisidir. O, bir politikacı, bir devrimci olmaktan önce her şeyiyle gerçek bir insandır. Nesnel, maddi zorunlulukların köleleştirici bağlarını devrimci iradesiyle aşabilen insanoğlunun en temiz, en soylu değerlerini cisimleştiren bir insandır. Dolayısıyla gerçek bir siyasi eğitim her şeyden önce yüksek manevi değerleri kişiliğinde birleştirebilmiş mücadele insanları yaratmayı hedeflemelidir. Mücadelenin düşünsel ve manevi değerlerini içselleştiremeyen, bunları en olumlu yanlarıyla geliştirmek için çabalamayan bir insanın siyasi bir insan haline gelmesi imkansızdır. Doğru bildiği yoldan şaşmayan, bedelleri ne olursa olsun halkın çıkarlarını savunmakta sözünü sakınmayan, devrimci ahlaka sahip kişilikli insanlar yaratmak, gerçek siyasi eğitimin temel hedefleri arasındadır. Büyük, zor ve karmaşık görevleri yerine getirme yetenekleri kadar, hatta yeri geldiğinde bunlardan önce, devrimci ahlaki değerler açısından taşınan özellikler ön planda tutulur, arkadaşlarına karşı vefasız davranan, bencil güdülerle hareket eden, ortak manevi değerlere saygısızlık eden, kısacası devrimci ahlak yönünden, yeni insanın taşıması gereken özellikler açısından zaafı bir insana güvenilemez. Bu insan ne kadar bilgili, yetenekli ve deneyimli olursa olsun gerçek bir devrimci olarak kabul edilemez. Siyasi eğitim bu manevi değerler birikiminin üzerinde şekillenmek zorundadır.

* * *

Sayı: 28,15 Eylül 1991

SEÇİM ÇARE DEĞİL

Türkiye'de yaşanan ekonomik, sosyal, politik krizin ulaştığı boyut, egemenler için yeni bir erken seçimi zorunlu hale getirdi. Düzen her bakımdan tıkanmış durumda ve işlemiyor. Ekonominin çarkları durdu, burjuva siyasal sistem kilitlenmiş halde. Emekçi kitleler kendilerine dayatılan koşulları reddediyor, sosyal huzursuzluk büyüyor, toplumsal muhalefet gelişiyor.

İşte seçim, tıkanma noktasına gelmiş bu burjuva sisteme soluk aldirmek için gündeme getirilen bir "çare" özelliği taşıyor. Aslında bir çare değil, çaresizliğin ürünü. Hangi burjuva partisi iktidar olursa olsun, mevcut krizin aşılması, ülkenin egemenler adına "istikrar"a kavuşturulması mümkün değildir. Oligarşinin halkın temel taleplerini karşılayacak ekonomik gücü yoktur. Bu yüzden, iktidar olan partinin her gün bilinç olarak gelişen, hakkını aramaya yönelen emekçileri zapturapt altına alması, sömürüyü disipline etmesi için bir tek silahı vardır: Baskı ve gözdağı... Burjuva partilerinin halka vereceği başka şey bulunmuyor.

Bu anlamda seçimler, ne halkın taleplerini karşılama, ne de mevcut sistemin içine girdiği tıkanıklığı aşma anlamında bir çare olacaktır. Geçici bir süre için sistemin nefes alması sağlansa bile, seçimler, ülkedeki krizin daha da derinleşeceği, egemenlerin açmazlarının büyüyeceği ve buna bağlı olarak toplumsal muhalefetin güç ve ivme kazanacağı yeni bir dönemin başlangıcını oluşturacaktır.

Bugün halkın hak arama eylemlerinin geliştiği, işçilerin, emekçilerin 12 Eylül'ün üzerine serptiği ölü toprağını bir yana atarak, kitleler halinde ayağa kalktığı, devrimci mücadelenin boyutlanarak geliştiği koşullarda yaşıyoruz. Bu koşullarda devrimcilere düşen görev, seçim aldatmacasını teşhir etmek, kitleleri mücadelenin nihai hedefine yöneltmektir.

Oligarşi bugün, halka dayattığı seçim oyunuyla "ya kırk katır, ya kırk sa-

tır" dercesine burjuva siyasal partilerden birisini seçmesini istiyor. Bunun kabul edilebilecek bir yanı yoktur. Mevcut partilerin hiçbiri emekçilerin çıkarlarını savunmuyor. Seçim egemenlerin kendi partileri arasında yönetimde kimin daha etkin olacağına kavgasından başka bir anlam taşıyor. İktidar olan parti hangisi olursa olsun, emekçilerin çıkarları temelinde bir programın değil, oligarşinin programının uygulayıcısı olacaktır. Seçime katılan ANAP, DYP, SHP, DSP, RP, MÇP gibi burjuva ve faşist partilerin programları özünde birbirinden farklı değildir. Bu partiler/temsili ettikleri güçlerin on yıllardır bilinen ve sürekli tekrar edilen görüşlerini yinelemekten öteye gidememekte, birbirleri ile olan farklarını ortaya koyabilmek için dahi sıkıntı çekmektedirler. Aralarındaki kavga, egemenler adına iktidar olma kavgasıdır. Emekçiler için bir alternatif değillerdir ve olamazlar. Emperyalist sisteme güdümlenmiş bir Türkiye'de, farklı tercihleri gündeme getirebilecek güçler, burjuva siyasal partiler değil, emekçilerin çıkarlarını temsili eden anti-emperyalist devrimci güçler olabilir ancak.

Bugün seçim arenasına çıkan burjuva partilerin programları denenmiş ve iflas etmiştir. Bu partiler, halkı boş vaatlerle aldatarak oligarşinin kurulu düzeninin bekasını sağlamak misyonuna sahiptir ve bu misyonun gereğini yerine getiriyorlar. Onları teşhir etmek, halkı böylesi partilere oy vermemeye çağırarak, alınması gereken devrimci tavrıdır.

Mevcut partiler içinde HEP'in, niteliği ve programı itibarıyla diğer partilerden ayrı olarak ele alınabilecek bir konumu vardır. Özellikle temel özgürlüklerin ve Kürt halkının taleplerinin kısmen de olsa savunucusu ve yansıtıcısı olması nedeniyle desteklenmesi söz konusu olabilirdi. Ancak bu partinin yöneticileri, milletvekili olmak için SHP ile birleşme yolunu seçtiler ve savundukları ilkelerde samimi olmadıklarını ortaya koydular. Böylelikle, taşıdıkları "demokratlık" misyonunun da sahte olduğunu gösterdiler. Gelişen noktada SHP'ye katılan ve bu partinin listesinde yer alan HEP adaylarının desteklenmesi mümkün değildir. Onlar bir ölçüde de olsa, halkın çıkarlarını savunmak yerine, oligarşinin düzenine yama olmayı tercih ettiler.

Seçime katılan partilerden biri de SP'dir. Bu parti ne kadar sol bir söyleme sahipse de, özünde böyle olmadığı kimse için sır değildir. Bu partinin desteklenmesi de söz konusu olamaz.

Bugünkü koşullarda, şu veya bu partiyi desteklemek gibi bir seçim taktiği savunulamaz. Mevcut partilerin hiçbiri desteklenebilecek bir parti niteliği taşıyor. Yapılması gereken, halka seçimin çare olmadığını anlatmak, burjuva siyasal partileri teşhir etmek, halkı kendi çıkarlarını savunacak bir iktidar için örgütlenmeye ve mücadeleye çağırarak ve nihai hedefe yöneltmektir.

Bunun yanında, tali bir durum olarak yöresel düzeyde kimi ilerici, demokrat anti-emperyalist adayların desteklenmesi söz konusu olabilir. Bu adaylar, bağımsız olarak seçime katılmış olabilecekleri gibi, bazı partilerin listesinde de yer alabilirler. Mevcut seçim sisteminin niteliği onları desteklemeye olanak veriyor. Yalnız bu "destek" bu adaylara halkın oy vermesi için aktif olarak çalışmak biçiminde değil, sadece onlara oy verilmesini engellemek, onarı teşhire yönelmeme gibi dolaylı biçimde düşünülebilir.

Devrimciler, ilke olarak parlamenter mücadele biçimlerini reddetmezler. Ancak bugün devrimci enerji ve çaba, mevcut parlamentoda emekçi kitlelerin sesini duyuracak adayları çıkarma ve bunları desteklemeye değil, devrimci anlayışı geliştirmeye ve radikal mücadeleyi yükseltmeye harcanmalıdır. Emekçi kitlelerin bir "halk alternatifine" büyük bir ihtiyaç duyduğu ve bu doğrultudaki mücadelenin büyük bir gelişme dinamiğine sahip olduğu koşullarda, bu konuda çok daha hassas olmak gerekiyor. Kitlelerin parlamento ve oradaki kendi çıkarları için olmayan mücadeleye umut bağlamasına değil, ondan umut kesmesine çalışmak, bu anlamda "SEÇİM ÇARE DEĞİL" şiarını her zamankinden daha güçlü olarak haykırmak zorundayız.

Bugün, hak ve özgürlüklerin kazanılması, emperyalizmin denetimi dışına çıkan bağımsız Türkiye'nin yaratılması, halkın kendi yönetimini kuracağı ve kendi kendini yöneteceği bir halk demokrasisinin kurulması, sömürsüz, baskısız bir ortama ulaşılması, devrimci bir anlayış altında birleşmek ve mevcut sisteme karşı radikal bir mücadele yürütmekten geçiyor. Bugün halkın propagandaya ihtiyaç duyduğu konu budur.

Burjuvazinin icazeti altında seçim yarışına dahil olmak ve parlamenter mücadele biçimini bağımsız, demokratik ve sosyalist bir Türkiye için sürdürülen mücadelenin odağına oturtmak devrimci bir tavır değildir. Zaten hayat neyin doğru, neyin yanlış olduğunu herkese gösteriyor. Radikal bir mücadele hattına sahip olan ve bu hatta yürümekte ısrar edenler gelişir ve güç kazanırken, icazet altında kalanlar eriyor, güç yitiriyor, yok oluyor. Salt bu durum bile, gerçeği görmek için yeterince uyarıcıdır. Baskı ve gözdağı politikasının sürekli olduğu bir ülkede, iktidara giden yol dışı dış bir mücadeleden geçiyor. Bunu göze alamayan, buna göre örgütlenmeyen ve mücadele taktiklerini bu eksende geliştirmeyen her güç, son tahlilde sistemin bir parçası olmaya adaydır.

Bugün iktidarın/açık baskı ve gözdağı politikasını sürdürdüğü, bu politikanın tüm emekçileri hedeflediği, sözde var olan yasalara dahi uyulmadığı koşulları yaşıyoruz. Bu koşullarda görev, emekçi kitleleri adaletsiz sisteme karşı mücadele için birleştirmek ve nihai hedefe yöneltmektir. Bunu yapmanın nesnel temeli her zamankinden daha güçlüdür.

Bu mücadele için birleşebilecek güçler çok geniştir. Baskı ve zulme karşı olan, emperyalist hegemonyayı reddeden, emeğinin karşılığını almak ve insanca yaşamak isteyen herkes, yurtsever, onurlu her insan, -anlayışı, dini, inancı ne olursa olsun—birleşebilir, birlikte mücadele edebilir. Devrimciler, bunun için çaba göstermeli, haksızlıkların ve adaletsizliklerin üzerinde yükseldiği zemini yıkacak toplumsal muhalefet güçlerini bu zemin karşıtı cephe- de birleştirecek bir misyon üstlenmeyi başarmalıdır.

* * *

ÖNDERLİK ÖRGÜTLEYEBİLMEKTİR

Kitlelere gitmek, kitleleri örgütlemek, onlarla bütünleşip onları belirli bir perspektif doğrultusunda yönlendirmek, dünya görüşlerini etkilemek, kendi çıkarlarının nerelerde olduğunu, bunun elde edilmesi için neler yapılması gerektiğini anlatıp kavratılabilmek, sistemleştirmek, örgütlenme ve önderliğin ön- de gelen hedefleri arasındadır.

Toplumsal yapı içinde, her zaman bir ideolojik ve kültürel etki savaşı yaşanır. Bu savaş kitleleri etkileyip, peşinden sürükleyebilirle amacına hizmet eder; bu savaş, esas olarak egemenler ve geniş halk kitleleri arasındaki bir kutuplaşmadır. Var oları statüyü çıkarlar gereği etkileyip değıştirme mücadelesidir. Burada önemli olan, kitlelere ulaşmanın, onları etkileyip kucaklamanın arkasında yatan nedenlerle bundan elde edilecek olan çıkarların niteliğidir. Çıkarlar ise genel olarak iki noktada odaklanır. Birincisi, geniş halk kitlelerinin çıkarları; ikincisi, geniş halk kitlelerini yönetip yönlendirmek isteyen egemenlerin çıkarlarıdır. İşte sınıflı toplumlara yön veren çatışmanın gerçekleştiği, toplumsal ilerlemenin sağlandığı zemin budur.

O yüzden de, bu çatışmanın kimin lehine çözümleneceği sorunu, örgütlenmenin, mücadelenin cevabını doğru olarak vermesi gereken asıl sorudur. Milyonların çıkarları mı kendini kabul ettirecektir, bir avuç egemenin sömürü ve zorbalığa dayanan iktidarı mı hüküm sürecektir? Bu sorunun cevabı, sonraki süreçte amaçlar için verilecek olan mücadeledir; mücadelenin kitleler üzerinde yaratacağı prestij ve bu prestijin örgütlenme kalıbına dökülebilesidir.

Bunun için de, geniş yığınları kucaklayacak örgüt biçimlerini yaratarak, her platformu bir örgütlenme zemini olarak değerlendirebilmek ve uygun örgütlenmeler oluşturabilmek vazgeçilmez bir önem taşır. Kitlelerle canlı ve kalıcı bağlar kurabilmenin, aktif bir kitle desteği kazanmanın, kitlelerin mücadelede fiili katılımlarını sağlayabilmenin yolu buradan geçiyor.

Geniş kitlelere ulaşabilecek olan örgütlenmelerin yaratabilmesinin önemli bir basamağı "önderliği kitlelerle birleştirmektir". Kitleleri mücadele içerisine çekmek isteyen bir anlayışın, onları her düzeyde kucaklayabilecek örgütlülükleri yaratabilme yeteneği, bir yerde önderlik ve kitlelerle kucaklaşabilme yetisinin aynı kavşakta buluşması gerçeğinde ifade bulur. Burada sözü edilen yetenek, elbette idealist bir yaklaşımla ele alınan "az bulunur", "az rastlanır" beceriler değildir. Örgütlü çalışmanın gerekli kıldığı niteliklere sahip olmak ve önderliğin devrimci ilke ve değerlerine sıkı sıkıya sarılmaktır. "Daha hızlı koşma", "atılım yapabilecek niteliklere sahip olma" esprisi burada yatıyor. İdeolojiye olan inanç, disiplin, kararlılık, hata ve zaafın direncine boyun eğmeme örgütlenme ve önderlik becerisine yön veren, biçimlendiren unsurlardır. Önderlik bir yerde "olmaz" "olur" kılma inancıdır. İdeolojik bakış açısını, hayatın içinde somutlanan gerçekleri açıklama kampanyasına dönüştürebilmektir.

Toplumlar tarihinde sübjektif-iradi yanın birçok olaydaki belirleyici yönü-

ne ilişkin örnekler çoktur. Çoğu zaman bir tarihsel moment, jradi yanın yeter-siz kalmasından dolayı kaçırılmış bir fırsat olarak anılmış, ya da tersi olmuş-tur. 1917 Ekim Devrimi ve Paris Komünü bunun çarpıcı iki örneğidir.

Mücadelede önderlik yön verebilmek, kitlelere rehberlik edebilmek, ge-nelle özeli birleştirebilmek demektir. Kitlelerin dağınık ve sistemleşmemiş halde bulunan fikirlerini, tepkilerini almak, onları inceleyerek sistemli fikirler haline getirmek, sistematize olmuş, ideolojik politik bakış açısıyla yoğrulmuş bu fikirleri yeniden kitlelere götürerek, onlar tarafından kendi fikirleri olarak benimsenmesini sağlamak, doğru bir önderlik çizgisinin hayata geçirmesi gereken "kitlelerden kitlelere" formülasyonunun bir açılımıdır. Bu yapılmadan, ne düşüncelerimiz kitlelerin eylemi içinde sınanabilir, ne de eylem için-de sınanan düşüncelerin yeniden kitlelere gitmesi sağlanabilir.

"Önderlik çekirdeğinin kurulması" şartı, örgütlenmede önderliğin önemini vurgulayan evrensel bir gerçektir. Birçok yerde ve birçok zamanda, çalışma-nın ilerletilememesinin temel nedenlerinden biri de, kitlelerle kaynaşmış ve daima sağlıklı kalmış bir önder grubun eksikliğidir.

Bir önderlik çekirdeğini bir araya getirmenin ve bununla kitleleri sıkı sıkı-ya kaynaştırmanın önemi kavranamayınca, ya da bunda başarılı olunama-yınca önderliklerle kitleler arasında bir kopukluk, kitle çalışmasında hüsrân kaçınılmaz bir sonuçtur. O zaman "yapılması gerekenler" diye anlatılanların kağıt üzerinde ya da söylemlerde kalması sürpriz değildir. İşte bu noktada yönetmenin ve yönetici olmanın taşıdığı önem ortaya çıkıyor.

"Tek tek kişi ve olaylardan somut tecrübeler çıkarmayan hiçbir yönetici, sorumluluğu altındaki bütün birimlere genel yön göstermede yeterli olamaz." deyişi, yönetme ve kitleleri kucaklayabilmenin özünde yatan davranış ve dü-şünce biçiminin altını çiziyor. Kitleleri kucaklayabilmek için, onları iyi tanı-mak, psikolojilerini bilmek, mücadelenin genel hattı içerisinde özel ve belirli koşullardaki taleplerini örgütleyebilmek gerekiyor. Çünkü, önderliğin faaliyet-leri kitlelerin faaliyetleri ile birleştirilmezse, önderliğin çabaları da verimsiz bir uğraş olmaktan öteye geçemez.

Bütün bu özellikler göz önüne alındığında, bir yöneticinin hatta kitlelerle diyalog kuran bir devrimcinin yaptıkları-yapacakları önemi yadsınamaz bir noktaya geliyor. Genelde ya da özel bir çalışma biriminde, politika belirleyen ya da uygulayan insanların, her şeyden önce oturmasıyla, kalkmasıyla, dü-şünce ve davranışlarıyla hatta giyimiyle örnek olması, söylediklerini söyleyeceklerini öncelikle kendisi hayata geçirmesi gerekir. Belirlenen politikaları şablonlaştırmadan, yörenin, bölgenin genel ve somut özelliklerini, hatta ora-larda bulunan insanların durumlarını, eğilimlerini dikkate alarak uygulayabil-mek, yönetimde başarının ön şartlarımdandır. Buradaki başarının devamı-ka-lıcılığı ise, ekip çalışmasına, yaratılması gereken ekip ruhuna ve bununla ilgili motivasyona bağlıdır.

Bu noktada görülebilen kastlaşma, sekterizm, liberalizm, buyrukçuluk vb. olumsuz eğilimler, kitlelerle canlı bağlar kurulabilmesinin önündeki önemli en-gellerdendir. Bir kitle çalışmasında, her şeyden önce "buradan iş çıkmaz", "bundan adam olmaz" mantığı yıkılmalıdır. Örgütlenmeden genel ideolojik-po-

litik hat kadar, çizilen politikanın ikna edici bir tarzda insanlara kavratılabilmesi de önemlidir. Çünkü, çizilen politikalar kavratılmadığı noktada ya ayakları havada kalır, ya da uygulanışı sırasında rutin bir anlayış hakim olur. Yön göstermek, kavratmak, ikna edebilmek işin zor yanısıdır. Kolay olanı ise kestirme tutumlardır. "Olmaz"lar, "yapılmazlardır... Her zaman sıkça sözünü ettiğimiz, devrimci iradenin önünde aşılamayacak engellerin olmayışı gerçeği gözardı edildiğinde, bunun pratik sonucu yapılamayan, hayata geçmeyen işlerin nedenlerini sıralamaktır. "Çamurdan adam yaratmanın" da esprisi buradadır zaten. Kapitalizmin bizi ve çevremizi kuşatan "kirine, pasına" rağmen, devrimci örgütlenmeyi gerçekleştirebilmek, işte işin zor olan yanı budur.

Politikalarımızın insanlar tarafından kavranmasını, benimsenmesini, bu politikalar etrafında örgütlenmenin ve mücadelenin gerçekleşmesini istiyorsak, o zaman, tek tek kişilerle ve onların tek tek sorunlarıyla ilgilenebilmeliyiz. İnsanın çevresiyle, içinde bulunduğu ortamla bir bütün olduğunu unutmamalıyız.

Çevresini kuşatan ortamdaki sorunların insanları etkileyebileceğinden hareketle, sorunlara yaklaşmanın, onları kanamaya başlamadan çözmenin yöntemleri konusunda yaratıcı olmalıyız. İnsanlara sadece ideolojinin, politikanın, -doğru da olsa- lafızlarını kuru kuruya anlatmak yetmez. İnsanları bir araya getirip, aynı çatı altında tutan da sadece bu değildir. İdeolojik ve politik hattın nasıl kavratılacağına ilişkin bulunan somut yöntemler, insanlara yaklaşım biçimleri de çoğu zaman "soğutucu" ya da "yakınlaştırıcı" bir işlev görür. Bazen bir hatır sorma, bir incelik, sıcak bir sarılma, falanca sorununun ne olduğunu sorma, bazen de içtenlik insanlar üzerinde olumlu ve kalıcı etkiler bırakabilir. Basit gibi gözükse de pek çok davranışın insanların kazanılması yolunda atılmış güçlü adımlara dönüştüğünün örnekleri az değildir.

Bütün bunların olabilmesi aslında tamamen bizim elimizdedir. "Kendi ellerimizle yaratacağız" dizesi farkında olsak da olmasak da, kendi davranışlarımızda nasıl olması gerektiğini anlatır. Bunun için de her şeyden önce kitlelere, tek tek insanlara emek harcamayı, değer vermeyi, zaman ayırmayı müsriflik saymamalıyız... Tam aksine kastaşma anlamına gelen, kendi beğendiği, kendine destek gördüğü, o yüzden de "özel zamanlarını" hep onlarla geçirmeye çalıştığı, özünde seçkinci davranışın olumsuzluklarını ortadan kaldırır. Amacın, insan kaybetme değil, insan kazanma olduğu günlük yaşamda anlamını bulmalıdır.

Unutulmamalıdır ki, politikalar uygulanmak üzere belirlenir. Doğru bir siyasal çizgiye sahip olmak elbette ilk ve en önemli şeydir. Ama bu yeterli değildir. Doğru bir siyasal çizgi uygulanmak için belirlendiğinden, onun uygulanamaması demek, sadece bu çizginin açıklanması ya da ilanıyla yetinmek anlamına gelir. Politikaları uygulamak için ise öncelikle kadrolar-yöneticiler gerekir. "Belirlenen siyasal çizgiyi anlayan, onu kendi öz çizgileri olarak kavrayıp, uygulamaya hazır bulunan, onu pratiğe geçirmesini bilen ve onu yanıtlamaya, savunmaya, onun için savaşmaya yetenekli olan insanlar gerekir." Aksi halde kitlelere kavratmamız gereken politikaların ayaklarının havada kalması, bir başka deyişle kağıt üzerinde kalması tehlikesi vardır. "En iyi ka-

rarlarımız bile eğer onları uygulama alanına sokacak kişilerimiz yoksa, birer karalama olmaktan ileriye geçemeyecektir." deyişi de aslında bu gerçeğin önemine işaret ediyor.

Lenin'in deyişiyle partinin ve devletin "altın yedekliği" olan yöneticiler, bir yerde kitlelerle bütünleşmenin, kitlelerle kaynaşmanın, onlarla diyalog kurmanın, eğitmenin ve eğitilmenin canlı ve en önemli halkalarıdır. İşte devrimci bir çalışmanın, örgütlenmenin hiçbir zaman unutmaması gereken esas nokta burasıdır.

Bu yaklaşım, yaşam içerisinde kavranıp uygulandıktan sonra, ortaya çıkabilecek olan sorunları çözememek için de bir neden kalmaz. Yeter ki, neyi niçin yaptığımıza gerçekten inanalım ve nasıl yapmamız gerektiği konusunda sabırla, inatla, özveriyle, soğukkanlılıkla, devrimci ilke ve değerler doğrultusunda düşünelim.

Kitlelerle gerçekten birleşmiş ve kaynaşmış bir önder grup, kitlelerden kopuk bir şekilde değil, ancak zamanla kitle mücadelesi içerisinde oluşabilir. Yani onlara öğretme yanında, onlardan öğrenebilme becerisini gösterebildiği noktada...

* * *

Sayı: 28,15 Eylül 1991

ELEŞTİRİNİN AMACI İKNA ETMEKTİR

Dünyaya eleştirel bakma, insan doğasının yaşamı geliştirme ve yön vermede üstün niteliklerinden birini oluşturuyor. Yine de bir karakter sorunu olmaktan çok, esas olarak dünya görüşü ile ilgili, dünya görüşüne göre doğruluk ve değer kazanan bir yetenek olarak görmek gerekiyor. Çünkü eleştiri, günlük olaylarda dolmuş muhabbeti olacak kadar sıradan bir iş, öte yandan aslında sağlıklı bir bakış açısı isteyecek kadar da bir toplumsal sorumluluk işi olarak çıkıyor karşımıza. En olumsuz örneklerini bugün burjuva politikacıların seçim nutuklarında görüyoruz. Kişisel hırs ve çıkarın her şeyin önüne geçirildiği, sermayenin egemenliğinin milyonlarca insanın aldatılmasına dayandığı bir sistemde, eleştiri de birbirini karalama, yalan, demagoji ve kitlelerin aldatılması yönünde işliyor.

Oysa eleştirinin bilinçli insan ögesi olarak bilimde, sanatta, politikada geliştirici bir unsur, yanlış ve eksik olanları ayıklamada, doğruyu ve daha iyiyi yakalamada 'insanın gerçeğe duyumsuzluğunun' bir ifadesi olduğu biliniyor. Dolayısıyla eleştirinin günlük yaşamda, her şeyden önce yaşamı devrimci-
leştirmek, halkın maddi ve moral kazanımlarının önünü açmak için uğraş verenler açısından sağlıklı bir anlayışa oturtulması önem taşıyor.

Eleştirel bakışı yaşamın bir parçası haline getirebilmek, bilinçli insanın ayırt edici niteliklerinden birisidir. Olayları hep olduğu gibi kabul etmek, değişmez gözüyle bakmak, onların gelişmeye, değişmeye zorlanan yönlerini aramamak, bilinçli insan niteliğiyle bağdaşmıyor. Gerçekler daima doğru ve

yanlış, iyi ve eksik yanlarıyla karşımızda duruyorlar. Bilinç, gerçeklerin bu çok yanlılığını görebilme, ayırt edebilme alışkanlığı kazanabildiği ölçüde değişme ve gelişmenin önünü açabiliyor. İyinin hiçbir zaman sınırının olmadığı biliniyor. 'İşlerimiz iyi gidiyor' anlayışı her zaman iyimserliği ifade etmiyor. Çoğu zaman katıksız bir statükoculuğun tanımı yerine de geçebiliyor. Gelişmenin haklıdan yana, objektif ilerlemesini görmek, haklı bir iyimserliğin sonuçlarını çıkarmak, aynı gelişmelere eleştirci gözle bakabilenlerin, bugünkü ve ileriye dönük eksiklikleri, zorlukları tahlil edebilenlerin hakkı olabiliyor, iyimserlik de, eleştirel bakış da ancak bu şekilde bir bütünlük kazanabildiği ölçüde gerçek bir mücadele hırsına, moral kamçılıycılığa dönüşebilir, mücadelede isabetli adımlar atılabilir.

Aksi halde, eleştirel bakışı yaşamının bir parçası haline getiremeyenler için var olan her şey, değişmesi, gelişmesi yönünde enerji ve inisiyatif harcanmayan birer statükodan, kendi iradesinin pasifleştirdiği birer dış varlıktan başke bir şey olmayacaktır. Dolayısıyla mücadelenin hayatı böyle çok yönlü kavrayabilen, gelişmenin önünü açacak tarzda olayları eleştirel bakışın süzgecinden geçirerek görebilen insanlara fazlasıyla ihtiyaç duyduğu açıktır.

Elbette bu sağlıklı bir eleştiri anlayışının gösterdiği temel nitelikleri ifade ediyor. Eleştirel yaklaşım, hataların üzerine gitme, gelişmenin önünü tıkayan unsur arı aşma ve hız kazanma temeline oturmadığı noktada bir şey ifade etmiyor.

Eleştiride liberalizm, işte bu yöndeki isteksizliğin bir ifadesi olarak ortaya çıkıyor. Hatalara göz yumma, herkesi ve bu arada kendi başını hoş tutma alışkanlığının sağlam bir mücadele çizgisiyle bağdaşması düşünülemez ve liberalizm böylesi ilişkilerde de içinde hataların, eksikliklerin paylaşıldığı, emek harcanmayan arkadaşlıkları çok rahat doğurabiliyor. Aslında, geliştirici olmakta zorlamamanın, insanları doğru temelde kazanmada ısrarlı olmamanın, kısaca aynı eksikliklerin ortamında pekala sekterizm, yani "kes at" anlayışı ve ölçsüz sertlik de hayat bulabiliyor. Sonuçta her ikisi de kolay, emek harcanmayan davranışların ürünü olarak ortaya çıkıyor. Çünkü hatalara gö: yummak nasıl emek gerektirmiyorsa, liberal, atıl, durumundan memnun insanlar yaratıyorsa, hatayı değil insanları kaybetmek de emek gerektirmiyor, sekter, keskin, üretmekten çok yok eden insanlar yaratıyor.

Eleştirinin amacının ikna etmek, doğruyu kazanmak olduğu açıktır. Doğal ki, bu da emek ve çaba işidir. İnsanları kazanmak için emek ve çaba harcamaya becerisi gösteremeyenler, eleştiri adına kestinne yollu sekterlikleriyle, mücadeleye yeni bir şey katma değil, olsa olsa mücadelenin objektif prestijini ve ilişkilerini hakkı olmadan harcamaya becerisi gösterebilirler. Böylelerinin, üstelik sorumlu konumlar taşıyorlarsa, kitleye karşı sekter davranmanın, tepeden bakmanın, halk hareketi olma iddiasıyla bağdaşmaması bir yana, kitleselleşmeye oldukça fazla zarar verecekleri bellidir.

"Üslubumuz, kitlelerin kavrayabileceği üslup olmalıdır." sözünü anlamayanlar, bunun geniş kitleleri mücadeleye kazanmayı vurgulayan bilinçli bir perspektif olduğunu kavrayamayanlar, liberalizm veya sekterizmle mücadeleye zarar vereceklerdir. Çünkü bu sözde son derece net bir mesaj vurgulan-

maktadır: Mücadele, ilkelerini savunmakta tavizsiz, bu ilkeleri emekçi halka mal etmekte ikna edici olabildiği ölçüde sağlıklı adımlarla yürüyebilecektir.

Diğer yandan, olaylara eleştirci gözle bakmanın, her şeyi eleştirme alışkanlığıyla benzerliğinin olmadığı, pratik örneklerinde sivrilen yanlarıyla kolayca görülebiliyor. Doğru dürüst bilmeden, içinde olmadan, isabet kaydetmeden, bir katkıda bulunmadan gördüğü-görmediği her şeyi eleştirme alışkanlığının, genellikle gelişmeleri dışardan izleyip hüküm vermekten hoşlanan küçük burjuva bilgiçlerine ait bir alışkanlık olduğu biliniyor. Özellikle zahmetsiz eleştiriye sevenlerin, eleştirinin sonuçları için bir yükümlülük taşımayıp, başkasının sırtına atanların davranışı olarak ortaya çıkıyor. Bu zahmetsizlik, eleştiride kolaycılık, günlük hayatta asıl dikkat isteyen yanıya daha çok uluorta eleştiri yönteminde kendini gösteriyor. Bir şeyin sadece olumsuzluklarını sıralamakla eleştirci olunmuyor. Sağlıklı, isabetli bir eleştiri anlayışı, eleştiride somut, düzeltici, kazancı olmayla değer kazanabiliyor. Eleştirilenin doğrusunu, alternatifini, neyin nasıl yapılmasını ortaya koymadan, sadece 'yanlış', 'olmamış' demek, işe emeğini katmamanın, başından atmanın, tembel ve bürokrat ruh halinin kolaycı, uluorta eleştiri mantığını yansıtır. Ve sonuçta, günlük hayatta da, sözüm ona eleştirilen şeylerin, eleştirildiği noktada düzeltilmeden, olduğu yerde durmasından başka bir işe yaramıyor.

Mücadelenin insanları, her şeyde olduğu gibi, eleştiride de olgunluğun ağırlığını taşırlar. Gelişigüzel, düşünüp taşınmadan, sağlıklı-yerini bulan ifadelerin süzgecinden geçirilmeden yapılan eleştiriler, politik olgunluk göstere-memenin, gelişmemişliğin örnekleri olarak herkesin gözüne batacaktır. Bu tür sığıklarla halka ve mücadeleye olumlu değerler taşınamayacağı açıktır.

Düzensiz, hafif, kavgacı, horlayıcı eleştirilerin kaynağı, düzenin şekillendirdiği, çarpık birey kültürünün içinde, her gün toplumun bağrında yaşanıyor. Düzen, yolda, kahvede, sıradan insanlara her gün bu sığ kültürü, abartılı veya aklına geldiği gibi eleştiri kültürünü empoze ediyor. Mücadele ise bu kültürü safları arasına almayı değil, aksine insanlara eleştiride olgun olmanın niteliklerini kazandırma görevi taşıyor.

Aslına bakılırsa düzen, insanlarımıza daima eleştirinin değil, şikayetçiliğin yollarını gösteriyor. Şikayetçilik, eleştirememenin, muhabıyya tartışamamanın bir ürünü olarak ortaya çıkıyor. Ortak değerlerin, sorumlulukların paylaşılabildiği ortamda, şikayetçilik eleştiri anlamına gelmiyor. Önce muhabıyya tartışmadan, eksikliklerini giderici olmada sorumluluk taşımadan, olanlardan şikayetçi olmak genellikle kendini dışarda tutmanın, paylaşmanın ve memnuniyetsizliğin dışavurumu oluyor. Eleştirinin ciddiyeti ve yükümlülüklerini üstlenmeden, kendi kendine veya üçüncü şahıslara dile getiren eleştiri anlayışı, eleştiriye de, yapanları da sıradanlaştırıyor.

Daha kötüsü, gevezelik ve dedikoduculukları ayırt etmeyi zorlaştırıyor. Gerçekten, eleştirinin sıradanlaştığı, çarpık biçimlere göz yumulduğu noktada, dedikoduculuğa dönüşen daha kötü çarpıklıkların üremesine, kendini gizleyebilmesine de rahat ortam sağlıyor. Biraz dikkatli gözle bakıldığında, sağda solda çekiştirmeciliğin, bilinçli, bilinçsiz aktarmacılığın, kısaca dedikoduculuğun, o güne kadar tatmin edilmemiş zaafaların, düzeltilmemiş kendini

gösterme duygularının eseri olduğu görülecektir. Böylesi zaafllara hiçbir koşulda prim vermemeyi, mücadeleyi sahiplenme duygusu taşıyan insanların ortak sorumluluğu olarak görmek gerekiyor. Mücadele, sistemin pisliklerinin kendisine bulaşmamasını, ancak ilkeli olmayı elden bırakmadığı ve kendi insanlarını bu tür zaafllara karşı uyanık tutabildiği ölçüde engelleyebilecektir.

Mücadele, düşünce ve davranışlarında samimi, kendine ve halkına karşı açsözlü insanların dünyasıdır. Kendine ve arkadaşlarına açık olmayanlar, halka karşı hiçbir zaman açık olamazlar. Dolayısıyla eleştiride de açıkyürekli olmak, yüzüne eleştirmek sadece medeni olmanın değil, mücadeleye olan ortak bağlılıkların, geleceği birlikte kazanma yükümlülüğünün, kısaca devrimci moral değerlerinin de bir gereğini oluşturuyor. Bu anlamda samimi, açık, eleştiride cesaretli olmayı, özgüvene sahip ve mücadeleye güven duygusu taşıyan insanların davranışı olarak sahiplenmek gerekiyor.

Zamanında ve yüzüne karşı eleştirmeden, eleştirileri biriktirmenin, başkaları tarafından sorulunca veya bir fırsat yakalayınca ardı arkasına sıralamanın sağlıklı bir eleştiri anlayışıyla bağdaşmadığı açıktır. Aynı şekilde, yine zamanında ve yüzüne karşı yapılmadığı halde, birisi biraz tökezledikten sonra 'zaten şöyleydi' demek, hiç de bir eleştiri tarzı yerine geçmiyor. O yönde emeği geçmediği sürece olgunlukla bağdaşmıyor.

Öle yandan yöneticileri eleştirmekten kaçınmak da bir sağlıksızlık işareti- dir. Ebette bu gelişigüzel eleştiri anlamına gelmiyor, ancak 'eleştirirsem hata yaparım' anlayışı da mücadelenin kolektif yükümlülüklerini sadece belirli insanlara yüklemek gibi hatalı bir bakış açısını yansıtıyor. Aksine, iyi bir yöneticilik, ekip ruhuyla, canlı bir diyalog ve kolektif üreticilikle desteklendiği sürece mümkündür.

Diğer haliyle, saf bir güven duygusuyla bile olsa, yöneticileri eleştirici olmamak, mücadeleyi olduğu gibi, yöneticileri de geliştirmemeye yardımcı olacaktır. Bununla birlikte, yapılan işleri ve yöneticileri sık sık eleştirmeyi alışkanlık haline getirenlerin, her zaman haklı çıkmadıkları da görülebiliyor. Pek çok şeyi eleştirmenin, her zaman isabetli olmadığını bu insanlar en iyi kendileri sorumluluk alınca görebiliyorlar.

Eleştiri, mücadelenin soluk alıp verdiği nefes borularından birini oluşturuyor. Ona sağlıklı bir eleştiri anlayışı içinde hayat vermek, sağlıklı soluk alıp vermeyi kolaylaştırıyor. Mücadele şimdiye kadar ne kazandıysa, her şeyde olduğu gibi eleştiride de devrimci ilkelere tutunma alışkanlığıyla, ideolojik ve politik kapasitesini geliştirme imkanı bulabildi. Eğer öyle olmasaydı, eleştiriye bakışa kör dövüşü haliyle veya bilgiç aydın tarzı dejenere olmuş haliyle göz yumulsaydı, pratik hayatta karşılaşılan olumsuzluklar çoktan nefes borularını tıkar, düşmanı sevindiren daha büyük olumsuzlukların önünü açabilirdi. O yüzden, kapsadığı boyut bakımından küçük veya ayrıntı gibi görünse de, böylesi olumsuzlukların üzerine gitmek, onları mücadelenin değerleri içinde eritmek, fazlasıyla önem taşıyor. Ve yeni insanları, yeni bir toplumu inşa etme iddiasında olanlara ortak sorumluluklar, ortak duyarlılıklar yüküyor.

* * *

Sayı: 29, 1 Ekim 1991

DEVRİMCİ YAŞAM HALKTA SEVGİ VE SAYGI BAĞI YARATMALIDIR

Sistem; dostluk, yardımlaşma, toplumsal dayanışma, insan sevgisi, adalet duygusu diye bir şey bırakmadı. Paraya tapınma her şeyin yerine geçirildi, gerçek sevgi, saygı ve insanlar arasındaki ilişkilerde birleştirici olan manevi değerler parçalandı ve yıkıldı. Sistem maddi özendiricilerle bireysel tutkuları, hırs ve rekabeti körüklüyor, geride kalan ne varsa, manevi ve insani değerleri yok etmek için her yolu mübah sayıyor. Ama bütün her şeyiyle insani ilişkileri bencillikle kirlletmek için elinden geleni yapan sistemin gücü, bir yerden sonra bunları başarmaya yetmiyor. Kendi iç çelişkilerinin kaçınılmaz sonuçları, insani ve sınıfsal tepkileri ve örgütlü tavır alışları yok edemiyor. Sistemin uzlaşmaz çelişkileri adaleti, onuru, namusu, ahlaki, toplumsal dayanışmayı ve gerçek insan sevgisini, saygısını kucaklayan sınıfsal ve toplumsal güçleri ortaya çıkarıyor. Eğer böyle olmasaydı; kapitalizm çoktan çürümeye ve her şeyiyle insanları sersemletmeye, uyuşturmaya ve yozlaştırmaya başladığı emperyalizm dönemiyle birlikte, toplumun bütün insani, geleneksel değerlerini bataklığının içinde boğar, yok ederdi. Ama işte kapitalizmin bağrından doğan ve nihayetinde kapitalizmi gömecek olan çelişkiler ve bunların sınıfsal, toplumsal ve insani ifadesi, örgütlenme ve mücadelesi bunun önüne geçtiği gibi, yeni insan ilişkileri yaratarak yeni bir toplumu kazanma yolunda ilerlemesi kaçınılmaz oluyor. Yaşadığımız yüzyılda bu dönüşümün sayısız örneklerine tanık olundu. Şimdilerde emperyalist dünyanın bütün iletişim kanallarından ve medyalarından tek bir propaganda akışı durmaksızın beyinleri bombalıyor. "Sosyalizm iflas etti, sosyalizm öldü, yaşasın özgürlükçü demokratik kapitalizm." Bu göz boyama ve aldatmaca, sosyalizmin yanlışlıkları, eksiklikleri ve zaafı üzerine inşa ediliyor olsa da, derinliklerde yatan ve kapitalizmin hiçbir

zaman ortadan kaldıramayacağı çelişkileri gizleyemiyor. Kapitalizm bütün pislikleriyle, insanları ve toplumları zehirleyen ve ölüme sürükleyen iğrenç ilişkileriyle iflasını sosyalizmin yaşanan süreçteki olumsuzluklarıyla kapatmaya ve ömrünü böylece uzatmaya çabalıyor.

Kim ne derse desin, adaletsizlikler, haksızlıklar ve her şeyin para ile değiş-tokuş edildiği ilişkiler üzerinde hayat bulan kapitalizme karşı, adaleti ve hakkı, özgürlüğü, toplumsal ilişkileri kökleştiren ve güzelleştiren anlayışları savunan devrimci ilişkiler, kapitalizmin içerisinde geliyor, insanları etkiliyor ve çekiyor. Yeter ki, bunu başarmasını bilen, gerçek devrimci yaşamı yaratarak halkın önüne örnek olarak koyan güçler bulunabilsin.

Devrimci yaşam, kapitalizmin bütün pisliklerine ve iğrençliklerine karşı insani ilişkileri ve toplumsal değerleri ayakta tutan, onları mücadeleyle zenginleştirerek geleceğe taşıyan yeni bir yaşam ilişkisinin ifadesidir.

Ahlakıyla, kültürüyle, adaletiyle, devrimci yaşam; sistemi bütün ilişkileriyle yargılayan, yepyeni bir insan ilişkisi yerleştiren ve bunu halka taşıyarak yeni bir sistem için maddi güce dönüştüren yaşamdır.

Burada önemli olan, öncelikle, kitlelerin içinde yaşayabilmek ve onlarla solum alıp vererek, onlardan biri gibi olabilmeyi becerebilmektir. Kitleler içerisinde çalışma isteği ve gücüyle, disiplin ve fedakarlıkla örnek bir insan tipi yaratılmadan kitleleri etkilemek ve sistemin ilişkilerinin dışına çıkarmak, en önemlisi güven kazanmak ve siyasal dönüşüm için çekip götürmek mümkün değildir. Toplumsal ilişkiler düşünüldüğünde, güvenin kaynağını yaratmada, insanın çalışmada gösterdiği başarı, önemli bir yer tutuyor. Kitlelerin sevgi ve saygısını kazanmak için, çalışmayı bıkmadan, usanmadan zevk haline dönüştürebilmek, sınırsız bir çalışma temposu yaratabilmek ve bunu yaygınlaştırmada sabırlı olabilmek gerekiyor. Bir devrimci bulunduğu her yerde insanların en iyisi, en mükemmeli olmaya çalışmalıdır. Ama bunun için her şeyden önce insan olmalıdır. İnsanların sevgi ve saygısını kazanmalıdır. Çalışmadaki disiplin, başarı ve fedakarlık bunlar için gerekiyor. Devrimciliğin özünde mücadelecilik, başeğmezlik, sistemin hiçbir kurumunu, statükoyu dayatmasını kabullenmemek vardır. Ama insan sevgisi devrimciliğin temelinde olan en önemli değerlerden biridir. Zaten devrimcilik mevcut sistemde, insan sevgisi temelinde sefaletle, laksızlıkla, adaletsizlikle savaştan başka bir şey olamaz. Bunların üzerinde şekillenen bir devrimcilik, coşkunluk, fedakarlık ve insancılıkta herkesten daha iyi ve daha saf bir kalıba dökülüyor. Aslında devrimciliği ruhuyla, özülle sindiremeyenler, onun lafızlarına takılıp kalanlar, devrimciliği bir yaşam biçimin*! dönüştüremeyenler, insan sevgisiyle, halk sevgisiyle donanamayanlardır. Çalışmada olağanüstü bir çaba harcayarak kendi kişisel ihtiyaç ve çıkarlarını toplumsal çıkarlar içinde eritemeyenler, halkı bilinçlendirmek, örgütlemek ve başarılarını kaldırmaları için gecesini gündüzüne katmayanlar, devrimciliğin biçimine, laflarına, güzel sözlerine takılıp kalanlardır.

Devrimciler için sistemin bütün çirkinlikleri ve iğrençlikleriyle boğuşabilmek, çalışmada sınırsız bir güç ve enerji gerektiriyor. Kapitalizmin yerleştiği kişisel hırs, rekabet ve çalışma temposu aşılmadan ve bu enerji halkı kazanmak için harcanmadan, çalışmaktan başka bir şey düşünmeyen insan-

lar yaratılmadan kapitalizmin alt edilemeyeceği açıktır. Bunun için devrimciyi en kısa olarak; özü, sözü bir insan, tuttuğunu koparan, yaptığı işi savsaklamayan ve sağlam yapan insan olarak tanımlamak mümkündür. Çalışmayı, insanlara hizmette bir haz alma duygusuna dönüştüren haksızlıklara, adaletsizliklere karşı olanlar için tüm kapılar devrimciliğe açılıyor. Dürüst, namuslu, ahlaklı insan olma, bu amaçlar doğrultusunda fedakarca çalışma anlayışıyla çalışıyor. Bu da, gerçek sevgi ve saygı yaratmanın kaynağı oluyor. Devrimci bir insan, yaşamıyla insanların sevgisini ve saygısını kazandığı ölçüde kitleleri mücadeleye çekebilir ve eğitebilir. Her şeyiyle halka hizmeti görev bilen, yorulmak bilmez bir emekçi gibi çalışan; dinlenme saatlerini, kişisel rahatını insanlar için mücadeleye adayan ve insan ilişkilerinin sıcaklığını her zaman duyan bir insandır devrimci.

Kapitalizm bireyi, bireysel hırs ve rekabeti, bencil tutkuları, kişisel arzu ve istekleri kamçılıyor. "Her koyun kendi bacağından asılır." ve "Gemisini kurtaran kaptandır." anlayışı kapitalizmin en büyük açığına ele veriyor. Devrimciler; topluma ve halka hizmet için öne çıkarlar. Onları motive eden unsurlar, insanları sevmek ve haklarını kimseye yedirmeyen, onurlu, baş eğmeyen insanlar topluluğu yaratabilme mutluluğudur. Devrimci yaşam bireyselliğe, kişisel çıkarıya, kendini sevmeye karşı dayanışmayı, kardeşliği, insanı ve toplumu sevmeyi çıkarır. Devrimciler bunu başardıkça halkı kazanacak ve sistemi sarsacak kadar halk içinde kök salıp, kendi iktidarı için harekete geçirebilecektir. Kapitalizm sosyalizmi demagoji ve yalanlarıyla istediği kadar yerden yere vurarak öldürmeye, silip süpürmeye kalksın ve bunu sosyalizmin açıklarını kullanarak yapsın; ezilen ve sömürülen, hak ve adalet arayan halka, bu karakteri kazanmış yeni bir insan tipiyle gidildiğinde fazla bir işe yaramayacaktır. Halka önce hak ve adalet aramayı, onuru, namusu, çalışmayı karakteri haline getirmiş devrimcilerle taşıyarak güven sağlanmalıdır.

Dönüp dolaşıyor, her yerde, her şeyde çalışma disiplini ve çalışmada fedakarlık öne çıkıyor. Devrimci bir insanın yaşamıyla halkı kendisine çektiği her yerde, sağlam ve kalıcı ilişkiler yaratmanın koşulları fazlasıyla yaratılabilir. İnsanlar kendilerine yol göstermek için önlerine düşenlerin önce karakterine bakıyor. İnsanlar bugün onura, namusa, ahlaka, dayanışma ve yardımlaşmaya her zamankinden çok daha fazla ihtiyaç duyuyorlar. 24 Ocak kararları üzerine taht kuran 12 Eylül, halkı sindirebilmek ve teslim alabilmek için en çok bunlara saldırdı ve yok etmeye çalıştı. Bütün bunları canlandırıp, halkın içinde yeşertebilenler; adaleti, paylaşma ve dayanışma kültürünü, toplum ve insan sevgisini örgütlü güçleriyle halka götürebilenler başarı kazanabiliyorlar. Devrimciliği lafızlarla değil, bu şekilde yaşam olarak kavrayanlar, kavratılanlar ve her şeyiyle bunun için çalışmaya koyulanlar, halka gidebilmenin ve onlarla kopmaz bağlar kurabilmenin kanallarını açabiliyorlar. Bugün kim ne derse desin, sistemin çelişkileri her zamankinden derindir. Bunun halkta yarattığı öfke ve tepki her zamankinden daha fazladır. Halk yaşamını devrimcileştirmiş, yaşamıyla güven kazanmış insanların, örgütlü güçlerin peşinden günlük kaygılarını bir yana bırakarak ilerliyor. Halk bugün, her zamankinden daha fazla örgütlenmeye ve mücadeleye eğilimlidir. Ama bunun için gerçekten her şeyiyle

kendisini adanmış devrimcilere ihtiyaç duyuyor. Hiç kimse kendisini yalnızca devrimci sosyalist kimliği ile tanıtarak, kitlelerle somut bağlar kurabileceğini düşünmemelidir. Halkların emperyalizmin kalelerini kuşatıp ele geçirdiği 1970'li yıllar, yerini emperyalizmin sosyalizmin kalelerine saldırdığı ve içten fethettiği ve sosyalizmin saygınlığına önemli darbeler vurduğu bir sürece bırdı. O zaman devrimci propaganda ve ajitasyon, devrimler ve sosyalizmin başarıları peş peşe sıralanarak halka götürülüyordu. Her konuşma "Vietnam'da Kamboçya'da, Laos'ta, Mozambik'te, Angola'da, Gine'de, emperyalist zincirin halkaları bir bir kırılıyor." diye başlıyordu. Sosyalizmin etkisi ve saygınlığı doruktaydı. 1980'li yıllarda emperyalist propaganda süreci tersine çevirecek şekilde işletiliyor ve doğrudan sosyalizmin saygınlığına saldırılıyor. Şiirdi emperyalist propaganda ve ajitasyon Macaristan'da, Çekoslovakya'da, Polonya'da, Bulgaristan'da, Arnavutluk ve SSCB'de sosyalizm çöktü denilerek başlatılıyor. Artık devrimciler, cesaret ve atılganlıklarıyla, kitleler nezdinde kopmayacak sevgi ve saygı yaratarak onurlarıyla, namusları, kültür ve ahlak anlayışıyla bir şeyler sunarak sosyalist propaganda ve ajitasyona kilitlenen kapıları açabilirler. Devrimcilerin özü ve gerçek değerleri bugün her zamankinden daha fazla kitleleri harekete geçirmede önem taşıyor. Sistemin her şeyi kendisiyle birlikte çürüttüğü en tepede yer alan yöneticilerinin "Tamamen namusluyum diyen yalan söylüyordur." diye itirafta bulunduğu günümüzde, kitleler onurlu, namuslu, sözünün eri ve baş eğmeyen, kendilerine yaşamıyla yol gösterecek insanlar arıyorlar. Devrimcilik çok daha zor, ama bi- o kadar da onurlu bir iş haline geldi. Devrimciliği insan sevgisi ve topluma hizmette sınırsız bir çalışma azmi olarak yaşamıyla gösteremeyenler; söyledikleri ne kadar doğru olursa olsun, kitleleri etkilemede fazla bir değer taşımıyorlar. Artık halkı sadece sosyalizmin başarılarıyla, propaganda ve ajitasyona bunun üzerine oturarak mücadeleye çağırarak ve hareketlendirmek donemi kapandı. Şimdi devrimcilik çok daha fazla fedakarlık ve çalışmayı, Kitlelere her şeyiyle örnek olmayı dayatıyor. Sosyalizmi halka sevdirmek ve gerici propagandaların etkisine karşı korumak için izlenecek yol bu şekilde olmak zorundadır. Şimdi bütün alanlarda halka, devrimciliğin insanların sevgi ve saygısını kazanacak güzellikteki ilişkileri götürülmelidir. Yeni insan, devrimciliğin bu meziyet ve değerlerini halka kendi kişiliği ve benliği ile götürmede şekilleniyor. Yapılacak iş, yeni insanlar yetiştirmek için devrimci yaşamı bütün alanlarda egemen kılmak şeklinde hareket etmektir.

* * *

Sayı: 29,1 Ekim 1991

ALİŞKANLIKLARI YENMELİYİZ

Günlük yaşamda çoğu zaman pek çok davranışı üzerinde fazlaca düşünmeksizin yaparız. Bu davranışlar el-yüz yıkama, yemek yeme, giyinme gibi bizim için basit, defalarca tekrarladığımız alışılalagelen şeylerdir. Bunların

üzerinde düşünmeye fazlaca gerek yoktur. Çünkü onlar ezberlenmiş bir şiirin dudaklarımızdan dökülen dizeleri gibidir. İlk mısradan sonra gelenin üzerinde düşünmeyiz, o kendiliğinden akıp gider.

Yaşamımız açısından düşünüldüğünde, günlük ihtiyaçlarımızı karşıladığımız, yaşarken yerine getirdiğimiz birtakım davranış biçimlerinin böylesi bir özellik göstermesi bir yerde doğaldır. Doğal olmayan ise, bu tekdüzeliğin düşünce biçimini etkilemesi, davranışlara yön verecek hale gelmesidir. Bu çoğu kez bilinçli yapılan bir eylem değildir. Kendiliğinden olur. Hatta birçok zaman farkına varılması bile güçtür. Yaşama bu gözle bakıldığında pek çok davranışımızın nedenini açıklayamayız. "Daha önce de öyle yapıyorduk." deriz. Salt alıştığımız için caddeye aslında daha uzun olan bir yoldan çıkmamız, aynı telefon kulübesini mekan edinmemiz vb. örnekler de birçok durumda farkına bile varılmayan, üzerinde hiç düşünülmeksizin mekanik olarak yerine getirilen davranış biçimleridir. İşte yaşam içinde ortaya çıkan bu nitelikler "alışkanlık" dediğimiz kavramın altını doldurur.

Alışkanlık insanı etkileyen, ona yön veren öylesine büyük bir güçtür ki, sosyalist bir toplumun gelişebilmesi için alışkanlıkların kesinkes alt edilerek yenilmesi gerekir. Bugün sosyalizmin bilinen olumsuzluklarının ortaya çıkışının arkasındaki güç olarak "kapitalist yaşam biçiminin yarattığı alışkanlıklar" var desek bu hiç de abartılı bir yaklaşım olmaz. Çünkü sosyalizmin baş düşmanı olan küçük burjuva ideolojisi, zamanla oluşmuş düşünce ve alışkanlıkların dar çemberleri içinde sıkışıp kalmış bir özellik gösterir. Burjuva geleneklerin, burjuva yaşam biçiminin yarattığı olumsuz etkilerin gücü, onların insanlar üzerinde yarattığı alışkanlıklardan ileri gelir. Bu alışkanlıklar kafalardaki bir saatin çarklarından farksızdır. Kurulmuş bir makine gibi işleyişini sürdürür. Akreple yelkovanın birbirinin peşini kovalayan gidişini durdurmak nasıl güçse, bu alışkanlıkların önünü kesmek de o denli güçtür. Çünkü onlar, farkında olalım veya olmayalım, "vazgeçilmezlik" derecesindedirler. Alışkanlıklar ezberlenmiş talimatlar gibidir. Rutin bir biçimde yerine getirilir ama detaylarına hiçbir zaman inilmez. Alışkanlık, derin ve geniş düşünmeye, büyük dünyalara ulaşmaya, yaratıcılığa, dönüştürmeye, değiştirmeye düşmandır. Aslında onun bu düşmanlığı, içinde yaşanılan toplum biçiminin felsefesinden, ekonomik ve siyasi yapısından ileri gelir. Alışkanlığın da arkasında işte böylesine bir güç vardır.

Sınıflı toplumlar, genel anlamda oluşturdıkları ezen ezilen, sömüren sömürülen ilişkisinin değişmesini istemezler. Onların değişime, dönüşüme tanındıkları şans, bu statünün sınırlarına dayanan noktada biter... O yüzden de bu toplumlarda insanlar buna uygun olarak eğitilir, bu doğrultuda bir dünya görüşüyle donatılır ve yaşam biçimlerinin buna göre biçimlenmesi sağlanır.

"Ben bir küçük adamım/Bırak böyle kalayım/Babam böyle yaşamış/Oğlu başka olmaya/Küçük adam ki büyük iş yapan/Büyük iş yapan büyük adam/Çok daha üstün olan" dizelerinde ifadesini bulan küçük dünyaların insanları, değişimin itici gücünün düşüncelerini doldurmasına izin vermezler.

Kaderci felsefe ve idealizm, alışkanlıkları körükleyen bir yöntemle kendilerine yaşam alanı açabilirler. Devletin güçlülüğü, nasıl geldiyse öyle gider

mantığ ve değışmezliğe kadar pek çok şey toplumsal yapıdaki dinamizmin ve siyasi hareketsizliğin zayıflığı üzerinde yükselir. "Haydi canım sen de" diyen boşvermişlik de çoğu kez alışkanlıklarla yaşam bulur. O yüzden alışkanlıkları sınıflı toplumlardan ve özellikle de kapitalizmden kalan ağır bir miras olarak nitelendirmek yanlış olmayacaktır. Çünkü alışkanlıklar "eski dünyanın", insanları içten ve dıştan ezmek için kullandığı şeylerdir. Bunlarla savaşmaya güçleri olduğuna güvenmeyişlerinden kaynaklanır. Kendimize ve gücümüze güven duygusunun geliştirilmesine düşmanca bir kinle bakar, "Eski dünyanın" kapı dışarı edilmesinin önüne geçebilmesi de ancak böyle olanaklıdır.

Bugün karşılaşılan pek çok olumsuzluğun arkasında tek ve büyük bir güç vardır ki; o da alışkanlıkların oluşturduğu statülerdir. Bürokratizmden kolektif çalışma sevincinin yok edilmesine, birçok işin yerinde ve zamanında yapılamamasından şaşılacak bir ehlikeyiflikle ortalıkta sallanıp durmaya kadar, yaşamın ve devrimci çalışmanın içini kemiren kurdun ini, burjuva yaşam felsefesinin yarattığı alışkanlıklardır. Alışkanlıklar, içimizdeki silahlı bir nöbetçi gibi yirmi dört saat gözünü kırpamamacasına nöbet tutar. Emri burjuva felsefesinden alır. Görevi alışkanlıkların çekip gitmesine, değışmesine izin vermemektir. O yüzden de önemli bir görev yüklenmiştir. Çünkü onun gözünü kırparak görevini ihmal etmesi koskoca bir toplumun altüst olmasına bile yol açabilir.

ALİŞKANLIĞIN MİRASINDAN ARINMAK İÇİN "ESKİ DÜNYAYI" KOVMALIYIZ

İnsanoğlu doğanın ve maddenin korkunç direncini yenmesiyle, yenebilmesiyle kişilik kazanmıştır. Kültürün yaratılması tarihinin, okur-yazar olmayan, çaresiz ve kendilerini tümüyle varlığını koruma savaşına ve doğanın düşmansı güçleriyle, yabanıl hayvanlarıyla savaşmaya vermiş insanlar tarafından başlatıldığı unutulmamalıdır. Bu tarihte soyut ve gizemli düşüncelere, bireyciliğe, değışmezliğe, statükolara karşı verilen bir savaşım vardır. Burjuva-küçük burjuva geleneklerin cesaretle çiğnenmesi vardır. Sfenkler'in Batı'nın Çöküşü adlı kitapta bir anlamda alışkanlıkları göğşe çıkarması da bu yüzdendir.

Devrimciler "gerçeğin yürümesini", onu büyütmeyi ve mükemmelleştirmeyi hedeflerler. Sınıflı toplumları, sınıflı bir toplum olan kapitalizmi eskimiş ilan ederek, onu değıştirip dönüştürmeyi amaç edinirler. Sosyalist bir toplum yaratmayı ve onu inşa etmeyi önlerine koyarlar. Aslında devrimci felsefenin özü de budur. Devrimcilik bir yerde eskinin alışkanlıklarına karşı cesaretle savaşmaktır; geleceğin, yeni insanın kültürünü yaratmaktır. Alışkanlıkların "uyku halini" değil, devrimciliğin dinamik gücünü toplum felsefesi haline getirmektir. Eski toplumsal sistemin temelini sarsacak güç de buradadır.

Bizim ülkemizde burjuva alışkanlıkların daha güçlü olmasının maddi koşulları vardır. Daha Osmanlılardan başlayan zayıf iç dinamizm, şükürcülük, tevekkül, gücü baş tacı etme anlayışı, bugün "böyle gelmiş böyle gider" mantığını gücünün zirvesine çıkarmıştır. Bu güç sadece topluma değil, Türkiye'ye de damgasını vurmuştur. Bu felsefenin ve dünya görüşünün genel olarak sınıflar mücadelesi açısından ortaya çıkardığı sonuç ise, en genel

ifadeyle statükolarla, giderek de düzenle uzlaşmadır. Radikal mücadeleden uzak durmaktır. Hamburger krallığının dünyaya hakim olması boşuna değildir. Onlar sadece hamburger satışlarını artırmayı da amaçlamazlar. Belirli bir yaşam biçimini, bu yaşam biçiminin öğelerini toplumda etkin birer alışkanlık haline getirmeye de çalışırlar.

Bu alışkanlıklar toplumun hemen tüm kesimlerini etkilediği gibi, devrimci safları da etkiler. Mücadelenin gelişme seyri üzerinde önemli bir olumsuz etkiye sahiptir. Sorun mevcut statükoları yıkmak, hatta bunun da ötesinde var olan sistemi değiştirerek, yerine başka bir sistem koymaksa, bu her şeyden önce kitleleri kucaklamakla olanaklıdır. Kitleleri kucaklayabilmek ise, radikal bir mücadele hattında, içinde yaşanan sistemden kaynaklanan olumsuzlukları arındırarak gerçekleştirebilir. Aksi halde "parti, parti örgütlerinin tamamen ya da büyük ölçüde denetim ve yönetimi altında çalışan, ancak partinin içinde bütünüyle yer almayan geniş işçi sınıfı kitlelerinin" önderi bulunamaz. Bu önderliği yakalayabilmek, her şeyden önce sistemin ortaya çıkardığı ve sistemin değişmesinin önünde engel olan yaşam biçimini, alışkanlıkları, statüleri ortadan kaldırmakla olanaklıdır. Yeni insan yaratmanın esprisi de buradadır. Yenilik ancak; eskinin olumsuz yanlarına karşı mücadele etmek, onları ortadan kaldırmakla olur. Kitleler edebiyatıyla kitle mücadelesinin kendiliğinden yükselmesine bel bağlayan, öncülük misyonunu reddeden, daha açık haliyle kitleleri etkileme yerine onlardan etkilenen bir anlayış ancak oportünizme denk düşer ve böyle bir anlayış da statükoculuğu temsil eder.

Egemen sınıfların yarattığı ve toplumun her hücreğine sindirmeye çalıştığı sisteme bağlı alışkanlıklar, sistemin ortadan kaldırılmasının önündeki en önemli engellerdir. Günlük yaşam olaylarından ve koşullarından bağımsız bir dünya görüşü olamayacağına göre, işe bu yaşam biçimini ve koşullarını değiştirmekle başlanmalıdır. Egemen sınıflar emekçi kitleler üzerindeki egemenliğinin, az çok yasadışılığının ve tehlikeliliğinin bilincinde olduğundan, bundan duydukları huzursuzluğa karşı, çeşitli isimlere ve biçimlere bürünen ve düzene bağlılığı aşıl原因an yaşam felsefelerini ortaya atarlar. Bu gerçek yüzyıllar boyu böyle devam etmiştir. Bugün kapitalizmin kültürel açıdan ne denli yoksul düşüğünü söylemek, onun çürürken dünyayı zehirlemeye çalıştığını anlatmak yetmez. Yetmez çünkü, biz bunları anlatırken, onlar da iktidarı ellerinde bulundururken kaynaklanan nispeten avantajlı güçleriyle karşı-propagandaya olanca ağırlıklarını verirler. İnsanları kendi sistemlerine bağlamaya, "umutlan" en cazibeli hale getirmeye çalışırlar. Bunu yaparken de, bu umutların kitlelerin vazgeçemeyeceği şeyler olmasına, yani bir anlamda kitlelerin alışkanlıklarına güvenirlir. O halde biz, anlatmanın yanında egemen sınıfların pompalamaya çalıştığı yaşam biçimini, düşünce tarzını, alışkanlıklarını da ortadan kaldırmalı ve kaldırtma yönünde adımlar atabilmeliyiz. Ancak bu yapılabildiği ölçüde kapitalist sınıfı tarihsel bir kalıntı olarak görmek zorunlu hale gelir. Kültürel yaratıcılığı, dışsal ve maddi yaşamın rahatlıklarının ve aşırı lüksün gelişmesi olarak kabul eden burjuvazi, bu yüzden statükoculuğun sürgit devamını ister. Düzenin alışkanlıklarını yerleştirmeye ve çoğaltmaya çalışır. Bugün devrimciliğin ilkel ve kaba bir yaşam olarak sunulması, düzenle uzlaşmanın ve burjuva birey-

ciliğin "birey özgürlüğü" adına "ilericilik, solculuk" sayılması boşuna değildir.

Bu statülere sadece kitlelerin uyum sağladığını söylemek, bunlardan yalnızca kitlelerin etkilenebileceğini, bu kötülüklerin bizlerden uzak olduğunu düşünmek kendimizi aldatmak olur. Dönüştürürken, dönüşebilme yeteneğine dudak bükmek olur. Bu alışkanlıklar, kitleleri olduğu kadar devrimcileri de etkiler. Onların da yaşamına yön vermeye çalışır. O yüzden de bu noktada başarı kazanmanın koşulu, statülere ve alışkanlıklara karşı radikal bir savaş ve saflarda da bunun gereğinin yapılabilmesidir. Egemen sınıfların kitleleri kontrolü altına almakta kullandığı, kitlelerin de buna boyun eğdiği alışkanlıkları yıkmak için, alternatif politikalar üretilmelidir. Devrimci mücadeleyle kitleler sarsılıp, onları sınıf mücadelesinden alıkoyan bu düşünce kalıpları yaşam biçimleri, statüleri değiştirilmezse toplumsal çürüme ve yozlaşmanın kitleleri giderek batağa sürüklemesi, bundan da devrimci mücadelenin olumsuz anlamda etkilenmesi kaçınılmazdır. Geleceği kazanmak için, kazanmaya hazır olmanın gerekliliği de budur. Daha hızlı koşabilmek, ancak bu koşunun önündeki engelleri kaldırmakla olur. Toplumsal muhalefetin ön saflarına geçmek istiyorsak, öncelikle kendimizi düşünsel plandan başlayarak her şeyimizle buna hazırlayabilmeliyiz. Böyle yaptığımızda devrimci mücadelede yüklendiğimiz görevleri yerine getirmekten bizleri kimse alıkoyamayacaktır.

* * *

Sayı: 29,1 Ekim 1991

HALKIN ANLADIĞI ÜSLUPLA KONUŞMALIYIZ

Halka ulaşmada, halka hitap edebilmede, düzen partilerinin çektiği sıkıntı, çarpıcı biçimde kendisini seçim kampanyalarında gösteriyor. Halkı seçimden seçime düşündüklerinden, daha doğrusu oy deposu olarak gördüklerinden, başka zaman pek dikkate almadıkları kitlelerle yakınlık kurma kaygısı, seçimlerde tam bir üslup pazarlamasına dönüşüyor. Seçim öncesi oy avcılığında halka on yakın olma, onların dilinden konuşma yarışı, üç beş yılda bir burjuva siyasal ekranına giren reklam programlarına benziyor. Egemen sınıflar kendi politika adamlarına oy koparabilmek için yılların deneyimlerini kullanıyorlar. Sermaye çevrelerinin kaşarlanmış politikacıları, yoksul insanların kapılarına bile yanaşmadığı asık yüzlü bürokratları, iş halkın gönlünü kazanma yarışına gelince, seçim meydanlarında işçinin, köylünün ağzıyla konuşmada, onların üslubuna kendilerini uydurmada olmadık cambazlıklar gösterebiliyorlar. Burjuva siyaset dünyası işini bildiği gibi yapıyor. Kitleleri korkutmak için de olsa, aldatmak için de olsa, onların anladığı dilden siyasetini pazarlamaya dikkat gösteriyor. Tabii bütün bunların altı boşlukta kalıyor. Sistem ne kadar biçime, görünüşe önem verse de sömürüye, baskıya, emek düşmanlığına dayandığı için halka mal olmayı hiçbir zaman başaramıyor.

Halkın mutluluğu, özgürlüğü ve sömürsüz bir geleceği için uğraş veren-

ler açısından ise, mücadelenin amaçlarında olduğu kadar üslupta da halkla iç içeliği bambaşka bir değer kazanıyor. Mücadelenin üzerinde yürüdüğü amaçlarını, fikirlerini, her duruma ilişkin değerlendirmelerini kitlelere rahat ve algılanabilir şekilde aktarabilmek, halkın yabancı olmadığı bir üsluba sahip olabilmek başlı başına önem taşıyor. Aslında bunu hiç de biçime veya görünüşe önem vermek şeklinde değil, aksine ciddi bir sorumluluk olarak kavramak gerekiyor. Bunun için burjuva siyasetin çarpıklıkları ile aramızda bir fark olması da yetmiyor. Devrimci politikayı kitlelere ulaştırmadan kullanılan üslupta solda kendini gösteren çeşitli zaafları aşmak, daha olgun üsluplara ulaşmak gerekiyor. Burjuvazi siyaseti elit bir kesimin işi haline getirirken, onu kitlelere ulaştırmak istediği her keresinde, sürü aldatmacasına dönüştürüyor. Ne var ki/egemenlerin yönetimi halkın sömürülmesine ve aldatılmasına, asıl olarak ezilenlerin yönetilmesine dayandığından, başka çareleri de bulunmuyor. Halka yabancılıkla halkı aldatmayı bir arada barındıran çarpıklık, sistemin doğasında yer alıyor. O yüzden kitlelerin kafasını karıştıran en olmaz üsluplarla, halk dalkavukluğu bir arada yürüyor.

Kaynağını kitlelerden alan mücadelenin ise bu tür üslup çarpıklıklarına bağrında yer vermeye hakkı olmadığı açıktır. Bununla birlikte solun tarihinin, devrimci politikadan uzak kalmanın verdiği, diğer pek çok eksikliğin yanı sıra, halka yabancı bir üslubun alışkanlıklarını da bugüne kadar taşıyıp geldiği bir gerçektir. Bu alışkanlığın çığrından çıkmış örnekleri, bugün hala entel çevrelerin, entellele devrimciliği karıştıran kesimlerin üslubu olarak yaşama-ya devam ediyor. Ve haklı olarak bir komedinin alay konusu olabiliyor.

Ancak asıl önemlisi, mücadelenin üslubunun, halka sözlü veya yazılı hitap edişte, bu tür eski alışkanlıkların izlerini ne ölçüde taşıyıp taşımadığıdır. Eğer gündelik faaliyetlerimizi dikkatli bir gözden geçirirseniz, kitlelerle canlı diyalogları engelleyen alışkanlıkların aramızda varlığını sürdürdüğünü görebilirsiniz. Basmakalıp üslupların, yavan dil sınırlılığının, ya da karmakarışık ifadelerin kitlelere nüfuz etmeyeceğini, sadece onların ilgisizliğine çarpıp geri geleceğini yaşanan deneyler yeterince kanıtlıyabiliyor. Mücadele, düzenden umudunu yitiren kitleleri her gün daha geniş ölçüde kucaklamanın uğraşını verirken, bu konuda hiçbir bedelden kaçınmayan cesaretli bir politikanın üzerinde adımlarını atarken, öte yandan çevrelerindeki insanların sorunlarını ifade etmekten uzak, onlarla aramızdaki diyaloga sanki bilerek sınır ören, soyut, özentili bir kastın kendi söyleyip kendi dinlediği ve çoğu yerini bile bulmayan, kulaktan dolma ifadelerle konuşmayı bazılarımız hala 'devrimcilere özgü' bir dil sayabiliyorlar. Böylesi alışkanlıklar, mücadelenin amaçlarına ısrarla tutunulamadığında ya kendi içine kapalı dar kulüp yapılarına, ya da ilkel halk dalkavuklarına uygun düşüyor. Eğer bugün ısrarla kitleselleşmeden, kitleselleşmenin sorunlarından söz edeceksek, önce devrimci politikaları geniş kesimlere ne ölçüde ulaştırabilme becerisi gösterebildiğimizden, devrimci politikayı kendimiz ne ölçüde kavramış olduğumuzdan söz etmeliyiz. Çünkü halkı mücadeleye kazanmada üslup gibi görünen şeyin altında, aslında mücadelenin bugünkü hedeflerinin, politikalarının yeterince kavranabilmesi yatıyor. Politikayı içine sindirememiş insanlardan, politikanın üslubunu bekleyemezsiniz.

Politika kitlelere götürüldüğünde somut bir varlık kazanır. Aksi halde ne kadar iddialı programlar belirlese, gösterişli kampanyalar açsak halkı kucaklamadığı, mücadeleye yönelmediği sürece, hep bir yerlerde tıkanıp kalan kararlar olarak kalmaya mahkumdur. Seslendiğimiz insanların sorunlarını, beklentilerini, üzerine bastığımız zeminin özelliklerini, zenginliklerini öğrenmeye çalışmadan, bu çerçeveye bağlı kalarak hedeflerimizi, politikalarımızı açık ve net üsluplarla anlatamadan mücadelede sağlıklı adımlar atmaya düşüneyiz. Ne anlaşılamaz üsluplarla halkın kafasını karıştırmaya, ne de ısmarlama klişe biçimlerle, ilgi uyandırmayan göstermelik yöntemlerle vakit harcamaya hakkımız vardır. Kitabî formülleri dönüp dolaşıp tekrar etmeye, duyguları da okşamaz hale gelen, içi boş hamasi sözlerle kendi kendimizi ajite etmeye de hakkımız yoktur. Bu tür alışkanlıkların adresini geleneksel solun 50 yıllık tarihinde ve uzun bir süredir de sosyalist sistemi bürokratik, ölü bir kabuk içinde boğup, sonra da kapitalizmin eline teslim edenlerin kimliklerinde bulabilirsiniz. Hepsinin sonuçları meydandadır. Yığınların enerjisini harekete geçirmeyen kararlar, programlar, hak edilmeyen övgüler, yergiler, kitleler adına konuşan ama hep uzaklarda parti binalarının bürokratik nefeslerini soluyan parlak nutuklar ve şimdi hiçbir işe yaramayan ciltler dolusu bürokrat parti edebiyatları bir bir çöktü. Çünkü emekçi kitleleri kendi geleceklerini inşa etmeye yöneltecek enerjiden, yetenekten, her şeyiyle kitlelerin ve ülkenin sorunlarını soluyan, kucaklayan canlı kanallardan yoksundular. Bunlardan ders çıkarmalıyız. Mücadelenin bugün yaslandığı birikimlerinin temellerinde büyük emekler, büyük bedeller vardır. İnsanlarımızın eline ulaştırılan çağrılarının, 5-10 dakikalığına yapılan sokak konuşmalarının çoğu zaman can bedeli risklerle yapılabildiğini düşünmemeliyiz. Bunlar halkın anladığı üslupta, sadeliğe ve açıklığa sahip değilseler, her alanın kendine özgü zenginliğini ve yaratıcı mesajları içermiyorlarsa harcadığımız enerjilere, bedellere saygılı olamadığımızın sıkıntısını duyabilmeliyiz. Bu kaygıları duymadan, kitlenin duyarlılığını harekete geçirecek iletişimleri kurmadan sarfettiğimiz her söz, uyguladığımız her program sadece görünüşü kurtarmaya, kendimizi kandırmaya yarayacaktır.

Gjndelik ifadelerdeki yavan dilin, basmakalıp üslubun, içinde yaşadığımız insanların sorunlarıyla çakışmayan anlatımların yabancılığının kimsenin gözürden kaçmadığını bilebilmeliyiz. İfade bir, "süreç", "bu noktada", "sorun" vs. gibi sözleri tekrarlayıp durmanın, aslında halkla iletişim sorunu çekmekten kaynaklandığını anlayabilmeliyiz. Elbette ki burjuva basının ve kültürsüzleşmenin kucağına itilen halkın kullandığı birkaç yüz sözcükle sınırlı kalmanın savunacak bir yanı yoktur. Devrimciler kültür birikimleriyle, üslup zenginlikleriyle her zaman saygı görmüşlerdir. Ne var ki, zorlama kültür satıcılığına girme< de bir tür ilkeliktir. Üslup zenginliğimiz, halka mücadeleyi ve mücadelenin değerlerini en anlaşılır, en doğrudan ifadelerle aktarabildiğimiz ölçüde kendisini gösterir. Bunun için halkı anlayabilmek, onun sorunlarıyla iç içe olabilmek, devrimci politikayı, içinde herkesin kendisini bulacağı üslupla aktarabilmek yeterlidir.

Aynı nedenle mücadelenin yazım politikasının da zaman zaman kavranamadığına tanık olunabiliyor. Siyasi perspektif adına daha önce defalarca

tekrarlanmış kavramları salt teorik planda yeniden ve yeniden açmanın devrimci bir yazım faaliyeti yerine geçtiği sânilabiliyor. Oysa mücadelenin genel ilke ve politikalarının güncel, somut, gelişmelerin değerlendirilmesi içinde herkesin algılayabileceği şekilde dile getirildiğinde değer taşıyacağı çoğu zaman gözardı edilebiliyor. Eğer amacımız kitabi bilgilerle insanları donatmak olsaydı, devrimci yazım politikası da kitap özetlemelerinden ibaret hazırlopçuluk hizmeti olurdu. Eksik kavrayışları dışı vuran daha pek çok örnek gösterilebilir. Hepsinin hemen hemen ortak özelliği, sadece "bizi bize anlatmak" şeklindeki beklentilerdir.

Bu tür beklentilerin bugünkü hedeflerimizle çakışmadığı ortadadır. Israrla halkın geniş kesimlerini kucaklamaktan söz ediyorsak, yazım politikasında da bu hedefi tutturmaya çalışmaktan daha doğal bir şey yoktur. Eğer amacımız devrimci politikayı halka tâşiyabilmekse, bunu, mücadelenin üzerinde yükseldiği her sorunu halka en anlaşılır tarzda aktaracak, mücadeleyi ve halkı ilgilendiren bütün konuları değerlendirip, tartışabilecek bir anlayışla yapabiliriz. En sağlıklı olan budur. Böyle olunca dar bir çevreye mi yoksa onların dışındakilere mi yöneleceğiz şeklindeki ikilemin gereksizliği ortadadır. Önemli olan politikaları tartışmak, açık üsluplarla ortaya dökülebilmektir. Kendi kendimizi eleştirmeyi de, düzeni eleştirmeyi de herkese hitap edecek tarzda dile getirebildiğimiz ölçüde sağlıklı bir yazım faaliyetinden söz edebiliriz. Dolayısıyla yazım politikamız, asıl olarak mücadelenin bütün somut konularını, içinde yaşadığımız ülke gerçekliğine cevap verecek devrimci politikaları kitlelere ne ölçüde taşıyabildiğimize bakarak sorgulanmalıdır.

Politikalar yaşanan, gözle görülen somut zeminlerde yapılır. Bu politikalar, savaşta, seçimde, sosyalizmin sorunlarında, eğitim, sağlık, ekonomi, insan ilişkileri ve kendi eksikliklerimiz içinde ortaya konduğunda yerine ulaşabilir, anlaşılır hale gelebilir. Her cümlede Marksizm-Leninizmden söz etmekle ne Marksist-Leninist olunabilir, ne de kitlelere benimsetilebilir. Bu 'görüntü' radikalizmi'nin sadece devrimci özentili ruh hallerinin tatminine yaradığı biliniyor. Üslup keskinliğini geçür akçe kabul etmek gerekseydi, bunu sakın sularda bol bol yapmalarına rağmen, mücadelede pek itibar görmeyenler hakkı sızlığa uğramış olurlardı.

İfade ettiklerimiz devrimci içerikleriyle ve geniş kesimlere ulaşacak biçimlere sahip olabilmeleriyle değer kazanırlar. Bu biçimler kimi zaman bir broşür veya üç beş sayfalık inceleme de olabilir. Politik bir makale, bir bildiri metni veya haber yazıları da olabilir. Hatta öyle zaman gelir ki, ağırlıkla haberciliğin üslubuyla geniş kesimlere seslenme yolunu benimseyebiliriz. Önemli olan her halde de mücadeleyi yeteri olgunlukta daha çok insana anlatıp anlatamadığımızdır. Kendimizi asıl bu yönüyle sorgulayabildiğimizde eksikliklerimizi kapatma imkanı bulabilmemiz mümkün olacaktır.

Egemen sınıflar her gün kendi politikalarını yaymak için kulakları, beyinleri adeta bombardımana tutuyorlar. Yine de ikna edici olamıyorlar. Emekçi kitleler kendi sorunlarının kaynağını, içine alındıkları çemberden çıkış yollarını öğrenmek istiyorlar, çözüm yolları arıyorlar. Bugün, onların arayışlarına devrimcilerden başka yanıt verecek kimse yoktur. Bu sorumluluğa layık ol-

mak gerekiyor. Yanıtlarımız, emekçi halk içinde ifadesini bulmayı başardıkça, burjuva siyasetin kitleleri aldatmaya yarayan sahnesi de bir daha açılmamak üzere kapanacaktır.

* * *

Sarı: 29,1 Ekim 1991

YUGOSLAVYA VE SOVYETLER BİRLİĞİNDE KAPİTALİZM MİLLİYETÇİLİĞİ KÖRÜKLÜYOR

Gerek Sovyetler Birliği'nde gerekse Yugoslavya'da ardı sıra bağımsızlık ilanı kararları birbirini kovalıyor. Halklar kendilerini ezen bir güce karşı bağımsızlık ilan etmiyorlar. Aksine, daha dün aynı birliği, aynı siyasi kaderi paylaştıkları diğer halklara karşı birliği kopardıklarını ilan ediyorlar ve bunu iç savaşa uygulamaya girişiyorlar. Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin, Yugoslavya'da anti-faşist geçmişin birbirine bağladığı halklar, bugün bu ortak miras terk edildiği noktada, yollarını kanlı boğazlaşmalara varan çatışmalarla ayırıyorlar. Kardeşlik ve dayanışma sosyalizm nedeniyle bozulmuyor, aksine Sovyetler Birliği'ndeki halklar ve çok daha önceden beri de Yugoslav halkları, şimdi bir iç savaşın içine yuvarlanmalarını, kapitalizme sürüklenmenin bedeli olarak ödüyorlar.

Kısaca, dünya gündemini kaplayan, milliyetçi çatışmaları ve ayrılıkları, sosyalist dayanışma ve enternasyonalizmin yerine geçirilen kapitalist ulusal bencilliğin bir başarısı(l) olarak değerlendirmek gerekiyor.

Yugoslavya'da geçen Haziran ayında Slovenya ve Hırvatistan cumhuriyetlerin n bağımsızlık ilan ederek, Yugoslav federasyonundan kopmak istemelerinin ardından, önce Slovenya'da milis güçleri ve federal ordu arasında başlayan çatışmalar, daha sonra Hırvatistan'a yayılarak daha boyutlu bir iç savaşa dönüştü. Hırvatistan Cumhuriyeti'nde federal ordu ve Sırp azınlıkla Hırvat milisleri arasındaki çatışmalar haftalar boyunca tüm şiddetiyle sürdü. Hırvatlar federal hükümetin askeri garnizonlarını kuşatırken, federal ordu birlikleri Hırvatistan'a girdi ve limanları ablukaya aldı. Çok sayıda ölü ve yaralının verildiği yoğun çatışmalar sırasında on bin Hırvatın da Macaristan'a sığındığı belirtiliyordu. 18 Eylül'de Avrupa devletlerinin arabuluculuğu ile alınan ateşkes kararında çatışmaların durdurulması yarı-askeri grupların yasaklanması, bütün Yugoslav ordusunun kışlara dönmesi öngörülmesine rağmen, ateşkes kimse uymadı ve çatışmalar tüm hızıyla devam etti. Bu arada II. dünya savaşından beri Doğu Avrupa halklarından elini çekmeyen emperyalizm, şimdi arabulucu rolüyle Yugoslavya'daki gelişmelere müdahale etmeye çalışıyor. Ateşkes çağırısı yapılırken, federal hükümetin Hırvatistan'dan birliklerini çekmesini istiyor. Batı Avrupa Birliği ve AT temsilcilerinin Lahey'cleki toplantılarında Yugoslavya'daki iç savaşı önlemek için, askeri

"barış gücü" gönderilmesi tartışmaları yapılıyor. Kısa süre öncesine kadar Yugoslavya'nın federal birliğinin bozulmasını istemediklerini açıklayan Avrupalı emperyalistler, kışkırtılan milliyetçilik artık bir iç savaşı olgunlaştırdıktan sonra, şimdi parçalanmayı onaylamaya hazır hale geldiler.

Yugoslavya'da şu an süren iç savaş, federal yapıyı fiilen böldü. Hırvatistan devlet başkan yardımcısı İdravro Tornac'ın "Yugoslavya çoktan öldü. Hiçbir şey onun parçalanmasını önleyemez." sözleri bu milliyetçi parçalanma isteklerini vurguladığı kadar, artık savaşın birbirlerinden toprak kapma yarışına dönüştüğünü de gösteriyor. Halklar mozayigi olan Yugoslavya, altı cumhuriyet, iki özerk bölge şeklinde halkların kendi federatif yapılarından oluşmakla birlikte, ayrıca cumhuriyetlerde azınlık yapılarını da barındırıyor. Hırvatistan ve Slovenya'da önemli sayıda bir Sırp azınlığı bulunuyor ve bunlar, şimdi süren iç savaşta Hırvatların karşısında ayrı bir taraf olarak çatışmalara katılıyorlar. Sırp ve Hırvatlar birbirlerine otorite sağlamaya ve toprak ele geçirmeye çalışırken, Makedonya, Bosna-Hersek ve Kosova'da milliyetçi hareketler ve Egemenlik çatışmaları sürüyor. Slovenya ve Hırvatistan'ın ardından, Makedonya'da da halk oylamasına gidilerek, "bağımsızlık" yönünde oy kullanılıyor. Bu cumhuriyetteki nüfusun yüzde 20'sini oluşturan Sırp azınlıkla, yüzde 2.3'ünü oluşturan Arnavutlar, referandumu boykot ediyorlar. Yugoslavya'nın en yoksul bölgesi Kosova'da Arnavutların huzursuzluğu sürerken, iki hafta önce ölümlerle sonuçlanan milliyetçi kavgalar Bosna-Hersek'e de sıçradı. Saraybosna'da binlerce Boşnak gösterici "intikam" sloganları haykırdı.

Avrupa, göbeğinde süren çatışmanın nasıl noktalanacağını bilemiyor ve gerginliğin kıtaya yayılmasından da endişe eder hale geliyor. Kapitalist sistem, zenginliğin halklar arasında eşit paylaşımı ve kardeşçe dayanışma yerine, körüklediği zenginlik kapma ve diğerine üstün gelme yarışının sonuçlarından bir yanıyla yararlanırken, diğer yanıyla kaygı duyuyor. Emperyalizm Yugoslavya'yı sosyalizme yanaştırmamak için elinden geleni yaptığı ve bu baskılanma altındaki Tito'nun sosyalizmden uzak, özyönetim adıyla kapitalizmden başka bir şey olmayan "ulusal sosyalizm" yanılışı, toplumdaki eşitsizliklerle birlikte, halklar arasındaki eşitsizlikleri de büyüttü. Milliyetçi çıkar duygularını daima besledi, ayrılıkları körükledi.

Hırvatistan ve Slovenya, Yugoslavya'nın geliri en yüksek bölgelerini oluşturuyor. Hırvat ve Sloven milliyetçiliği, zenginliklerini, olanaklarını aynı federatif yapı içindeki daha yoksul diğer cumhuriyetlerle paylaşmama isteğini dile getiriyor. Sırp milliyetçiliği ise, federal devlette daha egemen olan Sırp'ların siyasi nüfuz üstünlüklerini koruma çabasında kendisini gösteriyor. Kosova Arnavutları en yoksul kesimleri oluştururken, buradaki milliyetçilik özerk bölge statüsü yerine 7. cumhuriyet olma taleplerinde kendini gösterdi. Tümünde de milliyetçilik, diğer halklar karşısında ayrıcalıklarını genişletme kavgası olarak Yugoslavya'nın yakın tarihini belirledi.

Yugoslavya'nın federal cumhuriyet yapısı altında zaten emperyalizmin ekonomik-siyasi etkilerinden kendisini kurtaramayan Yugoslav halkları, kaderlerini birbirlerinden kopararak, bu kez tümüyle emperyalizmin vesayeti altına girmeye hazır hale geldiler.

SOVYETLER BİRLİĞİ: GERİYE DÖNÜŞ, ULUSLARIN AYRILIĞINI DA GERİ GETİRİYOR

Sovyetler Birliği'nde sosyalizmden kalan kurum ve değerler yıkıldıkça, birliği oluşturan ulus ve cumhuriyetlerin ayrılma talepleri de birbirini kovalamaya başladı. Litvanya, Estonya ve Letonya'dan sonra Gürcistan, Ukrayna, Beyaz Rusya, Moldavya, Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Ermenistan bağımsızlık kararları aldılar. 16 cumhuriyet içinde bağımsızlık kararı alanların sayısı bugün 12'ye ulaştı.

Gorbaçov Eylül başında yapılan AGİK toplantısında Sovyetler Birliği'ni oluşturan birlik yapısının "tarihsel bir geriye sayma sürecini" yaşadığını söyledi. Yaşanan bütün bu geriye dönüşleri, emperyalizmin temsilcilerinin önünde "tarihsel bir dönemeç" diye ikinci kez vurgulayan Gorbaçov, artık tümüyle kapitalist devletler arasındaki ilişkilere özenerek hazırlanan yeni uluslar politikasını, yeni "Egemen Devletler Birliği" şeklinde adlandırıyor. Gevşek bir konfederasyondan oluşması planlanan yeni egemen devletler birliğinin, Helsinki sonuç bildirgesine uygun bir dış politika izleyeceği açıklanıyor. Gorbaçov darbe girişiminin başarısızlığa uğramasıyla birlikte Batı'yla işbirliği için yepyeni olanaklar yaratılmış olduğunu belirterek, "Bu dönemde Batı'dan destek, yardım ve dayanışma bekliyoruz," diyor. Kapitalist dünyaya, onunla entegre olmaya hazır onlarca cumhuriyet sunduklarını açıklıyor. Emperyalizm kendisine uzatılan davetiyeleri almakta tereddüt etmiyor. Nitekim AGİK konferansının açılış töreninden önce bir araya gelen 35 üye ülkenin dışişleri bakanları, oybirliğiyle üç Baltık cumhuriyeti Estonya, Letonya ve Litvanya'nın AGİK'e tam üye olmasına karar verdiler.

AYRILIKLAR MİLLİYETÇİ YANIYLA ÖN PLANDA AMA GELECEKTE SİYASAL YÖNÜYLE DERİNLEŞECEKTİR

Bugün SB'de ulusal ayrılık ve çatışmalar öne geçmiş durumda olsa da, gelecekteki siyasal anlaşmazlıkları ve genel anlamıyla sınıfsal düzeydeki çatışmaları da bağrında taşıyor. Şimdi bozulan birliğin ve yok olan sosyalist bağların önce kendi ulusal kalıplarına fırlattığı halkları, milliyetçiliği tozu dumana dağıldıktan sonra çok geçmeden asıl olarak siyasal hesaplaşmaların ve toplumsal kutuplaşmaların yürütüldüğü bir gelecek bekliyor.

Şu an başkaldıran ve gelişmeleri sürükleyen gericiliğin uzun süreli etkiler bırakması kaçınılmaz olmakla birlikte, cumhuriyetlerdeki halkların geleceğini büyük ölçüde bu siyasi plandaki ayrışmalar belirleyecektir. Bugün halklar sosyalist tütünlüğün dağılmasıyla şimdi yeniden ulus kabuklarına çekiliyorlar ve eski milliyetçi önyargıların tazelandığı bir geriye yuvarlanış fırtınası içinde, yeniden sosyalizm öncesi ulusal-toplumsal karmaşanın içine giriyorlar.

Bu ortam içinde, Azerilerle Ermenilerin geçmişten gelen düşmanlıklarına konu olan Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ bölgesi geçtiğimiz günlerde yine kana bulandı. Azerbaycan'da bağımsızlık ilanı sonrası yapılan devlet başkanlığı seçimlerine Dağlık Karabağ bölgesindeki Ermeniler katılmadı. Azerbaycar Halk Cephesi, Ayaz Muttalibov'un seçilmesini protesto ederken, seçimlere hile karıştırıldığı iddiası, Azerbaycan'da gerginliği tırmandırdı. Halk

Cephesi'nin yanı sıra, Nahçıvan özerk bölgesi yönetimi de Muttalibov'u tanımadığını açıkladı. Milliyetçi kampanya bu cumhuriyetteki etkilerini sürdürmeye devam ediyor.

Gürcistan'da devlet başkanı Zviad Gamsahurdia yanlılarıyla muhalefet hareketleri arasındaki çelişkiler, Tiflis'in ana caddelerinde barikatların kurulduğu noktaya geldi. Gamsahurdia yanlıları parlamento binası çevresinde toplanırken, muhalefet de silahlı adamlarıyla ele geçirdiği TV binası önünü miting alanı yaptı. Gürcistan'ın Abhazya ve Güney Osetya bölgelerinde ise etnik çatışmalar varlığını sürdürüyor. Güney Osetya'da bağımsızlık isteyen Osetlerle Gürcüler çatışıyorlar. Bu bölgede 200 bin Oset yaşıyor.

Gericiliğin saldırısı, Tacikistan'da da siyasal karşıtlıkları geliştirdi. Komünist partisini yasaklayıp, mallarını devletleştirme kararı alan devlet başkanı Kadreddin Aslov'u Tacikistan parlamentosu görevden aldı. Komünist partisinin kapatılmasını protesto eden gruplarla, kararı destekleyen muhalefet grupları sokağa dökülerek gösteriler düzenlediler. Parlamento komünist partisinin yasaklanma kararını geçersiz ilan ederek, dinci ve diğer muhalefet gruplarının gösterilerini ve Lenin heykellerinin yıkılmasını önlemek amacıyla ülkede olağanüstü durum ilan etti.

Ermenistan'daki siyasal çelişkiler komünist partisinin bölünmesine yansıdı. Komünist parti kendisini lağvederken, basının verdiği haberlere göre biri demokratik parlamenter nitelikli diğeri "eski çizgiye yakın" iki yeni parti halinde yeniden örgütleneceği belirtiliyor.

Kazakistan'da Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in komünist partisinin adını ve programını değiştirerek daha sağ bir çizgi izlemek istemesini, komünist partisi delegeleri reddettiler. Partinin geleceğini belirlemek için düzenlenen olağanüstü kongrede delegelerin yüzde 70'i partinin adının değiştirilmesine ve mülkiyetinin kamulaştırılmasına karşı çıktılar.

Benzeri gelişmelerin bundan böyle bolca yaşanması ya siyasal çatışmaları derinleştirerek sürmesi kaçınılmazdır. Dünyanın 1/6'sını kaplayan bu onlarca halkın geçirdiği altüst oluşun her an dünya çapında daha büyük sarsıntılara yol açması, emperyalizmin denetiminden çıkması pekala mümkündür. Emperyalizm bu nedenle, gelişmeleri gereğinden fazla hızlandıracak risklerden kaçınmaktadır. Her şeyin "olağan" şekilde çözülmeye uğramasını ve kendi dizginleri altında sancısız bir geçişi arzulamaktadır. Ne var ki, tarihin emperyalizmin arzuladığı gibi yürümediği de açıktır. Çelişkiler, çatışmalar, hassas dengelerle yüklü olan dünyanın hangi küçük sarsıntılarla nerelerden daha büyük sarsıntılara uğrayacağını kestirmek güçtür. Ama gerçek olan şu ki, başta ABD emperyalizmi "yeni dünya" projeleri içinde ne kadar "istikrarsızlık bölgeleri" bırakmamaya çalışırsa çalışsın, aksine dünyanın istikrarsız alanları çoğalmaktadır. Sovyetler Birliği ve Yugoslav halkları, emperyalizmin etki alanına düşmekle artık onlar da bu istikrarsızlık alanları içine girmiş bulunmaktadırlar.

* * *

Sayı: 30,15 Ekim 1991

AHLAK DEVRİMCİLEŞTİKÇE ÖZÜ SÖZÜ BİR İNSANLAR YARATİYOR

Kapitalizmin ahlakı, özel mülkiyet, sömürü, kişisel çıkar üzerinde yükselmiştir. Bu ahlak insanların karşılaştıkları sorunları el ele vererek çözmelerine, toplumsal dayanışmaya, yardımlaşmaya düşmanlığın ahlakıdır.

Sistemin ahlakı; para, kişisel hırs, tutku ve başkalarını ezerek, başdöndürücü bir hızla zenginleşmeye dayanır. Yalan, demagoji, aldatma ve her türlü hileyle kirletilmiş politik ilişkiler doğrudan buna hizmet eder. Bütün bunlar) bugün daha yakından görmek için seçim sahnesinden bakmak yeterlidir.

Sistemin politika sahnesi bin bir vaatle ve hiçbir zaman yerine getirilmeyecek nice sözlerle açıldı ve vaatlerin, verilen sözlerin ardı arkası kesilmiyor. Hiçbir zaman yerine getirilmesi mümkün olmayan sözler herkesi rahatlatıcak ve duygularını bastırıcak şekilde söyleniyor. Sistemin "demokrasi"sinin halkı aldatmaktan, yalanlarla ve yerine getirilmeyen sözlerle avutmaktan başka bir işe yaramadığını bütün çıplaklığıyla gözler önüne seriyor. Seçimler, burjuva politikasının halkı hangisinin daha iyi kandıracağını gösteren, ahlaksızlık çirkefine bulaşmış bir yarış sahnesidir. Kapitalizmin ahlak düşkünlüğünü, seçimler sürecinde söylediklerinden ve daha sonra yapmadıklarından daha açık bir şekilde hiçbir şey ele veremez.

Kapitalizm, insanı, toplumu her şeyiyle kendisine benzetmek ve bencilliğinin girdabı içerisinde boğmak için elinden ne gelirse ardına koymuyor. İnsanları özü sözü bir olmaktan ve dürüstlükten hızla çıkartarak, kişisel çıkara dayanan sistemin işleyiş yasalarına ayak uydurarak, bir an önce köşeyi dönmekten başka bir şey düşünmeyen, her sözü yalana dönüşen ve her şeyi mübah gören aldatıcı bir kişiliğe sokuyor. Verilen sözlerin tutulmaması, insanların sürekli bir şeylerle avutulup kandırılması sistemin özünü oluşturuyor. Çürüme ve ko-

kuşmanın pis kokuları buralardan yayılıyor. Kapitalizm hücrelerine kadar bu çirkeflığın içindedir ve zaten seçim sahnesinde burjuva politikası da ancak bunlarla hayat bulabiliyor. Bugün yeni yeni yalan ve demagojilerle tıkanıklığa çare aranıyor. Burjuva politikacılığı halkın nezdinde, seçimlerle birlikte iyice yalan ve demagojiyle özdeşleşir hale geldi. Her şey bir yana, sistemin her dönem en sağlam koruyuculuğuna soyunmuş ve politikanın her türlü çirkeflği içinde kendisini yükselterek en tepeye çıkmış olanların diğerleriyle arasındaki çelişkilerin bir ifadesi olarak yaptıkları açıklamalar bile çok şey anlatıyor. Bu seçim sahnesinde rollerini başarıyla oynamaya soyunmuş burjuva politikacıları için "neredeyse gökyüzünp bile vaat edecekler" deyişinden başka hiçbir şey, burjuva politikasının ve "demokrasi"sinin sözde gözbebeği olan seçimler sahnesinin ne ölçüde yalanlarla beslendiği gerçeğini gösteremez. Burjuva politikasının yalanlarından bıkmış olan, ahlaksızlığın pislüğünden iğrenen, halkın arayışına cevap verecek ahlak anlayışını, bu sistemin bütün kirini pasını süpürüp, atarak yeniyi getirmek için mücadele eden devrimcilerden başka kimse sunamaz. Çünkü devrimci ahlak, insan toplumunun yücelmesine, emeğin sömürüden kurtulmasına hizmet eden ahlaktır ve devrimci ahlakı halkın çıkarlarını her dönem en üstte tutacak şekilde mücadelenin sürekli ilerletilmesi yaratır. Ancak kendisini haklı bir-düşünceye ya da bir işe adayan, kendisini başkaları için feda edebilecek kadar toplumsal düşüncelerle donatan bir insan, devrimci ahlakın gerçek savunucusu olmaya adaydır. Her türlü aldatmanın ve avutmanın cesaretle karşısına çıkan devrimci ahlak, halka gerçekleri, doğruyu anlatabilmek için burjuva ahlakla temelden çatışmaya girer. Zaten halkın çıkarları başka türlü savunulamaz ve kendini emekçilerin hizmetine sunarak her şeyini onlara adamak, ancak böyle davranmakla gerçekleştirilebilir. Bugün devrimci ahlak, her şeyden önce özü sözü bir insan olmakta ve sosyalizmin, emekçi halkların mücadeleyle yarattıkları değerlerin, kolektif çabaların bütün ürünlerinin sonuna kadar hiçbir kayıp vermeden savunulmasında ifadesini buluyor. Burjuva politikacılığının yalanlarla dolu sahnesinde devrimcilere yer yoktur. Devrimciler mücadeleyle kazanılacak yeni bir dünyaya halkı çağırırken, burjuva politikacılığı karşısına özü sözü bir insan olarak çıktıkları ölçüde, çağrılarına ciddi ve samimi cevap alabilirler. Verilen sözleri tutmaları ve "biz ne söylediysek yaptık, ne yaptıysak savunduk" diyebilmeleri kadar hiçbir şey halkı etkileyerek devrimcilere sınıksı bağlanmalarını getiremez. Belki de devrimciliğin en güzel ve sistemin karşısında alını açık, ayakta durabilecek güç yaratan değeri budur denilebilir. Burjuva politikacılığının sahtekarlığının ve ahlak düşkünlüğünün panzehiri özü sözü bir insanlar yetiştiren devrimci ahlak anlayışdır.

Sosyalizme saldırının Doğu Avrupa'da ve SB'de revizyonizmin çöküşüyle birlikte en azgın boyutlara vardığı bugünkü koşullarda, sosyalizmin milyonlarca emekçinin kolektif emeği ile yaratılmış değerlerini ve ilkelerini savunmak, sosyalizme tek bir leke sürmemek için her şeyiyle göğüs germek devrimci ahlakın gereğidir.

Devrimciler kendileri lekeleyip kirliletmedikten sonra sosyalizmin insanlığa, halklara sunduğu güzellikleri ve iyilikleri hiçbir güç lekeleyemez ve kirliletmez. Ama bugün, sosyalist dünyanın günden güne kapitalizmin pisliklerine daha

çok batan dönepleri ve savunduğu inançlarını bir bir reddederek kişiliklerini ve onur arını ayaklar altına alan soytarıları, sosyalizmin yarattığı değerlen emperyalist propaganda açısından lekelenebilir düzeye getirmek için nice şakla-banlıklar yapıyorlar. Emperyalizm, sosyalizmi silip atmak için sosyalist dünyanın bu döneplerinin sırtını sıvazlayarak, sosyalizm için söylediklerini kendisine malzeme yapıyor. Ahlak düşkünluğünün en iğrenç örneklerini sergileyen sosyalizmin dönepleri Jivkov'lar, Oprea'lar, Gorbaçov'lar sosyalizmi emperyalizmin istediğı biçimde kirlletmek için, yıllarca savunduklarını ya da savunur göründüklerini bir çırpıda ayaklar altına almakla kişilik bozukluğunda geldikleri düzeyi sergilediler. Alçaklıkta ve ikiyüzlülükte o kadar ilerigittiler ki ve ahlaksızlığı kendilerine öylesine canla başla iş edindiler ki; komünizmin öldüğü propagandasında emperyalizmin gözüne girmek için, birbirleriyle yarışır oldular. Bu halleriyle kellelerini kurtarma telaşına kapılan ve ahlaksızlıkta bütün inanç ve değerlerini tersyüz eden 12 Eylül itirafçılarına taş çıkartıyorlar. Emperyalizm onların da ruhlarını en derinliklerine kadar satın aldı. Kendi ahlaksızlığı ile onları da sarıp sarmalayarak, yalan ve demagojilerinin gönüllü çığırkanları haline dönüştürdü. Burjuva dünyası, sosyalist dünyadan da kendilerine çalışan yalan makineleriyle sosyalizmi içten kemirerek tüketmenin sevincini yaşıyor. Şimdi sosyalizme saldırı, emperyalizmin ve onların her şeyleriyle satın aldığı sosyalizmin dönepleriyle birlikte iki koldan birden ahlaksızca sürdürülüyor. Yalan ve demagoji içten ve dıştan sosyalizmi boğmak için bütün çirkefliliğiyle sürdürülüyor. Devrimcilerin her şeyiyle ve bir milim gerilemeden sosyalizmi kendisine siper etmesi, bugün için en önemli görev olmuştur. Özü sözü bir insan olmak, işte bir kez daha burada kendisini fazlasıyla hissettiriyor. Sosyalizmin bu döneplerin ağzından yakılıp yıkıldığı ve bunların esintilerinin ülkemizde de solu bir o yana bir bu yana savurduğu koşullarda, sosyalizmi her şeyiyle savunmak, devrimci ahlakın vazgeçilmez gereğidir.

Emperyalizm karşısında sosyalizmin görece zayıflaması, küçük burjuva yapılarda yalpalamayı daha da hızlandırıyor ve sağa savrulma sosyalizmi tümcen inkar etmeye kadar varıyor. Oligarşi çok fazla çaba sarfetmeden sosyalizmi TBKP'li dönepler aracılığıyla mahkum etmede kullanacağı önemli kozlar ele geçirdi. Önce oligarşinin icazeti altında siyaset yapmaya kalkanlar, uzlaşmacılığı ilke edinenler, çok geçmeden sağa çark ede ede sosyal demokratları bile sollayıp ANAP'ın kulvarında soluğu aldılar. Sosyalizm onlarla birlikte ve onların nezdinde burjuvazinin istediğı biçimde mezara gömülmüş oluyordu. Bu aldatmacayı açığa çıkartmak ve devrimcilerin sosyalizme inançlarının değişmediğini ve tersine kapitalist dünyadaki tükenişin derinleşmesiyle birlikte daha da güçlendiğini dosta düşmana göstermek ahlaki bir boyut kazanmıştır. Çünkü şimdi nerede bir devrimci çalışma başlatılırsa, kitlelerin ilk tepki eri dünyadaki bu hızlı değişimin, sosyalizmin Doğu Avrupa ve SB'de çöküşünü sormak ve sosyalizme inancı sorgulamak oluyor. Sosyalizme kapılar gerici propagandanın saldırısıyla böyle kapatılmaya ve sosyalizme inanç böyle zayıflatılmaya çalışılıyor. Bu, devrimci ahlakın yaşanan koşullarda nasıl kendisini göstereceğinin de anahtarı oluyor. Devrimciler nerede olurlarsa olsunlar; halkla iç içe oldukları her yerde, işkence tezgahlarından zindanlara ve

idam sehpalara kadar, "O sözler ki bir kez çıkmıştır ağızımızdan, uğrunda asılırız" anlayışıyla hareket ettiklerini yaşamlarıyla gösteren insanlardır. Ve böyle olduklarını halka gösterebildikleri ölçüde, yüzlerine kapatılmaya çalışılan kapıları açıp geçiyorlar. Burjuva politikasının yalanları karşısında devrimciler sosyalizmin içinde bulunduğu gerçekliği bütün çıplaklığı ile halka anlatarak, sosyalizmde karşılaşılan sorunların kaynaklarına inerek ve halka sosyalizmi ancak kendi ahlak anlayışları ve her zaman söylediklerini yapan insanlar olarak sevdirdiklerinde, kafalarda biriken gerici propagandanın etkisini paramparça edebilirler. Devrimci ahlak, sosyalizmin karalandığı, yerden yere vurulmaya çalışıldığı her yerde, sosyalizme olan inancı tazeleyebilmek ve güçlendirebilmektir. Bugün sosyalizmin en zor dönemlerden geçtiği süreçte, sosyalizmi savunmaktan çekinmeyen ve dünyadaki sosyalizm karşıtı gelişmelerin altında ezilmeyen insanlar, devrimci ahlakı sindirebilmenin güzel örneklerini veriyorlar. Devrimciler sosyalizm için dün ne söyledilerse onun gereğini yaptılar. Ve yaptıklarını savundular. Bugün de aynı yolda kararlılık ve inançlarından hiçbir şey yitirmeden, ayakları sağlam basarak yürüyebiliyorlar. Dün sosyalizme inandıklarını ve onun için mücadele ettiklerini söyleyenler ve bunun bedelini ödeyenler, bugün de bedeli ne olursa olsun ödemeye hazır olduklarını göstererek, sosyalizmin en zor dönemlerini yaşadığı koşullarda, sosyalist düşüncüyü benimsetmeyi beceriyorlar. Sosyalizm devrimci ahlakı biçimlendiriyor ve devrimciler ahlaki değerlerini sosyalizmin 75 yıllık deneyimlerinden çıkartıyorlar. Her şeyiyle devrimcilere ruh veren sosyalizm inancıdır. Ahlak da sosyalizme inançtan besleniyor. Devrimciler bugün kendilerini, verdikleri sözleri ne ölçüde yerine getirdikleri noktasında sorgulamalıdır. Verilip de yapılmayan sözlerin nasıl burjuvazinin ahlak anlayışını hatırlattığını ve saygınlıklarını giderek yitirdiklerini unutmamalıdır. Artık devrimciler toplantılarına, işlerine dakika aksatmadan gitmeyi ilke edindiklerini göstermelidirler. Verilen ve tutulmayan her söz ve zamanında yapılmayan her toplantı vb. devrimci ahlaktan bir şeyler alıp götürüyor. Bugün devrimciler her zamankinden daha fazla sözlerinin eri olmaya çaba sarfetmelidirler ve mücadele bu insanlarla geleceğe güvenli adımlar atacaktır.

Söylediğini yapan, verdiği sözü zamanında yerine getiren, yalan, aldatma ve oyalama gibi burjuvazinin mayasındaki ahlaki düşkünlükleri taşımayan yeni insanlar, mücadele için halkın güvenini kazanacaklardır.

* * *

Sayı: 30,15 Ekim 1991

ÜRETİCİ VE YARATICI OLMALIYIZ

Sömürenlerle sömürülenler arasındaki mücadele, istisnasız dünyanın her köşesinde eşitsizler arasındaki mücadele olarak süregeldi. Burjuvazi, hiçbir zaman kendisini alt edecek araçları emekçilere, "buyur, sen de güçlü ol" diye sunmadı. Aksine filizlendiği her yerde emekçilerin mücadelesi büyük

sıkıntılar ve zorluklar arasında doğarak gelişti. Güçsüzlüğün yenilip güç olman n dişle, tırnakla kazanıldığı her ülkede, mücadelenin en devasa araçları kitlelerin olağanüstü fedakarlıkları, sınırsız enerjileri ve çabalarıyla yaratıldı. Emperyalizmin ekonomik gücüyle, silahları-ordularıyla, teknolojisi ve kukla rejimleriyle halkları abluka altına aldığı bir dünyada, kitlelerin en zor koşullarda bu destansı çabalarına dayanmadan zaferler mümkün olamazdı. Güçsüz bir halkın güçlü bir düşmana karşı mücadelede insanoğlunun bu sınırsız yaratıcılığı, devrimcilerin en temel silahı oldu.

ABD askeri teknolojisinin II. paylaşım savaşında bir tek bombayla faşist Japonya'yı teslim aldığını yazan tarih kitapları, bu teknolojinin yüzlerce kat yok etme gücüne rağmen, Vietnam halkı önünde niye diz çöktüğünden söz etmez. Çünkü Vietnam zaferi, dişini tırnağına takarak, bombalardan korunmak için bütün bir şehri yeraltına taşıyan fedakarlıkların, yıllarca ortaya döken çabaların, yaratıcılıkların zaferidir.

Nikaragua kurtuluş mücadelesini çoğumuz, gerilla birlikleri, Somoza'ya indirten başarılı darbelerle biliriz. Oysa henüz ilk grupların son derece ilkel donanımları, daha sonraları halkın büyük olanaklar taşıyıp zenginleştirdiği mücadelenin derinliklerine gömülüp kalmış gibidir.

(Emperyalizm istediği kadar "dış mihraklı" desin, El Salvadorlu devrimciler ayakta kalmalarını, baruttan ayakkabıya, meyve yetiştirmekten okul inşa etmeye kadar, kitlelerin yaratıcı gücüne dayanmalarına borçlular.

Mao'nun geçtiği yerde iktidar devirip, iktidar kuran ordusu, pek çoğu silahlı askerlerden oluşan bir orduyd.

Sovyet halkını dünyanın önde gelen gücü haline getiren olanaklar, bedenlerin siper edildiği Stalingrad savunmasında yoktu. Başka birileri tarafından bahşedilmedi. Hepsi devrimcilerin ve onların adanmışlığından güven duyan bir halkın olağanüstü enerjileriyle, sabır ve emekleriyle yaratıldı.

Çarlığın zor koşullarında örgütlenen Lenin'in Bolşevik Partisi, pek çok yaynları, teknik araçları ve kadrolarıyla ülkeye ağ gibi yayılmıştı. Ama esas olarak bu partiyi, yoksulluktan kırılan işçilerin birkaç kapiklik parti aidatları ayakta tutmada önemliydi. Örnekleri çoğaltmak mümkün. Fazla uzağa gitmek de gerekmiyor. Mücadelenin bugünkü gücünü ve prestijini, baskının ortalığı kasıp kavurduğu, olanaksızlıklar çölüne çevirdiği koşullarda, sınırlı sayıda insan adeta yoktan var etti ve mevziler üzerinde bulunup yaratılan olanaklar, hepimiz için unutulmayacak değerli birer hazine oldu.

İzütün bunlar elbette kolay, zahmetsiz elde edilmedi. Büyük çabalar ve emeklerle kazanılabildi. Halkımızın deyişle "bunların değerini en iyi kazanan ar, yaratanlar bilebilir". Mücadeleye, sosyalizmin mevzilerine yeni bir şeyler katmayanlar, yaratmayanlar bu mevzilerin değerini doğal ki bilemeyeceklerdir.

Sovyet ve Doğu Avrupa halklarının devrimle; büyük kahramanlıklarla yarıttıklarının, kazanımlarının üzerine tek bir şey eklemeyen, kitlelerin yaratıcılığına ve gücüne güvenmeyen revizyonizmi, var olanları tüketmek ve içten içe yok etmekten başka nasıl bir gelecek bekleyebilirdi? Sosyalizme olumlu bir değer eklemek diye bir sorunu olmayan Gorbaçov'un, on yılların sosyalist

abalarıyla yaratılanları bol keseden emperyalizme sunmasından başka ne beklenebilirdi?

Mücadele, insanlara üreten, paylaşan, yeryüzünün maddi-manevi zenginliklerini kendi elleriyle kurup, elde edebilecekleri bir gelecek sunuyor. Bu yanıyla, binlerce yıllık sömürüye dayanan tarihin artıklarını bir gecede tersine eviren hazır bir cennet değil, sömürüyü tarihin derinliklerine gömmeye zorlukları adım adım aşacak büyük emek seferberlikleri, kitlesel yaratıcılıklar gerektiriyor. Ama her şeyden önce, tarih bu işte de zorlukların büyüğünü . devrimcilerin omuzlarına yüklüyor.

Sosyalist inşa döneminde parti kimliği taşımak, öncülük etmek, üretmekten, yaratmaktan, zorluklarla boğuşmaktan başka hiçbir çekiciliği olmayan bir işe talip olmak anlamına geliyor. Gelişmelerin akışına kapılmadan, dışarıdan beklemeden, hazırda olanla yetinmeden, yoktan var etmenin ve kitlelerin enerjisini harekete gecirmenin mucizelerini bekliyor.

Henüz iktidar olma safhasına ulaşılmadığı, gericiliğin bütün şiddetinin gğslendiği aşamalarda ise, mücadele, kimseye önceden hazır olanaklar sunmuyor. Hele yerleşmiş demokratik mevzilerin, geniş demokratik çalışmanın olmadığı ülkelerde, ağır baskı koşulları altında mücadele, kendi araçlarını ve olanaklarını kendi gücüne dayanarak bin bir güçlükle birer birer adeta yoktan var etmek zorunda kalıyor. Öyle ki, belki farkına varılmadan bol bol kullanılan en basit yaşamsal araçlar için bile, ölçüsüz emekler, bedeller gerekiyor. Bu zorlukları aşmak, ancak, mücadelenin bütün kanallarında işleyen bir yaratıcılığı, kolektif üretkenliği ve her koşulda halkın desteğini, olanaklarını seferber etmeyi gerektiriyor.

Devrimcilik bir anlamıyla sistemin kitlelerden gasp ettiği insan malzemesini ve diğer yaşama araçlarını soluksuz mücadeleye aktaran özverili bir işçiliğe benziyor. Bu işçiliğe razı olmadan, bu onurlu yükü her gün taşımayı kabullenmeden mücadeleyi kitlelere taşımak, zaferden zafere koşmak mümkün olmuyor.

Aksine mücadeleye olanak yaratmanın kısırlaştığı, çalışmanın halkın gönüllü desteği ve kaynaklarını kazanarak zenginleştirilebileceğinin unutulduğu yerde hazırlapluk boy veriyor.

Her şeyi dışardan beklemenin, her şeyiyle hazır ve eksiksiz koşullarda iş yapmaya alışmanın geliştiği ortamda, mücadele de kısırlaşıyor. Sosyalizme, devrimci yaratıcılığa ters düşen tktme alışkanlığını beraberinde getirebiliyor. Bu alışkanlık pratikte çabucak kendi zaaflarını şekillendirmekte gecikmiyor. Sonuçta her şeyin "ama olanak yok ki..." gerekçesine bağlandığı hesapsız bir tkticiliğin gelişmesinin önünü açıyor. Öyle ki, iyi niyetle bile ne sürülse "olanak olmadığı yerde olanlar paylaşılır" şeklindeki ilkel paylaşımcılığın ve kolaycılığın gerisinde zamanla asalaklığın gizliden gizliye büyümesine bile zemin yaratıyor.

Bu, yaratmadan tktme alışkanlığının ve ilkel "paylaşımcılığın" daha da kronik hale gelmesi, adeta meşrulaşması, sonuçta kendine ait olmayanlara el koyma "haklarını" doğuruyor. Biraz düşünülürse, bu hazırda olanı tktme alışkanlığı, sürekli halkın başka alanlardaki kaynaklarına el koyarak, halkı a

bırakmaya benziyor. Aynı zaaf, elde hazır olanları harcayarak gedikleri kapatacağım diye bütün cephelerini birden zayıf düşüren bir orduyu yenilgiye sürüklemeye de benzetilebilir.

özel çıkarın, kişisel mülkiyetin olmadığı yerde, yaratıcılığın ve inisiyatifin tükeneyeceği, verimliliğin düşeceği iddiasının öteden beri burjuva ideologların öne sürdüğü boş bir palavradan ibaret olduğu biliniyor. Çünkü kişisel kazanç hırsının kamçılayıcılığı denen şeyin, aslında var olan toplumsal kaynakların ve ceğerlerin hep birilerinin başkaları aleyhine elde etmesi olduğu çoğu kez gözden kaçırılır. Ne var ki, devrimcilerin kullanımındaki olanakların verimsiz çalışmasının, geliştirilmemesinin, çarçur edilmesinin bu burjuva önyargıları haklı çıkarmaya prim verdiği de bir gerçektir.

Zamanında mücadelenin olanaklarını atıl, verimsiz kullananların, hatta işlemeyecek hale getirenlerin, özel kazancın yaşamına girdiklerinde, nasıl itinalı ve çalışkan olduklarının örnekleri sık sık verilir. Oysa, ortada temel bir yanlışlığı olduğu unutulur. Yaratıcılık noksanlığı ve üretici olamamanın kolektivistizmden değil, aksine kolektivistizm eksikliğinden, hayatı her şeyi ile mücadeleye sahiplenme kafasıyla değerlendirememeden kaynaklandığı görülmez. Kafalarında bireysel inisiyatifi halkın her anlamda mücadeleye kazanılması, onlarır kolektif emek, çaba ve desteklerini seferber ederek, mücadelenin olanaklarının yaratılması yönünde kullanmayı canlandıramayanlar, bu sınırsız gücün farkında olmayıp, yeteneklerini ve inisiyatiflerini harekete geçirmeden kendi kalıplarına gömenler, elbette, kişisel kazancın peşine düştüklerinde "başarılı" olacaklardır. Dolayısıyla, hazırcılığın, var olanın kıymetini bilememerin temelinde yine birey düşüncesi, "hep bana" anlayışı bulunmaktadır.

Kitleler, mücadelenin dayanabileceği, güvenebileceği tek kaynağı oluşturuyor. Kitleler içinde kök salan bir hareket için, yani bilinçli bir davanın kaynaştırdığı örgütlü bir halk için binlerce, on binlerce insanın dikkatinin, maddi-manevi çabasının oluşturduğu potansiyele dünyada başka hiçbir güç sahip bulunmuyor. Mücadele asıl olarak bu potansiyele dayanabildiği ölçüde, egemenlerin ördüğü olanaksızlıklar çemberini aşabiliyor, kendi ayakları üzerine dikilebiliyor. O yüzden, günlük hayatta sıkıntısını çektiğimiz pek çok şey, sayısız; olanak, aslında çevremizde, belki yanı başımızda duruyor. Ama onlara uzanmak için biraz kımıldanılmadığı, her gün içinde yaşadığımız insanların gönüllü katkıları ve sahiplenme tavırları haline getirilmediği sürece de daima uzakta bekliyor. Gökten çare bekleme alışkanlığının açmazı da buradan kaynaklanıyor.

Ekonomik araçlarda, politika üretmede, ideolojik eğitimde hazırlopçuluk devrimcilerin sahip olduğu yaratıcı geleneklerle şimdiye kadar daima ters düşvü. Bugün mücadelenin insanları adalet, özgürlük ve emeğin kurtuluşu için yeni bir dünya, yeni bir insan yaratmanın fedakarlıklarına, coşkusuna kendilerini adanmışken, üretici ve yaratıcı olmada da halka örnek olmanın sorumluluğunu taşıyorlar.

* * *

SSCB'DE KARŞI DEVRİMİN HALKLARA HEDİYESİ: ULUSAL DÜŞMANLIKLAR, TOPLUMSAL KAOS VE ÇÖKÜNTÜ

Daha önce basın, radyo ve TV'de sık sık işittiğimiz "Komünist parti öncü rolünü terk etti", "Sosyalizm sözcüğü Sovyet anayasasından çıkarıldı" vb. haberlerin yerini, şimdi artık "Kafkasya Balkanlaşma yolunda", "Karabağ'da çatışmalar yeniden şiddetlendi", "Nahçıvan Abluka altında", "Tacikistan'da darbe", "Rus milliyetçiliği hortladı" vb. haberler aldı. Hemen hemen her gün işittiğimiz bu haberler, S.Bİrligi'nin içinde bulunduğu durumu çarpıcı bir şekilde anlatmaktadır.

Sosyalizmin yıkılışını "diktatörlüğün yıkılması", "demokrasi ve özgürlüğün zaferi", "insanlığın yeni çağa girişi" vb. olarak göstermeye çalışan kapitalist restorasyonun mimarları burjuva reformistlerle, emperyalistlerin, gerçekte sosyalist ülkelerin halklarını nasıl bir geleceğe sürükledikleri bugün artık dünya halklarının gözünde daha bir açıklığa kavuşuyor. , Burjuva reformistlerin, emperyalizmin uluslararası çapta yürüttüğü kampanyadan aldığı tam destekle sürdürdüğü kapitalist restorasyon süreci, SSCB'de sosyalizmin yıkılmasıyla sonuçlandı. Ağustos ayındaki başarısız darbe girişimiyle birlikte S.Bİrligi'nin toplumsal-siyasal örgütlenişinde sosyalizme ilişkin geriye ne kaldıysa yıkıldı. Karşı-devrim zafere ulaştı. Fakat sosyalizmin yıkılışı, hiç de burjuva reformistlerinin ve emperyalistlerin iddia ettikleri gibi, bu ülkelere "demokrasi, özgürlük, barış ve refah" getirmedir. Aksine, o güne kadar sosyalizmde yaşam hakkı bulamayan, tüm gerici, milliyetçi, ırkçı eğilimler hızla siyasal arenaya doluştular; ekonomik, sosyal, kültürel ve ahlaki çöküntü tüm toplumu sardı, ulusal ve siyasal çatışmalar başladı.

Ulusların haklarını ve bağımsızlığını, demokrasi ve özgürlüğü dillerinden düşürmeyen burjuva reformistlerin hiç de "demokrat" olmadıkları açığa çıktı. Toprak talepleri, ulusal azınlıkların haklarının çiğnenmesi, muhaliflerin bin bir hile ve zorbalıkla bertaraf edilmesi vb. bu karşı-devrimci iktidarların başlıca politikaları olduğu görüldü.

Emperyalistler, karşı-devrimciler amaçlarına ulaştılar; SB'de sosyalizmi yıkmayı başardılar! Ne kadar zafer çılgınlıkları atsalar azdır! Ama SB halkları için aynı şey söylenemez. SB -elbette D.Avrupa halkları da- halkları, şimdi artık, her gün bir sonraki günün endişesini taşıyacakları, ırkçılığın ve gericiiliğin, ulusal, toplumsal ve bireysel düşmanlıkların, bencilliklerin, açlık ve yoksulluğun, her türlü insani ve ahlaki değer yıkımının kol gezdiği karanlık bir sürece girdiler. Bu süreç, emperyalist sömürü ve yağma için bulunmaz bir zemin, emekçi halklar için katlanılmaz acılar demektir.

Bugün SB ve D.Avrupa'daki süreci karakterize eden olgu, her alanda yaşanan yoğun bir ekonomik, sosyal ve siyasal krizdir. Kriz, bu ülkelerde bütün boyutlarıyla yaşanmaktadır. İletişim araçlarından her gün bizlere bu ülkelerden ulaşan haberler, bu krizin birer göstergesinden başka bir şey değildir.

SOSYALİZMİN ULUSAL BİRLİK VE DAYANIŞMASININ YERİNE KAPİTALİZMİN ULUSAL AYRILIK VE DÜŞMANLIĞI

Ağustos ayındaki darbe girişiminin başarısızlığından sonra, SB'deki karşı-devrimin hızlanmasına paralel olarak, merkezi iktidar hızlı bir çözülme sürecine girdi. Cumhuriyetler peş peşe bağımsızlıklarını ilan ederek, merkezle olan tüm bağlarını koparmaya yöneldiler. Her bir cumhuriyet artık "özgür" olduğunu ve kendi bağımsız yolunda ilerleyeceğini ilan etti.

SSCB'nin dağılması demek olan bu bağımsızlık ilanları, tarihsel olarak, sosyalizmin uluslar arasında kurmuş olduğu dostluk ve işbirliğinden, kapitalizmin ulusal önyargı ve düşmanlıklarına geri dönüşü ifade etmektedir.

İSSCB'de, sosyalizmin tüm eksik ve yetersizliklerine rağmen, on yıllar boyunca sürdürülen büyük çaba ve fedakarlıklarla yaratılan ulusların birliği ve dostluğu yönünde çok ileri değerler ve kurumlar vardır. SSCB'nin sosyalizm süreci içinde uluslar arasında ortaya çıkmış olan sorunların çözümü, ancak, o gün yaratılmış bulunan sosyalist değerlerin ve kurumların derinleştirilip, geliştirilmesiyle başarılabilirdi. Ne var ki, revizyonizm ve kapitalist restorasyon süreci, Sovyet halklarına böylesi bir tarihsel süreci izleme olanağı vermedi. Tersine sosyalizmin diğer alanlarda yarattığı değerleri olduğu gibi, ulusal sorun alanında da yarattığı değerleri ve kurumları yıktı. Kapitalist restorasyon, ulusal sorunda da, kapitalizmin ideolojisini, yani burjuva milliyetçiliğini yerleştirdi. SSCB'de cumhuriyetlerin bağımsızlığı şeklinde ortaya çıkan gelişme, kapitalizm yolundaki burjuva milliyetçiliğinin yarattığı bir sonuçtur. Şimdi SB'ye cumhuriyetlerle ilişkilerinde yöne veren ilke, sosyalizmin enternasyonalist dayanışma ilkesi değil, burjuva milliyetçiliğinin dar, bencil çıkarlarıdır.

SB'de burjuva milliyetçiliğinin gelişip güçlenmesi, uluslar arasındaki mevcut sorunların çözümünü değil, tersine daha da içinden çıkılmaz biçimde derinleşmesini beraberinde getirmek zorundaydı ve nitekim öyle de oldu. Bir uluslar, ulusal azınlıklar mozayikçi olan SSCB, şimdi tam bir ulusal kargaşa içindedir. Tüm cumhuriyetlerde ve özerk bölgelerde her gün yeni bir ulusal anlaşmazlık, ulusal çatışma ortaya çıkmaktadır. Neredeyse tüm uluslar ve azınlıklar birbirleriyle ve kendi içlerinde anlaşmazlık halindedir.

Cumhuriyetlerin bağımsızlığını ilan eden burjuva milliyetçisi iktidarlar, o güne dek, "ulusal haklar" konusunda sarfettikleri parlak sözleri bir yana bırakarak, hiç vakit kaybetmeden kendi cumhuriyetleri içinde yaşayan diğer ulusal azınlıkların haklarına saldırıya geçtiler. Burjuva reformistlerinin "demokrat" maskeleri ulusal sorunda düştü, burjuva milliyetçiliğinin, şovenizmin çirkin yüzü açığa çıktı. Darbe girişiminin hemen ardından Rusya Cumhuriyeti'ncle iktidarın iplerini eline geçiren Yeltsin'in toprak sorununu gündeme getirmekten, Rusya'daki özerk cumhuriyetlerin statüsünün kaldırılmasından bansetmesi bu bakımdan oldukça öğreticidir.

Bugün SB'de cumhuriyetler, özerk bölgeler vb. arasında imzalanan bütün sözleşme ve anlaşmalar, çözüm üretmekten uzak geçici olgular olmaksızın kurtulamayacaktır. Zira bu sözleşme ve anlaşmaları yönlendiren şey, uluslararası dayanışma, dostluk, birlik gibi ilkeler değil; bencil ulusal çıkarlar

ve güç dengeleridir. Her cumhuriyet anlaşma masasına, mevcut güç dengeleri içinde kendisi için koparabileceğinin en fazlasını koparma yaklaşımıyla oturmaktadır. Dolayısıyla, bugün güçler dengesi elvermediğinden, ileri sürülemeyen ya da elde edilemeyen talepler için, güçler dengesinin değişmesi, elverişli şartların oluşması kullanacaktır. Anlaşmalar, sözleşmeler, burjuva milliyetçileri açısından, güçlerin saldırıya geçmek için hazırlandığı geçici "barış" dönemleri olarak değerlendirilecektir. Bu nedenle, SB'deki cumhuriyetler arasında yapılan anlaşmalar, yarın güçler dengesi değiştiğinde yerini yeniden ulusal anlaşmazlıklara ve çatışmalara bırakacaktır. Nahçıvan ve Karabağ bölgelerindeki çatışmaların, Azerbaycan ve Ermenistan cumhuriyetleri arasında defalarca ilan edilen ateşkeslere, yapılan anlaşmalara rağmen bir türlü sonuç vermemesi, bu gerçeğin çarpıcı bir örneğidir.

Emperyalistler SSCB'deki parçalanmadan, milliyetçi çatışmalardan en azami yararı elde etmeye çalışmaktadırlar. Yer yer sarfettikleri "milliyetçi çatışmalardan kaygı duyduklarına ilişkin sözler, SSCB'nin dağılışını kendi kontrolleri altında tutma isteklerini dile getirmektedir. Yoksa emperyalizm, sömürü ve yağması için her zaman halklar, uluslar arasındaki düşmanlık ve çatışmaları birer koz olarak elinde bulundurmak istemiştir. SSCB için de aynı politikayı izlemekte, her bir cumhuriyetle ayrı ilişkiler kurarak, bunlar arasındaki çelişki ve çatışmalardan yararlanarak her birini fazla sorunla karşılaşmadan kendisinin birer sömürgesi haline getirmeye çabalamaktadır.

SSCB'DE HALKLAR YENİ BİR TOPLUMSAL-SİYASAL SAFLAŞMA VE MÜCADELE SÜRECİ İÇİNE GİRMEKTEDİRLER

SSCB'de merkezi iktidarın çözülmesi ve cumhuriyetlerin bağımsızlıklarını ilan etmesinin ardından, cumhuriyetlerdeki toplumsal ve siyasal güçler arasında çatışmalar gündeme geldi. Komünist partinin tüm SB çapındaki merkezi iktidarına son vermek için, o güne dek birbirleriyle müttefik gibi görünen güçler, karşı-devrimin başarısı ve merkezi iktidarın dağılmasıyla birlikte birbirleriyle hesaplaşma sürecine girdiler. Son dönemde Gürcistan, Tacikistan, Azerbaycan, Ermenistan, Kazakistan, Özbekistan vb. gibi cumhuriyetlerde öne çıkan gelişmeler, bu siyasal hesaplaşmaların örnekleridir.

Gürcistan'da devlet başkanı Gamsahurdia'ya muhalif güçler TV binasını ele geçirerek, günlerce yerel silahlı güçlerle çatışmaya girmişlerdir. Tacikistan'da parlamento, komünist partiyi yasaklayan, Lenin'in heykellerini kaldırma kararı alan devlet başkanını görevden almış, bu kararları iptal etmiştir. Burjuva muhalefet bugün tekrar "komünist parti"nin faaliyetlerinin askıya alınmasını dayatmış durumdadır. Özbekistan'da iktidar Gorbacov'un komünist partiden istifasını "ihanet" olarak değerlendirerek, "demokrasi ve pazar ekonomisini" değil, "Çin modeli"ni izleyeceklerini açıklamıştır. Azerbaycan'da yeni bir isim altında kurulmuş olan iktidardaki eski komünist parti ile faşist eğilimler taşıyan Halk Cephesi muhalefeti arasında görüşmeler-çatışmalar-görüşmeler şeklinde sürüp giden savaşım, tüm hızıyla devam etmektedir.

Derin bir ekonomik krizi ve sosyal çöküntüyü yaşayan cumhuriyetlerdeki iktidarlar, hiçbir soruna çözüm bulamamakta, bu nedenle hızla kitleler nez-

dinde teşhir olup yönetemez duruma düşmektedirler. Siyasi bunalım, peş peşe istifa eden hükümetler, başbakanlar, ilan edilen olağanüstü hallerle kendini göstermektedir. Burjuva-reformist iktidarların "demokrasi" maskeleri, çok kısa sürede tam bir keyfi yönetim, zorbalık, sıkıyönetim ilanlarıyla düşmüştür.

Bütün cumhuriyetleri kaçınılmaz olarak saran ve önümüzdeki süreçte derinleşerek ilerleyecek olan toplumsal, siyasal çatışmalar, geleceğe ilişkin netleşmelerin de zemini olacaktır. Kapitalist restorasyon her cumhuriyette değişik tarzda etkiye bulunmakta, toplumsal, siyasal güçler, bunlar arasındaki ilişkiler ve güç dengeleri değişik tarzda şekillenmektedir.

70 yıllık sosyalizm deneyimi yaşamış Sovyet halkları, karşı-devrim sürecinin, her alanda yaşanan çöküntü, bunalım, ideolojik ve siyasal belirsizliği içerisinde sosyalizmin değerlerini, kazandırdıklarını yeniden ve daha yüksek biçimde özümsemenin, örgütlenmenin dinamiklerini de yaratacaklardır.

* * *

Sayı: 31,1 Kasım 1991

BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ VE ADALET MÜCADELEYLE SAĞLANIR

Son bir iki aydır, rengarenk bayraklar, flamalar, afişler, pankartlar, boy boy gazete ilanları, TV reklamları, açık oturumlar, propaganda konuşmaları, yeri-göğü inleyen müzikler, her adım başı yapılan mitingler, cezbedici seçim oyunları, "hediye'ler, "cennet" sunan vaatler, "onarım ve atılım", "hızlı ve hakça gelişme", "adil düzen", "500 günlük program"lar vb. akla gelebilecek her şey, seçim oyununun hem dekorunu, hem kostümünü oluştuyordu. Öyle bir oyun ki, söylenmemiş söz, verilmemiş vaat, yapılmadık şey kalma-
mıştı sanki!..

Oyun bitti, perde kapandı!.. Yaratılan toz duman dağılmaya başladı. Ge-
riye yaşamın kendisi, gerçeklerin sivri ucu kaldı.

Bu partilerin üzerinde devlet ve kurumları, oligarşi ve emperyalizm olduk-
tan sonra "halkçıyız", "halkın partisiyiz", "sizin için çalışacağız", "ben kimse-
nin değil, halkın başkanı olacağım" sözleri anlamsız kalıyor. Gazetecilerin
"SS kararnamesi" ile ilgili sorularına "yanıt" veren bir zamanların başbakanı
Yıldırım Akbulut'un "Bunları bana değil, yukarıya (MGK'ya) sorun!" sözleri
unutulmuş değil...

Onun için adlarının, SHP, ANAP veya DYP olmasının bugün bir şey ifa-
de etmediği "iktidar gömleği"ni sırtına geçirmiş olanlar, halka değil, TUSİ-
AD'lı işadamlarına, ABD Başkanı Bush'a aradıkları "huzur"u sağlayacakları-
na dair verdikleri "yeminbillah"lı sözlerini yerine getirecekler. Üzerlerindeki
yaldızları kazıyınca, başka bir şey çıkmıyor ki!..

Hiçbir zaman emperyalizme bağımlılığın bu kadar "doğal" kabul edildiği,
emekçi halkın gözüne baka baka pervasızca davranışlar içerisine girildiği bir
dönem olmamıştı.

Özal'ın "Bush en iyi arkadaşım." türü sözleri ve "minnet mektupları", IMF ziyaretlerinin "rutin" olarak kabul ettirilmeye çalışılması, NATO ile ilgili hiçbir şey söylenmemesi; tersine bağlılık yeminleri edilmesi, üslere karşı çıkılması, Bush'un biat etmesi için dizlerine kapanmaları, yıllardır övündükleri "ulusal onur", "milliyetçilik" nutuklarına karşı; üslerde çalışan işçilere Amerikan askerlerinin saldırması ve hakaret etmeleri; Bush'a altın kurnalı tuvaletler surulması, 6. Filo askerlerinin bandolarla karşılanıp, genelevlerde ağırlandı vb. olaylar, davranışlar ve sözler bu pervasızlığın örneklerini oluşturuyor.

Dolayısıyla, önümüzdeki dönemde bu "doğallık" içinde, ABD'nin "yeni düzen" sisteminin en iyi dışlisi olma yolunda büyük çaba sarfedilerek, gerçek anlamıyla bölgede "aktif" bir jandarma görevine başlanacaktır. Bağımlılık ilişkileri daha da boyutlandırılacak; IMF'siyle, Dünya Bankası'yla emekçi halk tam bir cendere içine kapatılacaktır. Bunları gerçekleştirecek olanlar, bugün iktidara oturanlardan başkası değildir.

Ancak, yatıp-kalkıp hayalini kurdukları "huzur" gerçekleşmeyecek. Nasıl gerçekleştirebilirsinler ki?

NATO, "Savunma İşbirliği Anlaşması", "Zincirleme Harekat Anlaşması" ve Çekiç Güç'le Ortadoğu halklarına yönelik her türlü saldırıya ülkemiz de dahil edilip; emperyalizmin Irak halkını katletmesine, "Ev Sahibi Ülke Destek Anlaşması" ile topraklarımız üzerindeki üslerin kullanılmasına "göz yumuluyorsa", Ford, MAN, General Electric, ITT vb. gibi emperyalist tekellerle oluşturulan suç ortaklıkları sayesinde, taş atıp kolları yorulmadan, milyonlarca dolar bu tekellerin kasalarına akıyor ve IMF ile yapılan stand-by anlaşmaları ile emekçi halka "kemer sıkma" dayatılıyorsa;

Kısaca, yediğimiz yemekten içtiğimiz sigaraya, ödediğimiz vergiden sarfettiğimiz emeğin "ucuza" gitmesine, tüm yeraltı ve yerüstü zenginliklerimizden, Arap şeyhlerine parsel parsel satılan topraklarımıza kadar; reklamlardan kültüre, giyimden saç şekline kadar, her şeyde emperyalizmi görüyorsak;

Her türlü askeri, ekonomik, siyasi emperyalist paktlardan ayrılarak, her şeyle emekçilerin söz sahibi olacağı, bağımsız, özgür bir ülke için "IMF'ye Hayır", "NATO'ya Hayır", "Emperyalist Savaşa Hayır" sloganlarının yükseldiği mücadeleler, direnişler, protestolar, karşı çıkışlar olacaktır.

Bu seçimde "demokrasi", "insan hakları" en çok konuşulan ve vaadi verilen konulardan biriydi. "İşkenceyi kaldıracacağız.", "Demokrasiyi yerleştireceğiz." vb. sözler ve vaatler, eğer bu liderlerin ağzından çıkmamış olsaydı, umut içeren sözlerdi. Ancak söylenenler gerçeğe ilgisi olmayan aldatmacalar olarak kaldı. Örneğin "İşkenceyi kaldıracacağız!" demeleri bir şey ifade etmiyordu. Çünkü işkence, sistemi ayakta tutan önemli dayanaklardan biridir. Bu dayanağın ortadan kaldırılması, sistemin "ciddi" sarsıntıya uğraması anlamına (jelir ki, hiçbir partinin bunu istemediği ortada).

Kaldı ki, en fazla "demokrasi", "insan hakları" yanlısı görülen İnönü "12 Eylül gerekliydi" diyebiliyor. "Demokrasi", "insan hakları" sözlerini en son ağzına alması gereken Demirel de bu kervana, örneğin "şeffaf karakollarla ka-

tilmasına rağmen; "vatandaşın düğmesi"nin koparılmasına karşı olması gerekirken, "devletin düğmesini kopartmam" diyordu. Ecevit, "özel savaşı savunuyor, profesyonel ordu kuracağını söylüyordu. Diğer partiler için de demokrasi değil, iktidar önemliydi...

Evet, görünen köy kılavuz istemez. Bu ülkede emekçi halk, Avrupa kamuoyuna "demokrasi" içerisinde yüzüldüğünü gösterebilmek için, TAYAD'ın varlığının demokrasinin "kanıtı olarak gösterildiği bir raporun okunduğu sıralarda, TAYAD'ın kapısına kilit vurulduğuna tanık oldu.

Onun için ülkede, en demokratik istem bile copla, dipçikle karşılanıp, polis korkusuyla yaşanıyorsa, demokratik kitle örgütleri, sendikalar, kültür merkezleri sudan sebeplerle, "kitabına uydurularak" kapatılıp, "insan haklarıyla ilgili bütün uluslararası sözleşmeleri imzaladık" diye övünülürken, karakollarda, şubelerde işkence iddiaları ayyuka çıkıyorsa, "pencereden atladı öldü", "yer gösterirken, ayağı çukura takılarak öldü" haberleri gazete başlıklarından eksik olmuyorsa, kısaca bu ülkede, ne bugün, ne de önümüzdeki süreçte demokrasiyi ve insan haklarını aramak çölde su aramak kadar boş bir ça-baysa;

Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde "aramızdan sessizce yitip gidenler" her zaman bulunacak, onların mücadele türküleri dillerden düşmeyecektir.

DYP "500 gün süre" istedi, oysa Demirel'in 70'li yılların sonunda "100 günlük" süresinin neler getirdiği biliniyor. SHP de "devletin çivisi çıkmıştır" derken, ellerindeki belediyelerde dönen dolapları, rüşvetleri, adam kayırmaları vb. örtbas edemiyordu.

Bugün zamların, yoksulluğun, açlığın, hayat pahalılığının bu boyutlara ulaşmasına 24 Ocak kararlarının yol açtığını bilmeyen yok. Siyasi partiler, ne vaatlerde bulunurlarsa bulunsunlar, bu kararlara karşı çıkmamışlardır. "Serbest piyasa ekonomisi" ve "KiT'lerin özelleştirilmesi"ni savunmaları bunu gösteriyordu. ANAP'a -bu konuda- karşı çıkışlar da hep biçime ilişkin olmuş, en iyi kendi iktidarlarının bu politikayı sürdüreceğini iddia etmişlerdir. Demirel bunun formülünü Londra Filarmoni Orkestrası ile Dinar Belediye Bodosu'nun aynı parçayı farklı çalacağını söyleyerek belirtiyordu.

IMF'nin ikide bir "kapı çalıp" ücretlerin, maaşların ve taban fiyatlarının dondurulmasını, geriletilmesini, ayrıca devalüasyon ve zam yapılmasını dayatması seve seve yerine getirilerek, 1990 yılında 104 bin 352, 1991'in ilk 5 ayında 102 bin 717 işçi, TUSİAD'ın istekleri doğrultusunda işten atılıyorsa; köylünün alacağı para "cebe indirilip" ya da enflasyon karşısında eritiliyorsa, üniversite gençliği YÖK cenderesinde sıkıştırılıp, düzenin istediği insanlar haline getiriliyor ve milyonlarca gecekondlu halkına dünya zindan ediliyorsa; yeryüzünden silmek için evleri başlarına yıkılıyorsa;

Hak alma, bu hakları genişletme yolunda her zaman mücadele olacak, yeni 1 Mayıs'lar, 14 Nisanlar, 6 Kasım'lar, Akhisar köylü eylemleri, Maga, Paşabahçe, daha büyük Zonguldak'lar, '90 Temmuz memur mücadeleleri, grevler, "Hak Verilmez Alınır", "Haklıyız Kazanacağız" şiarıyla yapılacaktır.

Güçlünün güçsüzü ezdiği, büyüğün küçüğünü yuttuğu, zenginin yoksulu

horladığı, vicdanların bile satın alınabildiği bir ülkede yaşıyoruz. Adaletsizlik büyük hayal kırıklıkları, gerçekleşmeyen umutlar yaratıyor. Her şeyin adaletsizlik üzerine kurulduğu bu sistem giderek daha fazla adaletsizliklere yol açıyor ve emekçi halk mahkemelik sorunlarını kendi bildiği yöntemlerle çözmeye çalışıyor.

İktidarda oturanlar ne derlerse desinler, bu ülkede "mahkeme" denince hemen akla yılları bulan davalar geliyorsa; Turan Çevik, Kastelli, Horzum gibi dolandırıcılar göstermelik mahkemelerde yargılanıp, küçük "cezalar" alınırken, kasaptan çocuklarının karnını doyurabilmek için yarım kilo et çalan bir ana yıllar boyu cezaevinde kalırsa ve işkence davalarına bakan yargıçlar tehdit edilip, sürgüne gönderilirken, "Ne yani nazik mi davranacaklardı?" diyen askeri savcılar işkenceyi savunuyorlarsa;

Adaletsizliğin her biçiminin son bulması ve gerçek adalet anlayışının yerleşmesi doğrultusunda; soylu adalet duygularıyla şekillenmiş, adaletin özel mülkiyet için değil, emekçi halk için bir ihtiyaç olduğunu bilen, insan emeğine saygılı ve dayanışmacı bir anlayışla şekillenen, gerçek adaletin yaşam bulması için her zamanki gibi devrimciler mücadele edecektir.

Evet tüm bunlar devam ettiği sürece emekçi halk "Ölümden öte köy yok" diyerek, patlamaya hazır bir volkan gibi mücadelelerine ve örgütlülüğüne sahip çıkıp, mücadeleyle aynı kanallarda buluşacaktır. Unutmayın!..

* * *

Sayı: 31,1 Kasım 1991

YASALLIK MÜCADELEYE HİZMET ETMELİDİR

Ülkemizde küçük burjuva sınıf zemininin güçlülüğü reformizmin sürekli körükleyicisi olmuştur ve reformizm sistemin önemli bir güvence kapısı olarak sürekli kendini üretebiliyor. Demokrasıcılık oyununun biçimlenişinde reformizm n bu açıdan önemli bir yeri vardır. Tabii bu reformizmin mücadeleye önemli bir ayakbağı olduğu anlamına da geliyor.

Oligarşi demokrasıcılık oyunuyla demokratik bir görüntü çizmek istediği her dönem, icazetine sığınan ve çizdiği statükoya boyun eğen "sol"a da ihtiyaç duymuştur ve bunu da reformizmin etkisine dayanarak gerçekleştirebilmiştir. Demokrasıcılık oyunu için, "Batı" ile ilişkilerin iyiye doğru ve ileri gittiği ölçüde açıklarını kapatmak ve fazla falso vermemek için böyle bir görüntüye duyduğu ihtiyaç, daha da artmış ve gerekli düzenlemeleri ister istemez yerine getirmiştir. Oligarşi, bir parti ne ölçüde sol bir radikal söyleme sahip olursa olsun, kendi çizdiği sınırlarda siyaset yapmayı kabullenip yapacağı bütün işleri bu çerçevede içinde gerçekleştireyorsa ve kendisine bu konuda güvence verecek tavırlar ortaya koymuşsa, böyle partilere siyaset sahnesinde rol vermekten ve bu partileri kullanmaktan çekinmemiştir. Bu ülkenin siyasal gele-

neklerinde yukarıdan paravan bir komünist parti kurdurma ve icazetli sol partilerle iş yapma ve iş yaptırma da vardır. Ama ne olursa olsun, oligarşi bu ölçüde kontrolü altında gelişen sol muhalefetten tedirginlik duymadan da yapamamıştır.

Demokrasıcılık oyununun geçici olarak siyaset sahnesinden kaldırıldığı dönemlerde ise, solun adını bile ortadan kaldırmak her şeyin önüne geçer. "Biz devlete hizmet verdik" diyenler de bundan payına düşeni alır. Oligarşi "sağa da sola da karşıyım" diyerek, istediği görüntüyü yaratmak ve halkı "tarafsızlaştırmak" için gerektiğinde doğrudan kendi himaye ettiği partileri de harcamaktan çekinmemiştir.

Demokrasıcılık oyununun, başından beri üzerine düşen rolü başarı ile yerine getiren gelenekselleşmiş ve kökleşmiş burjuva partilerini dışlayan siyasi genişliğin ömrünün fazla olmayacağı açıktır. Çünkü böyle olduğunda, demokrasıcılık oyunu da tek ayak üstünde durur ve yere sağlam basamaz. 12 Eylül sonrası böyle olmuştu. Burjuva muhalefet kendisini fazla zorlanmadan yeniden siyaset sahnesine sokmasıyla, siyaset sahnesi burjuva partileri açısından azami genişlik kazandı. ANAP dönemi 12 Eylül'ün yarattığı depolitizasyon döneminin sivilleşmiş uzantısından başka bir şey değildir. Burjuva partilerinin yasakları aşarak, kendilerini 12 Eylül'ün yarattığı siyasal sisteme rağmen kabul ettirmeleri, sürecin karakterini değiştirmede önemli bir yer tutmuyor. Sonuçta kendilerine politika sahnesi kapatıldığı için depolitizasyona karşı çıkar görünenler, o sahneye ayak basar basmaz ayaklarının tozuyla depolitizasyonun savunucuları oldular. Bu süreçte siyasal yelpaze burjuva muhalefet yönünden genişlemiş olsa da, kitleler depolitizasyonun etkisi altında sistemin sınıfları içerisinde fazlaca tehlike yaratmayacak şekilde tutulabilmişti. Zaten sistem kendisine karşı kendi denetimi dışında gelişebilecek, mücadeleden etkilenen ve hareketlendikçe demokratik bir sürecin açılmasını getirenlere siyaset sahnesini olanca baskı ve zoruyla kapatırken, bu hareketliliği kendi potasında toparlayıp, tekrardan düzene kanallı eden partileri de el üstünde tutmuştur. Yaşanan süreçte kitlesel bir hareketliliğin olmadığı ve siyasal yelpazenin genişliği içerisinde kitleleri istediği gibi tutabildiği koşullarda yanına çekebileceği bir solu ancak demokratik bir vitrin oluşturmak için tercih etmiştir. Demokratik bir vitrin oluşturması için kitlesel bir muhalefetle karşılaşması gerekmeden, dıştan zorlanması yeterli olmuştur. Ama 12 Eylül'ün sivilleştiği ANAP iktidarı döneminde, siyasal yelpazeye burjuva muhalefetin dışında sistemle uzlaşma ve uyuşma içerisinde bir solun girişi, "Batı'nın zorlamasından ve demokratik bir görüntü yaratma ihtiyacından çok, devrimcilerin depolitizasyon sürecini politikleşme süreciyle değiştirme yönündeki müdahaleleriyle başladı. Devrimcilerin örgütlendikleri ölçüde, sürece müdahaleleri, depolitizasyonun halkın kafasında yarattığı korku duvarlarını yıktığı ölçüde, kitle muhalefeti açığa çıktı ve politikleşme bu kitle eylemlerini izledi. Düzen partilerinin harekete geçen kitlelerin taleplerine cevap vermekten geri kaldığı ve açığa çıkan kitle eylemlerini frenleyemediği noktada, oligarşi siyasal genişliği kendi istediği bir "sol"u içine alacak şekilde genişletme yönünde adımlar attı. O süreçte geçmiş revizyonist çizgisinden iyi-

ce sağa çekilen, reformizme iyice saplanan ve her şeyi ile sistemin çizdiği sınırlara tapınmaya başlayan TBKP, oligarşi için biçilmiş kaftan oldu. TBKP her şeyi demokrasi adına yapıyordu ve yasalıcılığa sıkı sıkı sarılarak, oligarşinin güvenceli limanlarına demir atıyordu. Ama oligarşi bu kadarla yetinmedi. Deha ehlileşmesi için TBKP'ye yeni bir baskı dalgası uyguladı. Ve TBKP yi iplerini daha fazla eline alacak şekilde sağa çekilmeye zorladı. Şüphesiz TBKP sadece oligarşinin kendisini daha sağa çekmek için yaptığı baskı le değil, körü körüne Gorbaçovculuğun izinde yürüyerek, sonuçta oligarşin n sol olarak kitlelere sunabileceği bir parti haline geldi. Ama bu noktaya gel ndiğinde de kitlelerden tamamen koptu ve zaten soldaki sınırlı desteğini de hızla yitirdi. Siyasette ıskartaya çıkarak oligarşi için fonksiyonlarını yitirmesi çok sürmedi. TBKP, Gorbaçovculuğun kapitalizmle buluştuğu yerde ANAP'ı keşfetti ve "sol" görünen bütün yanlarını silip attı. Daha doğru deyişle, kendisini kendi eliyle soldan tecrit etti. İktidar, "Onları yasallaştırdık, şimdi esaneleri okunmuyor" derken, başarı olarak ifade ettiği bu gerçek, çelişkili gibi gözükse de, kendi içinde bir kaygı da taşıyor. Oligarşi TBKP'yi kendi istediği çizgiye getirirken, soldaki işini de beklemediği ölçüde bitirdi ve TBKP'yi kendileri için de işe yaramaz hale getirdi.

Bu seçimler oligarşinin mücadele karşısında ve "Batı" için bir görüntü oluşturma ihtiyacı, böyle bir solu istediğini gösteriyor. Mücadelenin geldiği yer, kitleleri sistemden soğutabilecek kadar güçlüdür ve mevcut partilerin dışında arayışlar içinde olan kitleler karşısında oligarşinin böyle bir isteği olması, elinden yapacak başka bir şey gelmediğini de gösteriyor. Kendi içinde çelişkileri sürmekle birlikte TV ekranının sosyalizm ve Kürt sorunu gibi tabu konulara açılması ve bunu gündeme getirenlerin TV'de boy göstermesi, boy gösterenlerin mücadelesinden yansıyan güçü ifade etmiyor. Tercihini, gücüyle söyledikleri birbirine uymaktan uzak olan "sol"dan yana yaptı. Bununla yapılmak istenen, demokrasi sözcüğünün hiçbir parti liderinin dilinden düşmediği koşullarda "Batı" için istenen demokratik bir görüntüyü oluşturmak kadar, arayış içinde, sistemden kopuşu yaşayan insanlara da, daha sola kaysalar da, mevcut statükoların dışına çıkmayacak ve geçmişiyile devletin güveni ii fazlasıyla kazanmış bir alternatif sunmaktır.

Oligarşi, sol adına ortaya çıkıp, propaganda yapanların keskin lafızlarına rağmen onların gerçek yüzünü bildiğinden onlara katlanabiliyor. Bir türlü önüne geçemediği mücadele, bu noktada fazlaca bir tercih hakkı tanımıyor. Geçmişte kendisine dönük politikalarıyla solda ihbarcılığın ve milliyetçiliğın temsilciliğini yaptıktan sonra, özünü değiştirmeden, kendisini daha sol bir söylemde ifade eden, ama sonuçta kendisini oligarşinin çizdiği sınırlara bağlayan bir "sol"dan değil, orta ve uzun vadede (kısa vadede de) korkması için bir neden yoktu. Ama açıkçası ne kadar gözdağı ve yaygaraya dayanarak kitlelerin kafasında yenilmez bir güç olma imajını yaratabilse de, oligarşi "sol"da söylemin dışına çıkamayacak kadar kendi sınırlarında hareket etmeyi kabul etmiş ve geçmişte kendisine büyük hizmetler vermiş bir "sol"a bile tedirginlikle yaklaşımdan kendisini de alamıyor. Bu, oligarşinin zayıflığının ve kofluğunun ifadesinden başka bir şey değildir.

Altında sağlam, politik ve örgütsel bir güç bulunmayan, halkın içinde köklü bağlar kuramamış hiçbir parti ya da güç; yeni-sömürge ülkelerde kendisini mevcut statükolar içinde kalmakla dayatıp, kabul ettiremez. Böyle bir güçle burjuva seçim platformuna sokulup, oradan devletin sunduğu olanakları kullanarak, parlamentolara girmeyi zorlamak ve bu işi, sistem sınırlarına bağlı olmayı her şeyin yerine koyarak yapmaya çalışmak, burjuvazinin oluşturmaya çalıştığı demokrasi vitrininin mankeni olmaktan başka bir sonuç getirmez. Bugün seçimlerle birlikte başlayan yasal çalışma, yasallık ve yasal parti tartışmalarına öncelikle böyle bir anlayışla yaklaşmak gerekiyor. Sistemin kendisine çizdiği sınırları benimsemiş hiçbir parti, adı ve söylemi ne olursa olsun, gerçek anlamda hiçbir zaman işçi ve emekçilerin çıkarlarının savunucusu ve sesi olamaz. Bu noktada her zaman karıştırılan, yasallık ve yasalçılıkla yasal çalışma arasındaki ilişki olmuştur. Yasal-demokratik çalışma faşizm koşullarında da devrimcilerin "temel çalışma biçimi"nin yaşaması için vazgeçilmez soluk borularıdır. Demokratik koşulların darlığı ya da genişliği, sadece bu çalışmanın biçim ve yöntemlerini, araçlarını değiştirir. Ancak bu çalışmadan yararlanmayı hiçbir zaman ortadan kaldırmaz. Yasal-demokratik çalışmayı, temel çalışma biçimine tabi kılamayan ve bu çalışmayla bütünlüğünü korumayan hiçbir anlayış, yeni-sömürge ülkelerde, halkın taleplerinin savunucusu olarak ayakta kalamaz. Sadece mevcut toplumsal statükoda kalıp, icazeti baştan kabullenmek ve mücadeleyi burjuvazinin istediği sınırlarda tutmak, mücadeleyi onun kuralları içerisinde vermektir. Böyle bir anlayış, kendisine can veren sınırlar ortadan kalktıkça, soluk alıp vereceği ortamı da bulamaz. Bu durum bizim gibi ülkelerde sık yaşanıyor.

Devrimciler her zaman içinde bulunulan siyasi koşullara ve kendi subjektif durumlarına göre güçlerini ne yöne kaydıracaklarının kararını doğru verdikleri ölçüde başarılı olmuşlardır. Her süreçte ağırlığın ne yönde kullanılacağı kararını doğru bir şekilde veremeyenler, kendilerini yenilgilerden kurtaramazlar. Bir süreçte belirlenen ve doğruluğundan kuşku duyulmayan politikalar, süreç değiştiğinde aynı şekilde uygulamaya konulamaz, konulduğunda da başarı sağlayamaz. Devrimciler bütün taktikleri için bu yolu izlerler. Her dönem mevcut statükolar ve demokratikliğin sınırları ne ölçüde dar olursa olsun, bu sınırlardan olabildiğince yararlanmak, mücadelenin ileriki süreçlerine daha güçlü adımlar atabilmek için gereklidir. İşin en önemli yanı, mevcut statükoyu ve demokratikliği abartarak her şeyin önüne geçirmek, sonuçta bütün alanlarda mücadeleyi birleştiriyoruz adı altında, "izin verilen"e çakılmak, utangaçça da olsa, uzlaşmaya ve reformizme kapıları ardına kadar açmaktır. Reformizmin her zaman kafa karışıklığı yarattığı yer yasal çalışma ile yasallığa çakılmanın arasındaki sınırları silmesidir.

Sorun yasal çalışma diyerek, burjuvazinin sınırları içerisinde hareket eder hale gelmemek ve bu çalışmayı her şeyin yerine geçirmemektir. Burada önemli olan temel ve tali mücadele biçimleri arasındaki ilişkinin nasıl biçimlenmesi gerektiğidir.

Mücadelenin değişik bir biçimi olarak seçimlere katılmak ve hatta gerektiği şekilde, güç konulabildiği yerde, burjuva parlamentolarına girmek ve bu

işi bir parti oluşturarak yapmak da, devrimciler için ilkesel olarak reddedilmez bir gerçekliktir. Sorun, her zaman olduğu gibi, bunun yerinin ve zamanının belirlenmesidir. Emekçilerin mücadele tarihinde bunun sayısız başarılı örneklerine tanık olunmuştur. Bolşevikler de Bulgar sosyalistleri de bunun başarılı örneklerini ortaya koyarken, kitleler içinde kök salmış, mücadeleyi her koşulda sürdürebilecek örgütlülüklere sahiptiler. Onları seçimlerden burjuva parlamentolarına taşıyan, bu güçleriydi. Burada sorun; bu koşullar yakalandığında en gerici parlamentoları bile, mücadeleye hizmet edecek şekilde kullanabilmektir.

Yasallık, yasal-demokratik çalışma, yasal parti ve seçimlere katılma bu zeminde ele alındığında bugün için bir anlam ifade ediyor. Böyle yapılmadığı noktada oligarşinin kitleleri avutmak için kullandığı bir figüran olmaktan öte gidilemez. TV ekranlarından en radikal çıkışları yapanlar, sonuçta ne denirse densin, burjuvazi için böyle bir sonuca varmada kullanılıyor.

* * *

Sayı: 31,1 Kasım 1991

UNUTMAK YA DA YANLIŞ ANLAMAK

"İnsana özgü" saydığımız pek çok davranışın veya alışkanlığın, olumsuz da olsa hafifşediğimizin, aslında önemsemediğimizin, bunları adeta beynimizde clağan şeyler, statüler olarak kabullendiğimizin pek farkına varmayız. Öyle ya, "İnsana ait olan hiçbir şey benim yabancım değildir" sözü Mark'ın en çok sevdiği söz değil miydi? O halde, birtakım yanlışlıkların, aksaklıkların kimi zaman hoşgörü, kimi zaman öylesine eleştirilip geçilen, ama herkesin alıştığı şeyler olarak sürüp gitmesinden daha doğal ne olabilir ki. Bazen başlı başına da gerekçe olabilirler. Örneğin, "Ah, unuttum!" demek her şeyi açıklamak için niçin yeterli neden olmasın? Veya "Hay aksi!" Onun kastedildiğini bilmiyordum. Yanlış anlamışım." desek, elbette kimse "iyi niyetimizden" şüphe etmeyecektir. Ne de olsa bunlar işte öyle insanca, herkesin yapabileceği, talihsiz aksiliklerden değil mi?... İnsanlık hali... Unutur da, şaşırabilir de... Gerçi Salı'yı Çarşamba'yla karıştırmak da veya her şeyi bir yana atmak da insana özgü davranışlar, ama canım o kadar da büyütmek gerekmez. İnsan dediğimiz varlık, sonuçta etten, sinirden oluşuyor, farkına varmadan hangimi? ne hatalar yapıyoruz ki!

Bu nonolog sürüp gider. Ta ki, örneğin bir anlık unutkanlığın, şaşkınlığın büyük kayıplara mal olduğu bir gerçekle burun buruna gelene kadar. Yani bu "küçük şeyler"in kendi hoşgörümüzle besleyip büyüttüğümüz beynimizdeki kalın duvarların çatlaması için illa büyük faciaların oluşması gerekiyordu.

Oysa "insan insanın kurdudur" deyişini sınıfsal anlamda yorumlamak "genel insan" denen şeyin, aslında toplumsal bakımdan içi boş bir tanım olduğunu düşünmek pek aklımıza gelmez. Alışkanlıklarıyla, küçük büyük zaaf-larıyla insanı değişmez, daima bunlarla birlikte var olan bir varlık olarak dü-

şünmek ancak egemen sınıfların düşüncesidir. "İnsan insanın kurdudur" anlayışını bile o yüzden tersten yorumlayarak, kapitalizmin acımasızlığını, meşrulaştırmak için, insanın değişmezliğini ispatlamak için icat edenler de onlardır.

Ne var ki, aynı kelimeleri kullanarak, farklı bir gerçeği vurgulamak da mümkün. Gözümüzü geleceğe ve bugünkü toplumun insanlara yakıştırdığı sınırlılıklarımıza kapamayacaksa, ilk bakışta abartılı gibi gözükse de, birbirini yiyen iki kurt benzetmesi gerçekten -en azından göğüs göğüse çarpışmanın yürüdüğü bir aşamada- yerinde bir vurguyu içeriyor. Geçmişle geleceğin, eski insanla yeni insanın mücadelesini ifade ediyor.

Eline filesini alıp çarşıya çıkan adamın unutkanlığını mücadele içine taşımak, yeni insanın geleceğini ezmek anlamına geliyor. Bu tür sınırlılıklarla mücadeleyi meşgul etmek, yapacağını unutan ya da yanlış anlayan insanlar olmayı mücadeleye yakıştırmak, misyonumuzun, amaçlarımızın ciddiyetinin yeterince farkında olmamayı getiriyor. Unutulan nedir? Sıradan, basit bir iş midir, yoksa mücadeleye ilişkin yaşamımızda, ilgimizde, dikkatimizde kendine yer açan iriii ufaklı kara boşlukların oluşumu mudur? Unutulan kendi yaşamımızın parçaları veya parçacıklarıysa, bu boşluklar başka bir yaşamın farkında olmadan bizi çeken, koparamadığımız "tutkuları" neden olmasın?

İşte o yüzden bir ayağı başka tutkulara, ilgisi, dikkati bölünmüş, eski insan tipi, alışlagelmiş genel insan diye kabul gören nitelikleriyle her gün şu veya bu ölçüde aramızda, içimizde yeni insanların oluşturduğu gövdeyi yemeye hazır, adeta "masum" bir kurt oluşturabiliyor.

"Unuttum"larla iş yapmayı, kapitalizm bile ekmeğini kesmekle cezalandırıyor. Kaldı ki, orada emeğine yabancılaşan emekçinin haklı gerekçeleri de bulunuyor. Ama mücadele, kendi görevlerine çoğu zaman çocuksu boyutlara varan "hafıza boşluklarını" nasıl olumlayabilir?

Tek tek örneklerin büyük ya da küçük olması da o kadar önem taşıyor. Önemli olan, alışkanlıklarımızda yaşaması ve her an olmadık hataların mücadeleyi mahkum etmesi, çekilmez hale getirmesidir. Ayrıca, bir kere yakaya yapıştı mı, böylesi sınırlılıkların ne zaman büyük, ne zaman küçük boyutlarda ortaya çıkacağı belli olmuyor.

Sıradan bir sözü unutmanın veya yanlış anlamının pek çok insanın yaşamını farkında olarak veya olmayarak tehlikeye attığını veya başka güçlük- lere yol açabildiğini pekala biliyoruz. Birçok işi, birçok insanı sırada bekleten akıl almaz unutkanlıklar yapabiliyoruz. Şemsiyesini unutan yaşlı bir emekli gibi, teorik notlarını otobüste, vapurda unutanlarımız bile oluyor.

Elbette unutkanlığı ve yanlış anlamayı zihin ve bellek kapasitesiyle açıklamak yeterli bir neden oluşturmuyor. Aranırsa, psikolojik nedenleri mutlaka bulunabilir. Özellikle unutkanlığın psikolojik açıklaması, beyinde önceden yeterli ilgiyi ayırmamak gibi gerekçelerle ifade edilebilir. Ne var ki, psikolojik açıklama da, sadece yüzeyde olana değinmekten öte geçemiyor. Sonuçta psikoloji de sınıfsal bakışla yenilenebilecek, biçim verilebilecek bir şey olduğuna göre, unutkanlığın da, ifade edilenleri yanlış anlama gerekçesinin de, daha derinde başka, hatta sınıfsal nedenleri olması gerekiyor.

İlk bakışta görülebilen pek çok etken, kısmen de olsa, açıklamaya yardımcı olabiliyor. Örneğin, işe kendini verememekten söz edilebilir. İşine adapte olamamanın, hafızası başka düşüncelerle dolu olmanın mutlaka hafıza boşlukları yaratacağı açıktır. Yarım enerjiyle iş yapmanın, dikkatleri ikiye bölmelinden daha doğal ne olabilir ki? Yaşama ilişkin farkına varmadığımız tercihlerin, kafamızda içgüdüsel olarak oluşturduğumuz önem sırasının unutulanlar ve unutulmayanlar diye iki ayrı bölüm oluşturması niçin olanaksız olsun? Psikolojinin "beynin ayırdığı öncelikler", yani önemli olanlar ve olmayanlar dediği ayırım, sonuçta neden sınıfsal tercihleri ifade eden işaretler olmasın? Yolda, otobüste düzenin sıradan olaylarıyla meşgul olarak boşalan bir beyin bile, farkında olunmayan bu tercihlerin göstergesi sayılmalıdır. Sıradan bir insanın kafası sıradan bir yaşamla, devrimci bir insanın kafası devrimci bir yaşamla doludur. Aradaki boşluklar, doğal ki, bu yaşamın sorunlarından, görevlerinden ilgiyi, dikkatleri boşaltacak, alıp götürecektir. Basit görünse de aslında bu örneği bile önemli gösterge saymak gerekir.

Başka bir neden, beynin rasyonel çalışmaması olabilir. Çevremizi ve yaşamı bütünsel kavrayıp, her şeye yeterli ilgiyi ayırabilecek bir dikkat genişliği yerine, günlük yaşamı birkaç işin yoğunluğu içine hapseden, bunların arasında kaybolup gitmenin zamanla bellekleri de, algılama yetisini de kaybedip çötüreceği, duyarlılıkları körelteceği açıktır. Beyni sadece üç-beş iş ya da tek bir meşguliyetle yorgun, mahmur insanların uyurgezer ruh halini göz önüne getirmenin hiç de zor olmadığını hepimiz biliyoruz.

Programsızlık ve işlerin birikmesi, dolayısıyla neyin ne zaman, nasıl olacağını belli olmadığı, karmakarışık bir çalışma biçimi ise, darmadağın olmuş dikkatler, ipin ucunu kaçırmış inisiyatif dağılmaları için ne güzel unutkanlıklar oluşturabilir. İnsana on dakika önce geçtiği yolu bile unutturabilir.

Bütün bunlar "Neden unutkanlık?" sorusuna cevap olarak sayılabilir. Ama kökenini sorgulamayı yine de önce kendine hakimiyetten, bir özdisiplin duygusundan başlatmak gerekir. Mücadele insanı olmanın, bunun sorumluluğunu taşımanın ciddiyetini kavrayarak yaşamında boşluklar bırakmama, zaaflar denizinde yüzen biri olmama mücadelesinde aramak gerekir. Dengeli, özdenetimi yüksek bir insan olma iradesinin ne ölçüde ağır bastığını sorgulamak gerekir.

Buradan yola çıkarak, unutkanlığın mı, yoksa unutmamanın mı kişiliğimize söz geçireceğini bulmak kolay hale gelir. Bu noktadan sonra, yani tamamıyla irademize bağlı olarak, aslında sorun unutmakla unutmamak arasındaki çelişkide düğümleniyor. İradi olarak programlanan beyin, bu çelişkiyi çözüyor. Kafaya konan hiçbir şey unutulmuyor. "Unutmayacağım" emri verildiği sürece, her şey unutulmaya hazır hale geliyor. Dolayısıyla, çok basit gibi görünen bu olay, bir irade çatışmasını ifade ediyor.

Kendi önceliklerine, duyarlılıklarına, görevlerine, kısaca yaşam tarzına sahip çıkan irade, gündelik yaşamın gereksiz ayrıntılar yığınıyla geri plana itilmesine izin vermeyerek, hafızada kendine yer açmayı dayatabiliyor. Ve bir aşamadan sonra da artık tek tek olaylarda zihni tembihlemekten çıkarak, onun kendi yaşamının duyarlılıklarıyla, gereksinmeleriyle motive olmuş, oto-

matik bir hafıza işleyişi haline getirebiliyor. İrade, her şey gibi beyni de eğitebiliyor. Onu eğitmeyenler, unutkanlığı yenmede ısrarlı olmayanlar, kısaca eğer hasbelkader değilse, amaçlarının, geleceğe ilişkin ilgilerinin başka şeyler tarafından geriye itilmesine izin verenler ise unutmaya devam ediyor. "Yanlış anlama"nın da, aslında benzer kaynaklara sahip olduğu görülebilir. Adımlarımız ikide bir bu nedenin öne sürüldüğü mazeretlere takılıp kalıyorsa, elimizdeki işe hakimiyette irade noksanlıkları ortaya çıkıyor demektir. Noksansız iş yapma yönündeki iradeler zaafa uğradıkça, beraberinde unutkanlıkları olduğu kadar, eksik, yanlış algılamaları doğurması kaçınılmaz oluyor. Dolayısıyla "niçin unutulur"la, "niçin yanlış anlaşılır" sorusunun cevabını kendi yaşamına ve sorumluluklarına egemen olmada açık kapı bırakmama ya ne derece özenli olunduğunda aramak gerekiyor.

Dikkat ve ilgi ihmalinden kaynaklanan yanlış yapma, yanlış anlama kaygısının taşınmadığı, bu endişenin duyulmadığı yerde, gelişigüzel anlama ve iş yapma, dağınıklık, karışıklık daima var olacaktır. Yeterince üzerinde düşünmeden, kafada tartışıp değerlendirme süzgecinden geçirilmeden alınan kararların, yükümlülüklerin yüzeysel, özünden uzaklaşmış, sahiplenilmeden ortalıkta duracağı kolayca kestirilebilir.

Mücadele, sistemin barikatlarını olduğu kadar, insanın kendi yetenekleri, duyarlılıkları ve yaşama hakim olma bilinci, özünde kendi eliyle kurduğu barikatları da aşmak zorunda kalarak ilerliyor. Sistemin ezdiği, emeğine yabancılaştırdığı, duyarlılığını böldüğü, eksikli, bölük pörçük nitelikli insan tipinin sınırlılıkları yeni insanın bilinçli iradesiyle yenildiği ölçüde mücadelenin soluğu açılıyor.

Bu sınırlılıkları mutlaka yenmek, koşulların acımasızlığının da ötesinde, uyanık, kendini yenileme yeteneği yüksek yeni bir toplum, yeni bir halk yaratmanın sorumluluğunu oluşturuyor.

* * *

Sayı: 32,15 Kasım 1991

HALKIN EGEMENLİĞİ İÇİN, HALKIN İKTİDARI OLMALI

Seçimler sona erdi. Yeni milletvekilleri parlamentodaki koltuklarına oturdular. Bu koltukların tam karşısında "Hakimiyet Kayıtsız Şartsız Milletindir" yazıyor. Son 30 yıl içinde hakimiyet üç kere "kesintiye" uğradı, cumhuriyet tarihinin yarısından fazlası böyle geçti, hatta yürürlükteki anayasada bile hala o dönemlerin izleri var. Böyle bir ortamda, acaba egemenlik gerçekten halka mı ait?

Dört yıl için oy vermekle halkın egemenliği gerçekleşmiş mi oluyor? Dört yıl boyunca halk, egemen olduğunu gösterecek başka işleve sahip olabilecek mi? Alınan kararları denetleyebilecek mi? Uygulamalara karşı çıkabilecek mi? Milletvekilleri üzerinde bir yaptırım gücü olabilecek mi? Her düzeyde söz sahibi, tartışma ve karar gücü bulabilecek mi?

Demokrasinin erdemlerinden, halkın iradesinden, parlamenter sistemin nimetlerinden bahsedenerler, yıllarca halka bu soruları unutturdular. Eğer "kazaya" uğramazsa demokratik-parlamenter sistem adını verdikleri bu sistemin aslında "dört yılda bir oy verin, gerisine karışmayın"dan başka bir özelliği olmadı. Demokrasi dedikleri, gerçekte hiçbir zaman demokrasi değildi. Parlamenter temsilden anladıklarının, halkın vekaletini kendi belirledikleri koşullar içinde alıp, halka rağmen kullanmanın ötesinde bir anlamı yoktu.

Bugün yine halkı temsil eden bir yönetim olarak işbaşına geçecekler. Ama yine hiçbir burjuva partisinin programı ve uygulamaları halkı temsil etmiyor. Halkın yine hiçbir işi ve kendisini temsil edenleri denetleme yetkisi bulunmuyor. Hiçbir konuda söz sahibi değil, işçilere, memurlara, öğrencilere politikanın yasaklandığı bir ortamda halkın değil yönetime katılması, muhalefet etmesinin bile bütün yasal kanalları kapatılmış durumda. Kitle örgütleri-

le, basını, kamuoyu araçları ve diğer denetleme organlarıyla kitleler muhalefet edemiyorlar, seslerini çıkaramıyorlar. O halde halkın egemenliğinden bahsetmenin, burjuva partilerin göstermelik demokrasisi içinde bu partiler açısından hiçbir koşulu bulunmuyor.

Oysa halkın egemenliğini sağlamanın son derece basit kuralları bulunuyor. Bunun için, siyasal, ekonomik, sosyal alanda ve her düzeyde yönetimi halkın eline vermek yetiyor. En demokratik burjuva yönetimler bile halk iktidarı sisteminden daha demokratik bir yönetim ve iktidar tarzı bulamadılar. Bugünkü sistem en büyük sıkıntısını siyasal iktidar sorunu üzerinde çekiyor. İnsan emeğinin değersizliği, dışa bağımlılık, her türlü toplumsal çöküntü ve sorunlar kitlelerin yönetim kademelerinden ısrarla uzak tutulduğu bir sistemde işlerlik kazanıyor. Ne var ki, sistem de bir türlü işlemiyor. Çünkü toplumun yaşadığı bunaltıcı sorunlar, toplumu oluşturanların çoğu yönetim işine seyirci bırakılarak çözülmek isteniyor. İşte sistemin politik krizi de buradan kaynaklanıyor.

Burjuva sistemin göstermelik temsil sistemi artık çoktan ömrünü tamamlamıştır. Gerçek anlamıyla halkın iktidarı ve halkın yönetimi demokrasiyi göstermelik olmaktan çıkaracaktır. Toplumun en küçük birimine kadar, bütün sosyal ve siyasal örgütlenmelerde, halkın kendi birimlerini seçmesi, ekonomik ve siyasal hayatı yönlendirme yetkisi olduğu sürece egemenliğinden bahsedebilecektir. Halk demokrasisi bu temeller üzerine yükselir. Bir mahalleden, bir fabrikadan ve işyerinden en yüksek halk meclisine kadar, sendikalarda, kooperatiflerde, kitle örgütlerinde kitleler kendi seçtikleri temsilcilerini denetleyebilmen ve görevden alabilmelidirler.

Bürokrasi halkla yönetim arasındaki kopmanın, yabancılaşmanın doğurduğu bir gövdeden başka bir şey değildir. Bu hantal ve baskıcı gövdenin ağırlığı halkın üzerindedir... Ondandır kurtulmanın yolu, her görevlinin ister hakim, ister belediye, isterse devlet mekanizmasının herhangi bir yerinde olsun, halk tarafından seçilmesi, denetlenmesi ve görevden alınabilmesidir. Kaytarmayı, yolsuzluğu, halkın sömürülmesi ve baskı altına alınmasını ancak bu önleyebilir.

Çalışmayı, verimliliği, namuslu olmayı, halka hizmet vermeyi ancak böyle bir yönetim sağlayabilir. Halkın yönetimi, onlarca burjuva partisinin göstermelik çoğulculuğu karşısında bütün halkın gerçek çoğulculuğudur. Bugün burjuva sistemin çoğulculuğu, birkaç partinin değişmeli tekeliyle yönetim kademelerinin halkı dışlayarak bir avuç çıkar grubu tarafından parsellenmesinden başka bir şey ifade etmiyor. Bürokrasi de işte bu bir avuç çıkar grubunun çıkarlarını koalamak için ülke yönetiminde, dışlanan halk çoğunluğunun bıraktığı boşluğu dolduruyor. Yani halkın yönetiminin, halkın katılımının olmadığı yerde doğan boşluğu, egemenlerin yönetim işlerini yürütmekle görevli dev, asalak bir aygıt işgal ediyor.

Bu aygıt, devlet dairesinde karşımıza çıkıyor, belediyede karşımıza çıkıyor, mahkemede, hastanede karşımıza çıkıyor. Emri halktan değil, yukarılardan, halkla ilişkisi kalmamış yerlerden alan bir mekanizma olarak çıkıyor. Parasızlıktan ister hastane kapısında veya alın terinin karşılığını alamayınca

adliye koridorlarında sürün, ister davacı olarak girdiğin yerden suçlu olarak çık, şikayet edilemez, geçilemez bir zırh oluşturuyor. Ö yüzden halkın yönetimiyle bürokrasi bağdaşmıyor. Halkın iktidarı hem gereksiz, hem zorba, hem de aşırı masraflı böyle bir mekanizmaya ihtiyaç duymuyor.

Halk güvenli bir gelecek istiyor. Egemenlerin iktidarı, yıllardan beri halkı b r yandan can güvenliği endişesi içinde yaşattı, diğer yandan yine can güvenliği tehlikesiyle korkuttu. Bugünden, daha parlamentoya adımlarını atar atmaz terörden, güvenlik tehlikesinden söz etmeye başladılar ve önerdikleri çare yine daha çok polis, daha çok polisiye tedbir, araç ve gereçten başka bir şey değildir. Sistemin ve partilerinin halk egemenliğinden ne anladıkları burada da ortaya çıkıyor. Halkın güvenliği söz konusuysa, bunun için ayrıca meslekten güvenlikçi, özel bir teşkilat beslemeye gerek kalmıyor. Halkın güvenliğini kendi eline ve denetimine vermek yetiyor.

Ne var ki, halka güvenmeyenler, güvenlik işini de halka teslim edemiyorlar. Oysa meslekte profesyonelleşmiş ve baskıcılıkları ayyuka çıkmış mekanizmalarla halkın ne güvenliğinin, ne de güvenin elde edilemeyeceği ortadadır. Bütün toplumsal sorumluluklarda olduğu gibi güvenlik alanında da kitlelerin katılımı, halka gerçekten güvenebileceği bir güvenlik sistemi sağlayacaktır. Böylece "güvenlikçiliğin" meslek halini almış biçimlerine son vererek, halk kendi canını, haklarını ve iktidarını, teçhizatlanmış halk olarak kendini savunacaktır.

Aynı şey, halk iktidarının ordusu için de geçerlidir. Bugünkü sistemin savunma anlayışı ile halkın çıkarları arasında bir bağlantı kalmamıştır. Kuzey Irak'a girerken kimseye sormadılar. 12 Eylül'de halkın özgürlükleri elinden alınırken ne halkın fikri soruldu, ne halkın çıkarları "kollandı ve korundu". Halk kendi çocuklarına, cezaevlerinin önünü beklesin diye görev vermedi. Halk, askerliği, emperyalist işgalcilere ve onların işbirlikçilerine karşı savaşıldığı günlerdeki gibi "vatan" sözcüğüyle birlikte anmak istiyor.

Amerika istedi, onun çıkarları korunsun diye '50'lerdeki gibi ta Kore'lerde can vermek, Ortadoğu'da Iraklılara, Filistinlilere karşı savaşmak istemiyor. O yüzden halkın ordusu, halk iktidarının ordusu olmalıdır. Asli görevi ülkenin ve halkın savunmasıdır. Emperyalistlerin değil, mazlum halkların yanında yer alması, onlara yardım eli uzatmasıdır. Başka ülke halklarına ve kendi halklarına karşı kullanılmamalıdır. Halkın ordusu, halkın denetiminde, birliklerinde, halkın söz sahibi olmasını gerektiriyor. Böyle bir ordu aynı zamanda üretken de olacaktır.

Rütbelileri emekli olunca büyük şirketlerin yönetim kurullarında hazır yer bulamayacaktır. Savaş dışında ülkenin üretim faaliyetlerine katılacaktır.

Bugünkü iktidar eğer halkı temsil ettiğini söylüyorsa, kaynaklarımızı ve halkın emeğini yağmalayan, ülkeyi onursuzca dışa bağımlı hale getiren IMF, Dünya Bankası, OECD gibi emperyalist kuruluşlarla tüm ilişkileri kesmelidir. NATO gibi Ortadoğu ve dünya halklarına karşı kullanılan emperyalist, saldırgan paktlardan çıkılmalıdır. Ülkenin savunmasını, ekonomisini ve geleceğini ipotek altına alan tüm ikili anlaşmaların halkın egemenliği ve halkın çıkarlarıyla bir ilgisi yoktur. NATO'ya asker besleyen, ekonominin denetçisi ulusla-

rarası kuruluşlara her yıl milyonlarca dolarlık faiz aktaran, ülke topraklarının dört bir yanına ABD üsleri yerleştiren bu anlaşmalara, halkın kendi iktidarı ve yönetimi son verebilecektir.

Demirel'in daha başbakanlık koltuğuna oturmadan, emperyalist ülke elçiliklerine verilmek üzere hazırladığı "niyet mektubu", "dış desteğe duyulan ihtiyaçtan" kaynaklanıyor. Demirel kendisinden öncekiler ne yapıyorsa aynı geleneği sürdürüyor. Her iktidarı alan ilk iş olarak yabancı başkentleri ziyaret ediyor. Bu geleneğe ancak, kendine güven duyan bir halkın iktidarı son verilebilir.

Halkların kardeşliğini ve karşılıklı saygı temelinde yan yana yaşamasını engelleyenler, sadece çıkarları bunları gerektirenler oldu. Adaletsizliklerin, haksızlıkların sorumluları onlardır.

Enflasyonu, işsizliği, gelir adaletsizliğini, yoksulluğu halk yaratmadı. Bunların suçlusu sistemin kendisi, emperyalizme bağımlı, çarpık kapitalist yapıdır. Bunlardan kurtulmak, üretici güçlerin gelişmesine, ülkenin kalkınmasına engel olan emperyalizm ve onun ülkedeki bir avuç çıkar ortağının ekonomik egemenliğine son vermekte yatıyor.

Halkın refahı ve mutluluğu için ülkenin tüm kaynaklarını, onları bu yolda kullanacak olan halkın yönetiminin eline vermek gerekiyor.

Yabancı ve yerli büyük şirketler, bankalar, sigorta şirketleri, dış ticaret, büyük toprak sahiplerinin toprakları tüm halkın olmalıdır. Kalkınma, refah, halkın ihtiyaçlarına göre üreten ve emekçilerin azami çıkarlarını gözeten planlı bir ekonomiyle mümkündür.

Tarımı ve emekçi köylüleri yok etme noktasına getiren bugünkü tarım sistemi hiçbir şekilde halkın çıkarlarını temsil etmiyor.

Tarımdaki sorunları köklü şekilde çözmeye, toprakları ulusallaştıran, geniş bir toprak ve tarım reformu getiren, topraksız ve az topraklı köylülere toprak dağıtan bir halk iktidarı yeteneklidir.

Böyle bir iktidar, Kürt sorununu da çözüme kavuşturabilecektir.

Bugünkü burjuva partilerinin programlarında bunların hiçbiri yer almıyor. Burjuva partileri ne kadar halkın iradesinden, halkın egemenliğinden söz ederlerse etsinler, politikaları ve uygulamalarıyla, temsil ve yönetim sistemleriyle hiçbir koşulda halkı temsil edemiyorlar. Seçimden seçime oy vermekten başka hiçbir söz hakkı, denetleme, hesap sorma, karar alma yetkisi olmaksızın halkın egemenliğinden ve temsil edilmesinden bahsetmek, burjuva sistemin içi boş aldatmacasından başka bir şey ifade etmiyor.

* * *

PROGRAMLELİĞİN OLMADIĞI YERDE VERİMLİLİK BEKLENEMEZ

"Bütün gün bu işle ilgilendim, ama bir türlü yapılacak olanı yapamadım, sonuç alamadım. Oysa başka bir işle de ilgilenmiyorum, yine de işlerin önünden değil, arkasından koşturuyorum. Verimli olamıyorum. Halbuki, başka bir işe de enerji harcamıyorum. Hem çalışıyorum, hem verimli olamıyorum. Bu nasıl oluyor anlayamadım..." diye başlayan sesli ya da sessiz düşünce er pek yabancımız sayılmaz. Bazen sıkça bazen de seyrek aralıklarla bu düşünceler çoğu kez misafirimiz olmuştur...

Bütün zamanımızı ayırdığımız, hatta enerjimizi verdiğimiz bir işin, birçok dururdaki sonucu verimsizlik ve yetersizlikle karşılaşabilir. Başlayıp bir türlü bitmek bilmeyen ya da sonucu harcanan çaba ile ters orantılı olan işlerin sergilediği örnekler, aslında azımsanamayacak boyuttadır. Bunun günlük yaşamdaki anlamı ise, su gibi akıp giden, hovardaca harcanan zaman ve verim alınamayan, istenilen sonuca varılmayan işlerdir. Genel görevlerin, günlük işlerin "rayına oturmaması" yakınması da, aslında bu gerçeğin diğer bir yüzüdür. "Zamanında" ya da "yeterince" yapılamayanlar da bunun dışında değildir.

"Ktlelerden kitlelere" ilkesinin hayata geçmesinde güçlükler ve sıkıntılar çekildiğinin gizli saklı bir yanı yoktur. Mücadelenin genel seyri içinde tartışmasız öneme sahip bu kuralın, yaşamda gerçekleşmesinin önünde elbette daha soyutlanması gereken birçok genel-teorik neden vardır. Ancak, günlük işlerin gerçekleşmesindeki başarı ya da başarısızlıkların da bundan daha az öneme sahip olduğu söylenebilir mi?

Aslında bu durum, sadece belirli saflarda değil, toplum genelinde, yaşamının hemen her aşamasında görülen, ortaya çıkan bir olumsuzluktur. Bu yanıyla da, gerek toplumsal işleyişte, gerek saflarda "boşa harcanan emeğe" ve "verimsizliğe" yol açar. Bunun nedenleri, felsefi ifadesini kapitalizmin yarattığı kültürel özelliklerde ve yine kapitalizmin ideolojik yönlendirmesinde bulur. Hantallık, atalet, bütün benliğinle yapılane uyum sağlayamama, adapte olamama, kendini verememe, adamsendecilik, programsızlık, disiplinle barışık olamama, rasyonel çalışmayı bilmeme vb. ise günlük yaşamda görülen nedenler arasında yer alır.

Zaman titizce kullanılması gereken bir kavramdır. Çünkü zaman bir kez akıp gittiğinde, onu tekrar geri getirmek olanaksızdır... Zamanın kimseyi beklemeksizin yoluna devam eden bu vurdumduymazlığı onu, insanın gözbebeği gibi koruması gereken bir köşeye oturtur. Zaman, ne "ah"ları "valfları" dinler, ne de eksik kalan, yapılamayan işlerin tamamlanmasını bekler. O, duraksamaksızın yoluna devam eder. Çoğu kez nasıl geçip gittiği bile belli olmaz. C), ne "ertelemeye" gelir, ne "oyalanıp durmaya", ne de "bugünün işini yarına bırakmaya"... Çünkü, yarın da ondan sonraki günler de aynı biçimde yoluna devam eder gider.

O yüzden, tarihte başarılı olanların, zamanı en iyi değerlendirenler arasından çıktığını söyleyen düşünürle hak vermemek olanaksızdır. Gerçekten de, başarılı olunan herhangi bir konuda, zamanın iyi değerlendirilebilmesinin, planlı-programlı çalışmasının önemini yadsımak zordur.

VERİMLİLİK İÇİN PLAN-PROGRAM VAZGEÇİLMEZDİR

Bir işe başlamadan önce, o işle ilgili düşünceleri derli toplu hale getirmek, bir sıraya sokmak, sonra da bu "düşüncelerde sebat etmek" genel yaklaşımımızı "özel rehberlik"le birleştirme becerisine sahip olmak başarının, verimliliğin temel yöntemlerindendir. Bunu uygulamak ve uygulattırmak ise zamanın hor kullanımına üstün gelmenin yaygınlaştırılmasıdır. Böyle bir yaygınlaşma, çok sayıda insanın da mevcut iş için faal/verimli hale getirilebilmesidir.

Yaşamda ve mücadelede, bir işi olması gerektiği gibi yapmak, harcanan çaba ile alınan sonucun arasında dağlar gibi fark bulunmamasını istiyorsak, öncelikle şartlar ve önem göz önüne alınarak yapılacak işler belirli bir sıralamaya sokulmalıdır. Bu sıralama, aynı zamanda programın ilk adımıdır. Programsız hiçbir iş olmaz. Belki ağır aksak gidebilir, ama bu da tamamıyla rastlantıların insafına kalır... Sadece günü kurtarmaya, yarını düşünmemeye hizmet eder. Bunun anlamı ise, olayların peşi sıra yuvarlanıp gitmektir...

Adımların şaşırılmaması, beklenen sonuçların alınabilmesi için, herkesin kendi işleri doğrultusunda bir planı, programı olmalıdır. Mevcut durum ışığında, işler bir bütün olarak değerlendirilmekle beraber, yapılacak olanlar arasından önem ve acillik derecelerine göre bir sıralama yapmak, bu sıralamanın nasıl ve ne biçimde gerçekleşeceğini somutlamak, neyi ne zaman, nasıl yapacağını daha baştan bilmek ve bunu da kararlılıkla uygulamak kesin sonuçlara ulaşılmasında atılması gereken temel adımlardandır. Aksi, karışıklıklara yol açar. Karışıklıklar ise, başarısızlıkları ve güvensizlikleri doğurur...

Aslında, "insan, yattığında bugün neler yaptım diye düşünmelidir" deyişinin altında, bir bakıma bu gerçekliğin de payı vardır.

Pek çok karmaşıklığın ve başarısızlığın altında programsızlığın payı oldukça büyüktür. Programın olmadığı yerde, neyin nasıl yapılacağı konusunda kesin ve kararlı bir fikir de yoktur. Böyle bir durumda ise "tek başına yolunu bulabilme yeteneği" körelir, üretim ve verimlilik zaafa uğrar.

Yapılacak işleri derli toplu, sistemli hale getirmek, bu görevleri her şeyin üzerinde tutan bir sorumluluğa sahip olmak, kaytarmaya yüz vermemek, işlerin rayına oturmasında önemli bir adımdır. Pek çok yerde bir türlü rayına oturtulamayan işlerin yarattığı olumsuz sonuçların varacağı boyut, çoğu zaman derinlemesine düşünülüp bütün yönleriyle kavranamaz. Oysa, zamanında ve yapılması gerektiği gibi yapılamayan işlerin yol açtığı sonuçlar birbirine eklendiğinde, ortaya ne kadar olumsuz bir tablonun çıkabileceğini tahmin etmek zor olmaz. Bilinçli ya da bilinçsiz olarak, zamanın bol keseden harcanması, aslında, küçük burjuva ruh halinin ve boşvermişliğinin bir yansımasıdır. Kabul etmek zor gelse de birçok şey ufak tefek kaytarmalarla, "ne çıkar" demelerle başlar... İlk bakışta oldukça masum görünen bu düşünce

aslında tehlikeli bir duyarsızlığın habercisidir.

Eir türlü düzene girmeyen işler karşısında "Uğraştığımız başka bir iş yok", "Aldığımız işi yaparken sırtımız terliyor" demenin de fazlaca bir anlamı yoktur. Elbette zamanın nasıl geçirildiği de önemlidir. Ancak daha da önemlisi, katedilen mesafeler ve alınan sonuçlardır.

Çalışmayla orantılı sonuç, programlı ve rasyonel çalışmayla alınır. Ne kadar çok çalışıldığı değil, ne kadar ve hangi nitelikte iş yapıldığı önemlidir. Program, aynı zamanda yapılacak iş üzerinde düşünme fırsatı da verir. "Bir iş, üzerinde düşünülerek başarılın Üzerinde düşünülmezse başarılmaz"...

Programlı çalışınca, kendini yapılan işe verince, zengin, canlı, etkili sonuçların ortaya çıkarılması işten bile değildir. Devrimci düşüncenin verdiği güç, görevi uygulama ustalığı ile birleştirilebilirse anlam kazanır. "İnsanların en verimli biçimlerde değerlendirilmesi" bu insanların bir bakıma verimli bir çalışmayla iç içe geçebilmesi içindir.

Programlı çalışma, sıkı bir disiplinle kendine yol bulup, kendini ileriye götürebilir. Disiplinsiz hiçbir iş olmaz. Disiplin, yaşamı ve yapılan işleri sürekli olarak denetleyen bir kontrolör gibidir. O yüzden de, herkesin, her yapılan işin bir iç disiplini olmak zorundadır. Bu denetçi, bizi dışarıdan gözleyen bir çift göz değildir. Bu denetçi, bizle birlikte yatan, bizle birlikte kalkan, bizle birlikte soluk alıp veren, bizden bir parçadır. Burada görevi, programlı çalışmanın uygulanmasını ve verimli rasyonel sonuçlar alınmasını sağlamaktır... Onun görevinin başarısı, onu sindirerek sahip çıkmamıza, görevini engelleyece < davranışlara karşı hoşgörüsüz olmamıza bağlıdır. Bu hoşgörüsüzlükte en ufak bir taviz bile verilmezse, o zaman hedefler gerçekleşmeye, istenen sonuçlar alınmaya başlanabilir.

Yaratıcılığın disiplinli çalışmayla olan yakınlığını kimse inkar edemez. Yaratıcılık, verimlilik ancak disiplinli, kararlı bir çalışmayla sağlanır, güvence altına alınır... Disiplininse uyulmak zorunda olunan, ihmale gelmez ilke ve kuralları vardır. Bunlara uyulmadan, gerekleri yerine getirilmeden verimli ve üretken bir çalışma doğrultusunda yol alınamaz. Çünkü o zaman yapılması gerekenin hayata geçmesini sağlayacak olan bir güç yoktur. Böyle bir durumda ise bugünün işleri pekala yarına kalabilir... Eksiklik, yetersizlikler hoşgörülebilir. Bu hoşgörünün bittiği yerde ise verimli, üretken bir çalışmanın önü açılmıştır. Onu artık kimse tutamaz...

* * *

Sayı: 33,1 Aralık 1991

ADALET VE ÖZGÜRLÜĞÜ DEVRİMCİLER TEMSİL EDİYOR

Sosyalizmin Doğu Avrupa'da ve SB'de yitip gidişine bakanlar, sosyalist güçler arasındaki moral kaybı ve, gerilemeden de güç alarak, sosyalizmi alt ettikleri, işini bitirdikleri söylemine daha sıkı sarıldılar. Sosyalizmi hiçbir zaman gerçekleştiremeyecek bir ütopya toplumu gibi gösterme çabalarını yoğunlaştırdılar. Emekçilerin alınterinden ve emeğinden çalarak sömürüyle, yağma ve talanla geçinenler, kendi mezarlarını kazan emekçi sınıfların sömürsüz bir dünya hedefinden, yani sosyalizmden yakalarını tamamen kurtarabileceklerinin hesabını yapar hale geldiler. Sömürünün bu çağdaş haydutlarının bütün sorunu; sömürle sömürülen, ezenle ezilen ilişkisini, halkların emperyalizme bağımlılığını, haksızlıklar ve adaletsizlikler sistemini sonsuza kadar sürdürmektir. Rahat ve huzur içerisinde sömürülerini sürdürmek, yeryüzünde kendilerine tehlike oluşturabilecek tüm engelleri ezip geçmek istemektedirler. Bugün bütün işleri sosyalizmin dönekleriyle el ele vererek ele geçirdikleri fırsatı en iyi şekilde değerlendirmek, sosyalizm düşüncesini, insanlığa kattığı değerleri, kısaca sosyalizme ait ne var ne yoksa toprağa gömmektir. İstedikleri tek şey sömürünün ortadan kalkacağı, sosyalist eşitlikçi ve adaletli bir düzen için kimsenin mücadele etmemesidir. Sosyalizmi kimsenin savunamayacağı kadar lanetli hale getirmektir. O yüzden sosyalizmin hızla çöktüğü ve bir daha geri gelmemek üzere gömülüp gideceği demagojisi anti-komünist kampanyanın ana temasını oluşturuyor. Mücadelenin insanlarına karşı yürütülen baskı ve tehditle birlikte, yok yere enerjilerini harcamamaları, boşu boşuna kendilerini tehlikeye atmamaları, yaşamlarını feda etmemeleri nasihatleri at başı gidiyor. Sadece sosyalizmin yarattıkları ve insanlığa kazandırdıkları değil, sömürüye, baskıya, zulme, haksızlıklara, insanın insan üzerindeki her türlü keyfi uygulamasına karşı mücadele etmek isteyenler, onur, namus ve

dürt stlük gibi erdemleri taşıyarak hiçbir haksızlığa ve keyfilğe boyun eğmeyen insanlar kalsın, yeryüzündeki cenneti sadece bir avuç sermaye sınıfına ayıran kendi düzenleri ebediyen yaşasın istiyorlar.

Emperyalist medyanın tüm dünyaya yaymaya ve kafalara yerleştirmeye çalıştığı şey "ideolojilerin öldüğü" propagandasıdır. Emperyalizm devrimci düşünceleri öldürmek isterken, kendi ideolojisini de feda ediyor! Onlar için emekçilerin ideolojisinin ölümü bütün ideolojilerin ölmesi anlamına geliyor. Çünkü korktukları tek şey devrimci düşüncelerdir. Emperyalist dünyada ideolojilerden arınmış bir dünya nutuklarıyla "yeni dünya düzeni" istekleri birbirini tamamlıyor. Böylece sosyalizmin yıkılmasıyla kapitalizm için bir tehlike kalmayacak şeklinde aldatıcı bir dünya barışına halkları teslim olmaya zorluyorlar. Savaşla beslenip, savaşırsız yaşayamayanlar, şimdi yüzleri kızarmadan barışı sağlayabileceklerini söylüyorlar.

Emperyalizmin özgürlük, demokrasi, barış gibi en çok kiletlediği şeylere sıkı sarılması dünya egemenliğine giden yolda kullandığı sahte manevralardan başka bir şey oluşturmuyor. Böyle bir dünyada devrimcilik geçmişe göre çok daha fazla zorluklara katlanmayı, ideolojik olarak çok daha sağlam olmayı gerektiriyor. Geçmişte devrimlerin ve ulusal kurtuluş savaşlarının peş peşe gelmesiyle devrimci moral ve coşku kabına sığmıyordu. Sosyalizme ve devrimci düşüncelere geniş bir sempatiyle birlikte korkusuzca ve heyecanlı bir yöneliş vardı. Sosyalizm Asya'nın, Afrika'nın, Latin Amerika'nın geri halklarını ayağa kaldıracak kadar güçlü bir etkiye sahipti. Sosyalizm emperyalizmin halkları saran zincirlerinin halkalarını birer birer parçalarken, insanlar ve halklar üzerindeki saygınlığını ve prestijini sürekli yükseltiyordu. Halklar kurtuluşları için insanca yaşamak, özgür olmak ve gelecekte kendi kaderlerini elde etmek için sosyalizme sarılıyorlardı. Ama bugün çok farklı bir süreç yaşanıyor. Cepheden halkların ardı sıra gelen zafer haberleri şimdilik duraksama devresi geçiriyor, bunun yerine emperyalizmin her cepheden başlattığı saldırılar geliyor. Emperyalizm, sosyalizme karşı açtığı haçlı seferinde bu kez önemli mevziler kazandı. Şimdi bunu devrimcilere ve halklara karşı kullanıyor.

İşte bu süreçte devrimci olabilmek, emperyalizmin bu saldırganlığı karşısında ayakta kalabilmek, sömürüye ve zulme karşı adaleti savunmak ve halkların ezilmesine son vermek için mücadeleyi seçebilmek daha büyük zorlukları, fedakarlıkları göze almayı gerektiriyor. Görev ve sorumlulukların bu ölçüde artışı ve zorlukların üst üste binmesi yine de her şeye rağmen devrimciliğe daha t üyük onur kazandırıyor. Devrimci olabilmek ve onun gereklerini gerçekten yerine getirebilmek daha büyük bir saygınlık yaratıyor. Bugün sistemin bütünüyle namus yitimini, ahlaksızlığı ve adaletsizliği teşvik ettiği ve bunu başaranları yücelttiği göz önüne alındığında, devrimciliğin kazanacağı onur ve saygınlık daha iyi anlaşılacaktır. Böyle bir çirkefin ortasında devrimci olabilmek hiç de kolay bir iş değildir. Çürüme ve kokuşmanın toplumun her tarafını sardığı durum Ja dürüst, onurlu, baş eğmez insanların değeri çok daha fazla artıyor. Bugün adaletsizlikten başka bir şey üretmeyen ve paranın en değerli tapınak olduğu sistemde onuru, namusu, ahlakı, baş eğmemeyi devrimciler temsil ediyor. Burjuvazi ne kadar uğraşırsa uğraşsın, çürümenin ve yozlaşmanın alıp ba-

şını gittiği burjuva sistemi karşısında böylesi olumlu değerleri savunan, adaleti temsil eden insanlar her zaman var olacaktır. Halkların birbiriyle yardımlaşmasını, birbirlerine destek olmasını, enternasyonal ruh ve coşkuyu, bilinç ve gönüllülüğü, halkların birbirleri için mücadele etmesini önleyemeyecektir. Ama işte şimdi emperyalizm, enternasyonalizmin unutulmaya başlamasından da güç alarak halklara saldırdı ve halklara boyun eğdirmeye kalkıyor. Cesaretle kendisine kafa tutan ülkeleri işgali altına aldı. Bugün bunun derslerini de iyice sindirmek devrimciler için büyük önem taşıyor. Bu noktada Che'nin 1965'te devrimcilere ve halklara yaptığı çağrı ve uyarıları bir kez daha hatırlatmakta fayda vardır. *"Devrimci, sosyalizmin kuruluşunun dünya ölçüsünde tamamlanmasına kadar ancak ölümüyle bitecek olan kesintisiz çalışması içinde tükenir gider. En acil görevler yerel ölçüde tamamlandığında, devrimci çabalarını yavaşlatır ya da proletarya enternasyonalizmini unutursa, önderlik yaptığı devrim esinlendikleri bir güç olmaktan çıkar ve devrimci, amansız düşmanımız olan emperyalizmin çok iyi yararlanacağı rahat bir uyuşukluğa düşer."* (Sosyalizm ve İnsan)

NİÇİN DEVRİMCİ OLMAK?

Dünyayı yorumlamaktan öte değiştirmek için yola çıkmak devrimci olmayı gerektiriyor. Marks'ın "Bizden önce herkes dünyayı yorumlamakla yetindi. Sorun onu değiştirmektir." deyişi gerçekte devrimciliğin en kısa ve özlü tanımını veriyor. Değiştirmek, statülere karşı çıkmak, mevcut işleyişin şu ya da bu şekilde bir parçası olmamak, devrimciliğin önemli kriterlerini oluşturuyor. Tabii ki bu her değişim isteyeninin de devrimci olacağı anlamına gelmiyor. Devrimcilik, sistemle doğrudan ve temelden bir hesaplaşmayı gerektiriyor. Devrimciliğin mayasında basit ve nicel bir değişim değil, radikallik, köklü, temelden bir değişiklik anlayışı vardır. Bir devrimciyi reformcudan temelden ayıran fark, reformcunun değişimi başkalarından beklemesine karşılık, devrimcinin değişimi gerçekleştirmek için başkalarından beklemeden, kendi özgücüsüyle mücadele etmesidir. Ve tabii ki en önemlisi değişimi sistemin sınırlarına hapsedmemesi, özünde sistemi koruyup kollamaması, mücadelesinin hedefini, sosyal varlığıyla insanın gerçekten kurtuluşunu sağlayacak alternatif bir sistem getirmeye yöneltmesi, yöneltebilmesidir. Devrimciliğin seçimi her koşulda bilinçli ve gönüllü olarak dünyayı değiştirme görev ve sorumluluğunu yüklenmek anlamına geliyor. Kimsenin bir şey bahşetmediği, ödül koymadığı, sonunda kişisel bir çıkarın olmadığı çok özgür, toplumsal bir iştir dünyayı değiştirme mücadelesine katılmak ve bunun getireceği belalara ve zorluklara göğüs germeyi kabullenmek. Gönüllü ve bilinçli olmadan böyle bir mücadele sonuna kadar götürülemez. *"Marksist, insanların en iyisi, en mükemmeli olmalı, ama her şeyden önce bir insan olmalıdır; kitlelerin içinde yaşayan ve onlarla soluk alan bir partinin militanı olmalıdır. Kitlelerin bazen belirsiz ve bulanık özelemlerini, somut direktifler haline getirmesini bilen bir yönetici; her şeyini halkına veren, yorulmak bilmez bir emekçi olmalıdır; dinlenme saatlerini, kişisel rahatını, ailesini ve hayatını devrime adayan, ama insani ilişkilerin sıcaklığına hiçbir zaman yabancılaşmayan dayanıklı bir işçi olmalıdır."* derken Che, bilinçli ve gönüllü olmadan bu işlerin başarılamayacağına da değinmiş oluyor.

Kısaca devrimcilik burjuvazinin bütün demagoji ve karalamalarına karşı toplumsallığa, insanlığa kendisini adanmış insanların işidir. Kendisi için bir şeyler peşinde koşan ve çıkar beklentisi sona erdiği yerde bu işi bırakıp giden insanların işi değil. Geleceğe akan ve tarihin onay verdiği mücadele sadece ve sadece bilinçle, kendisini her şeyiyle bu bilincin emrine vermekle ileriye taşınabilir, devrimciler her zaman toplumun en ileriye görenleri ve görebildikleri oranda geleceği oluşturmak için mücadeleyi seçenleri olmak zorundadırlar. Tarihten gelen misyon bunu dayatıyor. Zaten toplumsal etkilime gücüne sahip olabilmeyenin kaynağı buradan geliyor.

Değiştirenler, değiştirmek isteyenler de bu değişim içerisinde kendilerini, örgütlülüklerini değiştirmek ve gelişmelere ayak uydurmak zorundadırlar. Toplumunu sistemle birlikte değiştirme mücadelesine katılanlar, kendilerini de toplumsal olarak değiştirerek yeni gelenek ve değerler kazanırlar ve yenilenirler. Devrimcilerin öncelikle sürekli kendilerini ileriye doğru dönüştürüp yenileyerek yeni ilişkilerin geliştiricileri olmaları gerçeği buradan geliyor. Eski ile, mevcut gerici ve insanın yaratıcılığını bağlayıp sınırlayan statülerle çatışa çatışa değişimi gerçekleştirmenin, bunu gerçekleştirenleri değiştirmemesi ve yenilememesi düşünülemez. Devrimcilik nesnel olarak geleceğin yeni insanların toparlandığı ve değişim için ileriye gittikçe yeni insan oluşumunu hızlandırdığı tek toplumsal odak olarak sisteme aykırılığı ifade eder. Yeni kültür, ahlak ve adalet anlayışıyla sömürüye karşı olmak ancak yepyeni insanların mücadeleye, değişime aktif ve bilinçli olarak katılımıyla sağlanacaktır derken, bu anlatılmak isteniyor. Bunlar birbirlerinin alternatifi değil, doğrudan birbirini etkileyen ve birbirine bağlı gelişen ilişkilerdir. Kendisini dünyayı değiştirme mücadelesine göre sürekli değiştirerek yenilemeyen insan, sonuçta sistemin insan ilişkileri de dahil, her şeyi kendisiyle; birlikte çürüten ve tüketen sömürü girdabına girmekten kurtulamaz. Değişim, süreklilik kazandığında, devrimciler, sistemin bataklığına çekilme kanallarını da tıkayabilirler. Ayrıca bu bataklıkta boğulmaya başlayan insanlara da yardım elini uzatabilirler. Özünde sistemin alternatifi olmak isteniyorsa, yepyeni ilişkiler yaratılarak, değişim çok daha geniş kesimlere, kendi değişimleriyle birlikte taşınabilmelidir. Marksizmin devrimciliğe attığı kutsal görev ve sorumluluklar böyle bir çaba harcamayarak başarılabılır. Devrimcilik insanları mutlu ederek mutlu olma işidir derken Marks, insanları devrimciliğe çekenin ne olduğunu açıkça göstermiş oluyor. Devrimcilerin sahip olduğu yurt sevgisi, halk ve insan sevgisi ve kendilerine olan güven bir insanın başına gelebilecek bütün güçlüklerin, acıların ve felaketlerin yenilmesini sağlayan çok güçlü manevi etkenlerdir.

Devrimci bir insan/gerçekte her şeyiyle toplumsal düşünüp, yaşamaya başlamışsa, toplumla üzülen, toplumla sevinen, toplumla kaybedip, toplumla kazanıyor demektir. Eksiksiz paylaşım duygusunu toplumsal boyutlarıyla bu şekilde sürekliştiren, devrimci ilişkilerden başkası değildir. Başka bir ifadeyle söylenirse, paylaşım dayanan geleceği kazanmak için ne gerekiyorsa yapan ve paylaşmayı sistemleştiren devrimcilik, böyle maddi bir temel üzerinde şekilleniyor. Devrimcilerin kendi aralarında ve halkla paylaşmayacakları hiçbir şey olamaz. "Yarin yanağından gayri her yerde, her şeyde beraber olabilmek" felsefesi devrimcilerin gerçekliğini yansıtır. Devrimciler sömürsüz bir toplum

özlemini gerçekleştirmek için, sömürü ilişkilerini reddeden büyük bir toplumsal aile yaratmak ve yarattıkları insani ilişkilerin zenginliğini barındıran toplumsal örgütlenişin hazzını, huzur ve rahatlığını duymak zorundadırlar. Böyle ilişkiler yaratılamadığı noktada, devrimcilik boş bir kavramdan başka bir şey ifade etmiyor. Yoksa kolay kolay hiçbir insan canını bile gerektiğinde ortaya koyarak bu tür bir mücadelenin gereklerini yerine getirmek için kendisini hazırlamaya kalkmaz, kalkamaz. İnsanları devrimciliğe bu toplumsal haz çekiyor. Sadece ve sadece *"Ezim ezim ezilmiş, bitkin, boynu bükük bir yük beygiri gibi ağır ağır, çeke çeke ölmektense, bu iğrenç düzenin savunucuları ve koruyucularına karşı yürütülen açık bir mücadelede can vermeyi yeğleyenler, kahramanlık ününe bin kat daha fazla layıktırlar."* (Lenin)

Devrimci inanç ve halka bağlılık, her şeye katlanmak ve hiçbir engel tanımadan bildiği yolda yürümek, her devrimde olması gereken en önemli niteliklerdir derken, bunların içini, duyulan bu toplumsal mutluluk ve haz duygusu dolduruyor. İnsanları kendileri için birlikte ve dayanışma içerisinde hak ve adalet aramaya yöneltmenin, "zavallı", "aciz" durumdan çıkarak direngen bir kimliğe kavuşturmanın, insanların sürekli karınlarını doyurabilmeleri için onlara her gün bir balık verme yerine balık tutmayı öğretmenin verebileceği mutluluk ve haz hiçbir şeyle kazanılamaz. Sistemin içine sıkışıp kaldığı ve bir türlü çaresini üretemediği çelişkileri yakalayıp çözümlemede, devrimciler oynayacakları rol oranında toplumu etkileme gücüne sahip olabilirler. Yoksa haklılığın ve toplumu değiştirme yönünde ilerlemeden alınan gücün ayaklarının yere sağlam basması düşünülemez.

Ne yazık ki, sadece haklı olmak ve doğru politikalar üretmekle her şey çözümlenmiyor. Öyle olsa, bugün devrimcilerin kitlelerin hareketliliğine egemen olması gerekirdi. Devrimcilik başka özelliklere sahip olmayı da gerekli kılıyor. Devrimcilerin her tarihsel anda, irade, politika ve örgütlülükleriyle sistemin kitlelerin istemleri yönünde çözemediği çelişkileri çözebilecek olduklarını, yaşamın içinde kitlelere bizzat öz deneyimleriyle kavratıp, kendilerini kabul ettirmeleri gerekiyor. Devrimcilik, özgürlük sözlerini papağan gibi tekrarlayıp, gösteriş yapmak değil, halkı canla başla çalışarak mücadeleye hazırlamak ve kitlelere anladığı dilden sorunlarını ve çözüm yollarını gösterebilmektir. Bu, devrimcilerden başkasının işi olamaz. Çünkü mücadele bir avuç üstün, süper özelliklerle donanmış insanlarla değil, emekçi halkla birlikte yürütülecektir. Mücadelenin maddi gücü halkın bizzat kendisidir. Her seferinde çelişkileri arayıp buldukları ve en kördüğüm olmuş sorunlara bile cesaretle neşter vurduklarında ancak güçlerinin bilincine varabilirler ve bunun kitleleri harekete geçirebilme dinamizmi taşıdığını görebilirler. Yoksa devrimcilerin haklılığı ve gücü sadece kitaplarda yazan güzel sözlerden ve tarihe ayak uyduran tahlillerden gelmiyor. Devrimcilik tarihin motor gücü olarak değişimi aktif olarak sağlamasıyla kendisine tarihsel önemde bir yer edinebildi. Devrimciler kendileri için söylenen güzel sözleri hak etmek için mücadele ettiklerinde, hem güç kazanıp büyüdüler, hem de topluma kendilerini daha iyi anlatarak, saygı ve prestij kazandılar. Devrimciler zaten başka türlü de bir yol izleyerek toplumu dönüştürme ve ileri bir dünyanın ilişkilerinin tohumlarını atma yolunda ileriye doğru tek bir adım atamazlar; çözümler ve

eriyip giderler. Yalandan, sahtekarlıktan ve ikiyüzlülüğten arındırılmış, dürüstçe ilişki er ve her seferinde gerçekleri halka olduğu gibi gizlemeden anlatarak açıklarını ve eksiklerini göstermek, halkın güvenini kazanmanın kapılarını ardına kadar açacak anahtardır. Halkı gerçeklerle tanıştırmaktan ve buna göre hazırlamaktan korkmamak gerekiyor. Lenin, *"Acı Gerçek 'bizi yükselten' yalandan daha yararlıdır, diplomatça gevelemekten ve şartlı şurtlu konuşmadan daha değerlidir."* diyordu. Politik dürüstlüğü kuvvetin, ikiyüzlülüğü de zayıflığın belirtisi olarak tanımlayan Lenin, güçlü olarak ayakta durmanın, sarsılmamanın ve politikaca sürekli başarının güvencesini doğruları ve gerçekleri her koşulda halkın karşısında savunmaya bağlıyordu. Lenin'e göre *"Yalan sözler, yalana dayalı övünmeler, manevi ölümdür, politik ölümün şaşmaz güvencesidir."* Devrimcilerin gücü, halkın kendilerine duydukları güvenle ölçülür. Bu güven sağlamlaştığı, genişlediği, söz ve özellikle bunun pratikte gerçekleşmesiyle birlikte derinleştiği zaman, devrimciler kökleri sökülmecek şekilde halkın bağrına yerleşerek geleceğe halkla birlikte yürüyecekleri yolu daha da netleştirirler.

Sistemin parçalayıp attığı, kendi içinde sindirdiği ve istediği biçime dönüştürmek için her türlü kötülüğü yaptığı ve bunu yapacak baskı aygıtları da dahil özendirici ve teşvik edici her türlü araca ve propaganda kanallarına sahip olduğu c düşünülse bile, devrimciliğin zeminini bu sistem hiçbir zaman bağrından söküp atamadı, atamayacak da. Çünkü bu sistem kendi yarattığı çelişkileri ne yaparsa yapsın yenemez ve yenme dinamizmine de sahip olamaz. Çelişkilere yen k düşmesi tabii ki kendiliğinden olmuyor ve olmayacaktır da. Sistemin içinde bu nesnelliği dönüştürecek gücü yine bu nesnellik kendi içinde yaratıyor. Burun için toplumsal bir politika ve toplumsal bir örgütlülük yaratan irade gerekiyor. Devrimciliğin tarihsel haklılığı ve zorunluluğu sistemin çözüm bulamadığı celi skileri çözebilme gücünden başka bir şey değildir. Mutlaka ama mutlaka toplumu ileriye doğru değiştirecek güçler, bu sistemin çözümsüzlüğe saplanıp kalem çelişkileri tarafından yaratılıyor. Yoksa ne bir Marks, Engels ne de Lenin gökten zembille indirilmediler. Sistemin çözemediği iç çelişkileri çözebilecek ideolojik ve politik hattı yaratabilmeleri ve bunu sınıfsal ve toplumsal zemine oturtmaları onları dönemlerinin en büyük devrimcileri yaptı. Onlar, kapitalizmin burjuva-proletarya çelişkisinin uzlaşmazlığı ve bu uzlaşmazlığın beklediği çözüm yolu yarattı. Lenin, *"Marks ve Engels bilimsel yapıtlarında, sosyalizmin hayalcilerin bir hayal ürünü olmadığını, çağdaş toplumdaki üretici güçler gelişmesinin gerekli ürünü ve son amaç olduğunu ilk olarak açıkladılar."* diyordu.

Uzlaşmaz sınıflara bölünmüş ve artık çözümsüzlüğüne çare bulmaktan aciz her sistemin karşısında devrimcilerin bulunması, kendi mezar kazıcısını kendisi yaratması esprisiyle ifade ediliyor. Bu çelişkileri bastırmak göreviyle iktidara el koyanların "köklerini kazıdık, bitirdik" böbürlenmeleri yanında "Yine de yüzde 5-10 oranında bunlar kalır. Hiçbir zaman yok olmazlar." deyişlerinin altında, çelişkileri geçici olarak bastırmaları ama uzun süre bastıramayacakları düşüncesi yatıyor. Bu çelişkiler yok olmadıkça ve sistemin toplumu çürütmesi sürdükçe, buna karşı koyacak şekilde devrimci düşüncelerle birlikte devrimciler boy verecektir. İşte bugün devrimcilere daha fazla ihtiyaç var denilirken, sistemin hızlı çözülüşü ve kitlelerin sistemin dışında yeni bir şeyler aramaya başla-

ması kastediliyor. Bugünkü nesnellik devrimci düşüncelerin yayılması ve devrimci politikanın toplumu etkileyip sarsması, kitleleri etrafında toparlayarak sistemin çelişkilerini çözmeye yönelmesi için her zamankinden daha elverişlidir. 12 Eylül'ün başaramadığı, çelişkileri çözme ve toplumsal uzlaşma zeminini, bugün çelişkilerin boyutlandığı ve artık kendisi için kazanmak isteyen bir halkın olduğu süreçte, oligarşinin başarabilmesi mümkün görünmüyor. Bugün devrimciler, işte böyle bir zeminde mücadeleyi ve yarattıkları gelenekleri halka taşımamanın rahatlığı içinde olabilmelidirler. 12 Eylül'den sonra sistem halkın hangi sorunlarına çözüm buldu? Tersine 12 Eylül'le birlikte halkın sorunları sinmişlik ortamında katlanarak arttı. Bu, sistemle çelişkilerin derinleşmesi anlamına geliyor ki, bu çelişkiler geçici olarak ne kadar bastırılmaya çalışırsa çalışılsın, derinleşmesi kaçınılmazdır. Bu çelişkileri kimler nasıl çözümleyecek? Bu sorunun cevabında devrimcilerin toplumsal sorumluluğu vardır. Niçin devrimci olmak? Tek bir cevap vermek gerekiyorsa, oligarşinin 12 Eylül'lerle bile çözemediği toplumsal çelişkileri halk için ve halkın istediği biçimde çözmek için...

Devrimcilere, yaşanan süreçte hiç de düşündükleri gibi hareket edecekleri kadar iş düşmüyor. Bu süreçte üzerlerine düşen iş, onların başka hiçbir şey yapamayacakları kadar ağırdır. Çünkü sistemden umudunu kesen insanların umutsuzluk ve karamsarlık içine gömülüp, yaşama küsmelerini ve artık hiçbir şeye inanmaz hale gelerek duyarsızlaşmalarını engellemek ancak devrimcilerin bu insanlara yeni bir umut kapısı aralamasıyla olacaktır. Devrimciler bugün çalışmalarıyla halka yeni umut kapısı aralayanlar olmak zorundadırlar. Halk yeni arayışlar peşinde koşarken, devrimcilerin araladığı umut kapısına daha fazla ihtiyaç duymalarının önemini her zamankinden daha iyi kavramak gerekiyor. "Halkın umudu olmak, devrimcilerin ellerindedir" sloganı bugün kafalarda her zamankinden daha fazla bir somutluğa sahiptir. Zaten toplumsal çürümenin önüne geçebilecek ve bir daha kolay kolay dönüştürülemeycek yığınların oluşmasına karşı durabilecek güç olarak bugün ortalıkta devrimcilerden başka kimse yoktur. Devrimcilerin bir de toplumsal çürümeye karşı toplumsal canlılığı ve hareketliliği ayakta tutma ve süreklileştirme diye bir görevleri olduğu unutulursa, giderek mücadeleye aktarmak için gerekli sağlıklı insan malzemesi de bulmak güçleşecektir. Devrimciler omuzlarına binen bu toplumsal yükleri kaldırmakla karşı karşıyadırlar ve bunun için de işi ağırdan almaya ve savsaklamaya hiçbir hakları olamaz. Bunun için hiçbir gerekçe kabul edilemez. Sınırsız bir fedakarlık duygusuyla ve tükenmez bir enerjiyle çalışmak, ara vermeden ve bugünün işini yarına bırakmadan, her işi zamanında sonuçlandıracak şekilde hareket etmek ve her şeyini bu işe adanmak bugün bir propaganda-ajitasyon sloganı olmaktan çoktan çıktı. Şüphesiz bunun bilincine varamayan ve hala sorumsuzca davranarak işi idare eden ve sürecin getirdiği görevleri yapmakta ayak direyenleri mücadele gözlerinin yaşına bakmadan döküyor ve sistemin ögütücü kanallarına bırakıyor.

HALK SİSTEMDEN SOĞUDUKÇA, YÜZÜNÜ DEVRİMCİLERE ÇEVİRİYOR

Devrimciler bugün önemli avantajlara sahiptirler. Sosyalizme yeni mevziler

kazaıfıdırabilmenin olanakları her zaman olduğu gibi bugün de vardır. Ama bunun için büyük fedakarlıkları ve zorlukları göze almaları, kitleleri sarsacak politikaları hayata geçirmeleri gerekiyor. Devrimciler bugün ulusal ve uluslararası alanca büyük ve önemli değişmeler yaratacak dinamiklere sahiptirler ve bunun hakkını vermek zorundadırlar. Devrimci politikanın statü tanımaz geleneklerinde ısrar edildiği, düzenden kopan kitleleri kazanmak için yorulmak bilmez bir fedakarlığa katlanıldığı, cesaret ve atılganlığın daha da artırıldığı noktada, ülkenizde bölgeyi de etkileyecek önemli değişimler ortaya çıkabilecektir. Ortadoğu da için için yanan devrimci ateşin Uyuşturulmasında ve körüklenmesinde önemli kıvılcımlardan biri olacaktır.

emperyalizm ve işbirlikçilerinin "yeni dünya düzeni" planlarında Sovyetler'deki halklardan Kıbrıs'a, Irak Kürdistanı'ndan Balkanlara kadar bölgedeki tüm halkları köleleştirme hazırlıkları yatıyor. Devrimciler böyle bir saldırı planına karşı da mücadele etme görev ve sorumluluğu ile karşı karşıyadır. Devrimci görev ve sorumlulukların layıkıyla yerine getirilmesi işte bu nedenle sadece bölge halklarını değil, tüm dünya halklarını da derinden sarsacak, emperyalizm ve bölge halklarının hesaplaşmasında önemli mevzilerin kazanılmasına zem n hazırlayabilecektir.

1920'lerde devrimci olmanın odağında sosyalizmin anayurdu SB'yi savunmak ve buna bağlı olarak sosyalizmi yaygınlaştırmak vardı. 1930'lu yıllarda ise devrimciler için yollar daha büyük ve enternasyonalist ruh ve dayanışmaya açılıyordu. Faşizmin saldırıları karşısında devrimciler güçlerini İspanya'da Cumhuriyetçiler safında birleştirdiler; enternasyonal müfrezeler oluşturdular. Okyanuslar aşır, sınırlar geçerek İspanya'da özgürlük kavgasına katılıyorlardı. İspanyol Cumhuriyetçilerinin, yurtseverlerinin, anti-faşistlerinin kavgası onların kavgasına dönüştü. II. paylaşım savaşında devrimciler SB'nin etrafında, bu sefer faşizmi yenmek için bir araya geldiler. Faşizme karşı savaşmak devrimci görevdi. 1970'lerde devrimci olmak için 50 yıllık revizyonist gelenekle her türlü bağın kopartılması, mücadelenin önünün açılması gerekiyordu. Ülkemiz devrimcileri bu yeni sürecin yaratıcıları oldular. 1975-1980 döneminde devrimci olmak için; azgınca saldıran faşizm karşısında emekçi halkın mücadelesine önderlik etmek gerekirken, 12 Eylül döneminde "Cunta 45 Milyon Halkı Teslim Alamayacaktır" diyerek ülke topraklarında kalıp, 12 Eylül'e karşı halkın mücadelesini örgütlemek, her türlü teslimiyeti ve geri çekilmeyi reddetmeli gerekiyordu. Şimdi ise sosyalizmin önemli prestij kaybına uğradığı bugün, devrimci olmak, emperyalizme karşı kafa tutmayı, bölgemizdeki halkları köleleştirmek için hazırlanan oyunları bozacak cesaret ve atılganlığa sahip olabilmeyi gerektiriyor.

Çağın ülkemiz devrimcilerine yüklediği görev ve sorumluluklar, bu tarihsel misyona göre hazırlanıldığında yerine getirilebilecektir. Emperyalizmin "yeni dünya" stratejisinde ulusal ve devrimci hareketleri yok etmek kadar, onları reformlar yoluna sokarak koltuğunun altına alma politikası yatıyor. Ülkemizdeki mübadele dünyadaki gericilik dalgasına cevap olabilecek, bu dalganın önünü keserek, halkımızı nihai hedefe götürececek elverişli zeminlere sahiptir. İşte bugünün koşullarında mücadelenin zorluklarının arttığını bilerek devrimci ideolo-

jinin saflığını korumak, mücadelenin soylu amaçlarını her şeyin üzerinde tutmak daha çok önem kazanıyor. Sosyalizmin yitip gittiği ülkelerde unutturulmaya çalışılan devrimci önderleri sahiplenmek, Marks'ı, Engels'i, Lenin'i, Stalin'i, Mao'yu mücadelede yaşatmak görevi devrimcilerin omuzlarına düşüyor. Devrimci önderlerin düşünce, inanç ve mücadelelerini karalamaya, halkların gözünde küçük düşürmeye çalışarak, emperyalizm yıllardan beri yaptığı şeyi tekrarlamaktadır. Sosyalizm, enternasyonalizmle büyüyen, güçlenen bir sistemdir ve her ülkede yaratılan sosyalist değerler, kurtuluşları için mücadele eden tüm halkların ortak değerleridir. Devrimin ustaları, mücadelenin yetiştirdiği önderler savunulmadan ülkemizde mücadelenin bugünü ve geleceği savunulamaz. Stalin sosyalizmin kuruluşunda, faşizmin yenilmesinde emekçi sınıf hareketinin sarsılmaz irade örneğidir. Halkların nezdinde sosyalizmin saygınlığını Lenin'le birlikte doruğa çıkartmakla tartışmasız yeri olan bir devrimcidir. Bir Mao'nun Çin halkı ve dünya halkları için taşıdığı değer, ulusal kurtuluşçuluğun yanında köylü halkları ve geri ülkelerin işçilerinin kaderlerini değiştiren sosyalizmin değerleriyle, özgüce güven gibi yüksek moral ve politik değerlerle ölçülebilir ancak. Che Guevara sadece Küba halkının değil, ezilen ve özgürlük peşinde koşan tüm Latin Amerika halklarının, dünya halklarının yarattığı önemli bir değerdir. Emperyalizmin dünyanın her köşesindeki halklara karşı yaptığı haksızlıkları yüreğinin derinliklerinde hissederek, onların çağrısına koşup, canını verecek kadar enternasyonalisttir. O, 20. yüzyılda emperyalizme kafa tutan, sosyalizmi kuran yeni insandır. Sosyalizmin ekonomik, siyasi, sosyal kazanımlarıyla, bu kazanımlar için mücadeleye ömürlerini adanmış önderlerin ve devrim şehitlerinin ve savaşçılarının savunulması devrimciler için bir sınıf görevinden öte ahlaki bir sorundur. Kapitalizmin bireyciliği ile halkları zehirlediği ve bilinçleri çarpıklaştırdığı koşullarda, devrimci değerleri inatla ve inançla savunmak çok daha önemlidir. Bugün kuşkusuz, devrimcilerin önünde aşılması gereken büyük zorluklar, kazanmak için ödenmesi gereken büyük bedeller vardır. Ama, halkımızı köleleştirenlerin kof saltanatının sadece devrimci bir kararlilikla dize gelecek kadar dayanıksız olduğu da bir gerçektir.

Adaletsizliklerin hüküm sürdüğü bir ülkede yaşıyoruz. Sistem her gün, her an yeni adaletsizlikler üretiyor. Oligarşinin baskıyla ayakta tutmaya çalıştığı sömürü ilişkileri, kitleleri zaptetmekte güçlük çekiyor. Seçimlerde çözüm arayan oligarşi çözümsüzlükle karşılaşmıştır. Koalisyonları şiddetle reddedenler, istikan bozduğunu vaaz edenler, şimdi koalisyonlar uzlaşmadır ve iyidir diyerek çözümsüzlüğe boyun eğiyorlar. Başka çözümler üretemedikleri için umutlarını koalisyon hükümetine bağlıyorlar. Koalisyon hükümetinin hazırladığı program, devrimcilerin ve halkın mücadelesinin fiilen geldiği noktaya barikat çekme programından başka şeyler içermiyor. Nispi hak ve özgürlükleri 12 Eylül'den sonra ellerinden alınan ve örgütsüzlüğe mahkum edilen kitleler, devrimcilerle birlikte yeni bir sürece adım attılar. Mücadele çok şeyi değiştirdi ve kendilerini hapseden yasaları işlemez kıldı. Devrimcilerin ve halkın mücadeleyle yarattığı fiili duruma uygun düşen bir yasal çerçeveden daha ileri bir şey içermeyen hükümet programı, mücadeleye karşı her türlü baskı tedbirini de almayı ihmal etmiyor.

Bugünkü koalisyon hükümeti halk güçlerinin muhalefeti demokratik açılımlar demagojisi altında önleme hükümetidir. Oligarşi her hükümetten beklediği gibi yine istikrar, huzur bekliyor. Yani hedef mücadelenin kendisinden başka bir şey değildir. Mücadele "kökünü kazıdık, bitirdik, yok ettik" diyenlerin bu düşüncelerinde yanlışlıklarını göstermekle kalmadı, devrimciler, yaşadıklarından ç kardıkları derslerle mücadeleyi daha sağlam ve kalıcı bir zemine oturtmayı başardılar. Haklı olmanın bilinciyle hareket etmek ve inandığı şeyleri sonuna kadar savunmak, -devrimcilerden halka ulaşan geleneklerle,- bugün bütün direnişlerin andı, yürekleri kamçılayan sloganı haline geliyor. Devrimciler bu şartları yerine getirerek, en olumsuz koşulları aşıp geçerek mücadeleyi bugünlere taşıdılar ve halkı bu kararlı tutumlarıyla etkileyerek kendi yanlarına çekecek yolları açtılar. Özü-sözü bir insanlar olmaları, halkın güvenini kazanmaları temel özelliklerinden biri oldu. Hiçbir koşulda mücadeleden vazgeçmeyecek, ne pahasına olursa olsun mücadeleyi savunarak halkın üzerinde kazanılan güven, yeri geldiğinde bedenleri ölüme yatırarak gösterilen fedakarlıkların ürünüdür. Çünkü Lenin'in dediği gibi *"Gericiliğin etrafı en büyük bir şiddetle kasıp kavurduğu, liberallerle demokratların en büyük bir karamsarlık içinde bulundukları zamanlarda devrimin ilke ve sloganlarını savunanlar, devrimcidirler."* Aslında devrimciler bunu başarabildikleri için, her dönem ne kadar ağır darbelerle karşılaşsalar bile hayatta kalabilmişlerdir. Bugüne kadar disiplin ve becet ileriyle, devrimci irade ve yaratıcılıklarıyla halkı en fazla kendilerinin anladığını ve halkın sorunlarına en iyi çözümü kendilerinin bulacağını mücadelede gösterdiler/Birer birer oligarşinin zindanlarını yarıp geçen devrimcilerin yarattığı moral güç, mücadeleye katkı sağladı. Halk, şimdiye kadar hiçbir burjuva partisinin temsilcilerinin, sistemin kurumlarının göstermediği sevgi ve saygıyı devrimcilerden gördü. Devrimciler, halk nerede kendilerine ihtiyaç duyuyorsa, hiçbir çıkar gözetmeden onların yanlarına koşmalarıyla tanındılar. Hak isteyen, adalet ve özgürlük peşinde koşan halk sistemden koptukça, devrimcileri arar nale gelmişse, bunu mücadeleden başka bir şey başarmamıştır. Sosyalizmin gerilediği bir dönemde, halkta mücadele dinamikleri yaratacak şekilde mücadeleye yön veren devrimcilerin önleri açıktır ve sistemin çözümsüzlüğü açığa çıktıkça, halkın mücadeleye akışı daha da hızlanacaktır. Hiçbir partiye **iktidar** olma şansı vermeyen halk, aslında yeni arayışlar içerisinde olduğunu bir ksz daha göstermiştir ve devrimcilerin mücadeleye daha sıkı sarıldıkça hızlı adım atmaları buradan geliyor. Devrimciler emekçileri sarsarak sadece ülkemizde değil, uluslararası alanda da devrimci coşku, heyecan ve cesareti de artıracak olmanın bilinciyle hareket etmelidirler. Uzlaşmaları reddederek, yarattıkları direniş gelenekleriyle zorluklara göğüs gererek, sarsılmaz bir şekilde devrimci inançlarıyla mücadelenin yolundan ilerleyen devrimciler, geleceği kazanacak ve halkı özgürleştirecek güç olarak kendilerini göstermede somut adımlar atıyorlar.

* * *

olaylarından farklı "taktikler" çıkarabildiğine göre, herkesin aşağı yukarı aynı şeyleri söylediği teorik gerçekleri yinelemenin solu geliştirmesi beklenemez. Bunun yerine bu gerçekleri kendi ülkemize, mücadelemizin gelişimine nasıl uyar ayacağımızı, "genel doğrular"ın bizim ülkemizde nasıl şekilleneceğini tartışım ilk yararlı olacaktır inancındayız.

Seçimlerde solun tavrı birkaç noktada toplanabilir.

Birinci olarak; sürgit boykot tavrında ısrar edenler,

ikinci olarak; keskin lafızların ardında parlamentarizm hastalığından kurtulamayanlar,

Üçüncü olarak; Kürt hareketinin parlamento uğruna her türlü ilkesizliği, pragmatizmi usta bir taktik olarak lanse etmesinde en açık biçimine kavuştuğu SHP kuyrukçuluğu yapanlar,

Dördüncü olarak; Marksist-Leninistlerin "Seçim Çare Değil, Devrim" sloganınca ifadesini bulan ve kitleleri devrimci mücadeleye katılmaya, devrimci mücadeleyi desteklemeye çağıran tavrı...

Dört başlıkta toplayabileceğimiz seçim tavrına ilişkin yaptığımız sınıflandırmayı, grupların kendi ifadeleriyle ortaya sereceğiz.

YENİ DEMOKRASİ VE HALK DEMOKRASİSİ

"Boykot Tek Taktiktir"

Yeni Demokrasi ve Halk Demokrasisi, siyaset sahnesine çıktıkları günden bu yana -bölgesel dönem 1977 hariç- sürdürdükleri "boykotçu" tavırlarını bu kez de yinediler. Bunu yaparken, boykotçu tavırlarının neden gerekli olduğu konusunda pek zorlanmadıklarını da belirtelim. Hem de süreç değişmesine, taktik belirlemede öncelikli etkenlerde değişimler yaşanmasına, kendi veya dışındaki devrimci, yurtsever örgütlülüklerin faaliyetlerinde alçalma-yükselmeler olmasına, halkın düzen karşısında konumlanışında, mücadelesinde vb. belirgin farklılıklar yaşanmasına rağmen bu yapılıyor.

Halk Demokrasisi'ni Yeni Demokrasi'den seçim tavrı konusunda tek ayıran nokta; "Boykot dışı taktikler de uygulanabileceğini" reddederek, "Dönem dönem parlamentodan yararlanılabilir." düşüncesini "muğlaklık", "halkımızı ve kitleleri aldatmak" olarak görmesidir. Yeni Demokrasi ve Halk Demokrasisi'nin temel yöntemleri, M-L klasiklerdeki doğru önermelerin tekrar edilmesi ve sürecin bu doğru önermelere uydurulması şeklindedir. Bu yöntem, 20 Ekim erken genel seçimlerinde de tercih edilmiştir.

"Egemen sınıfların içinde bulunduğu ekonomik ve siyasal krizin boyutunun yüksek oluşu, hiçbir demokratik hak ve özgürlüğün olmayışı, seçim yasasının tamamıyla faşist bir niteliğe sahip olması, seçim konusunda devrimci tavrın BOYKOT taktiği olması gerektiğini ortaya koyuyor."(1)

"(...) Kimi ülkelerde dönem dönem proletaryanın yararlanabileceği bir kürsü durumunda iken (Metropol ülkeler açısından durum böyledir.) kimi ülkelerde proletaryanın yararlanabileceği bir araç olmaktan çıkmış, faşizmin maskesi işlevini görmektedir. (...)" (2)

Tarihte yaşanan gerçekler es geçilemiyor ama "çok özel" bir duruma, öyle ki boykot taktiğinden vazgeçmek için yeni bir emperyalist savaş gerektiğine kadar varıyordular işi. Şöyle diyorlar:

"(...) Lenin Yoldaş Rusya'da devrimci durumun olmadığı ve 1. emperyalist paylaşım savaşını engelleme taktiğinin (bu istisnai bir durumdur) izlendiği dönemlerde parlamentodan yararlanmayı savunmuştur. (...)" (3)

Ama arkadaşlar bunda da yanılıyorlar veya yanlış anımsıyorlar. Henüz emperyalist savaş yokken, 1905'te Duma seçimleri boykot edilmiş, yenilgi yıllarında ise -yine savaş yokken- Duma'ya katılmıştır.

"Proletarya hareketi için parlamentodan yararlanmak -bölgesel dönem hariç- söz konusu olmamıştır ve olamaz da." (4) diyor Halk Demokrasisi çevresi, emperyalizm çağında bizim gibi ülkelerde devrimci durum sürekli var olduğuna göre boykotu m uzaklaştırıyor. Boykotta ısrarlı olunmasının bir diğer nedenini şu şekilde ortaya koyuyorlar:

,"(...) Bir kürsü olarak parlamentoya girme ve proletaryanın yararını savunmak, barışçıl mücadeleyi, o dönem için de olsa, esas almayı gerektirir. Bunun aksini iddia etmek saçmalamaktan başka bir şey değildir. Bir taraftan kitleleri partinin ve ordunun saflarında savaşmaya çağırarak, diğer taraftan, parlamentoya girmek için oy istemek birbiri ile çelişir. Parlamentoya girmek için burjuvazinin verdiği parçaya razı olmak, bütünü almak için mücadele etmemek demektir. Esas mücadele biçimi olan silahlı mücadelenin yerine barışçıl mücadele tespit edilmeden parlamentoya girmenin olanağı yoktur. Burjuvazinin sıkışması sonucu bu hakları verdiği aşamada, bunları elinin tersiyle itmemek, proleter bir tavır değildir ve olamaz da." (5)

Hem radikal mücadele, hem parlamentonun kullanılması bağdaştırılamıyor. Ya biri, ya diğeri... İkisi bir arada olmaz!.. Düşmanla tüm cephelerde yürütülen savaştan bir şey anlamadıkları içindir ki, M-L'leri eleştirmeye kalktıklarında tam anlamıyla bocalıyorlar.

M-L'lerin seçim tavrını "orta yolculuğun en tipik örneği" (6) olarak değerlendiren Halk Demokrasisi ise doğru seçim taktiğini "Birbirini tutmayan/yadsıyan ve ne ararsan var mantığı kendini ele veriyor." (7) diye eleştirmeye çalışıyor. Anlamadıkları nokta "eklektizm" olup çıkıyor.

Dergimizin 28. sayısında söylenen gayet açık olmasına rağmen soruyorlar; "Böyle adayların olmadığı yerlerde ne olacak, kitlelere neyi önerdiniz?", "Desteklenen adaylarla burjuva partisine destek olduğunuz açık değil mi?" (8)

M-L'ler hiçbir yerde hiçbir adayı (Söylediğimiz özelliklere uyanlar da dahil) fiili olarak propagandasını yaparak desteklemediler. Böylesi adayların olmadığı ve olduğu her yerde "Devrimci Mücadeleye Katırda ifadesini bulan programlarını uyguladılar. Ama arkadaşlar kişilerin desteklenmesi mümkün değil, böyle yapıldığında "Burjuvazinin bir kliği desteklenmiş olur." (9) diye itiraz ediyorlar. İçinde zenginliği de taşıyan ve objektif duruma uygun taktikler "oportünist kafa karışıklığının ürünü", "iki cami arasında beynamaz durumda işi idare etmeye çalışmak" (10) olarak değerlendirilince, anlaşılabilirlik ve anlatmak mümkün olmuyor. Halbuki, çevrelere bakıp, seçim sürecinde M-L'lerce neyin kotarıldığına bakılsa, hiç değilse kafa karışıklığı bu kerteye varmazdı. Ama bu yapıldığı gibi, her şeyin merkezine kendilerini oturtma geleneğine uyuyorlar.

Bu çevre de hiç hakkı olmadığı halde, milyonlarla kendini taltif etme, ödül-

lendirme gayretine girerek zevahiri kurtarmaya çalışanlardan. Hem de bunu yaparken, "Boykot taktiğimizle şunları şunları yaptık" deme zahmetine bile girmiyorlar. Ortada yapılan bir şey olmamasına rağmen, seçim sonrası tabloya, yani sonuçlara ilişkin şunları söyleyebiliyorlar:

"(...) Öncünün etkin olduğu sadece bir bölgede 20 bin civarında seçmen, Türkiye genelinde 5 milyon (artı 760 bin boş oy) sandık başına gitmeyerek Öncü'ylü omuz omuza olduklarını adeta düşmana inat ortaya koydular. (...) "(11)

Yeni Demokrasi ise;

"(...) Türkiye'nin bütün alanlarında Marksist-Leninist parti önderliğinde yürütülen sosyal kurtuluş mücadelesi Ortadoğu ve dünya halklarına güç ve moral vermekte, komünizm çöktü diyenlere birer şamar indirmektedir." (12) sözlerine inanmamızı beklemiyor herhalde. Çünkü "Ortadoğu ve dünya halklarına güç ve moral veren" proletarya partisi TKP/ML 4. Konferansı'nda kamuoyuna yansıtılan tablo durumun hiç de öyle olmadığını gösteriyor. İşte gerçekler: Gençlik mücadelesinde esamesi okunmayan TMLGB "Parti'de en iyi çalışan organ" ilan ediliyor. Ve herkese "En iyisi buysa?.." sorusunu sordurtuyor. "Askeri mücadeleyi yürüten" KBK "Askeri faaliyette edilgen kalıyor", "Siyasi çalışmanın önemini yeterince kavrayamama ile birlikte küçümseme anlayışı" içinde oluyor, "Kendi içinde ihtisasa dayalı bir işbölümü yapamama ve işlevini kavrayamama gibi hataları tespit ediliyor."..(13)

Yani, "komünistlerin örgütlülük düzeyi", "boykot" uygulamaya elverişli değil. Geriye ne kaldı? Ülkenin nesnelliği. Evet, ülkenin nesnelliği de "boykot" uygulamak için yeterli bir neden olabilir ama adı bu şekilde konmalıdır. Abartmaya, kendimizi olmadık yerlerde gösterme gayretlerine girmeye gerek yoktur.

Bu çevre, daha önce de belirttiğimiz gibi seçimlerle ilgili hemen her yazılarında "Komünistler yerine göre parlamentoya katılıp, orayı halkın devrimci kürsüsü olarak kullanmaya çalışabilirler.", "Komünistler ne olursa olsun her koşul altında boykot anlayışına da karşıdır. Yerine göre ve koşulları varsa parlamentodan yararlanmaya çalışırlar.", "Komünistler hiçbir taktik ve tavrın mutlaklaştırılanayacağı ilkesinden devrimle, faşizmin egemen olduğu ülkelerde, parlamento seçimlerinin sürekli protesto edilmesi gerektiğini savunamazlar." (14) "Komünistler en gerici kurumlarda bile çalışır. Orayı devrimin kürsüsü haline getirmeye çalışır." (15) vb. saptamalarda bulunsa da, sonuçta "Sınıf bilinçli proletaryanın taktiği boykottur." denerek bitirilmektedir. Yani M-L farklı taktiklerin uygulanabileceği doğru yaklaşımı tekrarlanmakta ama sonuçta değişen bir şey olmamaktadır.

Ülke ve dünya gerçeklerini anlamamakta ısrar eden Yeni Demokrasi de diğerleri gibi M-L'lerin seçimlerdeki tavrını anlayabilmiş değil. Genel sola ilişkin değerlendirmesinde M-L'leri farklı bir yere koyuyormuş gibi yapsalar da sonuçta ayınlamaktadırlar. Şunları söylüyorlar:

"Siyasi varlıkları çıkardıkları dergi sayfalarından oluşanların boş oy ya da bağımsız aday veya sol blok vb. görüşler adı altında gizli SHP destekçiliği de fazlaca önemsenecek bir özellik taşıyor, ancak Dev-Sol, TDKP gibi hareketlerin de bu gerici seçim taktiğine savrulmaları affedilir gibi değildir. Kimi burjuva demokratların, yurtseverlerin, aydınların bile ahti-demokratikliği, pespaye

aldatmacılığı, bu kadar açık görülebilen seçim tezgahını protesto edebildiği günümüzde, komünistlikten dem vuranların, burjuva demokrat bir çizginin dahi gerisine düşmeleri hayli ilginçtir. (...)" (16)

M-L'lerin seçim tavrını "tam bir legalizm bataklığı" olarak ifade eden Yeni Demokrasi'nin bu eleştirisini ciddiye alıp yanıt vermek gerekmiyor. Keza Yeni Demokrasi'nin anlayış isimleri vererek M-L'lerin seçim taktiğinin başkalarının seçim bloku ile-bilinçli bir biçimde- karıştırılarak "burjuva demokrat bir çizginin dahi gerisine düşme" gibi "derin tahliller" yapabilme yeteneği ve zekasına hayran olmamak elde değil.

Komünist öncülüğü hiç kimseye bırakmamaya kararlı Yeni Demokrasi ve Halk Demokrasisi'nden arkadaşlara gerçeklere yüzlerini dönmelerinin kendileri ve Türkiye devrimci mücadelesi açısından daha yararlı olacağını anımsatmak istiyoruz. Gerçeklere sırtınızı dönüp, boş iddialar ve kuru ajitasyonla önder olunamayacağı, halkımızın bu sözlerle karnının tok olduğu anlaşılmalıdır ve bilinmelidir artık. Çünkü boykot bir devrimci taktiktir. Ancak yığınlara ulaştığında maddi bir olgu haline gelir. Bunun yolu da, boykot taktiğine uygun siyasal bir pratiğin hayata geçirilmesidir. Bu çevrelerin kuru ajitasyon ve birkaç bin bildiriyle boykot taktiği uyguladıklarını iddia etmeleri, kendilerini kandırmaktan başka bir şey değildir. Siyasal tarihleri boyunca, şöyle bir geriye dönüp düşündüklerinde, acaba hangi seçimlerde bu sürgit boykot taktiklerine uygun bir pratik sergilediklerini sormalarını ve yanıtlamalarını salık veririz. Belki o zaman kendilerini kandırmaktan vazgeçecekler, nesnelliklerine döneceklerdir...

DEMOKRATI/İŞÇİLERİN SESİ

"Kitaplarda Yazmayan ve Bugüne Dek Uygulanmamış"

Bir "Seçim: Hemen Şimdi" Taktiği

1991 erken genel seçimlerine "yeni" keşiflerle ve büyük umutlarla giren bu çevre, sanırız seçim sonrasında en fazla hayal kırıklığına uğrayanların da başında geliyor. Öylesine iddialıydılar ki, "yeni" keşiflerini sıralarken, adeta nefesleri kesiliyordu. Evdeki hesap çarşıya uymayıp, SHP'lilik para etmeyince politikayı-dışarıdan izleyen araştırmacılar konumuna düştüler. Şaşkınlıklarını, "Türk toplumunu ve solunu" "seyir"lik ilan ederek ifade ettiler. Oysa seçim öncesinde neler yazmamışlardı ki.

Melih Pekdemir, Temmuz '91'de *"Parlamentar siyaset kilitlendi."* (17) sap-tamasıyla birlikte, o çok sevdikleri ve 12 Eylül öncesinin anti-faşist mücadelesini nitelerken de kullandıkları "toplumsal cinnet"i 11 yıldır sürmekte olduğunu iddia ediyor ve "11 YIL YETER!" diyordu.

Bu çevre, seçim öncesinde "taktik" belirlemede "net" olmasına rağmen, yine de "kitapta yazılanlar" üzerine bir-iki satırlık şeyler yazma ihtiyacı duyular: Boykot olamazdı; Devrimci-demokrat sol güçlerin ortak zemin ve aracı yoktu. Bunun için zamanları da yoktu; HEP seçimlere katılamayınca bir partiye kanallı olma imkanı da ortadan kalkmıştı; "seçim partisi" kanalı da tıkalıydı... (18) Geriye bir tek SHP kalıyordu ve iktidar için ümit de vaat ediyordu. Ama açıktan destek verilemezdi. Tüm hünerler sergilendi ve "yeni" bulundu: "Meclis'e baskın düzenleyecek" bir "insan hakları müfrezesi" seçilmeliydi.

Bu "müfreze", yaşanan "12 Eylül'ün sene-i devriyesinde", "'darbe' yerine

'erken seçim', darbe gücünde bir seçim !"de "miğferlerde kullanılan oy pusulalarıyla" çıkarılacak ve "onların koyduğu kurallarla, onlara karşı", "demokratik baskın yapmak" hakkımızı kullanarak Meclis'in düzenini bozacaklar"dı. (19)

İşte hedeflenen bunlardı. Bu anıyaş sahipleri, "Düzen partileri, 'hesap sormayı' vaat ediyorlar, devrimciler ise halkı 'hesap sormaya' çağırıyorlar." (20) diyerek farklarını; "Devrimciler halk adına terzi rolü üstlenmiyorlar." (21), "Ölçüyü tipik almalı." diyerek öe misyonlarının ne olduğunu ortaya koydular.

"(...) Yeni bir taktikle, kitaplarda yazmayan ve bugüne dek uygulanmamış olan bir seçim çalışması anlayışıyla meydan okuyamaz mıyız?

"Devrimcilerin yaptığı da işte budur.

"Partilere oy vermiyoruz! Emekçilere, bunlardan "hesap sor" diyoruz! **Ama partili ya da partisiz seçilmiş insanlardan kurulu bir insan hakları müfrezesi oluşturma faaliyetinde de yer alıyoruz. Böylece, kitapta yazan ve hemen her seçimde uygulanan çeşitli seçim taktikleri yerine, bu seçimlerde, yaratıcı ve yeni bir seçeneği ön plana çıkarıyoruz.**"(22) (abç)

"İnsan hakları müfrezesi" savaşıçı adayları, SHP ve DSP'de aşağıdan örgüt baskısıyla öne fırlatabilirdi vb... Bu adayların özelliği İHD yöneticisinde bulunabilecek özelliklerdi. "Devrimci çevreleri doğrudan temsil eden adaylar yerine (Çünkü seçimlere siyaset bulaştırılması kitleleri ürkütebilirdi -bn-) kamuoyunda demokratikliği ve hesap sorma kararlılığı tartışma götürmeyen adaylar üzerinde durulabilirdi. Bu "müfreze"nin Meclis'teki görevleri ise; mektup ve dilekçeleri "okumak", işkence, katliam ve öldürmeler karşısında "haykırmak", ücretler düşürülünce, işten atılınca, zamlar peş peşe geiince "yırtınmak".. (23)

"Darbe yerine seçim dayatması karşısında bu devrimci kavrayış, 'proletaryanın bağımsız siyaseti' adına (!) hareket ettiğini iddia eden diğer sol çevrelerden farkımızı da ortaya koyuyor. (...)"(24)

Demokrat! ve İşçilerin Sesi çevrelerinin seçim tavırları "diğer sol çevrelerden" ne **kada**ır **farklılaştıkları**nı ortaya koymasına bakımından gerçekten başarılıdır.

"Eğri oturup, doğru konuşalım! Bugün kabul etseler de etmeseler de, Türkiye'nin devrimci çevrelerin-örgütlerin hemen hepsi bir CHP-SHP baskılanmasının, 12 Eylül'den sonra oldukça ağırlaştığı biliniyor. (...)"(25)

Bu çevre için artık çok eskilerde kalan "siyasi gerçekleri açıklama kampanyası", "geniş kitleler içinde kadrolaşabilmek" (26) gibi söylemlere de değinildiğini **belirtmeliyiz**. Ama asıl olarak arzulanan ve yapılan, şimdinin SHP'lisi "eski"lere çağrıdır:

"Tatışmaya bile gerek yok. (Hiç oldu mu? Bu insanlara "her şey tartışılmalıdır"! siz öğretmediniz mi? -bn-) SHP içinde devrimcilik yapılmaz! SHP içinde şu'cu ya da bu'cu olarak değil, SHP'li olarak politika yapılabilir. Devrimcilerin SHP içinde 'politikacı yandaşı olmaz.' (...)"(27)

On yıllarca mücadeleden uzak kalarak SHP'lileşenlerin "yuvaya dönmesi" boşuna beklenmektedir. Bütün umutlar SHP'liler içinde yapılacak transferlerle "insan **hakları** müfrezesi" oluşturmaya kalınca, bir başka bahara kalıyor. "Müfreze"ler kurulamıyor... Sonuç: Kocaman bir sıfır...

Seçim sonuçları bu çevreyi çiieden çıkarıyor, "isyan" ettiriyor. Burjuva partileri "sosyalistlerin argümanlarını ellerinden alarak, kadın sorunuydu, çevre

sorunuydu diye arzı endam" (28) ettikleri için onlara "haklı" olarak kızılıyor. Çünkü 11 yıldır kadın sorunu, çevre sorunu vb. ile oyalananların elinden oyuncaklarının alınması insafsızlık ve haksızlıktır. Tam bu "argümanlar" ile kitlelere gidip, -tek başına iktidar olunmasa bile- koalisyon hükümetinde Kadın-Aile Bakanı, Çevre Bakanı olunacağı sırada burjuva partileri mızıkçılık yapmışlardır. Oysa İşçilerin Sesi olmayı başarmış "Demokrat!"larımız, geçmişin "tarikat özelliği" solculuğunu aşıp, hiçbir kitabın yazmadığı, hiç kimsenin bilmediği yeni solculuğa; SHP'liliğe ulaşmışlarken, bu "yeniliğin karşılığı bu olmamalıydı.

"Kendi geçmişlerinde yaşamakla yetinen bir solculuk anlayışıyla takılıp kalındığı sürece, solculuk, kendi dar dünyasının hem öznesi, hem nesnesi olan bir garip tarikat özelliği yaşar durur..." (29)

"Kendi geçmişinde yaşamakla yetinen bir solculukta takılıp kalınması" nasıl bir şeydir bilemeyiz ama bildiğimiz bir şey varsa, insanoğlu geçmişsiz ve geleceksiz yaşayamaz. Bu, bitkinin havada asılı büyüemeyeceği gibi bir gerçektir.

Evet, *"Eğer başarabilirsek, bir de onların meclisinde bir müfrezemiz savaşacak"* (30) deniyordu, başaramadı! *"Arı sokmaya, kırat tepmeye, gülün dikenleri batmaya, güvercin tepemize pislemeye devam edecek."* (31) dediniz; hem güle, hem güvercine koltuk değnekliği yaptınız. "Müfreze'lerde yer alacak SHP'li ve DSP'lilerin *"Diyetini ödemeyi yüklenmiyoruz."* (32) denildi ama diyet ne yazık ki ödenecek...

KESKİN LAFIZLARIN ARDINA GİZLENEN PARLAMENTARİZM HASTALIĞINA BAŞKA BİR ÖRNEK: "DEVİRİMCİ SEÇİM BLOKU"

Geride bıraktığımız seçim döneminde sol saflarda ortaya çıkan parlamentarizm hastalığının bir örneğini de "Devrimci Seçim Bloku" verdi.

8 dergi tarafından seçimlere katılma ortak paydası etrafında oluşturulan Devrimci Seçim Bloku'nun; seçim sürecinde önlerine hedef olarak düzenin teşhirini, burjuva partilerine oy verilmemesini ve sosyalizm propagandası yapmayı koymuş olmaları, mevcut koşullarda seçime katılmanın sağ bir anlayış olduğu, parlamentarizm hastalığı olduğu gerçeğini değiştirmede, gizleyemedi.

Mevcut koşullar dedik. Neydi mevcut koşullar? Mevcut koşulların ne olduğunu Devrimci Seçim Bloku'ndan ve bu Blok'un öncülüğünü yapan grupların kendi ağızlarından aktaralım:

"Burjuvazi içine yuvarlandığı ekonomik ve siyasi krizden kurtulmanın yollarından biri olarak erken seçimi siyasal gündemin odağına oturttu. Düzen sahipleri bu taktik manevra/arıyla hem yönünü düzen dışına çeviren toplumsal muhalefetin temel dinamiklerini yeniden düzen içine çekmek, hem de yeni dönemdeki saldırıları için güç toplamayı amaçlıyor." (33)

"Neresinden bakarsak bakalım, erken seçimin doğrudan hedeflerinden biri ezilen milyonların düzenle kopuşma sürecini durdurmak, kitleleri parlamenter rejimin nimetlerine inandırmak ve sömürü düzenine bağlamak." (34)

"Hiçbir burjuva partinin sınıfa ve emekçilere, onların taleplerine sahip çıkıyor görünerek bile seslenememesi, parlamentonun yetkisiz ve işlevsiz konumunun gizlenemez oluşu, emekçi kitlelerin, parlamento ve burjuva partilerinden kopuşa yönelmelerinin temel nedeniydi." (35)

Alıntılardan da anlaşılacağı üzere, gerek Devrimci Seçim Bloku'nun Blok olarak değerlendirmesi, gerekse Blok'u oluşturan grupların seçim öncesi değerlendirmeleri; egemenlerin bir çıkmaz içerisinde bulundukları, halk kitlelerinin de genel olarak sistemden bir kopuş eğilimi içerisinde olduğu biçimindedir. Peki, böylesine bir tablo içerisinde devrimcilerin seçim politikası taktiği ne olmalıydı?

Buraya kadar genel olarak doğru şeyler söyleyen blok, bundan sonraki aşamada, yani seçim taktiğine gelince, sürece ve mevcut duruma ilişkin yaptığı tespitleri unutuyor, sağ anlayışını, parlamentarizm tutkusunu açığa vurarak "seçimlere katılacağız" diyor. Fazla düşünmeye gerek yok. Egemenler büyük bir çıkmazda ve çıkmazlarına çözüm arıyorlar. Öte yandan halk sistemden kopuş içerisinde, düzene ve kurumlarına itibar etmiyor, yürüttükleri mücadele ile haklarını alıyor; düzenin statülerini yok sayıp Zonguldak'ta, Paşabahçe'de, Maga'da kendi meşruluğunu dayatıyor. Böylesi bir ortamda "Ben seçimlere katılacağım." tavrının anlamı nedir? Bunun bir tek anlamı vardır, o da düzenden kopuş eğilimi içerisindeki halk kitlelerini yeniden sistem içine çekmektir. Bilinçli ya da bilinçsiz, egemen güçlerin seçim oyununa gelmektir. O nedenle seçime ve sürece! ilişkin değerlendirmeler anlamsızlaşmaktadır; bir taktiğin içini doldurma gayretinden öteye gitmemektedir. Kitlelerin düzenden kopuş eğilimi içinde olduğuna inanılıyorsa, seçime katılma nasıl açıklanacaktır? Seçim sonrası değerlendirmelerde; "Biz düzeni teşhir ettik, düzen partilerine oy vermeyin çağrısında bulunduk, sosyalizmin propagandasını yaptık." denilmesi, deyim yerindeyse züğürt tesellisinden başka bir anlam ifade etmemektedir. Bu söylenenleri yapmak için -kitlelerin düzenden kopuş eğilimini bir yana bırakarak- seçimlere katılmak mı gerekiyordu? Seçim öncesi faaliyetlerinizi nasıl yürütüyordunuz diye soralım mı, ya da seçim olmasaydı düzeni teşhir ve sosyalizm propagandası yapmıyacak mıydınız, yapamayacak mıydınız?

Devrimci Seçim Bloku'nun seçim sonrası yaptığı değerlendirmeler bu açıdan oldukça büyük ilginçlikler arz ediyor. Blok'u oluşturan gruplardan birileri sonuçta hareketle de olsa başarısızlığı kabul ediyor, kabulleniyor.

"DSB deneyi kitleleşme bir yana marjinal olduğunu, aritmetik toplamın marjinalliği aşmaya yetmediğini göstermiştir.", "DSB kendi çevrelerine bile tam ulaştı denemez."(36)

Kimileri ise sağcılığın, parlamentarizmin yoğrulmuşluğu içerisinde üç yerine beş bildiri dağıtılabilmiş olmasına dayanarak, ne denli başarılı olduğunu propagandasını yapıyor:

"Bağımsız adaylarla seçime katılma taktiğinin kullanılır kıldığı olanaklar ise sayısızdı. Uygun araçlarla her zaman sürdürülen propaganda ve ajitasyon kuşkusuz kesintiye uğramadı, seçim döneminde. Aksine parlamenter ve yasal olanaklardan birkaç misli arttı."(37)

Özgürlük Dünyası'ndan arkadaşların veya aynı şeyi yapan Emeğin Bayrağı'nın seçim öncesi dönemde ne kadar bildiri dağıttıklarını ve bunun seçim döneminde ne kadar arttığını, kaç misline çıktığını bilmemize imkan yok. Ancak, şunu ifade etmek gerekir ki, bir anlayışın bildiri dağıtımını öncekinden birkaç misli fazlaya çıkarması için mutlaka seçim olması, ya da parlamenter yolların

açık olması gerekmiyor. Sadece biraz daha fazla enerji ve biraz daha fazla çaba bu işi kotarmaya yetecektir.

Halk kitlelerinin kendilerine sistem-dış kanallar aradıkları, sistemden kopuş eğilimi gösterdikleri koşullarda doğru devrimci taktik, bu kopuşu hızlandıran bir içeriğe sahip olmak zorundadır. Böylesi bir taktik de, seçim platformunun dışında düşünebilmekle mümkün olur. Olayı seçim platformunun dar sınırlarına hapsetmek demek, bilinçli ya da bilinçsiz burjuvazinin seçim oyununa alet olmasıdır ve bunun kaynağı reformizmdir.

Söz konusu koşullarda, halk kitlelerinin dikkatini, düşüncelerini yeniden sistem içine yöneltmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Devrimci taktik, halk kitlelerinin düzen dışına yönelimlerini, devrimci mücadele yönünde geliştirmek, güçlendirmektir. "Düzen partilerine oy vermeyin, bana oy verin" çağrılarıyla seçim platformunda çırpınmak değil.

Devrimci Seçim Bloku'nun seçim taktiğinin yanlışlığı seçim sonrasında bütün çıplaklığıyla ortaya çıktı? Ancak Blok'un öncülüğünü yapanlar, bu gerçeği görmeye yanaşmıyorlar. Gerçeği görmek yerine sağa sola çamur atarak, başarısızlıklarını örtbas etmeyi, başarı gibi göstermeyi amaçlıyorlar. Ama boşuna bir çaba.

Seçim taktiklerinin ne kadar doğru ve ne ölçüde başarılı olduğunu ispatlamak için "Seçim Çare Değil, Devrim" sloganıyla gündem oluşturan M-L'lerin seçim tavrını ve eylemliliklerini "5-10 kişiyle sınırlıydılar" diyerek küçümsemeye kalkıştılar. Ama Blok'un gerçek durumunu ortaklarından Emeğin Bayrağı dergisinin (sayı 53) hazırladığı "faaliyet raporu" ele veriyor. M-L'leri küçümseyen Özgürlük Dünyası'nı yalanlayan rakamlar bu "rapor"da bolca mevcuttur. Birkaç örnek verelim:

DSB'nin 11 Ekim İzmir Mitingi: 200 kişi.

DSB'nin 13 Ekim Adana Mitingi: 250 kişi

(Emeğin Bayrağı, sayı 52)

Siyasal faaliyette rakamlar her zaman belirleyici değildir. O nedenle rakamları ölçüt olarak almak istemiyoruz. Ancak, reformluculuğun, parlamentarizmin gizlenebilmesi amacıyla "Biz seçime katıldık, yüzlerce, binlerce emekçiye ulaştık; Seçim Çare Değil, Devrim diyenler kimseye ulaşamadı, 5-10 kişilik korsanlarla sınırlı kaldılar." gibi çarpıtmalara yönelince, bazı gerçekleri ortaya koymak zorunluluk oluyor. 8 büyük (!) siyasetin büyük (!) kampanyaları sonucu aldıkları oyların seçim yüzde hesaplarına bile girememesine ne demeli? Binlerce emekçiye ulaştığınız için mi yüzde sıfırlık oy yüzdesi kazandınız? Oy yüzdesindeki trajikomikliği siz de fark etmiş olmalısınız ki, durumu "*oylama tekniğine ilgisizlik*" (38), "*Bağımsız sosyalist ve devrimci adaylara oy kullanmanın nedenlerini ve gereklerini seçmenlere anlatmada eksik davranılması*" (39) sözleriyle izah etmeye çalışıyorsunuz. LÜTFEN, BİRAZ CİDDİYET ARKADAŞLAR!

ÖZGÜR HALK/YENİ ÜLKE

Yurtseverlerin "Geri" Seçim Taktiği

Seçim konusunda genelde sol iyi bir sınav verememekle birlikte, bu platformda en "geri" konumda yurtseverler yer aldı. Yurtseverlerin seçim "taktiği"

pragmatizmin, benmerkezciliğin ve sınıfsallıktan tamamen uzaklaşmanın, mil-
liyetçiliğin bir ifadesi oldu. Ve bu çizgi seçim sonrasında da devam ettiriliyor.

Seçim öncesi söyledikleri/yazdıkları ile seçim süreci ve sonrası değerlendirmeleri karşılaştırıldığında birbirleriyle tamamen çelişen, birbirini tutmayan belirlmelerle dolu olduğu, her şeyin, bütün olasılıkların sayılıp, sonra da "biz demıştik"lerle doğrunun yakalandığı iddialarının ortaya sürüldüğü görülecektir.

Bir siyasal anlayışın tutarlılığını göstermesi, değişik zamanlarda söylenenlerin iç tutarlılığı, öte yandan teorisi ile pratiğinin uyumluluğudur.

Her şeyden önce, bu anlayışların tam bir kafa karışıklığı içinde erken genel seçimi "Tıkanan özel savaşın önünü açmak", "Genelkurmay'ın güçlü iktidar isteği" ile açıklamaları, gücünü abartmanın, objektiflikten uzaklaşmanın ve kendini krizin merkezine koymanın yeni bir örneğidir.

Özgür Halk, Yeni Ülke gibi yurtsever yayın organlarındaki yazı ve röportajlarda "özel savaş", hükümetlerin kişiliğinden ayrılıp, Özel Harp Dairesi, MGK ve Ordı'ya bağlanmaktadır. Ki, bu yaklaşım esas olarak doğrudur. *"Türkiye'nin gerçek yönetimi Özel Harp Dairesi'nin emrindedir. Yönetici çekirdek onlardır. Tüm stratejik kararları orada aldıklarına eminim. Hükümetin, Cumhurbaşkanının, parlamentonun, muhalefetin durumu kukla olmaktan öteye gide-memektedir. Hele, özellikle temel meseleler söz konusu olduğunda bu daha çok böyledir."* (40)

Bu değerlendirme doğru ise, o zaman genel seçimlerin erkene alınmasını kendi eksenlerine bağlayarak açıklayamazlar. Çünkü ANAP iktidarının TC tarihindeki en Amerikancı hükümet olduğu ve bugüne kadar "özel" savaş uygulamalarını i hiçbirine karşı çıkmadığı gibi, tam uyum içinde olduğu ve özel savaşın yürütülmesini orduya bırakmada hiçbir iktidarın bu kadar açık davanamayacağı herkesin kabul ettiği bir gerçektir. Bu gerçeği kendileri de inkar edemeyeceklerine göre ve "Kürt meselesinde partilerin değil, devletin politikası söz konusu" olduğunu, A.Öcalan *"Özal'ın politika yapıyorum demesinin gerçekçi olamayacağına dair daha önce belirttiğim kuşkularımın ne kadar yerinde olduğunu gösteriyor son saldırılar."* (41) (*) dediğine göre, "özel savaş hükümeti" olacak (ANAP'tan daha "özel savaş"çı mı var?) bir sağ hükümet seçimle nasıl önlenecektir?

"Hepsinin politikası özel savaş ayarlıdır. İnönü, Özal'dan daha fazla devletçidir. (...) Bunlar diğer meselelerde dalaşırlar ama Kürt meselesinde birleşirle ~." (42) (abç)

"SHP düzen partisidir, devlet partisidir. (...) Üstelik SHP, Kürt sorunu karşısında 70 yıldan bu yana sabıkalı olan bir partidir." (43)

Bir d 3 SHP-HEP ittifakından sonra söylenenlere bakalım:

"HEP ve SHP'nin Türkiye'deki demokrasi, insan hakları ve Kürt sorunlarına yaklaşımları, köklü çözümler üretmese de, Özel Savaş kurumlarıyla çelişir niteliktedir." (44) (abç)

"Bu platform (Yani SHP'li platform -bn-) bugüne kadar halklarımız üzerinde özel savaş politikası güdüp, ortalığı kan gölüne çeviren rejimin birçok uygulamalarına karşı çıkıp, bazı demokratik tepki ve çözümlerle (tepkiden de öte çözüm üretiyormuş -bn-) soruna yaklaşıtları gözleniyor." (45) (abç)

SHP'yi destekleme tavrına haklılık kazandırmak için SHP'nin Kürt varlığını kabul etmesini söyleme gereği duymaları kendileri açısından acıdır. Eğer bu, SHP'yi desteklemek için yeterli nedense, Özal da Kürt halkının varlığını "kabul" ediyor; kanında Kürt kanı olduğunu bile söylüyor. Yok eğer, SHP bunda samimi deniyorsa, o zaman da, geçmiş değerlendirmelerin özeleştirisi verilerek 70 yıllık sabıkasını bir af ile ortadan kaldırmak gerekmez mi? "Korucu"lar yerine "kır polisi"ni koyan, bu konudaki politikasında diğer burjuva partilerinden geride kalmayan ve bugüne kadar her defasında orduyu kutlayan "Kemalist uşağı" SHP'den demokratik, politik çözüm mü bekleniyor? SHP'nin Kürt Konferansı'na katıldı diye kendi milletvekillerini partiden ihraç ettiği unutulmuş olmaz.

SHP-HEP ittifakını *"sol blok"*, *"devrimci-demokratik sol ittifak"* (46) olarak değerlendirmek ise, devrimciler bir yana demokrasiye bile hakarettir. Çünkü bizim gibi ülkelerde demokrasi bu kadar ucuz değildir.

Seçimde taktikler neler olabilir diyerek 4 seçeneği tartışan Özgür Halk, aslında bu tartışmada (sayı 11) *"burjuva muhalefet partilerinden biri ya da birkaçıyla (yani, SHP dışındakilerle de olabilirdi -bn-) seçim ittifakına girmek."* dışında bir alternatif sunmuyor. Ve peşinen *"Bu seçeneğe öncelik vermek en doğru, yararlı ve ihtiyaca cevap vericidir."* dendiikten sonra, diğer seçenekler tartışılıyormuş gibi yapıyor.

Yeni Ülke'nin 45. sayısında (başyazı'da) *"HEP'in seçimlere girmesinin en onurlu yolu, bağımsız aday göstermek, kendisini bağımsız adaylarla seçimde temsil etmesidir. Halkımızın, onurlu mücadelesinin geldiği aşama, bu yolun en doğru yol olduğunu göstermektedir."* (abç) dendiikten sonra, bu "en onurlu yol"dan HEP tabanının isteğine rağmen vazgeçilerek, *"Halkımız bu seçimde oylarını bölmeden ağırlığını koymalı ve bunu bir ulusal tavır tarzında geliştirerek, SHP listelerine oy vermelidir,"* (47) çağrısı yapılması, bu çağrıya uyacak olan Kürt kesimlerinin başını döndürmüş ve durumun izahını yapma güçlüğü içine düşürmüş olsa, gerek. Bu noktada, *"Aslında oyları ne SHP'ye, ne de HEP'e veriyoruz, kendi politik tutumumuza veriyoruz."* (48) demek, zevahiri kurtarma çabasından öte bir şey değildir.

Asil dertlerinin başka olduğu, PKK Avrupa Temsilciliği'nin açıklamasının satır aralarında gizlidir: *"(SP) barajı aşamayacağı için tercih edilemez."* (49) Evet, burada ve seçim sonrası değerlendirmelerde de ifade edildiği gibi, soruna çıkarılacak milletvekili sayısı, iktidarda (kiminle ve ne pahasına olursa olsun) yer almak biçiminde bakıldığı ve seçimlerin "araç" değil, "amaç" olarak görüldüğü çok açıktır. HEP İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesi A.Cabbar Gezici, *"Bağımsızlarla ya hiç kazanamazdık, ya da bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar olurdu."* (50) diyor. Demek ki, bu tavırda sorun "istenilen sayıda" (bu sayı kaç ise) milletvekili çıkarmak, yoksa parlamentoyu ve seçimleri bir "araç" olarak kullanmak değil.

Seçim öncesinde SHP'nin güçlendiğini düşünen ve HEP ittifakından iktidar bekleyen yurtseverler, "Daha kapsamlı saldırı" için hazırlanan *"özel savaş rejiminin kendisini yenileme çabalarına engel olma veya en azından bu konuda çeşitli ciddi pürüzler yaratma, yeni bir gerici, sağ iktidara yol vermeme, burjuva*

güçler arasındaki dengeyi sarsma ve devrimin bazı mevziler elde etme ihtiyacı" ile kendi değişimleri ile "Kürt sorununda 70 yıllık sabıkalı" SHP'ye sarılmışlardır.

Seçim taktiğindeki gericilik o ölçüdedir ki, Kürt hareketinin burjuva partilerinden "herhangi biri veya birkaçıyla " seçim ittifakını hedeflemesi ve Yeni Ülke'de (sayı 45) -daha sonraki günlerde faşizme kaydığı tespiti yapılan- Refah Partisi ile ittifakın tartışılması, sapmanın boyutunu göstermesi bakımından öğreticidir. İlkesizliğin ve pragmatizmin bu boyutunun "ihtiyaçlarla açıklanması hoş görülemez. Bu ilkesiz, pragmatik ittifak yaklaşımının *"temel bazı koşulları benimsemesi koşuluyla."* (51) denerek güya "ilke"lere dayandırıldığı imajı vermeye çalışmak ise boş bir çabadır! "Temel meselelerde" devlet politikasından ayrılmayacakları, kukla oldukları söylenen burjuva partileri ile ittifakta "temel bazı koşulları benimsemeleri"ni beklemenin tutarlılığı var mıdır?

Bağımsız aday çıkarmak "en onurlu yol"dur denen yazıda, *"Bağımsız adaylarla seçime girmenin büyük rizikoları da vardır. Bunlardan en önemlisi halkımızın can güvenliğinin sağlanmasıdır. (...) Seçimlerde halkımızın ve bağımsız adaylarımızın can güvenliği nasıl sağlanacaktır? Bu sorunun cevabını vermek güç olmaktadır. Her allahın günü en insafsız baskılara maruz kalan halkımızı parlamentoya girmek için rizikoya sokmak doğru bir tavır değildir."* (52) tespiti yapılması en hafif deyişle siyasal körlüktür. Kendi mücadelesine bile saygısızlıktır. Sormak gerek: "Her allahın günü en insafsız saldırılara maruz kalanların diğer zamanlarda can güvenliği var mıdır ki, seçimlerde bağımsız adaylar çıkınca ek can güvenliği önlemleri gereksin? SHP ile ittifaka girmek, can güvenliğini "70 yıllık sabıkalı" SHP'ye emanet etmek demek olmuyor mu? Bu kuzuyu kurda emanet etmek değil midir?

Kürt hareketleri, seçim döneminde SHP propagandası yapmalarını, SHP listelerinden milletvekili seçilenlerin aldıkları oyların % 6'dan yukarısına bütünüyle sahip çıkmanın yanlışlığını ve yanıltıcı olacağını unutarak, seçimde çıkan HEP milletvekilleri sayısı ile taktiklerinin doğruluğunu ispatlama çabası içine girdiler. Seçim öncesinde *"Türk ve Kürt halkı hiçbir burjuva partisinden ciddi bir şey beklemiyor."* (53) *"Türkiye'de emekçilerin dinmeyen ekonomik-demokratik mücadelesi"* (agy) tespitleri yaptıklarını unutarak, seçim sonrasında *"Türk halkı hala burjuva partilerinin etkisi altında büyük bir şovenizmi yaşamaktadır. ", "Türkiye devrimci demokratik hareketi Türk halk kitleleri arasında oldukça cılız (hatta yok denecek kadar az) bir destek bulmuşsa,"* sözleriyle sola ve SHP'yi iktidar yapmayan Türkiye halkına kızgınlıkla saldırmaktadır. Seçimlerde % 20'lik bir halk kitlesinin oy kullanmadığını ağızına bile almadığı gibi, seçim aldatmacasına kanmak yerine mücadeleyi yükseltmek görevini önüne koyanların, seçimde destek bulmadığını söyleyen Kürt hareketi, bu sübjektivizmiyle nereye varmayı amaçlıyor? Bununla olsa olsa SHP ile ittifakına meşruluk, haklılık kazandırmaya çalışıyor olabilir! Seçimlere girmeyenlere "Niye seçimlerde çok oy almadınız, niye SHP'yi iktidar yapmadınız?" diye kızmak ve bu öfkeyle bütün bir halkı ırkçı, şoven olmakla itham etmek, sandıktan çıkan sonuçları da, halkın burjuva partilerinin gerçek yüzlerini görerek bilinçli bir tercih yaptıkları şeklinde değerlendirmek sadece -bu seçimlere böyle bir misyon yüklemeye ihtiyacı olan- burjuvaziyi sevindirebilir.

"Tek parti hükümeti isteniyordu." (Yurtseverler dışında herkes biliyordu ki, bu seçimden koalisyon çıkacak), "Özel savaş hükümeti için ANAP-DYP isteniyordu, hesap tutmadı" denerek, seçime katılmakla oligarşinin oyunlarının bozulduğu imajı vererek burada kendisine zafer payesi çıkarmaya çalışmak da kimseye bir şey kazandırmaz. Demirel'in "bölgede" gelişen "mücadeleye karşı zayıflığa düşmemek için" Çankaya sorunundan vazgeçtiğini ve Çankaya'ya çıkarak hükümeti kurma görevini aldığını söyleyerek kendini arzın merkezine koymak ise, "günü kurtarma " çabasından başka bir şey değildir. Sokaktaki insanın bile Demirel'den Çankaya sorununda tutarlı bir tavır takınmasını beklemeyi ve hükümet olmak ateşiyle yanan Demirel'in hükümeti kurma görevini Çankaya dışında bir yerden alamayacağı ve kendi kendini Başbakan atamayacağına göre, bu tespitler politik olmaktan çok uzaktır.

Bu anlayış sahipleri, büyük politikacılık gösterileri içinde "günlük" konuşmakta, herkese ders verme havası içinde çok konuştukça bir önce söylediklerini bir sonraki tespitleri ile boşa çıkarma durumunda kalmaktadırlar. Bu tutum, DYP'nin koalisyon hesaplarında HEP milletvekillerini engel olarak gördüğü şeklindeki "gazete yorumları"ndan esinlenen tespitlerde (!) bir kez daha ortaya çıktı. Demirel'in bundan hiç gocunmadığı, HEP'lileri de bir engel olarak görmediği ortada. Ayrıca HEP'lilerin kendileri de böyle bir engel oluşturmadıklarını, uyumlu olacaklarını göstermek için olağanüstü çaba harcamaktadırlar. (10 Kasım törenleri gibi) Hatta HEP'liler seçim öncesinde istifadan söz ederken, şimdi kovuldukları halde SHP'den gitmemekte kararlı görünmekte ve adeta SHP'yi ele geçirme "taktiği" uygulayarak grup yönetim ve disiplin kurullarına seçilmektedirler.

Özgür Halk, hükümet kurulmadan önce, Demirel'in "Geniş tabanlı ulusal mutabakat" istediğini, sanki bunun önünde bir engel varmış gibi yazıyordu. Şimdi sormak gerekiyor: SHP-DYP koalisyonundan "daha önce geniş bir ulusal mutabakat hükümeti" nasıl olabilirdi? 12 Eylül 1980'den önce oligarşinin beceremediği (AP-CHP ulusal uzlaşma formülü) de bu değil miydi? Peki, bu "ulusal mutabakatı engellemek için HEP milletvekilleri ne yaptılar?

"Günlük", "ayaküstü" konuşan Özgür Halk (sayı 13) *"20 maddelik güncel acil talepler gerçekleşmez ve koalisyon hükümetinin çözeceği sorunlar olarak gündeme alınmazsa ne HEP milletvekilleri koalisyonda yer almak için can atacak, ne de SHP'de ısrar edeceklerdir."* diye yazıyordu. Yine soralım: Demirel, Kürt sorununun masa etrafında politik çözümü için garanti vermediğine göre, ne bekleniyor?

"En onurlu yol" olan HEP'in bağımsızlığı korumasından "sağcı-faşist" "DYP ile koalisyona katılıp katılmamasının pek fazla önemli olmadığı" tespiti yapılması ve DYP-SHP koalisyonunun olumlanması noktasına nasıl gelindi? Bütün bu soruların bir cevabı olmalı? Talepleriyle geleneksel politikanın amaçlarından ayrılan kitlenin, seçimle tekrar bu amaçların ortaya koyduğu arayışlara (DYP hükümetinden bile bir şeyler bekleme noktasında) yönltilmesi halkların mücadelesine zarar verecek bir çizgidir. Ülke ve dünya milliyetçiliğinin "dar" penceresinden bakmaktan, yanıfta ısrar etmekten vazgeçilmelidir.

Serxwebun dergisi Ekim 1991 tarihli sayısında yanıfta ısrarı, daha yüksek

perdeden sürdürmekte, kendilerinin SHP dşstekçiliğini haklı çıkarmak için, ayırım gözetmeksizin, hemen tüm sola aşağılayıcı, itham edici bir üslupla saldır-maktadır.

"... sol gerilemiş deniliyor. Güya % 30'lara kadar gerilemiş. Evet, doğrudur, daha da geridir. Sol, demokrasi cephesi, bu kadar geriliğini, taktiklerinin devri-me-demokrasiye hizmet etmekten öteye, sağa hizmet ettiğini, sağ-faşizm kar-şısında bir hiç olduğunu, savaşımın emaresini bile göstermediğini neyle izah edecek? "Seçim Çare Değil" diyorlar, peki faşizm mi çaredir? Sağ blokun -ki faşistlikte birbirlerinden geri değiller- gelişmesi mi çaredir? O zaman çare ne-rede? Sen, kendi halkını bu kadar öncüsüz, örgütsüz, taktiksiz bırakacaksın, çok sorumsuz bir biçimde ortalıkta görünmeyeceksin ve halen utanmadan, de-mokrasicilik, devrimcilik yaptığını iddia edecek, "Seçim Çare Değil" deyip so-rumsuzluğun alasını göstereceksin. Evet, çare olan nedir ve gelişen faşizme kar-şı ne yapacaksın? Her gün halk ve sosyalizm sözcüklerini ağızlarından dü-şürmeyen, demokrasi adına ahkam kesenler artık kendilerine geleceklerdir. Bizim bu taktik gelişmemiz karşısında büyük bir demagoji dönemi yargılana-cak, işlerin artık demagojilerle ilerlemediği, hiçbir dönemle kıyaslanmayacak bir biçimde çok iyi anlaşılacaktır..."

Her şeyden önce bir halkın temsilcisi olma iddiasında olanların üslubu, olaylara ve olgulara yaklaşımı bu tarzda olamaz. Yukarıdaki sözler bir tespit-ten, analizden öte bir aşağıılama, bir demagoji niteliği taşıyor. Bu sözler kendi haklılığını ispat etmek için söylenmiş, sıradan, bilimsellikten yoksun sözlerdir.

"Seçim Çare Değil, Devrim" sloganı çarpıtılmakta, eksik yansıtılmakta, ge-nelde tüm sol eleştiriliyormuş yaklaşımıyla Marksist-Leninstlere saldırılmakta-dır. Marksist-Leninstler, seçimlere "Seçim Çare Değil, Devrim" şiarıyla yakla-şılar ve halka bir devrim programı sundular. Seçimin ve burjuva partilerinin hal-kın hiçbir temel sorununu çözemeyeceğini, baskı ve gözdağını artırarak de-vam ettireceklerini belirttiler. Ve ÇARE'nin devrimci mücadeleye katılmak, devrimcileri desteklemek olduğunun propagandasını yaptılar; değişik tavır alışları içeren bir seçim çalışması yürüttüler.

Serxwebun, "Seçim Çare Değil diyorlar, peki faşizm mi çaredir?" diye so-ruyor. Her şeyden önce "Seçim Çare Değil, Devrim" tespitinin karşılığı veya al-ternatifi bu olamaz. Bu mantık, bu düşünce tarzı dünyayı ak ile karaya boya-yan ve başka bir renk görmeyenlere özgüdür. Eğer sorunu bu düşünce tarzı-yla ele alırsak "Seçim Çare Değil, Devrim" şiarının alternatifi "Devrim Çare De-ğil, Seçim" olur. Dahası, on yılların kaşarlanmış burjuva partisi SHP ile işbirliği yapmak ve TC tarihinde baskı, gözdağı politikalarıyla, emperyalistlerle işbirli-ğiyle tanınmış DYP'nin prgramlarına güvenoyu vermek ÇARE olur. Kuşkusuz bu, bir mantık zorlamasıdır. Ve bu mantık, zorladıkça başka yerlere de vardırı-labilir. Ama yurtseverler sözcüklerinin anlamını düşünmeden kullandıkları için bunları söylemek zorunlu hale geliyor.

"Sağ blokun -ki faşistlikte birbirinden geri değiller- gelişmesi mi çaredir?" diye soran Serxwebun, SHP ile HEP arasındaki işbirliğinin desteklenmesini "müthiş bir taktik" olarak tanımlamakta ve göklere çıkartmaktadır. Bu işbirliği-nin savunulması ardından, işbirliğini gerçekleştirenlerin DYP-SHP koalisyon

hükümetinin programına onay vermesiyle, SHP-DYP hükümetinin sol olarak değerlendirildiği ortaya çıkıyor. Aynı mantığın gereği olarak, on yıllardır tekel-lerin, emperyalistlerin politikalarını benimsemeyen, onlara güven oyu verme-yenler "sağ bloku" (Bunlar ANAP, RP, MÇP, DSP olsa gerek) desteklemiş olu-yorlar. Bu mantık sonucu SHP ve DYP solculuğa terfi ettirilerek, işbirliği ve destekleme gündeme getiriliyor; bunların faşizmi gerileteceği, halkımıza kısmi özgürlükler sağlayacağı saptanıyor.

Bu yaklaşıma kimse yabancı değildir. Tüm radikal söylemlerine rağmen yurtseverler, TKP'nin herkesçe bilinen meşhur tezlerine, CHP-SHP desteği ve işbirliğiyle demokrasiye ulaşılacağı, faşizme geçit verilmeyeceği veya faşizmin geriletileceği ünlü tezlerine ulaşmışlardır. TKP'nin iflas eden bu politikalarının bugün yeniden gündeme getirilmesi şaşırtıcı olmuştur. Ama belirtelim ki, bu politikaların devrimci güçler için hiçbir özgün yanı yoktur.

Serxwebun'da, *"...çok sorumsuz bir şekilde ortalıkta görünmeyeceksin ve hala utanmadan demokrasıcılık, devrimcilik yaptığını iddia edecek 'seçim çare değil' deyip sorumsuzluğun alasını göstereceksin..."* deniliyor. Bu sözler için söylenecek fazla şey yoktur. Kimin çok sorumsuz bir şekilde hareket ettiğini çok yakın zamanda göreceğiz demekten başka... Hatta şimdiden görmek iste-yenler için yeterli gelişme vardır. Baskı ve terörün artarak süreceğini, burjuva demokrat çerçevede vaat edilenlerin yerine getirilmeyeceğini hep beraber gö-recek, hep beraber yaşayacağız. İşte bu noktada kimin sorumlu davrandığı, ki-min burjuva partilerine güvenip faşizme güç verdikleri ortaya çıkacaktır.

Ortada görünüp görünmeme iddiasına gelince; halkımız da, faşizm de, sa-vaşla ortada olma gerçeğini iyi bilmektedir. Bu düşünce ancak yurtseverlerin sübjektif yargılarının bir ürünü olabilir ki, ciddiye alınamaz.

Serxwebun, kendi dışındaki hiçbir şeyi, hiçbir mücadele tarzını ve yönte-mini beğenmiyor ve her vesileyle kendi dışındaki solu aşağılamak, hiçe say-mak için gerekçeler üretiyor. Örneğin, yine Ekim 1991 tarihli Serxwebun'un 11. sayfasında şunlar söyleniyor:

"Türkiye solu kendini en işlevsiz, en güçsüz, içdiş edilmiş ve rejimin kusur-larını kapatmaktan öteye bir işlevi olmayan bir konumda tutuyor. (..) Dev-Sol vd.lerince geliştirilmek istenen devrimci terör eylemlerinin ise, başarıya gide-meyeceğini biliyorlar. (...) Mevcut şiddet eylemleri rejimi zayıflatan değil, biraz güçlendiren karakterdedir."

Sözünü ettiğimiz mantık böyle değerlendirmeler yapmak zorundadır. Bu ideolojik bakışın, kendini haklı göstermek için, kendi dışındaki her şeyi yadsı-maya, istisnasız herkesi kötülemeye, dolaylı ve dolaysız rejime hizmet etmekle suçlamaya varması doğaldır. Bu noktada yurtsever güçlere bir tavsiyemiz var: Devrimcilerin mücadeleleriyle, eylemleriyle rejime nasıl hizmet ettiklerini, rejimin kusurlarını nasıl kapattıklarını biraz da faşizme anlatıp, onu ikna edebi-lirlerse, herhalde devrimcilerin üzerindeki baskının hafiflemesine imkan sağla-yacaklar ve onların eylemlerini teşvik etmiş olacaklardır. Bu kendileri için de az kazanım sayılmaz. Ama ne yazık ki, kontrgerilla ve devlet aynı görüşte değil-dir. Bizzat kontrgerillacılar, "Biz Doğu'yu hallederiz, siz İstanbul'u kurtarın. İs-tanbul'u savunmak gerekir." diyorlar. Ve bir ideolojik saptamada bulunuyorlar.

Kuşkusuz bu saptama, ne Olağanüstü Hal Bölgesi'yle, ne de İstanbul'la sınırlandırılmış değildir; sorun, devrimi engelleme sorunudur.

Bugün tüm Türkiye solunu rejime hizmet etmekle suçlayanların, bu değerlendirmeleri yapan kendileri değilmişçesine, aynı sola, birlikte mücadele etme, ortak cephe oluşturma çağrılan yapması kendi içinde büyük çelişkidir. Ve bu politikayı anlamak gerçekten güçtür.

"SEÇİM ÇARE DEĞİL, DEVRİM" SLOGANI İLE MÜCADELE SAFLARI GÜÇLENDİRİLDİ

Marksist-Leninistler, erken genel seçimlerin gündeme gelmesini oligarşinin çözümsüzlüğüne çözüm arayışı olarak nitelediler ve bu seçimlerden "istikrar" çıkmayacağı, *"İlk kez bir seçimde oligarşi böylesine bir alternatifsiz/iğe boyun eğerken, çaresizliğin ve çözümsüzlüğün düzeyini de sergiliyor. Buradan çıkarılacak sonuç, oligarşinin artık halık kaybetme sürecini yaşadığıdır."*(54) belirlenmesi yapılmış ve halkın sistemden, parlamentodan beklentilerinin giderek yok olmasından hareketle, seçim döneminde halkı seçime mahkum etmenin yanlışlığı vurgulanarak, "Seçim Çare Değil, Devrim" sloganı ile kitlelerin devrimci mücadeleye katılması ve mücadeleyi destekleyip güçlendirmesi çağrısı yapılması yönünde yoğun bir çalışma yürütülmüştür. *"Bu koşullarda devrimcilerle düşen görev, seçim aldatmacasını teşhir etmek, kitleleri mücadelenin nihai hedefine yönleltmektir."* (55)

Halkın sorunlarının çözümünün halkın iktidarından geçtiği, bunun için de anti-empyralist, anti-oligarşik hedefli mücadelenin zorunlu olduğunun kitlelere kavratılması için, devrim programı geniş biçimde ulaştırılmıştır. M-L'lerin seçim dönemindeki aktiviteleri ve gündeme müdahaleleri herkesin malumudur, bu anlamda teorik ifadelendirmeye uygun bir pratiğin sürdürüldüğüne ilişkin kimsenin diyeceği bir şeyi olacağını sanmıyoruz. Nitekim, bu noktada devrimci anlayışın seçim taktiğine ve seçim pratiğine ilişkin söyleyecek sözü olmayanlar, M-L'lerin seçim taktiğinde "tali bir durum olarak" diye vurgulayarak bir paragraf içinde ifade ettikleri *"Yöresel düzeyde kimi ilerici, demokrat, anti-empyralist adayların desteklenmesi söz konusu olabilir. Bu adaylar bağımsız olarak seçime katılmış olabilecekleri gibi, bazı partilerin listesinde de yer alabilirler. Mevcut seçim sisteminin niteliği onları desteklemeye olanak veriyor. Yalnız bu 'destek', bu adaylara halkın oy vermemesi için aktif olarak çalışmak biçiminde değil, sadece onlara oy verilmesini engellememe, onları teşhire yönelmeme gibi dolaylı biçimde düşünülebilir."* (56) (abç) düşüncesinden bir yerlere varılmaya ve M-L'lere olmadık şeyler yakıştırılmaya çalışılıyor.

Yukarıda altını çizdiğimiz cümleleri okuduğunda anlama yeteneğinde olanlar ile anlamak isteyenlerin çok açık biçimde göreceği gibi, M-L'lerin birilerini destekleme diye özel bir tavırları ya da çabaları olmayacağı net bir biçimde ifade ediliyor. Anlaşılması gereken şudur: M-L'ler birtakım yerlerde ilerici, demokrat, anti-empyralist unsurlar aday olursa, "Seçim Çare Değil, Devrim" kampanyalarını sürdürürlerken, bu adayları teşhir etme, onlara "köstek" olma gibi bir tavra girmeyecekler, ama seçilmesi için de özel bir çaba içinde olmayacaklardır. *"Tali bir durum olarak"; "dolaylı biçimde düşünülebilir"* diye belirtilen bu cümlede anlaşılmasın olan ne vardır? Elbette ki, hiçbir şey. Ama M-L'le-

rin seçim taktiklerinin tutarlılığı ve buna uygun pratikleri karşısında diyecek bir şey bulamayanlar -söylenmemiş şeyleri söylenmiş kabul ederek- kendi yaratıkları gölgelerle boks yapma yolunu seçmişlerdir. Siyaseti burjuva anlamında değil de proletaryanın anladığı anlamda yapmak isteyenler, *"Bugün devrimci enerji ve çaba, mevcut parlamentoda emekçi kitlelerin sesini duyuracak adayları çıkarma ve bunları desteklemeye değil, devrimci anlayışı geliştirmeye ve radikal mücadeleyi yükseltmeye harcanmalıdır. (...) Kitlelerin parlamento ve oradaki kendi çıkarları için olmayan mücadeleye umut bağlamasına değil, ondan umut kesmesine çalışmak, bu anlamda 'Seçim Çare Değil' şiarını her zamankinden daha güçlü olarak haykırmak zorundayız."*(57)

"Seçimler İktidarın Açmazını Çözemeyecektir", "Kim Kazanırsa Kazansın Kaybeden Halk Olacaktır", "Halkın Sorunlarının Çözümü Mücadelededir", "Emekçilerin Kurtuluşu Kendi İktidarıyla Geçiyor", "Halk Oyunu Mücadeleden Yana Kullanmalıdır" gibi slogan ve yazı başlıkları ile de ifade ettiğimiz seçim tavrımız olan **"SEÇİM ÇARE DEĞİL, DEVRİM"** taktiğinin yanlışlığı söyleyemeyip "tali" ve "dolaylı" olarak "düşünülebilecek" bir noktayı esas alıp, eleştirdiğini sanmak ne samimiyetle, ne devrimci dürüstlikle bağdaşır. Hele, buradan parlamentarizm, sağcılık, orta yolculuk vs. sapmaları çıkarmak, olsa olsa koyu bir sübjektivizm, mantık sınırlarını aşırı zorlama olur; bu "eleştiri"de iyi niyet aramamız da beklenmemelidir.

M-L'ler, *"Halkın çıkarı, onun her zaman yanında olan, haklarını savunan devrimcilerin desteklenmesindedir; mücadele ederek kendi yönetimini iktidara getirmesindedir; halkın iktidarı ve yönetimi için mücadele edilmesindedir."* dediler ve Halk İktidarı Programlarını da en geniş kitlelere ulaştırma hedefli kampanyaları ile seçim aldatmacasını ve devrimi tartıştırdılar, gündeme girdiler. Eleştiri olacaktıysa bu noktalarda -varsa- eleştirmeliydiler. Oy kullanmayan ya da geçersiz oy kullanan beş milyon seçmen kitlesinden kendilerine paye çıkaranlar, bunu dergi bürolarının çevresini aşmayan sesleriyle mi sağladılar? Elbette ki bu beş milyonluk kitle bütünüyle devrimcilerin potansiyeli değildir, ama eğer bunda devrimci mücadelenin payı varsa -ki, herhalde bunu kimse reddedemez- o zaman objektif olunmalı ve Sezar'ın hakkı Sezar'a verilmelidir! Birkaç yüz (ya da binlik) okuyucu kitlesini bile doyurmayan kuru ajitasyonla bu başarı sağlanmış olamaz. Diğer sol, ya SHP kuyrukçusu olarak ya da -yüzde hesaplarına bile girmeyen- seçim blokları ile sandıklara gittiğine göre M-L'lerin seçim kampanyasının etkisi, başarısı kabul edilmelidir artık.

(*) A.Öcalan, gerek M.Ali Birand, gerekse Rafet Ballı ile röportajlarında bu yaklaşımın tam tersine Özal'a bir misyon yüklemiştir. "Kürt Dosyası" adlı kitapta R.Ballı ile röportajda Öcalan şöyle demektedir: "Özal bunu aşmak istiyor." (syf.250) "Özal özel savaş mekanizmasının içindedir. Ama bir yol ağzına da gelmiştir. Niye gerçeklere gözümüzü kapatalım?" (syf.261) R.Ballı'nın "Özalist" esprilerine konu olan bu yaklaşımla Yeni Ülke'deki "söylemiştim" yaklaşımı açık çelişki içindedir.

(1) Yeni Demokrasi, Ekim 1991, s.37, syf.15

(2) Halk Demokrasisi, Kasım 1991, s10, syf.5

(3) Halk Demokrasisi, Eylül-Ekim 1991, s.9, syf.14

(4) Halk Demokrasisi, s.9, syf.13-14

- (5) Halk Demokrasisi, s.9, syf.13-14
- (6) Halk Demokrasisi, s. 10, syf.8
- (7) Halk Demokrasisi, s. 10, syf.8
- (8) Halk Demokrasisi, s. 10, syf.9
- (9) Halk Demokrasisi, Ağustos 1991, s.8, syf.30
- (10) Halk Demokrasisi, s.10, syf.9
- (11) Halk Demokrasisi, s.10, syf.6
- (12) Yeni Demokrasi, s.37, syf.9
- (13) Yeni Demokrasi, Kasım 1991, s.38, syf. 14
- (14) Yeni Demokrasi, s.37, syf.5
- (15) Yeni Demokrasi, Kasım 1987, s.6, syf.5
- (16) Yeni Demokrasi s.37, syf.5
- (17) Demokrat! Temmuz 1991, s. 14, syf.4
- (18) İşçilerin Sesi, 8 Eylül 1991, s.30, syf.5
- (19) İşçilerin Sesi, s.30 syf.5
- (20) İşçilerin Sesi, 29 Eylül 1991, s.31, syf.6
- (21) İşçilerin Sesi, s.31, syf.6
- (22) İşçilerin Sesi, s.31, syf.6.
- (23) İşçilerin Sesi, s.30, syf.5
- (24) İşçilerin Sesi, s.31, syf.6
- (25) İşçilerin Sesi, s.31, syf.6
- (26) İşçilerin Sesi, s.30, syf.5
- (27) İşçilerin Sesi, s.31, syf.6
- (28) Demokrat!, Kasım 1991, s. 18, syf.18
- (29) Demokrat!, s. 18, syf. 18
- (30) İşçilerin Sesi, s.31, syf.6
- (31) Demokrat!, Ekim 1991, s.17, syf.6
- (32) İşçilerin Sesi, s.31, syf.6
- (33) Devrimci Seçim Blok'u Bülteni, sayı 1
- (34) Emeğin Bayrağı, s.49, Başyazı
- (35) Özgürlük Dünyası, s.37, syf.7
- (36) Nevvroz, s.3, syf.5
- (37) Özgürlük Dünyası, s.37, syf.9
- (38) Özgürlük Dünyası, s.37, syf. 10
- (39) Emeğin Bayrağı, s.52, syf.4
- (40) Yeni Ülke, s.45, syf.5, A.Öcalan'la Röportaj
- (41) Yeni Ülke, s.45, agy.
- (42) Yeni Ülke, s.45, agy.
- (43) Yeni Ülke, s.45, "Genel Seçimler ve HEP" başlıklı yazı
- (44) Yeni Ülke, s.49, Özgür Halk Yöneticisi Rıza Erdoğan ile Röportaj, syf.3
- (45) Özgür Halk, s. 11, syf.7
- (46) Yeni Ülke, s.46, Başyazı
- (47) Yeni Ülke, s.51, PKK Avrupa Temsilciliği
- (48) Yeni Ülek, s.51, agy.
- (49) Yeni Ülke, s.51
- (50) Yeni Ülke, s.49
- (51) Özgür Halk, s.11
- (52) Yeni Ülke, s.45, Başyazı
- (53) Özgür Halk, s.11
- (54) Mücadele, 1 Eylül 1991, s.27, syf.8
- (55) Mücadele, 15 Eylül 1991, s.28, syf.3
- (56) Mücadele, s.28, syf.3
- (57) Mücadele, s.28, syf.3

* * *

Sayı: 35, 1 Ocak 1992

HALKI OLİGARŞİ BÖLÜYOR DEVRİMCİLER BİRLEŞTİRİYOR

Belirli bir toplumsal formasyonda hareket eden devrimciler, eğer kendilerini Marksist-Leninist olarak nitelendiriyorlarsa, kuşkusuz onların içinde bulundukları bu toplumsal süreçlerde, toplumsal gruplar açısından temel ilgi alanları sınıflardır, toplumsal katmanlardır. Sürecin ana halkalarını bu toplumsal sınıfların hareketi içerisinde yakalarlar.

Ancak toplumsal gruplaşmalar yalnızca bu yapılardan meydana gelmez. Belirli bir toplumsal formasyona etkiye bulunmak isteyen devrimciler, sınıfsal gruplaşmaların ötesinde toplum içerisinde, çok değişik kesimlerden gelen çok değişik toplumsal grupları dikkatle takip etmek, bu yapılara yönelik doğru politikalar tespit etmek zorundadır. Bu çeşitli nedenlerle böyledir. Öncelikle yığınları harekete geçirmekle yükümlü olan devrimcilerin, onların farklı yapılanmalarına ait özgül talepleriyle ilgilenmesi gereklidir. Diğer yandan, son derece önemli olan bir başka nokta da, gerek emperyalist odakların yerli oligarşilerin, gerekse ülkedeki oportünist vb. sapkın akımların, çeşitli toplumsal gruplaşmaların özgül niteliklerini kullanarak devrimci yığın hareketini bölme, zayıflatma, kitleleri gerçek sorunlarından uzaklaştırarak, tali problemler üzerinde karşı karşıya getirme, dahası onları devrime yönelik saldırı aracı olarak kullanma politikalarıdır.

Ülkemiz toplumsal farklılıkların alabildiğine zenginlik taşıdığı mozaikler bütünüdür. Toplumsal farklılıkların bu denli zenginliği, toprak ve nüfus boyutları göz önüne alındığında, dünyada benzerine az rastlanır bir durum ortaya çıkar. Kadın-erkek, Türk, Kürt, Çerkez, Ermeni, Rum, Çingene, Müslüman, Musevi, Süryani, Alevi, Sünni, Zaza, Kirmanç, Maraşlı, Yozgatlı, Karadenizli, Trakyalı, falanca aşiretli vb. kabaca cins, ulusal, etnik, dinsel, bölgesel farklılıklar temelindeki toplumsal gruplaşmalar, devrimcilerin doğrudan ilgi göstermek zorunda

oldukları alanlardır, Kuşkusuz devrimciler bu toplumsal grupların hepsine ya da özgün sorunlarının tümüne sahip çıkma diye bir görevle karşı karşıya değildir.

Sorun, birçok engeli olan ama aynı zamanda pek çok derenin bir araya gelmesiyle birlikte büyüyen devrim nehrine hangilerinin katkı sağladığını, hangilerinin engel teşkil ettiğini doğru olarak ayırtırmaktır. Dahası, bütün bu toplumsal grupların ne tek başlarına ne her şeyleriyle devrim nehrine katkı sağladıklarını, ne de bütünüyle engel teşkil ettiklerini bilmektir. Bunların devrimci mücadeleye hizmet eden yanlarını bulup çıkarmak, onlara sahip çıkmak, ileriye götürmek, gerici yönlerini ise tasfiyeye yöneltmek, en azından bu doğrultuda çaba sarfetmek gerekir.

BURJUVAZİ TOPLUMSAL FARKLILIKLARI BİZE KARŞI SİLAH OLARAK KULLANIYOR

Egemenlerin, özellikle çağımızda emperyalizmin ve yerli oligarşilerin bilinen yaygın bir politikası vardır. Böl-yönet. Böylece toplumsal çatışmada burjuvazi karşısındaki sınıfların yekvücut olarak kendisine karşı mücadelesini engeller, toplumsal sahiplenme ve dayanışma bilincini köreltir. Örneğin, bu körelme sonucu, Kürt sorunu konusundaki geleneksel politikanın sonuçları Batı'daki Türkleri pek fazla ilgilendirmez olur; çünkü ayırıştırma politikası Türk halkını Kürtlerin sorunlarına yabancılaştırır, dolaylı ya da dolaysız olarak en azından önemli bir bölümünü egemenlerin desteği haline getirir. Günlük basında, kamuoyunda bu türden örneklere sıkça rastlamak mümkün. Şehirlerdeki insan haklarına yönelik saldırı, katliam, anti-demokratik uygulamalar şu ya da bu düzeyde belirli bir tepki yahut ilgi uyandırırken, belirli bir yer işgal ederken, Kürt sorunu konusunda izlenen geleneksel politikaların sonuçları çoğu kez yer almaz ya da kıyıda köşede yer alır.

Oligarşinin, yığınları devrimci mücadeleye ilgisiz kılacak gruplaşmaları, yahut tarihsel sürecin içinden çıkan bu gruplaşmaların olumsuz unsurlarını teşvik etme, bunların çoğalmalarına uygun ortamlar sağlama amaç ve somut biçimleri çok daha fazla çeşitlilik arz etmektedir. Bunlara özel olarak değinmeden somutun içinde görmekte yarar var.

Ulusal/etnik ayrılıklar açısından düşünürsek, TC'nin Türkten başka azınlık yoktur politikasının farklı gruplaşmaları körüklediği bilinen bir şey. Bu farklı bir araştırmanın konusu. O yüzden de, Kürtlere "Dağ Türkleri" denir. Bu görüş, birliğe hiçbir yarar sağlamayan, "inkar" politikasının bir sonucudur. Böylece herhangi bir alandaki Kürt-Türk unsurlarının birlikte hareketi baltalanmaya çalışılır. "Çanakkale'de keçiye tecavüz" olayında olduğu gibi, olaylar Kürt-Türk çatışmasına dönüştürülür veya alevlendirilir.

Ermeni, Rum vb. azınlıklar horlanır, bunlara yönelik düşmanlık açık olarak körüklenir, kimi zaman da 6-7 Eylül olaylarında olduğu gibi kitlesel yağma, talan ve saldırı haline dönüştürülür. Bu kadarla da kalmaz; kimi azınlık ve gruplar yığınlar nezdinde düşman olarak şekillendirilince, bu kesimlere mensup unsurlar devrimci hareket içerisinde yer alıyorsa; "elebaşları Ermeni", "ölü olarak ele geçenler arasında iki tanesi sünnetsiz" gibi ya da "Asala-Dev-Sol işbirliği" türünden propaganda ve saldırı yolu seçilmektedir.

Dinsel farklılıklar da oligarşinin en çok körüklediği alanlardan biridir. Hıristiyan, Musevi vatandaşlara bile zoraki din derslerinde Müslümanlığın öğretildiği uzun yıllar Alevilik yok sayılmış, baskı altına alınmış, geleneksel Alevi-Sünni düşmanlığı körüklenmiş, sınıf kavgasının önemli perdeleme araçlarından biri olmuştur.

Kökeninde göçebe Türkmen boylarının merkezi Osmanlı Devleti'yle çatışmalarının yattığı Alevilerin merkezi yönetimlerle olan çelişkileri, İslami mezheplere ve onların bağınazlıklarına olan tepkileri ile de birleşince, bu kesim diğerlerine göre daha ilerici bir konumlanışa sahip olmuştur. Bu durum Aleviler içinde solun örgütlenmesine zemin hazırlamış, devlet de bir dönem zımnî olarak solu buraya doğru itmiş, diğer Müslüman kesimlerin Alevi düşmanlığını körükleyerek, bu düşmanlığı sola ve devrimcilere yöneltmeye çalışmıştır.

1980 öncesinde K.Maraş, Çorum, Sivas, Erzincan olaylarında bu politikalar katliam ve silahlı çatışmalar boyutuna varmış; Sünnî kesim, Aleviler üzerine kışkırtılmış ve böylece anti-faşist mücadelede hedef saptırılarak devrimci muhalefet ezilmeye çalışılmıştır.

Bugün 15 milyon civarında olduğu söylenen Alevi kesimi devlet doğrudan örgütleme içerisine girmiştir; ANAP'ından, DYP ve SHP'sine kadar bütün partiler bu konuda çaba sarfetmektedirler. Son günlerde gündeme gelen diyanette Alevi temsilcilerine de yer verme girişimleri Alevilerin en azından bir bölümünü doğrudan kontrol altına alma politikasıdır.

Büyük toplumsal gruplaşmalar hakim sınıfların iradi çabalarıyla ortaya çıkmazlar. Feodalizmden çarpık kapitalistleşmeye geçen Türkiye'de feodal yapılaşma ve davranış normları varlığını sürdürür. Hemşericilik-bölgecilik bunlardan biridir. Oligarşi bu toplumsal davranış biçimini de kullanmaktadır.

Günlük hayatımızda hemen her yerde hemşericiliğe rastlamak mümkündür. Özellikle belediyelerde, çeşitli işkollarında, hatta devlet dairelerinde, sendikalarda hemşeri kolonileri oluşmuştur. Sınıfsal çıkarlar ve dayanışma birçok yerde yerini hemşeri çıkarı ve dayanışmasına bırakmıştır. Fabrikalarda işçi direnişlerini kıranın kestirme yollarından biri bu hemşericiliktir. Mahallelerde, gecekondualarda hemşeri gruplaşmaları son derece yaygın ve birçok yerde mücadelenin önünde engel haledir. Hemşericilik bununla da kalmaz. Kimi işkolları neredeyse belirli illerden gelen insanların ve onları şu veya bu şekilde etkisi ve denetimine almış kişilerin tekelindedir. Mafyada bile buna rastlamak söz konusudur.

Aşiretçilik unsuru da, özellikle Kürt halkını kontrol altında tutma amacına yönelik olarak öteden beri kullanılagelmıştır. Osmanlı "Hamidiye Alayları" gibi geleneklerden gelen tutumla, Kürdü Kürde kırdırmanın asal bir parçası olarak aşiretler görülmüş, son dönemlerde uygulanan "köy koruculuğu" sistemi de bunun üzerine oturmuştur.

OPORTÜNİZM SINIFSAK BAKIŞ AÇISINDAN UZAK HAREKET ETMEKTEDİR

Oportünizm, Marksizm-Leninizmden sapma diğer akımların birçoğu bu kaygan toplumsal zeminler üzerinde hareket etme yolunu tercih etmişlerdir.. Geçmişten günümüze öyle siyasi yoğunluklar görülmüştür ki, adları yalnız-

ca herhangi bir ile bağılı olarak anılmakta, kimisi K.Maraş, kimisi Tunceli, kimisi Kars, kimisi izmir, Hatay vb. olmak üzere bu illerin sınırları içerisinde kalmışlar; daha ötesi diğer illerdeki örgütlenmeleri de esas olarak bu illerden şehirlere göç etmiş insanlara dayanan örgütlenmelerde görülmüştür. Bu, bir tür hemşericiliğin sol saflara sızmasından başka bir şey değildir.

Yine kimi yerlerde aşiretlere dayanarak örgütlenenlere rastlanıldığı gibi, aşiret çatışmalarına taraf olanlar ve bu aşiret çatışmalarını siyasal içerikli olarak gösterenler de olmuştur.

Aleviler, Türkiye solunun örgütlendiği zeminlerden biridir. Ancak burada yanlış olan, Alevi ve Sünnilerin karışık olduğu illerde kolay yolun seçilmesi ve Sünnilerin bir kenara bırakılarak Aleviler içerisinde örgütlenmesidir. Böylece oligarşinin Alevi-Sünni kampaşması politikasına objektif olarak yardımcı olunmuştur. Bu konuda hızını alamayan, artık Türkiye siyasal arenasında ismi-cismi kalmamış ama Alevilikte taban bulma hesapları içerisindeki kimi siyasal yoğunluklar Aleviliğe ideolojik misyon yükleyip, bu misyona sahip çıkarak, işi Alevicilik yaparak siyaset üretmeye dek vardırıacak ideolojik-politik sefalet içerisinde düşmüşlerdir.

Kürt milliyetçi unsurların davranışlarının bu konuda çok ayrı olduğu söyle-nemez. "Kürt olsun da taştan olsun" anlayışı son dönemde yaygınlaşmaya başlamıştır. Pek çok alanda yığınlar Kürtler, Türkler diye bölünmeye başlanmış; insanların ideolojik, siyasal düşüncelerine bakılmaksızın, "Kürtsen niye o taraftasın, sen Kürt değil misin?" soruları sık sık sorulur olmuştur.

Olgu bununla da kalmamaktadır. Sınıfsal bakış açısı yerine milliyetçi bakış hakim olunca, egemenlere karşı mücadelede bu yanlış tutum dur durak bilmemektedir. Örneğin demokratik alanda büyük şehirlerdeki Kürt milliyetçi unsurlar, "Burası metropol, bu sorunlar bizi ilgilendirmiyor, Türklerle Türk solu uğraş-sın." diyebilmekte, bu mücadele ve faaliyetlere ilgisiz kalabilmekte ve kitlenin belirli bir bölümünü pasifizmin batağına saplamaktadırlar. Kürtlerin yoğun olduğu yerlerde ise ilerici, demokrat, devrimci Türk unsurlar onların ilgileri dışında kalmaktadır.

DEVİRİMCİ HAREKET VE GÖREVLERİMİZ

Geçmişte devrimci hareket içerisinde de yer yer benzeri yanlış uygulamalara rastlanmıştır. Büyük şehirlerin kimi mahallelerinde, örneğin bazılarında Sivashlılar, kimilerinde Bayburtlular, kimilerinde Erzincanlılar, kimilerinde ise Tunceliler vb. bazı şehirlerde Aleviler, bazı şehirlerde ise Kürtler arasında örgütlenme yoğunlaşmış, diğer kesimler arasında örgütlenme zayıf kalmış, bu da mücadelenin önünde bir handikap olmuştur.

Günümüzde ise Türk ve Kürtlerin bir arada bulundukları kimi alanlarda Türkler içinde daha kolay örgütlenilirken, Kürt unsurların mücadeleye katılmasında sıkıntı çekildiği gözlenmektedir.

Devrimcilere düşen görev; her koşulda halkların kardeşliğini, birlik ve dayanışmasını savunmak, oligarşinin her türlü karşı faaliyet ve politikasını teşhir ve tecrit etmektir.

Sayı: 36,15 Ocak 1992

DEVRİMCİ EYLEM MÜCADELENİN ZEMİNİNİ GÜÇLENDİRMELİDİR

Tarih boyunca şiddet daima sınıfsal bir içerik taşımıştır. Hiçbir zaman da ezilenlerin tercihi olmamıştır şiddet... Tarihte şiddeti ilk kullananlar egemenlerdir. Şiddeti başlatan, durmaksızın üreten ve ezilenleri şiddete başvurmaya zorlayanlar da, ezilenlere çözüm olarak kendi ürettiklerinin dışında başka bir seçenek bırakmayanlar da onlardır. Kimi zaman araçlar aynı gibi görünse de farklı amaçlar için kullanılırlar. İkiisi de şiddet olmakla beraber, ezen ve ezilenlerin şiddeti arasında hem biçim, hem de içerik bakımından temel bir ayrım vardır. Şiddeti uygularken, silahlar, bombalar kulanılsa da o silahları kullananlar, kullanma biçimleri, silahları hedeflere yönelten politikalar, yöneldikleri hedefler birbirlerinden farklıdır. Şiddetin içeriğini de şiddeti uygulayanların kimliği ve politikaları belirler. Egemenler her zaman kendi şiddetlerini meşru göstermek, ezilenlerin şiddetini ise mahkum etmek çabası içindedirler. Bu gerçek yüzyıllardır böyle sürüp gitmiştir. Ancak yalnızca ezilenlerin şiddeti tarihsel bir haklılığa ve meşruluğa sahip olmuştur.

EYLEM AMAÇ MI, ARAÇ MI?

Devrimciler için eylem araçtır. Ama sınıf perspektifinin yitirildiği yerlerde eylemler giderek politikanın araçları, sürdürülüş biçimleri olmaktan çıkıp amaçlaştırılabilirler. Politika silahlara kumanda edeceği yerde, giderek, silahlar politikaya kumanda etmeye, her şey eyleme göre belirlenmeye başlar. O zaman, ne olursa olsun eylem yapma, cevap verme, misilleme yapma mantığı eylem çizgisine egemen olmaya başlar. Eylem amaçlaşır. Gerçek amacın yitirildiği, onun yerini eylemin aldığı koşullarda ise devrimci bir sonuç yaratılamayacağı gibi, aksine daha önce kazanılanları da kaybetmek söz konusudur.

Devrimci radikalizmin özünü korumak, onu proletaryanın iktidar savaşımında bu savaşımı güçlendiren güçlü bir silah haline getirmek ancak doğru bir bakış açısı

sının yönlendirdiği eylem çizgisine sahip olmakla mümkündür.

DEVİRİMCİLER EYLEMDE DOSTU DÜŞMANDAN AYIRIR; DEVİRİMCİ EYLEM DOSTLARDA MORAL, DÜŞMANDA KORKU YARATIR

Devrimci eylemlerde dost ile düşman hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde ayrılır. Devrimciler hiçbir zaman halka, mücadelenin müttefiklerine yönelmezler ve devrimci eylemde halka zarar gelmemesi için azami özeni gösterirler.

"Halkın can ve mal güvenliğini ortadan kaldıran anarşi-terör" demagogilerinin yapıldığı koşullarda eylemde dost-düşman ayrımı daha bir önemlidir. Bir yanıyla savaşa kazanılacak güçlere devrimcilerin kimlere dost, kimlere düşman olduklarının mesajını açık biçimde verir. Halkın can ve mal güvenliğini ortadan kaldıranın emek düşmanı oligarşi olduğu devrimci eylemlerde açığa çıkmalıdır.

Devrimci eylemler, iktidarların baskı politikalarına karşı, halkın kendini savunması; tepki, öfke ve adaletini ifade etmelidir. Bu yüzden devrimci eylemlerde halk yığınları kendi duygu ve düşüncelerini bulmalı, bu eylemlere sempatiyle yaklaşmalıdır. Devrimci eylemler halkın moral ve güvenliğini artırmalı, düşmanda korku yaratmalıdır. Bunun gerçekleşmesi devrimci eylemin hedefinin doğru seçilmesine ve mesajında hiçbir bulanıklığa yer bırakmayacak biçimde örgütlendirilmesine bağlıdır.

DEVİRİMCİ EYLEMİN HEDEFİ NET, MESAJI AÇIK OLMALIDIR

Devrimci eylemin son derece net, halk tarafından anlaşılır, kafalarda olumsuz sorular yaratmayacak hedefleri olmalıdır. Halka karşı suç işlemiş kişi ve kurumlar, halk düşmanları, karşı-devrimciler devrimcilerin hedefi iken, halktan insanlar, suç işlememiş insanlar, devrimcilerin hedeflerinin dışındadır. Yine eylemin gerçekleşmesi sırasında, eylemin halka ileteceği mesajı bulandıracak, tartışma yaratacak herhangi bir gelişmeye meydan verilmemelidir. Aksi tutum eylemi ve devrimcileri yaralar. Hedefi bulanıklaştırır, mesajın halka ulaşmasını engeller. Dostların, kazanılacak güçlerin kafasında soru işaretleri oluşturur. Kimi zaman da karşı saflara iter. Düşmanın provokasyon zeminini güçlendirir.

Özellikle, karşı-devrimin sık sık provokasyona başvurduğu ve kontrgerilla eylemlerinin sürüp gittiği koşullarda düşmana zemin sunmamak için hedefleri seçmede titiz olmak, mücadeleyi, mesajını en net biçimde iletecek tarzda örgütlemek önemlidir. Çünkü egemenler, devrimci eylem ve tavırları bulandırmak, provoke etmek için terör eylemlerine başvururlar. Bu provokasyonları boşa çıkartmanın yolu, devrimci eylem çizgisinin netliğine ve karşı-devrimci eylemlerle arasındaki farkı açık biçimde ortaya koymasına bağlıdır.

Örneğin bir bomba, İtalyan faşistlerinin elinde Baulegne Garı'nda 80 kişinin öldürülmesi, Türkiye'de kontrgerillaca Sedat Simavi'nin mezarı başında anma yapılacak basın mensuplarının canına kastedilerek bunun M-L'lere mal edilmeye çalışılması iken, devrimcilerin elinde, Nikaragua'nın halk düşmanı "köpek Vega"nın cezalandırılması, işkence merkezlerinin ve devrimci tutsakların diri diri gömüleceği zindanların, sermaye merkezlerinin yerle edilmesi, ama suçsuz hiç kimsenin burnunun dahi kanamaması demek olabilir.

Devrimciler ilkeli eylem çizgisiyle, devrimci adaletini dost-düşmana kabul ettirmelidir. Bu aynı zamanda her türlü provokasyona karşı kapıları kapalı tutacağı gibi, halk nezdinde de kendini kabulettirmiş bir çizgi olacaktır.

DEVİRCİ EYLEMDE DUYGUSALLIĞA, TEPKİCİLİGE YER YOKTUR

Devrimcilerin eylemleri düşmanın hiçbir kura! tanımayan, her türlü yöntemi kullanan "kirli savaş"ı karşısında, duygusal, tepkici, ne olursa olsun misilleme yapayım mantığıyla gerçekleştirilemez. Böylesi durumlarda zaten şiddet bir araç olmak-tan çıkarak amaçlaşır. Devrimci eylemden elde edilmesi amaçlanan sonuçlar da ortadan kalkar. Örneğin Siyonistlerin Filistin halkını katletmesi karşısında, tüm İsrailiileri Siyonist ilan ederek ayırım gözetmeden bütün Yahudilere karşı, misilleme mantığıyla eylemler yapılması Filistin mücadelesini güçlendirebilir mi? Böylesi sakat bir mantık sıradan Yahudi'lerde de Filistin düşmanlığının gelişmesine, Siyonistlerin bu konudaki demagoji zeminlerinin güçlenmesine zemin hazırlamaz mı? "Göze göz, dişe diş" mantığıyla Filistinli sivil halk katlediliyor diye rastgele hedeflere saldırmanın mantığı devrimci olamaz. Bu mantık "intikamcılık"tır.

Herhangi bir eylemde, devrimciler, halkın, sıradan suçsuz insanların zarar görme olasılığında, bunu önlemek için gerektiğinde yaşamlarını feda etmekten kaçınmazlar. Bu aynı zamanda devrimcilerin insana, insan yaşamına verdikleri değer in de ifadesidir.

Halka zarar vermemeyi ilke edinen, bunu kendi anlayışının doğal bir parçası haline getirenler, kendi insanlarını da bu anlayış çerçevesinde şekillendirir. Bir eylemi merkezi olarak örgütlese de örgütlemese de insanları bu anlayışa uygun olarak hareket eder. Bir cezalandırma eylemi için kafeteryaya giren FSLN militanlarından birinin, iradesi dışı gelişen bir olay sonucu, kimseye zarar gelmemesi için elinden düşen el bombasının üzerine atlayarak yaşamını feda etmesi, bu devrimci tutuma bir örnektir. Diğer yandan İrlanda'nın bağımsızlığı için mücadele eden IRA'nın İngiltere'de kalabalık mağazalarda bomba patlatması ise olumsuz bir örnektir. (*)

Devrimcilerin yapacağı her türlü eylem, devrimci mücadelenin gelişmesine hizmet etmeli, onun destek güçlerini artırmalıdır. İntikamcı eylemler ise hem yaparı, hem de genel olarak sonuçları itibarıyla devrimci hareketi vuran bumeranga benzer. Devrimci pratikte devrimci sorumluluk önemlidir. Bu sorumluluğun duyulmadığı yerde, salt intikam amacıyla Kapalıçarşı'da bomba patlatıp, ilgisiz, sıradan, halktan insanların ölümüne yol açan ASALA'nın mantığıyla devrimcilerin mantığı arasındaki fark ortadan kalkar. Oysa, sivil halka zarar vermemek, savaşta bile kuraldır. Devrimci eylemde/savaşta ise bu kuralın gereklerini yerine getirmek çok daha önemlidir. Düşmanın kurlsız oynaması, düşmanla aynı araçların kullanılması getirmez, getirmemelidir. Karşı-devrimci provokasyon eylemleriyle arasındaki duvar Çin seddi kadar kalın olmazsa devrimci çizgi giderek belirsizleşmeye başlayacaktır. Hedefini şaşıran şiddet kendini vurur. Devrimci tavır alış bu ilkeyi baştaçı etmelidir.

EYLEMLERDE İSTENMEDEN ORTAYA ÇIKAN OLUMSUZ SONUÇLARIN ETKİSİ HALKA HESAP VERİLEREK GİDERİLEBİLİR

Bütün titizliğe, dikkate rağmen, devrimci eylemlerde, zaman zaman devrimcilerin iradelerinin dışında istenmeyen sonuçlar ortaya çıkabilir kuşkusuz. Bu durumlarda devrimciler bunun hesabını halka vermelidir. Halka karşı açık olunmalı, ortaya çıkan durumun nedenleri izah edilerek, devrimcilerin hatası varsa özeleştirisi verilmeli, halktan zarar görenlerin zararları karşılanmaya çalışılmalıdır. Devrimci

anlayışın doğal ürünü olan bu yaklaşım, halkın devrimcilere olan bağıını güçlendirir, sempati yaratır ve devrimci adalet duygusuna olan güveni pekiştirir. Ama bu tür durumlarda ortaya çıkan sonuçlara *"Savaşta olur böyle şeyler."*, *"Kurunun yanında yaş da yanar."* mantığıyla yaklaşıp geçirilmeye, üstü örtülmeye, ya da yanlış anlayış savunulmaya çalışıldı mı, halkın devrimcilere olan güveni sarsılır, inandırıcılık ortadan kalkar, devrimci hareket çekim merkezi olma özelliği kazanamaz.

DEVİRCİLERİN TERAZİSİ MİLİM ŞAŞMAMALIDIR

Adalet devrimci eylemlerin üzerinde yükselir. Çünkü baskının, zulmün, zorbalığın kol gezdiği, adaletin olmadığı bir ülkede devrimciler halkın adalet arayışına da yanıt verir. "Halkın adaleti", cezayı hak etmiş, suçu halk nezdinde de açığa çıkmış olanlara yönelmelidir sadece... Ayrıca verilecek ceza suç ile orantılı olmalı, devrimci adalet konusunda kuşku bırakmamalıdır. Devrimci adaletin gereğini yerine getirmeyen ve adalet anlayışında çarpıklık olanlar, hangi durumda olursa olsun, halkın vicdanına, adalet duygularına hitap edemez ve halkı kazanamaz. Bugünkü adalet anlayışımız, yarın kuracağımız toplumdaki adalet anlayışımızın da göstergesidir. Devrimci adaletin terazisinin şaşması, yarın kuracağımız toplumun da adaletsizliklerle dolu olacağı düşüncesini verir. Adaletin olmadığı bir toplum "ideali" için de in sanları savaştıramazsınız.

SONUÇ OLARAK;

Egemenler, devrimci mücadeleyi, anarşi-terör demagogileri, kontrgerilla eylemleri ve provokasyonlarla boğmaya çalışırlar. Devrimci mücadeleyi, ilkesiz, amaçsız, kaos yaratmaya yönelik tavırlar olarak göstermek için her yola başvururlar. Ve kuşkusuz bundan hiçbir zaman da vazgeçmeyeceklerdir. Ancak, egemenlerin çabası, kendini her türlü gerici-karşı-devrimci eylemlerden kalın çizgilerle ayıran, açık ve net devrimci eylem çizgisinin karşısında inandırıcılığını yitirir. Egemenlerin, demagogi, çarpıtma ve provokasyonları kendilerini vuran bir silaha dönüşür.

Ancak, sınıf temeline oturmayan, ilkesiz, yanlış bir eylem çizgisi egemenler için bulunmaz bir malzeme oluşturur. Çünkü sınıfsal temele oturmayan, yanlış bakış açılarına sahip anlayışlar, bunu eylem çizgilerine de yansıtırlar. Eylemler bu sapma anlayışların somut birer ifadesi olurlar. Neden ve kim tarafından gerçekleştirildiği devrimci kamuoyunda anlaşılamayan, ilkesiz, intikamcı, kolaycı eylem anlayışı olumsuz biçimlerde ortaya çıkar. Egemenlerin çarpıtmaları, provokasyon ve demagogileri bu yanlış eylemlerde kendilerine hayat alanı bulur, halk yığınlarını etkileme imkanına ulaşır. Bu anlamıyla devrimci pratiğin kullanımı yalnızca kullanani değil, tüm devrimci hareketi ilgilendiren bir sorundur. Ve ciddi bir devrimci sorumluluğu gerektirir. Bir devrimci anlayış eylem çizgisine ilişkin ilkelerini, değer ve geleneklerini oluştururken, eylemlerini gerçekleştirirken bu gerçekleri göz önünde tutmalı, bunun bilinciyle hareket etmelidir.

(*) Halka zarar veren bu tür yöntemler devrimcilerin kullanacağı yöntemler olamaz. Nitekim IRA da daha sonra bu tutumundan dolayı İngiliz halkından özür dilemiştir.

HALKA ZARAR VEREN EYLEMLER SAVUNULAMAZ

Bakırköy'de yapılan bir korsan gösteri sırasında bir mağazada yangında insanların ölmesi basını ve kamuoyunu meşgul eden önemli bir olay oldu. Yol açtığı sonuçlarıyla çeşitli tepkilere neden olurken, eylemler konusunda devrimcilerin bugüne kadarki gelenekleriyle ters düşerek soru işaretleri doğurdu.

Oligarşi fırsatı kaçırmadı. Bu konuda en son konuşması gerekenler, olay yerindeki insanların ölümünü terörizm çılgınlıkları arasında kendilerini aklamakta kullandılar. Ne var ki, sistemin temsilcilerinin timsah gözyaşları dökmeleri, ikiyüzlü bir karşı-propaganda malzemesi olarak kullanmaları, onlar açısından doğaldı. Bilinen kimliklerine uygundu. Devrimcilerin ise sistemin bu çifte standartı ile yarışmak gibi bir hakları olamazdı.

Terörizm çığırkanlıklarını ne kadar demagojik propaganda konusu hali ne getirirlerse getsinler, yaşanan faciaya asıl üzülmeli gerekenler devrimci lerdi. Çünkü sonuçta 11 masum insan ölmüştü. Birçoğu yaralanmıştı. Hangi amaçla yapılsa yapılsın, eylemden zarar gören halk olmuştu. Gerisinde sempati yerine olumsuz mesajlar bırakmıştı. Devrimcilerin bu konuda hassa siyetleri biliniyor. Bu hassasiyetin hiç de hafife alınacak bir yanı olmadığını bizzat ülkemizde yaşanan gerçekler gösteriyor. Uzun yıllar baskı politikaları ile iç içe, bu politikaların hedefi olmanın tedirginliği ile yaşayan halkın ger çekten güvenilebileceği, kurtuluş umudu olarak bakabileceği bir hak, hukuk, adalet anlayışı yaratmak uzun yıllar süren, fedakar bir çabayı gerektiriyor. Bunun dışında, özellikle son aylarda tırmandırılan kontrgerilla terörü kamuo yunda tereddütler uyandıran, gelişigüzel hedefleriyle halkın bilincini bulandır maya çalışan provokasyon eylemleriyle, devrimcilerin amaçlarını karartmayı hedefleyen psikolojik bir savaşın parçası olarak sürmeye devam ediyor. Besbelli ki bu kontrgerilla çetesi aracılığı ile kaybedilen meşruiyete karşılık, devrimcilerin haklılığına gölge düşürmek, halkın devrimcilerle kaynaşması engellenmek isteniyor. Her tür aşağılık yöntemin kullanıldığı böylesi bir or tamda devrimcilerin çok dikkatli olması gerekiyor. Halka olan inanç, halkın güvenliğine, haklarına, adalet duygularına olan bağlılık, büyük sorumluluklar istiyor.

Dolayısıyla, halkın nezdinde daima haklılık zeminini korumak vazgeçilmez bir şart oluşturuyor. Devrimciler bugüne dek en küçük dahi olsa halka zarar veren bir çizgiden ısrarla kaçındılar. "Devrimciler halka zarar vermez" şeklindeki haklı yargı eğer bugün geniş kesimlerin zihninde yer etmişse, elbette bu, mücadelenin halkın davası olarak kavranılışının sonucudur. Geniş çaplı olaylarda bile halktan insanların burnunun kanamamasına gösterilen özenin ve halktan görülen saygının örneklerinin resmi tehdide rağmen devrimciler için iyi şeyler söyleyen sıradan insanların tanıklıklarında, mahallelerde, işyerlerinde, hatta bizzat devletin kendi güçleri içinde dilden dile dolaşan

anlatımlarda görmek mümkündür. Söz konusu olan mücadele olduğuna göre, yani milyonları içine alan halkın davası olduğuna göre, mücadelenin başka alanlarında gösterilen riskleri ve fedakarlığı bu noktada da göstermek gerekir. "Savaştır, kayıplar olacaktır" sözü ancak bu şekilde haklı görülebilir. Bu sözü "Savaştır, halktan da zarar gören olacaktır" diye değiştirmeye hakkımız yoktur. Çünkü zarar görenlerin bir ordunun eline zorla silah tutuşturulmuş askerleri olmadığı unutulmamalıdır.

Dikkatsizlik sonucu bile olsa, bu tür eylemlerin sorumluluğunun öncelikle yapanlara ait olduğu bilinmelidir. Oligarşinin halka karşı sorumluluk duyması gibi bir sorunu zaten olmamıştır. Hele ki kimi hedeflediği belirsiz ve sonuçta sıradan insanların hayatını kaybettiği eylemleri savunmak hiçbir zaman hak verilecek bir anlayış olmaz. Böylelerinin, değil bir tek insanı dahi ikna etmek, halk arasındaki düşmanlık duygularını bile yatıştırmaları mümkün değildir. Nitekim yapılan da budur. Eylemler halkı kazanmaya yönelik olmaktan, açık anlaşılır mesajlar vermekten çıkmaya başladıkça, hedefler belirsizleşmeye, amaçlar bulanıklaşmaya, kimlikler kaybolmaya başlar. İşte o zaman terörizm ve çatapatçılığın bulanık zemininde kimin ne yaptığı da, neyi amaçladığı da önemsizleşir.

Bu tür eylem anlayışının sonuçta kontrgerillanın işini kolaylaştırdığı biliniyor. Kürt halkı baskıya uğruyor gerekçesiyle kardeş bir halkın böyiesi eylemlere hedef olmasını mazur göstermenin haklı bir yanı olmadığı da ortadadır. Aynı anlayışın kırsal kesimde de sıradan insanların zarar gördüğü bu tür hatalar yapması, zaman zaman yaşanan bir olgu olabiliyor. Bununla birlikte misilleme veya güç gösterisi mantığı ile halkı ayırt etmeden başvuru olan eylem çizgisinin daha da ciddi boyutları bulunuyor; halklar arasında düşmanlığın körüklenmesine objektif olarak yardımcı oluyor. İki halk arasında düşmanlığın körüklenmesinin, bugün bu çıkmaz içinde kıvrananların dışında kimsenin işine yaramayacağı açıktır. Çelişkileri, halkları karşı karşıya getirerek tırmandırma üzerine politika yapmak isteyenler, hiçbir zaman umduklarını bulamamışlardır. Kardeş halkları kazanmak, onların desteğini, sempatisini almak bir yana, salt ulusal amaçlı bir dava içinde halkların düşmanlığı üzerine yatırım yapılan bir politikanın tuzağına düştüğünde, kendi kendini, meşruluğunu yitirip bitirmesinden kurtulma şansı olmadığı bilinmelidir.

Halkımızın taleplerinin haklılığını gölgelemek, dikkatleri yanlış yönlendirmek için sistemin temsilcilerinin son zamanlarda tırmandırdıkları şovenizm havası sır değildir. Lice'deki, Kulp'taki gelişmelere karşı iktidarın duyarsızlığı da bunun örneğidir. Ki, Bakırköy olayının da bu mantıktan nasibini alması rastlantı sayılmaz. Burjuva basın sürmanşetten "intikam istiyoruz" diye çıkılıklar atmaya başladı. Hizbullah, Kemalist-Asker-Polis Örgütlenmesi adıyla ortaya çıkanlar bu kışkırtıcılığın uzantılarını oluşturuyor. Bu mantığın ve bu mantığa hizmet eden örgütlenmelerin kardeşliği değil, düşmanlığı körükleyeceği ortadadır. Kayseri'deki, Erzurum'daki "Cenaze törenleri"ndeki olayların da halkın yararına olan bir yanı yoktur. Cenazeye katılanlara MHP'li faşistlerce tekbir getirtiliyor, "Ordu-millet el ele yürüyelim Kerkük'e", "Bölücüye Ölüm" sloganları atılıyordu. Yine benzer olaylarda "yeni bir istiklal sava-

şı"ndan söz ediliyor, "sabrımız taşıyor", "tek yol İslam" pankartlarının taşındığı görülüyordu. Nitekim cenaze fotoğraflarını yayınlayan Hürriyet gazetesi sürmanşetten "Bu fotoğraflara dikkat" diyordu. Tercüman "Cepheye gitmeye gönüllüyüz hepimiz" sözleriyle haber yapıyor. Bu şovenizmin yükseldiği günlerde Özal "Meclis'in çatısı altında kalamazlar" diye bazı milletvekillerini hedef gösteriyor. Kürt milletvekilleri kürsüden küfürlerle indiriliyordu.

Halkların kardeşliğini tehdit eden, halkları birbirine karşı kışkırtan böylesi şovenizm kampanyalarına karşı çıkmak önem taşıyor. Bu konuda milliyetçi önyargıları kışkırtacak, faşizmin demagojilerine ve düşmanca niyetlerine prim verecek politikalardan kaçınmak da özel bir hassasiyet istiyor.

* * *

Sayı: 36,15 Ocak 1992

HALKLARI BURJUVAZİ DEĞİL DEVRİMCİ BİR İKTİDAR BİRLEŞTİREBİLİR

Kürt halkının taleplerin ısrarla reddeden geleneksel resmi politikanın açmazı temelde daha organize baskı tedbirlerine yönelen bir rotaya girse de, diğer yanıyla artık eski tabularda ısrar edemiyor. Oldukça zorlanmakla birlikte, gelişmelerin farkında olan oligarşinin bilinçli temsilcilerinin ağzında "Kürt realitesi" yaygın bir deyim haline geldi. Özal'dan SHP'lilere, Demirel'e hatta basının faşist kafa yapısıyla tanınmış bazı kalemlerine kadar hemen herkes "Kürt realitesinin" kabul edildiğini sıkça dile getirmeye başladı.

TC'nin içindeki güç dengeleri her ne kadar yeterince hazır olmasa da, dışarıda Washington patentli "aktif dış politika" gereklerinin, içerde iç zorlamanın iyice gedikler açtığı resmi politikanın, Kürt sorununda oligarşinin sıkıntılarını bir ölçüde hafifletmeye zorlayan bazı "çözüm" yollarına da açık kapı bıraktığı açıktı. Aslında görünüşte atılan adım sadece Kürt kimliğini tanımak olmuştu ama bu da kendiliğinden olmamıştı. Temelinde mücadelenin dayatması olduğu kadar ABD'nin bölgede Kürt özerkliğine ışık yakan yöndeki senaryolarının bir parçası olarak gündeme gelmişti. Nitekim ilk federasyon sözlerinin Özal'ın ağzından duyulmaya başlaması tesadüf değildi.

Kısaca statüler bozuldu. Kürt halkının gerçeklerine ilişkin her şeye gözünü kapayan egemenler, bugün federasyon meselesinden söz edecek noktaya geldiler. Basında bu konuda akıl hocalığı yapılan yazılar görülür oldu. İspanya'da BASK ve Katalan halkları için 13 yıldır uygulanan bir tür yarı federal sistemin yararlarından ders alınabileceği yolunda örnekler verildi. Buna yakın yaklaşımların Avrupa'ya verilen taahhütleri de karşılamaya uygun olduğu vurgulandı. Gerçi bütün bunlar pratikte olabilirliği konusunda henüz tartışmalı ve birçok etkenin araya girmesine bağlı düşüncelerdi. Ama hükümet programının "Paris şartına uygun bir çözüm" vaatleriyle, ABD'nin geleceğe dönük Kürt özerkliği planlarıyla ve sistemin Kürt sorununda giderek daha sıkışan açmazlarıyla birlikte düşünüldüğünde, federasyon tartışmalarına yol

açan altyapıyı dolaylı olarak hazırlamak yine de ilkin siyasi iktidar cephesinden geldi.

Diğer yandan federasyon isteklerinin "bağımsızlık" hedefine sahip Kürt hareketinden de gelmesi ilk planda şaşırtıcı görülebilen bir durum olmuştu. Belli bir süreden beri "federasyon çözüm olabilir", "hükümetle uzlaşabiliriz" şeklinde birbirini sıkça takip eden açıklamalar duyulabiliyor. Aslında gelişmeleri ve sonradan üzerinde daha çok durulur hale gelmeye başlayan "reformizme açık" bu tür yönelişleri hızlandıran Körfez savaşı, Kuzey Irak'taki müdahaleler ve Çekiç Güç'ün bölgeye yerleştirilmesiyle ortaya çıkan yeni durumlar olmuştu. Emperyalizmin askeri ve politik güçleriyle bölgeye yerleştiği açık tehdit, Kürt hareketlerini bağımsızlık sorununda ya kurtuluşu bölge halklarının devrimci mücadelesiyle birleştirmek, geleceği tek tek ülkelerdeki halkların ortak kaderinde aramak ya da geçici dostlukların, bölgedeki güç dengelerinin olanak verdiği çözümler üzerinde tercih yapmak şeklinde yeniden bir hesaplasmaya zorlamıştı. Nitekim savaş sırasındaki tutumlar, emperyalizmin askeri varlığına ve bölge devletlerine ilişkin tavırlarda kendini ortaya koymuştu. Bunun en kötü örneklerini Talabani ve Barzani'nin başını çektiği burjuva önderlik ve hareketler vermişti.

Mücadele'nin 15 Nisan tarihli sayısında Kürt halkının taleplerini "bağımsızlık" ekseninde formüle etmenin tek başına fazla anlam taşımadığı belirtilirken, *"Kurtuluşu ülkelerdeki devrimci gelişmelerden koparmak eninde sonunda pragmatizme düşmeyi, taktik ilişkiler adına bölge devletlerinden destek arar duruma düşmeyi kaçınılmaz kılıyor."* denmişti. Bugün gelişigüzel gibi görünen tavırların, "Federasyonu da tartışabiliriz" şeklindeki Özal'ın çağrılarını olumlu nitelikteki karşılıkların görülebildiği sırada bu tür olumsuz durumlara düşebilme tehlikesini bir kez daha görebilmek gerekiyor. Mücadele'de Nisan ayında söylenenlerle bugünkü gelişmeler yakın paralellikler gösteriyor. O günlerde *"Temel halka, dünyadaki tüm uluslardan ezilen halkın ortak düşmana karşı birlikte mücadelesi olmadıkça, Kürtler için iktidar hep ulaşılmaz hedef olarak kalacaktır. İşte tam bu noktada, Irak Kürdistanı'ndaki ulusal güçlerin 'otonomi' istemi ve emperyalistlerin Ortadoğu'ya ilişkin hesaplarından yararlanma çabası öne çıkıyor. Çünkü başka çıkış yolu görülmüyor. 'Bağımsızlık' hedefine sahip Kürt hareketinin, son dönemlerde -bu guyu biraz daha yakından hissetmiş olmasından kaynaklanan- 'Biz bağımsızlıktan illa da ayrı bir devleti anlamıyoruz' deme ihtiyacı bu açıdan anlamlıdır."* denmişti.

Son zamanlarda taktik zorlamalardan öteye varan ve federasyonun olası birliği mesajını veren politik çıkışlar bu yöndeki yargıyı daha da hissedilir tarzda gündeme getiriyor.

Halkların devlet örgütlenmelerinde birlik oluşturmaları sorunu, bu arada birliğin bir geçiş biçimi sayılan federasyon sorunu devrimciler açısından daima siyasal iktidarın niteliği sorunu ile doğrudan iç içe ele alınacak bir konu olmuştur. Ulusların bağımsızlığı ile federasyon tarzı içinde birlikte yer almalarının aynı zamanda mümkün ve gerçekten uyumlu olmasını, ancak bu halkların iradesini yansıtan devrimci iktidarların sağlayabileceği unutulma-

malıdır. Dolayısıyla eğer bağımsızlık aynı devlet içinde federal bir statüde mümkün görünüyorsa, bundan çıkarılacak sonuç, devrimci bir iktidar çatısını öngörmek, M-L temelde birleşik örgütlenmeye ve mücadeleye dayandırılması anlamına gelmiştir. Geriye kalan tek "çözüm" egemenlerin hükmettiği bir devlet yapısıyla mı federasyona gidileceği sorusuna açıklık getirmek olacaktır.

Gelinen noktada açıklıkla ifade edilmesi gereken bu ayrımdır. Aksi halde kimlerle, hangi temelde yapılacağı net ifade edilmeyen federasyon mesajları, halkları, var olan sistem içinde temel taleplerin elde edilebilirliği yönündeki yanılgılı "çözümlere" umutlandıracaktır. Bilinçler ister istemez reformist çarelere hazırlanacaktır.

Bugün egemenlerin karşısına "federasyon" diyerek çıkmak, var olan sistemi elinde tutan bu güçlere "köprü atma" çağrısı yapmak demektir. Oligarşinin iktidarını koruduğu bir zamanda öngörülebilecek bir federasyonun, bu sorunun çözümü olması olanaksızdır. Böyle bir federasyon, olsa olsa, serbest pazarı savunan, pazardan daha fazla pay almak isteyen milliyetçi burjuvazinin talebi olabilir. Emekçilerin sömürsüne son vermek, sosyalizmi hedeflemek diye bir politikaları olmayan burjuva Kürt milliyetçi hareketlerinin bütün tarihinin emekçileri dikkate almayan çözüm uğraşlarıyla geçmesinin nedenini burada aramak gerekir. Dolayısıyla Kürt sorununun sosyalist temelde çözümünü, bu çözümün halkların birlikteliğinden, birlikte mücadelesinden, birlikte iktidarından geçtiğini ısrarla savunmaktan başka yol yoktur. Şu anki koşullarda oligarşinin Kürt sorununda federasyonu kabul ettiği varsayıl-sın. Kuşkusuz bu, Kürt sorununun çözümü açısından atılan bir adım olacaktır. Ne var ki, "Bu durumda ne olacak?", diğer bir deyişle "Nasıl bir federasyon?" sorusuna var olan kapitalizm koşulları dışında bir cevap verilemeyeceği ortadadır. Bu noktada bu sorunun kapitalizm koşullarında savunulabileceği mi umulmaktadır? Yok, bu mümkün değil deniyorsa, o zaman "federasyon" çözümü bugün hangi amaçla gündeme getirilmektedir? Eğer sosyalist temelde bir federasyondan söz ediliyorsa, o durumda da ayrı mücadeleye ve ayrı örgütlenmeye neden ihtiyaç duyuluyor? Neresinden bakılırsa bakılsın, reformizme yeşil ışık yakan tercihlerin önünün kapatıldığı noktada, federasyon statüsündeki bağımsızlığın ve birliğin yolu, emekçilerin talepleri üzerinde yürüyen genel devrimci mücadeleden geçmektedir. Bu halka yakalanmak zorundadır. Aksi halde sosyalizm iddiası inandırıcı ve tutarlı olmaktan uzak bir iddia haline gelmekten öteye varamayacaktır.

Federasyonun nasıl olacağına ilişkin örnekleri burjuvazi, ABD, Almanya gibi ülkelerde, burjuva siyasal iktidarlara çatısı altında zamanında çözerek, bu defteri kapatmıştır. Artık kendi iktidarı vasıtasıyla bile olsa bunu çözme yeteneğini kaybetmiştir. Emperyalizm döneminde, sonrası tarihsel örnekler ise emekçi iktidarlara gerçeğe dönüştürdüğü federasyonlardır. Ve en belli başlıları da Sovyet devriminin özgürleştirdiği halkların devrimi izleyen ilk yıllarda kurdukları federal cumhuriyetlerdir.

Sovyet Devrimi'nin oluşturduğu federasyonlar örneği, devrimin başlangıç yıllarında ortaya çıkan nispeten gevşek ilişkili federal devletlerden, nihayet

tam birliğe ulaşan bir süreci izler. Bolşevikler, Lenin'in deyiimiyle *"Federasyon(u), ayrı ayrı uluslardan emekçi halkın tam birliğine doğru bir geçiş biçimi"* olarak ele almışlardır. Bu geçişin nedenleri her ülke için ne zaman, hangi koşullarda gerekli olup olmadığı, yine her ülkenin kendi özgöl koşullarında ayrıca incelenecek bir konudur. Ama kesin olan şudur ki, federasyon olgusu da devrimci iktidar altında masaya getirilen bir konu olmuştur. Nitekim bu federasyonları ve aralarında belirli siyasi bağları ortaya çıkaran süreç, 1921'e kadar süren bir iç savaş süreci ile, yani iktidar sorununun çözömlenmesi ile birlikte mümkün olmuştur.

Sovyet devrimini izleyen ilk yıllarda Asya'dan Avrupa'ya kadar birçok halk özgörlöğüne kavuşırken, önce Rusya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, Kafkas ötesi cumhuriyetleri, Ukrayna ve Beyaz Rusya cumhuriyetleri şeklinde federasyonlar kurulmuştu. Bu federasyonları birbirine bağlayan "Aralarında bir anlaşma ile saptanmış" sözleşme ilişkileriydi. 6 yıllık bir gelişme sonunda sürecin yeterince olgunlaştığı ve eski sözleşme ilişkilerinin artık yetersiz kaldığı noktaya gelindiğinde, Sovyet cumhuriyetleri tek bir devlet biçiminde birleştirilenler. 30 Aralık 1922'de Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği olarak daha ileri bir kuruluş içinde yer aldılar. Dolayısıyla 1922'den sonraki süreç de devrimin sosyalizm yönünde, sosyalist iktidarlara yönünde derinleştiği ve buna bağlı olarak birlik sorununun da sosyalizm çerçevesinde daha organik bütünleşmeye dönüştüğü bir süreçti.

Bugün de ülkenin somut gerçeklerine dönöldüğünde sorun yine iktidar sorusunda düğümlenmektedir; federasyon türü oluşumlar şeklinde de önerilse, birliği, kimin kimle oluşturacağına odaklanmaktadır. Şimdiki durumda siyasi iktidar, federasyonun olabilirliği yönünde henüz ciddi tarzda düşöndürebilecek politikalara sahip değildir. Ancak federasyon türü düşöncelerin olabilirliğinin ciddiyetinden çok, bu tür söylemlerin zemin hazırladığı politikalar önem taşımaktadır.

Sorunun bugün açısından özü federasyon değildir. Sonradan hangi biçime bürünürse bürönsün, emekçilerin iradesine dayanan halkların temel talepleri doğrultusunda birlikteliğinin, genel devrimci mücadele üzerinde temellendiğidir. Mücadele, hangi politikaların yönlendireceğine bağlı olarak bir kavşağın ayırdığı iki yol bırakıyor: *"Ya devrimci bir politika temelinde Kürt sorununun çözöümü tüm emekçilerin kurtuluş sorunu ile birlikte ele alınacaktır; ya da sözde ne kadar sosyalizm savunuculuğu yapılsa yapılsın, çözömsözlüklerin derinleşmesi noktasında giderek yeni arayışlara yönlenecek ve sonunda çokça eleştirilen burjuva Kürt önderlikleri gibi pragmatizme saplanmaktan kurtulunamayacaktır."* (Mücadele, sayı 18)

* * *

Sayı: 37,1 Şubat 1992

İKTİDAR PERSPEKTİFİYLE DÜŞÜNMEK

Gelişmeleri az çok duyarlı bir gözle gözlemleyenler, burjuva siyasal iktidarların toplumun biraz olsun ferahlatabilecek dönüşüm yeteneklerini artık tümden yitirdiklerini görebilirler. Huzursuzluğun sistemin altını oymaya başladığını, irili ufaklı patlamaların önünü açarak geliştirdiğini görmelerine rağmen, egemen sınıflar demokratik bir açılım yönünde, kitlelerin ekonomik sıkıntılarını hafifletebilecek çözümler üretmede ciddi tek bir adım atamayacak noktaya geldiler. İktidarlarını ayakta tutmak için bugün açıkça halkın susturulması ve örgütsüzlüğünden başka bir dinamiğe sahip değiller.

"Sistemin göstermelik demokrasisi, muhalefeti yıllarca inatla parlamentonun içine kilitleyerek sonunda bu göstermelik muhalefeti de kendi elleriyle yiyip tüketti. Burjuva muhalefet öldü, düzen partileri eşitlendiler.

Meydana gelen muhalefet boşluğunu halk ve devrimci güçlerden başka dolduracak hiçbir güç yok. Halk güçlerinin daha hızlı bir itilime ihtiyaç duyduğu, egemen sınıfların var olanı koruma kaygısına düştüğü bir aşamada, her iki taraf, gelişmeleri kim belirleyecek şeklindeki bir kutuplaşmanın eşiğinde bulunuyor. Ülke bunun sancılarını yaşıyor.

Kendi içinde yeni çözümler, yeni dinamikler üretme yeteneğinde olmayan egemenler, asıl politikalarını bu yüzden ancak mücadeleyi önlemek, toplumsal hoşnutsuzluğu yatıştırmak üzerine kurabiliyorlar. Bunun içinse, "devleti güçlendirmek", halkı vaatlerle oyalamaktan başka bir araçları bulunmuyor. Diğer bir deyimle, son kalan kartlar her zamanki gibi halkın örgütsüzlüğünden ve susturulmasından faydalanma üzerine oynanıyor. Başka bir deyimle ise, burjuva partilerin siyasal iktidarlarını devam ettirme politikası açıkça "muhalefet boşluğu" statüsünü koruma hesabına dayanıyor.

Bu noktada devrimci bir muhalefet olmak, devrimci tarzda bir muhalefet bi-

linciyle hareket etmek önem kazanıyor. İktidar iddiasına sahip olabilmek için, her şeyden önce muhalefet etmesini iyi bilmek gerekiyor. Kendi söylediğini sadece kendisi dinleyen, zamanla o sesi de tümünden yitiren göstermelik muhalefet anlayışı, geleneksel solun mezarlığında kaldı. Devrimcilerin artık oraya dönme şansları yoktur. Sorun en kaba ölçülerle ifade edilirse, cılız muhalefet mi, yoksa güçlü muhalefet mi olunacağında yatmaktadır. Genelde söylendiği gibi, politika "güçle yürütülmektedir. Ve halktan başka dayanabileceği bir güç de yoktur. O halde gündemi belirleyebilmek, tüm toplumun ileriye doğru dönüşümünün önünü tıkayan düğümü çözmek, adım adım büyüyen bir halk muhalefeti olmaktan geçiyor.

Bununsu sözlerle, genel geçer iddialarla olmadığı açıktır. Eğer gerçek bir güç olunacaksa, sistemi sarsmada ve değiştirmede kitlelerin umutlarına cevap veren bir alternatif olma iddiası taşınacaksa, bu ancak her alanda tutarlı ve ciddi bir muhalefet olmakla ve kitleleri kazanmakta ısrarlı davranmakla mümkündür. İster iktidar, ister muhalefet konusunda olsun, düzenin yaratmaya çalıştığı boşluk ancak böyle doldurulabilir.

Mücadelenin gündeme getirdiği politik kampanyaları ele alırken, bakışların buluşacağı ufku bu çerçevede değerlendirmek gerekir. Kampanyalar, örgütlü halk güçlerine yeni mevkiiler kazandırmak, süreçten güç kazanarak çıkmak yanı sıra önem taşımaktadır. Gelişmeler egemenlerin içine düştükleri açmazlarla emekçi kitlelerin hak ve talepleri arasındaki uçurumun giderek derinleşmesi yönünde işlemektedir. Sorun bu hak ve talepleri örgütlü hale getirebilmekte, geniş yığınlar açısından fiilen çekip alacak noktalara ciddi biçimde taşıyabilmekte yatıyor. 3 Ocak'lar, Zonguldak'lar, geniş işçi-memur eylemlilikleri daha önce söylendiği gibi, her an gündemdedir, bugün Kürt halkını ilçelerde, köylerde sokağa döken gelişmelerde de zaten yaşanmaktadır. Ne var ki, önemli olan, salt kendi başına kitlesel kabarışların ortaya çıkması olayı değildir. Kitle hareketinin elbette düz bir çizgi üzerinde değil, inişler ve çıkışlarla geliştiği bilinmektedir. Mücadelenin asıl önemli noktası bu kabarışlara hazır olmakta, yani gündeme bir güç olarak müdahale edebilecek duruma gelmekte ve süreçten mücadeleye yeni güçler katarak çıkmakta düğümleniyor. Aksi halde bu perspektifin yitirildiği, böyle bir iradenin gösterilmediği noktada sonuçta, halk muhalefetinin her yükselişinin ardından sel gidip, kumun dahi kalmaması kaçınılmaz oluyor.

Dolayısıyla siyasal iktidarın vaatlerine karşın, emekçi halkın taleplerini dile getiren "Vermezseniz Alırız" kampanyasını değerlendirirken, önce çeşitli halk kesimlerini, hak ve özgürlüklerini fiilen istedikleri bir hareketliliğe katma amacımızı ortaya koymak gerekiyor. Elle tutulur sonuçları ise "Peki alacak mıyız?" sorusunu ciddi şekilde sorarak, bu soruya olumlu yanıt verecek bir sürecin önünü açmayı başarıp başaramadığımızda yatıyor. Daha özlü bir ifadeyle, halkın diğer kesimlerine taleplerimizi ne ölçüde ulaştırıp kavrayabildik, hangi insanları kazanabildik, ileriye dönük hangi yeni adımları atabildik, önümüzdeki süreçte bu talepleri somut kazanımlar haline getirecek daha ileri adımlara hazır hale gelebildik mi sorularına somut cevaplar verebilmekte toplanıyor.

Bu soruları detaylandırıp, yüzlerce bildiri, yüzlerce insanın eline mi ulaştır-

diğimiz, yoksa bir noktaya mı saçtığımız, halkı ısrarlı bir çabayla örgütlemek, sorunları birlikte tartışmak yerine sadece iki cümleyle "Tepki gösterin" demekle mi yetindiğimiz gibi sorularla daha da gündelik biçimlerde çoğaltmak mümkün. Ama siyasi mücadeledeki davranışlarımızın asıl kaynağı, devrimci bir halk hareketi olarak ciddi bir muhalefet yürütebilmek için mutlaka halkı kazanmak sorumluluğumuzda kendini gösteriyor. Demokratik muhalefetin en solunda yer alınması, sıradan bir nitelmeden ve içi boş keskinlikten çok, halkın demokratik hak ve istemlerini, tutarlı biçimde savunmayı ifade ediyor. Kitlelerin hak ve istemlerini madde madde sıralamak, bunu "eldeki güçlerle" dile getirmek, hatta riskler göze alarak yapmak yetmiyor. Sözcüklerle ifade edilen talepler, her alanda kitlelerle buluşturulduğu zaman, her alanın kendi özgün içerik ve biçimleriyle zenginleştiği, yaratıcı biçimler aldığı zaman, daha çok yeni insanı kavrayıp harekete geçirdiği zaman elle tutulur bir güç haline gelebiliyor. Var olan sorunların somut açılımları halka götürüldüğünde, yaratıcı örgütlenme, tartışma ve mücadele biçimleri bulunduğu zaman, kitlelerin yanıtsız bırakması için hiçbir neden yoktur. Halk güçlerinin tutarlılığı ve güvenilirliği yeterli güvencedir.

Üst üste gelen zamlar, çekilmez hale gelen geçim sıkıntısı, mücadelenin yoğunlaştığı alanların ve Kürt halkının geniş kesimlerinin yaşamına giren adalet ve can güvenliği arayışı bir arada düşünüldüğünde, kitlelerin arayış ve beklentilerinin halk güçlerinin bugün ortaya koyduğu talep ve mücadelelerle görüldüğünden daha da çok yakınlık taşıdığı izlenebiliyor. Öte yandan, siyasi iktidarın da bu yakınlaşmayı önlemeyi, kitlelerin bilincini "Biraz bekleyin" havası ile köreltmeyi hedefleyen çabalarını küçümsemek yanlıgı olur. Toplumsal çelişkilerin genel kuralı gereği, eğer gündemi birileri belirlemiyorsa, mutlaka karşı taraf belirliyor. Yeni hükümetin "demokratikleşme" görüntüsünün, halkın oylanmasına siper edildiği unutulmamalıdır. Bu durumda geniş düşünmeden, halk güçlerinin sahip olduğu potansiyeli her alanda olabildiğince harekete geçirmeden, emekçi kitlelerin dışı vuran tepkilerini birleştirme becerisine sahip olmadan siyasi iktidarın yürütmeye çalıştığı gündemi aşmak mümkün değildir. Mücadelenin gündemini öne sürerken, ortak eylemliliklerde alanının güçlerini "koruma" şeklinde birimciliğin, yaratıcılıktan yoksun memurculuğun, egemen sınıfların iktidarı karşısında halk güçlerinin devrimci bir alternatifi olma iddiasının olabildiğince uzatıldığına durduğu ortadadır. Sistemi her yerde halkın desteğini elde tutarak köşeye sıkıştırarak iktidar perspektifine, büyük hedefler düşünecek bakış açısına sahip olmadan, ne kadar potansiyele sahip olursa olsun, böylesi zaafıların kendi alanında dahi ciddi bir güç üretemeyeceği açıktır. Politik mücadelede dar görüşlülüğün hazırda olanı, yani ceptekini harcamaktan başka bir sonuç elde edeceğini düşünmek saflık olur. Burada temel zaaf ne istediğini bilmeme ve günlük gelişmeler içinde önünü görmeden yürümeye çalışmaktır.

Oysa önemli olan ne istediğini bilmektir. İktidar kafasıyla düşünmeyi unutmadan, temel isteğimiz her süreci, her atılımı daha yetkin mücadele için yeni mevziler, yeni insanlar kazanarak aşmaktır. Kitlelere "Biz halkız ve bir gücüz, istediğimizi alacağız" deditrebilmektir.

* * *

Sayı: 38,15 Şubat 1992

HALKI KIRMAKLA YENMEK AYNI ŞEY DEĞİLDİR

Ülkeyi yönetenlerin 30 yıl gibi uzun bir zaman diliminden bu yana iktidar uygulamalarında baş sıraya oturttukları konu hiç değişmedi: "Ülkenin huzur ve güvenliği." Bu sözü o kadar dillerine doladılar ki, bununla yatıp, bununla kalkar oldular. Huzur ve güvenlik her yeni gelen yönetimin baş sorunu idi. Ne yapıyorlarsa, ne ediyorlarsa onun içindi. Halka ve ülkeye elbise biçer gibi modeller biçtiler. Denediler, bozdular, yenilerini biçtiler. Askeri darbeler tezgahladılar, yüzlerce hükümet değiştirdiler, anayasaları, yasaları yaz-boz tahtasına çevirdiler, pay-ı tahtlarının büyük bölümünü sıkıyönetimlerle, olağanüstü hallerle, kararnamelerle geçirdiler. Her şeyi yaptılar, denediler. Arjantin modeli, Güney Kore modeli, IMF reçeteleri, CIA, Pentagon direktifleri, işkence ve kirli savaş eğitiminden geçmiş sıkı emniyetçileri, büyük sermayenin zirvesinde, Amerikancılığın kucağında yetiştirilmiş ısmarlama politika reisleri, bunların aile ve her türlü çıkar efradı kâr etmedi. Bir türlü ulaşılmayan, garip bir histeriydi huzur. Bir tek kendilerine ve düzenlerine toz kondurmadılar. Huzursuzluğun ve güvensizliğin kaynağı aslında onlara göre halktı. İşçiler huzuru bozuyorlardı. Sendikaları biçildi, hakları çöpe atıldı. Öğrenciler anarşiye alet oluyorlardı, üniversiteler polis kışallarına çevrildi. Memurlar, devletin güvenliği için nifak, hazinesi için yük oluyorlardı. 617'ye zincirlenmiş kapıkulları haline getirildiler. Emekçi köylüler, bir eski zaman çarıklı erkanydı, varı yoğu tükettiler diye yollara düşüp, kargaşa çıkarmaya hakları var mıydı? Büyük şehirlerin yüzde 70'ini oluşturan gecekondu halkı, yoksulluk, işsizlik, nizam-intizamsızlıkla anarşinin kaynağı oluyordu; onlar da güvenliği tedirgin edilen devletin hedefi haline geldiler. 70 yıllık geleneksel politikanın böldüğü Kürt halkı bölücülük yapıyordu, 20 milyon insanın yaşadığı bölge bu politikanın sonuçlarına

katlanan yer oldu. Kısaca kendilerinin dışında her şey huzur ve güvenliğin tehdidiydi. Bir tek onlar ülkenin bekçisiydiler. Gerçekler, akıl, mantık tersyüz olmuştu. Bir avuç haklı (!), 60 milyon haksız (!) savaş açmış duruyordu.

Yine yetmedi, yine beklediklerini bulamadılar. Bir kez olsun hile karıştırmazlık edemedikleri demokratikleşme oyunları da kısa sürdü. Artık bütün halka karşı sürdürülen bu savaşı, daha organize bir aşamanın eşiğine getirdiler. İstanbul gibi büyük şehirleri, olağanüstü hal ve silah politikasında terfi etme imkanı bulmuş olanların, kontrgerilla şeflerinin himayesinde şımartılmış infaz mangalarının, işçileri başkentten dayakla geri çeviren resmi sopalıların eline teslim ederken, şimdi Kürt halkının yaşadığı bölgeleri de bu kez 70 yıl öncesinin "tedip ve tenkil" hareketlerini yeniden gündeme getiren daha geniş çaplı topyekün bir "harekata" hazırlıyorlar.

Basının kamuoyunu adeta bir seferberliğe ısıtıran haberleriyle, Demirel vb. sivil askeri yöneticilerin "taarruz" demeçleriyle, ordu düzeyindeki hareketlerle ve hemen her günü dolduran faili belirsiz (!) cinayetlerle bu daha geniş çaplı geleneksel politikanın adımları tırmandırılıyor. Demeçlerde "Durum artık insani tedbirlerle çözülecek noktayı aştı", "Nisan'da bu iş tamam", "Bir uçtan girer, öteki uçtan çıkarız" ifadeleri öne çıkıyor. Giderek duyulmaz hale gelen insani nutuklarla yer değiştiren bu tür mesajlar, şişirme kitlesel ayaklanma teorileri ve "Baharda saldıracaklar" türünden telaş uyandırmaya dönük abartılı siyasi, askeri "kurmay" değerlendirmeleri üzerinde yükseliyor. Yine sorun askeri "çözümlerin" ellerine terk ediliyor...

Kürt halkının gerçeklerini ve taleplerini bugüne kadar inatla reddeden geleneksel politikanın yarattığı sonuçların sorumluları kendileri değilmiş gibi, şimdi artık kitlesel bir "hizaya getirme" girişimini meşrulaştırırcasına "yerleşim bölgelerine de hakim oldular, sıra ayaklanma aşamasına geldi" gibi uzman havalı bilgiçliklerle, kamuoyu bu politikaya hazırlanıyor. Bizzat devletin en üst yetkililerinin ağzından "Bu bir savaştır." sözleri yineleniyor. Kendi aralarındaki danışıklı bir körebe oyununun sahnesinde, herkesin gözünün içine baka baka hak, hukuk, adalet sözcükleriyle nasıl alay edildiğini gösterircesine, rambo kılıklı çetelerin karşısında halkın hayatının bir tetik basımı kadar değersizleşmesi, sanki halka karşı ayaklanma değilmiş gibi ayaklanma alarmlarıyla gürültü koparıyorlar. "Yasal yollar" diye tehdit edip, akıl veren sanki kendileri değilmiş gibi, aslında ikiyüzlü bir demokrasiden başkasına geçit vermeyen bu yolları kullananlara bile tahammül edemiyorlar. Parlamentoya birkaç Kürt milletvekili sokabilmiş HEP gibi bir partinin insanlarını parlamentoda tokatlayıp, bölgelerinde ise birer ikişer yok etmek, aynı arsızlığın olağan tepkileri sayılıyor. Anayasayı "tağyir ve tebdil" edecekler diye on binlerce insanı zindanlara kapatanlar, nasıl ki aynı anayasaları bir kez değil, yüzlerce kez kendileri devirip geçiyorlarsa, şimdi de halk ayaklanacak paniği ile önce davranıp, bir karşı ayaklanma taarruzuna girişiyorlar.

Bütün bunlar, sistemi, onca çağdaşlaşma iddialarına rağmen halkın en temel hak ve özgürlüklerini korku ve özgürsüzleştirmeyle boğan, her noktada daha organize olan sopa politikasının içine sürüklüyor. Ne var ki, ülke artık '20'lerin, '30'ların Türkiyesi değildir. Kırarak, yok etmekle, toplumsal mu-

halefeti zoraki sisteme uyduracaklarını sananlar, devletin gücünün korkuyu hakim kılarak üstün geleceğini düşünenler yanılığlarından ders çıkarmamışlardır. Bu mantığın üzerinde şekillenen politikaların 70'lerde birkaç anarşist dedikleri insanların '80'lerde neden binlere ulaştıklarını, bugün iyice baş edilemez hale geldiklerini, tabu sayılan politikaların, dokunulmazlıklarının nasıl yerle bir olduğunu anlamamışlardır. Faşizmin kör mantığı ve sadece profesyonel infaz örgütleriyle "modernize" olmuş ilkel ceberrutluk özelemleri, hala, halk hareketini ve en basit protesto biçimlerini acizlik yansıtan pervasız şiddet yöntemleriyle bastırma peşindedir. "Asayiş" güdüsünün kara gözlükleri dipte kaynayan dalga karşısında gözlerini kör ettiğinden, yarattıkları öfke patladıkça, haksızlığın ve özgürsüzlüğün bastırılmış çelişkileri dışa vurdukça paniğe kapılıyorlar. Oligarşi dipsiz bir batağa yuvarlanmaktadır. Halk yalnız değildir. Ne emekçi sınıfları onursuz bir baş eğmeye hapsetme ve tepkisiz ve muhalefetsiz bırakma çabaları, ne de Kürt halkının taleplerini gözden ırak tutma girişim ve yöntemleri umdukları sonucu vermeyecektir. Karşılarında en az 20 yıllık bir deneyimin birikimleri üzerinde gelişen devrimci mücadele vardır. Egemen sınıflar da sadece yarım baş ağrısıyla karşı karşıya olmadıklarının farkındadırlar. Ankara ve İstanbul'da art arda tekrarlanan üst düzey toplantılarının "Bir gözü Doğu'ya, bir gözü Batı'ya" dönük kararları, üzerinde durulan "parça"dan ziyade "bütün" kaygısını ortaya koymaktadır.

Oligarşi iç savaş kabusu görmektedir. Profesyonellerin ve kontrgerillanın hareket sahası, şehirlerde ve kırlarda mücadelenin yoğunlaştığı alanlara yayılmıştır. Ne var ki tutulan yol, toplumsal muhalefeti ve mücadeleyi militarizmle yenmeyi düşünen, sürekli denenip, iflas etmiş aynı politikanın devamından başka bir şey değildir. Zaman, her keresinde tekrar başa döndüklerini, halka rağmen "huzur" kuramadıklarını, aksine daha da büyüyen bir halk hareketiyle karşılaştıklarını yeterince ispatlamıştır. Çünkü onlar, halkı kırmakla, yenmenin aynı şey olduğunu sandılar.

Her keresinde yanıldılar, yine yanılıyorlar.

* * *

Sayı: 38,15 Şubat 1992

PERDE AÇILDI BİZ BİLİYORUZ BU OYUNU

"DENGELERİN ADAMI" HANGİ İPTE GEZİNİYOR?

Demirel TÜSİAD'ın (Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği) verdiği yemekte, "Biz dengelerin adamıyız." diyordu geçtiğimiz günlerde. TÜSİAD'la bu yeni balayında keyfi yerinde görünüyordu. Kredisi tükenen ANAP iktidarının ardından böyle bir görüntü ile iktidara adımını attı. Şimdi bu görüntüsünü korumaya çalışıyor. SHP ortaklığı ile "uzlaşmaların" adamı imajını pekiştiren Demirel, bütün topluma gülücükler, mavi boncuklar dağıtıyor. 8 Ocak günü kendisini ziyaret edip, istek ve düşüncelerini dile getiren Şevket Yılmaz'a, "Siz konuşurken, sanki ben konuşuyormuşum gibi bir hisse kapıldım" de-

mektedir. Şevket Yılmaz bir devlet sendikacısı ve bir devlet adamıdır, ancak yine de işçilerin bir bölüm problemlerini dile getirmek zorundaydı ve Demirel bu kanalla işçilere "sorunlarınızı çözeceğim" mesajını veriyordu. Çeşitli kesimlerden gelip, kabul salonlarını dolduran ziyaretçilere Demirel'in en çok söylediği laf "Hallededeceğiz, sorunlarınızı biliyoruz, merak etmeyin." oluyordu. İzmir'de öğrencilere yaptığı konuşmada, "İşsiz kalmayacak, herkese iş bulaacağız." sözlerini ediyordu.

Bilinen vaatler, bilinen sözler ve yaşanan sonuçlar. Değişen fazla bir şey yok. 1970'lerde işsizlik sorunu toplumsal tepkilerin nedenlerinden biriydi. Yine büyük iddialarla işsizliğe de çözüm bulmak için 1970 Ağustos kararları açıklandı. Yine Demirel başbakandı ve yine ne tesadüftür "İşsizliğe çare bulmak için varız." diyen de Demirel'di. O zaman işsizlik % 12'lerde seyrediyordu. Bugün ise % 20'leri aşmış durumdadır. Uygulanan programlar krizin derinleşmesini geçici bir süre engellemekten başka bir işe yaramadığından sonuç değişmemiştir. Krizin kaçınılmaz sonucu işsizlik katlanarak artmıştır.

İşsizliği emperyalizm istiyor ve körüklüyor. Ülkeyi ucuz emek cennetine çevirmek amaç olunca, işsizliği önlemek boş bir vaatten ve halkı aldatmaktan başka bir işe yaramıyor. 1970'lerde % 12 olan işsizliğe çare olamayan Demirel, 1990'larda % 25'lere dayanan işsizliğe nasıl çare olacaktır?

DEMİREL: "BİZDEN ÖNCEKİ HÜKÜMET DÜNYAYLA KUCAKLAŞMIŞTI. ŞİMDİ BİZ YAPIYORUZ"

Demirel'in TUSİAD yemeğinde sarf ettiği bu sözler, onun nerelerde gezindiğinin kendi ağzından ifadesiydi. Sahte gülücüklerin arkasında yatan gerçek buydu. 24 Ocak kararlarının mimarlarından Demirel, o günden bu yana hiçbir şeyin değişmediğini belirterek, ülkenin patronlarına bağlılık yemini ediyor, güven tazeliyordu. Patronlar memnundu, zaten farklı bir şey beklemiyorlardı, yine de yüreklerine su serpilmiş oldu. Patronların hükümet ortağı SHP'den yana tereddütleri olabiliirdi ve Demirel bu tereddütleri, ortağı adına da konuşarak gidermeye çalışıyordu. "Hükümetimizden makul olmayan hiçbir karar, hiçbir yasa tasarısı çıkmaz." diyordu. "Kornünistler"ın hızlı liberalizm savunuculuğuna soyunduğu yerde SHP'nin TUSİAD'cı olmasında şaşılacak bir taraf yoktu; ancak, gel gör ki patronların hepsine bunu anlatmak kolay değildi. Ve Demirel ortağı adına da güvence sunuyor. TUSİAD'ın biçimlendirdiği IMF programlarını en iyi kendilerinin uygulayabileceğinden kuşku duyulmaması gerektiğini vurguluyordu. 1970'te de, 1980'de de bu programları uygulamaya koymuş, tam sonuç alacakken bu programlar cuntaların ve onu izleyen hükümetlerin döneminde bozulmuştu. İşte şimdi uygulama fırsatı sonunda yakanmıştı.

ÖZAL, DEMİREL... FATURA HALKA KESİLİYOR

24 Ocak 1980'den bu yana alınan kararlar, uygulamalar ekonomiyi düze çıkaracak, Türkiye Avrupa'yı yakalayacaktı. Böylece frensiz bir gidiş başladı. Yüksek faiz çılgınlığı yaşandı, bu şekilde orta kesimlerden çekilen paralar büyük tekellerin kasalarına aktarıldı; 12 Eylül balyozu ile uygulanan tedbirler,

sistemin kendi açmazlarına, hastalıklarına, çürümüşlüğüne ait bütün suçların faturasını halka çıkardı, korkunç bir gelir kaybı yaşandı; Türk Lirası dış paralar karşısında pula çevrildi, bu şekilde dış borçlar katlandıkça katlandı, ithalat yükü alabildiğine arttı, "dışa açılıyor", "Batı'yla bütünleşiyoruz" diye diye gümrük namına bir şey ortada bırakılmadığı gibi, içeride 10 bin lira olan bir mal dışarıya 400, 500 lira gibi fiyatlarla satıldı. Borç batağı içerisinde ekonomi boğuldu, sanayi yatırımları büyüyeceği yerde hizmet sektörü alabildiğine şişti. Kocaman karınlı, çöp bacaklı bir çocuk gibi gelişme gösteren ekonomide, sahtekarlık, köşe dönücülük, dolandırıcılık, rüşvet, hırsızlık geçer akçe olarak görüldü, erdem kabul edildi; devletin elindeki firma ve fabrikalar talan edildi, sebil hale getirildi; ülke toprakları yabancılara satıldı vb. daha pek çok şey... 1990'lı yıllara, her derde deva sihirli reçete kararlarla bu şekilde gelindi. İşsizler ordusu her geçen gün büyürken, Türkiye işgücünde dünyanın en ucuz ülkelerinden biri haline getirildi.

11 yılın bilançosu, 70 sente muhtaç ekonomi için alınan kararların iflasıydı ve bunu bu kararlara imzasını atan IMF dahil, TÜSİAD gibi tekelleri de kabul ediyordu. Krizin yükünden kurtulmak için can simidi gibi sarılınan kararlar, geçici bir soluklanma dışında işe yaramadı. Krizin boyutlarını yansıtan enflasyon, bu kararlar alındığında % 100'ü aşmıştı. Şimdi % 80'lere varıyordu, ama 1980'de bu kararlar alındığında 13.4 milyar dolar olan dış borç, 1992 başı itibarıyla 60 milyar dolara dayanıyordu ve dolar 1980'de 70 TL iken, bugün 6000 TL'ye hızla ilerliyordu. 1980'de Demirel enflasyonu aşağıya çekemezsek, "terör"ü önleyemeyiz diyordu. Bugün de aynı şeyleri söylüyor. Bir yandan tekellere kaynak yaratan enflasyon, diğer yandan halkı yoksullaştırarak sınıf çatışmalarını azdırmasıyla sistemin açmazını oluşturuyor. Sistemin yapısal hastalığı enflasyon, sistemi tehdit ediyor. Ve 1980'den bu yana, 12 Eylül'ün ilk yılı sayılmazsa her hükümet, enflasyonu düşürmek iddiasıyla iktidar oldu. Hiçbiri de enflasyonu % 50'nin altına indiremedi. Sistemin istikrarıyla, enflasyonu düşürmeyi eş anlamlı gören ANAP döneminde alınan kararlara rağmen, enflasyon düşürülmek şöyle dursun, tırmanışı engellenemedi. Bir yerde ANAP'ı iflas ettiren enflasyonu frenleyememesi oldu. Paranın değerinin düşürülmesi ve sürekli zam politikası halkı yoksullaştırırken, ANAP'ı da tüketti. İcraatına başlarken, suskun bir ülke, eli kolu bağlı bir halk teslim alan ANAP, suskunluğu bozan ve halkı hareketlendiren ve hak aramaya iten mücadelenin kendisini dayatmasıyla birlikte, enflasyonun altından hiç kalkamaz hale geldi.

Enflasyon bir yanıyla ekonomik zor yoluyla, bir başka ifadeyle yasalarla düzenlenmemiş bir vergilendirmeye halkın cebindeki parayı tekellere aktarmadır. Bu zoraki vergilendirmenin neden ve sonuçları çoğu zaman birbirinin içine geçer. Nedenler enflasyonu azdırırken, sonuçlar da nedenleri giderek artan oranda ağırlaştırır. Basit anlamıyla enflasyonun en kısa tanımı, talebi yani satın alma gücünü karşılayacak üretimin yapılamıyor olmasıdır. Tabii yeni-sömürgelerde enflasyonu böyle açıklamak yeterli değildir. Ve enflasyona farklı nedenler de etki eder. En önemlisi emperyalizme bağımlılığın getirdiği ekonomideki çeşitli çarpıklıklardır. Dolaşımda fazla paranın varlığı enf-

lasyonu azdırır ki, başka nedenlerle de dolaşımdaki para miktarının artması- na karşın, çoğunlukla bütçe açıklarının kapatılması için dolaşıma sürülen karşılıksız para basımı bu sonucu doğurur. Buna karşın enflasyon arttıkça, bütçe açığı artar, yeniden para basımı gündeme gelir, bunlar birbirini büyü- tererek gelişirler. Türkiye'de bütçe açığı arttıkça, enflasyon da yükselme gös- termiş, enflasyon yükseldikçe bütçe açığı büyümüştür.

Enflasyonu ekonomik sosyal yapının kronik bir hastalığı haline getirmede, bağımlı ülke paralarının güçlü emperyalist ülke paralarına göre sürekli düşü- rülmesi önemli rol oynar. Bu, belirli zaman dilimlerinde devlet yönetimlerinde yapılabilir, şimdi ülkemizde olduğu gibi, TL'yi konvertible hale getireceğim di- ye değeri günü birlik düşürülerek yapılabilir. Ülke parasının sürekli düşürül- mesi bağımlılık ilişkileri sonucu olarak çarpık kapitalist yapıda kaçınılmazdır. Enflasyonun başlıca nedenlerinden biri olarak paranın değeri düşürüldükçe, emperyalist ülkelerden giren makine, petrol gibi yatırım ve ara malların fiyat- ları artar, bu ürünlere bağlı olarak üretilen bütün malların fiyatlarına bu artış yansır, enflasyon zincirleme olarak yükselir; yüksek enflasyon ülke parasının dış paralara göre düşmesine neden olur; paranın değeri düştükçe enflasyon yükselir, enflasyon yükseldikçe paranın değeri düşer. Emperyalizmle girilen bağımlılık ilişkileriyle birlikte başlayan paranın önlenemez düşüşü sürmekte- dir. 1980'den sonra ise IMF ve Dünya Bankası'nın, doğrudan müdahalesiyle uygulamaya konulan "istikrar" programıyla TL'nin değeri inanılmaz boyutlarda düşürülmüştür. IMF yeni-sömürge ülkelere mutlaka para değeri düşürerek müdahale eder. Sözde IMF enflasyonu önlemek için programlar oluşturur, ama para değerinin düşürülmesini baş tacı yapan bu programlar enflasyonun değişmez kaynaklarından biri olur. 1980'de 47 TL olan bir dolar, yaklaşık 116 kat artarak 5550 TL'ye varmıştır. Ve yıl sonunda 8000 TL'ye ulaşır şeklinde söylentiler daha bu yılın başında dolaşmaktadır. Alman markı ise bu zaman diliminde TL karşısında 124 kat artış göstermiştir. Emperyalizmin ülkeye mü- dahalesinden bu yana Türk Lirası emperyalist paralar karşısında bir kez artış göstermemiş, hep baş aşağıya yuvarlanmıştır.

Enflasyon yükseldikçe sermaye buna paralel olarak üretimden çekilir, yarı- tırımlar azalır ya da durma noktasına gelir, para ticari alana, gayri menkul, altın gibi ölü yatırımlara, finans sektörüne, özellikle yüksek faiz veren bankalara akar; kredi faizleri yükselir, yatırım gittikçe pahalı hale gelir, krediler daha çok günlük işlerde kullanılır. Üretim olmayınca yaratılan değerler azalır, bunun paylaşımı kavgası kızışır, iflaslar artar. Bu durum ters bir şekilde enflasyonu azdırır, dizginlenemez hale getirir. Bugün Türkiye'de yaşanan budur. Burjuvazi bu nedenle % 80'lere varan enflasyon karşısında şimdi olduğu gibi feryat eder. Ama durduk yerde tatlı kârlar elde ettiği enflasyondan da bir türlü vazgeçmez. Enflasyon çarpık kapitalist yapılar için bir yerden sonra çıkmaz bir sokaktır ve diğerlerine göre zayıf kalanları da girdabında boğarak, piyasayı temizleyerek tekelleşmeyi hızlandırır. 1980-1990 yılları, enflasyonun ortalama % 50'nin üze- rinde seyrettiği yıllardır ve tekelleşme bu yıllarda 50 yıllık tekelleşme sürecinin en hızlı dönemini yaşamıştır. Bugün neredeyse ülke ekonomisine devletin üzerinde 5 büyük tekel grubu ve buna bağlı tekeller yön verir hale gelmiştir.

1980 öncesi ülke ekonomisinde söz sahibi olan tekel grubu 40'ın üzerindeydi. Enflasyon bunların büyük bölümünü piyasadan silip süpürdü. En güçlüler daha da güçlenerek enflasyonlu yılları kendilerine kazanç kapısı yaptılar.

Gelir dağılımında meydana gelen uçurum bunu en iyi şekilde gösteriyor. 1987 DİE verilerine göre hanelerin % 60'ı toplam gelirlerin % 24'ünü alırken, % 40'ı ise bu gelirlerin % 76'sına sahip oluyordu. Bu % 40'ın içinde % 2'lik bir kesim ise işin kaymağını yiyordu ve % 76'lık bir gelirin % 60'ına yakını eline geçiriyordu. Bu yanıyla enflasyon en çok gelir dağılımını bozuyor ve halkı yoksullaştırıyordu. Burjuvazi kendi kendini kurtarmak için faturayı halka çıkartıyor, bu korkunç uçurumun, bu adaletsizliğin gerisinde bu yatıyor. Fatura halka, 12 Eylül'lerle, özel savaşlarla, kontrgerillaları, işkence ve infazları, hapishaneleri ile ciro ettiriliyor. Çelişkiler derinleşiyor ve tekelleşmeyle birlikte sistemin açmazları daha da artıyor. TÜSİAD'ın sistem içinde ekonomik kararlar kadar, politik kararlarda da görüşü olması, bir güç haline gelmesi, partilerin TÜSİAD'ın gözüne girmek için aralarında yarışması tekelleşmede enflasyonla birlikte yaşayarak nereye geldiğini ortaya koyuyor.

Gerçek ücretlerin son on yılda yarı yarıya düşüşü de bunu gösteriyor. Artık bir işçi, bir memur karnını doyurmak için 10 yıl öncesinden tam iki kat daha fazla çalışmak zorundadır. Bunun anlamı, işçinin, memurun sofrasındaki iki ekmekten birine, giydiği iki gömlekten birine, aldığı iki sandalyeden birine bu kararlarla eve enflasyonla el konulduğudur. Yoksul halk 10 yılda IMF'nin istediği kararlarla iki kat daha fazla sefaletle itildi denilirken, bu payların nereye, nasıl kaydığı ve kimlerin elinde yeni sömürü kaynakları yaratacak şekilde toplandığı da anlatılmak isteniyor. Burjuvazi, işçi ücretlerinin artışından, maliyetleri yükseltmesinden hep şikayet eder. Bunu enflasyonun nedeni olarak gösterir. Oysa bir işçi bir yılda, örneğin 1989 yılında kendisi için 24 gün çalışmışken, patronu için tam 230 gününü vermiştir. Yine 1989 yılında sanayide firmaların toplam satış hasılasından ancak % 9.3'ü işçilerin payına düştü. Böylece her yüz liranın 91 lirası patronların cebine gitmiş oldu. Bu durumda, işçi ücretlerini enflasyon nedeni olarak göstermek, patronların sömürüye ve kâra doymadıklarından ve bu tür çarpıtmaları kendilerine kalkan yaparak işlerini yürüttüklerinden başka bir şey değildir. Peki bu durumda emekçiler ve bakmak zorunda oldukları aileleri nasıl geçiniyor, yoksul yığınlar geçimlerini nasıl sağlıyorlar? Bir aileden 3-4 kişi çalışmak zorunda kalıyor. Ama bu da yetmiyor: İşsizlik artarak sürüyor. İşsizlik de enflasyon gibi krize bağlı ve yapısal bir karakter taşıyor. Emekçi halk işsizlikle ve işten atmalarla dizginlenmeye, işçiler arasında rekabet yaratılıp, ücretler düşürülmeye ve sömürü artırılmaya çalışılıyor. 1979 yılında 1.7 milyon dolayında bulunan işsiz sayısı 1980'li yılların sonuna doğru 3 milyona ulaştı. 1990 yılında ise 5 milyon. Bu rakam bugün hesaplanamıyor.

Açıktan işçi düşmanlığı yapan, işçi düşmanlığını bile söylemekten çekinmeyen Özal-ANAP iktidarı yerine; sistem, bu işi başarmada da yetersiz kalışı, mücadelenin önüne geçememesi sonucu Demirel iktidarına yol vermiştir. Demirel'e şimdi "dengelerin adamı" rolünü oynatan da, "demokratlaş-tıran" da, işçilerin ve patronların arasını bulmaya zorlayan da sistemin kendi-

sidir. Demirell'in varlık şartı, sistemin ihtiyaçlarına şimdilik başka alternatif olmadığı için uygun düşmesidir.

KAYIP YIL: 1991

Burjuvazi 1991'i böyle değerlendiriyor. Sadece 1991'i değil, sonuçta kârlarını kaç katlarsa katlasın, sistem için son on yılı kayıp olarak kabul ediyor. TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) Başkanı Rona Yırçalı, Yeni Günaydın "Ekonomi '91-92" ekine verdiği demeçte "...şurası muhakkak ki, 1991 yılı iktisadi açıdan kayıp bir yıl olmuştur.

Bugün bütün veriler henüz belli olmamakla birlikte büyümenin, nüfus artışının altında kalacağı, enflasyonun belirlenen hedefin ve 1990 düzeyinin oldukça üzerinde gerçekleşeceği kesinlik kazanmıştır. Dış ticaret dengesinde ve cari işlemler dengesinde görülen nispi iyileşme ise gelir artışından çok, büyümenin yavaşlamasıyla ithalatta görülen duraklamadan kaynaklanmaktadır." (syf.29) demektedir. Ve sistemin geleceği için acı gerçeği itiraf etmektedir.

1991 yılında büyüme hızı % 2.2'de kaldı, yatırımlar durma noktasına geldi. Enflasyon yükselip, kredi faizleri onunla atbaşı gidince kimsenin gözü yatırım falan görmez oldu. "Köşe başı bankerleri" yine piyasayı doldurdu. 23 Ocak 1992 tarihli Milliyet gazetesi konu ile ilgili haberinde şöyle diyor: "*Son bir yıldır giderek genişleyen 'gölge piyasası' yeni bir banker faciasının sinyallerini veriyor. Piyasa % 120 ile para toplayan marangoz, emlakçı, mobilyacıdan geçilmiyor. 1 milyar liraya kadar krediyi 'hemen' veren, çek kıran 'gizli bankerler' olgusu ekonomistlerce 'gelişmeler ikinci faciaya gebe' diye yorumlanıyor.*" Tefeciliğin bu türü hızla gelişme kaydederken, bankalar geri kalmıyor, onlar da adım adım yeni bir faiz yarışına doğru yol almaktalar. Son günlerde battı batacak şeklinde söylentilerin dolaştığı gışelerinin önünde para çekmeye gelenlerin uzun kuyuklar oluşturduğu ama yine de % 79'lara varan faiz oranları tespit eden bankalar var. Bankaların 1 aylık mevduata verdikleri faiz, bir sene içinde % 36.3'ten % 56.3'e, 6 aylık vadeli mevduata verdikleri faiz ise % 50.3'ten % 70.3'e çıktı. Kredi fazilerinde durum farklı değil. Yerine göre % 75, % 90 hatta kimi zaman daha yüksek rakamlara ulaşıyor. İstanbul'da 1. Asliye'de dosyaların % 90'ını karşılıksız çek davaları oluşturmaktadır. 1991 yılında protesto edilen senetlerin toplam miktarı 9 trilyonu aşmış bulunmaktadır.

Şekerbank Genel Müdürü Aydın Ayaydın: "*Fiyat artışlarını kontrol etmeye yönelik uygulanan para politikaları 1991 yılında tipik bir durgunluk içinde enflasyon yaratmıştır. Hükümet bir taraftan Merkez Bankası aracılığıyla faiz politikasını yürütürken, diğer taraftan giderek büyük boyutlara ulaşan kamu kesimi açığını yoğun iç borçlanmayla kapatmaya çalışmıştır. Uygulanan faiz politikası özellikle küçük bankaların başını çektiği faiz yarışına dönüşerek, kredi maliyetlerini artırırken, kamu kesiminin kaynak bulmaya yönelik iç borçlanma politikası da faiz artışını körükleyen ve böylece özel sektöre yatırım yapmaktan caydıran bir durum yaratmıştır.*" (Yeni Günaydın, Ekonomi '91-92, syf.4) demektedir.

Ekonomi bir türlü hasta yatağından kaldırılamıyor. Dengeler bir türlü tutturulmuyor. Yıl yıldan kötü oluyor. Sistemin, kârların belli merkezlere düzenli akışı dışında hiçbir ekonomik yapısı, düzenli işlemiyor. Programlar program-

lan, kararlar kararları izliyor. Ülkenin çağdaşlaştığı anlatılıyor. Ama bir arpa boyu yol alınamıyor. Kişi başına milli gelirde artış çağdaşlaşmanın, kalkınmanın ölçüsü olarak gösteriliyor. 1000-1300 dolar gösterilen bu gelir yanıltıcıdır. Tekellerin ülke ekonomisinin % 65-70'ine egemen olduğu bir ülkede bu gelir halkı aldatmada kullanılıyor. Halkın % 80'ine bu gelirden ancak 300-350 dolar düşüyor. Yani halkın % 80'i açlık sınırının altında bulunan Bangladeşli gibi yaşıyor. Kalan % 20'sinin içinde de olsa olsa ancak %10'u 1000-1300 dolar sınırını aşabilen "şanslılardır. Nesnel olarak halkın % 80'i ile çelişki halinde olan sistem geleceğini, iflas eden eski IMF kararları yerine yenilerini koyarak daha ne kadar garanti altına alabilecektir?

Borsada herhangi bir istikrar tutturulamadı. Her türlü oyunun döndüğü, büyük paraların havadan cebe indirildiği bir yer oldu borsa. Böyle bir ortamda asgari ticari kurallar da ortadan kalktı.

EKONOMİ BATAKTA, DEVLET DE!

Dökülen Bütçe

Son dönemde kapitalist ülkelerde ve özellikle de yeni-sömürge ülkelerde genel olarak kabul gören bütçe anlayışı, daha doğrusu zorunlu bütçe anlayışı açık bütçe anlayışıdır. Bu şekilde yatırımların kolaylaşacağı, öte yandan dev bir alıcı olan devletin ekonomik büyümeye katkı sağlayacağı düşünülür. Her yıl uzun uzun, ince ince hesaplar yapılır, yüzlerce, binlerce uzman eleman bu iş için uğraşır durur, kabul edilebilir bir açığı tutturmaya çalışırlar ancak bu bir türlü tutturulamaz. Sene sonunda bütçe açığı ürkütücü boyutlara ulaşır.

Bütçe açığını frenlemenin yolu her seferinde devletin sosyal alanlarda harcamalarını kısmakta görülür. Zaten bütçede % 2-3 oranında bir pay ayrılan eğitim, sağlık, çalışma, köy işleri, bayındırlık vb. bakanlık bütçeleri daha da daraltılır. Tersine savunma ve içişleri gibi bakanlık bütçeleri giderek şişirilir. Devlet kendisini her geçen gün güçlendirir ve sistem kendisini başka türlü güvenceye alamaz. Bu ülkede "Ne yoksulluk, ne baskı, ne ezilen, ne ezen" diyerek iktidara gelen "halkçı", "demokrat" CHP hükümeti döneminde bile sistem devletin "güvenlik" harcamalarından kesintiye razı olmamıştır. Tersine önce sivil sıkıyönetim, sonra sıkıyönetim uygulamasıyla Ecevit hükümeti savunma bütçesini şişiren bir hükümet olmuştur. Bütün partiler muhalefetleyen; sağlığı ve eğitimi parasızlaştıracaklarını söylerler ama iktidar olduklarında sağlığa ve eğitime bütçede ayrılan pay.% 2'nin üzerine çıkmaz.

Enflasyon arttıkça devletin hesapları tutmaz, açık büyür; böyle olunca devlet ya yeni gelir talep eder, ki bunlar çoğunlukla dolaylı vergiler, fon vb. kesintiler olur, yük halkın sırtına biner ve enflasyonun artışı için yeni bir kaynak ortaya çıkar, ya da karşılıksız para basar yine enflasyonu azdırır. Bu yollardan birine başvurma koşulları yoksa, kısa vadeli yüksek faizli borç alınır. Bu kez kendisi iyice batarken, sermaye piyasasının dengelerini bozar, burada bozulan her denge ekonomiye irili ufaklı krizler olarak döner. Krizden kurtulmak için sarılman tedbirler de çare olmaktan uzak kalır.

Devletin üst kademe bürokratlarının hazırladığı, çiçeği burnunda Bakan Tansu Çiller'in Demirel'e sunduğu raporda buna işaret ediliyor. Hazinesinin Merkez Bankası'ndan çektiği avanslar dahil, borçları eritemiyorlar, açığı da

kapayamıyorlar. Bu rapora göre 1991 yılı konsolide bütçe açığı 32.3 trilyon lira. Bu kadarla kalınsa iyi; bunlara 39.9 trilyon lira tutarındaki iç ve dış borçlar da eklenirse, hazine, ben işin içinden çıkamayacağım diyor. Böylece ortaya çıkan 72.6 trilyon liralık açığın, hazinenin bütün olanaklarını kullanması halinde dahi kapanması mümkün olmuyor.

Dünya Bankası'nın hazırladığı raporda, Türkiye'nin cari hesaplar açığının 2.4 milyar dolara çıktığı belirtilmektedir. TC bütçesi ve ödemeler dengesindeki borç haneleri bu kadarla kalmıyor. Tansu Çiller'in Demirel'e sunduğu raporda, devletin iç ve dış borç yükümlülüklerinin Türkiye'nin milli gelirinden daha fazla olduğu kaydedilerek uzun bir borç listesi sunuluyor.

Bu kadar borcu olanın vergilendirmesi de yüksek olması gerekiyor. TC hükümetleri vergiyi parası olandan değil, vergi kaçıramayacak olan yoksul memur ve işçiden alıyor. Zaten oluşturduğu sistemle bunu ücret ve maaşlardan hemen kesip alıyor. Ve bu kesinti % 50'yi aşıyor, emeğin yarısı devlete vergi olarak gidiyor. Hükümetlerin kendilerini ellerinden tutup iktidara taşıyan zenginleri vergilendirmek diye derdi de yoktur. Parası olana teşvik ve kredi adı altında sınırsız para akıtılır. Bunların ne hesabı tutulur, ne de hesabı sorulur. Devletin yağmalanmasının faturası böylece halka ödetirilmiştir olur.

İŞTE ADALET

Ücretlilerin son on yılda milli gelirden aldıkları pay, yarıdan fazla azalırken, gelir vergisi olarak ödedikleri pay tüm kesimlere göre artmış; 1989'da % 54.9'a, bugün ise % 60'a ulaşmıştır. Oysa Türkiye sermayesi milli gelirin % 76.9'unu cebine indirmektedir. Bir başka ifadeyle, milli gelirin çok küçük bir bölümüne sahip olan ücretliler vergilerin % 60'ını verirlerken, milli gelirin % 70'i gibi büyük bir bölümünü cebine indiren küçük bir sermaye grubu, vergilerin ancak cüzi bir bölümünü ödemektedir ki, onu da ödememekte, yeni bir hafta değerini iyice kaybettikten sonra ödemeyi beklemektedir. Vergi atlarında peşin çalışmayan sermaye bayram yapmaktadır. Affın, vergisi peşin alınan emekçilere hiçbir yararı yoktur.

ANAP iktidarının "Gerçek vergi budur, vergi kaçırımların önüne bununla geçeceğiz." gibi süslü laflarla sunduğu KDV vergisi ise emekçi ve küçük esnafı yeniden vergilendirmekten başka anlama gelmemiştir. KDV'nin ücretlilere getirdiği ek vergi yükü % 6-12 arasında değişmektedir. Emekçi halkın sırtına bindirilen bu kadar yük yetmez. Bir de dolaylı vergiler bindirilir. Pek çok tüketim maddesinden, hizmetlerden yapılan kesintiler yoluyla devletin eli halkın cebinde dolaşmasını sürdürür. Özellikle çeşitli fonlarda toplanan bu kesintiler her türlü denetimin dışında, hükümetlerin keyfi tasarrufları altında yağmalanır gider. Oluşturulan 152 fon bu şekilde bütçe gelirlerinin yarısını aşacak kadar olan bir mali kapasiteye sahiptir.

KİT'LER: DEVEYE BOYNUN EĞRİ DEMİŞLER, O DA NEREM DOĞRU Kİ DEMİŞ

KİT'ler son yılların en çok tartışılan konularının başında geliyor. Uzun yıllar tekelciler, "liberalliği" bayraklaştıran partiler ve siyasal kurum ve kuruluşlar KİT düşmanlığı yapıp durdular. Ve devlet elini ekonomiden çeksin diye-

rek ekonomide "serbestliği" savundular. Türkiye ekonomisinin yük hayvanı konumunda olan KİT'ler, ekonominin ağır ve külfetli işlerinin altından kalkmaya çalışırken, kimseye yaranamadığı gibi bir türlü belini doğrultamamış, hep ekonominin günah keçisi ilan edilmiştir. KİT'ler tam bir arpalık gibi görülmüş, tekerci burjuvazi bu kuruluşların kaynaklarını girdi, kredi, ucuz mal olarak kullanırken, iktidarlar bunların sermayelerini, iş kapasitelerini ulufe gibi görüp yağmalamışlardır. Yine de Türkiye ekonomisinde KİT'ler son derece önemli bir yer tutmuşlardır. Çarpık kapitalizmin temel direğini oluşturan bu kuruluşların özünde işlevleri bugün de değişmemiştir. Ama artık güçlenen tekeller, işbirlikçileri uluslararası tekellerle KİT'lerin alanlarını da ele geçirmek istiyorlar. Bugün bütün partilerin KİT'leri özelleştirmede birleşmeleri bu ihtiyacı doğuyor. "KİT kamburu atılacaktır." denilirken, bu ihtiyaca cevap verilmiş oluyor. KİT'lerin 1991 yılında içinde bulunduğu durum Demirel'e sunulan raporda şöyle izah edildi:

"1991 yılında 13 trilyon 186 milyar lira zarar eden KİT sisteminin yarata-bildiğı toplam kaynak 3 trilyon 575 milyar oldu. Ödemeleri 23 trilyon 952 milyar lirayı bulan KİT'lerin toplam kaynak açığı 20.4 trilyon liraya ulaştı. Ayrıca yatırım harcamaları da 14.7 trilyon olduğu için, sistemin toplam finansman açığı 35 trilyon 95 milyar liraya yükseldi... Bütün bunlara karşın KİT'ler yıl içinde 2.7 trilyon vergi borcu, 1.9 trilyon lira SSK prim borcu, 1.7 trilyon lira üretici borcunu ödeyemedi. Yıl sonu itibarıyla KİT'lerin iç borçları toplamının 39 trilyon 559 milyar lira, dış borçlarının 36 trilyon 796 milyar liraya çıkacağı hesaplandı."

KİT'ler işçileriyle birlikte satışa hazırlanıyor ve buradan elde edilecek gelirle devlet biraz olsun soluklandırılmak isteniyor. IMF de, Dünya Bankası da, TÜSİAD da gözlerini KİT'lere çevirdiler. Şimdiye kadar devletin aracılığıyla kullanılan ve tekellerin ihtiyaçlarını gören kurumlar, bundan sonra doğrudan tekellerin eline geçecek, onların büyümesine ve el attıkları alanların genişlemesine hizmet edecekler.

KAMÇI BOYNUNDA "YİĞİT" BORÇ BATAĞINDA YÜZÜYOR

Emperyalist tekellerin geri bıraktırmış ülkeleri sömürmelerinin en emin ve en acımasız yollarından biri, bu ülkeleri borçlandırmalarıdır. Geri bıraktırmış ülkeler ekonomilerini ayakta tutmak, sanayilerini geliştirmek için dışarıdan hammadde, ara mallar, fabrika ve makinelere ihtiyaç duyarlar. Ve bunun için de döviz gerekir. Dış satımla bu döviz sağlamak eşitsiz değişim içinde mümkün değildir. Emperyalist finans kurumlarının kapılarını çalmak ve borç dilenmek kaçınılmaz olur. Bundan sonra bu kurumların elinden kurtulmak mümkün olmaz. Elini veren bağımlı ülke bir daha kolunu alamaz hale gelir. Borç aldıkça, onların faizleri birikir, bir süre sonra faizlerini ödemek için dahi borçlanmaya gitmek zorunda kalırlar. Artık kısır bir döngüye hapsolünmüştür. Her adımda borçlar daha büyür, artık ülkenin kasalarına dahi girmeden emperyalist ülke bankalarının kasalarında paralar el değiştirir. Geri bıraktırmış ülkeler ise ellerine dahi değmeyen bu paraların faiz ve ana parasını ödemek için çırpınıp dururlar. Türkiye de böyle bir borç tuzağının içinde boğazına dek batmıştır. Şu anda Türkiye'nin toplam dış borçları GSMH'sinin %

50'sini bulmaktadır. Bu borç tuzağının sonucu olarak, 1980'de 13.4 milyar olan dış borçları, 1991'de 60 milyar dolara dayandı. Türkiye, 1990'da 4 milyar 886 milyon dolar dış borç temin ettiği halde, bu sürede emperyalist tekelere 7 milyar 102 milyon dolar faiz ve ana para olmak üzere ödedi. Böylece dışarıdan aldığı borcun tamamını yine eski borçlarının ödenmesi olarak emperyalist finans kurumlarına yatırdı. Borç tuzağına yakalanan yeni-sömürge ülkeler, bağımlılıklarının kurbanıdılar. Emperyalizm bağımlılığı borç tuzağıyla pekiştiriyor ve bağımlı ülkelere böylece istediğini yaptırabiliyor. Borç musluğunun kesildiği yerde emperyalizme göre biçimlenmiş ekonomisi felç olacak olan bağımlı ülke, emperyalizmin her dediğine boyun eğmektedir.

TALİMATLAR DÜNYA BANKASI'NIN "PAKET" DEMİREL HÜKÜMETİNDEN

Eylül 1991'de ANAP henüz iktidardayken, Dünya Bankası Yardımcısı VVagenhas, *"Aklımızda kaldığı kadarıyla Demirel iyi bir başbakanıdır."* diyor ve ekliyor. *"Seçimler sonrasında ortaya bir koalisyon hükümeti çıkması sorun yaratmaz. Önemli olan, ekonomik alanda işbaşındaki hükümetin kararlı davranması."* Ayrıca, yeni hükümetin bazı temel kurallara uyması gerektiğini söylüyor ve bunların:

- Harcamaların azaltılması,
- Tarımda sübvansiyonun kaldırılması,
- KiT'lerin özelleştirilmesi olduğunu belirtiyor.

Aralık 1991'de Dünya Bankası'nın hazırladığı "acil önlem" raporunda; *"KiT'lerde istihdamı azaltın, KiT'lerin özelleştirilmesi hükümetin ana politikası olmalı. Kamu finansman açığını daraltın. Türkiye'de hızla yükselen faizler üretimi düşürdü. Vergi gelirlerini artırırken, harcamaları da kısın. Türkiye enflasyonla mücadele programının olumlu sonuçlanması toplumun fedakarlığıyla gerçekleşebilir."* talimatları yer aldı. Bu arada KiT'lerden işçi atılması yoğun bir şekilde telkin ediliyordu.

Bu da yetmedi, Dünya Bankası Türkiye Masası Sorumlusu Wien, Ocak ayı sonlarında cebinde bir mektupla Türkiye'ye geldi. Mektupta, Türkiye'nin kredi temin edebilmesi şartlara bağlanıyordu. Buna göre, önce hükümet, programı uygulamada samimi olduğuna bankayı ikna etmeliydi; *"KiT'lerin kısa zamanda özel sektöre devredilmesi ve Özelleştirilmesi, yeniden yapılanmaya tabi tutulmaları, son olarak da ekonomik olmayan KiT'lerin derhal kapatılması ve tasfiyesi"* ileri sürüldü ve ardından, *"Şayet hükümetiniz gerçekten kamu açıklarını azaltmayı, enflasyonu düşürmeyi hedef alan bir programı başlatırsa, Dünya Bankası önemli ölçüde kredi desteği sağlayabilir."* deniyordu.

Tansu Çiller'in açıkladığı pakette başka ne var? Başka bir şey yok. Dünya Bankası'nın bu tür talimatları pakette aynen yer alıyor.

HALKTA BİR ARAYA GELECEK YAKA BIRAKMAYAN DEVLET,
KENDİ YAKASINI BİR ARAYA GETİRMeye ÇALIŞIYOR

YPK'nın (Yüksek Planlama Kurulu) yaptığı toplantıda konuşan Demirel, gelirlerle giderler arasındaki dengenin bozulduğunu vurgulayarak, *"Bunu*

sağlamak gerekir. Biz buna 'iki yakayı bir araya getirmek' ediyoruz." dedi.

Zıvanasından çıkmış bir ekonomi, gelir gider hesapları arap saçına dönmüş bir devlet, yukarıda da Demokles'in kılıcı gibi sallanan Dünya Bankası olunca, oturdular, bir paket hazırladılar.

Aslında Demirel ekonomi için yapacağı fazla bir şeyin olmadığını biliyordu. Buna karşın diğer konularda olduğu gibi önemli değişiklikler, problemlerin çözümü için ileri adımlar atılıyor, herkes memnun edilecek görüntüsü ve havası veriliyordu. Bunun için uzun süre kamuoyu "paket"e hazırlandı, beklenti içine sokuldu. Ancak açıklanan "paket" hiç kimsenin beklentilerine uymadı. Deyim yerindeyse dağ fare doğurdu. Ekonomik paket öncelikle bütçe dengelenmesi, KİT'lerin tasfiyesi, enflasyonun önüne geçilmesi, sermaye piyasasında para akışında düzenlemeler yapılması esaslarına dayanıyor. Diğerleri teferruat ve temenni olmaktan öteye gitmiyor.

Bütçe açığı 32 trilyon lira olarak hesaplanıyor. İyimser bir tahminle böyle. Enflasyon % 42'de durdurulacak. Harcamalar sınırlı tutulacak, vergiler tastamam alınacak vb. Hesapların tutmayacağı şimdiden ortada. Tuttuğunu kabul edersek, 32 trilyon lirayı nasıl karşılayacak? Birincisi vergilerle. Ama Demirel iktidarı, milyarlarca lirayı cebe indiren tekeli burjuvalardan ek vergiler alacağı yerde, onlara sizin vergi borç fazilerinizi affediyorum, bari ana paralarını verin diyerek, onların kasalarına yeni bağışlar yapıyor. Demirel böylece yaptığı bağış karşılığı ve bazı ufak tefek eklemelerle 21 trilyon ek vergi alacağını düşünüyor.

Dünya Bankası, KİT'leri yeniden yapılandırın diyor ya, öyle yapıyorlar. Özerklik meselesi gerçekte buradan çıkıyor. TÖYÖK (Türkiye Özerkleştirme, Yeniden Yapılanma ve Özelleştirme Kurumu) özerk bir kurum olarak bütün KİT'leri organize edecek, yönetecek. Böylece, KİT'lerde döndürülecek her türlü dolabın sorumluluğundan siyasi iktidar kendini "sıyırmış" olacak. KİT'ler bedava elden çıkarılmaya çalışılacak. Dünya Bankası habire işçileri işten atın diyor. Dünya Bankası bunu İngilizce olarak söylüyor, bu Türkçeye çevrilince, "paket raporunda" yazıldığı hale geliyor: *"KİT'lerin istihdam yükü, IMF'nin de sağlayacağı destekle, zorlayıcı olmaktan ziyade özendirici yöntemlerle ve işçiyi sokağa atmadan azaltılacak."*

KİT'ler satılıp çarçur edilse dahi açık kapanmıyor. Ayrıca borçlanma gündeme gelecek. Programda bu da var: *"Hazine bu yıl içinde bütçe açığının finansmanı için, net olarak 7 trilyon 970 milyar liralık tahvil borçlanması, 15.2 trilyon liralık bono borçlanması gerçekleştirecek. Dış borçlarda net 2 trilyon 90 milyar lira ödeme yapacak olan hazine, Merkez Bankası'ndan da 11 trilyon lira tutarında kısa avans kullanacak. Böylelikle kısa vadeli avans tutarı yıl sonunda 24.5 trilyon liraya yükselecek."* (Cumhuriyet, 18.1.1992)

Sermaye piyasasında yapılan düzenlemeler de, mevcut yapı açısından çok fazla bir şey ifade etmeyecektir. % 42 enflasyon hesabına dayanarak banka mevduat faizleri düşürülürken, bunun aynı zamanda yüksek kredi faizlerine yansması beklenmekte, böylece tekeli burjuvazi finans alımında rahatlatılmak istenmektedir. Borsada danişıklı, hileli kazançların bir kısmının önüne geçmek amacıyla "içeriden bilgi almak" gibi faaliyetler suç kapsamı

içerisine alınıyor; sermaye faaliyetlerinde bankalara yönelik bazı kısıtlamalar kaldırılıyor.

Ayrıca "paket"te özellikle nispi sermaye yatırımlarının destekleneceği, çeşitli alımlarda 10 trilyon 50 milyar lira teşvikin yapılacağı yer almakta. Bu arada ihracatçıya da af unutulmamakta. Buna göre, ihracat yapacağım diye kredi alıp, ihracat yapmayanların bu taahhütlerini yerine getirmemekten doğan yükümlülükleri affediliyor.

BURJUVAZİNİN GÖNLÜNÜ HOŞ ETMEK ZOR İŞTİR

Eski TÜSİAD Başkanı Ali Koçman pakedi akademik bir dokümana ben-zetti. Ve içinde tedbirler yerine temennilerin bulunduğu söyledi.

Programı fazla "iyimser" bulan Alarko Holding Yönetim Kurulu Başkanı İshak Alaton, "Faizlerin ve enflasyonun, 32 trilyon bütçe açığıyla hedefe varması mümkün görünmüyor." dedi.

"Vergi konusunda Türkiye'deki sistemin bir reforma ihtiyacı olmadığını, vergi toplama sisteminin geliştirilmesi gerektiğini savunan işadamları ise, 'İşe vergi dairelerinde badanayla başlanabilir. İnsanlar vergi ödememek için ne-redeyse rüşvet verecekler. Memurlar asık yüzlü, kuyruklarda bekleniyor. İyi niyetli mükellefin bile bu şartlarda vergi ödemesi zor. Vergi tahsilatında re-form şart' görüşündeler."(21.1.1992, Milliyet)

Bütün bu söylenenler yoruma bile gerek bırakmıyor.

Program işçilere, emekçilere işsizlik, hayat pahalılığı ve ücretlerin hızla erimesini vaat ediyor. Öyle ki, yabancı sermaye derneği dahi KİT'lerde yoğun işten çıkarmaların gündeme gelebileceğini belirterek *"İşsizlik sigortası-nın bu işçilerden başlaması gerektiğini"* öne sürebilmektedir.

Tansu Çillerin "zamanla bizi anlayacaklar" sözü, Özal'ın "alışırlar, alışır-lar" sözünün başka biçimde tekrarlanması anlamına geliyor.

On bir yıl önce 70 sente muhtaç hale gelen ekonomi, on bir yıl sonra 7 milyar dolara muhtaç hale gelmiştir. Şimdi iflası ilan edilen 24 Ocak kararları-nın üzerine, Demirel hükümeti yeni bir IMF programını inşa etmeye çalışıyor. Temeli olmayan bir ekonomik yapıya yeni programlar inşa edilemez. Çarpık kapitalist yapı ekonomik cephaneliğindeki bütün silahlarını kullanmıştır.

IMF reçetelerinin, 24 Ocak kararlarının, bunlar için 12 Eylül'ün aldığı her türlü tedbir ve uygulamanın iflası sadece sonuçtur. Aslında iflas eden borç tuzağından, enflasyon illetinden ve bunların kaçınılmaz sonucu olarak kriz-den yakasını bir türlü kurtaramayan, kısır bir döngü içinde sıkışıp kalmış ye-ni-sömürge ekonomisinden ve çarpık kapitalizmden başkası değildir. Tansu Çiller'in 500 güne planlanan "istikrar" programlarının da geçmiş programlar gibi geleceği yoktur.

Sayı: 39,1 Mart 1992

HALKLARIN KARDEŞLİĞİ VE MÜCADELESİ FAŞİZMİ YENECEKTİR...

Oligarşi, Türkiye halklarının kurtuluş mücadelesini bastırmak için katliam hazırlıkları yapıyor ve bunu açıkça ilan ediyor.

Aylardır "İstanbul ve Güneydoğu sorunu" diye her ağızlarını açtıklarında devrimci mücadelenin gelişmesinden, halkların giderek yükselen kurtuluş mücadelesinden duydukları rahatsızlığı ifade edenler, artık harekete geçiyorlar ve saldırı zamanının geldiğini tarih vererek ilan ediyorlar.

Plan açıktır. Önce Türkiye halkları arasındaki kardeşlik-birliktelik duyguları yok edilecek ve halklar, yaratılan suni ayrılıklar, düşmanlıklar temelinde ezilip sindirileceklerdir.

Bu, TC'nin 1920'lerden beri ustalıklı uyguladığı Osmanlı mirası bir gelenektir. Bu gelenek bugün 12 Mart ve 12 Eylül generallerinin -onca saldırısına ve eleştirilerine rağmen- ANAP iktidarlarının bir mirasçısı olan DYP-SHP hükümeti tarafından yeniden sahneye konuluyor.

Saldırı bir bütündür, tüm olarak Türkiye halklarını hedeflemektedir. Tak-tik ise Kürdistan'ı hedef ilan edip, tüm Türkiye halklarına vurmaktır.

Açıkça söylüyorlar: "Bahara Kürdistan'a sefer var"... Önce Kürdistan'ı hedef gösteriyorlar; çünkü Türkiye halklarını bir bütün olarak bir anda karşılarına almak istemiyorlar. Bu konuda epeydir hazırlıklarını yapmış durumdalar. Hazırlıkların temeli ise körüklenen milliyetçilik ve estirilen şovenizm rüzgarlarıdır.

Kontrgerillanın tüm halkı hedef alan eylemleri, rastgele konulan bombalar, halkı hedef alan katliam girişimleri, hep Kürt ve Türk halkları arasında düşmanlık tohumları ekmeye yöneliktir.

Diğer yandan müthiş bir demagoji furası sürdürülüyor. Herkes Kürt rea-

litesinden, Kürt ulusunun varlığından söz ederken, aynı zamanda Kürt halkının ulusal talepleri, kimliği ısrarla reddediliyor; ulusal talepli her girişim bölücülük ve vatan hainliği nitelendirmeleriyle mahkum edilmeye, karalanmaya çalışılıyor. Amaçlanan, "Vatanın bütünlüğü" vb. demagojilerle Türk halkının ulusal duygularını körüklemek, Kürt halkının kuruluş mücadelesinin önüne dikmektir.

Oligarşinin bu taktiklerinin başarısında ve etkililiğinde soldaki duyarsızlığın ve enternasyonalizmi yok sayan milliyetçiliğin payı da azımsanmayacak derecededir. Propaganda ve taktiklerinde tutarlı bir rota tutturamayan, ölçüyü kaçırıp, çoğu kez halklar arasındaki kardeşliği zedeleyen teorik ve pratik çeşitli tavırlar da oligarşinin bu hazırlıklarına dolaylı da olsa katkıda bulunmaktadır.

Bugün, Türkiye halkları arasında ekilmek istenen düşmanlık tohumlarına karşı mücadele etmek, sürdürülen katliam hazırlıklarını boşa çıkarmak gerekiyor. Herkes bu konuda iktidar ve Türkiye halkları karşısındaki konumunu açıkça ortaya koymalıdır.

İNSAN HAKLARI "SAVUNUCUSU" DEMİREL, ÖNCE "SINIRIN BU TARAFINDAKİ" "KÜRT REALİTESİNİ" HALLETME YOLUNDA...

Emperyalizme ve oligarşiye karşı yeniden kendini kanıtlamaya çalışan Demirel, bu kez büyük oynuyor. Büyük oynaması için elinde yeterince koz da var aslında.

Demirel büyük oynuyor. Emperyalizm ve oligarşiye "Türkiye'yi kurtaracağım" demekle yetinmiyor bu kez. Emperyalizme "Orta Asya'nın anahtarını da ben sunarım" diyor, "Ortadoğu'da da bana dayanmak zorundasınız" diyor.

Orta Asya için Türk milliyetçiliğini kullanan Demirel, Ortadoğu'daki sorunları da yine Türk milliyetçiliğini kullanarak çözmek amacındadır.

Demirel Ortadoğu'daki sorunların çözümünde Kürt sorununun öneminin farkındadır. Bu yüzden bugün bütün gücüyle Kürt sorununa yükleniyor. Ancak bu konuda geçmiş ANAP iktidarlarından daha cesur ve akıllı taktikler gündeme getiriyor. ANAP iktidarını sınır ötesi operasyonları nedeniyle eleştiren Demirel, kendi taktiklerini daha o dönemde ortaya koyuyordu. ANAP'a "Sınır ötesinde ne işin var, önce sınırın bu tarafını hallet." diyen Demirel, bu söyledikleriyle kendi içindeki Kürt sorununu çözememiş bir Türkiye'nin Ortadoğu'da bir güç olamayacağını, Ortadoğu'ya etkin bir müdahalede bulunamayacağını fark ettiğini ortaya koyuyordu.

Evet, Demirel Ortadoğu'da anahtarın Kürt sorunu olduğunu fark eden biridir ve bu anlamda yeni bir şey söylemiyor. Geçmiş iktidarlardan farklı olarak söylediği ise yeni bir şey değil, aksine Özal'ın açıkça yürütmeye cesaret edemediği, yerine kontrgerillanın kirli savaşını koymaya çalıştığı bir geleneği yeniden gündeme getiriyordu. Bu, TC'nin 1920'lerden beri sürdürdüğü "Kürdistan seferleri" geleneğidir. Demirel ordusuyla, tankıyla, topuyla açık bir savaşın savunuculuğunu yapıyor ve baharda bunu gerçekleştirmeyi amaçlıyor.

Ancak Demirel tarihi yeniden okumalıdır. Hiçbir "Kürdistan seferi" TC'ye

kalıcı başarı getirmemiş, her katliam Kürt halkının ulusal bilincini sürekli geliştirip, keskinleştiren bir yaraya dönüşmüştür. Koçgiri, Şeyh Sait, Sason, Koçuşağı, Tendürük, Zilan, Dersim vb. Kürt halkının ulusal talepli başkaldırıları'nın hepsi "Tedip ve Tenkil Harekatları"yla, katliamlarla bastırılmış, ama hiçbirinden de kesin sonuç alınamamıştır.

Bugün ise böyle bir katliamın başarısızlığı ve hiç de ummadıkları büyüklükte aleyhlerine sonuçların çıkması için oldukça önemli nedenler vardır. Bu nedenlerin en önemlisi ise Kürt ve Türk halklarının kardeşliği, ortaklığı ve kurtuluşu Türkiye devriminde gören güçlü anlayıştır.

Oligarşi, TC'nin bu katliam geleneğini bu kez rahatlıkla sürdüremeyecektir. Çünkü artık katliam girişimlerinin karşısında birkaç aşiret yoktur, bir bütün olarak Türkiye halkları vardır. Artık Dersim'ler, Ağrı'lar, Zilan'lar, Sason'lar yalnız değildir. İktidar Kürdistan'da katliam yönünde attığı her adımın karşılığını aynı zamanda İstanbul'da, Marmara'da, Ege'de, Akdeniz'de, İç Anadolu'nun bozkırlarında görecektir. Tüm Türkiye halklarının kurtuluş mücadelesini hedefleyen oligarşi tüm Türkiye halklarını karşısında bulacağını iyi bilmelidir. Tüm provokasyonlarına, demagojilerine karşın Türkiye halklarını bölemeyecektir.

TÜRKİYE HALKLARINA KARŞI AÇILAN BU SAVAŞ HEPİMİZE KARŞIDIR KİMSENİN, "BİZE SALDIRMIYORLAR" DEYİP KENDİNİ ALDATMAYA VE OTURMAYA HAKKI YOKTUR...

Devrimci demokrat, yurtsever tüm kişi ve gruplar oligarşinin bu saldırısına karşı hazırlıklı olmalı ve sahnelenmek istenen oyuna güç verecek, olanak sağlayacak politika ve taktiklerden uzak durmalıdır.

Kürt ve Türk halklarını birbirine düşman etmeye yönelik politikaları boşa çıkarmak, milliyetçilik-şovenizm rüzgarlarına karşı durmak zorundayız. Günlük propaganda ve taktiklerimizde bu tehlikenin etkisiz kılınmasına önem vermeliyiz. Oligarşinin halklar arasında düşmanlık yaratmayı amaçlayan politika ve taktiklerine zemin sağlayan, milliyetçilik ve şovenizm dalgalarını güçlendiren politika ve taktiklerin gelişmesine izin vermemeliyiz.

Türkiye devriminin en büyük silahı, halklar arasındaki kardeşlik duygusudur, birlikte mücadele anlayışıdır. Bu kardeşlik ve birlikte mücadele ortamını zedeleyen, bozan her türlü politika ve taktiklere karşı çıkacağımız, mücadele edeceğimiz bilinmelidir.

Bir bütün olarak Türkiye halklarının kurtuluşunun Türkiye devriminde olduğunun giderek daha açık olarak ortaya çıktığı ve halkların bilincine kazındığı bu ortamda, sorunu sadece bir halkın mücadelesine indirgeyen, diğer halkları dışlayan, bir halka yapılan saldırıyı kayıtsızlıkla izleyen herkes öncelikle Türkiye devrimine zarar vereceğinin bilincinde olmalı ve bunun sorumluluğunu duymalıdır.

İKTİDAR HALKLARI YENEMEYECEĞİNİ BİLMELİDİR...

Türkiye halklarına karşı savaş açan iktidar, hiçbir zaman sahip olduğu avantajlara güvenerek halkları yenebileceğini, devrimci mücadeleyi bastıra-

bileceğini düşünmemelidir. Bugün avantaj sandığı birçok olgu, çok kısa sürede kendisine karşı bir silah olabilecek durumdadır.

İnsan hakları, demokrasi demagojilerini başarıyla yürütüp, halkın oylarını toplayan iktidar, bu demagojiyi uzun süre sürdüremeyeceğinin bilincinde olmalıdır. Özellikle bizim gibi İnsan haklarına hasret, demokrasiye hasret duyan ülke halkları açısından bu demagojiyi yürütmek tehlikeli bir silahtır. Nitekim halklar bugün vaat edilenleri istiyor ve hesap soruyor. İnsan hakları, demokrasi diyerek iktidara gelenlerin zulmü sürdürmeleri karşısında sokaklara çıkıp haklarını istiyor. Bu demagojinin ardına gizlenerek katliamlarını rahatlıkla sürdürebileceğini sanan iktidar yanıldığını çok kısa sürede anlayacaktır.

İktidar kendisini 12 Eylül ve ANAP'ın alternatifi gibi gösterme taktiğinde de başarılı olamamıştır. Bugün tüm Türkiye halkları DYP-SHP iktidarının 12 Eylül ve ANAP'ın mirasçısı olduğunu bilmektedir.

Halklar kendilerini aldatanlara, zulmedenlere karşı acımasızdır ve her zaman beddua ile yetinmez. Dişile, tırnağıyla katliamcılardan, halk düşmanlarından mutlaka hesap sorar. Bu noktada DYP-SHP hükümeti halka karşı açtığı bu savaşın sonuçlarını düşünmek ve bu sonuçlara katlanmak zorundadır. Hiçbir katliam "demokrasi-insan hakları" demagojileriyle savunulamaz, gizlenemez. Bugün kurşuna bombaya dönüştürdükleri her oy, yarın başlarına inen birer balyoz olacaktır.

DYP-SHP hükümetine oy verenler, onay verenler, katliam politikalarını destekleyenler de kendilerini yeniden sorgulamalıdır. Düne kadar demokrasi adına, insan hakları adına bu hükümeti destekleyenler, milletvekili olarak program ve politikaları için parmak kaldıranlar, bundan sonra verecekleri her desteğin, Kürt ve Türk halklarının katledilmesine sunulan bir destek olacağını iyi bilmelidirler.

TC tarihinin açıkça gösterdiği gibi halklar hiçbir zaman baskı ve katliamla sindirilememiş, yok edilememiştir. Geçici yenilgilere uğrasa da, ağır kayıplar verse de, halkların mücadelesi sonuçta hep kazanmıştır. Yaşayacağız ve göreceğiz, bugün de sonuç farklı olmayacaktır. Katliamlar, baskılar, işkenceler Kürt ve Türk halklarının kardeşliğini, ortak mücadelesini biraz daha geliştirecek, halkları zafere biraz daha yaklaştıracaktır.

Tüm devrimci ve yurtseverleri daha ağır görevlerin beklediği bu dönemde, herkesin üzerine düşeni yapması, oligarşinin politikalarına güç verici taktiklerden uzaklaşması, Türkiye devrimini güçlendiren ve yakınlaştıran bir olgu olacaktır. Tüm devrimcileri-yurtseverleri bu konuda daha çok çaba göstermeye çağırıyoruz...

**FAŞİZMİN HALKLARI BİRBİRİNE DÜŞMAN ETMESİNE
İZİN VERMEYECEĞİZ!**

**HALKLARIN KURTULUŞU; BİRLİKTE ÖRGÜTLENME,
BİRLİKTE MÜCADELE VE BİRLİKTE İKTİDAR OLMaktan GEÇER!**

* * *

HALKIMIZ KOMŞU HALKLAR İÇİN BİR ABD KÖPRÜSÜ OLMAYACAKTIR

"Amerika fevkalade kısa menfaat hesapları ile hareket eder... Şöyle, 53'üncü eyaleti gibi bir idare olsun da varsın demokrasi, hürriyet olmasın. O böyle düşünür." (Demirel'in Zincirbozan Mektupları, şyf.233, 28 Eylül 1983)

Şimdi bu sözlerin artık bir önemi yok. ABD'nin yeni dünya düzeninde Türkiye'ye düşen -biçilen- rolü, sahibinin elinden teslim almak için Davos ve Washington kapılarında tur atan Demirel'in dün 71'de, '80'de CIA parmağı ile koltuğundan yuvarlanışına ettiği sitemlerin, o an ağızdan çıkan kırılgan sözlerin hepsi geride kaldı. Tarih, burjuva siyasetçilere sık sık böyle kendilerini acze sokan cilveler yapıyordu, ama sonuçta o da diğerleri gibi, koşulların verdiği "bir görevi yerine getirmekten sorumlu bir siyasetçi" kimliği ile davranıyordu. Demirel, "Siyaset şartlara göre yapılır" dese de, görevini "milletin verdiği görev" diye tanımlasa da, millettten kimi kastettiği (çünkü 'millet' kendisine böyle bir görev vermemişti) ve 'şartlar'ı kimin dayattığı anlaşılıyordu.

DAVOS: "BÜTÜN TEMASLAR AMERİKA HAZIRLIĞI İÇİN"

Ocak ayının sonunda, İsviçre'nin Zürih kentinde yapılan uluslararası sermayenin temsilcilerini ve onları 'dinleyenleri' bir araya getiren Dünya Ekonomik Forumu'na katılışını, Demirel bu sözlerle ifade etmişti.

Davos'ta işlenen konular, ABD ziyaretinde ortaya konan gündemin aynıydı: Türkiye dağılan SB'nin Kafkasya ve Orta Asya'daki cumhuriyetlerine emperyalizm için bir giriş kapısı, onlar için ekonomik ve siyasal yapısıyla bir örnek, kısaca bir yeni-sömürgecilik modeli olabilirdi. Hatta Demirel, 4 Şubat'ta Özbekistan Devlet Başkanı İslam Kerimov, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev ve Azerbaycan Devlet Başkanı Ayaz Muttalibov'dan iltifatlar aldığı görüşmesiyle bu konuda Davos'ta şov bile yapmıştı. Diğer yandan, emperyalizmin Ortadoğu çıkarları açısından da Türkiye önemli bir yere sahipti, ABD haydutluğunun rakipsiz at koşturduğu bir dönemde, rolü daha aktifleşiyordu.

Davos'ta uluslararası sermayenin önünde, Türkiye'ye, yeni dünya düzeninde düşen bu roller ortaya konulurken, Avrupa kamuoyunun demokratik ikliminden fazla hasar görmemek için, alelacele süslenmiş demokratik bir vitrin gösterisi de ihmal edilmemişti. Böyle zamanlarda lazım olduğu gibi, Kürt halkına şefkat gezisinde İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı Mehmet Kahraman'ı da yanında taşıyan Demirel, onu Davos'a da beraberinde götürmüştü. İnsan hakları ihlalleri konusunda uzatılan mikrofonlara Kahraman, Demirel hükümeti adına kahramanca göğüs germişti. Demirel "Bakın birçok ülkede olmayan bir bakanlık kurduk. İnsan Hakları Bakanlığı. Bakan da burada." demişti.

İŞBİRLİKÇİLİĞE YENİ DEYİM: "GENİŞLETİLMİŞ ORTAKLIK"

Her yeni gelen hükümetin ilkin Washington kapılarına koşma geleneği yi-

ne bozulmamıştı. Demirel 12 yıl önce 'Hey Coni bizimkiler darbe yaptı.' diye kendisinin düşürülüşünü birbirlerine müjdeleyenlerin karşısına bir kez daha Amerikan dostluğunun sadakat elçisi olarak çıkıyordu.

Özal'ın Camp-David ziyareti sırasında 'ABD ile ilişkilerin doruk noktasına çıkarılması' şeklinde tarif edilen Stratejik İşbirliği'nin yeni adı şimdi "Genişletilmiş Ortaklık" olmuştu. Ve Özal'ın Körfez savaşı sırasında ve sonrasında cansiperane koruduğu bu stratejik işbirliğini ABD, yalnız Ortadoğu için değil, artık Kafkaslar ve Orta Asya'ya da dönük olarak genişletmek istiyordu.

Nitekim, Orta Asya cumhuriyetleri için "Türkiye'nin bu ülkelere açılan bir kapı rolü oynaması ve tehditlerin beraber karşılanması" görüşü daha Washington'a gidilmeden burjuva basında resmi düzeyde ifade edilmeye başlandı. Aynı günlerde bu istek Amerikalı yetkililer tarafından "ABD bir an önce söz konusu bölgeye girmek istiyor. Ama bölgeye Türkiye'yle birlikte girmek istiyor." deyimi ile dile getirildi.

Türkiye'de egemen sınıflar ülkenin kapılarını açık tutmaya alıştılar. Emperyalizmi ihya etmek ve bir parçasından da kendileri ihya olmak için ülkenin kapılarını emperyalizme daima ardına kadar açık tutanların, şimdi ülkenin kendisini kapı olarak kullandırmalarından daha doğal ne olabilir ki! İşbirlikçilik ruhu taşıyanları tarih, aynı zamanda kapıkulu ruhu taşıdıklarını gösteren böylesi durumlara düşürerek ödüllendiriyor.

Körfez savaşında üsleri ABD'li komutanların ve savaş uçaklarının emrine teslim edenler, sınırlarda emperyalist ülkelerin bayraklarının dalgalanmasıyla övünenler, şimdi Amerikan sermayesinin, diplomatlarının ve Yanki postallarının Kafkas ötesine girmek için üstüne basıp geçtiği kapı olmakla da övünebilirler.

ABD'nin bu ülkelere ne getireceğinin sır olmadığı biliniyor. 'Orta Asya pazarına girmek' diye isteklerini açıkça dile getiren ABD, pazar olmaya aday bütün halklar gibi, dağılan Sovyet cumhuriyetlerinin de 'hür dünyanın' her zamanki modern kölelik ilişkisini, yeni-sömürgeciliği beraberinde taşımaya hazırlanıyor. Türkiye'ye ise Sovyetler Birliği'ndeki eski yaşamlarından kopan bu halkları, 'komşuluk ve kardeşlik' bağlarını kullanarak hür dünyanın efendilerinin himayesindeki bir yaşamla tanıştırmak rolü düşünüyor.

Demirel'in ziyareti öncesi işbirliği rolünün çerçevesini Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nın bir üst düzey yetkilisi şöyle çiziyor: "Yeni dünya düzeninden önce Türkler ile ne zaman bir araya gelsek, sadece iki ülke ilişkilerini ilgilendiren konular üzerinde konuşurduk. Diyaloğumuz sadece SEİA Anlaşması, askeri ve ekonomik yardımlar ve Sinop'taki dinleme tesisleri ile sınırlı kalırdı. Ancak şimdi bir araya geldiğimizde bu konulara çok girilmiyor. Daha çok Balkanlar, Orta Asya cumhuriyetleri, Ortadoğu ve Irak gibi konular üzerinde duruyoruz. Kısacası Türkler ile her konuyu konuşuyor ve danışıyoruz." 'Bana danışıyorlar' diyerek övünenleri sevindirdiğini bilen ve danışma lafına espri katmayı ihmal etmeyen Amerikalı yetkili "İşte bizim stratejik ilişkiler konusunda vurgulamak istediğimiz buydu." diye, Türkiye'deki siyasi iktidarları bölge halklarına karşı ABD politikası yönünde daha sistemli ve aktif tavır almaya hazırlıyordu.

ORTADOĞU: HÜKÜMET DEĞİŞTİ, POLİTİKA DEĞİŞMİYOR

Yeni hükümetin daha ilk haftalarda yaptığı iş, Irak'a ambargonun sürdürülmesi ve Çekiç Güç'ün süresinin uzatılması kararı oldu. Türkiye'nin NATO'nun güney kanadı olarak artık yeni bir göreve hazırlanması gerektiği, Ortadoğu halklarına karşı ABD çıkarlarını koruyan, güvenilir bir üs ve jandarma çavuşluğu rolü üstlenmesi, Özal zamanında, Körfez savaşı sırasında denenmiş, uygulamaya konmuştu. Şimdi bu rolün, Ortadoğu'ya yönelik TC-ABD stratejik işbirliğinin kilit noktası olması ve daha da kuvvetlendirilerek sürdürülmesi isteniyor.

ABD gezisi sırasında Demirel'in önüne getirilen önemli koulardan biri de bu oldu. Demirel bizzat, CIA Başkanı Robert Gates ve Amerikan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Powell ile görüştürüldü. TC Başbakanı henüz ABD yollarındayken, CIA Başkanı -basının ve Amerikan yetkililerinin deyimiyle- "Ortadoğu'da dolaşıyordu ve Saddam Hüseyin'i düşürme operasyonu çerçevesinde yoğun faaliyetlere girişmekle" meşguldü. Gates, Ortadoğu turu sırasında "Saddam Hüseyin'i zayıflatmak için ekonomik yaptırımların yanı sıra başvurulabilecek diplomatik, askeri veya diğer gizli önlemler konusunda temaslar" yapıyordu. Bu gizli önlemlerden biri de Birleşmiş Milletler uzmanlarına zorluk çıkaran Irak'a, yine BM himayesinde bir askeri operasyon düzenlemesiyle ilgili "hazırlık" planıydı.

Diğer yandan Ortadoğu'nun devrimci dinamiklerinden biri olan Kürt sorunu ile ilgisi de Türkiye'deki siyasal iktidarın Ortadoğu'ya yönelik rolünün önemli bir boyutunu oluşturmaya devam ediyor. Özellikle Irak'a karşı Birleşmiş Milletler'i kullanarak düzenlenecek bir ABD saldırısının yeniden denemek istendiği bir sırada bunun yanı sıra oligarşinin 'Bahar taarruzu', 'sınırı geçebiliriz' sözlerinin sıkça yinelenildiği günlerde Mesut Barzani'nin Demirel iktidarını 36. enleme kadar işgale davet ettiği gelişmeler Kürt sorununda geleneksel politikaya bağlı olarak yapılan planlarla çakışıyor. Suriye'yi, Beka'a'yı tehdit ederek, silah politikasına tutunarak Kürt ulusal mücadelesini ezmede, Barzani gibi işbirlikçilere dayanarak uysallaştırmada, Türkiye bölgede görev alan belli başlı ülke konumuna yerleşiyor.

"YENİ DÜNYA DÜZENİ"NDE BİRLEŞMİŞ MİLLETLERE JANDARMA ROLÜ

Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'nın dağılması, emperyalizme dünyadaki birçok alanı ve mevzii olduğu gibi Birleşmiş Milletleri de işgal etme ve kendi amaçları için kullama fırsatı sağladı. Nitekim ABD, Körfez savaşında bu fırsatı kullanmaktan kaçınmadı. Özellikle BM Güvenlik Konseyi ABD'nin Ortadoğu'daki saldırganlığını meşrulaştıran siyasi şemsiye rolü oynadı. Şimdi dünyanın her alanında halklar, emperyalizmin genişletilmiş çıkarlarını dayatan yeni dünya düzeni içinde yaşamaya zorlanırken, BM'ye de halkların özgürlük isteklerini bastıracak, emperyalizmin kurduğu bu yeni dünya düzeninin jandarmalığını yapacak yeni bir NATO görevi veriliyor.

Emperyalizmin diplomasi kurmayları bu "dünya jandarması" deyimini bizzat kendileri kullanıyorlar. Ve BM'nin "oluşmakta olan yeni dünya düzeninde

barışı daha kararlı biçimde korumakla görevlendirilmesi ve bu amaçla yüklenmesi gereken yeni ve farklı rolün" tartışılmasını istiyorlar. BM tarihinde ilk kez Güvenlik Konseyi'nin sürekli ve dönüşümlü üyelerinin devlet ve hükümet başkanlarının katılacağı bir toplantı yine bu amaçla gündeme getiriliyor.

Düşünülen senaryoyu İngiltere Başbakanı Majör özetle şu şekilde ifade ediyor: "Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, dünyada çatışma çıkmaya aday yöreleri saptayacak ve bu konuda Güvenlik Konseyi'ni uyaracak. Bu şekilde BM koruyucu ve önleyici diplomasisi girişimde bulunabilecek. Böylece gereksiz ve önlenebilir bunalımlar, dünya istikrarını ve barışını tehdit etmeye fırsat bırakmadan giderilebilecek."

Öte yandan aslında şu anki Güvenlik Konseyi'nde emperyalist ülkelerin temsil tarzı da bugünkü güç ilişkilerini yansıtmıyor. Ve yeni tartışmaların önünü açık hale getiriyor. II. paylaşım savaşının yenik ülkeleri Almanya ve Japonya, savaşın bitiminde oluşturulan Güvenlik Konseyi'nde yer almıyorlar. Ne var ki, ABD'nin ekonomik gücünü yitirmekte olduğu, Almanya ve Japonya'nın ise iki dev haline geldikleri bugünkü koşullarda, bu iki emperyalist güç Güvenlik Konseyi'nin artık sürekli üyeleri olma isteğini öne sürüyorlar. Ekonomik rekabet ve çelişkiler, uluslararası politikanın dünyaya yön vermeye aday üslerinden biri olarak görülen Güvenlik Konseyi düzeyinde böylesi politik çelişkilere, yer kapma mücadelesine de sahne oluyor.

Emperyalizmin yeni dünya düzeni, yeni çelişkileri ve mücadeleleri de beraberinde getiriyor. Körfez savaşı sırasında da belirtildiği gibi, ABD'nin dünya imparatorluğu kurma girişimleri ve dağılan Sovyetler Birliği'nin yalnız bıraktığı ezilen halklar üzerinde emperyalizmin daha güçlü hak istekleri, emperyalist ülkeler arasında yeni güç dengesi arayışlarını ve çekişmeleri körüklerken, halkların kurtuluş mücadelelerinin dünyanın geleceğini belirlemedeki rolünü daha da artırıyor.

Emperyalistler dünyayı birkaç kez fethettiler. Ezilen halklar, fetih koalisyonlarının saldırıları karşısında geçmişte bugüne göre çok daha zor anlar yaşadılar. Ne var ki, fethedilenler bu tarih dilimlerinden kendi geleceklerini fethedenler olarak çıktılar. Bugün de halkların özgürlüklerini fethetme mücadelesi, kurtuluş hareketlerinin omuzlarında yürüyerek emperyalizmi geriletecek en büyük güç olmaya devam ediyor.

* * *

Sayı: 40,15 Mart 1992

NEWROZ, HALKLARIN BİRLEŞİP DEVİRİM BAYRAĞINI YÜKSELTTİKLERİ MÜCADELENİN SİMGESİ OLMALIDIR...

1992 Nevroz'una özellikle Kürt ve Türk halkları arasındaki birlik ve kardeşlik bağlarının geliştirilip güçlendirilmesi zorunluluğunun acil bir talep olarak kendini dayattığı koşullarda giriyoruz.

Bugün, halklar arası birlik ve kardeşlik bağlarının yoğun ve her yönden bir saldırıya hedef olması, devrimci-yurtsever hareketlerin bu konuyu öncelikle gündemine almasını ve özel politikalar geliştirmesini zorunlu kılıyor.

Ne var ki, bu konuda yeterli bir duyarlılık görebildiğimiz söylenemez. Sorunu dar grupsal bakışla ele alıp, ajitatif-propagandif bir olgu olarak görenler ve pratikleriyle de böyle bir bakış açısına sahip olduklarını gösterenler yine çoğunlukta.

"Birlik" konusu, Türkiye devrimci-yurtsever solunun müzmin bir hastalığıdır. Öyle ki, "birlikçilik" diye bir gelenek yaratıldığından dahi söz edebiliriz.

İşte bu geleneğin sonucu olarak, Türkiye'de birlikler "kurulur" ve dağılır. Arkasından suçlamalar, karalamalar, "ben dedim, sen demedin"ler birbirini kovalar. Bunlardan en büyük zararı ise devrimci mücadele görür, halklar görür.

Ancak bu olumsuz geleneğe bakarak, ne "halkların kardeşliğimden, ne de birlikte mücadeleden vazgeçebiliriz. "Halkların kardeşliği" bugün tüm Türkiye solunun en önemli gündem maddesi durumundadır. Çünkü oligarşi, devrimci mücadeleyi bastırma çabalarının odağına halklar arasında düşmanlık, çatışma yaratmayı koymuş ve bunun pratik adımlarını atmaya başlamıştır.

Oligarşi sorunun önemini kavramıştır. Halklar arası çelişkilerin artırılma-

sının devrimci potansiyeli ve gelişimi frenleyeceğinin, sınıfsal çelişkileri tali plana düşüreceğinin, dahası bu çelişkileri, çapı ne olursa olsun, kendi istediği ve denetiminde bir çatışmaya dönüştürmenin devrimci mücadelenin bastırılmasıyla, on yıllar öncesini aratacak bir düzeye indirilmesiyle sonuçlanacağını farkındadır ve bugünkü taktiklerini bu politikanın ışığında belirlemektedir.

Türkiye devrimci ve yurtsever hareketleri olarak, sorunu böylesine geniş ve devrimci mücadelenin çıkarlarına bağlı biçimde ele almak zorundayız. Bu sorunun oligarşinin sözcülerince "İstanbul ve Güneydoğu" diye dile getirilmesi de, öncelikle Kürdistan'a yönelik büyük ve kapsamlı saldırının gündeme sokulması da taktiksel olgulardır. Tüm bunları gözden kaçırıp bu önemli sorunu dar bir çerçevede ele alamayız. Sorun öncelikle bir bütün olarak ele alınmalı ve karşı politikalar bu doğrultuda geliştirilmelidir.

Şu kadarını söyleyebiliriz ki, Türkiye devrimci ve yurtsever hareketleri bu döneme kadarki tavır ve söyledikleriyle konunun önemini ve büyüklüğünü kavramış bir görüntü vermiyorlar. Bu durum, Türkiye halkları için, Türkiye devrimci hareketi için en büyük olumsuzluklardan biridir.

HALKLARIN KARDEŞLİĞİ TÜRKİYE DEVRİMİDİR

Evet, bugün halkların kardeşliği genelde tüm solun, devrimci ve yurtseverlerin savunduğu, sık sık dile getirmek, tekrarlamak gereğini duydukları bir olgudur. Ancak 1992 Nevvroz'unda yaşadığımız koşullar, bizleri bu sloganın içini doldurmaya, somutluk kazandırmaya zorluyor. Bu konuda kimin gerçekte neyi savunduğunun veya başarı ve başarısızlığının göstergesi ise somut pratiktir. Bugün pratiğe bakarak, söylenen tüm sözlerin dışında, gerçekte kimin neyi savunduğunu ve ne elde etmeyi amaçladığını çıkarmak zor değildir. Elbette, birinci planda devrimci ve yurtseverlerin söylediklerine, sözlerine güvenmemiz gerekir, ancak politikanın ideolojiden soyutlanıp, dar ve güncel çıkarlara indirgendiği koşullar, her şeyin ötesinde, bizleri her zamankinden daha fazla ve öncelikle pratiği gözlemeye ve buradan sonuçlar çıkarmaya zorluyor.

Özellikle şunu vurgulamalıyız ki, Türkiye koşullarında halkların kardeşliği ajitatif bir slogan veya propaganda materyali değildir. Keza, halkların kardeşliği, hiçbir zaman taktiksel bir yaklaşım olarak ileri sürülemeyeceği gibi, bu olguyu devrimcilikle, enternasyonalizmle bağdaşmayacak bir şekilde diplomatik bir yaklaşım olarak da ele alamayız. Halkların kardeşliği bizim için ideolojik, siyasal, stratejik ve temel bir olgudur.

Halkların kardeşliği bizim için Türkiye devrimci hareketidir, anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimidir ve asıl önemlisi de sosyalizmdir.

Bugün Türk ve Kürt halklarının çıkarları ortaktır ve bu ortak çıkarlarını kazanmanın tek yolu ise birlikte başarıya ulaştıracakları Türkiye devrimidir, birlikte kuracakları sosyalizmdir.

Burjuvazinin tekelleşip asalaklaştığı, ulusal bir kurtuluşun ve ulusal değerlerin tam karşısında yer aldığı günümüzde, halkların ulusal ve sınıfsal kurtuluşları sadece sosyalizmle mümkündür ve halklar sosyalizm uğruna

mücadeleyi yükseltmek zorundadır.

Sosyalizm mücadelesi ise, kararlı bir biçimde savunulan ideolojiyle, net bir siyasi çizgiyle ve ilkelerle yürütülür. Başarısının koşulu bunlara bağlıdır, ideolojinin reddedildiği, siyasi çizginin muğlaklaştırıldığı, ilkelerin dejenere edildiği bir mücadele, hiçbir şekilde sosyalizm mücadelesi olamaz. Olsa olsa çıkar çatışması olur.

Sosyalizmin temelinde özel mülkiyete karşı olmak vardır. Özel mülkiyeti ve bu mülkiyet ilişkilerinin yarattığı toplumsal şekillenmeyi ortadan kaldıracak, sınıfsız bir toplumun önünü açacak ekonomik-siyasal yönlerden bu amaca göre şekillenmesi gereken bir toplumsal sistemdir sosyalizm...

Halkların gerçek kurtuluşunun sosyalizmle mümkün olabileceğini kabul edip savunan bir anlayış, daha bugünden ulusal baskının, sınıfsal sömürünün kaynağı ve sorumlusu olan özel mülkiyet düzeni ile kendi arasında bir sınır belirlemelidir. Bu sınırın kalınlığı ve belirginliği, aynı zamanda halkların gerçek kurtuluş şansının da göstergesi olacaktır.

Örneğin ulusal ve sınıfsal kurtuluşu amaçlayan bir anlayışın, özel mülkiyete sıcak bakması düşünülemez. Keza, bugün gündemin temel tartışma konularından biri olan federasyon konusu da bu olgudan bağımsız olarak ele alınamaz, almamak gerekir.

Bugünkü haliyle federasyon tartışmaları, mevcut düzeni muhatap alan, emperyalizm ve yerli işbirlikçilerinin sömürü-baskı düzeni içinde ele alınan bir doğrultuda gelişmektedir ki, bu oldukça tehlikeli ve Kürt halkının mücadelesinin geleceğine ipotek koyduğu gibi, tüm Türkiye halklarının kurtuluş mücadelesini de bölüp parçalama potansiyeli taşımaktadır.

Emperyalizm çağında ve de yeni-sömürge bir ülkede ulusal sorunun çözümünü sadece dil, kültür, tarih vb. *ulusal kimlik* konusuna indirgemeyeceğiz. Emperyalizm çağında M-L'ler ulusal sorunun çözümünü bu şekilde dar bir çerçevede ele alamazlar. Sorun, öncelikle sömürgeler (yeni-sömürgecilik) sorununa bağlı olarak ele alınmalıdır. Ulusal sorunun çözümü de bu anlamda emperyalizmin yeni-sömürgesi olan Türkiye'de bu statüye son vermekle, yani emperyalizm ve yerli işbirlikçilerinin düzenine son vermekle mümkün olacaktır.

Gerçek çözüm böylesine açık ve net olmasına rağmen sistem içinde bir federasyon tartışması, Marksist-Leninistlerin değil, reformistlerin tartışma gündemi olabilir. Böyle bir çözüm önerisi gerçek kurtuluşu değil, yüzeysel birtakım reformları, tavizleri amaçlamaktadır. Gündemi bu şekilde biçimlendirmenin bir taktik olduğunu öne sürmek de, ciddiye alınacak bir sav olamaz; çünkü sözü edilen bir halkın geleceğidir, kan ve can verdiği, her şeyiyle motive olduğu mücadelesidir. Ve burada önerilen aslında, ne denirse denilsin taktik bir aşama değil (ki olamaz da) çözüm yöntemidir. Fakat bu baştan da söylediğimiz gibi, reformizmin çözüm yöntemidir ve ülkemizde ilk defa söylenmiyor.

Gelinen nokta, Marksist-Leninistlerin yıllardır savunduğu teorik görüşlerin pratikte kanıtlanmasıdır.

Teoride bugüne kadar ayrı örgütlenme, ayrı mücadele ve ayrı kurtuluşu

savunanlar, bugün bu teoriyle mücadelenin önünü açacak, daha ileri bir aşamaya ulaştıracak taktikleri, yöntemleri üretemez duruma gelmişlerdir. Üretmeleri de mümkün değildi, çünkü böyle bir açılım, ancak M-L'lerin savunduğu ortak örgütlenme, birlikte mücadele ve ortak kurtuluş biçiminde şekillenen teorik-siyasi çizgiyle mümkündür.

işte bugün, yurtsever hareketler açısından Kürt ulusunun yalnız başına kurtuluşunun mümkün olamayacağının somut pratikte görülmeye başlandığı, ama bunun mevcut teoriyle izah edilemediği bir süreç yaşanıyor. Bu noktada, yöntem yanlışlığına devam ediliyor. Teorik-siyasi çizgi gözden geçirilmiyip, güncel pratiğin, günlük çıkarların dayatmalarına boyun eğiliyor, birtakım reform talepleri ve nihayetinde sistem içinde federasyon tezi ön plana çıkarılıyor.

Yurtsever hareketlerin önünde iki yol vardır: Ya reformlarla yetinilecektir, ya da Türkiye devrimi hedeflenecektir.

KÜRT ULUSUNUN KURTULUŞU DA SOSYALİZMEDİR...

Bugün Kürt ulusunun gerçek kurtuluşu, Marksist-Leninistlerin çözümündedir, yani Türkiye devrimindedir, sosyalizmedir... Ve halkların kardeşliği de bu çözümün belirleyici olgusudur.

Özellikle Sovyetler Birliği'nde revizyonizmin iflasından yola çıkarak, sosyalizmin ulusal soruna çözüm getirmediği doğrultusunda ileri sürülen görüşler, tamamen zorlama ve yaşanan koşulların olumsuz bir etkilemesidir. Bir halklar hapishanesi olan Çarlık Rusya'sını, halkların özgürce ve kardeşçe yaşadığı bir ülkeye dönüştüren Lenin ve Stalin döneminin ulusal sorun konusundaki çözüm ve uygulamalarına dil uzatanların, bugün alternatif olarak ABD veya Almanya türünden federatif bir çözüm önermeleri, kendine güvensizliğin ve emperyalizmin ideolojik-siyasi saldırılarının yarattığı olumsuzluğun derecesini göstermesi açısından ilginçtir. Kapitalizmin kendi iç çelişkilerinin ve ekonomik çıkarların belirlediği, ulus olgusuyla ilgisi olmayan bu türden ekonomik-siyasi, idari biçimlenmelerin, temelinde ulus olan bir soruna çözüm olarak düşünülmesinin anlamsızlığını bir kenara bırakalım, halkların gerçek kurtuluşunu böyle bir çözümde gören anlayışların nasıl bir sınıfsal öz taşıdıklarını düşünmek zorundayız.

Halkların tek kurtuluşu, dün olduğu gibi bugün de sosyalizmedir. Ve sosyalizm bu konuda oldukça zengin deneylere sahiptir. Bu deneylerden en önemlisi olan Sovyet deneyini daha ciddi olarak ele almak ve sonuçlar çıkarmak zorundayız. Çünkü Türkiye halklarının kurtuluş ve toplum örgütlenmesi de bu zengin deneyin yaratıcı bir şekilde değerlendirilmesiyle yakından ilgilidir. Sovyet deneyinin bugünkü durumu, esas olarak Lenin ve Stalin'in yanlış politika uygulamalarından değil, bu uygulamaları devam ettirmeyip, sosyalizmin yıkılmasına neden olan reformist-revizyonist politikaların sonucudur. Sovyetler'de halklar arası çelişki ve çatışmaları başlatıp keskinleştiren ve yıllar içinde gelişip kökleşen halklar arası kardeşlik ortamını bozan, esas olarak bu revizyonist-reformist politika ve uygulamalardır. Devrimci ve yurtsever hareketlerin emperyalistlerden, reformist-revizyonist politikardan öğrene-

cekleri bir şey olamaz, böyle bir beklentiye de giremezler. Devrimci ve yurtseverler bugün esas olarak halkların kardeşliğine ve bu kardeşliğin, birlikteliğin yaratacağı güce güvenmek zorundadırlar.

Özetlersek, bugün halkların gerçek kurtuluşunu isteyen tüm devrimci-yurtsever hareketler, halkların önüne sosyalizm hedefini koymalıdır. Bu noktada, özellikle ülkemiz koşullarında Kürt ve Türk halklarının birlikte örgütlenmesi ve mücadelesi tayin edici bir önem taşır. Tüm devrimci-yurtsever hareketler, halkların kurtuluşunu ve sosyalizmi amaçlayan devrimci mücadeleyi bastırmak için halklar arasında düşmanlık yaratmayı amaçlayan oligarşinin taktikleri karşısında, halkların kardeşliğini hedefleyen politikalar geliştirme zorunluluğuyla karşı karşıyadır. Bu sadece bugünkü çok boyutlu ve kapsamlı saldırının göğüslenmesi açısından değil, asıl olarak halkların kurtuluşu için olmazsa olmaz bir görevdir.

1992 Nevvroz'u Türkiye devrimci ve yurtsever hareketleri açısından bu şekilde değerlendirilmelidir. Nevvroz, halklar arası yeni çelişkilerin nedeni değil, Kürt ve Türk halklarının ortak mücadelesinin simgesi haline getirilmelidir.

Halkların zulme ve köleliğe başkaldırı günü olan Nevvroz, aynı zamanda Türk halkının da bayramı olmalıdır. Bugün mücadelenin vardığı seviye açısından Türk halkı da ulusal kimlik mücadelesi vermek zorunda olan bir halktır. Emperyalizmin yeni-sömürgesi olan, ekonomik, politik, siyasal, kültürel vb. her şeyini emperyalizmin belirlediği bir ülkede, Türk halkının herhangi bir ulusal sorunu yoktur diyemeyiz. Sorun, bunu halkların bilincine çıkarma konusundaki eksikliklerdir ve bunun sorumlusu da esas olarak emperyalizme ve oligarşiye karşı mücadele yürüten devrimci-yurtsever hareketlerdir. Bu eksiklik en kısa zamanda giderilmeli, Türk halkının emperyalizm ve yerli işbirlikçileri karşısındaki ulusal talepleri de Kürt halkıyla birlikte gündeme getirilmelidir. Halkların ulusal ve sınıfsal talepleri ancak devrim hedefinde odaklaşıp çözülebilir. Bu durumda Kürt halkının taleplerinin ön plana çıktığı yadsınmaz.

Diğer yandan, özellikle oligarşinin geliştirmeye çalıştığı milliyetçi, ırkçı yaklaşımlar karşısında yurtsever hareketlerin, küçük burjuva milliyetçiliğinin kaypak alanına her geçen gün biraz daha kaydığını gördüğümüz bugün, bu olumsuz gelişmenin önüne geçmenin tek koşulu, Kürt halkının ulusal taleplerinin yanında, Kürt emekçilerin taleplerinin daha sık ve Türk emekçileriyle birlikte gündeme getirilmesidir. Bu aynı zamanda Kürt halkı içerisindeki burjuva milliyetçi feodal işbirlikçi kesimlerin ulusal mücadeleyi yozlaştırma, yüzeysel reformlar düzeyine indirgeme çabalarının da önünü kesecektir.

Dileğimiz, 1992 Nevvroz'unun Türkiye halklarının ulusal ve sınıfsal taleplerini birlikte yükselttikleri bir dönemin başlangıcı olmasıdır. Bu olumluluğun gelişmesi ve yeni kazanımlar yaratması için, bizler her türlü çabayı gösterecek, hiçbir özveriden kaçınmayacağız. Tüm devrimci-yurtsever hareketlerden de aynı doğrultuda çaba ve özveri bekleme hakkını kendimizde görüyoruz. Çünkü Türkiye halklarının çıkarları bunu gerektiriyor.

ZAFER HALKLARIN OLACAKTIR!

Oligarşi, aylardır hazırlıklarını sürdürdüğü saldırıyı '92 Nevvroz'uyla birlikte başlattı. Bugün Kürt halkı katlediliyor, kanı akıtıyor.

Oligarşi açısından sorun asker-silah vb. değil, öncelikle bu saldırının zeminini oluşturmaktı. Basın, TV, MİT, kontrgerilla, siyasi polis aylardır bu işe seferber edildi. Kürt-Türk düşmanlığı amaçlandı. Haklarını, kimliğini isteyen Kürt halkına karşı şovenizm rüzgarları estirildi. Kürt halkının her talebi, her sorunu bu bölücü ve şoven politika ve demagogilerle çarpıtıldı. Kürt halkının talepleri ve mücadelesi karşısında Türk milliyetçiliği körüklendi, ırkçılık canlandırılmaya çalışıldı.

Evet, saldırı zemini oligarşinin aylar süren ve tüm kurumlarını seferber ettiği çalışmalarıyla oluşturuldu. Kürt ulusal hareketi de, yaptığı "ayaklanma" çağrısıyla bu oyuna düşmekten kurtulamadı. Bu, geneldeki yanlış politikalarının bir yansımasıydı. Kürt-Türk düşmanlığını amaçlayan politikaların sonuçlarını kavrayamaması, halklar arası düşmanlığın körüklendiği bir ortamda söylediklerine ve eylem çizgisine gereken özeni göstermemesi, Türkiye halklarının devrimci mücadelesini ve gücünü küçümser bir tavra girmesi ve son olarak da "ayaklanma" çağrısı yapması, Kürt ulusal hareketinin oligarşinin yapısını, politikalarını ve amaçlarını kavrayamadığını gösteren önemli olgulardır.

Ancak, şu anda bizim gündemimiz, Kürt ulusal hareketinin hataları, eksiklikleri değildir. Gündemimizi, oligarşinin halklara karşı ilan ettiği savaş ve bu savaşa karşı mücadelede üzerimize düşen görevlerin yerine getirilmesi oluşturmalıdır.

Hataları, eksiklikleri ve bunlara yönelik eleştirileri görevlerimizin önüne çıkarmak ve eleştirilerin arkasına saklanarak görevden kaçmak devrimci tavırla ve ahlakla bağdaşmaz.

Oligarşi halklara karşı savaş ilan etmiştir ve bugün halklara karşı ilan etti-

ği bu savaşın ilk darbesini Kürt halkına vurmaya, tüm Türkiye halklarına karşı yürüteceği savaşın moral gücünü Kürt halkını ezerek elde etmeye çalışmaktır.

Faşizmin Kürt halkının katli üzerinde bir moral güç kazanmasına izin veremeyiz. İşkencecilerin, katillerin korku ve panikten kurtulmalarına zafer kazanmış havalara girerek halka yönelik yeni saldırılar için güç kazanmalarına sessiz kalamayız. Kim, her ne gerekçeyle olursa olsun, sessiz kalırsa, mücadeleyi yükseltmek için çaba göstermezse, istese de istemese de oligarşinin yeni saldırılarına destek vermiş olacaktır.

Oligarşinin Kürt halkına karşı yürüttüğü katliama, Dersim vb. sonrası gibi Kürt halkını yenik ve yalın bir ruh haline sokmayı amaçlayan sindirme-pasifize etme yöntemlerine karşı mücadeleyi yükseltmek, Kürt halkını ne pahasına olursa olsun yalnız bırakmamak öncelikli bir görev olarak tüm devrimci-yurtsever hareketlerin gündemine girmelidir.

Mücadeleden soğutulmuş, umutsuzlaştırılmış bir Kürt halkı, Türkiye devriminin kaybıdır. Kürt halkının böyle bir duruma düşürülmesi Türkiye devrimini gerileten bir olgu olarak görülmeli ve bu noktada tüm devrimci-yurtsever hareketler bu soruna şunun hatası, bunun sorumluluğu diye bakmadan, emperyalizme ve faşizme karşı Kürt halkının yanında olduğunu mücadelesiyle ortaya koymalıdır. Sessizce bekleyip, sonuca göre taktik belirleme tavrı, oligarşinin baskı-terör ve katliam ile yaratacağı ve tüm emekçi halklara dayatacağı bir sonucu bugünden kabullenme anlamını taşıyacaktır.

Oligarşi Kürt halkının yalnız olmadığını mutlak görmelidir. Ufak tefek de olsa, başarıya susamış işkencecilere, katillere moral kazanma fırsatı verilmemeli, ülkenin her yanında ve bütün mücadele yöntemleri kullanılarak "Kürt-Türk Kardeşliği, Kurtuluş Devrimdedir" şiarları öne çıkarılmalı, halklar oligarşinin bastırma operasyonlarının önüne dikilmelidir.

DEMOKRASİ, İNSAN HAKLARI DEMAGOJİLERİ BİR KERE DAHA İFLAS ETTİ, TERÖR TÜM ÇIPLAKLIĞIYLA BİR KEZ DAHA HALKLARA YÖNELDİ

Kürt halkına uyguladıkları zulüm ve terörden zevk alırcasına zafer çılgınlıkları atan Demirel ve destekçileri başaramayacaklarını, kurtuluş için savaşan halkları yenemeyeceklerini mutlaka görecek ve halklar karşısında yenilginin tadını mutlaka tadacaklardır. Ne dayandıkları emperyalizm, ne orduları, ne özel timleri, ne de demagogileri onları bu sonuçtan kurtaramayacaktır.

Emekçi halklar, Şili'yi aratmayacak biçimde Kürt halkını stadyumlara toplayanların, halkı silahsızlandırmak ve mücadeleden vazgeçirmek için evlerini yıkanların, talan edenlerin, güç gösterisi için evlerin çatılarında jet uçuranların bugünkü sevinçlerini ve zafer kazanmış komutan havalarının boşuna olduğunu mücadeleyi daha da yükselterek ortaya koyacaklardır.

Faşizm bu mücadelenin "3-5 günlük bir mücadele olmadığını ve olmayacağını, birkaç yer ile sınırlandırılmayacağını bilmelidir. Bu tüm Türkiye halklarının yaşam kavgasıdır, kurtuluş kavgasıdır. Kurtuluş sağlanıncaya kadar da devam edecektir. Hiçbir katliam, baskı, terör, böyle bir mücadeleyi ortadan

kaldıramaz. Hiçbir demagoji halkları ilelebet aldatamaz, mücadelelerini saptıramaz.

Düne kadar "Kürt realitesini tanıyoruz" diyen Demirel'lerin, "Kürt sorununu demokrasi ve insan hakları temelinde çözeceğiz" diyen İnönü'lerin nasıl bir realiteden, nasıl bir demokrasi ve insan haklarından söz ettikleri artık çok açıktır. Bu, Kürt halkının kimliğiyle yaşayamadığı bir demokrasidir, varlığının reddedildiği bir realitedir, ileri sürdüğü her talebin kurşunla karşılandığı bir insan haklarıdır.

Kürt realitesini tanıyoruz diyenler, demokrasi ve insan hakları içinde çözeceğiz diyenler, bugün Kürt halkına karşı ulusal talepleri gerekçe gösterip, terör uyguluyorlar, katliamlar düzenliyorlar. Kimliklerinin baskı altında tutulmasına karşı mücadele edenlere, ulusal özelemlerini dile getiren renklerine sahip çıkmalarına dahi tahammül edemeyip, kurşun, bomba yağdıranların insan haklarıyla, demokrasiyle zerre kadar ilgileri yoktur. DYP-SHP iktidarına "demokrat, insan haklarına saygılı" yaftası asanların, bu iktidarı "özel savaş aygıtına alternatif görüp destekleyenlerin, desteklenmesini önerenlerin, yeni "açılımlar" için basamak olarak değerlendirenlerin düşünce ve beklentileri bugün bir kez daha yaşamın gerçekleriyle ezilmiş, tuz-buz olmuştur.

'92 Nevroz'u DYP-SHP iktidarına bel bağlayanların beklentilerine bir darbe olduğu gibi, Kürt halkının kurtuluşunu oligarşi ile uzlaşma-görüşme çabalarında arayanlara da acı bir deney yaşatmıştır. Oligarşi Osmanlı'nın, Kemalizmin gelenekleriyle beslenen, emperyalizmin yol göstermesi ve destekleriyle ayakta duran bir ulusal baskı politikasına sahiptir. Bu politikada halk yararına hiçbir şey yoktur. Baskı, terör, katliam, provokasyon vardır ve istisna olarak da nefes almak için, zaman kazanmak için gündeme getirilen kısmi tavizler vardır. Ancak bu politikada UKKTH kesinlikle yoktur, buna yol açma tehlikesi taşıyan hiçbir taviz yoktur. Görüşmeleri, uzlaşmaları böyle bir yolu açacak kısmi tavizler koparmanın taktikleri olarak ele alanların da '92 Nevroz'undan çıkaracakları önemli dersler vardır. Unutulmamalıdır ki, oligarşinin temel yöntemi şiddettir ve bugün de şiddet ön plandadır.

HALKA KARŞI ŞİDDET UYGULAYANLAR, HALKIN DA ŞİDDET UYGULAMA HAKKI OLDUĞUNU UNUTMASIN

Oligarşi Kürt halkına karşı uyguladığı şiddet politikasını meşru göstermek, katliamları haklı göstermek için bugün kamuoyunu "silah çektiler, bayrak açtılar" demagojileriyle aldatmaya çalışmaktadır.

En küçük bir olayı dahi azgın bir terörün gerekçesi yapanlar, bu demagojileriyle kimseyi aldatamayacaklardır. Oligarşi terörü amaçlamıştır ve yapmıştır. Hiçbir demagoji, hiçbir gerekçe Demirel-Inönü iktidarının terörist yüzünü gizleyemeyecektir.

Yüzyıllardır sömürü, baskı, zulüm altında tutulan, her türlü hak ve özgürlükleri, kimlikleri gasp edilen halkların, sömürücülere, zalimlere verecek çiçeği yoktur. Ve hiç kimse halklardan böyle bir teröre kölece boyun eğmesini bekleyemez. Terör ve katliamlarla baskı altında tutulmak istenen, hakları, özgürlükleri gasp edilen tüm halklar gibi, Türkiye halklarının da şiddet kullanma hak-

lan vardır.

Meşru ve haklı olan, Kürt-Türk her milliyetten emekçilerin, işçilerin, köylülerin, beyaz yakalıların, gecekondu yoksullarının emperyalistlere, tekelcilere, işbirlikçilere, tefecilere, sömürücü ve zalimlere, işkencecilere, halk düşmanlarına uyguladığı, uygulayacağı şiddettir. Bu devrimci şiddettir ve tüm ezilen halkların bu şiddeti kullanma hakları vardır. Onlara bu hakkı baskı ve köleliğe, sömürüye karşı mücadeleyle yazılan insanlık tarihi vermiştir.

Kürt halkı da baskı ve şiddet karşısında kendini korumak, yaşatmak, haklarını ve kimliğini kazanmak için şiddete başvuruyor diye suçlanamaz, oligarşinin şiddeti bu nedenle haklı gösterilemez. Halkların şiddet hakkını kabullenmeyenler, lafta ne derlerse desinler baskı ve sömürü düzeninin devamından yanadırlar, sürdürülen katliam politikalarını destekliyorlardı.

Bugün asıl terörist devlettir. Terör demagojisiyle devrimcilere-yurtseverlere, Kürt ve Türk halklarına saldırması alınlarındaki terörist damgasını silemeyecektir. Halka karşı terörizm suçunu işleyen, bu terörü, halkın ulusal talepleri için yürüttüğü mücadelesini veya ulusal kimlik özlemlerini dile getiren bayrağını gerekçe göstererek meşrulaştırmak isteyen DYP ve SHP halka hesap vermek zorundadır.

DYP ve SHP uygulanan terörün, katliamların birinci dereceden sorumlusudur. Halkı katleden, halkların ulusal kimliklerini gasp etmeyi terör ve baskı ile sürdüren DYP ve SHP'ye halkın vereceği ne oy ,ne güven, ne destek, ne de çiçek olabilir. Artık ektiklerini biçeceklerdir. Halka karşı şiddet uygulayanların halktan alacağı karşılık da şiddet olacaktır.

KURTULUŞ DEVRİMDEDİR, TEMEL GÖREV HALKLARI DEVİRİM HEDEFİNDE BİRLEŞTİRMEKTİR

Ezilen, sömürülen tüm sınıf ve tabakaların, ulusal kimliği gasp edilen halkların UKKTH'ni isteme hakları vardır ve bu onların en doğal haklarıdır.

Bir halkın ayaklanma hakkına saygı gösterip desteklemek devrimcilerin görevidir. Ama bu saygı ve destek, hiçbir zaman ayaklanmanın her koşulda gündeme getirilebileceğini kabullenme ve ayaklanmayla oynanabileceği anlamına gelmez.

Bugün Kürt halkının ayaklanma ile kurtuluşunu sağlamanın objektif ve sübjektif koşulları yoktur. Çünkü, Kürt, Türk ve tüm milliyetlerden emekçi halkların kurtuluşu devrimdedir. Kardeşlik ve birlik içinde verilen mücadeledir. Ne Kürt halkının, ne Türk halkının hangi strateji ve araçlarla olursa olsun, mevcut koşullarda tek başına kurtuluşu mümkün değildi. Özellikle son bir yıldaki gelişmelerle oligarşik devlet mekanizması parçalanmadan, bu çark yerle bir edilmeden halkların kurtuluşunun gerçekleşmeyeceği açık bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Kurtuluş devrimdedir ve bu gerçeği bugün "sömürge", "ayrı mücadele, ayrı kurtuluş" tezlerinin sahipleri de anlamış durumdadırlar. Yıllardır savundukları teori iflas etmiştir. Teorilerinin iflas ettiği bu noktada, bunu açıkça kabul etmekten kaçınmanın, hırçınlaşıp, sağa-sola siyasi-ideolojik düzeyde ele alınamayacak saldırılarda bulunmanın kimseye ve mücadeleye bir yararı ol-

maz. Bu yolda ısrar edilmeye devam edildikçe, sosyalizmden daha çok uzaklaşma, pragmatizm, güçler dengesine göre taktik belirleme ve de başka güçlere dayanma tavırları giderek kaçınılmaz bir şekilde kalıcılık kazanacaktır.

Kurtuluş mücadelesi yürütenlerin deneme-yanılma yöntemiyle mücadeleyi yönlendirmeye, doğru düşünceleri kabullenmemek için pratiği zorlamaya hakları yoktur. Deneycilik geriliktir. Mücadelenin yol göstericisi her zaman siyasi düşünceler olmalı, deneme yanılma yöntemi hiçbir şekilde onun yerini almamalıdır. Bu anlayışla pratiği zorlamanın, güçler dengesine göre tavır belirlemenin zararı sadece ve sadece halkların kurtuluş mücadelesinedir ve böyle bir zarara yol açmaya da kimsenin hakkı yoktur.

Devrimci düşünceler her şeye rağmen daha yakıcı ve daha çarpıcı bir şekilde kendisini hissettirip dayatacaktır. Devrimciler için mücadele platformu ne yalnız batı, ne de sadece Kürdistan'dır. Temel görev doğudan batıya, kuzeyden güneye her yerde mücadeleyi yükseltmek, ulusal ve sınıfsal çelişkiler doğrultusunda tüm emekçi halkları ve ulusları devrim hedefinde birleştirmektir. Bu görev devrimcilerindir, bizimdir.

BUGÜN "BİRLİK" MÜCADELEDİR, INTERNASYONALİZM TÜRKİYE DEVRİMİDİR

Tüm devrimci-yurtsever hareketlere sesleniyoruz!..

Sosyalistlik, yurtseverlik, ilericilik, demokratlık, enternasyonalistlik sıfatlarını kimseye bırakmayanlara sesleniyoruz!..

Birlik, cephe, platform diye durmadan çağrı yapan, tartışıp duran "Birlikçiler"e sesleniyoruz!..

Şovenizm, Kemalizm, Türk Solu kelimelerini dillerinden düşürmeyip sağa-sola yakıştıranlara sesleniyoruz!.

Oligarşi tüm emekçi halklara savaş açtı ve şu anda Kürt halkı katlediliyor, mücadelesi bastırılmaya çalışılıyor...

Sosyalistlik, ilericilik, yurtseverlik, demokratlık, enternasyonalistlik bu katliama karşı çıkması, mücadele etmeyi, açılan savaşa halkların yanında, önüde cevap vermeyi gerektirir. Bu gerekliliği nasıl yerine getiriyorsunuz, bu doğrultuda ne yapıyorsunuz? Emekçi halklara, katledilen Kürt halkına söyleyecek bir şeyleriniz olmalı...

Her fırsatta "Birlik" diye feryat eden "Birlikçiler"; nerede birlikleriniz, cephe-leriniz, platformlarınız? Bugün birlik mücadeledir, mücadele birliktir, ama siz yoksunuz... Mücadelede ifadesini bulmayan birliklerinizle halka ne verdiniz, ne vermeyi amaçlıyordunuz? Birliğin, mücadelede kendini göstermesi gerektiği bu dönemde, sizlerin de halklara söyleyecek bir şeyleriniz olmalı.

Şovenizmin, Kemalizmin, milliyetçiliğin bugünkü biçimlenmesi oligarşinin savaş ilanı karşısında Kürt halkını yalnız bırakmaktır, oligarşinin sözcüleriyle aynı paralelde; mücadele eden! oligarşiden hesap soran devrimcilere saldırıdır. Bugüne dek devrimcileri halklara şovenistler, Kemalistler, Türk Solu diye tanıtmaya, karalamaya, hedef göstermeye çalışanların da halklara söyleyecek bir şeyleri olmalı...

Bugün devrimcilik, yurtseverlik adına ne varsa, anlamını mücadelede,

mücadelenin yükseltilmesinde buluyor. Sosyalistiğin de, yurtseverliğin de, ilericiiliğin de, demokratiğin da kıstası mücadele etmektir, halklara karşı ilan edilmiş bu savaş karşısında mücadelenin ivmesini yükseltmektir.

Kürt halkının katledildiği, sindirilmeye çalışıldığı, ulusal taleplerinin meza-ra gömülmek istendiği bu dönem, keskin laflara ve bu keskinliğin altına giz-lenmiş pasifizme halkların tahammülü yoktur. Halklar konuşan değil, mücadele eden devrimcileri, yurtseverleri yanında, önünde, mücadelenin tam ortasında görmek istiyor.

"Birlikçilik" bitmiştir, mücadelenin dışında kalmıştır, masa başında baş-lamış ve oradan çıkamamıştır. Bu birliklere umut bağlayanlar da, umutlarını orada bırakmak ve mücadelenin gerçek sahiplerini dikkate almak zorundadır. Mücadele dışında bir birlik aramak, özünde birliği istememek anlamını taşır.

Enternasyonalizmin bugün ülkemiz açısından tek bir anlamı vardır, o da Türkiye devrimidir.

Bu büyük hedefi görmeyip, enternasyonalizmi grupsal çıkarlara, milliyetçi düşüncelere hapsedenler de, isteseler de istemeseler de Türkiye devriminin karşısında yer almış olacaktlardır.

Türkiye devriminin dar kafalılara, pasifizme, gevezeliğe, faydacılığa ta-hammülü kalmamıştır ve bu hastalıklarla sakatlanmış kafalara, yapılara ihti-yacı yoktur.

Türkiye devrimi oportünizmin ve reformizmin tüm sapkınlıklarına, milliyet-çiliğin yanlış politikalarına ve bu politikanın sonuçlarına rağmen Kürt, Türk ve tüm milliyetlerden emekçi halkların mücadelesi ile gelişecek ve kendi doğru rotasına girecektir.

* * *

Sayı: 41,1 Nisan 1992

KAVGADAN UZAK KALANLARA

Geçmişte şu veya bu nedenle korkmuş, umutsuzlaşmış, devrimcilikten kopmuş, ama onur ve namus duygusunu kaybetmedim diyenleri, düzenle bütünleşip düzenin halka karşı işlediği suçlara bulaşmamışları, devrimci, yurtsever, ilerici düşünce ve duygularımı hala koruyorum diyenleri yeniden devrimci kimliklerini kazanmaya, devrimci mücadeleye katılmaya, en azın-dan omuz vermeye çağırıyoruz.

Hiç kimseyi, hele hele bir dönem devrimci mücadeleye katılmış eski ar-kadaşlarımızı, eski dostlarımızı kapitalizmin çöplüğünde kimliksiz bir yaşa-ma, kendine, arkadaşlarına ve halkına ihanetin kokuşmuşluğuna layık gör-müyoruz. Aksine emperyalizme ve oligarşiye karşı mücadele etmenin, haklı-dan ve halktan yana olmanın, devrimci saflarda mücadele etmenin onurunu, acılarını, sevinçlerini paylaşmak istiyoruz.

Elbette ki, bu onur ucuz değildir. Acılar, kayıplar, zorluklar, fedakarlıklar vb. bu onurun günümüzdeki fiyatıdır. Ödülü ise çok büyüktür. İnsan olmanın, dost olmanın, yoldaş olmanın iç huzurudur bu... Çürümüşlüğü, kokuşmuşlu-

ğu göremeyen birinin bu ödölün değerini anlaması düşünülemez.

Evet, her şeyin çürüdüğü ve kokunun her yanı sardığı bir düzendeyiz. Bu düzenin insani niteliklerini kaybetmemiş birine vereceği tek bir şey vardır... Bunalım, bunalım ve daha fazla bunalım... Evde, işte, sohbetlerde, eğlencelerde, kısacası her yerde bunalımın belirlediği bir ortam. Bunu yaşamak ve çekmek zorunda değilsiniz. Kendinizden ve sorunlardan kaçmanın sonu da yoktur. Ve sizi mutlaka bir yerde, hem de en zayıf olduğunuz yerde yakalayacaklardır. Mücadele her sorunu, her bunalımı çözen bir güçtür. Bugün devrimci hareketimizin durumu mücadelenin gücünü ortaya koyan canlı bir örnektir. Faşizmin tüm baskı ve zorbalıklarına, dost görünen, felaket tellallarının, art niyetlilerinin tüm çabalarına rağmen, devrimci hareketimizin emperyalizme ve oligarşiye karşı savaşını boyutlandırarak sürdürmesi, tamamen mücadelenin gücüne inanmaktan kaynaklanıyor.

Dost görünenler dahil birçokları kendilerine güvensizliklerinin, yetmezliklerinin, çarpıklıklarının ürünü olarak birkaç ayda tükenmemizi, yok olmamızı, beklediler, hayal ettiler. Bugün ise düşmanlarımız ve dostlarımız da görüyor ki, hareketimizi hiçbir güç yok edemez.

Reformizin, revizyonizmin uluslararası çapta ihanetine, uzlaşma eğilimleri ve çabalarının rağbet görmesine rağmen, hareketimizin varlığı ve mücadelesi tüm devrimci-yurtseverlerin ilgi odağıdır ve aynı zamanda emperyalistler ve işbirlikçilerinin M-L'nin bittiği, yok olduğu demagogilerine de bir cevaptır. Bunu sağlayan ise, devrimci çizgiyi savunma ve uygulama kararlılığıdır, ısrarıdır. Bu 71 devrimci hareketiyle, 30 Martlarla, direnişlerle, Ölüm Oruçlarıyla, 12 Temmuzlarla, kırdı ve şehirdeki tüm şehitlerle yoğrulan bir ruh halidir ve siyasi çizgiden, düşüncelerden ayrı düşünülemez. Mücadelemiz ve devrimci kararlılığımız emperyalizmi ve oligarşiyi korkutuyor. Bu doğal ve anlaşılır olanıdır. Ama kimi dostlarımızın gelişip güçlenmemizden kaygılanmalarına hiç gerek yoktur ye buna anlam da veremiyoruz. Niyetlerini biliyoruz, anlıyoruz ve niyetleri önünde engel de değiliz. Engel görüyorlarsa, niyetlerine ve kendilerine bir güvensizlikleri vardır. Çünkü herkes bilir ki, geleneklerimizde siyasi çizgimizde mücadele edeni desteklemek vardır ve dostlukları daha büyük dostluklarla karşılarız. Bu nedenle, geleneklerimiz ve siyasi çizgimiz ortadayken, bunu bilmesi gerekenlerin kaygılarını sağlıklı bir durum olarak" yorumlayanlarız.

Mücadelemiz herkese, her şeye, içten ve dıştan, düşmandan ve "dost"lardan kaynaklanabilecek her engele karşın, tüm boyutlarıyla (askeri, siyasi, kitlesel, örgütlenme vb.) yükselişine devam edecektir. Çünkü bu mücadeleyi belirleyen, devrime, Türkiye halklarının kurtuluşuna olan yüksek inançtır. Hala devrime, sosyalizme, halkların kurtuluşuna inanıyorum diyenler; şu veya bu nedenle mücadeleden kopmuş olanlar, köşelerine çekilmiş olanlar, kuleden seyretmekle yetinip, mücadelenin içerisine bir türlü katılamayanlar, bugün dünden daha umutsuz, daha karanlık değildir. Hareketimiz düşmanın her türlü ahlaki-ideolojik-fiziki saldırılarına rağmen bugün daha güçlü, daha kararlı, daha inançlıdır. Bu düzende kimliğinizle, onurunuzla, kendinize ve halkınıza ihanet etmeden yaşabilirsiniz. Ve bu yaşam kavgasız,

mücadelesiz olmaz. Hala devrimciyim, yurtseverim, ilericiyim diyenlerin, böyle bir kavgada şu veya bu şekilde yer alma güçleri vardır ve yaşabilecekleri mutlaka bir şey bulunur. Herkesten 24 saat devrimcilik yapmasını, elde silah savaşmasını istemiyoruz, beklemiyoruz. Sorun kavgaya, mücadeleye bir yerlerden katılmak, onu geliştirecek, güçlendirecek küçük-büyük şeyler yapabilmektir, katkıda bulunabilmektir. Öncelikle bunu istemek gereklidir. İstendiğinde yapılmayacak şey yoktur. Ve şunu hiçbir zaman unutmayalım: Çok küçük katkılardan, çabalardan büyük şeyler doğacaktır.

30 Mart'ın 20. yılında Türkiye halklarının namusunu, onurunu yaşamları pahasına çiğnetmeyen şehitlerimizi saygıyla anarken, namusluyum, onurluyum diyenleri, bunları koruma kavgasına katılmaya, üzerine düşeni yapmaya çağırıyoruz...

* * *

Sayı: 41,1 Nisan 1992

'92 30 MARTINDA DAHA GÜÇLÜ, DAHA KARARLIYIZ

30 Mart Türkiye devrimin manifestosudur. Türkiye sınıflar mücadelesinin tarihini ve geleneklerini kavrayamayanlar hiçbir zaman bunu anlamadılar ve hala da anlamış değiller.

Evet, 30 Mart Türkiye devriminin manifestosudur ve THKP-C'nin ideolojik-politik tezlerinden, pratik çizgisinden ayrı düşünülemez. Bu, etfiyle-kemiğiyle Türkiye devrimini düşünenlerin, Türkiye devrimini masa başlarında burjuvazinin nabzına göre şerbet vererek değil, elde silah sokaklarda, dağlarda yaratmaya çalışanların; halkı küçümseyip hor görenlerin değil, gücüne ve yaratıcılığına inananların, Türkiye devriminin çıkarları için ölümü göze alabilecek kadar ideolojik-politik ve kişisel güvene sahip olanların manifestosudur.

Bu manifesto, devrimciliği boş zamanların meşgalesi olmaktan çıkarıp, bir yaşam biçimi haline getirmeyi, devrimci mücadeleyi günlük politikaların batağında yuvarlanan, ilkesiz, kuralsız bir kör dövüşünden çıkarıp, iktidar hedefli bir kavgayı örgütlemeyi, burjuva politikalarının kuyruğunda dolaşma yerine, atak ve cesur hamlelerle gündemi belirlemeyi öngörür.

30 Mart 1972 bu nitelikleriyle sürekli saldırıların, tasfiyeciliğin hedefi olmuştur. Bu da kaçınılmazdır. Çünkü bu çizgi tüm statükoları yıkıp, devrimci mücadeleyi ve devrimciliği gerçek anlamlarına kavuşturmuş, kapalı odalardan, dergi sayfalarından çıkarıp, sıradan insanların eline vermeyi hedeflemiştir. İşte bu nedenlerle, kimileri onu manifesto niteliğinden sıyrıp, duvara resimleri asılacak kahramanlarla sınırlamaya, kimileri oligarşinin sözcülerinden daha yüksek sesle anarşist-terörist ilan etmeye, kimileri büyük bir sahtekarlıkla temel tezlerini yok edip savunulabilir(!) kılmaya, kimileri de bu manifestoyu kendi zeka düzeylerine indirgeyip, savunulamaz bir karikatür haline getirmeye çalıştılar.

30 Mart'tan günümüze 20 yıl geçti ve bu 20 yıl içinde tasfiyecilerin çoğu

30 Mart ve THKP-C hakkında konuşamaz hale geldi. 20 yıllık mücadele hepsini silip süpürdü. Artık THKP-C çizgisini, sömürmek amacıyla yapanlar hariç tutulursa, ağzına alan pek kalmadı. Ama THKP-C'nin gerçek çizgisi 20 yıl boyunca hiçbir zaman pratikten kopmadı ve bugün de savaşını sürdürüyor. Bu Devrimci Sol çizgisidir.

DEVİRİM TAKLİTÇİ BİR KOLAYCILIĞIN ÜRÜNÜ OLMAYACAKTIR...

Evet, THKP-C Devrimci Sol, Devrimci Sol THKP-C'dir.

THKP-C/Devrimci Sol çizgisinin sürekli gelişen bir rotada, Türkiye sınıflar mücadelesinde köklü bir yer edinmesinde belirleyici etkenlerden başlıcası, ideolojik-siyasi ve pratik düzlemde taklitçilik ve dogmatizmden uzak olmasıdır.

Siyasal düzlemde taklitçilik bir ilkellik belirtisidir. Öğrenme-geliştirme, yaratıcılık yeteneklerinin yokluğunu gösterir ve özde yapma-sonuçlandırma niyetlerinde bir eksikliğin, bir yetersizliğin sonucudur. Yaratmayı değil, hazırı konmayı, moda olanı benimsemeyi ifade eder.

Dogmatizm ise gelişmeyi, yaşamın çok yönlülüğünü reddeden, ideoloji ve siyaseti yaşamdan kopuk kalıplar haline getiren bir kafa yapısının sonucudur. Bunun da temelinde yaratıcılık, geliştirme ve somutu kavrama eksiklikleri, yetersizlikleri vardır. Özünde devrimci değil, gerici, tutucu bir kafa yapısını yansıtır.

Dogmatik ve taklitçi bir temelde şekilenen siyasal yapılanmalarda, başkalarının başka deneylerinin sonuçlarını aynı zaman ve mekandaki özgüllüklere uygulama çabalarının zorlamasını ve hırçınlığını çok kolay görebiliriz. Bu tip siyasal yapılanmaların çizgilerinde ve tarihlerinde düşmana darbeler vurmak, mücadeleyi geliştirmek pek ön plana çıkmamıştır. Ön planda olan taklitçi-dogmatik görüş ve pratiklerin rekabetçi bir tarzda diğer anlayışlara dayatılmasının doğurduğu çekişme ve çelişkilerdir. Pratiğe, özgül koşullara uymayan ve bu nedenle bir sonuç yaratmayan siyasi ideolojik çizgilerini, sol içinde sol içi çekişme ve çelişkilere dayanarak yaşatma anlayışı giderek bu tip yapılanmaların varlık tarzı olmuştur.

Türkiye solu, bu anlamıyla taklitçilik ve dogmatizmle damgalanmış, kısır bir ideolojik-siyasi geleneğin üzerinde şekillenmiştir. Teoride, siyasette, pratikte özgün hiçbir şey yoktur. Söyledikleri ve yaptıkları her şeyi diğer ülke devrimlerini anlatan kitaplarda, klasiklerin dönemsel-taktiksel belirlemelerinde bulabiliriz. Onlara göre teori kitapta yazılıdır, siyasi-pratik çizgi ise devrimini yapmış ülkelerden birinin (hangisi olacağı biraz "moda"ya, biraz da gördükleri yakınlığa bağlıdır) deneylerinde vardır. Türkiye için yeni bir şey aramak, bulmak ve uygulamak ise küçük burjuvalıktır, anarşizmdir, terörizmdir.

THKP-C çizgisi ise tüm tarihi boyunca taklitçilikten, dogmatizmden uzak kalmış, söylediği, yaptığı her şey M-L, ideoloji ve ilkeler ışığında yeni-sömürge Türkiye'nin siyasal, sosyal, ekonomik, tarihi yapısının tahlilinden ve gerekliliklerinden kaynaklanmıştır.

Devrimci Sol'un gelişmesinin temelinde de bu anlayış vardır. Çünkü bu anlayış M-L ideoloji ve siyaseti Türkiye için düşünmekte ve uygulamaktadır. Marksizm-Leninizmi Türkiye halklarının diliyle konuşmaktadır. Bu çizgi hiçbir zaman Türkiye halklarına ve onların sorunlarına, devrimini yapmış ülke baş-

kentlerinden bakmamıştır. Ayaklarını sağlamca Türkiye topraklarına basarak, Türkiye devrimini düşünmüş, her türlü moda ve şablonculuğun karşısına Türkiye halklarının yaşadığı somut koşulları, gerçekleri ve görevleri çıkarmıştır.

YILGINLIK-KARAMSARLIK EĞİLMİLERİNİN KARŞISINDA DEVİMCİ ÇÖZÜM, İVMENİN YÜKSELTİLMESİDİR

Devrimci sol çizgisi yılginlık, karamsarlık batağında yuvarlananların, tüm tasfiyeciliklerine ve saldırılarına karşı oluşmuştur. Gerek 30 Mart öncesi, gerekse 1974 sonrası gündeme gelen en önemli saldırılar, baskı-terör karşısında yılginlığa, karamsarlığa saplananların, bu ruh haliyle düzenle uzlaşmanın, bütünleşmenin yollarını arayanların ideoloji-teori adına yaptıkları tasfiyeci müdahalelerdir. Mücadelenin ivmesi yükseltildiği oranda yılginlık ve karamsarlık aşılmış, bu tasfiyeci müdahaleler etkisiz kılınabilmiştir.

Türkiye gibi tüm tarihin halklara karşı baskı-terör ve katliamlarla yazıldığı bir ülkede yılginlık ve karamsarlığı önlemenin, ortadan kaldırmanın, gelişme olanaklarını tüketmenin, Türkiye halklarına güven vermenin tek bir yolu vardır; bu da atılgan ve cesur bir siyasi çizginin tutturulmasıdır. Bu, örgütlü ve siyasi temelleri olan bir atılganlık ve cesarettir ve bunlar vardır. Tüm bunları 20 yıllık THKP-C/Devrimci Sol siyasi tarihinde bulabiliriz.

Bu çizgi esas olarak siyasi planda atılganlık ve cesaretin simgesidir. Gerek siyasi-teorik tezlerinde, gerekse de pratik düzeyde bunu açıkça görebiliriz. Her şeyden önce Türkiye'yi kendi özgül koşullarıyla değerlendirecek, tarihi ve siyasi özelliklerini ön plana çıkartıp, ülke özgülüne cevap veren bir mücadele çizgisi oluşturması, her türlü şablonculuğu reddetmesi bu atılganlık ve cesaretin en önemli göstergelerinden biridir. Aynı atılgan ve cesur politikalar pratikte de sergilenmiş, solun hiçbir zaman aklının ucundan dahi geçirmediği eylem türleri güçlü siyasi mesajlarla hayata geçirilmiştir.

Bu anlayış, özellikle 74 sonrasında ve 12 Eylül sonrasında yılginlık, karamsarlık ve dönekliğin egemen olduğu koşullarda, tasfiyecilik, revizyonizm ve oportünizmin mücadeleyi geriye çeken, devrimci değer ve ilkeleri çiğneyen, dejenere eden tutumları karşısında her koşulda devrimci değer ve ilkelerin savunucusu olmuş, oligarşiye karşı kararlı ve giderek yükselen bir mücadele çizgisini hayata geçirmiştir. Kendine güven, atılganlık ve cesaret temelinde yükselen bu siyasi tutum ve anlayış, yılginlık, karamsarlık eğilimlerinin önünde güçlü bir engel görevi görerek, salda bir toparlanmanın da temelini yaratmıştır.

Bugün yılginlık, karamsarlık eğilimleri eski etkinliğini kaybetmiş olsa da, yine varlığını sürdürmekte, siyasi-teorik kılıflarla çeşitli yapılanmalarda etkisini sürdürmektedir. Gerek hala devam eden 12 Eylül etkilenmeleri, gerek solun bu etkilenmeden henüz kurtulamamış olması nedeniyle, gerekse de uluslararası platformda sosyalizmin yediği darbeler nedeniyle, yılginlık ve karamsarlık eğilimleri bugün de bir tehlike olma özelliğini sürdürmektedir. Gerekçecilik ve ertelemecilik hastalıkları süratle terk edilip, mücadele ivmesinin her geçen gün biraz daha yükseltilmesi bu olumsuz eğilimlerin tek ve doğru panzerini olmaya devam edecektir.

HER KOŞULDA MÜCADELENİN BİR PARÇASI OLMA, GELENEĞİMİZİN ÖNEMLİ BİR NOKTASIDIR

THKP-C/Devrimci Sol çizgisi, her koşulda, direnme, teslim olmama anlayışından taviz verilmemesiyle düşmanın en güçlü olduğu koşullarda dahi, devrimci onur ve iradeyi temsil etmesiyle, siyasi kimliğini her alanda açıkça savunmasıyla, düşmanın tüm önlemlerine karşın özgürlük tutkusunu yaratıcılıkla maddileştirip, mücadeleden bir an bile ayrı düşmeme anlayışıyla varlığını sürdürüp geliştirmiştir.

Burjuvazi devrimcileri ezmek, mücadeleyi bastırmak konusunda oldukça zengin deneylere sahiptir ve bu anlamda yöntemleri oldukça çeşitlidir. Bu yöntemlerin en önemlilerinden biri, tutsak alınan devrimcilerin siyasi kimlik ve onurlarının yok edilmesi, fiziki varlıklarının imha edilmesi veya çürütülmesidir. Türkiye'de burjuvazinin başarıyla uyguladığı yöntemlerden biridir. Tutsak aldığı devrimcileri, işkencede, darağacında veya zindanlarda yok etmiş, ya da uzun yıllar cezaevlerinde tutarak uyguladığı rehabilitasyon politikalarıyla siyasi kimliklerinden arındırmış, birer döneke, en azından kendi kabuğunda yaşayan sıradan insanlar durumuna getirip, gücünün simgesi olarak bırakmıştır.

Bu politikalar sonucudur ki, Türkiye cezaevleri dönekeleler yaratan, sıradan insanlar yaratan birer mekan olmuştur. Cezaevlerinin bu niteliği solda da içselleştirilmiş, cezaevleri yaşam muhasebelerinin yapıldığı, burjuvazinin insafa gelip, kapıları açmasının beklendiği, dahası kapıların açılması için davayı inkardan ihanete, itirafçılığa kadar varan her türlü olumsuzluğun, objektif ve sübjektif işbirlikçiliğin sergilendiği yerler olarak kabullenmiştir. Elbette ki bu durumun istisnaları olmuştur, ancak genelde yapı budur ve belirleyici olan da bu yönüdür.

Bu çizgi cezaevlerinin bu niteliğini ve kabullenişini reddeder. Bu geleneğin olumsuzluklarını reddedişin ve yarattığı değerlerin en somut görünümünü 12 Eylül toplama kamplarında bulabiliriz. 12 Eylül'ün cezaevlerinde sürdürdüğü teslim alma, siyasi kimlik ve inançlardan arındırma, kişiliksizleştirme politikaları karşısında, teslimiyeti simgeleyen Mamak ile 1984'e kadarki haliyle Diyarbakır cezaevlerinin durumu karşısında Metris'te açılışından itibaren tek bir yaptırıma, kurala boyun eğilmemesi, açlık grevleriyle, ölüm oruçlarıyla, tek tip elbise direnişleriyle devrimci kimliğin her koşulda öne çıkarılıp, savunulması vardır. Ve burada hemen tüm direnişlerin örgütleyicisi, başlatıcısı, temel dinamiği ve çoğu kez tek başına da olsa sürdürücüsü THKP-C/Devrimci Sol çizgisidir.

Diğer yandan, Mahir'lerin başlattıkları devrimci özgürlük eylemleri de bir gelenek haline getirilmiş, oligarşinin tüm önlemlerine, oportünizmin çarpık anlayışlarına rağmen grupçuluktan uzak, devrimci iradenin üstünlüğünü yansıtan özgürlük eylemleriyle sıcak mücadele özelemlerine hiçbir önlemin ket vuramayacağı dostla, düşmana gösterilmiştir.

Oligarşiye, düşmana indirilen güçlü birer darbe olan bu devrimci özgürlük eylemlerinin Türkiye halklarında yarattığı büyük sempati ve güvene rağmen, solun bir kesiminde olumsuz bir ruh halini ortaya çıkarması, özgürlük

eylemlerine dil uzatılması geleneksel kafa yapısının bu konuda da hala egemenliğini sürdürdüğüne bir işarettir. Özellikle hiçbir özgürlük eylemini gerçekleştiremeyenlerin, bu eylemlerdeki devrimci iradeyi, yaratıcılığı, mücadele özlü ve kararlılığını görmelerini bekleyemeyiz, anca dil uzatmalarına da izin veremeyiz. Her konunun uluorta tartışılmayacağını, rekabetçi bir kafa yapısıyla ele alınıp, ağza gelenin söylenemeyeceğini bazı dostlarımızın bildiğini sanıyorduk, ama bilmediklerini gösteriyorlar. Bilmemelerini hoş görebiliriz ama saldırılarını ve dil uzatmalarını asla...

Tutsaklık koşullarında, mahkemelerde THKP-C/Devrimci Sol çizginin önder bir konumundan söz etmek gerekir. Geleneksel solda çoğunlukla sınıfsal yerlerine oturtulmayan mahkemeler her ne kadar tersi iddia edilse de) devletten ayrı olarak ele alınıp, adalet beklenen, siyasetin tatil edildiği ve buna uygun tavırlar alındığı bir kurum olmuştur. Mahkemelerin bu durumuna bir son vermek gerekiyordu ve Türkiye sınıflar mücadelesinin buna ihtiyacı vardı. Mahkeme kürsüleri oligarşinin elinden alınmış, devrimci görüşlerin açıkça ifade edildiği, düzenle ideolojik, siyasi hesaplaşmaların yapıldığı birer platforma dönüştürülmüştür. Bu, devrimin her koşulda söz sahibi olması, söz hakkını koparabilmesi mücadelesinin bir parçasıdır ve böyle bir geleneğin oluşmasında bu çizginin önemli ve belirleyici bir rolü vardır.

DEVİRİMCİ ANLAYIŞ HEDEFSİZ KÖR ŞİDDETE KARŞI ÇIKAR...

On yıllardır ülkede sosyalizm mücadelesinden söz edilmesine rağmen, devrimci şiddetin bu mücadelede uzun bir süre yerini almaması ve bu mücadele yöntemine büyük bir tepki duyulması, Türkiye revizyonist-opportunizist çözümün olumsuz geleneklerinden bir diğeridir. THKP-C/Devrimci Sol bu olumsuz geleneğin yıkılmasında en önemli rollerden birini oynamış, politik mücadelenin bu güçlü aracını Türkiye halklarının kurtuluş mücadelesine kazandırmıştır.

Gerek 12 Mart sonrası, gerekse 12 Eylül döneminde ve sonrasında "anarşist-terörist" nitelermelerin moda olduğu, hemen herkesin mücadeleye saldırmayı marifet bildiği, her türlü olumsuzluğu silahlı mücadeleye ve savunucularına yüklemeye, hata ve eksikliklerini bu tür saldırılarla örtmeye çalıştığı bu dönemde, silahlı mücadelenin karikatürize edilmeden, halklar lehine sonuçlar yaratacak biçimde uygulanması, yine bu aracı temel mücadele yöntemi olarak benimseyen çizginin yarattığı bir sonuçtur. Bugün halk nezdinde devrimci şiddetin bir meşruluğu, haklılığı ve umut olma niteliği varsa, bu, doğru temelde biçimlenen devrimci şiddet eylemleriyle elde edilmiştir. Bu gelenek **devrimci şiddeti silahların kullanılması olarak değil, hedefleri ve siyasi sonuçları açısından değerlendirir** ve belirleyici olan faydacı taktiksel anlayışlar, ilkesiz, kuralsız kör bir terör bakış açısı değildir.

THKP-C/Devrimci Sol çizgisinde hedef seçimi, yöntemleri, araçları vb. yönleriyle devrimci şiddetin özel bir yeri vardır. Çünkü bu çizgide şiddet amaç değil, politik mücadelenin bir yöntemidir. Temel alınan bu yöntem, hedefleriyle, araçlarıyla, sonuçlarıyla bir politik mesaj vermeli, halkların mücadelesi lehinde değişiklikler yaratmalıdır. Şiddet sadece intikam ve misilleme mantığı ile ele alınamaz. Onu belirleyen bir adalet anlayışı ve devrimci amaçlara uygun bir siyasi sonuç olmalıdır. Bu nedenle hedefler açık ve net,

kullanılan araçlar ve yöntemler devrimci iradeyi, cesareti yansıtan ve sonuçlarıyla halka zarar vermeyen nitelikte olmalıdır. Bulanık, hedefsiz, araç ve yöntemleriyle kolaycı, yüzeysel ve halka zarar veren eylemlerin halkların mücadelesine zarar vermekten başka bir işlev görmeyeceği çok açıktır.

THKP-C/Devrimci Sol geleneğinde hedefi belirsiz, rastgele tek bir eylem yoktur. Suçlu-suçsuz ayrımı yapılmadan, sıradan insan demeden misilleme ve intikam amacıyla hedeflere yönelinmez ve hiçbir zaman da yönelinmemiştir, halka zarar verilmemiştir. Hedefsiz, bulanık, kör bir şiddet kendine güvensizliğin, irade ve cesaret eksikliğinin, siyasi-ideolojik çizgideki belirsizliğin göstergesidir. Bugün kör bir şiddete dayanarak politika yapanlar, intikam-misilleme mantığıyla suçlu-suçsuz demeden, kadın, çocuk, çocuk sıradan insanları hedef alan, halka zarar verenler bir anlamda kuracakları düzenin-devletin halka karşı demokrasi, hukuk, adalet anlayışını da bugünden sergilemektedirler.

THKP-C/Devrimci Sol çizgisi sadece söyledikleriyle değil, tüm eylemleri ve pratik tavırlarıyla Türkiye ve dünya halklarına bugünkü mücadelesinin neden ve amaçlarını anlatmaya çalışır. Bu da yeterli değildir; söylenenlerin ve yapılanların amaçlanan düzenin, devletin niteliğini, halka karşı tutumunu, yaklaşımını da yansıtmaları gerektiğini düşünür ve bu doğrultuda bir pratik izler. Bu nedenle hedefler her zaman nettir. Emperyalistleri, tekelleri, sömürücü ve zalimleri, ajan ve provokatörleri, işkenceleri, devlet güçlerini, halk düşmanlarını hedef alan bu çizgi tüm halklara enternasyonalizmi, sosyalizmi, devrimci hukuk ve adaleti, sömürü ve zulüm mekanizmalarının parçalandığı bir düzenin mesajlarını verir. Bugün Türkiye ve dünya halkları THKP-C/Devrimci Sol pratiğini dikkatle izliyor ve sempati duyuyorsa, düşmanın yetkilileri dahi bu net eylem çizgisini kabul edip, halka karşı yapılan eylemler karşısında "onlar yapmaz" demek zorunda kalıyorsa, bu, siyasi çizgiye ve ilkelere bağlı olarak yürütülen devrimci şiddetin sonucudur.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi şiddet Devrimci Sol çizgisinde her şeyiyle siyasi mesajları açısından ele alınıp değerlendirilir ve uygulanır. Bugün bir adalet olgusu yaratılmıştır ve bu halk nezdinde meşruluğunu, istikrarını kanıtlamıştır. Devrimci şiddet giderek düşman güçlerinin imhasına ve mücadelesinin önündeki engellerin temizlenmesine yönelmelidir. Kentte ve kırdaki gerilla savaşının geliştirilmesi, kurumlaştırması ve otorite haline getirilmesi, halkın iktidarlarını yaratması, halk savaşının içinde bulunduğumuz aşamadaki taktiğidir. Bu aşamada gerillanın kentlerde daha da yaygınlaştırılması, kırdaki eylemliliğin kurumlaşması ve yaygınlaşması söz konusudur. Kentte ve kırdaki milis ve gerillanın izleyeceği hat birbirini tamamlar tarzda ele alınıp geliştirilecektir. Mücadelenin, savaşın kızgınlaştığı, ivme kazandığı her dönem çeşitli zorluklar, kayıplar olacaktır. Darbeler, şehitler, tutsak düşmelerden korkmamak gerekir, korkmamalıyız. Bunlarsız bir savaş olmaz.

HALKLA İÇ İÇE OLMAYAN BİR ÇİZGİ HALKLARIN KURTULUŞUNU SAĞLAYAMAZ

THKP-C/Devrimci Sol çizgisi her şeyden önce halkla iç içe olmayı zorunlu kılar. İdeolojik-siyasi tezleriyle olsun, eylemleriyle olsun bu çizgiyi halkların çıkarlarından, somut sorun ve taleplerinden ayırmak mümkün değildir. Çün-

kü sorun halkların kurtuluş mücadelesidir ve bu mücadelenin halkla iç içe olmadan, onların özlemlerini, çıkarlarını, somut sorun ve taleplerini yaşamadan gelişmesi ve yetkinleşmesi mümkün değildir.

Örgütlü halk yenilmez şiarını temel alan bu çizginin kitle çalışması da bunu yaratmayı hedefleyen bir doğrultuda gelişir. Dağda, kırdan, şehirde, fabrikada, işyerinde, gecekonduda, okuda vb. her yerde halkın içinde olan kadro ve militanların, ideolojik-siyasi tezler doğrultusunda yaratmaya çalıştıkları örgütlü halk ilişkileri aynı zamanda devrimci mücadelenin zaferinin de garantisidir.

Halkı küçümseyen, sürü yerine koyan, halka açık olmak ve hesap vermek yerine halka vermediği şeyleri halktan isteyen geleneksel sol anlayışın tersi olarak THKP-C/Devrimci Sol çizgisi halka açık olmayı, eksik ve zaafı, hataları, olumsuzlukları halkla paylaşmayı ve halka hesap vermeyi ilke edinmiştir. Bu ilke halka güvenmenin ve gerçekten halkla iç içe olmanın doğal bir sonucudur. Bu tavır dergi odalarında, masa başlarında, aydın-entelektüel sohbetlerinde belirlenen siyasi saptamaların da sonu demektir. THKP-C/Devrimci Sol çizgisi halkla iç içe olmanın doğal bir gereği ve sonucu olarak, yaşamdan kopuk, soyut, kitabi politika ve taktiklerden alabildiğine uzak durmasını bilmiş, halkla aynı dili konuşmanın mücahede ileri ileri etkisini maddi olarak kendi pratiğinde kanıtlamış ve Türkiye devrimci-yurtsever solu na yararlanabilecekleri zengin deneyler aktarmıştır.

Diğer yandan bu çizgi, kadroların yapılanmasını da etkilemiş, ayrı bir kadro tipi, Türkiye devrimini gerçekleştirebilecek, öncülük edebilecek bir kadro tipi ortaya çıkarmıştır. Bu, her sınıf ve tabakadan Türkiye halklarının sorunlarını bilince çıkaran, o sorunların çözümü için düşünce üretip, çözümü doğrultusunda çaba gösteren, önderlik eden, soyut-kitabi düşünmeyen, yaşamın içinde her an bilgi ve becerisini geliştirip, giderek yetkinleşen bir öncü kadro tipidir.

THKP-C/DEVİRİMCI SOL ÇİZGİSİ BİR BÜTÜNDÜR, TEK TEK ELE ALINAMAZ

İstikrarlı ve kararlı çizgisiyle başarılı bir mücadele sürdürebilen ve gelişen her devrimci anlayış gibi, THKP-C/Devrimci Sol çizgisi de dönem dönem en göze çarpan yanlarıyla taklit edilmeye çalışılmıştır. Ancak 20 yıllık siyasi tarih, bu taklit çabalarının birer karikatür olmaktan öteye gitmediğini ortaya koymuştur. Başka bir sonucu da olamazdı, çünkü taklit etmeye kalkanlar bu çizgiyi bir bütün olarak kavramadıkları gibi, eklektik, sansasyonel, faydacı tercihlerle sonuç almaya kalkışmışlardır. Bu yüzdendir ki, ideolojik-siyasi özünü bir kenara bırakarak, eylem çizgisini veya kitle çizgisini taklit çabaları da, eylem ve kitle çizgisini bir kenara bırakarak, ideolojik-siyasi tezlerini savunuyor görünme çabaları da hep hüsrarla bitmiştir.

Evet, THKP-C/Devrimci Sol çizgisi bir bütündür ve bu bütünün en önemli özelliklerini de, tekrarlamak pahasına şöyle özetleyebiliriz:

-3. bunalım dönemi Türkiye'sinde halkların kurtuluşunu anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminde görür.

-Devrimin stratejisi PASS'tır (Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi). Bu strateji bütün mücadele biçimlerini, silahlı propaganda temelinde yürüten ve

kır-şehir diyalektik birliğini öngören ve tüm yeni-sörnürge ülkelerin halk sa-
vaşı stratejisidir.

-Fokocu değildir, her milliyetten emekçi halklar devrimin temel gücüdür
ve silahlı mücadele ile bütünleşmiş radikal bir kitle çizgisini, halkın örgütlü
gücünü yaratmak esastır.

-Eylem anlayışı nettir ve siyasi çizgisini yansıtır. Taktikler ve güncel pra-
tik adına sıradan insanlar hedef alınmaz. İntikam ve misilleme amaç değildir,
halka zarar vermekten, bulanık bir ortama neden olacak eylemlerden özellikle
kaçınır.

-Halka, kadrolarına ve kendi dışına açıklığı her zaman ilke edinir. Hata
ve eksikliklerinin özeleştirisini vermekten kaçınmaz.

-Halkların kurtuluş mücadelesini her şeyin önünde tutar. Her şeyiyle Tür-
kiye devrimine motive olmuş, kurtuluşa inanan, kurtuluşa bağlanmış ve her
hücreleriyle bunu yaşayan bir ruh hali egemendir.

-Birliği soyut ve lafızda değil, bizzat pratikte düşünür ve sağlamaya çalı-
şır. Grupsal çıkar ve tatmin duygularıyla ya da "taktik" adına ve de çeşitli ni-
yetlerini meşrulaştırmak için gündeme getirilen sahte birlik çağrılarıyla oya-
lanmaz.

-Dostunu ve düşmanını ayırt etmesini bilir. Düşmanına karşı uzlaşmaz,
dostlarına karşı dürüst ve güvenilir olmayı ilke edinir.

-Hiçbir dostuna kullanma mantığıyla yaklaşmaz. Kullanma-kullanılma
ilişkisinin devrimci ahlakla ve ilkelerle bağdaşmadığını düşünür.

-Burjuva partileriyle arasına kesin bir sınır çizer. Onlarla ittifak veya işbir-
liğine gitmez, onlarla mücadele eder.

-Siyasette kendine güveni, kararlılığı ve devrimci inisiyatifini ön planda tu-
tar. Temel politika ve ilkeleri taktik adına güncel çıkarlara kurban etmez.

-Kadrolarına değer verir, onları yüceltir. Kadrolarında özgüven ve cesa-
ret duygularının gelişmiş olmasına, bu yöndeki eksikliklerin, giderilmesine
özel önem verir. Her kadrosunun bir örgüt gibi davranmasını ve düşünmesini
sağlar.

-Anti-emperyalisttir. Emperyalizme karşı her alanda tavır almayı, darbe-
ler vurmayı, öncelikli görevlerinden sayar. Emperyalizmin bölgesel-dönem-
sel politikalarına kesinlikle bel bağlamaz.

-Enternasyonalisttir. Dünyanın neresinde olursa olsun halklara yönelik tüm
saldırıları kendine yönelik sayar ve tavır alır. Grupsal veya dönemsel çıkarları
yüzünden halka yönelik saldırıları görmezlikten gelemes, sessiz kalamaz.

-Bağımsız siyasi kimliğine özel önem verir. Ayakları ülke toprağındadır,
gerek ideolojik-siyasi açıdan, gerekse başka açılardan taklitçi veya bağımsız
siyasi çizgisini etkileyecek ilişkilere girmekten özellikle kaçınır. Hiçbir çıkarı,
olanağı bağımsız siyasi çizgisiyle kıyaslayamaz.

THKP-C/DEVRİMCİ SOL ÇİZGİSİNİ YOK ETMEK-DEĞİŞTİRMEK MÜMKÜN DEĞİLDİR, ÇÜNKÜ TÜRKİYE HALKLARININ DEVRİM İSTEĞİ BU ÇİZGİDE SOMUTLAŞMIŞTIR

Sonuç olarak 30 Mart geleneği ve THKP-C/Devrimci Sol çizgisi bugün
tüm varlığıyla maddi bir güçtür. Oligarşinin tüm baskı-terör, işkence, katliam

vb. uygulamaları, bu çizgiyi, bu geleneği yok edememiştir. Oportünizm ve revizyonizmin bu doğrultudaki çabaları da başarıya ulaşamamıştır.

Bu çizgi, bu gelenek yok edilemezdi, özü değiştirilemezdi, bu yöndeki tüm çabalar başarısızlığa uğramak zorundaydı. Ters tarihli yasalarına aykırı olurdu. Çünkü tarihin ve sınıflar savaşının yasaları Türkiye'de bir devrimi zorunlu kılıyor. Bu da ancak THKP-C/Devrimci Sol çizgisinin, 30 Mart geleneğinin yaşama uygulanmasıyla, geliştirilmesiyle, zenginleştirilmesiyle mümkün olabilirdi. Bu anlamda Türkiye halklarının bir devrime ihtiyacı olduğu sürece, devrimi ve kurtuluşu istedikleri sürece; bu çizgi, ideolojisiyle, pratiğiyle ve gelenekleriyle mutlaka var olacaktır.

Bu çizginin bugüne kadar getirilmesi, ideolojik-siyasi özünün gerçek anlamıyla kavranmasıyla, geleneklerin içselleştirilmesiyle ve yaşamın zenginliği içerisinde yaratıcı bir tarzda pratiğe uygulanmasıyla başarılmıştır.

Mücadele bugünlere masa başında yapılan teorilerle getirilmemiştir. Onu bugünlere getiren bir ruh halidir ve bu ruh halinin temelinde Türkiye devrimine yüksek bir inanç vardır, bunu yaşam biçimi haline getirmek vardır, yaratıcılık vardır ve her şeyden önce "yapacağız" diyen bir kendine güven duygusu vardır. Bunlara sahip olunmadan bu çizginin savunulması ve uygulanması düşünülemez bile...

30 Mart'ın 20. yılında bu çizgiye daha sıkı sarılmak, Türkiye devrimini daha da yakınlatacak bir çalışma temposunu tutturmak zorundayız. Böyle bir çalışma temposunun anahtarı ise daha fazla kendine güven, daha fazla yaratıcılık ve mücadeleyle, devrim düşüncesiyle bütünleşebilmektir. Eğer bir 30 Mart geleneğinden, bir THKP-C/Devrimci Sol ruhundan söz edebiliyorsak bu, daha programlı, daha cesur, daha atılgan, daha kararlı, daha hızlı bir çalışma temposudur, daha fazla kitleselleşmedir, daha fazla eylemdir, kısacası daha fazla, gecesini gündüzüne katan bir çaba içinde olmak demektir.

Evet, Türkiye'de gündemi etkileyebilen maddi bir etkeniz. Dostu ve düşmanı düşündüren bir gücüz ve güçlendikçe düşmanlarımız kadar dostlarımız da çoğalacaktır. Ama bunlar Türkiye devrimi için yeterli değildir.

İdeolojik ve siyasi çizgi olarak Türkiye devrimini gerçekleştirebilecek kapasiteye ve güce sahibiz. Bu güç, bu kapasite tüm birimlerde, tüm alanlarda, tüm kadrolarda maddeleştirilmeli, somutlaştırılmalı, hayatın içinde işlev kazanıp, gündemi daha güçlü ve sık belirlere hale gelmelidir.

Kürt-Türk ve her milliyetten emekçi halkların sempatiyle seyrettiği bir hareket olmakla yetinmemeli, sempatiyi güvene dönüştürmeliyiz. Eylemliliğe, mücadeleye, her türlü etkinliğe yığınları daha çok katabilen örgütlülükler yaratmalı, var olanları geliştirmeli, büyütmeliyiz.

Tüm bunlar gerçekleştirilemeyecek şeyler değildir. Aksine tarihi deneylerin ve geleneklerin incelenmesi, benimsenmesi ile mevcut koşullarda süratle hayata geçirilebilecek olgulardır.

Bu konuda öncelikli görev, ele aldığı her konuyu, her işi sonuçlandıracak, çözecek olan güven duygusuna sahip kadrolara düşmektedir. Türkiye devrimini yapacağız diye yola çıkmış bir geleneğin mensubu olan kadrolarda, günlük taktiksel konular karşısında yapılamaz diye bir önyargı olamaz. Böyle

bir kadronun her olayda, her konuda, her işte "yaparız" diye biçimlenen bir "önyargısı" ve kararlılığı vardır.

Türkiye halklarını ilgilendiren her olay, her gelişme, bu çizginin, bu geleneğin kadrolarını çok yakından ilgilendirir. Bu yüzden ataktır, cesurdur. Devrime küçük de olsa bir adım attıracak her gelişmeye, olguya el atmaktan, müdahale edip, inisiyatif koymaktan, halkların kurtuluşu lehine sonuçlar yaratacık bir çabaya girmekten hiçbir şekilde geri kalmaz, kalmamalıdır. "Bu bizim işimiz" atılganlığı, "biz çözeriz" basireti, bu çizginin, bu geleneğin her insanı için gerekli gördüğü bir özelliktir.

Bugüne kadarki pratiğin de gösterdiği gibi, devrimci yaratıcılığın sınırı yoktur. Görevler karşısında "olmaz" kelimesi bu geleneğin sözcük hazinesinde yoktur. Bu geleneğin insanlarındaki düşünce tarzı "Türkiye ve biz... Olmaz diye bir şey olamaz." biçiminde özetlenmelidir.

Zorluklar, baskılar, olanaksızlıklar hiçbir şekilde kararlılığın, cesaretin yerine karamsarlığı koyamaz. Aydınlik bir gelecek var ve bu kadroların, örgütlenmelerin gösterecekleri çabaya bakıyor. Her tereddüt, her "belki", her "bir seferlik" anlayışı bu geleceğin parça parça elimizden çıkması, her gün biraz daha uzaklaşması anlamına gelir. Hayır, her koşulda, zorluklarda, yokluklarda, işkencede, hücrede, zindanda vb. her yerde geleceğimizin garantisi olan ilke ve kurallara sıkı sıkı bağlı kalınmalıdır.

Ve sahip olunan her şeyi kitlelere aktarabilmeyi, aktarılanları bir güç haline getirebilmeyi bilmek gerekiyor. Türkiye halkları haklılığını görüp benimseyecek ve kazanacağız diye sokaklara; meydanlara, dağlara çıkacaksa, bu, bilinçli, kararlı ve yaratıcı bir şekilde onların içinde eriyip, örgütleyecek, onlarla yanıp tutuşacak kadroların, öncülerin, özverili, durmak bilmez çalışma tempolarıyla sağlanacaktır.

THKP-C güçleri, THKP-C düşüncesini savunuyorum diyenler, sempati duyanlar ve devrimci-demokrat bireyler...

Emperyalizme ve faşizme karşı kavga vermek isteyen; yeni bir düzen için, sosyalizm için harcanacak enerjim var diyen; bağımsız, demokratik bir ülkede onuruyla, kimliğiyle ve özgürce yaşamak isteyen Kürt, Türk, tüm milliyetlerden herkese Devrimci Sol saflarda bir yer vardır. Her türlü zorluğa, baskıya, fedakarlığa karşın bu mücadelenin onurunu paylaşmak isteyen herkesi bu kavgaya çağırıyoruz. Beklemek, kenarda durmak, izlemek, onursuzca yaşamayı kabullenmek ve faşizmin politikalarına sessiz onay vermek demektir.

Tüm şehitlerimize;

Devrimci Sol taşıdığınız bayrağı yere düşürmedi. Kentte, kırdada, gecekondu-larda, fabrikalarda, okullarda, her yerde bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm bayrağını silahlarıyla ve mücadelenin her biçimiyle daha da yükseltiyor. Kürt ve Türk halklarının kurtuluşuna olan inançla savaşıyor ve bu savaş GELECEKTİR.

Şehitlerimiz Geleceğimizdir...

* * *

Sayı: 42,15 Nisan 1992

EMPERYALİST NİYETLER ALMANYA'YI KÜRT HALKININ HAMİLİĞİNE SOYUNDURUYOR

Her katliamı "hasılat iyi" diyerek ele alan iktidar, gönül rahatlığı ile pervasızlıklarına pervasızlık katıp, dünya aleme "kafa" tutuyor. Katliamlarla birlikte bu adımlar meyvesini veriyor ve kendisine "sol" diyen köşe yazarlarından aydınlara kadar, tüm kişi ve kurumlar ağız birliği içerisinde iktidarı destekliyor ve katliamı haklı göstermeye çalışıyorlar. İşte böylesine bir ortamda "müttefik" bilinen Almanya'nın "çatlak" sesi duyuldu. Almanya Dışişleri Bakanı Hans Dietrich Genscher, Türkiye'nin Kürt halkına yönelik saldırılarda bulunduğunu, saldırıların, Türkiye'ye satılan silahlarla yapıldığını belirtti. Ve silah ambargosu uygulanacağını söyleyerek, aynı zamanda AT'ye başvurularak, Türkiye'nin kınanması yönünde karar alınmasını istedi.

Almanya'nın bu tutumu karşısında ilk aşamada siyasi iktidar "temkinli" davranmayı yeğledi. Demirel bunun için yanlış anlaşılmanın söz konusu olabileceğini belirterek, "Sayın Genscher'in beyanları yanlış bilgilere oturmaktadır" diyordu. Ancak, iktidarın bu tavrını "beğenmeyenler", Özal'ın Almanya'yı Hitler dönemine benzetmesi gibi ucuz yiğitlik gösterisine giriştiler. Gazeteler, kampanyalarla, mektuplarla ve "Vermezseniz Vermeyin be!" türü manşetlerle Almanya'ya kafa tuttular. Hatta yetmedi, Alman mallarının boykot edilmesi çağrıları yaptılar.

Tepkilerin büyümesi ve kamuoyunda şovenist duyguların kabarmaya başlaması karşısında, iktidar da "temkinli" tavrını değiştirerek ortama uydu ve sözde de kalsa sertleşme zorunluluğu duydu.

Nasıl olurdu da, "müttefik" Almanya kendi katliamlarına karşı çıkardı? Aynı şeyi kendisi yapmıyor muydu? Kaldı ki, halklara, devrimcilere, yurtseverlere nasıl saldırıp, katledilmesi gerektiğini Almanya'da öğrenmemişler miydi? Dolayısıyla Demirel kızgınlıkla söylüyordu: "Kendileri Baader-Meinhof çetesine ne yaptılarsa, biz de

kendi ülkemizde bu çeşit olaylara onu yapacağız.", kimi köşe yazarları ise Demirci'den aşağı kalmayarak "Güneydoğu'da üzerine gidilenlerin sivilliliği, Baader-Meinhof çetesi'nin sivilliliği kadardır." diyebiliyorlardı.

Ne Türkiye'nin Almanya'ya "kafa" tutması bağımsız bir çıkışın ifadesidir, ne de Almanya'nın Kürt halkının yanında görünmesi onun halklara dostluğundandır. Zaten Alman mallarının boykot edilmesi çağrısının balon gibi sönmesi ve siyasi iktidarın çark edip giderek "temkinli" bir tavır göstermesi de bunun başka bir kanıtını oluşturuyor. Bazı dönemler emperyalist efendilerinin kendi kamuoyunu tatmin etmek için yaptığı çıkışların halkta oluşturduğu ulusal duyguları kontrol altına almak için iktidarlara böyle şovlara başvurmak zorunda kalmışlardır. Yaşanan bunun bir örneğidir. Geçmişte de Ecevit, bu gösterileri maşalara yumruk vurarak yapıyordu ama ABD'ye yalvarırcasına ambargoyu kaldırmak için üslerin açılmasını sağlayan kendisiydi. Bu tavırlar aldatıcı olmamalıdır. Her yönüyle bağımlı olunan ve her şeyimize hükmeden emperyalist güçlere iktidarlara gerçekten tavır alması bugünkü sistem ve işleyiş içinde zor değil, olanaksızdır. 1964'te İnönü'nün ABD Başkanı Johnson'un ünlü "Silahlarımızı iznimiz olmadan kullanamazsınız." mesajına karşı "Yeni bir dünya kurulur, Türkiye orada yerini alır." karşılığı bile iktidardan alaşağı edilmesiyle sonuçlanmıştı. Hiçbir hükümet emperyalist güçler arası çelişkileri abartarak, birine tamamen yaslanıp, diğerine sırt çevirerek yaşamını sürdüremez.

Diğer yandan Almanya kendi emperyalist niyetleri açısından bu tavra girmişti. Onun için Kürt halkını düşünen, onu sahiplenen bir niyeti olamaz. Bu tavır emperyalistlerin gerek Ortadoğu, gerekse Orta Asya halklarına yönelik niyetlerinin çatışmasından öte bir anlam taşımıyor. Almanya özellikle birleşmeden sonra, başta ABD olmak üzere, diğer emperyalist ülkelere karşı rekabetinde kendini daha "güçlü" hissetmeye başladı. Birçok platformda da bunu gösteriyor. Özellikle Türkiye'nin Orta Asya halklarına yönelik sıçrama tahtası görevine soyunması ve bu görevin en çok da ABD'nin istediği biçimde olması, ister istemez Almanya'yı rahatsız etmektedir. Dolayısıyla Kürt halkına yönelik katliamlarda Türkiye'ye tavır alması bu yönleyle ele alınmalıdır. Onun için Kürt halkının yanında görünen bir Almanya değil, Ortadoğu ve Ortadoğu'daki egemenlik yarışında etkin olmak isteyen bir Almanya söz konusudur. Yoksa, silah ambargosu kararı olmasına karşın, Alman hükümetinin 15 adet Leopard tankını Türkiye'ye göndermesini açıklamak zordur.

Böylelikle Almanya nasıl ki Yugoslavya halklarını birbirine düşman edip, emperyalist niyetlerini uyguluyorsa, Ortadoğu ve Orta Asya için de Kürt halkının hamiliğine soyunarak sıçrama tahtası elde etmek ve diğer emperyalist ülkeleri geride bırakmak istiyor. Kürt halkı açısından ise Almanya'nın tavrı şu veya bu emperyalist ülkeye dayanmak değil, bir kez daha kendi kaderini kendi eliyle sağlayabileceğinin örneğini oluşturuyor. Kendi gücüne ve halkların kardeşliğine dayanmadığı noktada, emperyalizmin bir kucağından diğer kucağına oturmak işten bile değildir. Onun için de ancak iki halkın dayanışması ve mücadelesi, gerçek kurtuluşu ortaya çıkaracaktır. Bugün Almanya'ya kafa tutan bir görünüm sergileyen hükümet, yarın Almanya'yla kol kola girerek Kürt halkının üzerine yürüyecektir. Emperyalistlere dayanarak politika yapmanın sonucu hüsrandır.

Sayı: 44,15 Mayıs 1992

KADINLARIMIZ DESTAN YAZIYORLARSA BU ZAFERİN İŞARETİDİR

Kadınlarımız, yepyeni dünyaların kapılarını ardına kadar açarak, özgürlüklerini kazanmış; inançlarıyla, direnişleriyle, öğrettikleriyle ve yarattıklarıyla akın akın; makine başlarından, mutfaklardan, okullardan, çamurlu gecekondu yollarından, topraktan geliyorlar. Dağların, gecekonduların, fabrikaların, okulların, cezaevi önlerinin, cenazelerimizin yollarını tutuyorlar.

Onlar mücadelenin en önündeler...

Düzenin tüm pisliklerini, tüm saldırılarını yok ederek ilerliyorlar. Bugün onların omuzları daha geniş. Kadın olmaktan kaynaklanan baskıları göğüsledikleri gibi, emekçi halklarımızın kurtuluşu yolunda daha büyük bir enerjiyle savaşıyorlar. Omuzları çökmüyor, eğilmiyor, "aman" demiyor. Her yerde, her alanda; başımızı nereye çevirsek çevirelim, yanı başımızda "cesaret" diyen dilleri ve sıkılı yumruklarıyla yürüyorlar. Geleceği yakalayıp, geleceğimizi kuruyorlar ve daha da özgürleşiyorlar. Yaratılacak toplumun mimarları arasında paha biçilmez emeklerini ve yarattıklarını görüyoruz. Gelecekte de emeklerinin, paylarının, sorumluluklarının artacağı bilinciyle savaşa daha fazla sarılıyorlar.

Bugün iyi bir örgütleyici, iyi bir ajitatör, iyi bir önder, iyi bir komutan ve iyi bir savaşçı olarak özgürleşmenin mücadele etmekten, gelenek yaratmaktan, direnmekten geçtiğini biliyorlar. Bu nedenle savaşımızın en kritik mevzilerinden, en önemli mevzilerine kadar onları görmek mümkün. Bütün görevlerde, bütün sorumluluklarda onların inisiyatifli tavırları, yaratıcılıkları var. Mücadele için mihenk taşı olan her noktanın göbeğinde onlar bulunuyor ve onlar aldıkları görevleri, sorumlulukları layıkıyla yerine getiriyorlar.

Kimse onların bugün ulaştığı oldukları konumlarını, sorumluluklarını

bahşetmedi. Kendileri mücadele ettiler, kendileri hak ettikleri yere ulaştılar ve daha da ileri konumlara, daha da iyi geleneklere ulaşmayı ve yaratmayı sürdürüyorlar. Bunun için mücadele ediyorlar; örgütüyorlar, öğretiyorlar ve öğretmeyi sürdürüyorlar.

Bugüne kadar onlar için çok şey söylendi, yazıldı-çizildi. Yeniden yeniden keşfedildiler. Kimileri "Kadını kurtaracağız." diyerek erkek düşmanlığı üzerine oynadı. Kimileri de "sosyalistlik"i kimseye bırakmayarak düşmana yönelmesi gereken gücü böldü. Sadece "kadın sorunu" odağında kendini tatmin etti, oyaladı.

Oysa sorun bu denli karışık olmaktan uzak. Kadının özgürleşmesi ve kendini ifade edebilmesi sınıf mücadelesinden kopuk ele alınamayacak denli açık ve netti. Kadın ancak gündemine ve hedefine mevcut toplumsal yapıyı parçalayarak, yerine tüm insanlığın özgürleşmesini koyduğu ve bunun gereklerini yerine getirdiği zaman özgürleşebilir, kendini ifade edebilirdi. Tek kıstas buydu, hayatın her alanında mücadele içinde yer almaktı!..

Yaşam bunun en iyi kanıtı oldu.

Sınıf mücadelesinin keskin bir tarzda yaşandığı ülkemizde, kadını özgürleştirmek için mücadele içerisine çekmek devrimciler açısından olmazmaz görevlerden birini oluşturuyor. Bu noktada devrimciler her zaman ideolojik yapıları ve bu ideolojinin sonucuyla oluşmuş perspektifleriyle ülkemiz emekçi kadınlarına yaklaşmış, onu hem kendi özgül sorunları, hem de düzenle olan sınıfsal sorunları noktasında kavgaya kazandırmıştır. Bugün de ülkemiz emekçi kadınlarını gerçekten özgürleştirmek istiyorsak, çok büyük teorik tahliller, akademik değerlendirmeler yapmaya gerek yoktur. Sınıf mücadelesi içerisine çekilen her kadın, özgürleşme yolunda önemli bir basamağı atmış ve kendisini ifade etmeye başlamıştır.

NEREDEN NEREYE!..

Anadır kadınlarımız.

12 Eylül, devrimci mücadeleye darbeler vurup, devrimcileri cezaevlerine doldurdukça, bu saldırı aileleri ve özellikle anaları sarstı. O güne kadar evlerinden dışarı çıkmayan, hatta resmi hiçbir işlem yaptırmayan; karakola, şubeye, mahkemeye gitmeyen, kapılarından dahi uzak kalan analar, oğullarının-kızlarmın akıbetlerini öğrenmek amacıyla şubelere, askeri kışlalara, cezaevi önlerine taşındılar. Bu taşınma 12 Eylül'ün saldırısının niteliğini ve 12 Eylül'ün gerçek yüzünü görmelerinde bir aşamayı oluşturuyordu. Oğulları ve kızlarıyla olan diyalogları, onlardan öğrendikleri ve yaşadıkları, 12 Eylül'e ve onun uygulamalarına karşı bir şeyler yapmak gerektiği inancını oluşturdu. Öğrendiler; "Bir elin nesi var, iki elin sesi var." gerçeğiyle örgütlü hareket etmeyi, örgütlü davranmayı, örgütlü kazanılacağını ve böylelikle cuntaya karşı durulabileceğini, bunun için de mücadele etmenin gerekli olduğunu anladılar. Bu anlayış, onların evlerden dışarı çıkıp, kendi güçlerini tanımlarına ve bilinçlerde özgürleşmelerine yol açmıştı. Artık cezaevi önlerinde, şube önlerinde, işkencecilere, zalimlere kök söktüren onlardı.

Bugün de çocuklarının, şehitlerinin cenazelerine ne pahasına olursa olsun sahip çıkarak, devrimcilere layık cenaze törenlerini yarattılar, yaratıyor-

lar. Şehit anaları, kızkardeşleri olmanın gururuyla her türlü direniş içerisinde yer alıyorlar, ülkemiz diğer emekçi kadınlarına ve erkeklerine öğretmeyi sürdürüyorlar. Onlar çocukları için **"Teslim olmayacağını biliyordum, onun için gurur duyuyorum."** diyorlar ve düşmana inat **"Bir Satı ölür, bin Satı doğar"** diye haykırıyorlar. Adım adım büyüdüler...

Zonguldak direnişini güzellemede, büyütmede, Ankara yollarına dayanmada onların öncülüğü, dinamizmi ve payı unutulamaz. Paşabahçe önlerinde, Maga Deri işgallerinde, memur eylemliliklerinde, okullardaki anti-faşist direnişlerde, Nevvroz ateşlerinin parlaklığında onlar vardı. Onlarla kazanmanın tadına vardık. Bir adım daha atmışlardı. Artık direnişler, grevler, mitingler, yürüyüşler, işgaller kadınlar olmadan düşünülemiyor. Onlar, mücadele etmenin, dolayısıyla özgürleşmenin gereğine inandılar ve kadınlar katılmadan kurtuluş olamayacağını, mücadele edilmeyeceğini ve sosyalizme ulaşılmayacağını gösterdiler. Onlar inancın adı oldular.

Düşmanla en açık biçimde çarpışılan yerler olan işkencehaneler ve cezaevleri bu süreçte onları da tanıdı. Kendilerini çok çeşitli direniş biçimleriyle kanıtladılar. Ve bu alanda da özgürleşmenin büyük adımlarını attılar. Burarlarda direnişin asıl odağı sınıf mücadelesinin gereklerini yerine getirmek olmasına karşın, onlar aynı zamanda kadınlık onuruna yönelik saldırılara da direnişleri ile önemli yanıtlar verdiler ve büyük adımlar attılar. Burarlarda birçok geleneğin yaratıcılarıydılar. Cezaevleri kadınların sesleriyle, direnişleriyle çınladı ve onlar her direnişte önde olmasını bildiler. Düşman hayatın her alanında olduğu gibi, burada da onlarla "uğraşmak" zorunda kalıyordu.

Bu çatışma işkencede daha vahşi olmasına karşın, onlar bu sınavdan da alınlarının ağıyla çıktılar. Şubeler, işkenceciler onları bu süreçte daha sık görmeye başladı. Gerek tek tek, gerekse toplu direnişlerdeki tavırlarıyla işkencecilerin yüzlerine tükürmekten, onları kendi kalelerinde teslim almaktan geri kalmadılar. İşkence tezgahları onların direnişleriyle parçalandı, onur savaşını kazandılar, özgürleşme uğruna büyük bir adım daha attılar. Öyle ki, **"Kadınlarımızın namusu işkencede diline sahip olmaktır. Susmaktır, direnmektir."** diyen Esma'ların yaratıcıları olan kadınlarımız, hemcinslerinin kurtuluşu yolunda işkencede namusun simgesi oluyorlardı.

DESTAN YAZIYORLAR

Kadınlarımızın tüm yaratıcılıkları, erdemleri, direnişleri yanında artık yarattıkları destanlarla büyüyor ve onlarla zafere yürüyoruz. Mücadelenin en zorlu koşullarında, en sıkışık anlarımıza onların yaratıcılıkları, öğrettikleri bizleri ayakta tutuyor.

Onlar **"Hangi polis benim sardığım yaraları sarabilir."** diyen Satı'ların insanlık değerleriyle yetişiyorlar ve insan olmayanlara inanç ve mücadeleleriyle gerekli yanıt veriyorlar.

Onlar, yoldaşlarını korumak ve kurtarmak için düşmanın eline geçmemesi gereken her şeyi yok etme bilinciyle **Perihan'laşıp**, kahramanlaşıp maktalar. Mücadele içerisinde en aktif görevlerde yer almak ateşiyle tutuşup, bunun "sıcak mücadele alanında gerçekleşebileceği gerçekliğine" olan inançlarıyla savaşın göbeğinde yer alıp, hepsi birer "ateş fitilleri" oluyorlar.

Ve bütün insanlığın aşkı uğruna her türlü olanağı reddedip, mücadelenin zorluklarını coşkuyla kucaklayarak isimsiz kahramanlar yaratıyorlar ve kadın şehitlerimizin bıraktıkları mirası, bayrağı daha yükseklerle dalgalandıracak binlerce yeni kadın direnişçileri yaratıyorlar.

Ne mutlu ki dünyayı bir kere de Türkiye'den sarsma savaşında onlarla omuz omuza, yan yana, tökezlemeden yürüyoruz.

Ve onlar zaferimizin kıvılcımı oldular.

Düşmanın binlerle ifade edilen silahları ve her türlü teknik olanaklarına karşın sloganlarımızı, inancımızı ve sahip olduğumuz her şeyi haykırmalarını bildiler ve zafer kazandılar. Ölümü korkunç bir sakinlikle karşılayıp, rezil ederek, **"Kanımızın son damlasına kadar..."** dediler. Artık onlar ülkemiz kadınlarının gökyüzünde parıldayan Sabahat'leriydi. Erkeklere ve kendi hemcinslerine yol göstermeye, savaşmaya, daha büyük destanlar yaratmaya çağırıyorlar. Onlar **Eda** gibi **"Benim için yatacak yer, yiyecek ekmek, giyecek giysi dahi olmasa, ben her koşulda yaşar ve görevimi yaparım."** diyerek ve cellatlarını **"Tankınızla, topunuzla gelin korkaklar."** haykırışıyla rezil ederek, ülkemiz kadınlarının onurunu yüceltmesini bildiler. Her karış toprağımızda artık onlar karanfil olup yeşereceklerdir.

KORKUYORLAR...

Oligarşi ve yandaşları kadınlarımızın savaşçı, direngen ve destansı savaşları karşısında şaşırıyorlar. Bir gecede birçok kadın savaşçının ölümü dahi onları korkutmaya yetiyor. Onlar mücadele içerisindeki kadınların sayısının giderek artmasını, en önemli görevlerde yer almalarını ve destansı direnişlerini açıklamakta zorluk çekiyorlar. Bu nedenle onlara, onların yarattıklarına, inançlarımıza, geleneklerimize ve onların kadınlık onurlarına saldırıyorlar. Böylelikle kendilerini aklamak, korkularını hafifletmek istiyorlar.

Yalan söylüyorlar.

İster "aldatıldı", ister "kaçırıldı", isterse "Sevdiği tarafından bu yola itildi." ya da daha iğrenç şeylerle onların karşısına çıksınlar; yine en iyi cevabı kadınlarımız mücadele içerisinde onlara veriyor. Halkımız onların nasıl insanlar olduğunu, ne için silaha sarıldığını, niye direndiklerini ve neden öldüklerini çok iyi biliyor. Her direnişte, her kavgada, her hak alma eyleminde, evinde, sokağında, kadının özgürleşmesi yolunda onları görüp, onlarla birlikte mücadele veriyor çünkü...

Oligarşi mücadele içerisindeki kadınlara ne kadar saldırırsa saldırınsın, bu bilinçle tüm kadınlar, gerek insanlığın kurtuluşu, gerekse kendilerinin özgürleşmesi mücadelesinde kadın şehitlerimizin yarattıkları mirasa daha sıkı sarılarak **"Artık bizi teslim alamazsınız."** demelidirler. Bunun başka bir yolu yoktur. Bu değerleri taşıyacak olan yüz binlerce kadınıımız yetişecektir ve düşmanın karşısında mevzi olacaktır. Ve düşman kadınlardan bugün korktuğundan daha fazla korkmalıdır. Bunu becerecek gücümüz, inancımız, ideolojimiz, cesaretimiz var. Bugüne kadarki pratiğimiz bunun en güzel örneğini oluşturuyor.

* * *

DİSİPLİNLİ VE İLKELİ YAŞAMADA ISRARLI OLMALIYIZ

Bir kavga gerçeğidir kurallı yaşamak. On yılların deney, birikim ve acılarından çıkarılmış ilke ve kurallara çok daha sıkı sarılmak gerekiyor. Temel hak ve özgürlüklerin bizden uzak olduğu, adaletsizliğin, eşitsizliğin ve sömürünün tek geçer akçe olduğu, yoksulluğun ve sefaletin her geçen gün biraz daha üstümüze çöreklediği bir toplumda yaşıyoruz. Yaşadığımız toplum, hak, adalet, eşitlik ve özgürlük gibi değer ve kavramları her geçen gün hızla öğütüyor. Hak arayan, adalet isteyen halkın sesi daha gür çıkıyor. "Hesap sorulsun", "Adalet yerini bulsun" diye yola çıkanlar kendilerini mücadelenin gereklerine göre biçimlendirmenin, kapitalist düzenin artığı alışkanlıklardan arındırmanın zorunluluğunu hissediyorlar. Onursuzluğun, kokuşmuşluğun ortasında özgürlüğe kavuşmak, adaleti sağlamak, onurunu korumak için verilen savaş, ihtiyaç duyduğu yeni insan tipini de beraberinde ortaya çıkartıyor. Emekçi sınıflarla devrimci hareketin, oligarşiyle çetin bir hesaplaşmaya giriştiği günümüzde, yeni insan, yaşadığı süreci teorik-ideolojik olarak kavrayabilen ve bunların ışığında yaşama müdahale etme yeteneğinde olan insan olarak biçimleniyor.

Sistemin, kitleleri sarıp sarmalayan, sınıflar mücadelesinden alıkoyan değer yargılarını, yaşam biçimlerini, alışkanlıklarını tersyüz etmek, kitlelerin toplumsal çürüme ve yozlaşmanın bataklığına sürüklenmesine engel olmak gerekiyor. Toplumsal muhalefeti yükseltmek, süreci oligarşinin aleyhine derinleştirmek, devrimci mücadelenin yarattığı değerleri halka mal etmek, bu sürecin önüne geçebilecek tek şeydir. Bunu gerçekleştirebilmek ise, insanlığı aşağılayan, küçülten her şeye karşı verilen ortak kavgada, gücümüzü sınamanın mutluluğunu yaşamak ve gelişen mücadeleye damgasını vuran kolektif yapının iyi işleyen birer parçası olmayı zorunlu kılıyor. Aksi takdirde bundan devrimci mücadelenin de zarar görmemesi düşünülemez.

Zafer yolundaki devrimin bağırsaklarında dolaşan ve devrime zarar veren solucanları yani "içimizdeki düşmanı" yenmek gerekiyor. Egemen sınıfların kitleleri kontrol altında tutmak için yerleştirdiği alışkanlıkların devrimci saf-lardan büyük oranda atılmasına rağmen, etkisini sürdürdüğü görülüyor. Düzenle tam anlamıyla bağlarını kesmemiş, düzenin nimetlerine kapılarını kapamamış ve küçük burjuva zaaflarıyla kesin bir hesaplaşmaya girmemiş olanların, devrime ve halka kazandıracakları pek fazla bir şey yoktur.

Sistemin bu tür etkilerine açık olan yapılanmaların ayakta durması ve düşman için ciddi bir tehlike haline gelmesi mümkün değildir. Savaşan bir örgütlülüğün insanı, bu alışkanlık ve küçük burjuva zaaflarıyla mücadelede tavizsiz olmalıdır. Yetenekli, yürekli bir savaşçı olmak çoğu kez tek başına yeterli olmuyor. İktidara aday bir örgütlülüğün her insanı, devrimci disiplin ve ilkeli olmayı yaşamın her anıyla içselleştirmelidir. Bu gerçeği çalıştıkları her alanda, yaptıkları her işte hissetmeyenler, kendilerini sürekli aşan ve yenile-

yen devrimci bir yaşam tarzına ulaşamazlar.

İnsanın insan tarafından sömürüldüğü bu düzeni halkımızın kaderi olmaktan çıkaracağımızı ve iktidara aday olduğumuzu söylüyoruz, iktidara aday olmak gibi ağır bir yükün altına girerken, söylediklerimiz ve yaptıklarımız arasında uyum sağlamak ve bunun ciddiyetini kavramak zorundayız. Oligarşiyle çatışmanın yakıcı bir şekilde hissedildiği, saldırıların yoğunlaştığı günümüzde, devrimci mücadele için yola çıkanların omuzlarındaki yük daha bir ağırlaşıyor. Böyle bir süreçte ödenecek bedeller de bununla orantılı olarak artıyor. Rehavetin, boş vermişliğin pençesine düşülerek zamanında yapılmayan, "Bir şey olmaz, sonra yaparım." gerekçesiyle ertelenen her iş, sorunsuz işlemesi gereken mekanizmanın bir yerlerinde eksikler bırakıyor. Çoğu kez zamanında yapmadığımız, ertelediğimiz, eksik bıraktığımız her işin mekanizmada gözle görülür büyük hatalar oluşturmadığı yanılgısına düşülmemelidir. Hedefleyip de gerçekleştiremediğimiz ya da yetersiz kaldığımız her çalışmada hatalarımızın, eksikliklerimizin birbirine eklenen sonuçlarının etkili olduğunu bilmeliyiz. Kısacası yaşadığımız bu süreçte emeğimiz, alın terimiz ve kanımızla yarattığımız değerlerimizin korunmasında daha titiz olmalıyız. Emperyalizme ve oligarşiye karşı verdiğimiz bu mücadele, nicelerimizin defalarca anlattığı gibi sabır yüklü ve gösterişsiz olmakla birlikte daha enerjik, daha atılgan, daha disiplinli ve örgütlü bir faaliyeti de hayata geçirmelidir. Bir yeraltı nehrinin sabrı, toprağın derinliklerine nüfuz eden gücü ve titizliğiyle hareket etmek bir zorunluluk olarak önümüzde duruyor.

Yaşamayı baskısız ve zorbasız sevenlerin, toplumu değiştirmek ve dönüştürmek iddiasında olanların, yorulmak bilmez bir emekçi ve her şeyi ile kendini mücadeleye motive eden insanlara ihtiyacı vardır. Disiplinli, ilkeli ve kurallı yaşamın önemi işte burada ortaya çıkıyor. Mücadelede yeni sayfalar açmakta kararlı olanlar için kurallı ve disiplinli olmak bir yaşam biçimine dönüşmelidir. Aksi halde dışarıdan dayatılan, bir türlü içimize sindiremediğimiz bir olgu haline dönüşür ki, asıl tehlike buradadır. Ve bu haliyle devrimci mücadelenin donanması gereken devrimci disiplin, yerini düzenin disiplin anlayışına ve gelişigüzel bir yaşama biçimine bırakır. Bu olguyu bir tehlike olmaktan çıkarmak ise, ilkelerimizle gündelik yaşamımız yani pratiğimiz arasındaki farkı aşağı çekebilmekle mümkündür. Aradaki bu farkı gideremediğimiz ölçüde, kazanmanın yolunu kendi cephemizden biraz daha tıkamış oluruz. Düşmanın barikatını güçlendirmek bizim işimiz olmamalı. Bizim ilke ve kararlara tam olarak uymamamızdan, disiplinsizliğimizden düşmanın elinde bize karşı koza dönüşen hata ve zaafılarımızı gidermek zorundayız. Düşmanı bizden kaynaklanan silahlardan yoksun bırakmalıyız.

On yılların deney ve birikimleri, ödenen bedelleriyle kazanılmış ve herkes bir kez daha kendini tekrar etmesin, kendi deneyimini yaşamasın diye konulan ilke ve kuralları "Bir kereden bir şey olmaz" gerekçesiyle çiğnemek kendimizin inkarından başka bir şey değildir. Bu bizim disiplinimizin mayasında bulunan gönüllülüğü kavrayamamak, onu günlük yaşamımızın birer parçası haline dönüştürmek, refleks haline getirmek uğraşımızı kavrayamaktır. Bunu kavrayamamak, özümseyememek sırf üzerimize aldığımız çok

önemli işlere değil, günlük yaşamımızdaki her davranışa, harekete ve konuşmamıza yansiyacaktır. Bu ilke ve kuralları ne kadar içselleştirdiğimiz, ne kadar ciddiye aldığımız davranışlarımızda, konuşmalarımızda somutluk kazanacaktır.

İlkeli ve kuralı yaşamın diğer bir yanı da kendimizi aşmadaki ve yenilemedeki önemidir. Etrafında olup bitene siyasi bakış açısıyla bakabilen her insan inisiyatifçilikte ve yaratıcılıkta ısrarlı olmalıdır. Yeni şeyler yaratmanın, üretmenin ilk koşulu disiplinli ve düzenli bir çalışmadır. Kalıplar içinde düşünmek, dört duvar içinde hapsolup dönüp durmamak için, kendimizle, çalışma yöntem ve biçimlerimizle radikal bir hesaplaşma içine girmek, statülerimizi yıkmak gerekiyor. Kalıplar içinde düşündükçe, var olanı ve yapılanı tekrar etmekten başka bir şey yapılamayacaktır. Bu geriye gidiştir. Halbuki oligarşinin saldırılarını yoğunlaştırdığı, psikolojik savaş yöntemleriyle devrimcileri kitlelerden yalıtmaya çalıştığı bir süreçte, yerinde saymaya hele hele geriye gitmeye sınıflar mücadelesinin ne olanağı vardır, ne de tahammülü.

Değer yitiminin, çarpıklığın ortasında, bireyin her şey kabul edildiği bir düzende ortaçağ kahramanları gibi tek başımıza, yeni bir dünya için savaşmıyoruz. Yanımızda, berimizde aynı ortak idealleri paylaştığımız bir örgütlülükle birlikte hareket ediyoruz. Verdiğimiz mücadelenin erdemleriyle donanmış insana da bu yapı içinde şekil veriyoruz. Disiplinli ve ilkeli bir yaşamı oluşturmada en büyük avantajımızın bu olduğu bilinciyle eleştiri-özeleştiriye samimi ve radikal olmak, denetimde kural ihlallerine izin vermemek zorundayız. Hata ve zaafılarımıza karşı affedici olmak, düzeltme yönünde müdahale etmemek bizim yapacağımız şey olmamalıdır. Kim ne için yaparsa yapsın, gördüğümüz her yanlışın üzerine gitmek, bu duyarlılığı sağlamak zorundayız. Oligarşinin elindeki sonsuz olanaklarla sürdürdüğü terörü altında yürütülen mücadelenin neresinde olursa olsun, her insan denetim olayında üzerine düşeni fazlasıyla yapmak zorundadır. Binlerce kulağımızın, binlerce gözümüzün olduğu düşünülürse, elimizin altında duran bu olanağı sonuna kadar kullanmadığımız ortaya çıkıyor. Bunun önemsendiği, titizlikle üzerinde durulduğu her yerde kısa zamanda mesafe alındığı görülecektir. Düşmanın hemen hemen her başarısının ardında bizim hatalarımızın ve zaafılarımızın olduğunu görmek hiç de zor değildir. Bu bilinçle hareket edildiğinde, yakın zamanda yaşadığımız acıları yaşamak zorunda kalmayacağız.

Devrim hep aklımızın en baş köşesinde var olmaya ve hep bizi biraz daha iyiye, kendimizi aşmaya yöneltmeye devam ettikçe başaramayacağımız, üstesinden gelemeyeceğimiz hiçbir şey yoktur. Biz, hep insanoğlunun kendi kaderini altetme ihtiyacının kanıtı olarak sömürülen ve haksızlığa uğrayanların umudu olmaya devam edeceğiz. Bu özelliklerimizle büyümeye devam edeceğiz.

* * *

Sayı: 45,1 Haziran 1992

MENZİR'İN UMUDU: DEVRİMCİLER ARASI ÇATIŞMA

Demirel-İnönü hükümetinin devrimci-yurtsever halk güçlerine karşı tüm güçle-riyle sürdürdüğü saldırı bir türlü istenen sonucu vermiyor. Devrimci güçleri yenemi-yorlar, yok edemiyorlar. Bu durum, psikolojik savaş adına yürüttükleri yalan, dema-goji ve provokatif çabalarla birleştğinde oldukça trajikomik durumlara düşüyorlar.

Başbakan'ın İstanbul Emniyet Müdürü Menzir'e kadar hemen tüm yetkililerin ve sözcülerin bir ayı aşkın süredir yürüttükleri "Devrimci Sol'u ezdik, bitirdik, yok ettik, her şeyleri elimizde." demagojilerine dayanan kampanyaları, Menzir'in son açıklamalarıyla yeni bir aşamaya ulaştı, içinde yaşadığımız günler, yalan ve de-magojiden başka bir silahları olmayanların çaresizliğine tanık oluyor. Aslında bir-çoğu uydurma, bir kısmı çok eskiden kalan ve şu anda bir işlevi olmayan isimleri açıklayıp, halka muhbirlik çağrılarında bulunmanın sonuç getirmeyeceğini kendi-leri de çok iyi biliyorlar. İlk anda isimler açıklayıp, "İsimleri biliyoruz ama yakalamı-yoruz." biçiminde bir acizliği yansıtan bu açıklamanın asıl amacı, Devrimci Sol ile PKK arasında sürtüşme-çatışma çıkarmaktır. "Fılan, falan hakkında şöyle dedi." biçiminde mahalle dedikoducularını andıran bir üslupla açıklamaya sıkıştırılan cümle, Menzir'in son basın toplantısındaki asıl amacı göstermektedir. Aylardır tüm propaganda mekanizmalarıyla PKK ile Devrimci Sol'u birbirine düşürmek için uğraşıyorlar. Demeçlerle, açıklamalarla, yorumlarla, kiralık kalemelerin manşetleri ve köşe yazılarıyla hep bu konu üzerinde çalıştılar. Klasik taktik yine gündemde-dir. Böl, parçala, birbirine kırdır ve yönet. Onlara göre bugün halkların giderek yükselen devrimci mücadelesini geriletmenin, zayıf düşürmenin temel yöntemle-rinden biri de bu iki örgütü birbirine düşürmektir. Menzir'in son açıklaması bu ça-baların devamıdır, hatta biraz daha resmileştirilmiştir. Devletin çapı budur işte. Türkiye'nin neredeyse yarısı sayılan İstanbul'un başına koydukları Menzir ve Ko-

zakçıoğlu gibileri akla gelmeyecek komikliklere el avuç açacak duruma düşüyorlar» Gerçekten komik. İstanbul Emniyet Müdürü kalkmış, devrimci önderler arasında nifak yaratmaya çalışıyor, "Senin için şöyle şöyle dedi." demek için TV'lere çıkıyor. Bu da tutmayınca, bir ay sonra yeniden çıkıp bu kez de "Biliyor musun, o da senin için böyle böyle dedi." derse hiç şaşırılmamak gerekiyor.

Oligarşi öylesine çaresiz, öylesine zavallıdır ki, artık yalan, demagoji ve provokasyonlarını bile eline yüzüne bulaştırıp, kara mizah örnekleri vermektedir. Evet, devrimciler birbirlerini eleştirirler, ama faşizme karşı birlikte savaşırılar da. Bu durumu kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak isteyen egemen güçler hep yanılmışlardır. Oligarşinin ölüm mangaları şeflerinin zeka seviyeleri bu kadardır. Psikolojik savaş adına, artık küçük bir "acaba" sorusunu yaratabilmek için yalanlar peşinde koşulmakta, umutlar buna bağlanmaktadır. Menzir'i anlıyoruz. O da sonunda H.Ardalı ve M.Ağar gibi olacağını çok iyi biliyor. Bugün yeteneği değil, şimdilik gördüğü yüksek himaye onu yüksek perdeden konuşturuyor. Ama devrimci eylemlilik kısa sürede oyunlarını bozduğundan, umduklarını bulamadıklarından hırçınlaşmakta ve acizliğe düşmektedirler. Menzir de hükümeti ile bu noktadadır. Tüm vahşete ve katliamlara rağmen bir şey yapamamanın çaresizliği Menzir'i çılgına çevirmiştir. Öyle ki korkusundan uyuyamamakta, bir yerde yatamamakta ve büyük bir başkomutan tavrı ile her gün, her saat polislerine "Yakalayın, asın-kesin" emirleri vermektedir. Ama yine de sonuç alamıyor ve başarısızlık onu biraz daha hırçınlaştırıyor. Dahası polislerini dahi koruyamamaktadır. Katliam yapıyor, yaptırıyor, işkence yapıyor, yaptırıyor ama cevabını da alıyor. Kuşkusuz tüm bunların sorumlusu hükümet ve Menzir gibileridir. Oligarşinin hükümetleri için Menzir gibileri düzenin, iktidarın çıkarlarına hizmet ettiği sürece bir değer taşırlar. Koltuklarını ancak bu misyonu layıkıyla yerine getirdikleri sürece koruyabilirler. Ancak yarın bir şeyin değişmediği, devrimci mücadelenin hızla yükseldiği yeniden kanıtlanınca, oligarşi, Menzir gibilerini H.Ardalı, M.Ağar, H.Kozakçıoğlu gibi kaldırıp bir yana atarır. Hatta Ardalı'ya yaptığı gibi onlara bir korumayı bile çok görür.

Menzir kendisini psikolojik savaşın havasına öylesine kaptırmış ki, yatıp kalıp devrimcilere çamur atıp, küfrediyor. Ama eline fırsat geçince de hemen çıkar çatışmalarında üste çıkmayı da ihmal etmiyor. 27 Mayıs 1991 tarihli Hürriyet gazetesinde "Menzir'den bürokrat açıklaması" başlıklı haber bunun bir örneği. Menzir "Bu bürokratla görüştük. Söz konusu kişiyi hatırlamadı bile. Kendisi sağlam bir kişi. Önemli biri değil." derken, "Zamanında devlete hizmet etmiş bürokrat"ı da üstü kapalı tehdit ediyor.

Menzir gibileri ve hükümet öylesine çaresiz ki, aylardır devrimcilere ve yurtseverlere karşı yürüttükleri azgın saldırıya, her gün tekrarladıkları "Teslim olun, silahları bırakın." çağrılarına rağmen hiçbir sonuca ulaşamamanın hırçınlığını yeni yalanlarla kapatmaya çalışıyorlar. Tüm yıldırma, sindirme çabalarına rağmen, çağrılarına rağmen tek bir devrimci silahını bırakıp teslim olmamıştır. Tam tersine direnişleriyle destanlar yaratarak, faşizmin vahşetini, çirkefliliğini, korkaklığını sergilemişlerdir. İşte ölüm mangaları şeflerinin korkuları bunlardır. Yaptıklarından korkuyorlar. Devrimcileri, devrimci ve yurtsever örgütleri yok edemezlerse, sonlarının kaçınılmaz olduğunu biliyorlar.

Ölüm mangaları şeflerinden zeka parıltısı beklemiyoruz ama düşmanımız da

olsalar, daha ciddi olmalarını öneririz. Hem Menzir yeni bir görev mi üstlenmiştir? Artık sol içi ideolojik mücadeleyi Menzir mi sürdürecektir yoksa? Belki de bu işte bir yanlışlık vardır. Menzir'in dili sürçmüştür. Öyle ya bugüne kadar Devrimci Sol PKK'nın taşeronu demiyor muydunuz? Bir yanlışlık olmalı. Ve yanlışlık sizde. Menzir ve benzerlerinden daha çaplı psikolojik savaş taktikleri bekliyoruz. Her yalan ve demagojinizle biraz daha batıyor, biraz daha inandırıcılığınızı yitiriyorsunuz. Konuşmaya devam edin beyler. Ne devrim yürüyüşümüzü durdurabileceksiniz, ne de devrimciler arası ilişkileri bozabileceksiniz. Hiçbir provokasyonunuzla bunu başaramayacaksınız da.

Biz yürüyeceğiz ama siz yarı yolda kalacak ve şimdiden bazılarınızın yaptığı gibi, halka ve devrimcilere sizleri affetmeleri için yalvaracaksınız.

* * *

Sayı: 45,1 Haziran 1992

HALKIMIZIN OLUMLU GELENEKLERİNİ MÜCADELEMİZE KATMALIYIZ

Mücadelemizin en önemli unsurlarından biri de oligarşinin tüm demagojilerine ve ideolojik saldırılarına yeterli yanıt verebilmektir. Bu yanıt, kendini çeşitli biçimlerde gösterebileceği gibi, ulusal değerlerde de göstermelidir.

Ülkemiz okullarında ve çeşitli eğitim kurumlarında okutulan tarihin, halkımızın olumlu değerleriyle uzaktan yakından ilgisi yoktur. Bu tarihte hiçbir zaman Baba İshak'ları ya da Şeyh Bedrettin'leri bulamayız. Bu tarihle eğitilen halklarımız Şah Kul'u, Nur Ali Halife'yi, Şeyh Celal'i, Baba Zünnun'u, Kalender Çelebi'yi, Kara Yazıcı'yı, Musa Çelebi'yi, Çakırcalı Ali'yi, Demirci Kavva'yı, Şeyh Şamil'i, Karayılan'ı ve daha nicelerini bilmez, adını hatırlamaz. Ayrıca halklarımızın birçok geleneği, türküleri, kültürü egemen sınıfların bu tarih anlayışı içerisinde gözardı edilir, silinir. Ancak kendi işine yarayan yanılla tarih ele alınır. Çünkü onlar için tarih ancak kendisinin yazdığı ve biçimlendirdiği şekliyle vardır. Çıkarlarıyla çelişen olayların tarihte yeri yoktur. Sınıf mücadelesinden söz bile etmezler. Sadece halklarımızı yıllardır sömüren, ezen padişahların, kadıların, ağaların, burjuvaların, tiranların isimleri ve yaptıkları vardır onların tarihlerinde, Öyle ki, zalimler kahraman olarak yer alır, şirin, güçlü ve halkını seven insanlar olarak tanıtılır.

Bugün oligarşi halklarımızın değerlerini kullanarak, halkı kazanma bilinciyle hareket ediyor ve bu değerleri istediği gibi biçimlendirip, kullanıyor, sömürüyor. Böylece kendi çıkarını koruyan ideolojisiyle, halklarımızın yarattığı değerleri bula-nıklaştırma, değiştirme, kendi çıkarlarına uygun hale getirme becerisini gösteriyor.

Bugün emperyalizm ve yerli işbirlikçileri halkların ulusal değerlerini kendine destek yaparak, milliyetçilik temelinde birbirlerine düşman etmek için kullanıyorlar ve böylece halkları kendi düzenlerinin güvencesi ve geleceği için daha uysal hale sokmaya çalışıyorlar.

KİM YURTSEVER?

Oligarşi ulusal onur adına, ulusal kimlik adına her zaman "vatanı milleti" düşünen, "bağımsızlık" yanlısı görünme çabasını bıkip usanmadan sürdürmektedir. Her gün, her saat ağızlarından "milliyetçilik", "ulus", "ulusal onur", "bağımsızlık" vb. sözler dökülüyor. Devrimciler ise "vatan haini", "bölücü", "satılmış" vb. gösteriliyor.

Oysa insanlarımız hastane kapılarında şifa ararken, Özal en ufak rahatsızlığı karşısında ABD'lere taşınıyor, şifayı ABD'de arıyor. O çok savundukları ulusal onur, İngiliz askerlerinin kaymakam dövmeleri karşısında parçalanıyor ve sesleri kesilirken, kaymakam başka yere atanıp, İngilizler küstürülmeden sorun çözülmüş oluyor. Emperyalist askerler istedikleri gibi bu topraklarda dolaşıp, halklara saldırırken, yine aynı milliyetçilik teraneleri yapılabiliyor. İncirlik ABD'li generallerin emrine veriliyor ama yine yurtseverliklerine toz kondurmuyorlar. Amerika'da 8 milyar lira harcadıkları "Türk yürüyüşü'nü övünerek anlatırlarken, aynı insanlar ulusal onurlarını ayaklar altına almaktan çekinmeden, diskoteklerde, striptiz gösterilerinde boy gösteriyorlar. Tabii ki bunu "Türk ulusunun gururu, onuru ve tanıtımı" adına yapıyorlar. Hele ki bindikleri uçaklar haşere ilaçlanırcasına ilaçlanabiliyor, ama yine sesleri çıkmıyor. Çünkü emperyalist efendileri böyle olmasını istiyor. Evet, daha nice bu tür "yurtseverlik" gösterileri Türk ulusu adına ve onları temsilen yapılıyor, ama devrimciler yine "vatan haini", yine "dış mihrakların aracı" oluyor. Yine onların yurtseverliklerine toz kondurulmamış oluyor.

Evet, kim yurtsever ve kim gerçekten ulusal değerlere sahip çıkıyor? Ne söylenirse söylensin, halklarımız emperyalizme böylesine kul köle edilmemiş, bu kadar peşkeş çekilmemişti. Dolayısıyla halklarımız ve ülkemiz adına söylenen her söz, yapılan her şey oligarşinin ve emperyalizmin çıkarları doğrultusundadır. Onların yurtseverlikleri, çıkarlarının bittiği yerde biter; çıkarlarıyla sınırlıdır. Ulusal değerleri sahiplenmeleri de yurtseverlikleriyle değil, çıkarlarıyla ilgilidir.

GEÇMİŞE SAHİP ÇIKMAYAN GELECEĞİ KAZANAMAZ

Devrimciler her türlü burjuva milliyetçiliğin uzlaşmaz düşmanıdır. Ulusal değerlerin halkları birbirine düşman edecek şekilde şoven politikalara alet edilmesine karşıdır. Bu gerçek hiçbir zaman değişmez. Tüm halkların kardeşçe yaşayabileceği toplumsal bir düzen için mücadele veren devrimciler, halkları bölen ulusal tüm çitlere ve düşmanlıklara karşı çıkar. Ancak halklarımızın ulusal duygularını ayaklar altına almak ve asıl olarak da tekrar halklarımıza karşı kullanma anlayışına karşı mücadele verilmiyorsa, oligarşinin ulusal duyguları sömürmesi karşısında başarılı olunamaz.

Unutmayalım, oligarşi halkımızın geçmişte yücelttiği ve yarattığı ne kadar iyi miras varsa bunun devamcısı olduğunu göstermek için tarihi didik didik etmektedir. Tarihten şovenizmine yeni şeyler katmak istemektedir.

Sadece ülkemizde değil, bütün dünyada egemen sınıflar bu anlayışla hareket etmişlerdir. Hitler, Alman halkını yanına çekebilmek için ırk temelinde kendini "kurtarıcı Mesih" olarak göstermiş, Bismark'tan, Roma İmparatorluğu'ndan esinlenmiştir. Mussolini İtalyan ulusal kahramanı Garibaldi'nin yiğit yaşantısını kendisine "örnek" almıştır. İtalyan ulusunun birliğini sağlayan Garibaldi'nin saygınlığını kendisine mal etmiştir. Fransız faşistleri bugün hala Jean Darc'ı kendi kahramanları gibi gösterebilmektedir. Aynı şekilde Amerikalı faşistler Washington ve Lin-

coln'ün geleneklerini sürdürüyoruz diyerek, bağımsızlık savaşının bu kahramanlarına sahip çıkmaya çalışıyorlar. Ülkemizde de bir zamanlar cunta lideri Evren, aynı biçimde, kendini, her hareketiyle hatta giyinişiyle bile Atatürk gibi göstermek çabasıyla hareket etmiş, onun gölgesine sığınarak faşist politikalarını gizleme çabasında olmuştur.

Oligarşinin halklarımıza yönelik her türlü ideolojik saldırı ve etkilme gücünü küçümsememeliyiz. Tam aksine sınıf temelinde sürdürülen ideolojik mücadelenin yol göstericiliği altında, halklarımızın görüşlerini, ulusal psikolojisine ve motiflerine kadar birçok yönünü düşünerek sahip çıkmalı ve bu değerlerin mücadelemiz içinde yer almasını sağlamalıyız. Ulusal değerlerle sınıf mücadelesi arasındaki ilişki bir an için unutulursa, halkları mücadeleye katmak mümkün olmaz. Halklarımızı geçmişleriyle ilgili aydınlatmıyorsa, dolayısıyla halklarımızın geleneklerinin olumlu yanlarını mücadelemizde birleştiremiyorsa, yaratılan tüm bu değerleri bir çırpıda siliyor ve ulusal olan iyi şeylere yüzümüzü kapatıyoruz demektir. Böylelikle halklarımızın değerlerini faşistlerin ellerine vererek, onlara halklarımızla alay etme ve aldatma imkanını kendi elimizle yaratıp, bizleri vuracak silaha dönüştürüyoruz.

Sadece sözde ulusal çıkarlara ve değerlere sahip çıkıyoruz demek de bir şey ifade etmiyor. Bunu her yerde, her biçimde göstermek ve oligarşinin kullandığı silahı elinden almak zorundayız. Bu yeri gelir Kürt halkına yönelik her tür saldırıdaki tavrımızla kendini gösterir, yeri gelir başka halklara yönelik saldırılarda biçimlenir ve yeri gelir mücadelenin zenginleşmesi ve gelişmesinde etkili olur. Hiçbir zaman halklarımızın ulusal gururları ve motivasyonuna karşılık hissiz ve duyarsız olamayız. Neden ortaklaşa düzenin ekonomik-sosyal temeli olmasa da kurucularından Sakızlı Rum gemicileri ve Yahudi esnafı birleştiren Şeyh Bedrettin'den, müritleri Torlak ve Börklüce'den ulusal gurur duymayalım?

Devrimciler dilini ve vatanını en çok seven insanlardır. Herkesten daha çok vatanlarına, ulusal değerlere sahip çıkar ve emekçileri bu yönde bilinçlendirip, eğitirler. Herkesten daha çok oligarşinin saldırılarında, sömürsünde ve vatanlarına karşı yapılan her tür emperyalist saldırıda en önde olan, yeri gelip üzülen, yeri gelip kederlenen ve yeri gelip mücadele eden devrimcilerdir. Hatta halklarımızın kendiliğinden de olsa her çıkışı, her mücadelesi ve her değeri karşısında umutlanan devrimcilerdir. Sömürücülere ve zorbalara karşı sürdürdüğümüz sınıf mücadelesinin çıkarları, halklarımızın ulusal değerlerine, özgür ve mutlu yarınlara ulaşma isteğiyle çelişkiye düşmeyeceğine göre, iyi olan tüm ulusal değerleri, motifleri bulup çıkarmak ve onları tekrar tekrar yaratıp, mücadeleye sunmak zorundayız.

Uluslarımızın geleceği için savaşıyoruz. Bunu her şeyden önce enternasyonal bilincimiz yaptırıyor. Bu savaşı kazanmak için, ulusal değerlerimize saldıran, kendi çıkarları için kullanan oligarşiyi devirmek ve emperyalizmi bu topraklardan kovmak için, ulusal plandaki savaşı da düşünmeliyiz. Devrimimiz biçimde ulusal, özde enternasyonaldır. Marksizmi-Leninizmi uluslarımızın diliyle konuşmak, her faaliyetimizde, her eylemliliğimizde bunu göstermek zorundayız. Bedrettin'ler, Kavva'lar, Şeyh Şamil'ler, Karayılanlar bizlere yol göstermeye devam ediyor, yeter ki onların ışığını almasını bilelim!..

* * *

İÇİNDEKİLER

Daha Hızlı Koşmalıyız.....	5
Sol İçi Çatışmaları Mahkum Edelim	8
Susma Hakkımızı Kullanalım	11
Devrimci Bir Yol mu, Demokrat Bir Yol mu	13
Devrimciler Faşizmin Mahkemelerinde Yargılayan Olmalıdır	20
Emperyalist Savaşın Karşısına Halkın Örgütlü Gücünü Dikelim	26
Ajitasyon ve Propaganda Özgürlüğü Üzerine Birkaç Söz	36
Özgürlük Dünyasının Mücadele "Eleştirisi" ve İlkellik	41
Halkın ve Mücadelenin İçinde Kurulmayan Birlikler Başarılı Olamazlar	44
Oligarşinin Artan Krizi, Terör Demagojileri, Solun Aymazlığı ve Devrimci Görevlerimiz	55
Devrimci Kadın Hareketini Yaratmalıyız.....	59
3 Ocak'ta Hayatı Durduralım.....	63
Sorguda Namus	66
Pratik Yanılgılar Devrimci Bir Hareketin Tarihi Olmamalıdır	69
Barikatları Aşmaya Doğru	81
Düşmanı Kendi Sahasında Yenmek	85
Emperyalist Savaşa Karşı Savaşmak Her Yurtseverin Görevidir	91
ABD Emperyalizminin Suç Dosyası	94
Emeğin Bayrağı "Eleştiri" Adına Mücadele'ye Küfretmekten Mutlu mu Oluyor	97
Demokrasıcılık Oyunu Sürecektir.....	101
Emeğin Bayrağı Sessizliği Bozdu	104
Emperyalist Savaş, Mücadele ve Solun Politikasızlığı	110

DİSK Aşılmalıdır.....	114
Talabani ve Barzani Tarihten Hiç Ders Almamış	116
Sömürünün "Huzur" ve İstikrarı" İçin "Reformlar" Gerekıyor.,	119
Af ya da Cezaların Tecili Değil, Tutsaklara Özgürlük	125
İktidar Tüm Halkı Düşman Görüyor	128
Tecil Yasasından Yararlanıp Çıkanlar, Hoşgeldiniz	131
Emperyalizmin Kürtler Üzerindeki Oyunu Bozulmalıdır	133
Ekonomik Çıkmaz Anti-Terör Yasasıyla Aşılabilir.....	137
Mücadele Yeni İnsanların Omuzlarında Yükseliyor	141
Geleceği Kazanmak Mücadeleden Geçiyor.....	144
İşçilerin Örgütlenmesinde Engelleri Aşmalıyız.....	147
Özgürlük Mücadeleden Geçiyor	152
Terör Pentagon'a Havale Edildi	156
Kürt Milliyetçiliğinin Gıdası Pragmatizm	158
Ülkemizde Emperyalist Katillere Yer Yok.....	162
Toplumsal Çelişkileri Mücadele Süreçleri Çözüyor.....	165
Bireysel Yaratıcılık ve İnisiyatif	168
İletişim Tekelleri ve Sol	172
Disiplinimizin Mayasında Gönüllülük Vardır	176
"Yeni Dünya Düzeni" ve Çekiç Güç.....	179
Bush "Yeni Dünya Düzeni"nde Türkiye'ye Rolünü Bıçtı	182
Küçük Üreticiler Mücadeleyle Kazanacak	185
Ajitasyon ve Propagandanın İşlevi Halkı Kazanmaktır.....	195
Bürokratizm Kitle Bağlarını Zayıflatır	199
Moral Üstünlük Kitlelere Güven Verir.....	202
Sıradan İnsanlar Olmamalıyız.....	213
Siyasi Eğitim Pratikte Bütünleşmelidir.....	216
Seçim Çare Değil	219
Önderlik Örgütleyebilmektir	222
Eleştirinin Amacı İkna Etmektir.....	225
Devrimci Yaşam Halkta Sevgi ve Saygı Bağı Yaratmalıdır.....	229
Alışkanlıkları Yenmeliyiz	232
Halkın Anladığı Üslupla Konuşmalıyız.....	236
Kapitalizm Milliyetçiliği Körüklüyor	240

Ahlak Devrimcileştikçe Özü Sözü Bir İnsanlar Yaratıyor	244
Üretici ve Yaratıcı Olmalıyız	247
SSCB'de Karşı-Devrimin Halklara Hediyesi:	
Ulusal Düşmanlıklar, Toplumsal Kaos ve Çöküntü	251
Bağımsızlık, Demokrasi ve Adalet Mücadeleyle Sağlanır	255
Yasallık Mücadeleye Hizmet Etmelidir	258
Unutmak ya da Yanlış Anlamak	262
Halkın Egemenliği İçin Halkın İktidarı Olmalı.....	266
Programlılığın Olmadığı Yerde Verimlilik Beklenemez	270
Adalet ve Özgürlüğü Devrimciler Temsil Ediyor	273
Halkın Düzendan Kopuş Sürecinde Seçim Aldatmacası ve Solun Tavrı	283
Halkı Oligarşi Bölüyor, Devrimciler Birleştiriyor.....	301
Devrimci Eylem Mücadelenin Zeminini Güçlendirmelidir....	305
Halka Zarar Veren Eylemler Savunulamaz	309
Halkları Burjuvazi Değil Devrimci	
Bir İktidar Birleştirebilir.....	311
İktidar Perspektifiyle Düşünmek	315
Halkı Kırmakla Yenmek Aynı Şey Değildir	318
Perde Açıldı; Biz Biliyoruz Bu Oyunu	320
Halkların Kardeşliği ve Mücadelesi Faşizmi Yenecektir	332
Halkımızın Komşu Halklar İçin Bir ABD Köprüsü Olmayacaktır	336
Nevroz Mücadelenin Simgesi Olmalıdır	340
Zafer Halkların Olacak.....	345
Kavgadan Uzak Kalanlara	350
'92 30 Martında Daha Güçlü, Daha Kararlıyız.....	352
Emperyalist Niyetler Almanya'yı Kürt Halkının	
Hamiliğine Soyunduruyor	362
Kadınlarımız Destan Yazıyorlarsa Bu Zaferin İşaretidir.....	364
Disiplinli ve İlkeli Yaşamada Israrlı Olmalıyız	368
Menzir'in Umudu: Devrimciler Arası Çatışma	371
Halkımızın Olumlu Geleneklerini	
Mücadelemize Katmalıyız	373

eni Çözüm'den sonra çıkan Mücadele dergisi oligarşinin krizinin derinleşmeye başladığı, emekçi halkın kendi talepleri için harekete geçtiği, örgütsüz ve geri düzeyde de olsa, büyük ölçüde kendiliğinden de gelişse toplumda genel bir bilinçlenmenin olduğu, geleneksel solun bu gelişmelerin dışında ve marjinal kaldığı bir süreçte çıktı. Bu süreçte geniş kitlelere daha somut, açık ve güncel politika götürecek, gelişmelerin hızını yakalayacak bir yayın ihtiyacını karşıladı.

Mücadele dergisinin çizgisinde düzenin kurumlarıyla ve yasalarıyla çatışma kararlılığı ve bilinci vardı. İktidar perspektifiyle örgütlü devrimci mücadele bilinci vardı.

Mücadele dergisi emperyalizme ve oligarşiye karşı olan, ezilen, sömürülen bütün halkların sesi oldu.

Bu sürecin özelliklerini ifade eden ve tarihi bir belge niteliğini taşıyan yazıların derlenmesiyle oluşan bu kitabın başvurulacak önemli bir kaynak olduğuna inanıyoruz.

